

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
București

Cota

4868.

Inventar

7512.

2. 1. 18.

7512

Inv. 4868.

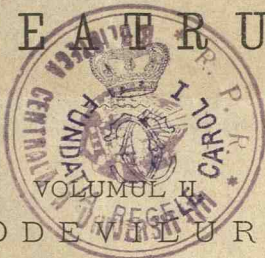
VASILIE ALECSANDRI

Inv. A. 56. 998.

OPERE COMPLETE

PARTEA ÎNȚEIA

TEATRU

VOLUMUL I

VODEVILURI.

(al Operelor complete V. II.)

7512.

177234

2/21/1900

BUCUREȘCI

Editura Librăriei SOCECŨ & Comp.

7. Calea Mogoșoai 7.

1875

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

BUCUREȘTI

Cota

194

4868

1961

CONTROL 195

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI

Cota

4868

Inventar

751

B.C.U. Bucuresti

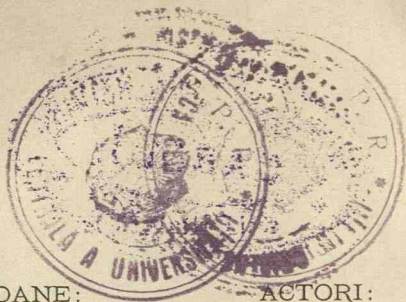
C7512

Stabil. Litho-Typografie: SOCECŪ SANDER & TECLU.
[3990].

VODEVILURI

RAMAŞAGUL

PERSOANE:

ACTORI:

Teodoreanu, particular bogat.	D-nul <i>Teodorini</i> .
Smărăndița, femeea lui.	D-na <i>Masse</i> .
Tinca, vara Smărăndiței.	D-la <i>Gabriela</i> .
Nicu, tână.	D-nul <i>Luchian</i> .
Madam Frant, guvernantă.	D-la <i>Dimitriu</i> .
Un lacheu.	*

RAMASAGUL

PROVERB CU CĂNTICE IN 1 UN ACT

Representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artistilor români. 1845.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund ce duce afară. În stânga altă ușă care se deschide în apartamentul Smărăndiței. În dreapta o a treia ușă ce dă într'un cabinet. O fereastră, aproape. În mijlocul scenei o masă rotundă, pe care este așezat un servis bogat de ceai, sfeșnice de bronz, ș. c. l. Lângă masă o canape și două jilțuri.

SCENA I.

Teodoreanu, Smărăndița, Tincea, (ședă înprejurul mesei și beu ceai) **Lacheul** (stă lângă ușa din fund).

Teodoreanu. — (citind o gazetă) „Și așa, bărbatul a fost înșelat de femeea lui cu atâta ghibăcie, încât el a mărturisit că este biruit“... Ear bărbatul înșelat!.. Mă mir ce au scriitorii din ziua de astăzi cu bărbatii?.. Nu citești un roman... nu vezi o comedie, în care se nu întâlnesci un bărbat înșelat și luat în ris!

Smărăndița. — (zimbind) Sciū eū?

Teodoreanu. — (citind) Încheere. „Spiritul femeesc este alcătuit de trei părți din Iad și una din Raiu. . . De aceea, un bărbat cu minte trebuie să se păzască de a da nevastei sale pricină de al înșela, căci proverbul dice: *femeea hotărêșce și Satan împlinesce*“ Ha, ha, ha! . . . Se vede că autorul acestui articol îi însurat și se teme de vr'o pacoste căsătorească.

Smărăndița. — Socoti?

Teodoreanu. — Eă unul, dacă 'l-ași întâlne, 'i-ași dice așa: domnule, nu tăgăduesc că femeele aă mare istețime. . . dar, tot o dată, sint încredințat că numai bărbatul cel prost se lasă ca s'î înșele; ear un om cu luare aminte și cu oare care ispită. . . nici o dată.

Smărăndița. — Eă, din potrivă, 'i-ași dice: domnule, ai toată dreptatea! . . . femeea poate ori și când se înșele pe bărbat, fie bărbatul cât de isteț, pentru că ori și care femei are câte un drăcușor mititel care o slujesce.

Teodoreanu. — Ba, Deă? (cătră Tınca) Și tu, Tincă, tot așa gândesci, ca vara ta?

Tınca. — Eă încă nu's măritată... nu pot să știu.

Smărăndița. — Are dreptate Tınca; dar, lasă să se mărite, ș'apoi să veă de-a cui opinie a fi.

Teodoreanu. — Cu cine ai ținea atunci, Tincă? . . . cu Smărăndița, ori cu mine?

Tınca. — (zimbind și coborând ochi) Cu vară-mea.

Smărăndița. — (ridend) Nu 'ți spuneam eă?

Teodoreanu. — (ridend) Bravo! frumos! . . . v'ați pus două înpotriva me.

Smărăndița. — Pentru că avemă dreptate.

Teodoreanu. — Vorbă'i? .. Ei; cu toate că eu sînt singur... cred că nu 'mî-ar fi greu să vă biruesc.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Puind orî ce rămășag îți voi, că, pîn' în 24 de ceasuri, nu m'e'i putea înșela... măcar că'ti sînt, bărbat.

Smărăndița. — Nu te juca cu focul.

Teodoreanu. — Pe mine m'a ustura, de m'oiă frige!... ții rămășagul?

Smărăndița. — Ascultă: Miculi a adus un șal negru care 'mî place foarte mult...

Teodoreanu. — De m'e'i înșela orî și prin care chip, mîne să te primbli cu șalul.

Smărăndița. — Trimit dar să 'l și aducă.

Teodoreanu. — Nu te grăbi, că încă nu 'l-ai câștigat. (se scoală) Câte ceasuri sîntu? opt și jumătate... Îi vreme de bal-masqué... Nu mergi, Smărăndiță?

Smărăndița. — Nu pot merge că aū s'e'mi vie nisce visite... dar, tu, te duci?

Teodoreanu. — Mă duc puțin să mă întîlnesc cu un prietin. (cătră fecior) Gheorghe!.. ăi veseteului să tragă la scară.

(Lacheul iese).

Smărăndița. — Ai să întîrzi mult, Teodorene?

Teodoreanu. — Vr'o două ceasuri... mai mult nu.

(Își țe pălăria).

Smărăndița. — Nu uita să treci pe la Miculi ca să spuî să 'mî aducă șalul.

Teodoreanu. — (ridând) Încă nu m'ai înșelat... La revedere (sărută pe Smărăndița și iese prin fund).

SCENA II.

Smărăndița, Tinca.

Tinca. — Verișoară, ce 'i-a abătut bărbatului tău să 'ți propue un astfel de rămășag?

Smărăndița. — Nu știu; dar... lasă-l că 'l-oii învêța eu cum să judece femeile.

Tinca. — Da bine... ce fel ai să 'l înșeli?..

Smărăndița. — (zimbind) Îi videa.

Tinca. — Cum? 'ți-ai și închipuit planul?

Smărăndița. — Nu 'ți-am spus că femeile au câte un drăcușor care le povățuesce? (sună clopoțelul).

(Între un fecior).

Smărăndița. — Dute de poftesce pe madam Frant, guvernanta, să vie sus.

(Feciorul iese).

Tinca. — Spune-mi și mie verișoară ce ai să faci? Mă rog matale.

Smărăndița. — Am să 'l fac pe bărbatu meu să se inamorescă de mine.

Tinca. — Cum se poate?

Smărăndița. — Îți pare greu lucru?

Tinca. — Ba nu... D'apoi...

SCENA III.

Smărăndița, Tınca, madam Franț.

Madam Franț. — Ce poftesci, cuconiță?

Smărăndița. — Dragă madam Franț, am să te rog să 'mă faci o slujbă.

Madam Franț. — Poronesce'mă ce 'ți-a plăcea.

Smărăndița. — Să ai bunătate ca să te duci până peste drum, la croitorul ce vinde costumuri de bal-masqué, și să 'mă îei un domino negru de catife; dar să ȳci că 'i pentru d-ta.

Madam Franț. — Dar eă n'am fost de când sînt la bal-masqué.

Smărăndița. — Că nici cer de la d-ta ca să te trudesă pe la bal, ci din potrivă, voiă să merg eă însămă.

Madam Franț. — Așă? Foarte bine. Mă duc îndată la croitor.

Smărăndița. — Dar să nu întărdăi?

(Madam Franț ȳesă).

SCENA IV.

Tınca, Smărăndița.

Tınca. — Paremi-se, dragă Smărăndiță, că 'ți-am înțeles planul.

Smărăndița. — Dacă 'l-ai înțeles... cu atât mai bine, pentru că n'oiă fi silită să ȳi'l tălmăcesc.

Tınca. — Auă, șirata, cum s'ascunde de mine?

Smărăndița. — D'apoi tu, nu te ascunđi de mine, ca să citești răvașul ce 'ți scrie Nicu Tolinescu?

Tinca. — (turburându-se) Cine?.. Nicu?

Smărăndița. — Par' că eă nu știu? dar să lăsămă vorba asta... Ea ascultă, Tincă: cum voiă eă de-acasă, să dai poroncă tuturor slugilor să se culce și să stingă toate luminările de prin odăi, pentru ca să fie întuieric preste tot locul când m'oiă întoarce.

Tinca. — Dar pentru ce?

Smărăndița. — Pentru că 'mă-ai înțeles planul. (trage clopoțelul).

(Lacheul intră).

Smărăndița. — Dute de adă o trăsură bună și să 'i dici să stee la poartă.

(Lacheul iese).

Tinca. — Ai să eă?... și mult ai să întârđii, Smărăndiță?

Smărăndița. — Nu știu; dar să nu cumva să te gădesc deșteaptă... audă?

Tinca. — Nu te teme, că eă acuș mă culc.

SCENA V.

Tinca, Smărăndița, Madam Franț.

Madam Franț. — Eaca domino, cuconiță.

Smărăndița. — A! foarte mulțemes, madam Franț.

Madam Franț. — Ce se măi mira croitorul, când 'i-am cerut un costum!.. Se uita la mine și nu voea să

creadă că eu aș fi avut de gând să merg la bal-masque... Par'că bețrânele nu mai aű inimă și gust de joc.

Smărăndița. — Croitoru'ı un obraznic.

Madam Franț. — Asta 'ı-am ȑis și eu.

Smărăndița. — Haı cu mine sű mű 'nbracı, madam Franț.

Madam Franț. — Haıde, cuconiță.

(Smărăndița ıesă prin stānga; Madam Franț o urmează pānā la uűă, și pe urmā se 'ntoarce ıute de dā un rűvaű Tincāı).

Madam Franț. — Ține, dragā duduca, un rűvaű de la cuconu Nicu.

Tinca. — A! cānd Ți l'a dat? .. ımı vine sű te sűrut de bucurie.

Madam Franț. — (fugind) Acum, acum. (ın parte) Ea aűa eram și eu cānd eram tűnűrā. (ınrā ın stānga).

SCENA VI.

Tinca.

Dragu Nicu!.. Sű videmű degrabā ce'mı maı scrie?
(deschide rűvaűul și citește).

Duduca Tincā!

„Sciı cāte ıubesc din ceasul acel prea fericit ın care am jucat cu d-ta la revelion! Sciı cā sınt gata a jertfi tot ce am maı scump pe lume, pentru a ımplini poroncile ce aı bine-voi sű'mı dai!.. Sciı cā cea maı preȑioasā dorințā a inimei mele, este de a te numi ıntr'o ȑi, scumpa mea soȑie!.. Dā'mı voıe sű mű ıntāl-

„nesc cu d-ta macar un ceas, pentru ca să-ți spun din
„viu graiă toată dragostea ce ai însoflat robului d-tale.“

Nicu Tolinescu.

Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet acum simțesc!
Curând aice are să vie
Nicul, pe care de mult iubesc.
De când, la Curte,
Făcându-mi curte
Dulci complimente 'mă-a adresat,
De fericire
Și de uimire
Inima'mă bate neîncetat.
'Mă-aduc aminte
De-a lui cuvinte
Ce la mazurcă tainic 'mă-a ținut,
Ș'a lui privire
Cu mulțumire
De-atunci adese o văd în vis!
Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet... ș. c. l.

SCENA VII.

Tinca, Madam Frant, Smărăndița, (înbrăcată în domino și ținând o mască de catifea neagră în mână).

Smărăndița. — (intrând) Eată-mă's gata.

Tinca. — (în parte, ascunzându-se răvașul) Verișoara!...

Smărăndița. — (apropiindu-se de Tinca o sărută pe frunte)
Cu seara bună, verișoară. (încet) Ce-ți mai scrie Nicu?

Tinca. — Nicu?...

Smărăndița. — Ha, ha, ha!... Nu ți-am spus că știu tot?

(Feciorul intră).

Feciorul. — Trăsura'i la poartă.

Smărăndița. — Bine... Să te duci acum îndată la Miculi, să ceri un șal negru și să'l aduci aici.

(Feciorul iese).

Smărăndița. — (în parte) A! Teodorene!.. puî rămășag cu femeile, când îi treaba pe înșelat?... Bine, bine!.. (tare). Seara bună, madam Franț... Tinco, nu uita ce ți-am spus. (iese prin fund).

SCENA VIII.

Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ei, ducă, ce ți mai scrie cuconășu Nicu?... Dar pare că ești supărată?... Ce ai...

Tinca. — Ce se am, dragă madam Franț?... Am, că nu știu ce să fac.

Madam Franț. — Cum?

Tinca. — Nicu mă roagă ca să'i dau voie să vie să mă vadă singură!.. și nu știu de se cuvine...

Madam Franț. — Numai atâta'i?... Da primesce'l să vie, că n'are să te mănânce.

Tinca. — Deu?... pot să'l primesc, dragă madam Franț?

Madam Franț. — Poți, ducă, pentru că cuconul Nicu îi tîner detreabă și vrea să te îee... Hei! să mă fi vădut pe mine când eram tîneră, cum mă întâlneam cu bietul Franț, Dumnezeu să'l erte!.. pe fereastă...

Sermanul! cum mă iubea!... În toate serile 'mă aducea chipfe proaspete... A! (plânge).

Sermanul Franț cât mă iubea!
Cu chipfe, Deu, el mă hrănea,
Și dăua toată 'n cinstea mea,
Bere și vin mereu el bea.
Dar într'o zi... Ah, ce păcat!
Atât de mult a închinat,
Încât pe loc a rămas lat...
În bere Franț s'a înecat!

Tinca. — Nu mai plânge, dragă madam Franț.

Madam Franț. A!... De ce n'am murit și eu?

Tinca. — Dar dacă muriai, cine 'mă-ar fi fost guvernantă mie?

Madam Franț. — Bine dăci, ducă Tincă. (o sêrută)
Nu băga 'n seamă cele ce spun... Ea, o babă nebună și eu... Mai bine să vorbim de cuconășul Nicu.

Tinca. — El 'ți-a dat scrisoarea?

Madam Franț. — Dar; 'l-am întâlnit la poartă, când mă duceam să ieș costumul cuconiței, și când ai sci cât m'a rugat ca să te fac să'l primesci!...

Tinca. — Oare cum s'î dăm de scire?

Madam Franț. — D-lui 'mă-a dis că va cânta din flaut pe sub fereastă, și că dacă va videa o luminare pe la geamuri, atunci s'a sui; ear de nu, s'a duce a casă măhnit.

(Se aude un flaut sub fereastă).

Tinca. — Ea audă, madam Franț...

Madam Franț. — El îi, ducă.

(Staă amëndouă de ascultă).

Tinca. — Sërmanul Nicu!... va îngheța afară.

Madam Frant. — Cred și eu, că'i tare frig.

Tinca. — Ce se facem, dragă madam Frant?

Madam Frant. — (luând o luminare și purtând'o pe la fe-reastă) Eaca ce se facem.

(Flautul tace).

Tinca. — Ah! cum îmi bate inima de tare. (se pune pe un jilt).

Madam Frant. — Nu fii copilă, ducă Tincă, că nu te-oîu lăsa singură.

Tinca. — Să ședî cu mine, madam Frant.

Madam Frant. — Bine, bine; nu te teme. (în parte Draga ducă!... cum s'a îngălbenit!... Ea așa tremu-ram și eu... în vremea lui Frant.

SCENA IX.

Tinca, Madam Frant, Nicu, (întrând cu sfială).

Nicu. — (se închină și stă lângă ușă cu ochii în jos).

Tinca. — (se scoală, se închină și se pune ear pe jilt neuitându-se la Nicu).

Madam Frant. — (îi privesce pe amândoi cu dragoste).

Nicu. — (făcând câteva pasuri, ȳice încet) Mademuaselă. . .

Tinca. — (arătând un jilt lui Nicu) Poftim monsîu Nico.

Nicu. — (ședënd) Mademuasela'î sănătoasă?

Tinca. — (încet) Mersi.

Nicu. — (sucindu'și pălăria în mână) Da vara d-tale 'î sănătoasă?

Tinca. — (sucindu'și basmaoa) Sănătoasă.

Nicu. — Se vede că a eșit de-acasă.

Tinca. — Dar... mai dinioare.

Nicu. — S'a fi dus poate la bal-masque...

Tinca. — Nu cred... poate.

Madam Frantș. — (în parte) Văd că eu sînt de pri-
SOS. (se furișează și iese).

Tinca. — (vădînd'o că se duce) Madam Frantș...

Madam Frantș. — (de afară) Vin' acuș.

SCENA X.

Tinca, Nicu.

(Mică tăcere. Nicu și Tinca se succesc pe scaune, se uită pe sus și oftează).

Nicu. — Ce frigu'i afară!

Tinca. — A fi înghețat pe ulițe.

Nicu. — A înghețat, dar... De abia pot merge caii...
lunecă, Doamne feresce!

Tinca. — Săracii! cât îi mai chinuesc!

Nicu. — Calul unui droșcar 'și-a rupt piciorul, în
colț la Petrea bacalul.

Tinca. — Sermanul!

Nicu. — Ce mai plîngea bietul lipovan!

Tinca. — Cum n'a plînge?

(Mică tăcere).

Tinca. — N'ai fost astă seară la bal-masque, monsieu
Nicule?

Nicu. — Nu, mademuaselă.

Tinca. — Dar ai de gând să mergi mai târziu?

Nicu. — Ba, nu cred.

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Nu'mi plăcu balurile unde...

Tinca. — Cum se nu'ți placă d-tale... care joci?

Nicu. — Vreă să dic, că nu'mi plăcu soarelele unde...
nu ești d-ta.

Tinca. — A!... (coboară ochii).

(Mică tăcere. Nicu și Tinca sîntu foarte turburați).

Nicu. — Ai fost mai deunădi la teatru, mademuaselă?

Tinca. — Am fost de am vădut Iași în carnaval.

Nicu. — Și cum 'ți-a plăcut?

Tinca. — Am ris foarte mult.

Nicu. — Am auzit că s'a mîniat un comisar asupra autorului?

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Din pricina șatraru lui Săbiuță.

Tinca. — Ha, ha, ha!

Nicu. — Dice că de ce se numească pe comisar
șatraru Săbiuță și nu șatraru Sabie.

Tinca. — Ha, ha, ha!... Ce nebun ești, monsieu Nicule.

Nicu. — (prințînd la curaj) Cu adevărat sînt nebun, ducă... dar cînd ai sci... (vădînd pe madam Frantz, în parte)
Tronc!... cînd era să mă declar și eu...

SCENA XI.

Nicu, Tinca, Madam Frantz (aducînd un șal).

Madam Frantz. — Eaca șalul de la Miculi, ducă
Tinca.

Tinca. — (sculându-se) Ea s'e'l vîd.

(Nicu se scoală asemenea și se apropie de masa unde madam Franț a aședat șalul).

Madam Franț. — Ce frumos șal!.. Trebuie să facă vr'o sută de galbeni.

Tinca. — Tare'i elegant! Cum îți pare monsîu Nicule?

Nicu. — Îmi pare minunat... dar așî dori s'e'l vîd pe umerile unei dame, pentru ca să judec ce efect face?

Madam Franț. — Ea, cearcă'l d-ta, ducă Tincă?

Nicu. — Bine dice madam Franț... Cearcă'l d-ta, ca să scimî de se prinde pe o talie elegantă...

Tinca. — Dacă vreți numai de cât, bucuror.

Madam Franț. — Vină de'mî ajută monsîu Nicule, ca s'e'l întindem.

(Nicu și madam Franț s'apucă de întins șalul, dar Nicu se greșese și'l întoarce pe dos).

Madam Franț. — Nu așa, că'l dai pe dos.

Nicu. — Da cum?.. Nu'i bine?

Tinca. — Dă la mine, monsîu Nicu, s'e'l strîng eî, că d-ta nu scîi.

Nicu. — Poftim; dar cu astă condițiune, că s'e 'ți'l pun eî pe umeri.

Tinca. — Bine.

(După ce madam Franț și Tinca au îndoit șalul cum se cuvine, Nicu le șalul și'l pune pe umerile Tincăi).

Nicu. — (în parte, puind șalul Tincăi) Ce talie!.. (oftează).

Madam Franț. — A!.. Ce frumos îți șede, ducă Tincă. Doamne!.. când ai scî cât ești de frumușică?.. Nu 'i așa, cucoane Nicule?

Nicu. — (cu jumătate de glas) Dar. (oftează).

(Tinca se primblă cu cochetărie pe dinaintea lui Nicu).

Tinca. — Cât de bine are s'e'i par'e verișoarei!.. și ce bine are s'o prind'e!

Nicu. — Dac' a prinde-o așa de frumos ca pe d-ta mademuaselă, cred că 'i-a părea foarte bine.

Tinca. — Mai ales la Copoș, trebuie să fac'e un efect minunat.

Madam Franț. — Șiti ce? Hai să ne închipuim că sintem la Copoș și că ne primblăm cu toți pe earbă verde... d-voastră la brațetă amendoși și eu în urmă.

Tinca. — Ha, ha, ha!.. Ce idei poznașe ai câte odată madam Franț.

Madam Franț. — Da D'eu!.. Hai să mai ridem puținel. (luând pe Nicu de mână) Vină încoaci monsieu Nicule. (se apropie de Tinca) dă brațul duducai... Așa... acum hai să ne primblăm.

(Nicu și Tinca se primblă rîdînd. Madam Franț 'i urmează).

Tinca. — Doamne!.. ce nebună ești madam Franț!

Madam Franț. — Ea uitați-vă ce de mai dame frumoase, ce de mai cavaleri plăcuți se uită la d-voastră... De nu v'ar deochia!..

Nicu. — Da bine, că'i veselă de tot madam Franț! (rîdînd) Ne face de rîdem ca nebuni.

Madam Franț. — Ei; primblați-vă împreună, că eu sint cam ostenită și trebuie să mă odihnesc puțin; dar să luați seama la trăsuri.

Tinca. — Ce?... ear te duci madam Franț?

Madam Franț. — N'ai nici o frică că ai un cavalier cu d-ta. (în parte) Ear încep a fi de prisos... mă duc să mă culc. (iesă)

SCENA XII.

Nicu, Tinca.

(Îndată după ce se duce madam Frant; tinerii ear se turbură, tacū, caută într'o parte, dar nu încetează de a sē primbla).

Nicu. — (peste puțin) Nu găsescī, mademuaselă, că sînt lucruri în lume care n'ar trebui sē aibă sfîrșit?

Tinca. — Care lucruri?

Nicu. — De pildă... primblarea asta care o facemū împreună.

Tinca. — Da nu te temi c'aī osteni?

Nicu. — O! mademuaselă... cu d-ta m'așī primbla toată vieața mea.

Tinca. — (zimbind) Pe jos?

Nicu. — Și pe jos... și 'n trăsură... și cu vaporul... Numai sē fiū cu d-ta.

De-ar fi cu putintă,
De-așī avea noroc
Cu a ta fiintă
Sē fiū la un loc,
De-orī ce 'nprotivire
Eū 'mī-așī bate joc,
Și cū-a ta iubire
Așī trece prin foc!

(Se aude o trăsură).

SCENA XIII.

Nicu, Tinca, Madam Frant (viind ūute).

Madam Frant. — Fugī duduca, că vine cuconița.

Tinca. — (aruncând șalul pe canape) Vai de mine!.. dar Nicu?..

Madam Franț. — Trebuie să se ascundă undeva, până se vor culca boerii, ș'apoî va eși.

Nicu. — Unde să m'ascund?

Madam Franț. — A! aici, în cabinetul ista... Întră degrabă că 'î aud suind scările. (îl împinge pe Nicu în cabinetul din dreapta).

Tinca. — Să stingem lumînările. (le stinge)

Madam Franț. — Hai degrabă, să nu te găsească aici. (İesă amëndouă İute prin stânga).

SCENA XIV.

(întuneric).

Teodoreanu, (cu ochii legați) **Smărăndița** (în domino).

Smărăndița. — (trăgându'l de mână, ȑice cu glasul schimbat). Eată-ne însfirșit!.. amă ajuns!

Teodoreanu. — A! slavă Domnului! că s'a sfirșit acest voİaj prin întuneric, ce facemă acum de vr'un ceas!

Smărăndița. — Îți pare rău că l'ai făcut?

Teodoreanu. — Ba nu, scumpul meu domino... dar așİ voi să sciū ce idee ai avut, ca să'mi legi ochii în tinda teatrului, și pentru ce m'ai silit să jur că n'oiū face nici un chip de a afla cine ești?

Smărăndița. — 'Ți-am spus, domnule Teodorene, la bal-masque, că de mult eū am un capriciū pentru d-ta... că de mult 'mi'ai plăcut, și că de mult doream să am

o întâlnire cu d-ta... însă o întâlnire astfel, ca d-ta să nu poți sci cine sînt... De aceea 'ți-am și legat ochii în tinda teatrului, pentru ca să nu vezi în ce trăsură aveaî să te suî... prin care uliți eraî să treci, și în care casă eraî să întri... D-ta ca un cavaler bine crescut, ai primit toate condițiile și 'mî-ai jurat că te'î supune la toate voințile mele, în vreme cît vom fi împreună.

Teodoreanu. — Toate aceste sîntu adevărate; dar de ce să mă lipsesci de fericirea de a te privi, pentru că... sînt sigur că ești prea frumoasă.

Smărăndița. — Dar; sînt destul de frumușică... și nu cred că te'î căi c'ai venit cu mine, dacă m'ai cunoasce.

Teodoreanu. — Audi d-ta?... și se fiu eî silit a fi cu ochii legați dinaintea unei frumuseți!... asta'î de nesuferit... și Deî, mai că'mî vine să'mî calc jurămîntul.

Smărăndița. — Adu'ți aminte că 'mî-ai dat parola de onoare.

Teodoreanu. — Ard'o focu parolă!... Încăi fie'ți milă de mine... mă mîngăe de orbirea la care m'ai osîndit.

Smărăndița. — (luîndu'l de mînă îl duce lângă canape, unde se punu unul lângă altul). Am multe de spus... Vin să ne punemî pe canape.

Teodoreanu. — (în parte) Ce fericire!...

Smărăndița. — Purtarea me trebuie să ți se pară foarte curioasă.

Teodoreanu. — Din protivă...

Smărăndița. — Dar... ce mă mângâie este că sîntem amîndoi vinovați.

Teodoreanu. — Tot astfel de vinovații sînt 'mîi de Dumnezeu!

Smărăndița. — Cum?.. nu te mustră cugetul că ești necredincios femeii d-tale?

Teodoreanu. — Femeea mea?.. Dar bărbatul d-tale? Ha, ha, ha...

Smărăndița. — Bărbatul meu? Ha, ha, ha. Oare... ce-or fi făcîndu acum amîndoi?

Teodoreanu. — Smărăndița?.. Sînt sigur că 'și închipuesce planuri ca să mă înșele.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Am pus rămășag amîndoi pe un șal.

Smărăndița. — Și în loc să te înșele ea... tu o înșeli berbantule... ha, ha, ha.

Teodoreanu. — Ha, ha, ha. Așa sîntem noi!.. ai dracului.

Smărăndița. — Nu toți.

Teodoreanu. — De pildă, bărbatul tău.

Smărăndița. — Bărbatul meu e bun la suflet, dar se socoate prea cu cap.

Teodoreanu. — Sînt sigur că trebuie să fie cam prostuț.

Smărăndița. — A! Teodorene, nu'mi ocări soțiorul.

Teodoreanu. — Eu nu 'l ocăresc, dar nu pot tăgădui adevărul... Sînt încredințat că 'i prostuț, sormanul!

Smărăndița. — Ha, ha, ha... ce n'ași da să te audă.

Teodoreanu. — Nu 'i așa? Vedî c'am gâcit?... Unde se află el acum?

Smărăndița. — S'a dus de dece zile la moșie.

Teodoreanu. — Bine-a făcut... Ce diceam eu că 'i prost?... Din protivă, el îi foarte isteț, de vreme ce te-a lăsat singură... cu mine... și lângă mine... scumpa me mască. (vrea să o ție de talie).

Smărăndița. — (sculându-se) N'ai audît o trăsură?

Teodoreanu. — Unde?

Smărăndița. — În ogradă.

Teodoreanu. — Nu... ți s'a părut.

Smărăndița. — Ba nu... Ea se mă duc să ved...
Ședî aici că vin acuș. (iesă prin stînga).

Teodoreanu. — Stăi, iubită mea, nu te duce...

SCENA XV.

Teodoreanu (singur).

Ce întemplare curioasă!... Mă duc la bal-masque, și preste câtă-va vreme, o mască elegantă se apropie de mine, mă ție de braț, îmi vorbește de Italia, de Franța... și într'un cuvînt... mă încântă!... Cerc să o cunosc... în zădar!... În sfîrșit, îmi propune să merg cu dînsa, dar cu condiție că să 'mî lege ochii în tinda teatrului... Am primit... și după ce am trecut prin o mulțime de ulițe... nici nu sciū care... eată-mă's... într'o casă necunoscută și lângă o persoană pe care nici macar nu

o prepun... Ce întâmplare plăcută!.. și cu atât mai plăcută, că'i plină de taină.

Amorul în taină mă 'ndeamnă aice
Să gust a plăcerii favor mult iubit!
Ah! sune mai înute minutul ferice,
Căci sufletu'mi arde de-un dor nesfîrșit!
Amorul, plăcerea sîntu paseri ușoare
Ce cântă ș'ațiță a inimei dor;
Nebunul și prostul le lasă să sboare,
Ear omul cu minte le prinde din sbor.

SCENA XVI.

Teodoreanu, Smărăndița.

Teodoreanu. — A! par' că aud foșăind un domino...
D-ta ești?

Smărăndița. — (tot cu glasul prefăcut) Țist... Tacî, pentru numele lui Dumnezeu! că a venit bărbatul meu de la țeară.

Teodoreanu. — Ce ȑici?

Smărăndița. — Trăsura care am audit'o mai dinioare, a fost a lui.

Teodoreanu. — Ei; și vrea să ȑice, trebuie să mă duc?..

Smărăndița. — Negreșit... Ah, ce nenorocire!

Teodoreanu. — (smulgîndu'și batista de pe ochi) Pe unde să fug, că nu vîd nimic?

Smărăndița. — Nu fugi încă... Așteaptă aici în

salon până s'or liniști oamenii din ogradă, ș'apoi oiți veni eu să'ti dau drumul.

Teodoreanu. — Dar dac'a veni bărbatu d-tale aici?

Smărăndița. — Nu te teme, că'i trudit de pe drum și are să se culce îndată.

Teodoreanu. — Și nu 'și-a rupt încăi gâtul pe drum?

Smărăndița. — Ah, Teodorene, cât 'mi pare de rău!.. Sărută-mă macar odată pân'a nu ne despărți. . .

Teodoreanu. — (în parte) Nu pre am gust de sărutat, cu bărbatul la spate. (o sărută)

Smărăndița. — Stăi pe canape și nu face vuet, că sîntem perduți... Adio, scumpul meu... Adio, sufletul meu! (iesă prin stînga).

SCENA XVII.

Teodoreanu, Nicu (în cabinet).

Teodoreanu. — (pe canape) Scumpul meu, sufletul meu!.. Foarte mulțimesc de dragoste... Mai bine făceam eu de mă întorceam binișor acasă; încăi acum n'ași fi cu frica 'n spate... Da mâncal'ar moliile de bărbat!.. tocmai acum 'și-a găsit să vie? Nu putea să se prăvale pe drum și să'si rupă un picior?... Ea așa sîntu bărbații... când nu te aștepti nici de cum, țop, îți cadu în cap... Ce să fac acum?... Cu întunericul ista nu pot vede nici cât o palmă dinaintea mea... De-oiți căuta să găsec ușa, pot să dau vr'un scaun jos,

să fac vuet și să deștept bărbatul. Mai bine s'aștept... dar până când s'aștept?... Și eu diceam că'i întâmplare plăcută!... ba că chiar!...

Nicu. — (deschidând ușa cabinetului, în parte) Nu se mai aude nimic.

Teodoreanu. — (auzind ușa cabinetului deschidându-se, se aruncă în fundul canapelei și dice în parte) Par' c'am auzit că s'a deschis o ușă... Oare nu'i el?

Nicu. — (auzind canapeoa scârțind) O scârțit ceva... (intră degrabă în cabinet).

Teodoreanu. — De când sînt nu mi s'a bătut inima așa de tare... (căutând înprejur) Nu se zăresce nimic... se vede că mi s'a părut... (auzind ușa) Ear?

Nicu. — (deschidând ușa) Oare se fie cineva în salon? Ea s'ascult... (ascultă).

Teodoreanu. — Ce se fie? (ascultă).

(Mică tăcere).

Nicu. — A fi vr'o mătă culcată pe canape.

Teodoreanu. — Negreșit că 'i vr'un șoarec... Uf!... m'am saturat de ședut... Ea se cerc se gălesc ușă. (se scoală de pe canape, merge încet și pipăind prin casă).

Nicu. — Acum socot că mă pot duce. (se pornesc asemenea spre ușă).

(Bojbăind amîndoi prin întuneric, se atingă cu mânilor și staă încremeniți).

Teodoreanu. — { (în parte) Par' c'am atins o mână

Nicu. —
de om!

(împreună, în parte).

Teodoreanu.

Am asudat
 Ș'asud mereu,
 Par'cam intrat
 În feredeu!
 Simt că slăbesc,
 Mă 'ngălbenesc,
 Și mă topesc;
 Valeu, valeu!

Nicu.

Am înghețat
 Și 'ngheț mereu,
 Parc'am intrat
 În ghiță, Deu.
 Mă oțărăsc,
 Mă 'nvinetesc,
 Mă 'ntăpănesc;
 Valeu, valeu!

Teodoreanu. — Astfel asud, că pare că mă topesc.

Nicu. — Mi s'au tăietu picioarele de tot.

Teodoreanu. — (preste puțin) N'aud nimic... poate a fi fost vr'o mobilă.

Nicu. — (asemene) Ce mai staū pe gânduri?... Haide într'un noroc.

(Se pornesc eare amândoi și ajungând lângă ușa din fund, se lovesc și se apucă de guleri).

Teodoreanu. — (tare) Să nu dai, că dau de tot.

Nicu. (asemene) Că și eu dau de moarte.

Teodoreanu. — Da nu strînge așa de tare, că te gâtuī pe loc.

Nicu. — Orī tu pe mine, orī eu pe tine.

(Se sgâlție amândoi).

Teodoreanu. — Nu strînge, iți dic, că se n'am parte...

Nicu. — Îți spun că nu's vinovat... A! luptă vreī?..

Teodoreanu. — Măī omule, n'am venit aici pentru ce socotesci tu... A! vreī să mă trântesci?.. (se luptă grozav).

SCENA XVIII.

Teodoreanu, Nicu, Smărăndița, Madam Franț,
(cu luminări în mână).

Toți. — Ce este? Ce vuet îi aici?

Teodoreanu. — Ea bărbatu d-tale... (cunoscând pe Smărăndița) Ce ved?... Smărăndița!

Smărăndița. — Ha, ha, ha... Smărăndița, care te-a adus de la teatru, acasă la tine.

Teodoreanu. — Smărăndița!... (în parte) Frumoasă 'mă-ai jucat'o, și mare gogoman sînt!

Smărăndița. — Mai pui rămășag cu mine, Teodorene?

Teodoreanu. — (vedînd șalul pe canape) Eaca și șalul?... (Iea șalul și-l pune pe umerile Smărăndiței) Ai câștigat, dragă Smărăndiță... Proverbul are dreptate.

Smărăndița. — Femea hotăresce, și Satan împlinesce.

Teodoreanu. — (în parte) Și bărbatul plătesce.

Smărăndița. — (veselă) Mîngăie-te, Teodorene, că tu ai fost înșelat cu ochii legați, când mulți alții sîntu înșelați cu ochii deschiși.

Teodoreanu. — (vedînd pe Nicu) Da bine, domnu Nicu Tolinescu ce caută aici?

Smărăndița. — Cu adevărat (cătră Tinca, zîbind) Răspunde tu...

Tinca. — Verișoară...

Nicu. — Domnule Teodorene, am venit aici ca să cer mâna ducăi.

Teodoreanu. — Prin întuneric?... Ha ha ha... asta 'i modă nouă.

Smărăndița. — Nu face nimic; noi primim cu bu-

curie... Să vedem! Tinca dacă vrea?... (cătră Tinca) Tu primești?

Tinca. — Dacă primiți d-voastră...

Teodoreanu. — Ei; nu mai coborî ochii și ți că vrei, se se sfirșească comedia. (luând-o de mână) Nicule, eată mână Tincă!... Dar se ieși seama la rămășaguri!...

Nicu. — (cu bucurie) Tingo!... noaptea asta îi ziua cea mai fericită pentru mine.

Smărăndița. — (în parte) S'a perdut calendarul, bie-tul băiet!...

(Întră lacheul).

Lacheul. — Poftim! la masă.

Teodoreanu. — Eaca venim! Nicule, dă brațul Tincă!... Smărăndițo (îi prezintă brațul).

Smărăndița. — Acuș... Să dau mai înainte un sfat prietinelor.

Smărăndița (cătră public).

Vă feriți, iubii mei
Însurăței
Și holtei,
De rămășag cu femeii.
Când e treaba pe 'nșelat,
Orî ce bărbat
Diplomat
Rămâne-ades rușinat.
Ear de vreți să câștigați
V'arătați
Delicați,
Și la dame șaluri dați,
Că așa, Deu, le'nșelați.

Toți.

Dar, de vreți să câștigați
V'arătați
Delicați... ș. c. l.

(Ușele din fund se deschid și se zărește o masă bogată cu candelabre aprinse). — (Cortina cade).

PEATRA DIN CASA

PERSOANE:

ACTORI:

Caminarul Grigori Pâlcîu. . .	D-nul <i>N. Teodoru.</i>
Comisul Nicu, fiul seû.	„ <i>Luchian.</i>
Cucoana Zamfira, văduvă . . .	D-na <i>Sterian.</i>
Marghiolița, fiica ei.	D-la <i>Gabriela.</i>
Leonil, vărul Marghioliței . . .	D-nul <i>Neculan.</i>
Her Frantș Birman, doctor. . . .	„ <i>Teodorini.</i>
Ioana Țiganca.	*
Un fecior.	*

PEATRA DIN CASA

COMEDIE CU CĂNTICE, IN UN ACT

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artistilor din București, în 3 Maiu 1847.

Teatrul reprezintă o odaie simplu mobilată. Ușă în fund, care duce afara; altă ușă în stânga, care se deschide în odăile cucoanei Zamfira. — O canape în fața scenei de-a stânga, și scaune. — Un dulap mare în fund cu două uși.

(Scena se petrece în Iași, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), **Ioana**.

Zamfira. — (cercând dulceții într-o tăblăluță) 'Ți-am mai spus, Ioano, că nu's destul de legate dulcețile... privesce, nu aū coardă nici de cum...

Ioana. — Cum, Doamne cartă-mă, cucoană? că de ađi dimineată le țin pe foc. De le-oiū mai pune pe jaratic, mă tem că din belte s'or priface în balmuș.

Zamfira. — Ea tăci, dobitoaco, că nu scii ce ȑiei. Dute de le mai dă o fertură până s'or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind să ȋeasă prin stânga) Ardă-le focu dulceți, că'mi scotă sufletu!

Zamfira. — Ascultă... ce face Marghiolița?

Ioana. — Duduca?.. drăngănește din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost adă după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un țir?... o fost.

Zamfira. — Și cel de franțuzesce?

Ioana. — Ș'acel pleșuv... Sërmana duducluță!.. toată ziua o năcăjescu fel de fel de șonți!.. În calte de s'ar mărita o dată, se scape...

Zamfira. — Ei, nu mai clențeni, cîoară, și eși afară.

Ioana. — (eșind prin stânga, în parte) Crapă de ciudă cu-coana, că nu'si poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (primblându-se pe gânduri) Bine ȋice Ioana!.. Măcar de s'ar mărita Marghiolița mai degrabă, ca se scap de-o grijă... Dar unde'i găsești adă bărbații ca mai înainte!.. Nu 'i veȋi că fugă de ȋnsurat, ca dracu de tămie?... S'au scumpitu mirii ca vămile... Of, of! de cât ai avea o fată mare în casă, mai bine șapte turci.

Of, of, of! ce supărare,

De-a avea o fată mare!

Te silești

Ca s'o crești

Ș'apoi trebui se pornesci

La vênat

Prin cel sat,

Ca se 'i cauți un bărbat.

De 'î flăcău
Nătărău,
Te închini la duhul său;
De 'î ghebos,
Uricios
Îi dăci că 'î foarte frumos;
Și 'î zimbesci,
Îl slăvesci
Ca să poți să 'l gineresci!

Of, of, of! ce supărare
De-a avea o fată mare!

SCENA III.

Zamfira, Her Frantș (intră prin fund).

Frantș. — M'am închinat cu sêrut mâna, cucoană Zamfiriță. Cum merge sănătatea?

Zamfira. — Ah! nu prea bine, monsîu Frantș.

Frantș. — Nu bine?... (pipăindu'î mâna) Cu adevărat, turburare mare... Scoate limba puțințel.

Zamfira. — Că doar nu's bolnavă cum socoți d-ta.

Frantș. — Da cum?

Zamfira. — Am boala grijei.

Frantș. — Boala grijei?... Nu cunosc...

Zamfira. — Nu înțelegi că sînt îngrijită pentru Marghiolița?

Frantș. — A! ha, ha, ha. Eă mă spăriesem că ai friguri.

Zamfira. — Mai bine aș avea friguri, lungoare

gălbănare, de cât fată mare!.. Ah, monsîu Franț, nu
sciî ce sarcine 's fetele la casa omului!

Franț. — (oftînd) Ah! cucoană Zamfiriță, cum se
nu sciî!

Zamfira. — Ce ȃici?.. Aî și d-ta vr'o Marghîoliță?

Franț. — Ba m'a ferit Dumnezeu! Dar, sciî că
'mî-ai poroncît să aștept până s'a mărita mademuasel
Mari, și 'mî-ai făgăduit că atunci te'î cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevărat, monsîu Franț, 'țî-am fă-
găduit... dar cine scie dacă s'a împlini vr'o dată!

Franț. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu 'țî-am spus că
te iubesc de două-deci ș'atățî de anî?.. tocmai din
vremea volintirilor?.. De ce se nu 'țî fie milă de pa-
tima mea?..

Eû, vestitul doctor Franț,
Care 'n târg vînd sănătate,
De cînd m'ai prins mata 'n lanț,
Sufăr boale 'nfricosate!
La ochî simt o turburare,
În pept ferbinteală mare,
La suflet melanholie
Și la crierî nebunie!
Țeû, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă'mî patima grea...
Eû sînt doftorul matale,
Ah! fii doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n'așî vrea să fiû doftoroae, monsîu
Franț!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat Mar-
ghîolițel!.. D-ta mai căutat'ai prin târg?

Frantj. — Am umblat toate ulițele, toate casele, toate...

Zamfira. — Și ai găsit ceva?

Frantj. — He, he... (îe tabac) Poftesci cucoană Zamfiră?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte'ți mulțemes... Ș'așa
dici că ai găsit?..

Frantj. — He, he... (strănută).

Zamfira. — Să 'ți fie de bine! (strănută)

Frantj. — Foarte'ți mult... Să 'ți fie de bine.

Zamfira. — Amin, și într'un ceas bun!.. Da ea
spune'mi mai degrabă...

Frantj. — (în taia) Cunosc pe cuconu Grigori Pălcu?

Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum se nu 'l cu-
nosc? Era bun prietin cu răposatu soțul meu, Dumne-
deu se 'l erte!

Frantj. — Sci că are un băet?

Zamfira. — Îl sci... Nicu... Î cam tăcut... cam
prostuț.

Frantj. — Prostuț... dar holtei!..

Zamfira. — Bine dici... și are stăricică bună
tată-seu.

Frantj. — Și 'l-a făcut Comis mai dăunădi.

Zamfira. — Almintrele seamănă a fi cam detreabă
têner.

Frantj. — Cu atât mai detreabă, că'i bun de însurat.

Zamfira. — Trebuie să fie de vr'o 22 de ani?

Frantj. — 'l-a împlinit la Crăciun.

Zamfira. — Dar... socoți că a vrea?

Frantj. — Dacă n'a vrea el, tată-seu vrea.

Zamfira. — Ce dicit, dragă monșiu Franț? . . . Ți-ai și vorbit?

Franț. — Mă mai întreb, când știi că te iubesc de două-deci ș'atâți de ani? . . . tocmai din vremea . . .

Zamfira. — Și ce-a răspuns Căminarul?

Franț. — 'Mi-a dis că a veni deseară cu feciorul său să petreacă aici câteva ceasuri și să se înțeleagă cu d-ta asupra foaiei de zestre.

Zamfira. — Ah, monșiu Franț! și nu 'mă-o spuți mai degrabă? . . . Îmi vine să te sêrut de bucurie.

Franț. — (cu dragoste) Fă'ți pomană, că te iubesc de două-deci ș'atâți . . .

Zamfira. — Oare? . . . Mări, tot o să ne cununăm împreună . . . (îl sêrută).

Franț. — (în parte) Ah!

Zamfira. — Dute acum degrabă Frățisorule în târg și 'mă cumpără o oca de zaharicale pe deseară.

Franț. — (cu foc) Orî ce'î dori . . . poroncesce'mă, că eu de-acum sînt a matală de veci.

Zamfira. — Și eu a matală, tij, scumpul meu Franț!

Franț. — (în parte) Scumpul meu! . . . A, Birman, Birman! . . . *Du bist ain huntgemainer Don Jian!* (iesă îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — Însfîrșit am să scap de-o grijă! . . . am să mă cotorosesc de fată! Slavă ție Doamne, că'mă ur-

nesci peatra din casă! (strigă la ușa din stânga) Marghiolița, Marghiolița... vin' degrabă sufletul meu.

SCENA V.

Zamfira, Marghiolița (se arată la ușă cu o ghitară în mână).

Marghiolița. — Ce vreî neneacă?

Zamfira. — Vină 'ncoaci.

Marghiolița. — Acuș... numai să leg o strună la ghitară.

Zamfira. — Da lasă-ți cobza la o parte și vină adî când te chîem.

Marghiolița. — (între mîniosă și aruncă ghitară pe un jîlt) Of!.. eată-mă c'am venit... ce vreî?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstesci așa la mine, jupineasă?.. Ai uitat cu cine vorbești?

Marghiolița. — Cine se răstesc?.. Îți spun c'am venit.

Zamfira. — Te vîd eu, că doar nu's chioară; dar te poftesc să-ți mai ții clanțul, c'apoî...

Marghiolița. — (cu mînie, în parte) Apoî ce?

Zamfira. — Ascultă-mă... Deseară aû să vie să petreacă aici, cuconu Grigori Pălcîu cu feciorul său... cu feciorul său... mă 'nțelegi?

Marghiolița. — D'apoî bine... deseară 'mî-ai făgăduit să mergem la teatru.

Zamfira. — Vomă merge altă dată, că nu pere lumea.

Marghiolița. — Altă dată, altă dată... Tot așa mă poî cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te'î mărita, tot teatru îi videa.

Marghiolița. — (în parte) Macar de-ar da Dumnezeu să mă mărit, ca să scap de-aici!

Zamfira. — Bucurăte dar și te veselesce, dragă Marghiolița, că în curând ai să ieși și tu în lume... ai să fii cucoană.

Marghiolița. — (rușinoasă) Să fiu cucoană?...

Zamfira. — Ei, las'... nu'ți mai cărni nasul, că știu că'ți pare bine. Vină mai bine de'mi sêrută mâna, că 'ți-am găsit un bărbat.

Marghiolița. — (veselă) Dău?... care, dragă nenecută?

Zamfira. — Nicu... feciorul Căminariului Pălcu.

Marghiolița. — Nicu?... Nu'l cunosc... dar 'mă-a spus vêru Leonil, că'î prost de tot.

Zamfira. — Vêrul tău Leonil îi un nebun și un obraznic, și dacă l'oiu mai videa pe-aici, am s'î rup urechile.

Marghiolița. — Vorbesce încăi franțuzesce?

Zamfira. — Nicu?... A fi rupend și el vr'o două vorbe ca toată lumea.

Marghiolița. — Dar... la balurile de la Curte merge?

Zamfira. — Cum nu?... îi Comis!

Marghiolița. — Merge! Cât 'mă pare de bine! Vrea să dică oiū juca și eū la Revelion?

Zamfira. — Ba încă și la sfântu Neculae.

Marghiolița. — Și 'mă-a lua și lojie la teatru, la benuar?

Zamfira. — Ce la benuar?... la rëndul ântei.

Marghiolița. — Și mai bine, ca să moară de ciudă cele-l-alte fete... Ah, nenecută, cât ești de bună!

Zamfira. — Veđi cum mă îngrijesc de soarta ta?... De aceea și tu trebuie să faci ce te-oîu sfătui eu.

Marghiolița. — Orî ce mi'î poronci, nenecuță...

Zamfira. — Să te gătescî, dintîi frumos: să te stringî în corset și când va veni Nicu, să'î dai pricină de vorbă... însă franțuzesce! Să te uîți la el cu ochî galiși, să'î zimbescî, să'î cântî din ghitară marșul lui Napoleon, și însfirșit să faci orî ce'î sci, pentru ca să'l ameteșcî.

Marghiolița. — Las pe mine, nenecuță, că m'oîu pricepe eu.

Zamfira. — Haide, apucă-te de'tî fă pîrul, că acuș însărează. Eu mă duc în târg ca să'tî cumpîr o rochie de nuntă... dar caută să fîi gata când m'oîu întoarce.

Marghiolița. — Bine... dragă nenecuță.

Zamfira. — A!... să nu uîți ca să aducî aici gherghelul cel cu turcu calare, pentru ca să'l vadî Nicu.
(iesă prin fund).

SCENA VI.

Marghiolița (veselă).

Baluri la Curte și lojie la teatru! Cât sînt de fericită! Toate căte le-am dorit, oîu să le am... și însfirșit oîu să ies în lume, să fiu slobodă, să scap de cușca asta în care mă usuc.

I.

Cât îmi pare bine
C'am să mă mărit!
Ce noroc pe mine!
Ce vis fericit!

Oiū sē am capele,
 Horbote, brațele,
 Rochii de Paris!
 Și cai-și trăsură
 Care nu'mi trecură
 Nicī macar prin vis.
 Tra, la, la, la, la,
 De m'ași mărita,
 Sē cânt tot așa:
 Tra, la, la, la, la.

II.

Am sē'mi cumpēr șaluri
 După gustul meū;
 Sē mē duc la baluri
 Și sē joc mereū.
 Eară, când la Curte
 Îmi va face curte
 Vr'un tēnēr frumos...
 Dacă bărbățelul,
 Dacă sufletelul
 Va fi mănios,
 Tra, la, la, la, la,
 Și m'a descânta...
 Î-oiū răspunde-așa:
 Ha, ha, ha, ha, ha.

SCENA VII.

Marghiolița, Leonil (între prin fund pe furiș, se apropie de Marghiolița ș'o sērută pe umăr).

Leonil. — (sērutând'o) Tra, la, la.

Marghiolița. — (spărietă, țipă și fuge în odaia din stânga).

Leonil. — (alergând după ea) Stăi verișorică, că eu sînt...
Leonil, verișorul matale cel drăgălaș.

Marghiolița. — (din întru) Fugi, obraznicule, că m'ai spăriet.

Leonil. — (voind să deschidă ușa) Te-am spăriet?... Apoi dar deschide'mi ca să vii să se'ți descânt de spaimă.

Marghiolița. — (țiind ușa) Ba mai bine'ți caută de nevoi și 'ți ie tălpășița până nu vine neneaca ca să te dee de urechi afară.

Leonil. — Am mai pătit'o și altă dată... Nu'mi pasă, macar se'mi și rupă urechile... Mă jertfesc pentru mata! (trage de ușă).

Marghiolița. — Da lasă ușa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s'o scot din țîțînî, cum mai scos și mata din sărute.

Marghiolița. — Apoi cearcă, de vrei să veđi pe dracu.

Leonil. — Dar... vrei să'l ved cu coarnele în papilote, și să'l sêrut și să'i spun că'l iubesc peste măsură.

Marghiolița. — Ha, ha, ha! cât îi de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mănăncă praznicu... Deschidî, orî stric ușa?... Pân' în trei orî... una... două... două și jumătate...

Marghiolița. — Ba te rog, Leonitu, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Ei, dacă te rogi, se schimbă. Te las, însă cu condiție se'mi dai o guriță.

Marghiolița. — Ai nebunit?

Leonil. — Ba nu 'mî e mult... și drept dovadă, mă

jur se n'am parte de mătușica, dacă nu dau păretele jos.
(împinge tare ușa).

Marghiolița. — Of, Doamne, ce necaz!.. Ei, ședî
binișor că'tî dau... Întinde botul.

Leonil. — L'am întins.

(Ușa se deschide pe jumătate. Obrazul Ioanei se ivesce... și Leonil
îl sîrută, fără a lua de samă. Îndată după aceasta, ușa se închide ȳute
și se audă risurî în întru).

Marghiolița. — (ridînd) Să'tî fie de bine, verișorule.

Ioana. — (asemene) Și la mulți ani, cuconașule.

Leonil. — (depărtîndu-se de ușă furios) Am pătit'o!

O! ce foc

M'a trăsнит

Staū pe loc

Înpetrit!

Îubeam un ânger, o porumbiță

Și de la dînsa ceream guriță;

Cînd vai! în ciudă

Soarta mea crudă

Schimbă pe ânger într'o țigancă,

Pe porumbiță în trup de stancă;

Și 'n loc de miere

Ah! gustăiū fîiere!

Și 'n loc de buze de verișoară

Sîrutăiū gingaș... un plisc de cîoară!

O! ce foc

M'a trăsнит!

Staū pe loc

Înpetrit!

Ce se fac?... Să stric ușa și să dau năvală în odăe
ca să 'mî rîsbun, cu șapte-deci de miî de milioane de

sărutări... Dar... alta nu'mi mai rămâne. (se răpede spre ușă, dar de o dată se opresce, auzind glasul Zamfirei afară). Săracul de mine! ce-am auzit? glasul mătușicăi?... De m'a găsi baba aici, apoi chiar că rămân fără' de urechi! mai ales că 'mi-a hotărît să nu'i mai calc în casă, de când 'i-am dis că se dă cu roș... unde să fug? unde să m'ascund?... A!.. în dulapul ist cu rochiile. (intră în dulap) Nu's călcate rochiile, dar le-oiu călca eu. (le calcă în picioare).

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), **Zamfira** (aducând o rochie albă), **Her**

Frantș (cu o hârtie de cofetură).

(Până a nu intra pe scenă, Zamfira și Frantș dică următoarele cuvinte, tocmai când vrea Leonil să se arunce asupra ușei ca s'o strice).

Zamfira. — D-ta ești, Her Frantș? dă'mi brațul să suiș scările.

Frantș. — Poftim pe cel din stânga că'i din partea inimei.

Zamfira. — (intrând) Of!.. batăle cucu marșan-de-mode, că mare scumpe's!.. Auzi d-ta, opt sute de lei pentru o rochie gata de nuntă?... Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschidând puțin dulapul) O rochie de nuntă!

Frantș. — După cum îi și mireasa... dar când mireasa se numesce Zamfira, nu'i nimic destul de scump pe la jidană.

Zamfira. — (zimbînd) Berbantule! tot așa mă ademenesci cu vorbe dulci.

Frantș. — (dându'i cofeturile) Și cu zaharicale, ca pe un canaraș.

Zamfira. — (luându-le) Tac!, dimoni, că mă scoți din minți!. (merge spre dulap).

Leonil. — Auzi'i cum se ciugulesc? (vădend pe Zamfira, închide înțe ușa). O!

Zamfira. — (cercând să deschidă dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea să se deschidă?

Frantș. — Da ce vrei să faci?

Zamfira. — (intorcându-se către Frantș) Vreă să închid rochia de nuntă a Marghioliței.

Frantș. — Ea să cerc eă, că's virtos. (cearcă, dar nu poate să deschidă).

Zamfira. — (ridend) Ei; monsîu Frantș, așa mi te laudi? Ha, ha, ha... (imitând pe Frantș) Ea să cerc eă, că's virtos! Ha, ha, ha...

Frantș. — (necăjindu-se în zadar) *Tertaifel!*

Zamfira. — Ea să'ti ajut și eă, că 'ți-ai uitat virtutea acacă.

(Feciorul intră).

Feciorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doi boeri.

Frantș. — (depărtându-se de dulap) Negreșit că'i cuconu Grigori Pălcu cu fiul său.

Zamfira. — (intorcend spatele la dulap) Cuscrul și gine-rele? Poftesce'i sus și adă luminări degrabă, că'i în-tuneric.

(Feciorul iese).

Leonil. — (furios) Pălcu ginere! O!

(Zamfira pune rochia și cofeturile pe un scaun lângă dulap și se apropie de Frantș. În vremea asta Leonil deschide ușa dulapului și fură cofeturile).

Zamfira. — Acum îi acum, dragă monsîu Franţ.

Franţ. — N'ai nici o grijă, cucoană Zamfiriţă.

Zamfira. — (alergând la uşa din stînga) Marghioliţă, eşti gata ?

Marghioliţa. — (din odaie) Numai pantofi se mi'i leg.

Zamfira. — Caută să întri în salon când oiă tuşi.

Zarghioliţa. — Bine, nenecută.

Leonil. — (mîncînd zaharicale) Verişoara se fie Pălciocae ! O !

(Feciorul intră aducînd luminări aprinse).

Feciorul. — Boerii se suie pe scări. (pune luminările pe masă şi iese).

SCENA IX.

Cei dinainte, Caminarul Grigori Pălciu, Nicu.

Pălciu. — Cu plecăciune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori... Da de unde şi până unde pe la noi?.. De atîta vreme de când nu ne-ai mai dat obraz...

Pălciu. — Mă eartă, cucoană dragă, c'am fost tot cam bolnav.

Zamfira. — (arătînd pe Nicu) D-lui îi cuconasu d-tale?.. Nicuşoru ?

Pălciu. — Dar... nu'l cunoscî ? (lui Nicu) Sêrută mîna cucoanei.

Nicu. — (Sêrută mîna cucoanei Zamfirei, care îl sêruta pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine ăci, cucoane Grigori... Ea privesce'l cum o crescut de mare ! S'o făcut holtei.

Pâlcîu. — Hei!... așa crescî bobocii.

Leonil. — (în parte, cu gura plină) Bobocii!

Zamfira. — Da... ea poftim de ședî, cucoane Grigori, să mai vorbimî de vremile noastre.

Pâlcîu. — (ședînd pe canape lângă Zamfira) Sîrîut mîna... Eată și domnul Franț, prietinul nostru. Unde nu gîndescî, acolo 'l gîdescî.

Franț. — (ședînd pe un jîlt) Eî sînt ca buruîana cea rea.

Pâlcîu. — Ba nu, Birmînașule dragă, ești ca buruiana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că'î doftor? Ha, ha, ha... Tot vesel ești, cucoane Grigori! (ride tușînd și cîntînd spre odaia din stînga).

Pâlcîu. — Hei!... cum dă Dumnedeî și cel codru verde, cucoană Zamfiră. Noi, bîtrîniî, cîutîmî sî veseîimî ceasurile cîte ne mai rîmînî de trîit, pentru ca sî ne mîngîîemî de cele care aî trecutî.

Zamfira. — Și bine faceți, bine faceți.

Pâlcîu. — (luînd pe Zamfira de mînă) Bine facemî cu adevîrat, cucoană dragă, pentru că cine scie?... mîni, poîmîni poate... alivanta 'n groapă.

Franț. — Fîră voîa doftorilor?

Pâlcîu. — (ridînd) Ba cu toată îputernicîrea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tușesce) Da ce nu ședî, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlcîu. — Mîri, nu'l mai tot cuconi, că s'a diochîa.

Zamfira. — (ridînd și tușînd mai tare) Batî-te norocu că poznaș mai ești. (în parte) Nicî c'a veni drîcoaîca.

SCENA X.

Cei dinainte, Marghiolița.

Pâlcîu. — Hei! . . . eată și duduca Marghiolița, fata moșului cea frumoasă.

Zamfira. — Vedî cât o crescut?

Pâlcîu. — Ba ce crescut! . . . bre, bre! când era numai de-o șchioapă.

Leonil. — (în parte, furios) Șchioapă. . . verișoara!

Pâlcîu. — Vin' încoaci, fata mea, să te sêrute moșu.

(Marghiolița se apropie de Pâlcîu, care o sêrută pe frunte. Zamfira și Franț 'și facă semne de bucurie. Nicu se scoală pe picioare și se uită pe furiș la Marghiolița).

Marghiolița. — (în parte) Of! . . . că m'o înghimpat cu mustețele.

Pâlcîu. — Îți aduci aminte, Marghiolițo, când 'mî diceai mosu Pâlsîu, mosu Pâlsîu? . . . Par' că nu 'mî vine-a crede că 'î ea, cucoană Zamfiră. Dintr'atâtica, s'o făcut coșcoge fătou!

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătou!

Pâlcîu. — Eată și Nicu, fiul meu, dragă Marghioliță. . . Nu'ți aduci aminte când te giucaî cu dînsu de-a Baba-oarba?

Nicu. — Ba nu, băbacă. . . de-a Puea-gaea.

Pâlcîu. — Vin de'î sêrută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sêrută mâna Marghioliței ș'apoî se întoarce la locul lui și stă tot în picioare).

Leonil. — Îî pupă mâna prostu. . . O!

Marghiolița. — (Se uită cu ochi galiși la Nicu în toată scena asta. Nicu se turbură).

Pâlcîu. — Ce mai ȳci şi d-ta, moşiu Franţ?... Aşa'î că de-acum o venit vremea să dămŭ rëndul copiilor?

Franţ. — Aşa'î pravila Naturei, cucoane Grigori. Bătrânii împreună şi tinerii earăşi împreună... mai ales când se gădescŭ doi cariî se potrivescŭ...

Zamfira. — Adevărat grăescŭ, monsîu Franţ... Nimic nu'î mai nostim de cât doi hulubaşi... păreche.

Pâlcîu. — Atunce'î fericire 'n casă.

Leonil. — (în parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cuî o spuî, cucoane Grigori?... Eată-mă's eŭ... am trăit 17 ani cu răposatul soçu meŭ, Dumnedeş ōl erte!.. şi nicî odată nu ne-amŭ sfăditŭ... Sărmanu! ce bujor de om era! Cât oiŭ trăi, l'oiŭ tot boci!... (plânge).

Sărmanu bărbăţelu!

Sărmanu sufletelu,

Ce om, ce om era!

Supus l'a mea vointă,

Plecat l'a mea dorinţă

În veci el s'arăta!

Eŭ îl numeam Luluţă,

El mă numea Mumuţă

Cu glasu'î drăgălaş,

Şi îmi ȳcea: «Firiţă!

«Tu eşti o porumbiţă,

«Şi eŭ un porumbaş.

Ah, vai ş'amar de mine!

Ah, dragul meŭ bărbat!

Mumuţa după tine

Va plânge ne 'ncetat!

(Marghioliţa şi Franţ îşi ştergŭ ochiî. Nicu trage din buzunar, o basma lungă şi'şi suflă nasul tare).

Pâlcîu. — Aşa şi eu cu biata răposata, Dumne-deu s'o erte!.. Ah, ce femei scumpă şi iconoamă!.. Of, of!

Sărmănica

Mititica!

Cât de mult ea mă iubea!

Sărmănica

Mititica!

Ce dulceţi bune făcea!

Ce loemale,

Baclavale,

Învărtite şi bohaciū!

Ce vutei bune,

De minune,

Cu miros de odogaciū!

Amar mie!

Ce soţie,

Ce comoară-am prăpădit!

Ah! ce viaţă.

Ce dulceată,

Móartea crudă 'mă-a răpit!

Leonil. — (în parte) Bre!.. c'aū să înece mahalaoa.

Zamfira. — Of, of!.. Marghioliţo, dute de ăi s'aducă dulceţi de cele care ai făcut tu astăzi.

(Marghioliţa iese prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am să'ţi dau să guşti dulceţi de-a Marghioliţei.

Pâlcîu. — De 'i-or sēmēna ei, trebuie să fie foarte plăcute. Aşa'i Nicule?

Nicu. — (răsărind) Dar băbacă; imi placū.

Zamfira. — Da ce nu şedî, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe scaun) *Mersi.*

Zamfira. — Trebuie să ști, cucoane Grigori, că nu se află mai bună gospodină pe fața pământului. De'i nevoie în casă de dulceți, de pânză, de păstrămuri, de ori-ce înșfîșit... Marghiolița poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ține cheile de la cămară și de la pivniță, încât eu sînt silită a sta cu mânele legate.

Franț. — Halal de bărbatul ce-a avea!

Zamfira. — Halal, Dău! Și se veđi cum coasă la gherghef, se te minunezi... (strigă) Marghiolița, trimite-ți ghergheful aici.

Leonil. — (în parte) Audă telălița, cum își laudă marfa?

(Ioana aduce ghergheful, îl dă lui Pălcu și Iesă).

Pălcu. — Aferim... frumos de tot!... Da cine'i, mă rog, turcul ist călare?

Franț. — Îi Ali-Pașa.

Pălcu. — Cel care o tăiet volintirii?... bre, bre!..

Zamfira. — Tocmai... Poftesci se veđi și d-ta, cucoane Nicule?

Pălcu. — Ear îl cuconesci?... Eu vėd c'ai sė'mi diochi făcăul.

Nicu. — (se ghergheful și rămăne cu el în mână).

(Între Marghiolița și după dînsa Ioana purtănd tablaoa cu dulceți).

Zamfira. — Adă aici, Ioano.

(Ioana merge cu tablaoa d'antėi la Pălcu, pe urmă la Nicu și înșfîșit la Franț care nu țe dulceți. Marghiolița o urmează și dă paharele cu apă).

Pălcu. — (gustănd dulcele) Cu adevărat că's minunate... Așa belte! (amestecănd greū) Așa... bel... te. (în parte) Valeu, că mi s'o înleiet fălcile.

Marghiolița. — Să-ți fie de bine.

Pâlcîu. — Să... rut... ochișo... oriî... fata... mea.

Zamfira. — Poate că n'au coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne eartă-mă! că de adi dimineață le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s'acopere vorba Ioanei, tușesce) Poftesci, cucoane Nicule? (în parte) Ei lasă, cioară, că 'ți-oîu rupe eû pliscul.

(Când vine tablaoa dinaintea lui Nicu, el se scoală, pune gherghedul pe scaun și ie dulceți multe).

Marghiolița. — (dându-î paharul) *A vo suhe*, monsiu Nicu.

Nicu. — (încându-se cu dulceți) *Mersi...* (tușesce)

Pâlcîu. — Ce dracu! ear te-ai înecat, măi tălălău.

Leonil. — (în parte) Moașa 'n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghed și răsare îndată).

Pâlcîu. — Na, c'ai spart gherghedul? Ei, da m'ai rușinat urît, măi badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu'î nimică, nu'î nimică.

Marghiolița. — (ride).

Nicu. — (uîtându-se la gherghed) Numaî nasu 'î spart, băbacă.

Pâlcîu. — (sculându-se foarte supărat) Și poate că nu'î destul să spargi nasu lui Ali-Pașa?

Zamfira. — Nu te supăra, cucoane Grigori, că Marghiolița măi face și alți turci în ceea-l-altă odaie.

Pâlcîu. — Dău?... Hai să'î videmû. Nu poți crede cât mi's de dragi Turcii... de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Vîi cu noi, monsiu Franț?

Frantș. — Bucuros.

(Pâlcu intră în stânga).

Zamfira. — Marghiolița, ședî cu cuconu Nicu. (încet Marghioliței) Nu uita să-î cântî marșul lui Napoleon. (se duce spre ușa din stânga și, până a nu eși, dîce încet lui Frantș). Acum 'î vreme de pus la cale... Să dai pricină de vorbă, monsîu Frantș. (îesă).

Frantș. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (îesă).

Leonil. — (în parte) Se ducă să deschidă ȧarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), Marghiolița, Nicu.

Marghiolița. — (după o mică tăcere) Monsîu Nicu...

Nicu. — (cu jumătate de glas) *Cheschevu madmuasel?*

Marghiolița. — *Je vu pri...* reste pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jîlt) *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte, ședînd pe canape) Par' că nu prea scie frantuzesce. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon 'î-ași trage la ceafă.

Marghiolița. — Monsîu Nicu, îți aduci aminte de *notr anfans?*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *De notr anfans.*

Nicu. — *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte) Se vede că alte vorbe nu mai rupe. (tare) *Vu parle franse, monsîu Nico?*

Nicu. — *Parle, madmuasel.*

Marghiolița. — *E bien... parlon* împreună.

Nicu. — *Parlon*.

(Mică tăcere. — Marghiolița se uită cu dragoste la Nicu, care coboară ochii, se sucește pe scaun și își sufă nasul tare).

Marghiolița. — N'ai fost la Paris, monsîu Nicu?

Nicu. — Nu, dar cât pe ce era să mă trimeată băbaca.

Marghiolița. — Și de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S'o temut să nu'mi perd legea și să mă 'ntorc înapoi păgân.

Marghiolița. — Numai pentru atâta?..

Nicu. — 'Î-o mai fost frică că m'oiu face și eu ca Iorgu de la Sadagura.

Marghiolița. — Păcat că te-o giudecat așa de rău!.. Dacă mergeai la Paris, videai teatruri... învățai să găoci polca; auđiaî opere frumoase... marșul lui Napoleon... Cunoscî marșul lui Napoleon, monsîu Nicu?

Nicu. — L'am auđit odată din cobza lui Barbu.

Marghiolița. — Îi tare frumos! Eu îl sciû.

Nicu. — Din cobză?

Marghiolița. — Ba din ghtară... Ha, ha, ha!... auđi?... din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învățat?

Marghiolița. — Cine?... Barbu?... Ha, ha, ha!

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomanie... Ea s'o dreg. (tare) Mata, ducă, trebuie să'l cântî negreșit mai bine decât Barbu, și dacă ai vrea...

Marghiolița. — Vrei să 'l auđi? (se scoală și merge să ție ghitara).

Nicu. — Ce se potrivește!... *pardon madmuazel.* (se răpede s'aducă ghitară, o țe în mână și o cearcă) **Da...** bună ghitară! (rupe o strună) **Tronc!** (rămâne inpetrit).

Marghiolița. — (supărată) **Na!**... Pas acum de 'i mai cântă marșul lui Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Să'mi plesnească ochii, dacă am vrut s'o rup... *Pardon* de ertăciune, dducă.

Marghiolița. — Ba nu; nu vreū să te ert, până nu 'i face ce 'ți-oiiū dice eū.

Nicu. — Ce poroncesci?

Marghiolița. — Poroncesc să'mi cânti o romanță.

Nicu. — (rușinându-se) **Da...** Dēū! nu sciū să cânt.

Marghiolița. — Nu te cred.

Nicu. — Doar să'ți cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Audit'ai Pălcu cum se obrăz-
nicesce!

Nicu. — Să'ți cânt de dragoste, dducă?

Marghiolița. — (coborând ochi) Cântă.

(Nicu își drege glasul; începe dar nu nimeresce tonul. După câteva încercări el cântă pe aria: Cumetriță dragă, ș. c. l.)

Orî cine trăesce
Pe Amor slăvesce;
Orî care jivină
De amor suspină!

Gâscăoara găgăesce,
Rățișoara hăcăesce,
Stăncușoara cărăesce,
Harmasarul nechezesce,
Motănașul miorlăesce,
Cucoșul codcodăesce...

Și eă, plin de jale,
Îți rostesc matala:
Duducă dragă,
S'a trecut de săgă!

Marghiolița. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec!.. (se uită cu mirare la Marghiolița ș'apoi începe și el a ride tare).

SCENA XII.

Cei dinainte, Pâlcîu, Zamfira, Franț.

Pâlcîu. — (întrînd mînios) Așa, dragă cucoană... dacă nu vrei s'adaogi încă două sălașe de țigani în foaia de zestre, apoi nu pot nici eă s'îți dau băetu.

Zamfira. — (mînoasă) Nici un suflet mai mult. Dacă 'ți place... dacă nu, alții mă rogă.

Pâlcîu. — Potă s'ă te roage; dar flăcăi ca al meu nu se prea gădescă pe toate ulițele.

Zamfira. — Ei! dragă cucoane Grigori; tot țiganu 'și laudă cîocanu.

Pâlcîu. — (atîns) Care vrea s'ă dică... eă sînt țigan și Nicu cîocan?... Foarte 'ți mulțemesă.

Franț. — (cîutînd s'ă înpăce) *Aber* nu'î așa, cucoane...

Pâlcîu. — Ean las' neamțule... nu te-amesteca unde nu 'ți ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpescă pentru două sălașe de țigani, pune'ți pofta 'n cui despre cusărie cu mine... Mă duc...

Zamfira. — Călătorie sprincenată!

Pâlcu. — Auzi, țigan!... ciocan! (luî Nicu) Haî cioc... Nicule de aici. Haî cu tătuca, că 'ți-oiu găsi eă neveste aîurea... Auzi, țigan, ciocan!... (îesă prin fund, furios).

Nicu. — (jalnic Marghioliței) *Bonsuar madmuazel.* (îesă după tatăl său).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s'aû ajunsû cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghiolița, Franț, (și mai pe urmă)

Ioana. — (mică tăcere).

Franț. — (viind între amândouă) Ce se facemû acum?

Zamfira. — Of! of! am rămas ear cu peatra 'n casă! Of... ameteșc... leșin... (leșină în brațele lui Franț).

Franț. — (spăriet) *Vas ist?*

Marghiolița. — Eû, peatră 'n casă!... Ah! mor. (leșină asemenea în brațele lui Franț).

Franț. -- (și mai spăriet) *Vas ist?*

Tertaisfel! Vas ist das?

Main Got, main Got! ah vai!

Îmî vine să le las

Să cadă *ale zvai.*

Cucoană Zamfiriță,

Duducă Marghioliță

Am obosit de tot

Și, Dëû! că nu mai pot.

Cucoană Marghioliță,

Duducă Zamfiriță

Treziti-vă că, Deu!
 Leșin pe loc și eu...
Tertaifel! vas ist das?
Main Got, main Got! ah vai!
 Îmi vine să le las
 Să cadă *ale zvai*.

(Strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oțet, colonie... ce îți găsi, că ai leșinată cucoanele.

Leonil. — Marghiolița leșinată! Hei, că nu sînt în locul șoacăței.

Frantș. — (strigă ear) Ioană, Ioană.

Ioană. — (alergând cu un șip) Săracan de mine!... ce-ai pătitu?

Frantș. — Dă-le uture la nas... *Tonerveter!*... grele's!

Ioana. — (le pune șipul sub nas).

Zamfira. — (răsărind) Pi! ce putoare!

Marghiolița. — (asemene) Fi! *chel orior!*

Frantș. — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce șip îți aista?

Frantș. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! ear leșin.

Marghiolița. — (alergând lângă Zamfira) Nu o lăsa, mon-siu Frantș.

Zamfira. — (furioasă) Tu ești? stahio! lipsesci din ochii mei să nu te mai ved. ... că'mi otrăvesci dîlele!

Frantș. — (voind s'o liniștească) Cucoană Zamfiriță...

Zamfira. — Fugi și d-ta; dă'mi pace. (tipând) Dăți'mi pace cu toții... Nu mai vreă să ved pe nime; nu vreă

să mă mai mărit, nici să caut gineri... ard'e'i focu s'e'i ard'e!.. Mă duc de mână la călugărie cu fată cu tot.

Marghiolița. — La călugărie! Ah! ameteșc!

Zamfira. — Ba să lipsesci, iți dic, că 'ți-oiu da acuz nisce marghioli de nu l'e'i putea duce.

Marghiolița. — (intră plângend în stânga).

Leonil. — A apucat'o istericale pe babă.

Frantș. — Cucoană Zamfiră, liniștescete... Ce vrea să dică...

Zamfira. — Mări, caută'ți drumu și mă lasă 'n pace... (șipă) Of!.. 'mă-o eșit per'i albi de când am fată mare! (intră furioasă în stânga).

Frantș. — Fa, Ioană, dute de-o înpacă și'i fă apă caldă de picioare. Audi, fa, Ioană?

Ioana. — (luând luminările) Ean nu prea fa, și măi jupineasă... Auditu'm'ai sucitule? (iesă după Zamfira).

Frantș. — (prin întuneric) *Saperment ain mal!*.. toată casa 'i cu capu 'n jos... Cum să dreg trebile? (gândește) *Tonerveter!*.. nu'mă vine nici o ideie. (de odată se opresce și se bate cu palma peste frunte ca când ar fi găsit vr'un chip). A!.. (schimbând ideia) Ba nu așa. (se bate încă odată și măi tare) O! am găsit!.. Mă duc să mă tălmăcesc cu cuconu Grigori. (iesă prin fund lovindu-se de mobile) *Tertaiifel!* că întuneric 'i!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (eșind din dulap) Uf!.. Slavă Domnului, c'am scăpat din temniță!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am

mai vădut de când locuesc în dulapul ista!.. Dragoste șvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâlciască, târguire căsătorească, și... fudulie țigănească! Dar din toate aceste n'am înțeles alta, decât că baba a căpchiet, pentru că nu 'și poate mărita fata, și că vrea s'o trimeată la monăstire pentru ca să scape de dînsa. (cu mînie) Verișoara la călugărie! Nu voiū suferi nici odată o asemenea nelegiuire... Dar cum să fac ca s'o scap de comănac? (gîndesce) S'o fur în astă noapte și s'o trec peste Dunăre?.. Dar; planu 'î minunat, numai de ași putea intra în odaea Marghioliței ca să 'î dau de scire să fugă. Însă cum dracu să trec prin etacul cloanței, fără ca să mă bage de seamă?... O! îmi vine o idee năstrușnică. (Îe rochia adusă de cucoana Zamfira la scena VIII și o arată publiculuī, ȓicînd): Oiū să mă schimb în fată mare! (intră în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghiolița (ȓesă încet din odaia din stînga).

Marghiolița. — (tristă) La călugărie!.. Audi? să mē dee la monăstire pentru un cusur de două sălașe de țigani!.. Mai bucuroasă voiū intra în fundul pămîntuluī... Mai bine voiū fugi unde m'or duce ochiī, departe de casa părintească în care sînt sarcină! (plăngînd) Pentru că m'o făcut Dumneȓeu fată, maică-mea nu mă poate suferi, par' că eu sînt vinovată... O! cât sînt de nenorocită!

Ah! plâng și suspin
 Și suspin mereu,
 Și sufăr un chin
 Un chin foarte greu.
 În furtună rea,
 Ca frunza plutesc!
 Și 'n durere grea
 Cu amar trăesc!

(Stă tristă cu bațișta la ochi).

Leonil. — (eșind din dulap în rochie și oprindu-se în fund)
 Eată-mă 's gata! De m'a zări mătușica, va socoti că 's
 Ioana țiganka, și voiă putea lesne să intru la Marghiolița...
 Hai! într'un noroc! (face un pas și se opresce zărind pe
 Marghiolița) Ce zăresc acolo?.. o matahală neagră?...
 trebuie să fie Ioana, care vrea să închidă ușile. (se dă du-
 pă dulap).

Marghiolița. — (stergându-și ochii) Haideți, cum a vrea
 Dumne-de, pân' a nu se trezi maică-mea. (mergând spre du-
 lap) Să'mi ieș capela și mantela.

(Marghiolița deschide dulapul. De-odată Leonil o ridică în brațe fără
 veste și o închide în intru).

Leonil. — Să nu cârnesci, cioară, că te-am prăpă-
 dit. (depărtându-se de dulap) Ișala!.. am închis baragladina! și
 de-acum pot, fără nici o frică, să trec prin etacul babei.
 Acum chiar că m'a lua de Ioana. (se pornesc în stânga
 ridând încet) A dracului mai sînt! (ajungând la mijlocul scenei,
 se opresce) Cine mai vine?

(Ușa din fund se deschide și Nicu vine bojbăind prin întuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrând) Doftorul Franț m'o sfătuit ca să vin înapoi și să se fur pe duduca Marghiolița... (se lovesce de un scaun) Valeu!.. da întuneric îi! (înaintează încetișor spre Leonil).

Leonil. — (în parte) Nu cumva 'i doftoru?

Nicu. — (în parte) Par' că zăresc o rochie... Oare nu 'i duduca Marghiolița?

Leonil. — Ba 'i tocmai șoacăța! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba 'i tocmai duduca! (fuge în stânga) Îmi vine să fug. (sta în puțin amândoi și ascultă).

Leonil. — Cum dracu să mă disbăr de dînsul?

Nicu. — Hei! de-ași avea curaj... ce 'i-ași mai spune prin întuneric!

Leonil. — O!.. să mă prefac că 's baba! (luă Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Par'că mă chîmă? (luă Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta ești?

Nicu. — (încet) Eu.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meu...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!..

Leonil. — (în parte) Mâncate-ar moliile!..

Nicu. — (prindînd curaj, tare) Scumpa mea duduca Marghiolița!..

Leonil. — (cu mirare, în parte) Ce-am auzit! glasul lui Pălcu?... Ce caută prostu!

Nicu. — N'ași fi îndrăznit nici odată să mă apropiu de mata, duduță, dar de vreme ce 'mă-ai făcut pst, nu te mânie dacă 'ți-oii spune că sînt a matală pre plecată și supusă slugă, căci din ceasul cum te-am văzut, duduță Marghioliță, m'ai agiuns la inimă... fiind inima me a matală drept care și eu asemenea v'oiu fi tot de-a-una fericit de a mă supune matală căci... (tot frusul acesta îi dăce dintr'o suflare).

Leonil. — (imitând glasul Marghioliței, îi taie vorba) Destul, monsîu Nicu, că te'i înăduși.

Nicu. — Nu te îngriji, duduță, că eu așa sînt... Când mă pornesc odată nu mai opresce nici dracu.

Leonil. — Ce dăci?

Nicu. — Pre legea me!.. Nu căuta că's rușinos dinaintea oamenilor... îs tare cu duh când sînt singur, sau cu altul... și mai ales cu alta.

Leonil. — Atunci ești obraznic?

Nicu. Poroncă?

Leonil. — Vreă să dăc că atunci îți arăți arama?

Nicu. — Dar; atunci mă disvălesc; și drept dovadă, ieș îndrăzneală ați spune că te iubesc peste măsură.

Nicu.

Te iubesc peste măsură.

Leonil.

Cheschevu?

Nicu.

Pre legea me.

Leonil.

Tu mă 'nșeli... ah! tacî din gură.

Nicu.

Eă?... *pardon.*

Leonil.

Vreman?

Nicu.

Jame!

Leonil.

Ah! și eă te iăbese foarte.

Nicu.

Cheschevu?

Leonil.

Parol; mă jur.

Nicu.

Ah! de-acum până la moarte
Sînt al tăă.

Leonil.

Vreman?

Nicu.

Tujur.

Nicu. — (cu foc) Duducută, sēmî sară ochisorîi dacă se află alt om mai fericit decăt supusă sluga matale, drept care, hai sē fugimū înpreună, fiind că părințîi nostri se scumpescū pentru două sălășe de țigăni.

Leonil. — Ce ăici? Vrei sē mă furî? (în parte) Audî prostu?

Nicu. — Fără doar și poate... Ah! fie'țî milă, dudu-cută, de flacăra unūi muritor care 'î... înflăcărat! Spune'mî, spune'mî, fugî cu mine, orî... orî fug singur?

Leonil. — (în parte) Dute dracului!

Nicu. — Aud? primesci?... Ah! ducă, îți sêrut mânele. (sêrută mânele lui Leonil).

(Se aude strênutând în stânga).

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Ai audit?

Nicu. — Ce?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Și de ne-a găsi împreună, sintemû prăpădiți.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — În dulapul ista până ce s'a duce neneaca, că oiû veni eû s'îți deschid mai pe urmă.

Nicu. — Și după ce mi'i deschide, îi fugi cu mine?

Leonil. — Te mai îndoesci, tiranule?

Nicu. — Ba 'ți sêrut mânuștile.

Leonil. — (cu dragoste) Sêrută și pei!... (îi dă mâna și Nicu o sêrută de multe ori).

Nicu. — (mergând spre dulap) M'am dus. (intrând în dulap) Ah! duducută, crede că m'ai băgat în raiû.

Leonil. — (închidându'l) Ba în dulap, prostule, și se nu crâcnesci, că ești mort. (aceste cuvinte le țice cu glas firesc).

Nicu. — [din dulap, spăriet] Elei!

Leonil. — (viind în mijlocul scenei) Hup și altul. [ride] L'am închis pe prostu cu Ioana țiganca! Ha, ha, ha... Aibă parte unul de altul. Acum ceasul fericirei a sunat pentru mine. Dragă verișoară! am se te scap, pentru ca se

'ți dovedesc cât te iubesc de mult... Haide!... [face câteva pașuri spre ușa din stânga și se oprește spăriet]. Ear o dihanu!

[Se deschide ușa și Zamfira intră prin întuneric].

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira [în toaletă de noapte].

Zamfira. — (în parte) În cotro o apucat jupineasă Marghiolița?.. De un ceas de când am audit'o eșind, și încă nu s'o întors în odae.

Leonil. — (în parte) Aud foșnăind fuste... Cine se fie?.. Baba doarme; Ioana 'i în dulap. Îi verișoara, negreșit. (tare) Tu ești, Marghiolița?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu'ți fie frică, verișoară, că eū sînt... Leonil.

Zamfira. — (în parte) Leonil?..

Leonil. — Am hotărit să te fur în astă noapte, pentru ca să te scap de babă și de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supărată) Babă!

Leonil. — Nu'î e rușine băborniței să nebunească la bătrânețe, și se vree să'si facă un blestem ca aista... să te călugărească!.. Îî bună, Dēū, de închis la Golia.

Zamfira. — (în parte, cu mânie) La Golia, eū?

Leonil. — Găndesce cât îi de ră cu tine! par' că n'ai fi copila ei, ci o țigancă!.. Găndesce că ești socotită de dinsa ca o sarcină, ca o peatră în casă!.. și hai să fugimū împreună, până nu se trezesc stahia.

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia ! (apucând pe Leonil de urechi) A ! blestematule... sînt stahie, eă ?

Leonil. — (spăriet) Valeă !... am pățit'o.

Zamfira. — (trăgându-l de urechi) A ! berbantule, vreî se 'mî furî fata ? .. dîci că's băborniță, că's stahie, că's bună de închis la Golia ? .. Eî, las' moțpane, că te-oîu învêța eă. (strigă) Ioană, Ioană, adă luminări.

Leonil. — Mătușică, dragă mătușică... (în parte) Oîu se rămân făr' de urechi... (se luptă cu Zamfira ; scapă și vrea să fugă) La fugă, băete. (aleargă la ușa din fund, dar de odată se oprește auzînd glasul lui Pâlcîu și a lui Franț, dîcînd afară următoarele cuvinte :)

Pâlcîu. — } Degeaba 'ți bați capul, monsîu Franț.

Franț. — } Fă'mî hatîrul de vină cu mine.

(Dîcînd aceste, Pâlcîu și Franț intră prin fund).

(Leonil se întoarce îute înapoi și fuge spre ușa din stînga ; dar aici întîlnindu-se cu Ioana, care vine cu luminări, aleargă la dulap, îl deschide și caută să între în intru ; însă Nicu îl împinge cu picioarele și vrea să tragă ușa dulapului. Luptă comică între ei).

Zamfira. — (în toată vremea asta, alungă pe Leonil) „Așteaptă tălharule, că 'ți-oîu da eă stahie, 'ți-oîu da eă băborniță, 'ți-oîu da eă fete de furat.“

SCENA XVIII.

**Zamfira, Leonil, Pâlcîu, Franț, Marghiolița,
Nicu, Ioana** (aducînd luminări).

Pâlcîu. — }
Franț. — } Ce este ? Ce gălăgie ?

(Se apropie cu toți de dulap, care stă deschis).

Zamfira. —	} (foarte rapide)	Ce 'mă vedură ochii!
Leonil. —		Verișoara cu Pâlcu!
Pâlcu. —		Închiși într'un dulap!
Frantș. —		Prin întuneric!

Ioana. — Și cuconășu Leonil în rochie de nuntă?
Ha, ha, ha.

(Stău cu toți încremeniți în fața dulapului, unde Marghiolița și Nicu se ascundă cu mânele la ochi).

Leonil. — (viind în fața scenei) Mare poznă am făcut!

Zamfira. — (furioasă) Ce cauți în garderob, diavoloaico?

Pâlcu. — (furios) Ce'mă boscorosești prin dulap, măi tălălău?

Marghiolița. — Neneacă...

Nicu. — Băbacă...

Zamfira. } { Ce?

Pâlcu. } (împreună) { Ha?

Marghiolița. — Văru Leonil m'o închis aici, neneacă.

Nicu. — Și pe mine tot el, băbacă.

Zamfira. } {

Pâlcu. } (împreună) { Leonil!

(Se repedă și apucă pe Leonil de brațe).

Zamfira. — Tu, blestematule?

Pâlcu. — Tu, berbantule?

Leonil. — Ho țeară!... încet... Vreți să știți ce caută Marghiolița și Nicu în dulap?... Ei caută să găsească cele două sălășe de țigani, pentru care d-voastră ca nisce părinți buni, nu v'ați putut agiunge cu târgu... Ați înțeles acum?

(Zamfira și Pâlcu îl lasă de mână și se întorc spre Frantș).

Zamfira. }
 Pâlcîu. } (împreună) { O nebunit ?

Leonil. — Ba nici de cum... Şi mai bine de cât să fie Țigani! o pricină de neunire între familii... mai bine, ca nisce creștini adevărați, ați de ertare robilor!... și ca nisce părinți buni, ați face fericirea copiilor!

Ioana. — Să trăesci, cuconășule!

Frantz. — Bravo, Leonil! (cătră Zamfira și Pâlcîu) Ați auditu?... faceți cum vă dice el. (silindu'i să-și dea mânele) Dați-vă mânele și diceți: Noroc să dea Dumnezeu!

Zamfira. — (cântând cu dragoste la Frantz) Fie cum vrei, monsîu Frantz. (lui Pâlcîu) Noroc să dea Dumnezeu!

Pâlcîu. — Amin !

Leonil. — (viind ȳute între amîndoi) Întocmai ca la ȳarmaroc. Eată dar și o rochie de nuntă drept aldamaș. (cătră Marghiolița și Nicu) Săriți acum din cuib, hulubașilor! și veniți de'mi mulțemiți mie pentru fericirea voastră. (în parte) Cu toate că, de-aș fi știut...

Nicu. — (sare din ȳulap și dă mâna Marghioliței ca să se scoboare).

Marghiolița. — (scoborîndu-se) *Monsîu Nico.*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *Ești contan?*

Nicu. — *Je.*

(Vină amîndoi lângă Pâlcîu și Zamfira).

Zamfira. — (în parte) Însfîrșit sînt slobodă să mă mărit și eu!

(cătră public).

'Mî-am urnit peatra din casă,
 Am scăpat de displăceri,

Și la nuntă, 'mă și la masă
Vă poftesc cinstiți boeri.

Leonil. — (tăindu'i cânticul) Tacî, mătușică, că te aude lumea, și'i rușine! În ochii părinților, fetele trebuie să fie ca petre scumpe, ear nu ca petre 'n casă.

(cătră public).

Eă primesc făr' de rușine,
Dacă spun acum minciună,
S'aruncați cu petre 'n mine
Aici, în loc de cunună.

Pâlcîu. — (curmându'i cânticul) Da vorbă'i?... s'arunce aici cu petre ca să ne spargă capetele! Nu'i destul căt ne le-amă stricatū în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(cătră public).

Cu adăncă plecăciune
Mă închin, cinstiți boeri.
Mai ântei...

(răgușesc și nu mai poate urma înainte).

Frantș. — (dăndu'l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c'ai răgușit; mai bine dute de bea ceaū de soc.

Pâlcîu. — Dec! că mare obraznică'i șoacăta!

Frantș (cătră public).

Eă sînt doftor cu sciință
Cunoscut de mult în Iași, ș. c. l.

Pâlcîu. — (luându'l de braș și trăgându'l în fund) Dacă ești doftor, vin de mă tămăduesc de răgușeală și le dă pace boerilor.

Frantș. — *Aber das ist aine incovenentișes...*
(se sfădescu încet amendoi în fund).

Nicu. — (înaintează, rușinându-se, cătră public, și ținînd cu o mână pe Marghiolița, ear cu cealaltă sucindu'și pălăria).

Nicu.

Dacă scumpa mea mireasă
Ca și mie v'a plăcut. . .

Marghiolița.

Dacă Peatra cea din casă
Spaimă chiar nu v'a făcut...

Nicu.

Primiți cu bucurie,
Domnilor, să ne fiți nuni.

Marghiolița.

Pentru-a noastră cununie
Aruncați două cununi.

Toți în cor.

Primiți cu bucurie,
Domnilor, să le fiți nuni,
Și pentru-a lor cununie
Aruncați două cununi.

(Cortina cade).

NUNTA TERANEASCA

PERSOANELE.

Alecu Leonescu.

Chir Gaitanis Loghiotatos.

Moş Trohin Pâcală, fruntaş.

Ilenuţa, fata lui.

Frunică, puşcaş.

Un vornicel de nuntă.

Un privighitor.

Țărani, țărance.

NUNTA ȚERANEASCA

TABLOŨ NAȚIONAL IN UN ACT

Representat în Iași, în ajutorul sêracilor, în 31
Februariu 1848.

Teatrul reprezintă o priveriște de țeară. — În stînga, casa lui moș
Trohin. — În mijlocul scenei, spre fund, un scrînciob. — În
dreapta, copaci.

SCENA I.

Alecu (în costum de vênător, vine alergând din dreapta, cu pușca în
mână), **Frunză** (intră după Alecu).

Alecu. — N'o lăsa Frunză!.. n'o lăsa să scape.

Frunză. — Ce să nu las, cuconașule?

Alecu. — Prepelița.

Frunză. — Ce prepeliță?.. Prin sat vrei să uciđi
prepelitî?

Alecu. — Ei... măi badeo! se vede că de ađi di-
mineață ai prins prepelița de coadă, dacă n'ai zărit'o
mai dinioare când ne-a sburat înainte?

Frunză. — Ean lasă, cuconașule! că doar n'am
orbul găinelor.

Sciū că prepelețe
 Sîntū multe prin sat,
 Albe, drăgălașe,
 Bune de vînat.
 Dar acele paseri,
 Nu s'ascundū, nu sbor,
 Ci staū făr' de frică,
 De 'ți însuflă dor;
 Și'n loc de-a le prinde
 Bietul vînător,
 Dese ori se vede
 Prins în lațul lor!

Alecu. — (supărat) Ei; ai vorbit de te-ai pripit.

Frunză. — D'apoi veți că bine ȋdice moș Trohin: vrabia malaiū visează!.. Așa și d-ta, cuconașule, de cînd ai scăpat de la dascalu Găitan, tot vînat veți pe toate cărările.

Alecu. — Mări, nu 'mă mai pomeni de cataonul cel de dascal, lual'ar năbădăicele! că m'am săturat de din-sul ca de mere acre.

Frunză. — Că mare cîof îi, batē'l crucea!.. Cât ți 'i diulica de mare, îl auȋi rēcnind prin ogradă: Mo Frunza! mo puscasi, nu mi lasa ta curcania si fuga pe porta, mo!.. Par' că eū sînt pușcaș, ca se păzesc curcanii lui! mîanca'i-ar fripti se 'i mănânce!

Alecu. — D'apoi eū, măi Frunză, ce mai pătesc cu el de cînd mi 'l-a pus pe cap tatăl meū ca se mē procopsească!

Frunză. — Ce se face?... Sē te pricopsească?

Alecu. — Toată ziua mă silesc să ȋic : tipto, tiptis, tipti. . .

Ce necaz pe mine ! Ah, ce supărare !

Să ȋic toată ȋioa, tot în gura mare :

Tipto, tiptis,

Tiptis, tipti ;

Pipto, piptis,

Piptis, pipti.

Ardē'l focu dascāl ! cum mă necăjesce

Ca să mă învețe greco-păsăresce !

Frunză. — Tipto, tiptis ? ha, ha, ha ! pare că se bată caliciī în gură. Tipto, tiptis. . . ha, ha, ha.

Alecu. — Apoi. . . pas de nu ȋubi mai bine vênatul la păsēri, de cât limba păsărescă. . .

Frunză. — Că ai și dreptate, cuconășule. Ce este mai frumos decât vênatul ?

O ! ce bucurie

Simt în pept de-odată,

Când vęd pe câmpie

Că mi se arată :

Căprioare fugătoare,

Prepelițe sburătoare,

Păsērele cântătoare

Ce mă chemă la vênătoare.

Atunci trag cu pușca, le culc la pământ.

Alecu.

Și eū trag ca tine ; dar trag tot în vânt !

(Chir Gaitanis strănută în culise, în stânga).

Alecu. — (răsērind) Ai audit, Frunză ?

Frunză. — Ce ?

Alec. — O prepeliță sburând? (face câte-va pașuri spre fund și caută între culisele din stânga).

Frunză. — (urmând pe Alecu) Sburând?... ba strănătând, vreî să dici.

Alec. — Oare ce dihanie se vede colo, din dosul gardului?.. am s'o hultuesc cu ploae. (întinde puşca şi trage).

(Chir Gaitanis țipă între culise și ȋdice): *Aman! me scotosen!*
Aman!

Frunză. — Na! c'ai făcut moarte de grec!

Alecu. — Moarte de grec? ha, ha, ha. L'am lovit pe chir Gaitanis! ha, ha!... tipto, tiptis, *ton etipsa*.

SCENA II.

Alecu, Gaitanis, Frunză.

Gaitanis. — (intrând prin stânga) Ah! vah! *me scotosan!* (vădând pe Alecu) A! *esi, catergari, mi a traso cu tufechi la ipochimeno a me?*

Alecu. — Nu'î vina mea, chir dascale... Te-am luat de o capră sêlbatică.

Gaitanis. — Capra, crapa! Se crapi *me to capra su, me olo.*

Frunză. — Jupâne dascale...

Gaitanis. — Zupine esti tu, mozicule; *ego sinto lo-ghiotatos!* auditu mu, mo?

Alecu. — (strimbând pe Gaitanis) Auditulu mo?

Gaitanis. — Lasa, lasa, *cateramene*, că v'oiu dreze
eu pe amundoî chind a veni coconu Leonescu, babacato
dimitale de la Iasi... am si ți... am si ți... (strănută).

Alecu. — Ișala!

Frunză. — Și la mulți ani!

Gaitanis. — Merzi la diavolo cu isala, che nu stiu
ține, mi a mestecato piperi *mesa is to* tabacheri.

Alecu. — (încet lui Frunză) Eă 'i-am vërsat aseară o
solniță întreagă.

Frunză. — (încet lui Alecu) Să'î fi pus și un pipăruș
de cei roși.

Gaitanis. — Țe diçi?

Alecu. — Cum? Dău, dascale, 'ți-a pus piper?

Gaitanis. — Făte che nu stii, moțpanopulos țe esti...
Da, a veni el tatato dimitale la mosia aiçe... (în parte)
Am si 'i trago un falanga ca la dascalo Chiriacos.

Alecu. — Mări hai, Frunză, la vënat, că ear 'i-aă
venit toanele ghiujului.

Gaitanis. — (furios) Ghiuzi!.. mi a dișo ghiuzi! (vrea să
alerge după Alecu, dar se opresce vaitându-se de șale) Astepta si te
ghiuzuesco eă, berbanti.

Frunză. — Nu te da, cascaval!

Gaitanis. — Cascavali!.. (se răpede după Frunză).

Alecu. — Iuruș, palicari!.. ha!

Gaitanis. — (cu desnădăjduire, în parte) *Kirie eleison!*
mi vine se turbezo!

Alecu. — Hai Frunză, mergi cu mine?

Frunză. — Ba, nu pot, cuconașule, că's vornicel de
nuntă astădăi.

Alecu. — Da cine se mărită?

Frunză. — Fata lui moș Trohin, Ilenuța.

Gaitanis. — I Ilenuța si marita?

Frunză. — Dar, jupâne şiret; o ăe Trotuşan Mocanul.

Gaitanis. — Chir Gaitanis, mozicole, nu sireto. (în parte) Si marita!

Alecu. — Ei bine, Frunză, rămăi to la nuntă, că oiă veni şi eă măi pe urmă să gioc o horă.

Gaitanis. — Ba si merzi acasa, si înveţi to ăeaslovisu. Auditu-mu?

Alecu. — Auditu-mu... (în parte) Culcăte pe acea ureche.

Gaitanis. — *Oriste?*

Alecu. — O priză de tabac... *se paracalo.*

Gaitanis. — Taba... a... (strănută).

Alecu. — *Megas postelnicos!*

Gaitanis. — ăe-a ăiso?

Alecu.

*Calispera, spera,
Cachisu imera;
File, ti mandata?
Psomi che salata.*

Gaitanis.

*Am si'ti ruo to urechi
Che 'mă-a traso cu tufechi;
S'ai facuto frica mari
La voinico palicari.*

(împreună) **Alecu şi Frunză** (rîdând).

*Văi sërmanu dascal!
Veđi'l cum pufnesce.
Ochi'i se aprinde,
Nasu'i se roşesce.*

Gaitanis.

Țe blastamația!
 Țe enițaria!
 Deu, crepo de Țuda,
 Crepo de mânia.

(Alecă Țesă ridând prin fund în dreapta; Frunză în stânga).

SCENA III.

Gaitanis.

Ghidi, ghidi puschi nerusinato... Mi a scoso din Ți-
 Ținia! uf!... În Țe vremi am azunso!... I puschi de
 baeti se Țe la riso pe loghiotati!

I.

S'a dus vremea Țea frumoșă
 Chind un dascalos grecos
 Inarmat cū-o varga groșă
 Paradosa *faneros*:
 Aritmetichi,
 Me gramatichi,
 Țe istorichi
 Ap'edo 'p echi.
 Ma acum lumea se strica!
 Si de ris noi am remas;
 Căci baeti, fara frica,
 Ne dau nouă piste nas!

Înainte chind intramo în școlă cu sprințenele sbur-
 lite, toți baeti tremura ca varga... ca varga Țe se
 clatina pe capă a lor; si chind Țiceam odată: *sopate dia-*
24*

vole! nu audiaî niîi chirc. Pe urma chind chiemamo vr'o unu ca se'sî spue matima, intra sapte-deî de draîi in el: (făcând ca un dascal grec în școală).

— Bre, Burduzane, *ela do*.

— (făcând ca școlarul) *Oriste didascale*.

— *Ela do; pes mu: Posa ine ta meri tu logu?*

— *Ta meri tu logu? .. decapente!*

— *Decapente?.. decapente fores na scasis, anoite.*

Si începeam se'l croesc cu varga; *che dos tu, che dos tu...* pân' țe învața *posa ine ta meri tu logu!* Căî atunî:

II.

Atunî varga pe spinare

Tipto, tiptis arata;

Si falanga la piçoare

Chiâr din talpă'i învața

Aritmetichi,

Me gramatichi,

Che istorichi

Ap'edo 'p echi.

Ma acum lumea se strica,

Si de ris noî am remas!

Căî baeîi fara frica,

Ne daî nouă piste nas!

De aceea vino lacuste in țeara! de aceea nu crește griu che papusoî. Ma țe staî eî de vorbesco de papusoî, chind si marita Ilenuța! ah, *kirie eleison!* ea si marita cu altu çineva de prost, si eî remuni cu lacrimi pe mustați! Eî care o îubesco ca *matia mu!* .. Eî care m'am caliçito hranind'o cu roscovi si cu halvas indîrnetico! .. Ama! *ohi*, bade Trohine... *ohi*, zupinesa Ilenuța! ..

n'a fi cum socotiți voi... mai sint si eă pe aice... si nu laso se mi sufla niste țaranoî *is to* borsi *mesa*! *Ohi*, bade Trohine! mi esti dator cu 500 de lei, de asta earna, si daca nu mi'i plati paraluți, *tora, tora, gligora*, pe sin, pe sin, am se'ți puno ecsecuția, si se'ți opresco nunta. (bate la ușa lui Trohin) Trohine, moî, Trohine, bre! *ela do!*

SCENA IV.

Gaitanis, Trohin (eșind din casă).

Trohin. Aud?... Cine mă chiamă?

Gaitanis. — Ea vino 'nceațe, mo.

Trohin. — (în parte) Găitanu! m'o prins în laț...

Gaitanis. — Ma rog, zupune bade Trohine, cum îndraznesti se faci nunta, păn'a nu'mi plati cei cinci sute de lei?... ha?..

Trohin. — (în parte) M'o strîns cu ușa grecu, dar oiă sē mă fac surd.

Gaitanis. — Auditu mu, ha?

Trohin. — Cine? țapul cel mare care te-o inpuns astă earnă de-ai picat pe ghiață?... o murit sēracu! d-ta sē fii sănētos!

Gaitanis. — Țe țap?... Eă ți vorbesco de bani.

Trohin. — Așa, așa! bîetul Balaban... el sēracu!..

Gaitanis. — Ei! apoi sē nu te faci zaratico?... Eă i dico bani, si el mi raspundi Balabani. (tare) Cinci sute de lei!..

Trohin. — (în parte) Sbeară tu, grecule, cât ți-a ținea gura... (tare) And?

Gaitanis. — Unde's baniș mei?... Unde'i Ilenuța?

Trohin. — Măriuța? baba Măriuța?

Gaitanis. — *Na tos!* acum mi pomeneste de baba Mariuța! Ma chind ai asurdito asa, bre, *hondrochefale?* (strigă tare la urechia lui Trohin) Ilenuța... Ilenuța... surdole!

Trohin. — (răsărind) Ho! că m'ai spăriet.

Gaitanis. — Ho!... (în parte) Mi a ȑiso ho, ca la *vo-dia!*... (furios) *Esi, ise* ho, bovole! *ma ego ime loghio-tatos, apo to Tenedosi!* auditumu?... *apo to Tenedosi!* si am se'ți puno ecsecuția ca se'mi platesti datoriea! auditumu? Ma ducó s'aducó aiçe pe privighitori... Auditumu?... Privighitori!...

Trohin. — Că privighitorile nu mai cântă acum, jupâne.

Gaitanis. — Ba chinta, chinta. (bătând în pumnii) Si ai se chinta si tu, acús... Acús?

Ai si chinta,

Ai si chinta

Si se maninçi o plaçinta

Chiparata

Si sarata

Cum n'ai muncat niçi odata!

Trohin (în parte).

Vai de mine!

Vai de mine,

C'a se'mi face vr'o rușine!

Ce păcate!

Ce păcate,

Vai de mine'mi cadă în spate!

Gaitanis (bătând în pumni).

Ai se chinți! ai se chinți ca un cuc

Neschi!

Si se merzi, si se merzi cu butuc,

Neschi!

} bis.

(împreună).

Gaitanis.

Ai se chinta,

Ai se chinta

Si se maninți o plăcinta

Chiparata

Si sarata

Cum n'ai muncat nici odata!

Trohin.

Vai de mine!

Vai de mine,

C'a s'e'mi fac'e vr'o rușine!

Ce păcate!

Ce păcate,

Vai de mine'mi cadu în spate!

(Gaitanis iese furios prin dreapta).

(Se aud chiote de nuntași, în stânga).

SCENA V.

Trohin. — Eaca și nuntași!... Săracul de mine! am pățit'o tocmai astăzi, când imi mărit fata!... și din păcate n'am nici un ban ca să mă pot plăti de grec, că am pus tot ce-am avut în zestrea Ilenuței. Doamne, doamne! adică să te ferească Dumnezeu de holeră, de locuste și de... Găitan! (intră în casa lui).

SCENA VI.

Nuntașii, (mai pe urmă) Trohin.

(Doi vorniceî de nuntă, cu pălăriile împodobite cu flori, intră din stânga, înainte, ținînd în mînă câte un baston alb, câte un colac și câte un buchet de flori. — După ei vine mirele încungîurat de țăranî cariî chinesscî. Toți se oprescî în mijlocul sceneî, în fața caseî lui Trohin).
(În vreme ce intră Nuntașii, orhestrul cîntă aria nunții).

Vornicelul. — (cătră mire) Ei, măi Trotușane!.. Eată-ne agîunșî la casa Henușii!.. Dar păn' a nu bate la ușa ei, sê ne cîntî un cîntic de cele bêtărănești, de care ai audit de la tată-têu.

Trotușan. — Bucuros... Sê vê cînt cînticul Tătărului.

Toți. — Dar, dar!

Trotușan. — Apoi, dice că, pe cînd năvălea Tătarii în țeară, strêmoșii noștrii care erau puî de viteji, le cînta așa, de pe ist mal a Nistrului:

I.

Măi tătare, ține'ți calul!
Măi tătare, strînge'î frêul!
Măi tătare, lasă malul,
Nu cerca a trece riul;
Că, pe crucea sfînteî lege!
De voi doi, peste hotare,
Nimic, Dêu! nu s'a alege,
Măi tătare, măi tătare!..

Dacă Tătarii era oameni de cuvênt, și se întorcea înapoi, Româniî îi lăsa în pace; ear de nu, apoi strêmoșii noștri le vorbea încă odată cu binele și le dicea:

II.

Măi tătare, dă-ne pace!
Măi tătare, stăi, nu trece!

Măi tătare, nu mă face
Să-ți fărâș capul în dece.
Că, de sus, de pe movilă,
De-oiu sverli ghioaga cea mare,
Singur 'ți-oiu plânge de milă,
Măi tătare, măi tătare!

După asta, dacă 'l împingea păcatul pe dușman să treacă
în țeara noastră, apoi îl videa Dumnezeu! Românul per-
dea răbdarea, ridica ghioaga, și'l turtea pe tătar la pă-
mânt, și'l da la corbi! Pe urmă'l probodea așa:

III.

Măi tătare, unde 'ți e pala?
Măi tătare, unde 'ți e calul?
Măi tătare, unde 'ți e fala?
Nu 'ți-am spus să nu treci malul?
Nu sciai, tu, măi vecine,
Ce'i Românul în turbare?..
Corbul mușcă-acum din tine,
Măi tătare, măi tătare!

Toți. — (chiuesc vesel) Să trăești Trotușane.

Trotușan. — Noroc să dee Dumnezeu, că să ne fa-
cem și noi ca strămoșii noștri!

Toți. — Ura!..

Vornicelul. — Hai de-acum să începem nunta. (Se
apropie de casa lui Trohin împreună cu cel-l-alt vornicel, și bate la ușă).

(Orhestrul cântă în surdină).

SCENA VII.

Nuntașii, Trohin (eșind pe pragul ușei).

Trohin.

Oamenî bunî, bine-ați venitû!

Vornicelul.

Moșule, bine-am găsitû!

Trohin.

Ce vreți la bordeiul meu?

Vornicelul.

Să'ți agiute Dumneđeû!..
 Sintemû oamenî călători,
 Călători și vânători;
 Și cătămû o căprioară
 Tinerică, sprintioară,
 Cû-ochisorî de porumbele,
 Cu cositele 'n inele,
 Și cu salbă de mărgele.
 Și 'î frumoasă, vorbitoare,
 De trup gingaș ca o floare
 Păserică cântătoare
 Care cântă, făr' să sboare...
 Rogu-te, moșule, spune:
 N'ai vedût așa minune?..

Trohin. — Ba am vedût'o, fețiî mei. Mai dinioare trecea pe aici și o intrat în casa mea. Așteptați să v'o aduc. (intră în intru și se întoarce aducând o babă scurtă și urită). Asta vă e minunea ce cătați?

Toti. — (ridând) O!...

Trotușan. — Ba, ferească Dumneđeû!... asta'î Știrba-baba-cloanța!..

Trohin. — (rid  nd) Ve  i poznă !   n loc să pun m  na pe-o căprioară, am pus m  na pe-o bufni  oar  . (  ntr  nd ear în bordei  ).

Vornicelul. — Da mare h  tru'   mo   Trohin ! Ha, ha, ha ! . .

Tot  . — Mare h  tru'   !

SCENA VIII.

Nunta  ii, Trohin, Ilenu  a,   terance.

Trohin. — (e  ind înainte) Eaca, m  i flăcăi, căprioare sprintioare, pas  rele c  nt  toare, floricele frumósele . . . Pe care o cătați voi ?

Trotu  an. — (alerg  nd la Ilenu  a) Pe Ilenu  a, pe Ilenu  a !

Ilenu  a. — (cu bucurie) Trotu  an ! (vin am  ndoi în fa  a scenei).

(  mpreun  , aria : *caruta po  tei*).

Trotu  an.

Dulce   ubit  ,

A mea ursită,

De-acum c  t lumea vre   s   trăesc ;

Căci în u  mire

De fericire,

  n ra  u, cu tine, simt că plutesc !

(  mpreun  ).

Ah !   n u  mire

De fericire,

  n ra  u, cu tine, simt că plutesc !

  terani  .

Ve  i ce u  mire

De fericire,

  n a lor suflet acum sim  esc   !

Ilenuța.

A fi înbită
 S'a ta ursită,
 E tot ce 'n lume de-acum doresc;
 Căci în uimire
 De fericire,
 În raiu, cu tine, simt că plutesc!

(împreună).

Ah! în uimire
 De fericire,
 În raiu, cu tine, simt că plutesc!

Țărani.

Veți ce uimire
 De fericire,
 În a lor suflet acum simțesc!

Vornicelul. — (dispărțindu'i) Bine, bine; lasă că ve
 veți dragosti mai pe urmă. Acum, hai să tragem o horă
 de nuntă.

Toți. — Hora, Hora!

Vornicelul. — Vino, moș Trohine, de gîoacă cu noi;
 hai, doar ți'i mai scutura din cele bătrânețe.

Trohin. — Bucuros, feții mei! Hai să gîucăm hora
 Ilenuței... știți ceea:

Ha! Ileană, la poeană,
 Ileano, Ileană.

(Orhestrul cîntă hora Ilenei; toți se prind la gîoc și cîntă).

Cor general.

Ha! Ileană, la poeană,
 Ileano, Ileană!

Să săpăm o buruiănă,

Ileano, Ileană!

Buruiăna maculuî,

Ileano, Ileană!

Ca s'o dăm bărbatuluî,

Ileano, Ileană!

SCENA IX.

Cei dinainte (jucând), **Gaitanis, Privighitorul.**

Gaitanis. — Ha, ha! voi chintați si zucați?

Trohin. — (vădând pe Gaitanis) Na, c'am pățit'o, sêracul de mine!

Gaitanis. — Chintați *tin* Ileana *is tin* poeana... Ma nu trebui si chintați așa, dar ea așa:

Ha! țerane, la 'nchisore

Bade Trohine!

Cu butuci la pișore

Bade Trohine!

Pân' ce'i plati paraluți

Bade Trohine!

A lui chir Gaitanuți

Bade Trohine!

(Hora se strică).

Toți. — (spărieți) La închisoare!

Gaitanis. — *Neschi*, la închisore saă la groso, cum ți-a plăcea mai bine. Moî, privighitori, pune muna la gât a lui!

Trohin. — Mă rog, jupâne dascale...

Gaitanis. — *Loghiotatos*, bre!..

Trohin. — Fie și ghiotatos... Nu'mi face o rușine ca asta, tocmai dinaintea satului.

Gaitanis. — Sat, mat, *che* pasat... nu mi' pasa. Pune muna la gât a lui.

(Privighitorul apucă pe Trohin de braț).

Trohin. — Lasă macar până mâne, cucoane Găitane... până după ce s'a sfârși nunta Ilenuței.

Gaitanis. — Nunta Ilenuții!... *Ohi!*... De o suta de ori *ohi!*... auditumu? Platești pe sin îndata? ori te puno la butuco.

Trohin. — (în parte) Butuc se te faci! (tare) Da'î păcat de Dumne-deu se strici bunătate de nuntă ca asta... Fă'ți milă macar de biata fată, dacă nu ți'î milă de bătrânețele mele... Ilenuțo, vino de'l roagă și tu, fata mea, doar s'a îndupleca. (în parte) Înduplecal'ar draci!...

Ilenuța. — (viind lângă Gaitanis) Chir Gaitanis, mă rog d-tale, nu te 'ndura, fi cum te-arată chipul.

Gaitanis. — (în parte) Acu, sirata? (tare) *Ohi*, necredințosa serpoaica ce esti; nu vreū! nu vreū se fiu ca obraz a mea.

(Arie: *of, of, of!* ce superare; din Peatra din casa).

Ilenuța.

Of, of, of! te rog, ai milă

De-un sorman și de-o copilă!

Veđi că plâng și suspin;

Fie'ți milă de-al meu chin!

Gaitanis.

Ba nu, nu, sirato, ba!

Eū nu sint de dandana,

Se me'nseli cu amori
S'apoî se'mî dai cu piçori,
Si de mine tu se riğî
S'apoî semi faci bizi.

Ilenuța.

Ah! te rog...

Gaitanis.

Fuzî, nu vreû.

Ilenuța.

Ah! te giur pe Dumnezeu,
Nu fiî reû...

Gaitanis.

Na, na, na!

Fevghe, fevghe, Satana!

Ilenuța.

Of, of, of! te rog, aî milă
De-un sërman și de-o copilă!

(Cade în genunchi).

Gaitanis. — Deziaba te culçi la pamunto, che nu me
maî inseli. Privighitori, unfla pe dimialuî. (arată pe Trohin)

(Privighitorul apucă pe Trohin și vrea s'î ducă).

Toți. — Cucoane Găitane...

Gaitanis. — *Sopa, bre! La Ispravniçie!*

(Ilenuța rămâne plângend în dreapta. — Trotușan stă lângă dinsa
de o mângâie. Gaitanis stă în stânga, în fața scenei, și face semn privi-
ghitoruluî ca să ducă pe Trohin).

SCENA X.

Cei dinainte, Alecu (în costum bogat de țăran. vine din fund și se întâlnește cu țăranii, în mijlocul scenei).

Alecu. — Ce este, oameni buni?... Ce ați pățit?

Trohin. — Ce vîd? cuconașul!... Dumne-deu te-o trimis!

Alecu. — Da, ce este?

Trohin. — Ce să fie, cuconașule? Ea, păcate! Jupănu Găitan vrea să ne strice nunta.

Alecu. — Pentru ce?

Trohin. — Pentru că 'i sint dator cu 500 de lei.

Alecu. — Auzi Găitanu dracului! Ea stați, stați oameni buni.

Gaitanis. — Ce?... ține îndraznește se poronșasca aiçe?

Alecu. — *O dulosas tapinos.*

Gaitanis. — Alecu!... *me strae țaranesti!* Ce cauți aiçe *catergari?* ha?

Alecu. — Am venit să gîoc la nuntă, în ciuda mataluți.

Gaitanis. — Acus?... Mo, mo Frunđa, pune muna pe dimialui si'l adă acasă cu de-a sila ca să învețe *to matimatu.*

Alecu. — (furios) Auzi țapu! (cătră țăranii) Pe dînsul, flăcăi!... Eu vă poroncesc!... Unflați'l pe sus și'l puneți în serincîobul ista, de'l învîrtiți păn' ce-a ȑice, aman.

Gaitanis. — Ce, ce?... bre!... ce puschi!

Trohin. — Dacă poroncește stăpănu... pe dînsu copii!

(Țăranii se aruncă asupra lui Gaitanis, îl unflă pe sus și'l pună cu de-a sila în serincîob).

Gaitanis. — (sbuciumându-se furios) Cum indrazniți, moi?... pe mine!... pe chir *Tenedosi apo to Gaitani*... *Cacohrononachi* mozițe...

Alecu. — Ha, ha, ha... Nu te da, palicari... *Ela more*... ha!

Gaitanis. — (în scrîncîob) Lasa, lasa, che a veni el babacato dimitale *apo to Iasi*... Aude to asa *catergari*!.. *Enas loghiotatos is to scrîncobo*?.. Am se'ți trago cînci deçi la talpe.

Alecu. — La talpe?... mie!... Întoarceți scrîncîobul, flăcăi.

(Țăraniî începă a întoarce scrîncîobul, în vreme ce cîntă horul următor; Gaitanis se sbuciumă furios în scaun).

Alecu (arie : *Patru-dieci de arnauti*).

Uța, uța, căpitane.

Uța, uța, Găitane.

Toți.

Uța, uța, tot așa,

Măi, voînice, nu te da!

Gaitanis.

Aman, aman! che nu mai pot, }
Aman, aman! che mor de tot. } bis.

Toți.

Uța, uța, căpitane,

Uța, uța, Găitane, ș. c. l.

Gaitanis. — (răcnind) Stați, che mi sfirsesco de dîle.

Alecu. — Opriți scrîncîobul puțințel.

(Țăraniî opresc scrîncîobul).

Gaitanis. — Uf, aman!

Alecu. — Ei! chir Gaitanis! mai vreî să strici nunțile oamenilor?

Gaitanis. — Nu mai vreî se strico nimica... lasa se mi scoboru, che 'mî-a venito virtizelu la capo.

Alecu. — Da, baniî lui moș Trohin îi mai cerî?

Gaitanis. — *Ta pentacosia grosia?.. Malista, malista* îi cer, si acum pe sin îi cer...

Alecu. — Așa?... Ei! flăcăi mai dați'l puțințel in scrînciob, că încă nu s'a săturat.

Gaitanis. — (turbat) Blastamați... Diavoli... Eniçari!..

(Țăraniî începî eâr a'l întoarce, cîntînd ca mai înainte).

Uța, Uța, căpitane, ș. c. l.

(Se aude în stînga în fund un răcnet de surugiî și pocnete. Țăraniî oprescî scrînciobul. Frunză iesă prin stînga).

Alecu. — Oare ce poștă s'aude?

Gaitanis. — Țe posta?... Ha, *cacoriziche!* ți'î frica acumu che vine babacato de la Iasi. (frecîndu'și mînile de bucurie) Ha, ha! a venito vremea se mi rasplatesco de toți. Am se vi aratu eû uța, uța.

Alecu. — (în parte) Că de-a veni tată-meî... am pățit'o!

Frunză. — (intrînd) Eaca, cuconașule, un rêvaș de la Eși.

Alecu. — (luînd rêvașul) Da... cine l'a adus?

Frunză. — Ce vîd?... Tatăl meî mă chîamă la Iași ca să mă trimită la Paris!... Vivat!... am scăpat de Gaitanis!... la Paris!... la Paris!...

Gaitanis. — Țe? țe?... la Pariso?... a nebunito *che* tataso!

Alecu. — (plin de bucurie) Oamenî bunî! nu mai aveți

nică o grijă de nimic, că eu mă fac nunul Ilenuții, și-i dau 2000 de lei zestre.

Trohin. — Să trăești, cuconașule! și să-ți dee Dumnezeu sănătate și bucurie... Hura! strigați hura, copii!

Țărani. — Hura!

Alecu. — Cât pentru chir Gaitanis, fiind că a îndrăsnit a pomeni de bătae la talpe... îl osândesc să stee în vârful scrincîobului, pîn' ce s'a sfîrși nunta.

Gaitanis. — (furios) Satana!...

Trohin. — Ba nu, cuconașule; dacă socoți, să-l întorcem în scrincîob pînă ce 'mă-arta cei 500 de lei.

Toți. — Ha! să-l dăm! ha! să-l dăm!

Gaitanis. — (spăriet) *Ohi, ohi*, stați bre, *varvari*, che ertu tot.

Alecu. — Așa mai vii de-a casă... dar să joci cu noi.

Gaitanis. — Ma nu știu de cât *to* piperi.

Trohin. — Lasă că te-oii înveța eu... Acuș, așteaptă!

(Ilenuța se apropie de Trohin și-i șoptește, arătând pe Alecu).

Gaitanis. — (vine în fața publicului) Piperi cu tabaco am traso! nasu mi s'a rosito! ranito de pusca la *ipochimeno* am fost! în scrincîob m'am dato! paraluți am prapadito! pe Ilenuța am prapadito, si acum se mai zoco si la nunta ei!.. Eu! Gaitanis, *loghiotatos, apo to ostrovi Tenedosi!*... Bine dîce un filosofos, nu știu care: *mateotis mateotiton, ta panta mateotis!* (se trage mai în fund).

Trohin. — (întind pe Ilenuța de mână, vine lângă Alecu) Cuconașule! eaca hina d-tale care vrea să-ți facă o răgea.

Alecu. — Ce doresci, hinișoară dragă?

Ilenuța. — Să joci cu mine, cuconașule.

Alecu. — Din toată inima, dragă Ilenuța. (în parte) Îi bine ca boerii să-și dea mâna și să lege frăție cu țeranii!

(Alecu ie pe Ilenuța de mână și o aduce în fața publicului).

Ilenuța (cătră public).

Sărăcimea mângâiată prin al vostru ajutor

Cătră voi acum înalță glasul ei mulțemitor.

Fiiți cu toții veseli, mândri de-a voastră faptă bună:

A săracilor iubire, pe bogați îi încunună!

(Jocul se începe. Alecu joacă cu Ilenuța. Trotușan cu o fată din sat. Trohin cu Gaitanis).

(Cortina cade).

CHIRIȚA IN IASI

SAU

DOUA FETE Ș'O NENEACA

PERSOANE:

ACTORI:

Cucoana Chirița	<i>D-l Milo.</i>
Grigori Bârzoiu, soțul ei.	„ <i>Teodoru.</i>
Aristița } fetele lor.	{ <i>D-la Chicău.</i>
Calipsița }	{ „ <i>Bibiri.</i>
Pungescu, coșcar bucurescean.	<i>D-l Teodorini.</i>
Bondici, coșcar iașan	„ <i>Neculau.</i>
Guliță, copilul Chiriței.	„ <i>Luchian.</i>
Văduva Afn.	<i>D-na Sterian.</i>
Luluța, copila ei.	<i>D-la Nini.</i>
Sărdarul Cuculeț, director de Agie	<i>D-l Bonciu.</i>
Un fecior boeresc.	„ <i>Bosie.</i>
Ioana țiganka	<i>D-na Ralița.</i>
Un slujitor de barieră	<i>D-l Apostolu.</i>
Un surugiū.	„ <i>Handoca.</i>
Un neamț cu orga.	„ <i>Halepliu.</i>
Poștiți la bal.—Slugi.—Surugiū.—Cai de poștă.	

CHIRIȚA IN IASI

SAU

DOUĂ FETE Ș'O NENEACĂ.

COMEDIE CU CĂNTICE, IN 3 ACTE.

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artistilor români la 1850.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă ulița Păcurarii plină de omăt; în stânga, în fund se vede bariera închisă. — La ridicarea cortinei se audă chiote și pocnete surugiesci. Bariera se ridică și începă a trece în fund vr'o 16 cai de poștă, cari tragă o trăsură veche pusă pe tălpi de sanie. Caii intră în culisele din dreapta, dar trăsura rămâne troenită în mijlocul scenei. În coada trăsuri sunt aninate o mulțime de sipete și de cutii; ear pe deasupra lor șede o țigancă învelită într'o cergă strențeroasă; ea ține în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecior boeresc, ținând altă cutie. În întru se află cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bărzoiu. — Începe a insera și a ninge.

SCENA I.

Chirița, Aristița, Calipsița, Guliță, Țiganca, Feciorul, Slujitorul de barieră, Un surugiū.

Slujitorul. — (alergând după trăsura, ȳice țigancei din coadă).
Cine dicită că'ī în trăsura? . .

Țiganca. — Cucoana Chirița.

Slujitorul. — Cum? .. Crița?

Țiganca. — Chirița... surdule.

Slujitorul. — Chirița Surdulea?... Da cască'ți pliscul mai tare... cîoară, și cărae mai disghecat... Ce cucoană 'i în trăsura?

Țiganca. — Dute pîrlii! că doar n'am s'e'ți toc la ureche până mîne.

Slujitorul. — De! .. Baragladină, te-ai pichirisit?

Țiganca. — Baragladină ești tu, guleratule!

Slujitorul. — Ean veđi moachia, că s'o fudulit...
(asvêrle în țigancă cu omët) Hiși, căraitoare!

Țiganca. — Ședî binisor, blăstematule, că te ie dracu.

Slujitorul. — Hiși, ciocănătoare! ..

Țiganca. — Bată-te pîrdalnicu, s'e te bat'e! .. ședî binisor.

Slujitorul. — Hiși, duh de baltă...

Chirița. — (scotînd capul și primind omëtul în obraz). Ce este? ce-ați pățit... carnacși! că era s'e mă chiorască! .. Cine-asvêrle cu bulgări? .. (cătră țigancă) Ce te-o apucat mă rog, coțofano, de căraî ca cîoara 'n par? .. Îe sama la lucruri bine, și tacî din plisc. (întorcîndu-se cătră fecior) Și tu, mojicule, ce stai în capră ca un degerat și nu ȑici surugiilor s'e mearg'e? .. Vai, bat'e-v'e crucea mangosiților, c'o s'e'mî faceți ȑile fripte! ..

Slujitorul. — (la oblon) Cucoană. . .

Chirița. — Ce 'i?

Slujitorul. — Cum îi numele d-tale?

Chirița. — Cum mi l'o dat nînașu... Lipsești de-acole.

Slujitorul. — Așa știu și eu... d'apoi vești, cucoană, că trebuie să te trecem la catastiful barierii.

Chirița. — Să mă treci la catastif pe mine?... da ce sînt eu, să mă treci la isvod?... Auzi vorbă!... Măi! că obraznicii mai sîntu guleratiști cu săbiuțe...

Lipsesci mojice!

Lipsesci de-aice,

Că'ti sar în pěr

Și te bat mēr.

Auzi dārzie! blăstēmăție!

Obrăznicie

Și mojicie!

În catastifuri el să mă scrie;

Să'mi facē mie

Catagrafie,

Par'că ași fi marfă de băcălie,

Brașovenie

Sau lipscănie!

Toti.

Lipsesci mojice!

Lipsesci de-aice

Că'ti sar în pěr

Și te bat mēr.

Slujitorul. — (astupându'și urechile) Ho țeară!... că doar n'am urechi de săftian... Cucoană, avemū poroncă să nu lăsămū pe nime 'n tîrg, pîn'a nu'l întreba de nume.

Chirița. — Ei! c'or să'mi scoatē sufletu!... Du-te de scrie c'o venitū în Iași: cucoana Chirița a banului Grigori Bârzoii, de la Bârzoieni, cu Aristița, Calipsița și Guliță, copiii lor.

Slujitorul. — (în parte) Mă!... ce pomelnic! (tare) Cum diseși, cucoană?

Chirița. — Eaca surdu!... (răpide) Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bârzoii ot Bârzoienî. (la surugiū) Mănați, măi, și luați seama la covățele. (în parte) Aice 'n capitală ești tot cu dilege 'n mână.

Slujitorul. — (în parte) Crița, Răștița, Lăpsița și Gurluiță Brânzoiu!.. da... a dracului nume!.. par' că se bată babele 'n gură... Mă duc să'i torn în catastif. (merge spre barieră) Gurluiță, Lăpsița... Crița... (iesă).

Chirița. — (la surugiū) Pornit'ați, jârpanilor?

Surugiul. — (îndemnând caii) Hi, hi, hi; hi, copii... nu mă lăsați... Hi, hi, tătucă... Hi, hi, mîncav'ar lupii. (pocnesc) Hi, Îudă... Hi, jupitule. Eaca mă! c'or să mă lase 'n troian... Hi, hi, da hi... luav'ar dalacu... prohodiv'ar cioarele!..

Chirița. — (scotînd capul răpide) Tacă-vă gura, bețivilor, că vă audă copilele.

Surugiul. — Ean lasă-ne, cucoană hăi... nu ne mai necăji, că destul necaz avemă noi cu rădvanul ista, ardă'l focu!..

Chirița. — Ba să te ardă pe tine focul... audî?... rădvan!.. trăsura mea de nuntă, nouă noușoară!.. de abia din vremea bejăniei!.. Hai, mănați și nu mai faceți vorbă.

Surugiul. — Hi, hi... odată copii cu toții... Hi! lăsav'ați oasele cioarelor și pelea vamișului... Ha, ho, ha, ho, tbrr... degeaba!.. de-acum ne-amă troenitū...

Chirița. — Ne-amă troenitū?.. Eaca! na, și alta acum...

chiar colac piste pupază! (feciorului) Ce stai ca un butuc în capră, mangositule... coboară de-agiută la trăsură... Ean veđi'l, mă rog, par'că'î un boeriu!... nu'î bun nici de-o treabă...

Feciorul. — (leneș) Dacă'î chiar în zădar... nu ne scoate de-aici nici dracu...

Chirița.—Sěrmane, sěrmane... 'ți-oiu arăta eũ acuş pe dracu, somnorosule... dă... dă!...

Feciorul. — (scoborându-se) Somnoros, da! și eũ n'am închis ochii de două nopți!

Chirița. — (sărind din trăsură) Ean auđi'l că și rěspunde!... (luncând) Carnacsi! că era sě'mi rup șelele! (împingěnd feciorul) Ea colo... colo la rězor, tontule... pune uměru de 'npinge, că ești coșcoge... (la surugiũ) Haĩ măi, opintiți virtos.

Surugiul. — Hi, hi, světav'ar věntu și v'ași vinde păstrama!

Chirița. — Tacě-vě gura, blăstěmaților! că vě audũ copilele! (la fete) Astupați-vě urechile! (în parte) Ȫ un pěcat cu niște ghiorlanĩ. (la țigancă) Da tu, cheramo, ce stai acolo par' că clocești ouă... dă-te gios sě se mai ușureze trăsura.

Țiganca. — Cuconiță, nu mă pot scoborĩ făr' de scară.

Chirița. — Scară?... 'ți-oiu da eũ la scară, coțofană... deschide'ți aripele și sai la pământ... da doar mi'î strica cutiea... c'atâta'ți trebuie.

Țiganca. — (sărind) Valeũ!... că 'mĩ-am scrintit piciorul! valeũ! (sărind, scapă cutia, care se strică).

Chirița. — Tronc! par' că 'nadins 'ĩ-am đis sě 'mĩ-o

strice !.. Of! sêraca 'n de mine! că 'mî vine sê țip și sê ieû câmpii!.. Mult oîu sê mai staû în drum? (aleargă la oblon și lunecă) Carnacsî! că 'mî-o plesnit șireturile de la rochie!.. Aristițo, Calipsițo, dați-vê gîos și voi, doar ne-omû distroini mai degrabă... ea așa... frumos... încet, sê nu lunecați.

(Aristița și Calipsița se coborû. Guliță vrea și el sê ieasă, dar Chirița îl opresce).

Guliță. — (cepeleag și alintat) Sê mē cobor și eû cu țitacele?

Chirița. — Ba nu, Gulița mamei... nu, drăguță; mata ședî în trăsura ca sê nu rēcești.

Guliță. — E!.. nineacă, vreû sê mē cobor... na...

Chirița. — Ba nu, suflete... dacă mē iubești... ședî mătalûță locului, puîule, și te învêlește cu contășu bābacăi.

Guliță. — Ei; m'am sāturat de contăș; vreû sê mē dau pe ghîaçă...

Chirița. — Ba... sê nu faci poznă, Gulița nineacăi, c'apoi s'a mânia nineaca și nu ți-a mai cumpêra minavet... știî mata... minavetu care ți'l-am făgăduit...

Guliță. — Așa! de trii ani de cānd mē porți cu făgăduința...

Chirița. — (sêrutāndu'l) Gulița mamei!... cā nostim ești... nu fiî de diochî... (îchide oblonul și ȃice surugiiilor) Hai flăcăi de-acum, cā vê făgăduesc bacșis bun... cāte un fîfrig de om... (cāutānd în culise) Eaca poznă! da unde'sû surugii?

Feciorul. — Or fi fugit!... cine știe?... la vr'o crâșmă poate... (în parte) Hei, că nu's și eu cu dinși!

Chirița. — O fugit și m'o lăsată lată în mijlocu drumului!... bre! c'o să mă lovească ceva! (furioasă) Ei; apoi să nu te-apuce șapte-deci de năbădăici?... *Chirie eleison!* (vine în fața publicului) Mă rog, cine ține poștele?... cine'i oțupeicu ghipcănilor?... să dee ochi cu mine, dacă'l ține curăoa... să'i dic două vorbe... da vorbe!... să le pominească cât o trăi... știți?... cole... engolpion de anul nou 1844.

I.

Ean să'ți spun, oțupeicu dragă,
Vel oțupeicu de ghipcăni!
Toți motani, fără șagă,
Nu'ți plătesc nici chiar doi bani!
Of! mări frate,
De ai păcate
Cu cai de postă să te pornesci;
De multă ciudă,
De multă trudă,
Te simți, cu posta, ca 'nbetrânesci!
Ba nu's propele,
Nici căpițele;
Ba streangu'i putred de ars în foc!
Hi, pliosca, trosca,
Hi, trosca, pliosca!...
Sluga 'n pricină... ești tot pe loc!

II.

Drept să'ți spun, oțupeicu dragă,
Vel oțupeicu de ghipcăni!
Toți motani, fără șagă,
Nu'ți plătesc nici chiar doi bani!

Căci dacă pleacă,
 Colbul te 'neacă;
 Glodu'ti lipesce benghiuri pe nas;
 Biciul pocnesce
 De te-asurdește,
 Și caii posteii alergu... la pas!
 Ba stați la dealuri;
 Te dau de maluri;
 Îți sfarmă trupul de nu mai poți!
 Și de nu'ti pasă,
 Ajungi acasă,
 C'un ochiu, c'o mână, și cu trei roți!

Chirița. — (alergând în fund) Poftimă poște!... dacă nu mergu caii, fugu surugii!... Da unde s'o infundatu blăstemații? (intră în culisa din dreapta, din fund) Vai! că buni's de spîndurat în iarmaroc!... Audei!... carnacsi, că lune-cuşu'i!... Valeu!... (se aude cădînd pe ghîață).

Aristița. — } Vai de mine! o cădut nineaca pe
Calipsița. — } ghîață!...

(Alergă amîndoa după Chirița și se audă picîndu și țipîndu în culise).
 Valeu... Valeu...

Feciorul. — (căutînd în dreapta) Haîta... buf... na, c'o cădut și dducile... Ha, ha, ha... una piste alta...

(În vremea aceasta Guliță se coboară furiș din trăsură și începe a să da pe ghîață).

Guliță. — Uta... a... a... Bine'i de dat de-a să-nișul... Uta... a... a. Nineaca s'o dus... bine 'mî pare!

Țiganca. — (ghemuită în cergă lângă coada trăsurei) Da astîmperă-te, cucoṇașule, că'i căde gîos, și ți'i sparge capu.

Guliță. — Tacî, coțofană... nu cărai.

Țiganca. — Haide, hai, că te-o vide ea cucoana acuș.

Guliță. — Tac!, îți dic, c'apoî știî... (cătră fecîor) Măî, fecîor boeresc, vin de te dă pe ghiăçă cu mine.

Fecîorul. — Ce sê fac?.. că doar n'am dece capete de stricat...

Guliță. — (mânios) D'apoî dacă'ți poroncesc eû?.. nu vreî?... Eî las, măî bade, că te-oîu drege eû.

Fecîorul. — (în parte) Ba'î drege tu pe cine-ai măî dres, sfrijitule.

Guliță. — Uța... a... las că te-oîu spune eû și bunicăî și mătușicăî și băbacăî și nîneacăî... Uța... a...

(Se aude dincolo de barieră un sunet de zurgălăî și un glas de jidov strigând: *vio, vio*).

SCENA II.

Fecîorul (lângă oblon), **Țiganca** (lângă coadă trăsureî),

Guliță (dându-se de-a seniușul pe dinaîntea ei), **Bondicăî**, **Pungescu**, **Un neamț cu orga** și **Slujitorul**.

Bondicăî. — (la barieră) Mă! cel cu trăsura... fă inaînte... Ce-ai închis șoseaoa?

Fecîorul. — (căutând în stînga) Dec! cum oîu sê fac inaînte, dacă ne-amû troenitû?

Bondicăî. — Ce'mî pasă mie?... dă-te 'n lături că n'am sê șed aici toată noaptea pentru hatîrul têu.

Fecîorul. — Măî omule, da n'auđi că ne-amû troenitû?

Pungescu. — (asemene la barieră) Înhamă-te pe tine și trage sdreavăn până ce'î eși din zăpadă.

Fecîorul. — Ba'ți pune pofta 'n cuîu.

Pungescu. — Hai! o pățirămă de la roate... Ei; ce facemă acum?

Bondici. — Hai să lăsămă harabagiul și să ne suimă într'o sanie de birjă.

Pungescu. — Fie ș'așa... hai... vină și tu, neamțule, cu noi.

Neamțul. — *No gut... maïne heren.*

(Bondici, Pungescu și Neamțul cu orga, întră pe la barieră. Slujitorul îi opresce).

Slujitorul. — Cum îi numele d-voastră, domnilor?

Bondici. — D-lui îi spătarul Hațmațuchi, și eă aga Crastavețovici; amēdoī cu ședutul și cu avutul în Focșani... Cât pentru d-lui Neamțul, îi vestitul *baron fon Sontberg*, care vine de la Podul-Iloaei ca să dee concerturi instrumentale în folosul seă. Drept care avemă cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noi, sus pomeniții și jos iscăliții: spătarul Hațmațuchi, i aga Crastavețovici, i *baron fon Soacățenberg*. (se închină și vine în fața scenei) Di, cruce-agiută, și dă înainte la catastih dacă poți, ce-nușerule.

(Slujitorul rămâne încrămenit și șueră de mirare. Neamțul începe a cânta din orgă și se trage în fund lângă trăsura. Bondici și Pungescu vină în fața scenei).

Pungescu. — Ha, ha, ha!... rapide mi'l luași pe bietul dorobanț, nene...

Bondici. — Nume vroia? nume 'i-am dat; se se sature.

Guliță. — Îra!.. Eaca un minavet de canariu, cum vreă eă. (aleargă lângă neamț, împreună cu feciorul și cu țiganca).

Bondici. — Eaca neamțul dracului!.. nici n'o apucat a intra în Iași și o și început a rupe urechile lașenilor. Nu'i destul că ne-o asurdit pe noi în hara-

baoa cea jidovească, de la Roman și tot drumul!.. Ea se vede cum o s'îmi gologănească sinpatrioții!.. Păcat numai că n'are vr'o momiță sau vr'un urs, că s'ar face stup de bani.

Pungescu. — Ce spui, vere? .. care vrea să ȋdică... dobitoacele aci în Iași? ..

Bondici. — Hai, hai! ..

Pungescu. — Apoi dar... ne-amă sfințităra noi doi?..

Bondici. — *Niboșsa*, fricosule... nu mi te da pecașosule... dar, ea lasă vorba asta... se venimă la treaba noastră. Amă scăpată din Focșani cum amă putut... cu nepus în masă... că de punea mână ispravnicul pe noi, ne trântia poate la gros...

Pungescu. — Vrea să ȋdică la pușcărie.

Bondici. — Și asta din pricina ta; dacă ești prost și lași se te prinde la cărți cu mătă 'n sac?..

Pungescu. — Ce pisică 'n sac, neneo? vina mea 'i dacă s'a găsităra alt cartofoar mai ȋeapen decât mine și m'a zărităra când am tras pe riga de desubtul cărților?

Bondici. — Însfîrșit, ce-o fost s'o trecut... amă scăpată de-acolo; acum ne rămâne se ne păzimă aici vr'o cătă-va vreme, pân'ce s'o face lucru mușama... De aceea trebuie mai înainte se ne prifacemă numele; se le mai lungimă. Tu, te'i chîema de adă înainte Pungescovici și eu Bondicescu.

Pungescu. — Ei ș'apoi!.. despre traiă cum a s'o ducemă?.. că numai cu *escu* și cu *ovică*, tot covrigi, tot spanac.

Bondici. — Despre traiu?.. helbet!.. feți logofeți de soțul nostru, cu meseria stosului și a bancului, nu perû în Iași.

Pungescu. — Se poate, nenisorule... dar mai bine m'ași închiiorchișa eû în București.

Bondici. — Pentru ce, neică?

Pungescu. — Pentru ce?..

De-ai umbla întreaga lume;

De-ai călea pe rënd anume:

Țeara englezească,

Țeara franțuzească,

Țeara spaniolească,

Nemțească, leșască,

Italienească,

Păn' și cea grecească,

N'ai găsi chiar într'o mie

Așa târg vestit să fie

Pentru boscărie,

Pentru stosărie,

Pentru coțcărie,

Matrapazlărie,

Și rușfetărie

Și potlogărie!

Bondici. — Nu dic ba, neiculiță; dar apoi și târgul nostru... când ai sci. (caută înprejur).

Pungescu. — Spune, că nu ne aude nime.

Bondici. — Iașul nostru 'i chiar de gemine cu Bucureștiul vostru.

Pungescu. — (cu bucurie) Aoleo!

Bondici. — Ce'ti spun eû.

Pungescu. — Care vrea să dică... de-omû lua treaba de la mertepea ș'aci, am infundată ră pē dracu?

Bondici. — Ba încă și pe tată-său... c'apoi vești tu, neiculiță... viața'i un stos de la început până la sfârșit, și lumea o masă de cărți. Tot meșteșugul îi se pontarisească la vreme și se găsească rutea norocului, ca să faci roi...

Pungescu. — Prea bine... dar dacă ai goană de fante?

Bondici. — Furi o carte, ș'asa îți dregi bosuțocul.

Bondici.

Neneo, mă crede, viața'i un stos;
Lumea o masă cu postav verde.
Tot meșteșugu'i de-a juca gros;
De-a punta bine și... de-a nu perde!

Pungescu. — Ei, apoi halal de mine.

Bondici.

Halal de tine dacă vei sci
Să-ți spoesci bine fruntea, obrazu,
Și fără frică, de-a te roși,
Să faci transporturi... cu cinstea mazu!

(împreună).

Halal de tine dacă vei sci.
de mine dacă voi sci.

Ș. c. l. Ș. c. l.

SCENA III.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița.

Chirița. — Of!... 'mă vină istericale grecești!... am alergat prin toate crâșmele și surugiile... tufă... Of! cine 'mă-o dis să mă pornesc eu de la Bârzoieni?...

Aristița. — Nineacă... nu te tulbura, că ear te-o dure rastul.

Chirița. — Cum se nu mă tulbur, Aristițo dragă... dacă m'o lăsat în mijlocul drumului, cu cățel... cu... Ce-o să facemū acum?..

Bondici. — (în parte) O nineacă cu două fete... (încet lui Pungescu) Aținete, muntene, c'aici'i pe treabă...

Pungescu. — (scotând rapide o păreche de cărți, taie rapide un stos) Pē trebuliță?.. hareciū!.. stos!..

Chirița. — (cu desnădăjduire) Și nici un bărbat... nime ca se ne vie într'agiutor... Îmi vine să mă trântesc la pământ, ca jidani.

Bondici. — Un bărbat!.. eată-mă's... poroncă. (înaintează spre Chirița).

Chirița. — Ce'mi vedoră urechile și ce'mi audiră ochii!.. Slavă ție, Doamne, că eată însfirșit un creștin!..

Pungescu. — Doi hristiani, cocoană... că sînt și eū p'acilea.

Chirița. — Foarte vē mulțemes. dar, mă rog, să mă fericesc cu numele dumilorvoastră...

Bondici. — D-lui, prietinul meū, este spătariul Pungescovici.

Pungescu. — Și d-lui, aga Bondicescu, al meū amic...

Chirița. — (în parte) Un spătar ș'un agă! (încet și rapide fetelor) Țineți-vē mai drept și zimbiți nurliū.

Bondici. — Dar, mă rog, cucoană, să ne norocimū și noi...

Chirița. — Eū sînt cucoana Chirița a banului Grigori...

Bondici. — Și duduile?..

Chirița. — Bârzoiiu...

Bondici. — A! Bârzoiiu?... și duducile?...

Chirița. — Ot Bârzoienă... (se închină).

Bondici. — Am înțeles... dar duducile?

Chirița. — Copilele mele... Aristița și Calipsița. (încet fetelor) Faceți tali frumos. (tare) Le-am adus la Iași, draguțile, ca să pitreacă câșlegile; și puneți-vă în gând, boerilor, că după ce ne-amă necăjită pe drum două zile și două nopți, când s'agălungem la gazdă... ne fugă surugii tocmai la capătul târgului.

Bondici. — Cum se poate?

Chirița. — Așa, Dău... am pățit-o chiar ca cea care s'o înecat la mal.

Bondici. — Ei!... las' că-oău spune eu asta vărului meu...

Chirița. — D-lui ține poștile?

Bondici. — Dar.

Pungescu. — (încet lui Bondici) O tăiași groasă, nene...

Bondici. — Tacă, nerodule...

Chirița. — Să-ți spun drept... dar să nu-ți fie cu supărare... vărul d-tale n'are nici un haz cu poștile d-sale... Lehamete și de parale.

Bondici. — Da de câte ori 'i-am spus-o eu însumă, cucoană dragă... Ce folos însă!... nu înțelege de cuvânt... (încet lui Pungescu) Ce dăci de fete, măi?

Pungescu. — Aă zestre oare?

Bondici. — Așa 'mă mirose... (cucoanei Chiriței) Cucoană Chiriță, noi amândoi sîntem gata la poroncile d-tale, și prea fericiți de a te pute înlesni la ori ce'i dori în târgul nostru...

Chirița. — Bunătatea d-voastră...

Bondici. — Ce se potrivește!.. Primiți de o cam dată brațele noastre, ca să vă ducem la gazdă, și cât pentru trăsură, n'ai nici o grijă... omu trimite boii noștri ca s'o aducă.

Chirița. — Bucuros!.. (în parte) Ce cuconași de treabă!.. când ar fi și holtei! (încet fetelor) Dați brațul și mergeți pupică... tot pe vârful scarpilor...

Toți.

Haideți împreună
Vesel să pornim,
Și 'ntr'o casă bună
Să ne găzduim.

Bondici (Aristiței, dându'i brațul).

Demuaselă dragă, sînt pre fericit,
Că s'ești dau eu brațul m'am învrednicit!

Pungescu (Calipsiței, asemenea).

Demuaselă scumpă, în veci n'oiu uita,
C'astădi la brațetă, merg cu dumneata!

Chirița (în parte).

Unul dice'i agă, cela-l-alt spătar;
De 'i-ași prinde gineri, 'i-ași lua în dar
Unul dice 'i agă, cela-l-alt spătar;
De 'i-ași prinde gineri, ași da sărindar!

Toți.

Haideți împreună
Etc. etc. etc.

(Bondici, Pungescu, Aristița și Calipsița Țesu la brațetă prin dreapta. Chirița 'i urmează puțin și se oprește. Neamțul care a stat tot în fund, începe a cânta din orgă).

SCENA IV.

Chirița, Guliță și cea-l-altă.

Chirița. — (oprindu-se) Da... Guliță? *Chirie eleison!*.. că era s'ă-mi uit odoru 'n trăsură... (se întoarce și găsește pe Guliță lângă Neamțul).

Guliță. — Nu pe aista, monsîu neamțule... cântă pe cel-l-alt... (bate din picioare cu mânie) Nu pe aista, pe cel-l-alt.

Neamțul. — *No! lasenzi şon geen.*

Chirița. — Ce'mî vedură ochii!.. O eșit dimonu din trăsură!.. și făr' de blană!.. sāraca 'n de mine c'o fi înghecat!.. (aleargă la Guliță) Ce faci aici, diavoli?... Nu 'ți-am spus să nu eșî din contășul băbacăi?..

Guliță. — Ei; m'am săturat de contăș ca de mere acri.

Chirița. — Aude?... Ean privește cum i s'o roșit nasu!.. par' că 'i o sfeclă digerată! (îi șterge nasul cu bastista) Doamne! Doamne! ce păcat cu niște plodî! Măi Ioane, adă blana din trăsură... l'o lovi un giunghiū și 'mî-o fi mai mare beleoa. (fecîorul aduce o blană din trăsură).

Fecîorul. — Eaca șuba cuconașului...

Chirița. — Și voi... chîorî ați fostu de 'l-ați lăsatū sē ieasā disvālīt?... vinā sē te 'nbrac, păcatule... Ei; vinā ađî și nu mē supēra.

Guliță. — Nu mē supēra nici mata.

Chirița. — Aude plodu?... las' că 'ți-oîu arāta eū... (îl înbracă cu deasila) ședî binișor... nu crācni... țist... sē nu'ți aud gura...

Guliță. — (sbătēnduse) Nu vreū, nu vreū. (plānge) Las' că te-oîu spune eū băbacăi...

Chirița. — (trăgându-l tîrîit) Ce face?... Of! c'o să mă nebunească dimonu... par'că vîd că ear are să m'apuce rastu... Ascultă, Gulița nineacăi: hai că ne-așteaptă țîțacele.

Guliță. — (trântindu-se la pămînt) Nu'mî pasă mie de țîțace... nu merg.

Chirița. — Ei; bine că'ți cumpăr minavetu cela... știi mata...

Guliță. — Cumperi?... dacă'î așa... îemi'l pe-aista, a lui monsîu neamțu. Vină cu noi, monsîu neamțule...

Neamțul. — *Gut... gut... ser bevol.*

Chirița. — (in parte) Las' să te vîd eû acasă, păcatule, c'apoî 'ți-oîu da un minavet de nu'l îi putea duce... Măi Ioane, rămăi aici cu țiganca ca să păziți lucrurile, pîn' ce-or veni boii să ridice trăsura... da doar îți perde vr'o cutie... c'apoî sfântu Neculai îi gata. (pleacă cu Guliță spre dreapta).

SCENA V.

Cei dinainte, Văduva Afîn, Sărdarul Cuculeț.

Afîn. — Ce minune!... Cucoana Chirița?

Chirița. — Cucoana Nastasiica!

Afîn. — Bine-ai venit.

Chirița. — Bine-am găsit. (se sîrută).

Afîn. — Da ce vînt te-o adus pe la noi, soro dragă?

Chirița. — 'Mî-am adus fetele de cășlegi, după obicei. (încet) Da d-ta cum te întîlnesc singură... lângă barieră?..

Afîn. — Am eșit puțin ca să mă primblu afară din târg, că pin târg îî potop... te ferească Dumnezeu!..

Chirița. — Da, bine... pe gîos?... ha?... Ei; dă... nu te roși, soro dragă... Lumea 'î lume, și tinereța... Ce te sastisești?... între noi...

Afin. — Da nu mă sastisesc, soro, nici de cum... Mă primblu pe gîos, pentru că așa 'mî place. Am venit cu sârdarul Cuculeț.

Chirița. — Cu sârdarul? (în parte) Hm! mititica...

Cuculeț. — Sêrut mânele, cucoană Chiriță.

Chirița. — Plecăciune, arhon sârdar. Tot la Agie ești?

Cuculeț. — Director și supusă slugă.

Chirița. — Și la mai mare.

Cuculeț. — Amin.

Afin. — Da... unde's duduile?

Chirița. — Îra!... ba că chîr!... unde's?

Afin. — Ha, ha, ha... pe mine mă 'ntrebi?

Chirița. — Bine dîci, sêrutat'ași ochii... S'o pornitû de-aici la brațetă cu doi cavaleri.

Afin. — La brațetă?... cu doi cavaleri?

Chirița. — Precum dîci, soro: unul, aga Bondicescu și cel-l-alt, spătarul Pungescovicî... doi bujori, surioară, două zarnacadele!

Cuculeț. — (în parte) Bondicescu? Pungescovicî?... mare poznă! (scoate un rêvaș și'l citește).

Afin. — Ei bine; și 'ncotro o apucatû truspatru?

Chirița. — Hoîsa, pe șose...

Afin. — Dar, îi cunoșteaî mai de mult?

Chirița. — Ba, cât hăcîu!... 'Mî-o eșitû în drum sê 'mî dee agîutor; că nu știi, soro, ce-am pățit?... m'am troenit!... și sê veđi d-ta: Mă pornesc de la Bârzoieni...

și încă bărbatu meu îmi dicea: Soro dragă, nu te porni... stăi... când ce se veți?..

Afin. — Apoi bine, cucoană Chiriță, se poate să'ti lași copilele pe mâna unor necunoscuți?.. Cine știe ce berbanți?..

Chirița. — Pușche pe limbă'ti... vai de mine! că începe a mă unfla grija din tălpi... mă furnică sudori pe spate... Eaca pozna gata!.. Nu cumva se zăresc pe șose? (se apropie de culise și caută în intru).

Cuculeț. — (în parte) Sameșul din Focșeni îmi scrie, cu poșta de astăzi, despre un Bondici și un Pungescu: doi coțcari care o disbrăcatu lumea pe-acolo... și mă sfătuește să'i privighez de aproape... Oare tocmai ei să fie?

Chirița. — Nimică! tufă!.. o intratū fetele 'n pământ... Vai de mine! Arhon sărdar, nu mă lăsa... de-a afla bărbatu meu, Dău, am sfeclito!.. Ioane, aleargă; ba... ba... stăi la trăsura... Arhon sărdar... ridică toată Agia în picioare... sēraca de mine!.. așa poznă!.. sēmī fure fetele de la ochi!.. Hai degrabă cu toți să le căutăm... Biata Aristița!.. biata Calipsița! Sfinte Mina... să știți că'ti dau șapte paraclisuri...

Chirița.

Degradă, degradă,
Cu toți s'alergăm;
Să mergem în grabă
Să le căutăm.

Vai, bițele fete!
Că le-am prăpădit,
Și le-am dat pe bete...
De-acum m'am topit!..

(Neamțul începe a suna un valț).

Chirița. — (furioasă, aleargă de împinge pe Neamț) Da dute părlii, șonțule, cu țirlintoarea asta. (lunecă) Carnacsi! că era să mă prăbușesc!

Totți.

Degrabă, degrabă,
Etc. etc. etc.

(Totți alergă în dreapta: Chirița trage de mână pe Guliță, care trage asemenea pe neamț de poala surtucului. Feciorul boeresc și țiganka rămân lângă trăsura. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă o odă mare cu patru uși: una în fund, care dă în tindă; una în stânga, pe al doilea plan, care duce în etacul Chiriței; două în dreapta, dintre care una, cea pe întâiul plan, se deschide în apartamentul Aristiței și Calipsiței, iar cea de mai în fund, în odăa lui Guliță. În față cu ușa apartamentului fetelor, este așezată, lângă perețele din stânga, o măsuță cu o besacte deschisă și cu gavanoșele de dresuri, pășoare de făcut sprincenele și un bust de carton. În dreapta, lângă ușa din fund, o masă mare cu rochiile întinse pe dînsa. Scaune, etc. . .

SCENA I.

Chirița (șede dinaintea toaletei și își face sprincenele), **Țiganka** (calcă rochiile, în fund).

Chirița (cântă).

Ochi și sprincenile

Facu toate pricinile. . .

(Se aude în odaia lui Guliță un minavet).

Chirița. — (răsărind) Ear!.. o să mă năucească trântor cu minavetu lui!.. Cât îi diulica de mare tot țir-

liește... de urlă câinii mahalalei... Fa, fa Ioană, dute de di cuconășului să tacă, că m'am săturat de mojiacă de mere pădurețe... îmi vine acru... (țiganka intră în odaia lui Guliță) Așa mi se cade, dacă mă potrivesc eu de'i cumpăr minavetu cela de la neamț. Las' că ține cât dracu pe tată-său. Tronc! că 'mă-o dat nucușoară 'n ochi... fa... fa... (țiganka vine înapoi).

Țiganka. — Aud, cucoană.

Chirița. — Mă rog, ce 'ți-am spus când 'ți-am poruncit să'mi gătești păișoare cu bumbac pentru sprincene? aud?..

Țiganka. — 'Mă-ai dis...

Chirița. — Nu 'ți-am dis să mi le faci subțiri?... Ean veți cum mi le-ai meșterit... par'că's buzdugane de vel Armaș din vremea Domnilor greci!..

Țiganka. — Da lasă, cuconiță, că's tocmai cum trebuie... doar 'ți-am mai făcut eu pământufuri și badanale de sprincene.

Chirița. — Cum ai cârâit?..

Țiganka. — Nică o dată nu 'ți-ai făcut așa de frumoase sprincene... par'că's două lipitori unflate...

Chirița. — Înghinate's cum trebuie?

Țiganka. — Disghinate... disghinate...

Chirița. — (strănucând tare) Pe brațe!.. M'o fi pominind d-lui, Ioană.

Țiganka. — Te-o fi pominind, cucoană.

Chirița. — Când ar fi față sufletei, să mă vadă... cum 'și-ar mai răsuci mustețile!.. (ear strănucă) Ear mă pominește!

Ochiî și sprincenile
 Facă toate pricinile,
 Și cu foc și cu pârjol
 Pe amor îl dau de gol.
 Când un tinerel îți place
 Ș'amorez voesci a'l face,
 Cât m'l iei puțin la ochi,
 L'ai trecut cu dediochi.
 Cât îi joci și din sprincene,
 De amor se unflă 'n pene.
 Cât din buze mi'i zimbesci,
 Chiar pe loc îl nebunesci.
 Ear de'i faci ș'așa din mână...
 Îi călare pe prăjină!

(Se aude ear minavetul în odaia lui Guliță),

Chirița. — Ear! Ear!... Valeu! că mare păcate c'un plod!... îmi vine să latru. (aleargă la ușa lui Guliță) Țișt, diavoli, că mă bagî în ipohondrie.

Guliță. — (din odaie) Las', nineacă, că învăț mujica.

Chirița. — 'Ți-oîu da eă acuș o mojică, trântorule, de nu'i putea'o inghiți! (intră în odaie).

Țiganca. — Vai de mine! ce păcate pe capu meu de când am venit în Eșul ista!... ba înbracă pe cucoana... ba gătește duduile... ba calcă rochiile de bal... ba arde nucușoară de sprincene. Mă mir cum nu s'o săturatū de sbănțuit!... Erî o fost la fteatru și 'n astă seară mergū la bal, la Afinoaea; ș'apoi și alt păcat! că începū a se 'nbrăca de pe la toacă... Îmi vine, Dău, să ieū câmpii...

(Se aude dând palme în odaia lui Guliță și Guliță plângendū).

Chirița. — (intrând) Ea așa... mai bine 'i scânci tu,

decât oiu turba eu... Ce mirosă-aici a pîrlit?... arde ceva, vr'o petică?... (aleargă la masa cu rochiile de ridică una și o arată arsă în poale). Eaca poznă! c'o lăsat cioara feru pe rochiile... destulă treabă!... Ean privește... rochie de bal îi asta?... Ei! apoi se n'o ucidî în bătae! bună-tate de rochie cumpărată la Leiba Grosu cu o mulțime de bani: două-deci ș'atâți de jumătăți de irmilici noi!.. (aruncă rochia în obrazul țigancei) Na! stahie 'npețată... mă-nânc'o friptă cum îi... și lipsești din ochii mei că întru acuș într'un pecat.

Țiganca. — Cuconiță...

Chirița. — Lipsești, îți dic... piei, că te sgârii... (țigancă fuge în odaia Chiriței).

Chirița. — (plimbându-se furioasă) Uf! că nu mai este de suferit!... de când am venit în Eși ca să'mă mărit fetele... am prins la istericale ca o cheratiță... Pof-timă!... Cu ce-oiu se mă duc eu acum la balul Afinoaei?... trebuie ear să'mă pun rochia cea de catife roșie și turlubanu cel cu pene stacojii... ca să mai aud ear vr'un obraznic dicînd, că seamăn cu Nastratin Hoge, ca mai dăunădi, la bal-masque... Nu'i de suferit, nu'i de suferit și pace!

Dumnezeu să te ferească
De cutremur și de foc,
De ghipcani ce stau în loc
Și de slugă țigănească.
Și de-acele slugi plecate
Ce se'nchină, te lingusec
Păn' ce'ți sară de-odată 'n spate
Și ca corbi te ciupesc.

Așa slugi le e de fugă
Său de ele singur fugi...
De nu vrei s'ajungi chiar slugă
La așa plecate slugi...

(Se aude afară următorul dialog).

Afin. — Acasă'i cucoana ?

Feciorul. — Acasă; dar se ghilosește acum.

SCENA II.

Chirița, Afin, Luluța.

Chirița. — Audi, tontu? (aleargă la ușa din fund și o deschide). Cucoană Nastisiică... poftim; nu te potrivii...

Afin. — Poate că te deranjarisesc, cucoană Chiriță?... dar n'am vrut să'ți trec pe la poartă ca o străină...

Chirița. — Cum se mă rânjarisești tocmai d-ta?..

Luluța. — (în parte) Rânjarisești?... ha, ha, ha...

Chirița. — Eaca și Luluța!.. Ai scos'o din pasion astăzi?..

Afin. — Dar; pentru că mâne îi Duminică.

Chirița. — Da veđi ce frumușică'i, diavoloaica! îți vine s'o mănânci de vie.

Luluța. — Să mă mănânci?.. *mersi*. (în parte) Și n'are macar nici dinți.

Chirița. — Ha, ha, ha... Bat'o norocu! Nostimă'i!.. vină se te sêrute mătușica, Luluță dragă... (o sêrută).

Luluța. — Alei! maman... ce-o pățit mătușica de 'și-o pus lipitori pe frunte? (arată sprincenele Chiriței). O doare capu?

Chirița. — Eă, lipitori? ..

Afin. — Ce lipitori? .. unde veđi tu lipitori? ..

Luluța. — Ha, ha, ha... ba's sprincene... și una'î numai pe jumătate!

Chirița. — Ha, ha, ha. (în parte) Cum 'î-ași suci gātu când ar fi a mea!

Luluța. — Maman, s'əmă cumperi și mie o păreche de sprincene din târg, ca să le pun păpușei de anul nou.

Afin. — Bine, bine, 'ți-oău cump'era; taci din gură.

Chirița. — Da de ce să tacă, soro? las' să vorbească copila... că ăice tot niște lucruri... Se cunoaște că învață la pasion.

Luluța. — Pansion, mătușică... nu pasion.

Chirița. — Fie și pansion, că doar nu m'o crescut mama cu gubernată, ca să știu nemțește.

Luluța. — Guvernantă, mătușică, nu gubernată... Da bine, mătușică, așa vorbiți pe-acolo, prin provincie?..

Guvernanta, ne-a spus nouă

Că vorbiți o limbă nouă:

Când e vorba de parchet?

Ăiceți curat că'î pichet.

Când e de tapiserie?

O numiți patiserie.

Când de botine de glanț?

Ăiceți botoae cu clanț.

Un ceasornic hronometru?

Îl numiți cu barometru.

Ș'ori ce lucru de bonton?

Monton, zebon sau triton!

Chirița. — Ha, ha, ha! Ce giuvaer îi! ha, ha, ha.

(în parte, furioasă) Ce triton 'ți-ași trage eă, trântorule...
(tare) Ha, ha, ha! are un duh cât șapte, și dă dintr'însa niște vorbe... ha, ha, ha.

Afin. — Mă rog, sē nu 'mī-o diochī...

Chirița. — (scuipând) Ptu... ptu... ptu...

Luluța. — (culegēnd un paū, jos) Na! cā 'ți-o sārīt un dinte, mătușică.

Chirița. — (spăriată) Un dinte? (se răpede și ie paūl) Ce dinte?... un paū!...

Luluța. — Altă dată sē sciī, mătușică, cā aici în Iași nu este obiceiū sē faci ptu, ptu în obrazul altora... nu 'ī frumos...

Chirița. — Auđī, pēcatu?... auđī cum m'o înșălat? de 'mī-o sārīt inima din loc!... Sē'ți spun drept, soro dragă, 'ți'ī hazlie Luluța... dar īī cam obrăznicuță... adică, sē nu te superī.

Afin. — Mademuazelă, cere pardon, mătușicăī.

Luluța. — Baū... baū...

Afin. — Nu vreī?... cānd īți poroncește maman?... apoi, sē te ducī degrabă la caraul și sē nu crăcnești...

Luluța. — *Mersi*, maman. (se închină; în parte) Tot mē dureaū picioarele; mai bine-oīu ședea pe scaun. (se duce de se pune pe scaun înaintea toaletei, și în toată vremea scenei următoare, se apucă de face sprincene și musteți bustului de carton ce este pe masă... īī pune roșu și'ī așeadă zulufi).

Chirița. — (în parte) Bine 'ī-o făcut. (tare) Da de ce treabă, soro dragă?

Afin. — Las' sē mai prindē la minte, cā'ī pre ne-bună... Da ea spune'mī, mă rog, ce faci copilele d-tale?

Chirița. — Aristița și Calipsița?... se gătesc de bal pe deseară, la mata.

Afin. — De pe acum?... De abie o tocat...

Chirița. — Știi mata cum sînt fetele când se gătesc de bal... Ba le trebuie una... ba alta... și când te trezești, o înopțat de tot... De aceea'i mai bine să se apuce de tualetă încă cu ziua... povestea vorbeii: înșuratul de vreme și mîncarea de dimineață...

Afin. — Apropo de înșurat... nu s'o înfăçoșat nici un holțeu ca să cee duduile?...

Chirița. — Of! batē'i concina holței!... că asta mă mănîncă pe mine... Aî fete, soro? aî și perî albi... dice că este la fteatru un cântic cu of, of, of...

Afin. — Îl știu... cel din *Peatra din casă*...

Chirița. — Nu știu din ce peatră o fi; dar, nu'ți uita vorba... l'am audît odată la Botoșeni, și de-atunci 'mî huește neconținut în cap ca un bondariu... Am să țil cînt:

Of, of, of, ce supărare,

De-a avea o fată mare!

Afin. — Da, îl știu, soro... l'am audît...

Chirița. — Nu'ți uita vorba...

O hrănesci

Ca s'o crești,

Ș'apoi trebuie să pornesci

La vînat

Prin cel sat

Ca să'i cauți un bărbat.

Afin. — Și cele-l-alte; destul... îl cîntă și țiganii de ne asurdescu.

Chirița. — Nu'ți uita vorba.

De'i flăcău
Nătărău
Te închină la duhul sêu.
De'i ghebos,
Uricios,
Îi dăci nostim și mumos;
Și'i zimbesci
Îl slăvesci
Doar sêl poți sêl gineresci.

(împreună)

Chirița.

{ Of, of, of, ce supărare
De-a avea o fată mare!
Afin.
Of, of, of, ce supărare
Că-o nebună ce leac n'are!

Chirița. — Ei; apoi închipuște'ți acum, soro... dacă cu o singură fată ai atâte supărări, dar cu două?... când ai două cucoare mari ca mine?..

Luluța. — (în parte) Are cucoare, mătușica?... am sê'i cer sê'mi dee una mie.

Chirița. — Îra!... surioară dragă... eu te țin de un ceas în picioare... alei!... ea, așa pătesc de câte ori gândesc că am fete de măritat; imi perd mințile. (aduce scaune) Poftim de ședî, mă rog... și mă eartă.

Afin. — Foarte'ți mulțemesec... că trebue să mă duc îndată acasă pentru ca să port de grijă despre cele trebuincioase pentru bal.

Chirița. — Da, ean mai ședî... pentru hatîrul meu... Să mă vedî moartă... să mă 'ngropî de te'î duce.

Afin. — (în parte) Vai de mine! că 'mî-am găsit beleaoa... (șede).

Chirița. — (puindu-se pe un scaun) Ș'așa cum îți spuneam: dic într'o dî boerîului: Frate! știi c'avemî două fete mari?—Ba ce mari, îmi răspunde suflețelul, coșcogea!... cât niște sdragonî! (Bărbatu meu îi tare mucalit, bat'e'l-ar norocu c'un car de galbenî!) — Eî bine, îi dic eû, gândit'ai dragă, să le măritămû? — Haî, haî! le-am găsit doi bărbați șucada. — Care și care? — Paharnicul Brustur și căminarul Cocîurlă, vecinîi moșiei noastre. — Brustur și Cocîurlă?... Eleî, frate!.. cum o s'îmî dau fetele după niște boerinașî de țeară?.. Fete frumusele... tinerele... curățele... hărnicile... cu franțuzasca lor... cu ghitarda lor... cu cadrilu lor... gospodine bune... iconoame... cetite... giucate... pricipsite... să le fac eû, pe una Brusturoae și pe ceea-l-altă Cocîurloae!.. atuncî s'agîungă!.. — Ea, Brusturoae... ea, Cocîurloae... mai bine decăt or mocni ș'or înbetrâni în casa părintească... Brustur și Cocîurlă aû moșioare bune; aû bănișori bunî... aû vitîșoare bune. — Eî! și pentru că aû vite, de aceea s'îmî fac eû blestemul ca să le dau copilele?.. ba, cât îi cucu!.. 'șî-or pune d-lor pofta 'n cuû. — Ba nu 'șî-or pune-o, pentru că le-am făgăduit. — Ba 'șî-or pune-o. — Ba nu 'șî-or pune-o. — Ba 'șî-or. — Ba nu. — Ba 'șî-or. — Ba nu. — Ah... Ah! ș'am leșinat!..

Afin. — Aî leșinat?..

Chirița. — Fără doar și poate... da știi? lată!..

Când m'am trezit, bietu sufletelul își smulgea mustețile de desnădăjduire! și pentru sa să mă liniștească, 'mă-o făgăduit să mă lase ca să vin în câșlegi la Iași cu fete, cu tot... pentru ca să cerc doar le-ași pute mărita aici... însă 'mă-o hotărît ritos: că de n'oiu isbuti să prind gineri prin Eși, până la sfîrșitul câșlegilor, apoi îmi brusturește și 'mă cocîurluește odoarele, ca mai bine.

Afin. — Ei; și păn' acum nu s'o arătat nime?

Chirița. — Cum nu?.. Înțelegi că îndată ce-am sosit aici, 'mă-am scos fetele la ivală... pe la fteatru, pe la suarele... ghilosite, gătite, înpopoțonate, înbrăcate tot după modă... Ce dracu să faci?.. dacă ai gînuacururi trebue să le arăți.

Afin. — Și în sfîrșit...

Chirița. — Însfîrșit am prins doi în căpcană... dar însă nu 'mă-o pominit nici bechiu de Isaia dântuește.

Afin. — Cine și cine?

Chirița. — Aga Bondicescu și spătarul Pungescovici!... știi tinerii cei doi care porniseră cu copilele la brațetă, când ne-amă troenit în Păcurari, și care 'i-am întelnit intrînd truspatru la han la Pirlita?.. Bondicescu, soro, și Pungescovici...

Afin. — Da îi știu... 'i-am zărit, când 'ți-ai luat fetele înapoi. (în parte) Sărdarul Cuculeț 'mă-o vorbit de ei ca de niște berbanți...

Chirița. — Aud?..

Afin. — Mă rog... îi cunoști?

Chirița. — Cum nu?.. vinu în toate dîilele să ne vadă. (incet) Și știi una?.. Pare-mi-se că li s'o aprinsu călcăile...

Afin. — Aș!

Chirița. — Ce'ți spune Chirița.

Afin. — Da n'ai cercetat... ce sîntu?... de unde's?... ce stare aũ?

Chirița. — Ce atȃta cercetare... cȃnd unu'ĩ agȃ și cel-l-alt spȃtar... Ș'apoi tinerĩ, soro... cu vorbȃ, cu ighe-monicon... cu tabieturĩ... ear nu ca Brustur și Co-cĩurlȃ... groși ĩn ceafȃ și morocȃnoși... Așa ginerĩ mai vinũ de-acasȃ, și sȃ vedĩ... (vorbește la urechĩa Afinoaeĩ).

Luluța. — Uf! m'am sȃturat de caraul.

Afin. — (apropiĩndu-se de Luluța) Da ce te-ai apucat acolo de fȃcut?

Luluța. — Maman, am gȃtit pȃpușa de bal... 'ĩ-am fȃcut sprincene... am boito cu roș... 'ĩ-am pus benghĩurĩ ca la mȃtușica... ea vedĩ cȃt ĩĩ de...

Afin. — Sprincene?... benghĩurĩ?... roș?... da de unde le-ai gȃsit toate aceste?

Luluța. — ĩn besectea mȃtușicȃĩ.

Chirița. — (furioasȃ) Ha? ĩn besec... eaca dimonu... cȃ 'mĩ-o cotrobȃit toate lucrũșoarele... (merge de ascunde gavanoșelele ĩn besecte).

Afin. — Mademuazelȃ, nu'ĩ frumos... (pufnesce de ris).

SCENA III.

Cei dinainte, Gulița.

Gulița. — (alergȃnd cu un rȃvaș din odaia lui) Nineacȃ, ni-neacȃ... eaca un rȃvaș de la bȃbaca. (se opresce rușinat, vȃdȃnd pe Afinoae și pe Luluța).

Chirița. — Un revas de la d-lui?.. adă'l încoaci...
(Se revasul și'l deschide) Cu voia matală, cucoană Nastasiică...

Afin. — Poftim...

Luluța. — (în parte) *Ah mon Dieu!.. quel drôle de Monsieur.*

(În toată vremea cetirei scrisorei, Guliță se uită la Luluța și umblă înpregiurul ei. Luluța îl privește cu dispreț).

Chirița. — Cum îmi bate inima!.. par'că 'mă vestește ceva... (citesce) „Sêrut gurița matală, scumpă Chiriță. Mai ântêi, nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănătății matală și a copiilor, ca aflând că se află așa precum dorește inima mea, nu puțin se se bucură sufletul meu de soț și de părinte; al doile vei ști că din mila Proniei cerești mă găsec și eu sănêtos... însă Fifița o rêposat de jigărae!“ (vorbit) Fifița o rêposat?... mare minune!..

Guliță. — O crăpat!.. bine-o făcut, că mă mușca tot de nas.

Chirița. — Tacî, varvarule!.. biata Fifița!.. când ai ști, cucoană Nastasiică, ce cățelușă... numai atâtica; și când hămăia, nici nu'î audiaî glasul... ea așa: ham, ham, ham...

Luluța. — (în parte) Audî cum latră?

Chirița. — (ștergêndu'si ochi) Însfirșit așa 'î-o fost scris; toți sintemû muritorî! (citesce) „Al triilea, te înștiințaz că cășlegile se apropie de sfirșit... drept care îți poroncesc sê'ți îei catrafusele și sê vii înapoi îndată la Bârzoienî, ca sê facemû cununiea cu paharnicul Brustur și cu căminaru Cociurlă, căci la din potrivă vin eu însumî

la Iași ca să vă unflu pe sus cu nepus în masă. Al d-tale soț supus și iubit... Grigori Bârzoiiu ot Bârzoienii. 15 Ghenarie 1844“.

Guliță. — Băbaca are să vie aici!... E! bine 'mă pare!... am să'î cânt toată ziua din minavet... .

Luluța. — (Caută la Guliță cu mirare și pe urmă îi întoarce spetele).

Guliță. — (Luluței) Din minavet... .

Chirița. — Aî vedut, dragă cucoană Nastasiică, ce'mă scrie d-lui?... Ce mă sfătuești să fac?

Afin. — Știu eu?... .

Chirița. — Știi ce?... imă vine să'î string cu ușa pe Bondicescu și pe Pungescovici ca să'mă hotărască odată ce gânduri aū?... Mi'î ca m'oiiu trezi de-odată cu bărbatu meu, țop în spate... ș'apoî, așa'î c'am codălg hito?... .

Afin. — Fă cum îi socoti, dragă cucoană Chiriță... dar eu una te sfătuiesc să nu te grăbești până nu'î afla lămurit cine sîntu tinerii.

Chirița. — Elei, dragă!... da nu 'ți-am spus de atâte ori că unu'î agă și cel-l-alt spătar? (în parte) Nu cumva vre să'î păstreze pentru trântorul ei?... .

Afin. — Însfîrșit, îi treaba d-tale. Eu mă duc... dar nădejduiesc că nu'î lipsi deseară la bal.

Chirița. — Cum, Doamne eartă-mă! să lipsesc?... când am fete de căsătorit?

Afin. — Hai, Luluța, și di *bonjur* mătușicăi.

Luluța. — (făcend compliment) *Bonjur*.

Chirița. — (imitând'o) Îi poznă de nostimă!... (o sêrută).

Luluța. — (în parte) Știrba-baba-cloanța.

Chirița. — (în parte) Ce-o ȃis ? .. Hei cȃ nu ești a mea, pȃcatule !

(împreună).

Chirița, Gulița.

Adio ! în astȃ searȃ
Vomȃ veni cu toți la bal
Sȃ 'ngropȃmȃ în veselie
Acest vesel carnaval !

Afin, Luluța.

Adio ! în astȃ searȃ
V'ȃșteptȃmȃ pe toți la bal
Sȃ 'ngropȃmȃ în veselie
Acest vesel carnaval !

Afin.

Sȃ nu mȃ dȃi de smintealȃ...

Chirița.

N'ai, soro, nici o îndoialȃ,
Cȃci am fete, fete mari :
Douȃ june porumbițe,
Douȃ blȃnde cȃnȃrițe...
Și le caut doi canari.

Luluța.

Mȃtușicȃ, dinioare,
Ai ȃis cȃ-ai douȃ cucoare...

Chirița (în parte).

Vai, ce drac înpelițat !

Luluța.

Ah ! te rog, dȃ'mi una mie...

Guliță (Luluței).

Poate-o vrei de jucărie?

Luluța (în parte).

Oh! le drôle de petit fat!

(împreună).

Adio! în astă seară

Ș. c. l. ș. c. l.

SCENA IV.

Chirița, Guliță și pe urmă Feciorul.

Chirița. — Ei! de-acum hai degrabă la înbrăcat... Guliță, dute de'ți pune straele cele de anul nou și te fă pupuica, sufletul meu.

Guliță. — Da nu pot să mă 'nbrace singur, nineacă...

Chirița. — Audă, coșcoge calindroi! Doamne! că alintat ai mai fost!.. Măi ficior...

Feciorul. — (înbrăcat în livre strimță) Aud, cucoană. (vine pe ușa din fund).

Chirița. — Eaca tuțuianu... 'și-o pus livrea... Ean să videm bine-o lucrat'o jidanu?

Feciorul. — Mă cam stringe la coate și 'n spate.

Chirița. — Da ce vrei?.. să bălălăești ca într'un sucman?... așa'i moda 'n Eși.

Feciorul. — Nu știu ce mâncare o fi moda ceea... dar știu că mă stringe moda 'n spate de 'mi iese ochii... par' că m'o pus în teasc!

Chirița. — Tacă din gură... și mergi de 'nbrace cuconașu. — Guliță, să nu mă dai de sminteală.

Guliță. — *Lezebon*, maman... eă acuș sint gata... cât ai bate 'n palme. (Iesă cu feciorul și intră în odaia lui).

Chirița. — Acum, ean s'e'mi v'ed și fetele... (strigă)
Aristița, Calipsița...

SCENA V.

Chirița, Aristița, Calipsița.

Aristița. — }
Calipsița. — } (crăpând ușa odăiei lor) { Aud, maman.

Chirița. — Da veniți încoaci... Ce Doamne eartă-mă, de 'mă faceți ițiū?

Aristița. — }
Calipsița. — } (coborând ochii) { Maman...

Chirița. — Ce-ați pățitū astăzi de v' fasoliți așa?..

Aristița. — }
Calipsița. — } Nu sîntemū încă înbrăcate.

Chirița. — (în parte) Biete! copile!.. Ce rușinoase's!.. veđi dacă le-am crescut cum se cade?... ear nu ca demonu cela a cucoanei Nastasiicăi, care dă la om fără băț. (tare) Ei! cătați de v' 'npodobiți frumos și puneți-v' nasul în talgere cu apă rece s' se disroșască; hai. (fetele închidū ușa) Doamne!.. Doamne! de când m'o adus p'catele aici, am obosit ca un cal de poștă; ș'apoi ce folos!.. cuconași din Eși nicī nu catadicescū s' se uite la biete! copile, par'că ei sîntū cu steoa 'n frunte.

Ce folos, vai! că am fete,
Porumbițe cucuiete,

Tinerele, frumusele,
 Curățele, hârnicele:
 Cu cadrulul lor
 Franțuzeasca lor,
 Stăricica lor
 Și ghitarda lor!

Ați bonjurii cu lungi plete
 Fugă de fete cucuiete
 Și 'ngroziți de șotii rele
 Fugă de ele ca de țele!

(Se aude bătând în palme în odaia fetelor).

Chirița. — Bată în palme copilele... (bate și ea în palme)
 Ioană... Ioană!... nici c'a veni ați surda!... Ioano!
 fa!... se vede c'o adormit strigoaica... mai știți ce?...
 Ean se videm... (intră în odaia ei. Se aude dând o palmă și zicând)
 Na! somnoroasă... se te 'nvăț eu.

Aristița. — }
Calipsița. — } (din odaie) { Ioano... Ioano.

Țiganca. — (eșind din odaia Chiriței cu părul sburlit și intrând în odaia fetelor). Eată-mă's... eată-mă's... Ce este?...

Chirița. — (din odaie) Ioano... Gheorghii...

Feciorul. — (eșind din odaia lui Guliță) Aud, cucoană.
 (aleargă până la ușa Chiriței și se întoarce înapoi la ușa lui Guliță; pe urmă face îndărăpt și intră la Chirița).

Guliță. — (din odaie) Gheorghii... Gheorghii...

Chirița. — (din odaie) Ioană... Ioană...

Aristița. — }
Calipsița. — } (din odaie) { Na! coțofană. (se aude dând palme).

Țiganca. — (eșind amețită, aleargă când la o ușă când la alta și înșirșit intră ear la fete, care în toată vremea asta o tot chîmă) Mare păcat!...

Guliță. — (încălțat cu o singură cîubotă, aleargă după Gheorghi și intră după el în odaia Chiriței). Gheorghi... Gheorghi... da vină de 'mî pune cîubota...

SCENA VI.

Pungescu, Bondici.

Bondici. — (deschidînd ușa din fund, încet) Nime în tindă, nime în odaie; tufă ca 'n punga noastră... (deschidînd ușa). Poftim, arhon spătar, că aici sîntemî la locul nostru.

Pungescu. — Poftim d-ta ântei, arhon agă.

Bondici. — Ba... mă ferească Dumneșu!... poftim.

Pungescu. — Ce se potrivește... (intră odată amîndoi ridînd).

Bondici. — Ne poftimî ca oare cine la temniță.

Pungescu. — (răsărind) Ea... nu pomeni de temniță, neneo, că mă 'nfior pân' în unghiî...

Bondici. — Pentru ce, neîculiță?... pentru că ai pîrjolit mai dîunădî la cărți pe sârdarul Cuculeț?

Pungescu. — Precum dici?... acest onorabil sârdar e director la Agie și am însemnat că el ne urmărește ca umbra peste tot locul... Nu cumva oare vrea să ne joace vr'o coțcă?

Bondici. — Pân' la coțca lui, fora tu înainte cu coțca ta și di: bunî patru-deci.

Pungescu. — Cu urma cincî-deci... o sciî! dar 'mî-e frică... de! ce se fac... 'mî-e frică.

C'un director de agie
Nu e lucru de glumit,
Căci el poate 'ntr'o mînie
Să te pue la dubit.

Bondici.

Pentru ce s'e'ți fie frică?
Nu ești, neneo, vel-spătar?

Pungescu.

Ađi spătar e chiar nimică...

Bondici.

Înțeleg... fii agă dar

Pungescu.

Agă? agă? bine, fie!
Rangu'i nobil și'l primesc,
Însă...

Bondici.

Însă...

Pungescu.

De agie,

Eă mă tem și mă feresc.

Bondici. — Ei, geaba! nici c'o'iu s'e pot s'e 'l fac om... Da, oare unde s'e fie cucoanele de gazdă?

Pungescu. — Poate c'o fi dormind după prânz... obiceiul pământului.

Bondici. — Aș! obiceiurile cele bune se perd' pe toată ziua... însă, apropo... cum mergi tu cu curtea?

Pungescu. — Cu Curtea... îi trag opoziție p'e sdrea-v'en pân' ce-o'iu prinde un os... tot obiceiul pământului.

Bondici. — Ha, ha, ha!... Eă te 'ntreb de curtea ce faci demuaselelor?

Pungescu. — Merg țeap'en... da tu?

Bondici. — Virtos... Ei; apoi ce facem? ... ne în-surăm?

Pungescu. — Zestre este?

Bondici. — Trebuie să fie, că's de la țeară... și scii tu că la țeară se 'ngrașă bobocii.

Pungescu. — Bobocii?.. vreai să ȱici gâscănașii?

Bondici. — Bine-ar fi să ne luămă de vorbă în-sfârșit cu cucoana Chirița, cu nineaca.

Pungescu. — Bine, da!.. începe tu, că ești mai ischîuzar.

Bondici. — Numai de s'ar infăcișa. Oare unde să fie?.. Ea caută pîntre uși.

Pungescu. — Să trag o răpide aruncătură de ochi?.. bine. (se apropie de ușa Chiriței și caută în întru).

Bondici. — (în parte) Altă nu ne rămâne decât să ne însurămă, pentru ca să scăpămă de creditori și de lipsa de toate ȱilele... Duducile's cam... dar apoi vorba ceea: rău cu rău, însă mai rău fără de rău!.. (se apropie de besecte).

Pungescu. — Aoleo! ce'mi vȱdură ochii! baba 'și pune boea 'n pȱr?.. Al naibii! (merge la ușa fetelor de caută în odăe).

Bondici. — Bre! ce de gavanoșele cu dresuri... și alb, și roșior, și negru... (deschide besectea și găsește o hȱrtie) Se vede că zugrăvesce cucoana...

Pungescu. — Ha, aferim, frumos... așa 'mi mai vine la merchez... (trimite sȱrutări în palme).

Bondici. — (citind hȱrtia) Ce vȱd?.. o foae de zestre!.. Neȱculiță... neȱculiță, vin degrabă să vȱdi...

Pungescu. — Ce?..

Bondici. — (citind ȱute) Șaluri... stropitori... afumători!.. (vorbit) Bună patru-deci!

Pungescu. — Cu urma cinci-deci... știu, da ce'î?

Bondici. — Ascultă: (citesce) „Foaea de zestre a fiicelor mele Aristița și Calipsița!”

Pungescu. — Aoleo!... di 'nainte... cruce-ajută.

Bondici. — „Bocșălêcul: două șaluri.”

Pungescu. — Bun! unu mie, unu ție!

Bondici. — „Două blane de jder; două de vulpe.”

Pungescu. — Bun! jderu mie...

Bondici. — Ba vulpea ție. — „Patru rochiî de satintur... două de grudinap... două de micaton!”

Pungescu. — Adică: satin turc, gro de Naplă și micoton... provincialism!

Bondici. — „Argintării... două afumători de argint în formă de mere domnesci.”

Pungescu. — Știu c'o să ne dămă fumuri...

Bondici. — „Două stropitori, tij, de argint în formă de pere cu frunđi poleite, 12 linguri de vermililion, patru chisele de cristal cu hulubi poleiți pe dinsele, 12 pahare săpate cu slove nemțesci.”

Pungescu. — Ce chefurî! ce tabieturî!

Bondici. — „Tingiri, castroane și sahanе...”

Pungescu. — Treci dincolo de bucătărie.

Bondici. — „Două oghealuri de cutnie, patru perne de puf și opt prostiri cu mărginile cusute la gherghef...”

Pungescu. — (răsucindu'si mustețile) *Cheschevu*, monșiu Bondici?...

Bondici. — (împingându'l cu umărul) Dute naîbiî. — „Două apărători de păun.”

Pungescu. — Aferim... să ne apere când omă dormi după masă.

Bondici. — „Două prosoape de mire, berbelăcuri pentru ras, cusute de copile la gherghef. — Două chisele de tutun, tij, cusute de copile cu fluturi. — Două tocuri de peptine de catife, tij, cu fluturi. — Două calăfuri de imamele cu muțunachi, tij, cusute cu fluturi de copile.“

Pungescu. — Aoleo! ce dă mai fluturi! o să păremă chiar grădină cu flori dă mac.

Bondici. — „Și însfirșit câte 1500 galbeni de fată; bani înahț, înperătești și cu zimți.“

Pungescu. — 1500 galbeni!... șa! mașala!... m'am făcut chiabur!

Bondici. — Mai bine era mai puțin fluturi și mai mulți galbini.

Pungescu. — Lasă, neneo, că'să bun și aia... cu 1500 galbini capital, îmi fac stare... stos, paroli, chit a dublu, setleva, chensleva și nevasta mazu!... s'a mai vedutără de alea... Da, ean spune'mă... ceva suflete de țigani nu'să în foae?..

Bondici. — (întorcând fila) Ba, stăi... (citesce) „Mai adaog la această foae de bun proeresul meu: dece suflete de țigani lingurari... Și încheiă dîcînd: să le fie de bine copilelor, ginerilor și tot neamului lor... iscălit, banu Grigori Bârzoii, ot Bârzoieni.“

Pungescu. — (cu entusiasm) O! Bârzoii!... nu te cunosc... dar pre-a mea lege! te-ași băga în sin dac' ai încăpea dă urechi!.. Îmi vine să'i meșteresc un ștaer... (joacă).

(împreună).

Vivat! vivat! pentru noi
 Soarta 'ncepe-a fi cu nuri!
 Vivat! vivat! amândoi
 Ne-amă făcută boeri chiaburi

SCENA VII.

Cei dinainte, Aristița, Calipsița.

Aristița. — } (eșind din odaia lor, se opresc, zărind străi-
Calipsița. — } niț, și coboră ochii). **A!**

Bondici. — Sărutămă mânușițele și picioarele ducilor...

Aristița. — }
Calipsița. — } (îchinându-se ca copile mici) **Monsiū...**

Bondici. — (înaintându-se) De ce vă siiți de noi care amă fostă tot-deauna, sîntemă și vomă fi în veci supusele slugi a nineacăi d-voastră și...

Pungescu. — Și chiar adoratori copilelor nineacăi.
 (în parte) Haît!... le-am turnat'o dă la mertepea.

Bondici. — Dar... adoratori cei mai înflăcărați!
 (încet lui Pungescu) Pe care o ieți tu?

Pungescu. — Pă Calipsița.

Bondici. — Treci dincolo, lângă ea.

Pungescu. — Haît... (trece lângă Calipsița).

Bondici. — (Aristiței, cu foc) Nu mă îndoesc, duduca Aristița, că din ceasul ce ți-am dat brațul la Păcurari... ai înțeles că te iubesc?..

Calipsița. — *Ui monsiū...*

Pungescu. — (Calipsiței, cu foc) Sper, domnișoară, că...

Aristița. — *Ui monsîo...*

Pungescu. — *Ui?*

Dar, *siarmanta* demuaselă

Anima'mi de columbela

În etern te va iubi!

Calipsița (în parte).

Chel bonior!...

Pungescu.

Aud?

Calipsița.

Mersi.

Bondică.

Și eă, tij, o! dducuță,

Să fiă bufnă, să fiă cuță

Dacă nu te voă slăvi...

Aristița.

Pur tujur?

Bondică.

Tujur!

Aristița.

Mersi.

(Bondică și Pungescu se pună în genunchi).

Toți.

Ce mulțămire!

Ce fericire

Dă peste mine...

(strănută odată cu toți).

Fie'ți de bine!

SCENA VIII.

Ceî dinainte, Chirița.

Chirița. — (eșind din odaca ei și vădând scena de mai sus, vine rapide și întinde mâinile de-asupra lui Bondici și a lui Pungescu) Amin! vă blagoslovesc!... și la capul altor fete!

Aristița. — }
Calipsița. — } (uîmite) *Maman...*

Chirița. — Ce maman?... ce vă sastisiți? par' c'ași fi cașa!... Vă iubiți? să vă fie de bine!... doar nu's vitrigă... Ce doresc eu?... fericirea voastră... inima mea de mamă... eu v'am crescut... (plânge) v'am hrănit... Luați-vă... însurați-vă... cununați-vă... împărecheți-vă... ca hulubașii și ca cărăbușii... Eu vă dau blagoslovenia mea... acum și purure și în vecii vecilor... (în parte) Of! slavă ție Doamne că m'am cotorosit!...

Bondici. — Cucoană Chiriță... sîntem pîtrunși până în suflet!.. și crede că ne-om sili de a fi ginerii ceî mai supuși... ceî mai... (își șterge ochii, în parte) Căci n'am o frunză de ceapă!

Pungescu. — (suflându-și nasul tare) Cucoană soacră... las' pe noi... atîta'ti dic...

Chirița. — Te înțeleg, fîtul meu... dragă arhon spătar... noroc bun!

Toți.

Ce mulțămire!

Ce fericire

A dat pe mine!

(strînută odată cu toți).

Fie'ti de bine!

Chirița. — Amin și într'un ceas bun!

SCENA IX.

Cei dinainte, Guliță, Feciorul.

Guliță. — (eșind cu feciorul din odaia Chiriței, numai cu o ciubotă). Nineacă... nineacă... ăi feciorului să mă 'nbrace.

Chirița. — Da cum? încă nu te-ai înbrăcat?

Feciorul. — D'apoi când era să'l înbrac, că păn' acu m'ai ținut de 'ți-am pus boînea cea neagră pe cap.

Chirița. — Ești afară, tontule!... Guliță, mergi degrabă de te gătește, că se întârzie.

Guliță. — *Lezebon*, maman... (intră în odaia lui cu feciorul).

Bondici. — Da unde mergi cucoanele? la teatru?

Chirița. — Ba nu... la bal, la cucoana Nastasiica a banului Afin.

Bondici. — Afin? vrei să ăci Dafin?

Chirița. — Ba Afin.

Bondici. — Ba Dafin...

Chirița. — Dafin?... se vede că acu'i moda de ași anina un dobru?... Însfîrșit fie și Dafin... Dumnevoastră veniți la balul Afinoaei?

Bondici. — Mai târziu... poate...

Pungescu. — (încet lui Bondici) D'apoi nu sîntem pof-tiți, neneo.

Bondici. — (împingându'l cu cotu) Să ne dați voe a vă întovărăși până acolo.

Chirița. — Bucuros... Lipon, hai să ne pornim...

Guliță... **Guliță...**

Guliță. — (din odaie) Aud, nineacă.

Chirița. — Gata ești, suflete?

Guliță. — Ca ș'un purces... eată-mă's. (iesă din odaie cu minavetu în spate).

Chirița. — Ce'mi vędură ochii!.. Cu minavetu vrei să mergi la bal?

Guliță. — Cu minavetu... ca să le cânt cucoanelor.

Chirița. — Ai nebunit?... lasă dulapu din spate...

Guliță. — Ei... nineacă.

Chirița. — Dă'l gîos, c'apoî te las acasă cu Ioana țiganca... auđi! cu minavetu?... să păremu că mergemu cu colinda pin sat... Haideți de-acum...

Toți.

Haideți toți cu veselie,

Ha! la bal să alergăm;

Și 'n plăcerea cea mai vie

Până mîni să tot jucăm.

Țiganca. — (singură) Slavă Domnului, că s'o dus... ș'am scăpat... Decât ai avea un stăpân, mai bine șapte slugi. (se pune pe scaun).

Chirița. — (viind înapoi cu fetele, ȳice à la cantonade). Așteptați puțin în scară, că ne întoarcemu îndată... (fetelor) Veniți încoaci degrabă să vă pun pușintel roș... ea așa; să fiți mai înbobocite... și ceva benghiuri... așa... dar ean să vă spun: doar iți fi morocănoase ca mai dēunăđi... cătați să mai zimbiți... să mai faceți cochetărismosuri ca la Eși, că așa se mărită fetele.

Bondici și Pungescu. — (intrînd) Poftiți, cucoană Chirița?

Chirița. — Eaca... ea... Fa, Ioană, ȳe sama la focuri... și doar îi adormi...

Țiganca. — (în parte) Ei... ba nu, că 'mă-a fi rușine...

Chirița. — Haideți de-acum.

Totți.

Haideți toți cu veselie,

Ha! la bal să alergăm ;

Și 'n plăcerea cea mai vie

Până mâni să tot jucăm.

(Pungescu și Bondici dau brațul fetelor. — Chirița îi urmează și feciorul cu livre, le deschide ușa).

Țiganca. — (picând pe scaun ostenită). Uf!

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatrul reprezintă un salon elegant cu trei uși mari în fund, care dau în alt salon mare de joc. — Ușa în stânga pe al doilea plan, care duce în apartamentul văduvei Afin. În dreapta o canape și scaune așezate în rând până în fund. — În stânga, pe întâiul plan, o masă de cărți cu toate cele trebuincioase: sfeșnice cu luminări aprinse, cărți și cele-l-alte. — Prin pereții salonului, candelabre pregătite pentru bal. — La ridicarea cortinei, ambele saloane sînt încă neluminate.

SCENA I.

Văduva Afin, Luluța, Feciori în livrele.

(Arie din *Baba-Hârca*: Tanana).

Feciorii.

Las' pe noi

Las' pe noi,

Că sîntem biv-vel ciocoi.

Afin.

Să vă ved acum la treabă,

De sînteți feciori detreabă.

Și 'i așa cum Țiceți voi,
Că sînteți biv-vel cîcoi!

Feciorii.

Las' pe noi

Etc. etc.

Afin. — (la cîcoi) Ați înțelesu bine ce v'am poruncit?
Să aprindeți luminările peste un ceas, și dacă a veni Barbu
cu tarafu lui, s'îl puneți la scară.

Luluța. — Ca s'îl bată? .. da de ce, s'ermanu bîetu
moș Barbu?

Afin. — (ridînd) Ba ca să cînte, cînd oru veni mu-
safirii. (feciorii iesă prin fund).

Luluța. — Maman... eu să gîoc, dacă m'a pofiti cine-va?

Afin. — Să gîoci. . . (în parte) Audi d-ta întrebare? ..
Un păcat cât o schioapă de mică. . . știi că, Dău, numai
sîntu copii în diua de ađi? ..

Luluța. — (cu bucurie) *Plăit-il?* .. Îmî dai voe! ..
quel plaisir?

Afin. — Da bine, Luluța, tu știi să gîoci?

Luluța. — Cum să nu știu? .. am învățat la pan-
sion și valțu, și cotilionu, și polca, și mazurca, și ca-
dril. . . toate danțurile.

Afin. — Frumos! .. dar ceva carte ai învățat?

Luluța. — Și nemțește, și italienește, și franțuzește...
toate limbele.

Afin. — Afară de limba ta, limba românească?

Luluța. — Apoi dacă nu știe nici madama. . .

(Se aude afară cîntînd lăutarii).

Afin. — Ce este? .. cine vine la bal de pe acum? ..

de abie o însărat și nici macar nu s'o aprinsă polican-drele.

(Se aude glasul Chiriței, dicând) Carnacsî!.. că era să fac bica!

Luluța. — Maman, maman... vine mătușica...

Afin. — (cu mirare) Cucoana Chirița... de pe acu?

SCENA II.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița și Gulița,

(Toți în toaletă de bal, intră prin fund).

Chirița. — Of! slavă Domnului, c'am agiuns cu capul teafăr... Sărut ochisorii, cucoană Nastasiică... Doamne! da rău îi pe ulița d-tale!

Afin. — Ca pe toate ulițele.

Chirița. — Lehamete!.. am venit păn' aici cu dăilele 'n mână... uliți is aiste?... pave îi asta?... Nu poți face doi pași, făr' a fi... povestea vorbeii: când cu capul de peatră, când cu peatra de cap... Ș'apoi vă mai lăudați cu Eșul dumilorvoastre... Ci că'i capitalie... așa capitalie!..

I.

Acest târg ce'i dăcū în lume

Unii Iașul, alții Eșl,

Însuși el, prin al său nume,

Te poftesce ca să eși,

Ș'are, Dău, mare dreptate,

Căci în sinu'i de-ai intrat,

Cređi că multele'ti pécate

Chiar în Iad te-o cufundat!

Afin. — Pentru ce așa asprime asupra lui, cucoană Chiriță?

Chirița. — Pentru ce?... mă mai întrebî pentru ce?

II.

Aici glodul, colbăria
Pe pământ și 'n cer domnesc!
Și fânare' Eforia
Tot în lună năzuesc!
Prin urmare 'n veci Eșeni
Păn' în gât sîntu înglodați,
Și ca bufne, ca vedenii,
De lumine depărtați.

Afin. — Frumos ne zugrăvești!

Chirița. — Adică... sê nu bănuiești.

III.

Ear de vreî sê veđi pavele
Saū de peatră, saū de brad,
Vin de cearcă, de ai șele,
Cum se află și 'n ce grad.
Vaî de tine! de trăsură!
De voescî primblare... tronc?
Dinții toți iți sarū din gură
Într'un vecinic hodoronc!

Afin. — Ha, ha, ha... Soro, tare te-ai mâniet pe
bîetul Iași.

Chirița. — Așa, soro, dacă vê place; tot știți a vê
bate gîoc de provincie și nu vîdeți în ce păcat de coclaură
trăiți.

Luluța. — Mătușică... poate că 'ți-o mai sărit un
dinte pe dru...?

Chirița. — Ba n'a sări, că 'i-a fi rușine, cu paveoa
asta pocită... 'Mî-am mușcat limba de vr'o șapte ori
păn' aici.

Guliță. — Și eu 'mă-am mușcat limba.

Aristița. — Și eu...

Calipsița. — Și eu...

Chirița. — Eacă și bițelele copile 'și-o mușcat limba, sărmaneele!.. dar nu'ți uita vorba, cucoană Nastasiică... par' că nu vîd încă pe nime la bal?

Afin. — D'apoi încă nu'i vreme... Aice 'n Iași, pe la noi, lumea se adună de-abia pe la nouă ceasuri... ș'acum is de-abia opt.

Chirița. — Elei!.. măcar... nu mă mir... aice 'n Eși, pe la d-voastră, toate lucrurile se facu pe dos... dar pe la noi, în provincie, ne apucăm de joc cum amurgeste... și slavă Domnului, precum veđi d-ta, nu ne merge prea rău. (își arată talia).

Afin. — (zimbînd) Cu adevărat.

Chirița. — Da bine... ce-o să facem noi acum până la nouă ceasuri?... să șidem așa, cuc, amîndoa?...

Afin. — Nu vreți să mergeți la teatru?... este lojica mea.

Chirița. — La ftiatru?... da ce parastuește în astă seară?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ș'o nineacă.*

Chirița. — Ei! mă duc, că drept se'ți spun... mă nebunesc de rîs la cel ftiatru.

Afin. — Dacă poftesti să mergi... trăsura mea 'i gata. (bate în palme.—Un fecior intră) Ți se tragă la scară.

Chirița. — Sêrut ochisorii... Aristiço, Calipsiço... veniți cu mine.

Guliță. — D'apoi eu, nineacă, să nu vin?

Chirița. — Mata, puțule, rămâi aici ca să nu răcești pe drum... ședî cu duđuca Luluța... (în parte) Mai știi pozna?... poate să ne încuscrimă mai târziu cu Afinoaea. (tare) Hai, fetelor.

(împreună).

Chirița, Aristița, Calipsița.

Haideți, haideți cu grăbire

La teatru românesc,

Unde relele din fire

Necruțat se bicănesc!

Afin, Luluța, Guliță.

Mergeți, mergeți cu grăbire

Etc. etc. etc.

(Chirița, Aristița, Calipsița se pornesc spre fund).

Chirița. — (întorcându-se îute din salonul din fund) Știi una, dragă cucoană Nastasiică?... 'î-am pus la mână?...

Afin. — Pe cine?

Chirița. — Pe aga și pe spătarul. 'Î-am prins mai dinioare cu oca mică, la picioarele fetelor în genunchi... și tronc! 'î-am strîns cu ușa. De-acum poți să 'i privești ca ginerii mei... Ce dîci?... așa 'i că's volintiroae?

Afin. — Și, Dău, îți placă străinii cei doi?

Chirița. — Disperați tineri!... Tocmai ce'mî trebuie... că și Aristița și Calipsița is disperate fete... Doamne ferește!

Afin. — Dacă'ți placă... ce să dîc? să dee Dumnezeu numai să nu te căești mai târziu.

Chirița. — Da vorbă'î!... să mă căesc că m'am cotorosit de o nevoie... (în parte) Așa vra eu s'o vîd cu două manine ca a mele. (tare) Cu pleacăciune.

(împreună).

Chirița, Calipsița, Aristița.

Haideți, haideți cu grabire ș. c. l.

Guliță, Afîn, Luluța.

Mergeți, mergeți, ș. c. l.

(Chirița cu fetele iese prin fund. Afinoaea intră în stânga).

SCENA III.

Luluța, Guliță.**Luluța.** — (în parte) *Oh! la drôle de figure!* (ride încet).**Guliță.** — (în parte) Când ași ave în calte minavetu aici!.. ași dura un corçent, de-ar țiuu urechile.**Luluța.** — (în parte) *La drôle de figure! mon dieu!*
la drôle de figure! (ride tare).**Guliță.** — (în parte) Dec!.. ce se tot uită la mine!..**Luluța.** — (se apropie de Guliță) *Monsieur Guliță?*..
mai sîntu mulți ca d-ta în provincie?.. Ha, ha, ha!**Guliță.** — (în parte) Rîde de mine? (tare și mînios) Ba
nici unul... auditu-m'ai?**Luluța.** — Par' că te-ai mîniet?**Guliță.** — Să știi că m'am mîniet. Ce ai să rîdi
de mine?**Luluța.** — Apoi dacă nu mă pot stăpâni... ce să
fac?.. ha, ha, ha!**Guliță.** — Ean ascultă... pre legea mea...**Luluța.** — Ce?**Guliță.** — Acuș... mă duc acasă.**Luluța.** — Călătorie sprincenată.

Guliță. — Cum ai dis. . . struncinată?

Luluța. — Ei! nu te mai rățoi așa, că nu'ți șede bine. Hai mai bine să ne jucăm înpreună.

Guliță. — (înlănđindu-se) De-a Puța-gaia?... ori de-a Baba-oarba?

Luluța. — Ha, ha, ha!... par' că'i la școală...

Guliță. — Ear rîđi de mine?... mă duc acasă...
(vrea să ȳeasă).

Luluța. — (oprinđu'l) Șeđi, că'ți făgăduesc s'e'ți dađ pace de-acum. Numai să nu te uįți drept la mine, că ear mă unflă rĳsu.

Guliță. — Foarte bine... m'oĳu uĳta de-a curmezișul... cu coada ochĳului, dacă vrei.

Luluța. — Ean spune'mĳ: știi să gĳoci?

Guliță. — Hai, hai!... m'o ĳnvętat un franșuz să gĳoc carcanu... Ea așa, și cu mĳnele și cu picĳoarele.

Luluța. — Și să cĳnți?

Guliță. — Hai, hai!

Luluța. — Apoi să gĳucăm ĳnpreună tot balul...

Guliță. — Dă mata știi să ĳnpletești din picĳoare?

Luluța. — Auđi ĳntrebare... par'că n'ași fi din Iasi!

Guliță. — Nu te supĳera... credeam că fiind mititică... poate că...

Luluța. — Mititică?... (se ĳnălț pe vĳrful picĳoarelor) Te poftesc...

Guliță. — Măcar... că și bunica'i mititică, și'i de vr'o șapte-đeci de anĳ. Așa'i tot tremură capul... Mata de cĳți anĳ ești?

Luluța. — De cincĳ-spre-đece...

Guliță. — Trei-spre-dece ?

Luluța. — Cinci-spre-dece... *quinze*... (îi dă trei tifle)

Cinq... dix... quinze...

Guliță. — (furios) Îmi dai tifa!.. Ean ascultă, mamzelă... pre legea mea..

Luluța. — (apropiindu-se de Guliță) Ce ? mă rog, ce ? ..

Guliță. — (domolindu-se) Nimic...

Luluța. — Ha, ha, ha!.. Ear te-ai uitat drept la mine.

Guliță. — (în parte) Eă, Dă, mă duc acuș acasă...

Luluța. — Ear te-ai supărat?.. da iute ești...

Guliță. — Să știi că's iute... ca hreanu...

Luluța. — Hai să ne împăcăm... vreî?... dă'mi mâna 'n coace.

Guliță. — (îi dă mâna, în parte) A dracului fetiță!.. mă sucește ca pe-un titirez.

Luluța. — Acum... fiind că sîntem prietini, hai să cântăm și să jucăm... Vreî, monsîu Guliță?

Guliță. — Bucuros... dar ce să cântăm?... *frunză verde*?

Luluța. — Ba nu... lasă s'ți cânt eă un cântic care 'l-am audît la guvernanta... cu gîoc la sfîrșit.

Guliță. — Să te vîd... adică să te-aud... îmi deschid urechile 'n patru.

Luluța. — Dacă'su destul așa cum sînt... isă deschise cât opt.

Guliță. — Ha, ha, ha! m'o pîcîlit.

Luluța. — (în parte) *C'est un bon garçon*.. (tare) Ascultă...

Guliță. — Da cum îi dăcă cânticului?

Luluța. — Drin, drin, drin...

Guliță. — Drin, drin, drin?.. par' că'su zurgalăi de sanie... (în parte) Ce păcat că n'am minavetu aici!.. 'î-ași trage un corçent de cele tătărești.

(În vremea scenei următoare, feciorii aprindă luminările de prin candelabre. — Salonul se luminează).

Luluța.

1-iul cuplet.

Aici, în Iași, de vreî să ai răsunset,
La toți să placî și să fii chîar slăvit,
Cel mai bun chip e să produci un sunet,
Un sunet viu și de toți pre iubit:

(sunînd o pungă).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin, drin, drin,
Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin.

Luluța și Guliță.

(făcînd balanse de cadril).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc. etc.

Luluța.

2-lea cuplet.

Aici, ades, cînd e vr'o cununie,
Orhestru 'n bal răsun' armonios,
Dar pentru mirî cea mai dulce-armonie
E, drin, drin, drin, sunet scump și voios:

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

Luluța.

3-lea cuplet.

De vreî amor, dă'ți ochii peste spate

Și la prilej fii cam obraznicel;

Ear de voesci se ai în veci dreptate

Cel mai bun chip e se faci frumușel:

Drin, drin, drin, drin, drin,

Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,

Etc. etc.

(Trece un fecior cu o tabla de cofetură).

Guliță. — Îra! eaca cofetură! (aleargă la tabla și'si umple buzunările). De cele cu fistică sintă?... .

Luluța. — (alergând la tabla) Da lasă'mă și mie *mon-sieur* Guliță... nu le lua pe toate.

Guliță. — Pentru mata le-am luat, Luluță...

Luluța. — *Mersi.* (în parte) *C'est un charmant garçon.* (tare) Dacă'i așa, hai să gîucămă ș'o polcă.

Guliță. — Hai ș'o polcă... eă sint gata să fac ce 'ți-a plăcea... (în parte) Tare mi'i dragă fetița asta! (se prindă la polcă și jocu cîntînd).

(împreună).

Polca, polca, vesel joc,

Polca, polca, te iubimă!

Polca, polca... plină de foc

Vesel noi te dîntuimă!

(Îesă amîndoi în fund, jucînd și înpîngă pe sîrदारul Cuculeț, care intră).

SCENA IV.

Cuculeț (între prin stânga în fund).

Na! că era să mă dee gîos diavoli!.. se vede că balul s'o și început, deși n'o sosit încă nici un musafir... Eu sînt cel d'întei... dar ca prietin vechiu a cucoanei Nastasiicăi, îi de datoria mea să vin odată cu lăutarii... Am adus de la agie vr'o doi epistați ca să se șeade la ușă... după formă... că în ziua de astăzi un bal fără slujitori la scară și 'n tindă, n'are nici ifos, nici ighemonicon.

SCENA V.

Cuculeț, Afîn (iesă din odaia sa, dicînd à la cantonade).

Afîn. — Diceți lui domnu Timofti să gătească limonada. (vădînd pe Cuculeț) A! sârdarul Cuculeț!..

Cuculeț. — Eu!.. cel ântei și cel de pe urmă... dar pururea credincios și supusă slugă.

Afîn. — Cel ântei?.. ba astăzi te-ai trezit prea târziu, arhon sârdar.

Cuculeț. — Cum?

Afîn. — O venit alții înaintea d-tale.

Cuculeț. — Și cine?

Afîn. — Cucoana Chirița cu tot neamul ei... Încă nu apucaseră feciorii a aprinde luminările și dumneei, top!.. o și fost aici.

Cuculeț. — Mare poznașă'i!.. Da unde'i, te rog?..

Afîn. — Am trimes'o la teatru ca să petreacă până ce s'a începe balul.

Cuculeț. — La teatru?... Da se vede că nu știi ce găoacă în astă seară?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ș'o nineacă...* nu'i asta?

Cuculeț. — Ai făcut pacostea!...

Afin. — Ce pacoste?...

Cuculeț. — Apoi are să se mânia foc cucoana Chirița... pentru că'i chiar piesa ei.

Afin. — Mări, lasă 'ncolo, arhon sărdar... Dacă pentru cel mai mic lucru ar fi să se tot mânia unii și alții, când se găoacă vr'o piesă, apoi n'ar mai fi chip de-a avea Teatru național.

Teatrul este o școală
Unde 'nveți rișând voios,
A te feri ca de boală
De-orî ce nărav uricios.
Acolo e criticată
În deobște fapta rea,
Dar persoana'i respectată
Fie bună, fie rea!

Cuculeț. — Să deee Dumne-deu să giudece și cucoana Chirița ca d-ta... dar par'că nu'mi vine-a crede.

Afin. — Apropo... știi pe cine 'și-o ales gineri cucoana Chirița?

Cuculeț. — 'Și-o găsit gineri înșfîrșit?... Slavă Domnului!... că mult o mai umblat căutându'i cu lumina-rea, biata femee!... da pe cine dișeși?..

Afin. — Pe berbanții cei doi de care 'mi-ai vorbit mai dēunădî.

Cuculeț. — Bondici și Pungescu?.. Ce dăci?

Afin. — Așa frate... o ales o ales... păn' o cules.

Cuculeț. — Da bine, soro... aceia's niște țărăie brău de n'au margini... O fugitū din Focșani ca să scape din mâna administratorului, fiind că disbrăcaseră lumea cu teșmecheriile lor... De când îi pase eū ca doar 'i-oū prinde cu oca mică și s'î trântesc la dubă... Până și mai alaltaeri m'am pus eū înadins la cărți cu ei...

Afin. — Și nu 'i-ai prins cu vr'o coțcărie?..

Cuculeț. — Nu... se ferescū de mine, ca dracu de tămie... și mi 'i mai mare ciuda că 'mī-o luatū vr'o cincī-spre-dece galbinī.

Afin. — Din baniī d-tale?

Cuculeț. — Aș!... nebun sînt?... dar las' că nu scapă ei de Cuculeț... nu... de-oū ști că s'or strecura toți baniī agiei, am s'î înhaț... Da... ean spune'mī: nu cumva's poftiți în astă seară la bal?

Afin. — Nu...

Cuculeț. — Pecat!

(Se aude în fund lăutariī).

Afin. — Eaca... musafirī începū a veni... Arhon sār-dar, primește d-ta boeriī... că eū oū primi cucoanele.

Cuculeț. — Bucuros... (în parte) Mai bucuros aș primi cucoanele. (mergū amēndoī înaintea damelor și a cavalerilor, cariī intră prin salonul din fund).

SCENA VI.

Afin, Cuculeț, Poftiții la bal.

Poftiții.

Eată-ne cu toți la bal!
Venim vesel, ne-adunămă,
Ne-adunămă ca să urămă
Mult plăcutul carnaval.
Vivat cei cari dau bal
În plăcutul carnaval!

O damă (Afinoaiei).

Doamna mea, îți mulțumimă,
Balu ți este minunat!

Un boer bătrân.

Drept se ți spun, Dău, aferim!
Par' că i halima, curat.

Toți.

Vivat cei cari dau bal etc.

(Damele se pun pe scaunele de lângă canape, care rămâne slobodă.
Cavalerii se pun în fund).

SCENA VII.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița, Bondici și Pungescu, (coțcarii dând brațul fetelor, le aduc spre canape).

Chirița. — (intrând furioasă și făcându-și vânt cu basmaoa). Audi d-ta așa batgîocură!.. așa catigorie!.. așa catahrie!..

Afin. — Ce este, cucoană Chirița?.. Ce-ai pățit?..

Chirița. — Ce-am pățit?.. Foarte ți mulțumesc de

lozniță și de ftiatru. M'am englendisit de minune... (în parte) Îmi vine să plesnesc... na!

Afin. — Cum?.. cum?..

Chirița. — Vai!.. batē'l concina de auftor... care-a fi acela... da ce are el cu fetele mele, de se leagă nitam nisam de dînsele?.. Audī! *Două fete ș'o nineacă?*.. Eū cred, ca o proastă, că'ī vr'o istorie cu moral ca din *Apotichi ton pedon*... și mă duc frumos la ftiatru, fără ca sē'mi treacă măcar pin gând că oīu sē mă vēd parastuind chīar pe mine...

Afin. — Pe d-ta?

Chirița. — Da știi?... bucățică tăetă... Ba încă ce?... sē mă arāte la o mulțime de boerī, cum m'am troenit în Păcurarī, și cum îmi fac sprincenile, și cum mă sfădesc cu Ioana țiganca, și cum mă chinuesc că sē 'mī mărit fetele!.. da ce are el cu mine?... ce are el a împārți cu copilele mele?... aud?..

Afin. — Lasă, cucoană Chiriță... nu'ți mai închipui lucruri de pe ceea lume... Ce te superī degeaba?..

Chirița. — Îmi închipuesc lucruri de pe ceea lume, eū?... da l'am vēdut pe ahtoru cela... făcēdu'și sprincenile dinaintea oamenilor. Așa 'mī-o venit un paracsīn, că am eșit din lozniță... și noroc c'am găsit în scara ftiatrului pe spătaru Pungescovicī și aga Bondicescu, care m'o întovărășit aici. (arātāndu'ī) Eatā'ī amēdoī...

(Bondicī și Pungescu se închină).

Afin. — (în parte) Cine 'ī-o poftit la bal?

Cuculeț. — (în parte) Eaca voiniciī meī... am sē le ieū urma toată seara ca un prepelicar.

Chirița. — Doamne! de s'ar face Guliță mai mare, ca să scrie și el pesă de ftiatru... am să'l pun să toarne o pesă auctorului... da știi? să se sature.

(Un fecior aduce înghețate).

Afin. — Ei bine, bine... treacă'ți mâniea acu... și ie o înghețată, doar te'i mai răcori... De care poftestî?... de alămăe?...

Chirița. — Ba nu, că'mă strepezesc dinții... dă'mi de cea roșie că'mă bate mai bine la ochi. (Îe înghețata) Răce'i, mămulica mea!.. ca o ghețerie. (sufă în farfurie) Mă furnică nū știu ce pin vârful nasului... Pune'ți în gând, soro, că mai an țert la earmaroc, la Fălticeni, mă duc la un cofetar ca să ieu înghețată; el îmi trimite răspuns că s'o mântuit înghețatele pe diua aceea. Îl poftesc atunci la oblonul trăsuri și 'i dic ritos: monsîu cela, mai des-tupă o puțină pentru hatîrul meu!.. și el s'o mâniet dicînd că nu'i de la Gogomănești!.. Curioji is nemți iștia!

(Toți ridă cu hohot).

Chirița. — Dec!.. ce 'i-o apucatū? Eaca frate!.. mă rog, boeri, de mine rîdeți d-voastră?.. Ei, apoi să vă arăt eu cum se rîde... (rîde cu spasmuri) Măi că mare nu știu cum is boerii Eșeni!

(Merge de se pune lângă Aristița și Calipsița în fața publicului).

Cuculeț. — (cătră Bondici și Pungescu) Domnilor, nu metahirisiți în astă seară un stosișor ceva?

Bondici. — Cu mare plăcere, domnule director. (încet lui Pungescu) Pil Pungescule, și pe urmă aport...

Pungescu. — (încet lui Bondici) Oare?

Bondici. — (asemene) Dă colb agiei pe sdreavén.

Pungescu. — (asemene) Dă la mertepea?

Bondici. — Teapén. . .

(Se pună la masa de cărți).

Cuculet. — (în parte) Doamne, de 'î-ași prinde cu vr'o coțcărie!

(În vremea acestor cuvinte orhestrul începe a esecuta o polcă en sourdine, care ține neconținut. — Cavalerii pe rând poftesc damele la joc și merg în salonul din fund. — Chirița, Aristița și Calipsița rămân pe canape).

Chirița. — (în parte) Na... că se 'ncepe staeru! (fetelor) Țineți-vă frumos, și nu fiți așa de posomorite, c'o să vie cavalerii să vă poftască. . . mai zimbiți. . . mai zimbiți, soro dragă. . . mai trageți cu coada ochiului. . . ca altele. (în parte) Doamne! de n'amă păți ș'acum ca pe la celelalte baluri. . . Să stăm pe loc, și cum dică aice: să facem patiserie... (arătând damele care joc) Ean privește!.. toate moachele 's poftite pe rând. . . numai a mele ședă locului par' că 's înfipite. . . Se vedă că n'or să se misce toată noaptea! (se scoală).

Un filosof fără minți

A fost, ci că, de părere

Că la casă de părinți

Copii mulți sînt o avere!

De 'i așa, eu pot să dic

Că's bogată, am comoare,

Că de și n'am banî nici chic. . .

Am averi nemîșcătoare! (arată fetele).

(Merge în fund în salonul de joc).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Mare noroc ai, domnule!

Pungescu. — Nu fie dă diochi... mă paște bine norocul cărților.

Cuculeț. — Să giuri că 's măsluite.

Pungescu. — *Oriste?*

Bondici. — Ha, ha, ha! că șăgalnic mai ești, arhon sărdar.

Chirița. — (în parte, apropiindu-se de masă) Îra! da eu uitasem că am doi gineri... numai buni ca să 'mă gioace fetele. (tare) Arhon spătar...

Pungescu. — Poroncă?

Chirița. — Este o persoană care ar dori foarte mult să gioace o poalcă cu d-ta.

Pungescu. — Cât de rău îmi pare... dar mă strânge o cizmă dă mă usuc ca o prună pă streșină.

Chirița. — (în parte) Tronc! (tare) Arhon agă?

Bondici. — Poroncă?

Chirița. — Nu metahirisiți poalca?

Bondici. — Cum nu, cucoană?... dar is cernit.

Chirița. — Ai perdut vr'un neam?

Bondici. — Pe străbunul meu.

Chirița. — Dumne-deu să 'l erte.

(Se apropie un cavaler dă Aristița și Calipsița, ca cum ar căuta damă dă joc și după ce le privesce prin lornion se depărtează).

Chirița. — (zărind cavalerul) Ha!... eaca un cavaler... dă Doamne!... par' că cată damă dă joc?... dar... slavă ție Doamne! c'o să 'mă poftească o fată. Ba nici hâci?... vai! bat'e'l cucu miliord... cu orbu găinilor... Uf! ear o să facem patiserie! (se pune pe canape).

(Un fecior trece cu cofetură).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Nu pot să bat măcar o carte!... ce ghinion!... dece galbinii pe valet!

Pungescu. — (întorcând cărțile) Plie!

Cuculeț. — Ear plie?

Bondici. — Aî goană dă fante, nenisorule.

Cuculeț. — (în parte) Haide, hai, că 'ți-oiu da eu acuș goană.

Chirița. — (feciorului cu tablaua) Măi fecior, vină 'ncoace. . . (întinde basmaoa ș'o umple de cofeturi) Ea așa! încalte n'oiu șidea o noapte întreagă degeaba la bal. . . păcat că nu mai am o basma! . . . Altă dată am s'aduc o față de perină și s'o umplu cu vîrf.

SCENA VIII.

Cei dinainte, Guliță și Luluța.

Guliță și Luluța (joc).

Polca, polca, vesel joc,

Polca, polca, te iubim!

Polca, polca... plini de foc

Vesel noi te dănuim!

Chirița. — Eaca Guliță! cum gîoacă de frumușel, dragu mamei!... par' că 'i un titirez! . . . Numai voi stați locului ca turnu Trisfetitelor. . . Guliță. . . Guliță. . .

Guliță. — Aud, nineacă. . . (vine lângă Chirița).

Chirița. — Vină, Guguleo, de 'ți gîoacă țîțacele. . .

Guliță. — Bucuros. . . Hai, țîțacă Aristițo. . .

Aristița. — Baiu.

Guliță. — Baiu?... Hai mata, țigăcă Calipsițo.

Calipsița. — Baiu.

Chirița. — Baiu, baiu?... Ean veștile că se și fasolescă acu?... Mări, ean să vă arăt eu cum să gioacă poalca. Vin' încoace, Guguleo... ce atâtea marafeturi... (gioacă cu Guliță, cântând).

Polca, polca, vesel joc,

Etc. etc.

Luluța. — (cu mirare lui Pungescu) *Monsieur... monsieur...*

Pungescu. — *Mademuasel?*

Luluța. — De ce ai tras acu pe riga dedesubtul cărților? (se depărtează).

Pungescu. — (tulburat) Eă? (în parte) M'a zărită ră gângania!...

Cuculeț. — Aud?... Ha! coțcarule, cu de-aste 'mă umbli?... bine că te prinseiă...

Pungescu. — Ce?... Ce vorbe sîntă alea, domnule?

Cuculeț. — Ce vorbe?... da de când vă pasc eu cu prăjina?..

Bondică. — Domnule! numai bobocii se pască cu prăjina... Auditu-m'ai? și boboc e fecioru tătâni-tău...

Pungescu. — Boboc?... ba di, neneo, coșcoge găscan.

Cuculeț. — Găscan eu?... găscan? (dă o palmă lui Pungescu) Na, găscan!... Să te 'nvăț eu a batgiocori oamăni stăpânirii.

Pungescu. — Aoleo!.. 'mă-a scăpărată ră pe dinainte... (fuge de la masă și vine în dreapta, dregându'si frizura).

Totî. — (viind din fund) Ce este? ce s'o întîmplat?

Pungescu. — (amestecându-se între musafiri) Cine a dată o palmă?... Cine a primită o palmă!... aud?... o palmă?... breă!... breă!... ce scandal!...

(Împreună).

Poftiții.

Vai! ce întîmplare!

Stau încremenit.

Așa scandal mare

Nu s'a pomenit.

Bondici și Pungescu

Vai! ce scandal mare!

Stau încremenit.

De ciudă, turbare,

Mă simt amețit.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mă pare

Că 'i-am cătușit.

Fie scandal mare;

Eu 'mă-am răsplătit.

Bondici. — Domnule... satisfacție se ne dai.

Cuculeț. — Satisfacție?... Ean așteaptă...

(Șueră tare. — Vinu doi epistați).

Chirița. — (astupându'si urechile) Carnacsî!... că m'o asurdit... par' că 'i în codru.

Cuculeț. — (epistaților, arătând pe Bondici și pe Pungescu) Puneți mâna pe d-lui și pe d-lui.

Bondici. — (în parte) Am codălghit'o!

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa!*

(Epistații punu mâna pe amendoî).

Chirița. — Pe arhon aga și pe arhon spătar!... ce catahris îi aista, arhon sărdar?...

Cuculeț. — Nu 'i nici un catahris, cucoană... Am poroncă de la Departament se 'i opresc.

Totî. — Da pentru ce?

Cuculeț. — Pentru că unu 'î Bondici și cela-l-alt Pungescu: doi coțcari vestiți din Focșani.

Chirița. — (tipând) Coți... Vai de mine!

Cuculeț. — Care o disbrăcatu lumea cu teșmeche-rii și cărți măsluite... Ați înțelesu acu?..

Chirița. — (tipând) Coți... coți... ginerii mei?.. Valeu! am dat cinstea pe rușine... Ah! ah! (leșină).

(Afnoae, Aristița, Calipsița și Guliță, punu pe Chirița pe canape și cantă s'o desleșine. Damele vinu lângă canape.— Cuculeț, Bondici, Pungescu și epistați în stînga. — Fundul scenei îi slobod).

(Reprisă).

Corul.

Vai! ce întîmplare! etc.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mî pare etc.

Bondici și Pungescu.

Vai! ce întîmplare!

Mă simt prăpădit

Groaza 'mî este mare...

De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Cei dinainte, Bârzoiu.

Bârzoiu. — (intrând prin salonul din fund) Care 'î cucoana de gazdă aici?..

Guliță. — (alergând la Bârzoiu) Băbaca!.. băbaca!.. o venit băbăcuța!..

Bârzoiu. — Gugulea băbacăi... (îl sîrută. — Cu glas tare) Care 'î cucoana de gazdă?... cea cu balul?...

Afin. — Cine rîcnește așa?... (întorcîndu-se) Ce vîd?... cuconu Grigori Bârzoiu!..

Bârzoiu. — Eû și cu mine, cucoană dragă!.. Unde mi'î Chirițușca cu pui?

Guliță. — Nineaca?... o leșinat, băbacă.

Bârzoiu. — Ce dîci, Guguleo? ear o leșinat?... mări, ce 's marghioliile aiste? (merge la Chirița) Ama!.. ha! frumos îî mai șede!.. Ean feriți într'o parte, că eû îî sint popa. Acuș o sî 'nvie ca o muscă de earnă... (îî bate în palmă cît poate).

Chirița. — (rîsîrînd) Carnacsi!.. Ce vîd! d-lui?...

Bârzoiu. — (serios) D-lui... banul Grigori Bârzoiu ot Bârzoienî... și soțul d-tale tocmai din vremea volintirilor.

Pungescu. — (luî Bondicî) Țsta 'î socru, nene Bondicî?

Bondicî. — (oftînd) *Neschi.*

Pungescu. — Urit tată a mai avutără.

Bârzoiu. — Întîlegî, cucoană, de ce mî aflu aici în Eșu, pe la ceasul aista, în loc de a horăi boerește la moșie... după obicei?...

Chirița. — (tulburată) În... țî... leg. (în parte) Îmî vine leșin la inimă.

Bârzoiu. — Potrivit rîvașului ce 'ți-am scris din 15 a următoareî, anul 1844, am venit sî te umflu din Eșu cu nepus în masă... Hai... că Brustur și Cocîurlă ne așteaptă cu preoțiî...

Chirița. — Brustur și Cocîurlă!.. scăpătațiî ceîa?... niște rădîși!.. Nu țî'î greu sî vorbești, frate?

Bârzoiu. — Ean tac'e'ti gura cu fleacuri de-aiste... aud'i cuvinte?... scăpătați!... răd'eși!... da noi ce simtemu? împ'erați cu steoa 'n frunte?... scoboriți cu hâr-zobu din cer?...

Chirița. — Hâr-zob saū nehâr-zob... nu știu... dar cât pentru familia lui Brustur și Cociurlă... mă închin cu plecăciune... răd'eși și altă nimică.

Bârzoiu. — Cucoană Chiriță... se ști d-ta, că răd'eșii din diua de astă-d'i, aū fostu cele mai mari familii în vremea veche. Ei aū apăratu țeara și aū scăpat'o cu peptul lor din mâna dușmanilor, pentru că pe atunci tot românul era viteaz și tot viteazul era boeriu... boerit pe câmpul resboiului în fața Patriei întregi!

Chirița. — Ei! ear ai să începi cu litopisițu... Mă rog, agiung'e'ti...

Bârzoiu. — În sfîrșit... vorbă multă sărăcie!.. Brustur și Cociurlă sîntu feciori de oameni cu moșioarele lor, cu bănișorii lor...

Chirița. — Cu vitișoarele lor... le știu...

Bârzoiu. — Gospodari buni și nedatori cu nimic nim'erui... înt'lesu-m'ai cucoană?... nu 's datori nici c'o lețcae, pentru că nu 'și rîdică nasul mai sus decăt se 'cuvine... ca de-alde d-ta, care vrei să te 'nalți ca cio-cârlică... și vii pin Eșu, cale de dece poște, ca să 'ți faci fetele de rîsul lunei... și ca să le găsești bărbați ca de-alde Bondici și Pungescu... niște târăe briu, ce sorbū zestrele cu lingura...

Pungescu. — (lui Bondici) Aoleo! ne-a pocnitără în pălărie.

Bondicî. — (asemene) Ghiuju dracului!...

Bârzoii. — (luând pe Chirița de mână) Hai la Bârzoienî, la locul nostru... și nu mai umbla după cai pe pârți.

Chirița. — Suștele...

Bârzoii. — Haide 'ți dic astă-dî și nu mai lungi vorba... Trăsura ne-asteaptă la scară cu lucruri, cu tot.

Guliță. — (în parte) Și cu minavetu meu? (Yes cu fuga).

Chirița. — Tiranule!...

Bârzoii. — Așa... dacă 'ți place... altă dată se ști de la mine o vorbă bețrânească: Nu te 'ntinde mai mult de cât 'ți'i oghealu... Haide...

(Guliță vine înapoi cu minavetu).

Chirița. — Ear letopisițe?... destul!... eaca vin... mai stăi că doar nu dau Tătarii... se 'mî ieu măcar diua bună de la prietini... măi!.. că avan mai ești! (vine în fața publicului și face compliment) Cu plecăciune, boeri d-voastră... copilele le-ați vedutu: eată-le's... Aristițo, Calipsițo... (fetele vină lângă dînsa) Aiste's, cum le-am proposit de două-deci ș'atâți de ani... Una 'i de 16 pe 17, și una de 18 pe 19... îi împlinesc la lăsatu sêcului... Precum le vedeți... is tinerele, frumusele, curățele, hărnicile, cu ghitarda lor, cu cadrilu lor, cu franțuzasca lor. *Parle françe, madmuzel?*...

Fetele. — *Ui, mamam.*

Chirița. — Le-ați auditu?... ca apa! (fetelor) *Le plese vu, monsio cavalier din Eși?*

Fetele. — *Ui, mamam.*

Chirița. — Ei! minciună v'am spus?... Ce dicitu?

vă place?.. Ascultați-mă pe mine, că eu știu ce știu...
nu perdeți chilipiru de la mână.

Fetele 's bune
De măritat
Îs de minune...
V'o spun curat.

Totî.

Ha, ha, ha, ha.

Chirița (la public).

Frunză verde măcieș
Păn' a nu pleca din Eș
Spuneți'mi, mă rog, îndată,
De vă place vre o fată,
Cuscră 'n Eșu ca să mă fac
Lui Bârzoiu să 'i vin de hac.
Eată-le's bibici hazlie,
Pupuice... seamănă mie.
Vreți sau ba soacră să fiu?..
Fora 'n palme ca s'o sciū.

Bârzoiu. — D'apoi vină adî.

Totî.

Fetele 's bune
Etc. etc.

(Bârzoiu apucă pe Chirița de mână și o trage spre ușa din fund. — Guliță, Aristița și Calipsița îi urmează. — Cuculeț face semn epistaților ca să ducă pe Bondici și pe Pungescu. — Poftiții la bal se închină la familia lui Bârzoiu, rîdînd cu hohot).

(Cortina cade).

CHIRIȚA ÎN PROVINȚIE

PERSOANE:

ACTORI:

Cucoana Chirița.	<i>D-nul Milo.</i>
Grigori Bârzoiu, soțul ei . . .	„ <i>Teodoru.</i>
Guliță, copilul lor.	„ <i>Luchian.</i>
Luluța, orfană.	<i>D-la Gabriela.</i>
Safta, sora lui Bârzoiu. . . .	<i>D-na Săftica.</i>
D-nul Șarl, profesor frances . .	<i>D-nul Gatino.</i>
Leonaș, tânăra Iașan.	„ <i>Bosie.</i>
Ion, fecior boeresc	„ <i>Stefanachi.</i>
Trei țărani	* *

Țărani. — Jandarmi. — Poștiți la masă.

Un curcan.

CHIRIȚA ÎN PROVINȚIE

COMEDIE CU CĂNTICE, ÎN 2 ACTE.

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul d-lui Milo, la 1852.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă o ogradă de curte boerească la țeară. — În stânga casa Chiriței cu cerdac și cu ferestre pe scenă. — În dreapta, lângă culisele planului I-iu, o canape de earbă încunjurată de copaci. — În fund ostrețile și poarta ogrădei. — Lângă casă o portiță în zaplaz, care duce în grădină. — În depărtare se vede satul.

Scena se petrece la moșia Bărzoieni.

SCENA I.

Chirița, (în costum de Amazonă întră călare pe poartă încunjurată de țărani).

(Arie din Scara mătei: Tălharii).

Țărani.

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoană, dreptate

Ne dă!

Chirița.

Ce vreți voi?... dreptate?

Țărani.

Așa.

Chirița.

Cu biciul pe spate

V'oia da!

(împreună).

Țărani.

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoană, dreptate

Ne dă!

Chirița.

Cu biciul pe spate

V'oia da.

V'oia da eu dreptate

Așa.

Chirița. — (amenințând țărani cu cravașa) Tacă-vă gura, moșicilor.

Un țăran. — D'apoi bine, cucoană... păcat de Dumnezeu să ne lași a fi de batgîocură?

Chirița. — Ce batgîocură? Ce batgîocură?... Cine v'o batgîocorit?

Țărani. — Cuconașu Gurluiță.

Chirița. — Guliță?... minciună spunetă... Ce v'o făcut?

Un țăran. — 'Mă-o ucis un vițel la vînat.

Altul. — Și mie 'mă-o dat foc bordeiului cu ciubucu cel de hîrtie.

Altul. — Și eu 'l-am prins ținînd calea Măriucăi.

Chirița. — Tist, bețivilor... bine v'o făcut sufletelu... De ce nu vă păziți vițeii și Măriucele?... Așa se pățiți... Hai, lipsiți de-aici.

Un țăran. — Da'î păcat, cucoană, să ne lași păgu-

bași... Dă! dacă nu ne-omă jălui la d-ta care ne ești stăpână vecinică... la cine se ridicăm glasul, sëraciî de noi!

Altul. — Amă ajunsă mai rău decât țiganiî!

Chirița. — Audi'î?... audi'î, țopârlaniî!.. Eî; apoi se nu'î ieî la măsurat cu prăjina de falce?... Afară moji-cilor, că vë știu eû de mult că sîntețî bunî de gură și rëî de lucru... Afară.

Țëraniî. — Cucoană...

Chirița. — Perițî din ochiî mei... că vë ieû de fugă cu calul. (răpede calul spre eî).

(împreună),

Țëraniî, (fugând).

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoană, dreptate

Ne dă!

Chirița, (furioasă).

Cu biciul pe spate

V'oîu da.

V'oîu da eû dreptate

Așa.

SCENA II.

Chirița, (după ce a alungat țëraniî călare, se întoarce și vine în fața scenei).

Vai de mine cu niște țëranoi, că n'ai cap să trăești de răul lor!.. De abiea am eșit puținel la primblare ca să mă mai răcoresc... și par' că dracu 'î-o scos în cale 'mî să mă tulbure... Ear m'oîu fi făcut roșie la față ca un stacoș. (strigă) Ioane... Ioane!... ș'apoi ast-fel hurducă și gloaba asta, că m'o apucat de vr'o șapte orî sughitu păn'acu... (strigă ear) Ioane... Ioane! Eaca somno-

rosu că ear o fi adormit în podul grajdului... și nici c'o să vie să mă coboare de pe cal... Ioane... Ioane... mă!... sêracan de mine c'or să mă lase să șed toată ziua călare ca un jăndar... (strigă furioasă) Ioane... Guliță... Luluță... monsîu Șarlă... Cumnățică...

SCENA III.

Chirița, Guliță, Șarl, Safta, Ion (Ion vine alergând dintre culisele din dreapta. Ceia-l-alți iesu din casă și se coboră din cerdac).

Guliță. — Cine mă chîamă?.. nineaca!

Safta. — Ce este?.. Ce este?

Șarl. — *Qui diable?.. Ah! madame!..*

Ion. — Aud, cucoană... Eaca, ea...

Chirița. — Da veniți ađi de mă coboriți de pe cal... Ce, Doamne eartă-mă!.. ați adormit cu toți?

(Ion se pune dinaintea calului și'l apucă de zăbale ca să'l ție. Ceia-l-alți se adună înprejurul Chiriței).

Guliță. — Ba nu, nineacă... dar învățam Telemac cu monsîu dascalu.

Safta. — Și eu făceam dulceți în cămară, cumnățică.

Ion. — Și eu...

Chirița. — Tacî din gură... că ești încă cu ochii plini de somn... Ține calu...

Șarl. — (apropiindu-se de Chirița) Madam cocona... sari în brați a me.

Chirița. — (cochetând) În brațele d-tale, monsîu Șarlă?... Ești foarte galant... însă mă tem...

Șarl. — *O! non* te tem... că sunt vurtos.

Chirița. — Nu de-aceea... că și eu îs ușurică ca o pană; dar apoi... se sar în brațele unui cavaler... nu știu de se cuvine?...

Șarl. — Daca *non* vre la mine, sarî la Ion... (în parte) *J'aime mieux ça.*

Chirița. — Ei; dacă vroești numai decât, monsîu Șarlă... aține-te că sar.

Șarl. — *No...* poftim... *une, deux, trois.*

Chirița. — (sărind) Hup.

Șarl. — (în parte) *Cristi!* ușuric ca un pan... *merci.*

Chirița. — (în parte) Îi nostim franțuzu... (tare) Ați vedută agilitaoa mea? Ioane... du calu la grajdîu și'l adapă; dar se nu'i scoți șaoa... Audî?

Ion. — (căscând) Aud. (duce calul între culisele din dreapta).

Chirița. — Ho... că par' că'i se ne 'nghiți... face-o gură cât o șură.

Guliță. — Nineacă... las' se mă suu și eu pe cal.

Chirița. — Ce face?... ca se te trântescă?... ba nu, Gulița mamei.

Guliță. — Pe mata cum de nu te trânteste?

Chirița. — Eu am învățat la Eșu, la manejarie... (în parte) Numai eu știu câte bușituri am mâncat... d'apoî dă!.. dacă 'i moda...

Guliță. — (scâncindu-se) Ei... nineacă, las' se mă primblu călare... măcar numai pin ogradă.

Chirița. — Baiu... 'ți-am mai spus odată că nu vreū... Nu mă supăra mai mult. Mai bine, apucă-te de

'ți învață franțuzasca cu monsîu Șarlă... că mă ții o mulțime de parale, trântore.

Guliță. — Baiu și eu... M'am săturat de carte.

Șarl. — *Monsieur Goulitze... taisez vous quand poroncec madam nenec.*

Guliță. — *Madam nenec...* (în parte) franțuz stropsit.

Șarl. — Ce spus? (în parte) *Cré moutard... il m'a-gace toute la journée.*

Chirița. — Nu te potrive, mosîu Șarlă, că 'i copil încă.

Șarl. — *Oui...* copil... obraznic.

Chirița. — Ce s'î faci dacă are duh, Gulița ninea-căi... (sărută pe Guliță) Îmi seamănă mie... bucățică tă-etă. Hai, dute cu domnu profesor de învață frumușel, că 'ți-oîu face strae de moda nouă.

Guliță. — Da... cal mi'i cumpăra?

Chirița. — Cum s'a face băbacă-tău ispravnic.

Șarl. — *Allons, Goulitze... venez donc.*

Guliță. — Eaca, monsîu... *je vene.*

(Șarl și Guliță se primblă împreună prin ogradă, citind pre o carte și din vreme în vreme ȋicū tare: *Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse*).

Chirița. — Uf! Doamne! că mare cald îi!... Hai sub copaci, cumnățico. (merge în bosquet).

Safta. — (urmând pe Chirița) D'apoî și d-ta, soro, ai minte s'alergi călare în luna lui Iuli? Îi păți ceva în-tr'o ȋi.

Chirița. — Ce sē fac, soro, dacă 'i moda... și dacă 'mî place... Oîu ȋice și eu ca Ferchezianca:

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când alerg călare,
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Inima mea sare.
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când sînt *armazoana* ;
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Îeu lumea de goană.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
 Pe-un cal sprinten, ușurel ca un ogar.
 Câte-o dată alivanta pe spinare...
 Dar ce'mi pasă... dacă 'î moda, n'am habar.

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Etc. etc. etc.

Ș'apoî trebuie să știi, cumnățică, că de când m'am desbărat de Calipsița și Aristița... de când însfirșit le-o măritatū bărbatu-meū cu Brustur și Cocîurlă... pare c'am întinerit de 20 de anī... îmi vine tot să sburd... că, Doamne!... mult m'am mai necăjit prin Eșu cēla ca să 'mī gădesc ginerī... știi?...

Safta. — Știu... căduseși în mînile unor coțcarī?..

Chirița. — Cine dracu să 'î cunoască? acu toți is înbrăcați într'un fel... și nu poți alege care 'î boer, care 'î coțcar... Dar ce-o fost s'o trecut. De trii anī de când m'am întors la moșie la Bârzoienī... 'î-am și uitat.

Safta. — Bine-a-î făcut.

Chirița. — Hei!... când ar da Dumnezeu să mi se îplinească gândul... ași da șapte sărindaruri.

Safta. — Ce gând, soro?

Chirița. — Ah! cumnățică, să mă fac isprăvnicică!.. alta nu doresc pe lume!.. Isprăvnicică cu jandari la poartă și 'n coadă.

Safta. — De ce nu?... Te 'î face și d-ta ca alte multe... Doar a isbuti el frate-meu la Eșu unde 'l-ai trimis...

Chirița. — Așa nădăjduiesc... că și noi... Dumnezeu știe câte-amă pătimită la 48... ca patrioți... Las' că ne-o peritū vr'o dece capete de vite; dar apoi îți aduci aminte ce friguri o avut Bârzoiu... și cum m'o durut măseoa care am scoso!..

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — De aceea 'l-am silit pe bărbatu-meu să meargă la Eșu ca să cerce a căpeta isprăvnicia de aici din ținut... Doară și el are drituri... ca patriot... ca pătimit... Nu 'î vești, acu, care de care are pretenții să între în slujbă... sub cuvânt că 'i-o fost frică la 48?.. Helbet! dacă 'î pe-aceea... apoi și noi avem temeiuri... Adă'ți aminte ce groază 'l apucase pe Bârzoiu... că striga și pin somn c'o venit zavera...

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — I!... când s'î ved de-odată intrând pe poartă cu doi jandari... știi?... 'î-ași sări în cap.

Safta. — D'apoi eū?...

Chirița. — Mai tras'ai în cărți, cumnățico?

Safta. — Tras, soro... că alta nu fac toată ziua...

Chirița. — Și ce ȋicū cărțile?

Safta. — Menescū a bine... 'Mī-o eșit ȋece ochi de caro... bucurie... lângă riga de treffi... frate-meū, și dedesubt trii ochi de cupă... drum... trebuie să vie ne-greșit astă-ȋi... și sē'ȋi aducē veste bună.

Chirița. — Sē te-audē Dumneȋeū... Atunci sē veȋi, soro, căpăȋinī de zăhar... sē nu poȋi dovedi cu dulcetile...

Safta. — Eaca pozna, că eū 'mī-am uȋtat beltea pe foc... și m'am luat cu vorba...

Chirița. — Nu'ȋ nimică... o belte mai mult saū mai puȋin pentru o isprăvniceasă... nu'ȋ cea pagubă... Ean spune'mī, te rog... (ȋi vorbește incet, în vreme ce scoate un port-ȋigar din busunar).

Șarl. — (în fund) *Dis donc comme moi, Goulitze: Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse.*

Guliță. — *Calypso ne pouvait d'Ulysse.*

Șarl. — (în parte) *Cré gamin!.. il m'agace joliment!..*

Safta. — Ear ȋi sē tragi ȋiutȋun, soro?... Pare că te vȋd ear c'ai sē te înbolnăveșȋi.

Chirița. — Ba nu, soro, c'așai moda. Dacă sȋnt armazoancă, trebuie sē mȋ deprind cu ȋigarile...

Safta. — Mȋ mir ce gust poȋi găsi sē pufueșȋi din gură ca un neamȋ?

Chirița. — Ce gust?

Toată lumea aȋ fumează,
Scoate fum pe nas, pe gât;
Uniȋ moda imitează;
Alȋ fumează de urât.

Omenirea 'î o țigară
 Care se preface 'n scrum;
 Și amorul cel cu pară
 Arde și se schimbă 'n fum...
 Numai fumuri veđi aice
 La femeî și la bărbați.
 Toți fumează... poți dar dice:
 Că 's mai toți înfumurați.

Safta. — Cum înfumurați?... vreî să dici afumați?

Chirița. — Și una și alta... dar... ean spune'mî, cum-nățică, ce face Luluța?

Safta. — Îi în grădină.

Chirița. — Băta copilă!.. De când o murit cucoa-na Nastasiica Afinoae, nineacă-sa, și am luat'o sub epitropiea noastră... mi 'î drăguța ca o noră.

Safta. — Mai știi?... poate se 'î fiî soacră cu vreme.

Chirița. — Tîst; așa am chibzuit treaba cu bărbatu meî... Luluța are zestre bună... Guliță asemenea... mai potriviți unde se'î găsești?..

Safta. — Se'î cauți cu lumînarea...

Chirița. — Numai atăta mă îngrijește că Luluța nu bate nici de cum cu Guliță... și 'î tot tristă de când o rămas orfană... ba încă câte odată par' că se perde... nu'î în toate mințile.

Safta. — Nu băga de seamă, că încă'î tîneră.

Chirița. — Ce tîneră?... că 'î de vr'o 15 ani... când s'o născut Guliță, era de un an... îmi aduc aminte ca acu... la Sân-Chetru... (vorbind își caută chibriturile) Da oare ce 'mî-am făcut chibriturile?... Haît... că le-am prăpădit pe câmp. (tare) Monsîu Șarlă?

Șarl. — (înaintându-se) Poroncesc madam.

Chirița. — Nu cumva ai fosfor cu d-ta?

Șarl. — (aprindând un chibrit) *Voila madame.* (în parte)
Elle fume comme un caporal.

Chirița. — (aprindându-și o țigară groasă) *Merci... Voulez vous aussi boire unne cigarre?*

Șarl. — (în parte) *Aie... aie... elle va recommencer ses traductions libres...*

Chirița. — *Ils sont de minune... cigarres de Halvanne...*

Șarl. — (luând o țigară) *Merci, madame.*

Guliță. — Țigare de halva? .. nineacă, dă-mă și mie o țigară.

Chirița. — Auđi? .. atâta ar mai trebui... cuconășii nu tragă țigări.

Guliță. — Ei... mata de ce tragi dacă ești cucoană?

Chirița. — Tacă-ți gura, plodule... Monsiū Șarlă... ean dîtes moi, je vous prie: est-ce que vous êtes... mulțemit de Guliță?

Șarl. — *Comme ça, comme ça...* mulțemit et pas trop.

Chirița. — *C'est qu'il est très... sburdatic... mais avec le temps je suis sure qu'il deviendra un tambour d'instruction.*

Șarl. — (cu mirare) *Tambour?..*

Chirița. *Oui... adică, dobă de carte... tambour... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — (în parte) *Ah bon!.. la voila lancée.*

Chirița. — *Et alors nous l'enverrons dedans.*

Sarl. — *Où ça, madame?*

Chirița. — *Dedans... în întru... nous disons comme ça en moldave.*

Sarl. — (în parte) *Parle donc le moldave alors, malheureuse.*

Chirița. — *Et voyez vous, monsieur Charles, je ne voudrais pas qu'il perde son temps pour des fleurs de coucou?*

Sarl. — *Pour des fleurs de coucou?*

Chirița. — *C'est-à-dire: de flori de cuc... nous disons comme ça...*

Sarl. — *En moldave... (în parte) Cristi... qu'elle m'agace avec son baragoin!*

Chirița. — *Aussi, je vous prie... quand il se parressera... de lui donner de l'argent pour de miel.*

Sarl. — *Comment?... que je lui donne de l'argent?*

Chirița. — (ridënd) *Non... Să'i dai bani pe miere... de l'argent pour du miel... c'est correct... nous disons comme cela...*

Sarl. — *C'est convenu... en moldave... Vous parlez comme un livre.*

Chirița. — *Merci... j'ai apprendé toute seulette le français... pre legea mea.*

Sarl. — *Est-ce possible!.. C'est extraordinaire... Hé bien, votre fils vous ressemble... il a une facilité!.. dans quelques années il parlera aussi bien que vous.*

Chirița. — *Quel bonheur! Gugulea nineacă!... Auzi ce spune monșiu Șarlă... dice că ai să vorbești fran-*

cuzește ca apa... *N'est-ce pas monsieur Charles, qu'il parlera comme l'eau?*

Șarl. — *Comme?.. Ah oui, oui... vous dites comme ça en moldave. Oui... oui.*

Chirița. — Da ean s'e'i fac eũ un ecsamen... Guliță, spune nineacăi, cum se chiamă franțuzesce furculița?

Guliță. — *Furculision.*

Chirița. — Frumos... dar friptura?

Guliță. — *Fripturision.*

Chirița. — Prea frumos... dar învêrtita?

Guliță. — *Învêrtision.*

Chirița. — Bravo... Guliță... bravo Guguliță... (îl sêrută).

Șarl. — (în parte, furios) *Gogomanition, va!...*

SCENA IV.

Cei dinainte, Ion (viind pe poartă).

Ion. — Cucoană, cucoană... Eaca un rêvaș de la Eșu.

Chirița. — (tresărind) De la Eșu? A fi de la d-lui... cine l'o adus?

Ion. — Un jândar de la Isprăvnicie... Ci că'i grabnic.

Chirița. — Grabnic?... adă... (vrea să îee rêvașul și se opresce) Da așa s'aduce rêvașul, măi oblojitule?

Ion. — Apoi cum?

Chirița. — Cum?... Nu 'ți-am spus c'acum îi moda s'e s'aducẽ rêvașele pe talgere?... Ha?

Ion. — Eaca... par' că rêvașele's alivenci.

Chirița. — Ce-ai đis?... lipsești de-aici... și doar

nu mi le'î aduce acu îndată după modă... c'atâta'îi trebue.

Ion. — Da unde să gădesc eu talgere, cucoană?... că nu's sofragiū.

Chirița. — Dute sus la jupineasa de cere un talger ș'un șervet.

Ion. — Și șervet?

Chirița. — Și după ce'î pune șervetu pe talger, și răvașu pe șervet... să mi'l prezentezi frumos... ai audit?

Ion. — Am audit. (se duce în casă dîcînd) Să pun talgeru pe șervet și răvașu pe șervet... ba șervetu pe răvaș... ba...

Safta. — Bine, soro: cum ai răbdare s'aștepti, când îi răvaș grabnic de la frate-meū poate?

Chirița. — Fie măcar de la Poriū împărat... am hotărit să introduc în provincie obiceiurile din Eșū, doar ne-omū mai roade puțintel și noi... N'am dreptate, mon-siū Șarlă?

Șarl. — Mult dreptat, mult... în care pricin?

Chirița. — În predmetul civilizației.

Șarl. — *Civilisation...* cu *serviette*?

Chirița. — Pe *assiette*.

Șarl. — *C'est l'etiquette*?

Chirița. — Cu *serviette*.

Guliță. — Pe *assiette*.

Șarl. — *Au fait...* (în parte) *Je n'y suis pas du tout.*

SCENA V.

Cei dinainte, Ion (viind din casă și aducând rêvașul acoperit sub șervet și sub talger).

Ion. — Cucoană... eaca rêvașul de modă.

Chirița. — Adă'l incoacî... (căutând în talger) Unde'î, că nu'l vîd în talger?..

Ion. — Cred și eu dacă'î dedesubt.

Chirița. — (ridicînd talgerul) Dedesubt?... Așa te-am învățat eu?... Nu'î nici sub talger... Ce-ai făcut rêvașu, tontule?

Ion. — Dec!... se face că nu știe... îî sub șervet... ca de modă... Nu 'mî-ai spus?..

Chirița. — Sub șervet?... (asvîrle șervetul și găsește rêvașul în palma lui Ion). Bată-te cucu, mangositule... Ean vi-dețî, mă rog, c'o făcut cu totul din protivă... (îee rêvașul).

Ion. — Ei!.. par' că eu am fost de gemine cu moda... așa 'mî-ai poroncît, așa am făcut.

Chirița. — Ai noroc că'î rêvaș grabnic de la bărbatu meu... că 'țî-ași arăta eu...

Safta. — Da lasă'l încolo, cumnățică, și citește adî...

Chirița. — Ean sî videmû. (citesce adresa rêvașului). „Isprăvnicia ținutului cătră prea iubită mea soție, Chirița Bârzoîu, ot Bârzoîenî.“

Șarl. — *Comment?*... *Madam est maritat* c'un Ispravnicie?

Chirița. — (zimbînd) Ba mi se pare că c'un ispravnic nou... Cumnățică, ce semn îî când îți țîue urechea stîngă?

Safta. — Semn bun, soro.

Chirița. — Să vedem. . . Cruce-agățată. (citesce).

„Cu frățească mă închin și te sêrut dulce, iubită Chirițo. — Însfirșit, cu mila lui Dumnezeu, m'am isprăvnicit!.. Neamul nostru s'o înălțat!.. Îe-o pe-acolo cam pe mare cu megieșii, că pe-aici las' pe mine. — Scoalâte îndată și vină în târg cu toată gospodăria și cu tot neamul. . . dintre care nu uita a'mi aduce curcanul cel bătrân, c'am să'l pun în slujbă. — Scrisam.“

Al d-tale ca un soț

„*Grigori Bârzoii.*“

Chirița. — *Chirie eleison!*.. eată-mê's isprăvniceasă!.. (nebună de bucurie) Cumnățică, Guliță, monsîu Șarlă, Ioane... is isprăvniceasă!

Toți. — (cu bucurie) Isprăvniceasă!

Chirița. — (jucând singură de bucurie). Tra, la, la, la, la. . . sînt isprăvniceasă. . . Cumnățică, vină să te sêrut. (sêrută pe Safta) Guliță, vină și tu să te sêrut. (sêrută pe Guliță) Monsîu Șarlă, vină și d-ta să te. . . (coboară ochii rușiată).

Șarl. — *S'il vous plait?*

Chirița. — *Pardon.* . . Ioane, Ioane. . .

Șarl. — (în parte) *Comment?* . . *Ion aussi?* . .

Chirița. — Ce era să'ți spun?.. am uitat'o de bucurie. . . Ha. . . dute de spune surugilor să înhame poștalioni la trăsura cea galbănă. . . degrabă. . . degrabă, că o să ne pornim la târg.

Toți. — La târg?

Chirița. — Dar. . . destul am mocnit la țeară. . . ean să mă fantacesc și eu pin târg, ca altele. . . doar is isprăvniceasă. . . Nu că adică m'am fudulit dintr'aceasta. . .

saŭ că'mi-ar fi făcut vr'o mulțemire mai deosebită... Nu... nu se sparie Chirița așa lesne... cu una cu două... Dău, nu... minciună nu știu să spun, că nu's ipo... ipocondră... M'am isprăvnicit? s'e'mi fie de bine... Dacă am dorit'o... am dorit'o numai de-o ambiție care am... ear nu de alta. Ioane... trimis'o boeriu vr'o ceată de jândari ca să meargă pe lângă obloane?

Ion. — O trimes o ceată întreagă; doi slujitori.

Chirița. — Numai?... spunele să se gătească... Hai... cară-te...

Ion. — Eaca mă car, cucoană isprăvniceasă... mărirea ta! (Țesă).

Chirița. — Isprăvniceasă!... de-acum să vedeți bon-tonuri și tenechele... am s'e'i durez ș'un voeaj la Paris.

Safta. — Tocmai pe-acolo?... în țeara nemțească?...

Gulită. — Să mă ieși și pe mine, nineacă.

Chirița. — Te-oîu lua, puîule... și pe monsîu Șarlă... și pe Luluța... Par' că vîd pe pas-port: baroana Chirița!... am să mă dau și eu de baroană, cum oîu trece granița... să spariu Nemții!...

Șarl. — (în parte) Îi lipsește un dog.

Chirița. — *Qu'est-ce que, monsîu Șarlă?*

Șarl. — *Je partage votre bonheur, madame.*

Chirița. — *Ah oui, monsîu Șarlă... je suis heureuse par dessus la mesure...*

Șarl. — *Je comprends...* peste masur.

Chirița. — *Tout à fait...* Hai îute să ne gătim, ca să plecăm cu diuă... Hai.

(Se aude glasul Luluței în grădină, cîntînd).

Guliță. — Auđi, nineacă, glasu Luluței?

Chirița. — Eat'o, vine 'ntr'acoaci... Stați locului.
(se oprescŭ lângă bosquet).

SCENA VI.

Cei dinainte, Luluța (intră pe portița grădinei cântând și alungând un flutur cu un năvod mic de bariș).

Luluța.

(Arie din *Baba-Hârca*: „Ei, Dău, tare 'mă pare bine...“).

Fluturaș vin' lângă mine...

Ah, ascult' al meu cuvânt,

Că și eu sînt ca și tine

Singurică pe pămînt!

Nu sbura, nu sbura, stăi...

Guliță (căutînd pe sus).

Eată'l, eată'l! măi, măi, măi!

Luluța.

Tare'i sprinten și frumos.

Guliță.

Cînd pe sus îi, cînd pe jos.

Luluța.

Nu sbura, nu sbura, stăi...

Guliță.

Eată'l, eată'l! măi, măi, măi!

Luluța.

Dău, te-oîu prinde... de-a te prinde

Un dor mare mă cuprinde.

Vin' cu mine fără frică

Că's și eu o fluturică...

În zădar fugi pe 'nprejur;
De-a te prinde eă mă jur.
În zădar sbori așa tare...
Na, te-am prins... Ce bine'mă pare!

(Luluța trântesce năvodul în capul lui Guliță și'l prinde în intru).

Luluța. — 'L-am prins... 'l-am prins.

Guliță. — Da ședî binișor, Luluță, că te spun ni-neacă!...

Luluța. — Vai de mine!... în loc de flutur, am prins un cărăbuș... Ha, ha, ha, ha, ha.

Cărăbuș, cărăbuș,
Pe-a cui mână încăpuși.

Totî. — Ha, ha, ha, ha...

Guliță. — (mânios) Cărăbuș!... audî, nineacă?... dice că's cărăbuș.

Chirița. — Nu te mânie, Guliță, că sugueste Luluța... Luluțo, vin' încoaci la mătușica s'e'ți spun o veste bună.

Luluța. — Ce veste?..

Chirița. — M'am făcut isprăvniceasă.

Luluța. — Eî... ș'apoi?

Chirița. — Apoi... nu sarî în sus de bucurie?

Luluța. — Nu.

Chirița. — (supărată, Saftăi) Îți spun eă, că câte-odată se perde (tare) Eî dar gătește-te Luluță, c'o se mergem la târg.

Luluța. — (cu bucurie) Unde?... la Eșu?

Chirița. — Ba cole alături cu Bârzoieni... unde-amă mai fostă an earnă.

Luluța. — (tristă) Orî acolo... orî aici la țeară... tot una'î.

Chirița. — D'apoi... veđi d-ta... te-ai deprins tot la Eșu... Mai seđi și pin ținut, că nu'i muri.

Luluța. — (plângend) Ba oiu muri...

Chirița. — Îndărătnico!..

Șarl. — (în parte) *Pauvre enfant!*

Chirița. — Ha! se ne gătimu de drum... Monsiu Șarlă... *je vous prie à la braccette.*

Șarl. — (dându'i brațul) *Trop heureux, madame.* (că cel-l-alt braț Saftei) Madam cocona Safta, non poftesc?

Safta. — Bucuros, domnule...

Șarl. — (în parte) *J'ai l'air d'une cruche à deux anses... tableau!*

(Chirița, Safta, Șarl și Guliță intră în casă).

SCENA VII.

Luluța. — Doamne!.. tare mi 'i urit aici... nu știu ce se fac toată ziua... N'am pe nime care se mă iubească de când o murit băta ninecută... Mătușica 'i prea bătrână și Guliță prea tēner... nu mă pot înțelege cu ei, cum mă înțelegeam cu nineaca și cu Leonaș... dragu Leonaș!.. unde-o fi el acu?... de trii ani de când nu 'l-am vėdut, o fi crescut mare și m'o fi uitat poate... da eū una știu că nu 'l-oiu uita nici odată... că 'l iubesc din copilărie.

(Arie din *Insuratiei*: Dile dintăi ale 'nsoțirei).

Scump suvenir de fericire

Cu glasul tēu de nălucire

Alungă ades a mea mahnire

Și mă îngână vesel, ușor.

Ah! vin' acum vis de plăcere
 Ca să 'mă aduci o mângâiere
 Și, ca prin vis, a mea durere
 Să 'mă-o ridici în al tău sbor!

SCENA VIII.

Luluța, Guliță (viind pe porțița grădinei).

Guliță. — (în parte) Am fugit pe ușa din dos și am dat pin grădină ca să scap de dascal... Acum... hai! la grajdîu... Tot oîu să încalec, în ciuda nineacăi... mă duc să fur calul de la esle... Ea așa!... de ce nu mă lasă de bună voie. (dă cu ochii de Luluța) Luluța!

Luluța. — A!... eaca și monsîu cărăbuș...

Guliță. — Ear mă faci cărăbuș?... Ean ascultă, Luluța... aici nu sîntemîu la Eșu ca să mă ție în rîs... Acu 's mare! și dar, te poftesc...

Luluța. — Mare?... vrea să dică: ești cărăbuș de cei cu două coarne?

Guliță. — Ba nici cu două... nici cu unu... is cavaler!... învăț pe Telemac...

Luluța. — Dău!.. ai agîuns păn' acolo?... Nu te cred!

Guliță. — Nu mă crezi?... Ascultă dar să ți'l spun pe de rost... *Telemaque ne pouvait d'Ulysse dans sa douleur...*

Luluța. — Destul, că doar nu's profesor... să 'mă spuî lecția.

Guliță. — Păcat, Luluța... că nu ești mata în locu lui monsîu Șarlă... că Dău, mai mult ași învăța cu mata...

Luluța. — Da de ce, Guliță?

Guliță. — Nu știu bine de ce... dar cu mata 'mă ar fi dragă cartea.

Luluța. — (în parte) Bietu copil!

Guliță. — Mata îți tot bați joc de mine... nu înțeleg pricina pentru care... dar cu toate aceste... nu pot să mă mâniu pe mata cu tot dinadinsul... că 'mă ești draguță... na.

Luluța. — Drăguță!

Guliță. — Pre legea mea!

(Arie: *Carutia postei*).

Îmi placă arșicii și zmeu 'mă place;

'Mă e drag cu mingea de-a arunca.

Dar lângă tine, ah! cum se face

Că 'mă trece gustul de-a mă juca?

Nu știu, Luluță, cum Dumnezeu se face

Că 'mă trece gustul de-a mă juca.

În puf sînt meșter și suflu tare;

Dar când pe tine eu te zăresc,

Rămân de-odată fără suflare

Și nu pot jocul să 'l isprăvesc.

Când vreui să suflu... n'am răsuflare;

Și bani și minte, tot prăpădesc!

Luluța. — Bietu Guliță!... Eu te 'nțeleg... dar ce folos, că ești încă copil!

Guliță. — Copil?... Ean să vezi acuș dacă 's copil... când oiu alerga călare.

Luluța. — Cum?... ce fel?

Guliță. — Pe calu nineacăi... da să nu spuî, Luluță... Așteaptă aici. (aleargă în culisele din dreapta).

SCENA IX.

Luluța, pe urmă Guliță și Ion.

Luluța. — (singură) Audi, mă rog? Guliță... un copil de erî, de-alaltaerî, cum dice mătușica... Cine-ar fi crezut?... Dău, că nu mai sîntu copii astă-dî pe lume... Ce huet s'aude?..

(Se aude în culisele din dreapta sfadă între Ion și Guliță).

Ion. — (în culise) Da lasă calu 'n pace, cuconașule?

Guliță. — (asemene) Tacî, Ioane, că 'ți-oîu dă bacșiș...
Hi... cal... hi... cal...

Ion. — Ce bacșiș?... Să mă bată cucoana?..

Guliță. — Hi... cal... hi cal... (strigă surugiesce).

Ion. — Eaca pozna!.. nu lăsa, măi! Săriți de opriți calu!

Guliță. — (răpit de cal vine în scenă, spăriet și țipând) Valeu!.. valeu!.. nu mă lăsa, Ioane, că mă trăneste. Valeu!.. valeu!.. (iesă călare cu fuga pe poartă în dreapta).

Ion. — (alergând dintre culise) Vai de mămulica mea!.. de-acum 'mî-am găsit arțagu cu cucoana... Haiț... l'o umflat rusaliile... (iesă prin fund, strigând) Săriți... săriți...

Luluța. — Ha, ha, ha... par' că era făt-logofăt din poveste. (cade de ris pe canape).

(Se face sgomot în sat. — Chirița, Safta și Șarl iesu în cerdac).

SCENA X.

Luluța, Chirița, Safta, Șarl, Têrani.

Chirița. — }
Safta. — } Ce este?... foc?... tîlharîi?

(Guliță trece pe la poartă, din dreapta în stânga, în fuga calului strigând: Nineacă... monsiu dascal... nu mă lăsați... valeu!.. Câți-va țărani alergă după el; alții intră pe scenă).

Chirița. — } Vai de mine!.. Guliță călare?
Safta. — }

Șarl. — *Grands dieux!.. il est perdu, courons.*
 (se coboară rapide din cerdac).

Chirița. — *Perdu!.. mon odor?.. Ah!.. vah!.. săriți!.. alergați!..* (se coboară cu Safta în scenă).

(Arie din *Baba Hârca*: Săriți!.. săriți!).

Chirița.

Săriți săteni, argați,
 Cu toții alergați.
 Săriți și'mi ajutați
 Copilu să'mi scăpați!
 Eată-mă's în disperare!
 Săriți, săriți, alergați.
 Guguliță'i în perđare;
 Săriți de mi'l scăpați!

Cor.

Săriți săteni, argați,
 Cu toții alergați.
 Săriți de-o ajutați
 Copilu să'i scăpați!

(Toți aleargă pe poartă și apucă pe urmele calului).

Luluța. — (singură) Vai de mine!.. Se vede că 'i în primejdie!.. Mă duc să caut colonie, că poate se leșine mătușica. . . (intră în casă).

SCENA XI.

Leonaș (ivindu-se la poartă) *și pe urmă Luluța.*

Leonaș. — Ce 'î-o apucatū de aleargă ca niște nebuni?.. Să giuri că o lovit strechiea pe tot satu... Ean privește cum se'ntrecū... Ce vĕd? două cucoane cu dînșii?... Ce să fie oare?... Ean să întreb la curte... (vine în scenă).

Luluța. — (eșind în cerdac) Eaca colonia... Haî degrabă după dînșii. (se coboară rapide și se întâlnește cu Leonaș).

Leonaș. — Luluța!

Luluța. — Leonaș!.. Leonaș aici! A!... (se aruncă cu bucurie în brațele lui).

Luluța.

Tu ești, iubite Leonaș?

Leonaș.

Eū sint, iubite îngerăș.

Luluța.

Nu'î vis?... îmi vine, Deū, să plâng.

Leonaș.

Nu'î vis... în brațe'mî eū te strîng.

(înpreună).

Ah, ce fericire!

Ce veselă simțire

Simt acum, că te-am găsit

O! scump odor iubit.

Dulcea mângăiere

Gonesce-a mea durere,

Și 'n raiu mult așteptat

Par' c'am intrat.

Luluța. — (sărind de bucurie) I!.. cât îmi pare de bine c'ai venit, Leonașule... știi? îmi vine să rid și să plâng tot odată... De mult nu te-am vĕdut!

Leonaș. — (cu dragoste) De mult, dragă Luluță... toc-mai de când te-o luat cucoana Chirița sub epitropiea ei și te-o adus la Bârzoieni.

Luluța. — (ștergându'si ochii) Așa... de la moartea nynecuței.

Leonaș. — Nu mai plânge, Luluțică... că, Dău, acuș plâng și eu.

Luluța. — Cum n'oiu plânge, dacă de trii ani de zile mă găsesc printre străini care, pentru că mă ved tristă și pe gânduri, dicu că dau semne de nebunie... Ei nu potî înțelege că mi'i dor de nynecuța.

Leonaș. — Ce spuî?... Vrea să dică ești nenorocită în casa Chiriței?

Luluța. — Apoi giudecă tu însuți de pot fi fericită... singură, orfană!... depărtată de toți prietiniî copilăriei mele... de tine, Leonaș, care eram deprinsă să te ved în toate zilele în casa maică-mea!...

Leonaș. — Bîata Luluță!.. De știam una ca asta... nu mă duceam peste graniță.

Luluța. — Cum?... ai făcut voiajuri?

Leonaș. — De cum ne-aû despărțitî întimplările... m'am pornit la Paris, și am ședut acolo trii ani...

Luluța. — Trii ani!.. încaltea gândit'ai vr'odată la mine?

Leonaș. — Nu odată... dar tot-deauna... Și cum m'am întors în țeară, cea ântei dorință a mea o fost, ca să te găsesc și să te ved.

Luluța. — Ce bine 'mî pare!... De-acum cred că'i ședea tot cu mine.

Leonaș. — Numai de 'mî-o da voe cucoana Chirița.

Luluța. — De ce nu?.. Ce poate s'o supere șederea ta aici?

Leonaș. — Poate s'e nu'î vie la socoteală, pentru că, după cum am aflat la Iași de la sărdarul Cuculeț, se vede că Chirița plănuiește ca s'e te mărite mai tîrîu cu Guliță.

Luluța. — Cu Guliță?.. Ha, ha, ha, ha... Da nu 'l-ai vădut cum merge călare? Ha, ha, ha!..

Leonaș. — Cum?.. Ce are a face?

Luluța. — După dînsu aleargă acu tot satu... îl hăituește.

Leonaș. — (cu mirare) Nu te înțeleg... dar oare ce s'aude?

(Sgomot afară).

Luluța. — Or fi hăițașii lui Guliță... (merge în fund și caută între culise) Dar eată'î... ei sîntî... aducî vîna-tul aici... Ha! degrabă, Leonaș, s'e ne ascundemî cole în bosquet. (mergî amîndoi în bosquet).

SCENA XII.

Luluța și Leonaș (în bosquet), **Țărani** (aducî pe Guliță leșinat și 'l așează pe un scaun în fața publicului), **Chirița, Safta, Șarl, Ion** (vinî plîngînd înprejurul lui Guliță).

(Aria din *Baba-Hârca*: „Bobiî haî, bobiî na”).

Cor.

Vai de el! a murit!

Eată'l.

Calul rău 'l-a bușit!

Cată'l.

A murit, a murit,
Eată'l!

Chirița (cu desnădăjduire).

A murit Gugulea meu!

Cor.

Erte'l, erte'l Dumnezeu!

Chirița. — (bocind) Gulița mamei!.. Gugulița ninea-căi... cât era el de frumușel... cât era de sprintinel, ș'acum eată'l țeapen... bujorașu mamei... 'l-am pierdut!..

Luluța și Leonaș. — (în parte, spărieți) O murit!

Șarl. — (apropiindu-se de Guliță) *No...* tacă madam comă... că el nu'î murit... traesc bine. (caută să'l desleșine).

Chirița. — N'o murit!.. ești sigur monsîu Șarlă?.. Ah, aș fi în stare să mă duc la Ierusalim pe gîos cu traista 'n cap. (bocind cu bucurie) Îngerașu mamei!.. n'o murit!..

Șarl. — Destul țipat acum... asurdit la mine... Apă de colonie este?

Chirița. — Na flacornul meu... dă'î la nas... Gugulița mamei... (furioasă) Ei las', bade Ioane, că te-oîu drege eă.

Șarl. — (puind flaconul sub nasul lui Guliță) *Enfin!..*
voilà qu'il revient, son nez remue!

Chirița. — *Son nez remue?.. quel bonheur!.. Cher Goulitze!.. il a mangé une terrible... comment dites vous en français?.. une terrible... trântă!*

Guliță. — (trezindu-se, cu glasul slab) *Trântision.*

Toți. — A!..

Chirița. — *Trântision!*... o înviiet franțuzește! Gugulița nineacă!... (îl strînge în brațe).

Leonaș. — }
Luluța. — } (în bosquet) *Trântision?* Ha, ha, ha, ha.

Chirița. — Cine chicotește aici?... (aleargă furioasă la bosquet) Luluța cu un cavaler!... Ce faci aici dimoni?... și d-ta, cuconașule, cine ești?... ce cauți? ce vrei?

Leonaș. — (eșind din bosquet) Cucoană Chiriță... mai întei mă închin cu supunere.

Chirița. — Și al doile?

Leonaș. — Al doile nu lipsesc a cerceta despre întregimea fericirii sănătății d-tale, ca aflând...

Chirița. — (de tot furioasă) Și al treile?

Luluța. — Al treile vei ști că d-lui îi Leonaș, prietinel meu din copilărie.

Chirița. — Leonaș?... A! d-ta ești domnu Leonaș?... mă bucur... Ești afară din ogradă, nerușinatule.

Luluța. — Să easă?... de ce să easă?

Chirița. — Te-oîu învăța eu să ridi de Gulița... Aude, mă rog?... Vine pe furis în casa mea, și în loc să mă mângăie la supărare... îi vine chef de rîs?... ghidi strengar!

Leonaș. — Cucoană Chiriță... mai întei...

Chirița. — Ântei, al doile ș'al treile... ești afară... cară-te... cât e treaba cu cinste... să nu te mai ved... Aude? un chichirnet acolo!..

Leonaș. — (mânios) Ean ascultă, Bârzoaeo, ai noroc că ești de când Papură Vodă... c'apo!

Chirița. — Minciunii spui... că tocmai eri am împlinit 35 de ani.

Șarl. — (în parte) *Oh! elle est bonne celle la.*

Leonaș. — 35 fără Mercuri, fără Vineri și fără Sâmbete.

Chirița. — Ce-ai dis?... îmi lipsesc Sâmbetele? (cătră țărani) Mări ean înpingeti'l, măi, de spate pe poartă, s'e'l înveț eu a vorbi cu isprăvnicesele.

(Țărani voru să se răpeadă asupra lui Leonaș).

Leonaș. — (scoțând un pistol) Să nu vă mișcați, că daă.

Guliță. — (ascundându-se după Chirița) Nineacă... ne 'n-puşcă!

Chirița. — (ascundându-se după Safta) Vai de mine, c'a-ista 'i volintir!

Safta. — (ascundându-se după Șarl) Nu lăsa, monsieu Șarlă!

Șarl. — (alergând înaintea lui Leonaș) *Arretez monsieur...*

Luluța. — (lângă Leonaș) Leonaș, te rog... nu face vr'o nenorocire.

Leonaș. — N'ai nici o frică, Luluță; cât pentru d-ta Chirițoaie... scrie 'n frunte ce'ți spun: de ađi înainte te așteaptă la toate șotiile din partea mea.

Chirița. — Nu'mi pasă, că's isprăvniceasă.

Leonaș. — Tu, Luluță dragă... fii liniștită, c'oïu prîvighe totdeauna asupra ta. Adio... (sărută pe Luluța și se depărtează spre fund) Să ne videm sănătoși, Bârzoae.

Chirița. — Ba să te ved când te-oïu chiema eu...

(împreună).

Leonaș.

(Arie din *Baba-Hârca*: „Dar ce este, ce 'ntemplare“).

Lasă, lasă, Chirițoaie,

Babă cloanță, ră strigoae.

Îi păți tu, vai de tine,
Multe șotii de la mine!

Chirița și Corul.

Cale bună, sprâncenată,
Mergi la dracu, s'e'i fi plată;
Și se nu dai ochi cu mine
Că'i păți, Dău, o rușine.

Luluța (căutând se înpace pe Leonaș).

Mergi, iubite, 'n cale bună...
Nu te pune c'o nebună.

Șarl (căutând se înpace pe Chirița).

Non te super de mânie...
Non te-apuc' l'apopleksie.

(împreună).

Leonaș.

Lasă, lasă, Chirițoae, etc.

Chirița și Corul.

Cale bună, sprâncenată, etc.

(Leonaș esă).

SCENA XIII.

Cei dinainte, afară de Leonaș.

Chirița. — S'o dus volintiriu?

Țărani. — S'o dus.

Chirița. — De-acum hai se ne ducem și noi la târg ca se ne punem în siguranție... Ioane, gata's trăsurile?

Ion. — Gata, cucoană.

Chirița. — Dute de ți jândarilor să vie aici cu săbiile scoase... (Ion esă) Cumnățică, pune la cale să ducă lucrurile la trăsură... (Safta intră în casă) Și voi, na doi fîfirigi... să beți în sănătatea boerîului.

Țeranii. — Să trăească boeriu ispravnic!

Chirița. — Amin!

(Jandarmii intră pe poartă cu săbiile scoase și stați în fund. — Safta vine aducând șapca lui Guliță și capela Luluței. — Câte-va slugi esă tot odată din casă purtând geamandanuri, cutii și saltele și se îndreaptă spre poartă).

Chirița. — Eaca și jândarii... eaca și lucrurile... sintem gata ca ș'un purces... Haideți de-acum... Guliță, dă brațul Luluței... *Monsieur Charles, je vous prie à la braccette.*

Șarl. — *Comment?... vraiment, nous partons?*

Chirița. — *Oui, nous lavons le baril.*

Șarl. — *Le baril?*

Chirița. — (cu nerăbdare) *Oui... nous lavons le baril... spălăm puțină... quoi... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — *Ah! (în parte) C'est égal, elle m'agace de plus en plus.*

Guliță. — Nineacă... da nu ieși ș'un curcan fript la drum?

Chirița. — Eaca că era să uie curcanu cel bătrân... Ioane, ie curcanu să-l duci boerîului.

Ion. — (esă) Îndată, cucoană... (vine aducând un curcan în brațe).

Chirița. — Ha!... (cu entuziasm) La isprăvnicie!

Cor.

(Arie: *Sonni la trompa 'ntrepida*).

Chirița, Safta, Șarl, Guliță.

Ha! la isprăvnicie,
În slavă, avuție
Și 'n lungă veselie
De-acuma se trăim!

Têrani.

A voastr' isprăvnicie
Ferice se vă fie.
Bună călătorie
Cu toții vă dorim.

Chirița.

Ah! sînt isprăvniceasă!
Par' că's împărăteasă.
Aferim, motpăneasă!
Chirițo, aferim!

Ah!

(În reprisa corului, jandarmii pornesc înaintea: după ei Luluța cu Guliță; pe urmă Șarl dînd brațul Chiriței și Saftelor și înfirșit Ion purtînd curcanul. — Marș general. — Têrani aruncă cușmele în sus).

(Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul represintă salonul Chiriței, cu cinci uși: una în fund care duce afară, și câte două de fie-care parte. — O canape în stânga pe plaul 1-iă, jilțuri, scaune, ș. c. l.

(Scena se petrece într'un târg din ținut).

SCENA I.

(Air: des Compliments).

Chirița (pe canape).

Eată-mă's isprăvniceasă!
 Dorul meu s'a împlinit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit!
 M'am făcut cea mai aleasă
 Și tot neamul 'mă-am mărit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit!
 Toată lumea mi se 'nchină
 Căci aice eu domnesc,
 Și din orî care pricină
 Eu ântei mă folosesc.
 Păstrăvi buni și căprioare,
 Căpăține de zahar,
 Juvaeruri, bani, odoare...
 Toate le primesc în dar!
 Eată-mă's isprăvniceasă!
 Ș. c. l. ș. c. l.

SCENA II.

Chirița, Ion (în livre).

Ion. — Cucoană... cucoană... jidoviî ceî cu pricina de erî o adusă dece căpățini de zăhar.

Chirița. — Numai?... tirtanii dracului... tot șa-

feri!... de unde făgăduise 12 căpățini... Las' că 'mî-or mai căde ei la mână...

Ion. — Să le primesc?

Chirița. — Auzi vorbă?... dule în cămară.

(Ion esă și începe a căra căpăținele prin fundul scenei câte două, două. El le duce în odaia din fund în stînga și de câte ori trece, numără tare căpăținele, zicînd: două, patru, șese, opt, zece).

Chirița. — (în parte) Dulce 'î vieața de isprăvniceasă!.. zăhărită vieață!.. Ai jăndari la poartă, la scară, la ușă... și când ești la primblare, ai alaiu pe lângă trăsură... Cu toate aceste, de m'ași porni mai degrabă la Paris!.. că m'am săturat de Moldova... of! de-ar veni ađi monșiu Șarlă de la Esű sě 'mî aducě pasportu, m'ași porni cu nepusă masă... Pune'ți în gînd efect ce-oiu sě fac în Paris ca isprăvniceasă!.. Oiu sě le par franțuzilor căt...

Ion. — (trecînd prin fund) Două!

Chirița. — (întorcîndu-se) Ce?

SCENA III.

Chirița, Bîrzoii (esă din odaia din stînga cea de pe planul I-ii).

El poartă șapcă de aghiotant și un palton cu bumbi mari căt nisce farfurioare).

Bîrzoii. — (intrînd) Ardě-le focu strae nemțestî, că 'mî vinu de hac!

Chirița. — Da bine, frate, încă nu te-ai mai dus la canțelerie?

Bîrzoii. — Apoi dă!.. de cînd m'ai scos din minte

ca să mă schimosești în strae strimte, pun câte două ceasuri până mă 'nbrac... și ean privește ce seamăn... cu bumbii își mari?... Par' că 's un negustor de farfurii.

Chirița. — Ean tacă, tacă... că de-o mie de ori te prinde mai bine așa, decât cu anterior și cu giubeoa... Încalte mai seamenă a ispravnic... dar înainte par' că erai un lăutar din tarafu lui Barbu... știi? cel cu națu.

Bârzoii. — Ai vorbit de te-ai prichit. Măcar!.. ce 'mă mai bat eu capul să te-aduc la cunoștință!.. De când te-ai făcut ispravniceasă... nu 'ți-o rămas fire de minte în cap nici măcar... .

Ion. — (trecând) Patru.

Chirița. — (mâniosă) Ce face?

Bârzoii. — (vedând căpăținile) Ce's aeste, Ioane?

Ion. — Peșcheșu jidovilor celor cu pricina... de ce căpățini.

Bârzoii. — (Chiriței) Socot că nu te 'i mai jălui că n'ai zahar... Ha! apucate de dulcetă.

Chirița. — Eu? să fac dulcetă?... Ai nebunit?

Bârzoii. — D'apoi cine?... eu?

Chirița. — Face cumnățica Safta, soră-ta... da eu știu că nu 'mă-oiu pârli fața la foc.

Bârzoii. — Ce față?... ce față?... Da pân' acum, mă rog, cum 'ți-ai pârli ca toate celelalte gospodine din târg?

Chirița. — Pân' acu nu eram ispravniceasă... de asta... înțelesu-m'ai?

Bârzoii. — Ardo focu ispravnicie!.. că mare be-

lea 'î pe capul meu!... De când m'o împins păcatele să fiu în slujbă... tot dojene primesc de la Departament...

Chirița. — Dojene?

Bârzoii. — Asta n'ar fi nimică... dar ați căpchietu cu toții în casă... ba încă m'ați căpchiet și pe mine!

Chirița. — Ce te-o apucat adî?

Bârzoii. — Las' că d-neeî cucoana nu se mai catadicește să caute de gospodărie... să facă cozonaci, pască, păstrămuri, dulceți, vutci, vișinapuri... ca la casa omului... sau măcar să 'mî facă la masă vr'un cheșchet, vr'o plachie, vr'o musaca, vr'o capama, vr'o paclava... vr'o ciulama... bucate creștinești... sănătoase și ușoare... unde!... șede toată ziua pe tandur, la taule-tă, și din blanmanjele, din bulionuri, din garnituri nemțești nu mă slăbește... audî?... blanmanjele?... bulionuri?... Bors și alivenci... că cu astea am crescut în casa părintească...

Chirița. — Ear o început litopisițu!

Bârzoii. — Ș'apoi și alt păcat... o luat obiceiū să aducă la sfîrșitul mesei păhăruțe verđi cu apă caldă... cică așa 'î moda la Eșū... de 'și spală gura unii dinaintea altora... și nu 'î dî în care se nu mă 'nșel... și se nu beu apă caldă!

Chirița. — (publiculuî, arătând pe Bârzoii cu dispreț) Pri-viți'l, mă rog.

Bârzoii. — Și când ar fi numai atâta... d'apoi de-a-cole... cheltueli, nu șagă... pe mobili nouă cu lastic... pe trăsuri de cele cu fundu la pământ... pe strae cu fir la slugi... pe lampe de cele cu apă... pe fleacuri...

capele... rochiile cu jălețce... cușme jidovești de ascuns mâinile earna... concerturi de strîns talia... Cine le mai poate înșira?... Da 'i lipsă de păsări în ogradă... da 'i cămara pustie... aș!... ce 'i pasă cucoanei!... când o cauți... unde-o găsești?! la șandra mandra.

Chirița. — Șandra mandra?

Bârzoiu. — Dar... cea care vinde rochiile și capele... Sărmană Chiriță! ai nebunit la bătrânețe, fata mea!

Chirița. — Ean... nu mai bodogăni... că par' că ești o moară stricată... Mai bine dute la cancelerie, că te-or fi așteptând înpricinații.

Ion. — (trecînd) Dece!

Bârzoiu. — (tresărind) Dece înpricinați?..

Chirița. — Ha, ha, ha, ha... S'o spăriet ispravnicu de treabă multă. Hai... carăte și vină mai devreme acasă, că astă-dî avem musafiri.

Bârzoiu. — Ce musafiri?

Chirița. — Ai uitat că dămă masă mare astă-dî... de ziua bună că mă duc la Paris și că logodimă pe Guliță cu Luluța?

Bârzoiu. — Ba că se dîci... altă nebunie!

Chirița. — Nebunie?

Bârzoiu. — Guliță 'i prea tîner.

Chirița. — Cu atîta mai bine... însuratu de dimineată și mîncatu de vreme...

Bârzoiu. — Și Luluța 'i bolnavă... pățimașă... are toane de nebunie. N'o veți toată ziua cum necăjește bă-

ta mătă din casă? ... Cum o să 'mi dau eu băetu...
bunătate de odor în mâinile ei?

Chirița. — Cu adevărat îi cam lipsită acu... dar
'i-a trece... Când o ave un bărbat n'a mai bate
mățile.

Bârzoiu. — Da de unde știi că s'o îndrepta?

Chirița. — Știu, că doar și mie 'mi era dragi mă-
țile pân' a nu mă mărita... și cum te-am vădut pe
d-ta, nu m'am mai uitat la ele... Ș'apoî s'o îndrepta,
nu s'o îndrepta... vrei să perdem zestrea Luluței de
la mână?

Bârzoiu. — Ei, bine... treacă pentru logodnă... dar
la Paris ce ai să cauți?

Chirița. — Să mă primblu... să mă mai răcoresc, că
m'am uscat aici în provincie.

Bârzoiu. — (puținind) Ba că chiar... se vede că nu
te-ai uitat de mult în oglindă?

Chirița. — M'am uscat îți dic... și de nu m'oîu
porni degrabă... să știi că 'mi vine ipohondrie... (tipând)
Of! că nu mai pot trăi în țeara asta!..

Bârzoiu. — Tacî, soro... nu răcni așa, că te-aude
musafirul... Dute și la Beligrad dacă vrei.

Chirița. — Musafiriu? oficeriu?... cu adevărat?..

Bârzoiu. — Detreabă ofițer, s'ți spun drept!..
De aseară de când o tras în gazdă la noi... tot părinte
ispravnice 'mi-o dis.

Chirița. — Nu 'ți-o spus cu ce treabă o venit
aici?

Bârzoiu. — Nu... dar 'l-am priceput eu... Pare-mi-se că 'i trimes teptil ca să cerceteze starea isprăvni-ciilor.

Chirița. — Dacă 'i așa... de ce ședî și nu te duci la cancelerie?... că 's aproape de 12.

Bârzoiu. — Eaca mă duc, mă duc... doar nu dau Tă-tarii... însă ean ascultă, soro: cată să fie masa gata mai devreme, că eu nu's deprins nemțește.

Chirița. — Înainte de 5 ceasuri nu se poate.

Bârzoiu. — La 5?... când se punu boeriî la cărți?

Chirița. — Așa 'i moda la Eșu.

Bârzoiu. — Staî-ar în gât cine-o mai scornit'o!...

(esă furios prin fund).

Chirița. — (singură) Ei!... geaba, geaba!... cât îmi bat eu capul să 'l mai cioplesc... să 'l mai chilesc... pace! îi stă rugina de-o schioapă la ceafă. Ce deosebire cu musafiriu nostru! il cunoști cât de colo că 'i civilizat... Eaca de pildă aseară, când amă luată ceaiu... ofi-țeriu 'și-o pus frumușel zăharu 'n ceașcă cu cleștele cel de argint... da d-lui... las' că bodogănește că n'ar trebui să dee ceaiu la Iuli, pe călduri... dar ce face?... ie zăharu cu degitele din zăharniță ș'apoî il pune în cleș-te... încât îmi vine așa paracsîn!... Îmi era mai mare rușinea de ofițer aseară... (cătră public) mai ales că... știți una? îmi face curte moțpanu... ce vă spune Chirița.

SCENA IV.

Chirița, Leonaș (înbrăcat în uniformă de ofițer și purtând mușetă mincinoasă, esă din oada din dreapta, cea de pe planul I-ii).

(Arie din *Remasiag* : Am înghețat).

Chirița (în parte).

Eată'l, valeu!
Fără să vreă
Sint acum, deă.
Că mă roșesc!
Mi de furnică
De tricolici
De vircolici
Vai! mă muncesc!

Leonaș (în parte).

Eat'o, valeu!
Fără să vreă
Baba mereă
O întâlnesc.
Mă jur aici,
Ca tricolici
Ca vircolici
Să o muncesc!

Chirița. — Buna dimineată... *bonjour monsie...*
Cum ai petrecut noaptea?

Leonaș. — Sărut mânil... cât se poate de bine...
mai ales că am avut un vis de minune.

Chirița. — (cochetând) Îi fi visat poate că te-ai făcut
Ghinărar.

Leonaș. — Atăta nu'i nimică.

Chirița. — Craiu poate?

Leonaș. — (apropiindu-se și luând pe Chirița de mână) Craiu?...
cum o înțelegi vorba asta, cuconiță?

Chirița. — Cum 'ți-a plăcea mai bine d-tale.

Leonaș. — Dar... dacă 'mă-ar plăcea să mă fac pu-
tintel... craiu... în minutul acesta... nu te-ai supăra?

Chirița. — (coborând ochii și trăgându'și mâna) Vai de mine
că reci 'ți's mânil...

Leonaș. — Dovadă că mi'i inima ferbinte.

Chirița. — A fi, că'i lumea ră... dar, ce vis dîci e'ai avut?

Leonaș. — O basaconie din ceea lume. Pune'ti în gînd că par' că mă furase o zină și mă dusesese într'o grădină plină de păsări galbine.

Chirița. — Or fi fostu canari.

Leonaș. — Canari... ganguri... nu'ti pot spune... dar ce'i curios, că toate se inchina la mine și 'mî cînta ea așa: (imitînd un canar) chiriririiiîta... chiririririiiîta...

Chirița. — Chirița?.. Ei, apoi era canar... și dîu, pomenea numele meû, Chiriririiiîta?..

Leonaș. — Te îndoesci'ti?.. (caută cu gragoste la Chirița și oftează).

Chirița. — (coboară ochi) Ba... nu... din protivă... mai vîrtos... dar mă mir de unde și până unde?... nu pot înțelege ce însemnează...

Leonaș. — Nu înțelegi că am adormit cu gîndu la mata?

Chirița. — Asta mă flatarisește... domnule... (cu pudoare) însă nu se cade să 'mî-o spuî nitam, nisam... tronc în obraz...

Leonaș. — (făcînd că'i desnădăjdut) Vai de mine!... poate că te-am supărat cu vorbele mele?..

Chirița. — Ce se potrivește!... Nu se supără Chirița cu una cu două... dar trebuie să socotești că's o ființă gingașă... impresionabilă... sentimentabilă...

Leonaș. — (în parte) Eaca frate!... și ea vorbește limba cea nouă cu bibiluri.

Chirița. — Trebuie să socotești că cuvintele d-tale potû să mă scoată din sărite și să'mî pricinuiască un nîesis...

Leonaș. — Un nicsis?... Ah, scumpa mea cucoană Chiriță hăi!... crede-mă că de când sînt în lume n'am întîlnit un ipochimen atît de nostim ca mata...

Chirița. — (cu dragoste) Să mă veđi moartă?

Leonaș. — Să te ved... și când ai ști!... când ai pricepe sgduiturile inimei mele!... știi?... par' că se tot cutremură pămîntul!

Chirița. — (cu dragoste) Să mă veđi pe năsele?

Leonaș. — Să... M'ai fermecat... m'ai scos din simțiri... căci când te zăresc... ea așa 'mî scapără pe dinaintea ochilor... se gîuri că ești un fulger... o trăsniță...

Chirița. — Trăsniță?...

Leonaș. — Ba un trăsnit... m'o luat gura înainte... Ah! Chirițoe, ești o zină.

Chirița. — (cochetând) Ean las'.

Leonaș. — Un muțun...

Chirița. — Ei...

Leonaș. — O zarnacade.

Chirița. — (bucuroasă) O acade? O zarnacade? ah!

Leonaș. — Chirițoeo, Bârzoaeo... dacă mă iubești... dă'mî portretul matala.

Chirița. — Da cum, Doamne eartă-mă?... așa îndată?

Leonaș. — Dămi'l... or mă 'npușc în ochii matala cei verđi... (scoate un pistol de ciocolată).

Chirița. — (spărietă) Vai de mine că avan mai ești!... (scotînd un portret mare din sin și dăndu'l lui Leonaș). Na, frate, și nu face păcat.

Leonaș. — Ah!... Chirițoe... să fii blagoveștită

în vecii vecilor că m'ai scăpat de la moarte... (mușcă pistolul, în parte) Bună ciocolată!

Chirița. — (în parte) Ei, apoi mi'i draguț și pace...

(Arie: din *Doi morți*: „Ia țiganka maladaea“).

Leonaș (cu foc).

Ah, Chirițo, scumpă zină,
De-acum ești a mea stăpână,
Și 'n veci te-oîu iubi!

Chirița (cu dragoste).

Ah și eă, deă, tot odată
Cu-a mea dragoste 'nfocată
Nici că te-oîu slăbi.

(Se înbrăcișează cu foc).

(înpreună).

Leonaș (în parte).

Vai! băborniță bătrână,
Bine că te-am pus la mână.
Cum te-oîu mai suci.

Chirița (în parte).

Bine că 'l-am pus la mână...
De-acum sînt a lui stăpână...
Cât 'l-oîu mai iubi!

(Leonaș o strînge tare pe Chirița în brațe. — Chirița se smucesce rușinoasă).

Chirița. — Ah... Leonaș... te rog... menajariseste-mă... nu face abus de slăbiciunea unei gingașe ființi; dacă mă iubești... dacă'ți sînt scumpă... fii delicat... nu mă opri mai mult... lasă-mă să fug... că mă muncește cugetul... (se tot trage îndăreț).

Leonaș. — (fără a se mișca din loc, în parte) Dute la Bender, rusalie.

(împreună).

Leonaș.

Vai, băborniță bătrână.

Chirița.

Bine că 'l-am pus la mână.

(Chirița iese în stânga, fugând și aruncând o sărutură lui Leonaș care pufnește de ris).

SCENA V.

Leonaș. — Ha, ha, ha, ha!... încă așa babă stretchietă!... Auzi?... ha, ha, ha... Cică se nu fac abus!... (imitând pe Chirița) Ah, Leonaș... dacă mă iubești... menajarisește-mă... lasă-mă să fug... mă muncește cugețul... Ha, ha, ha... bine că 'l-am prins portretu la mână... de-acum îi la cheremul meu... A! Chirițoae, m'ai alungat de la Bârzoieni?... te-oîu învăța eu... Am giurat să'i gioc feste peste feste... și ved că pân' acum 'mă merge bine... Baba nu mă cunoaște sub uniforma asta militărească... ea mă crede că 's ofițer... minunat!... De m'ași putea incalte întelni cu Luluța... A!... eato... (se trage mai de-o parte în fund și privesce cu dragoste la Luluța).

SCENA VI.

Leonaș, Luluța (intră pe ușa din fund ținând o măță în brațe).

Luluța (dismerdând măța și nevădând pe Leonaș).

Arie nouă:

Frumușică mățăsoară,

Cu-a ta mică unghișoară

Apără-mă ne'ncetat

De ori care-amorezat.

Dar pe cel ce'mi place mie,
 Pe iubitul Leonel,
 S'e'l dismerdî cu bucurie
 Și s'e'î torcî, torcî frumușel.
 Fă'î mîaû, mîaû, pisică dragă
 Că-a lui ființă 'mî este dragă...
 Că ne'ncetat gîndese la el.

Leonaș. — (în parte) Draga Luluță!... gîndește la mine... (tare) Mîaû, mîaû...

Luluța. — (tresărind) Ce'î?... (vădînd pe Leonaș se uimesce)
 D-nul ofițer!...

Leonaș. — Eû... Luluță... nu mă cunoști?

Luluța. — (cu sfială) Nu... domnule...

Leonaș. — (scotîndu'sî mustețile) Uită-te bine la mine.

Luluța. — (veselă) Leonaș! (se aruncă în brațele lui) Tu aici?... în uniformă?... (scapă mîța).

Leonaș. — Mai încet... sê nu ne-audê baba... Am împrumutat straele unui prietin ca sê pot intra în casa Chiriței și sê mă apropiu de tine.

Luluța. — Și nu te-o cunoscut mătușica?

Leonaș. — Nu... că almintere mă da afară... ca la Bârzoienî... îți aduci aminte, dragă Luluțică?... Știi tu că de-atunci îs sese luni?

Luluța. — Cuî o spuî, Leonaș dragă?... Am numêrat ȝilele pe degite în toată vremea cât nu te-am vêdut.

Leonaș. — D'apoî eû!... Ce n'am cercat sê te pot întelni!... dar, în zădar!... Se vede că te ține baba de-aproape... închisă ca într'un harem?

Luluța. — Așa... se teme sê nu'î scape zestrea de la mînă.

Leonaș. — Cum ?

Luluța. — O hotărît, precât am înțeles, să mă cunune cu Guliță.

Leonaș. — Să te mărite pe tine... cu țincariu ei?

Luluța. — Dar... vrea dintîi să ne logodească... ș'apoi peste doi ani să facă cununie... Aista'î planul Bârzoilor... și chiar astăzi au de gând să facă logodna.

Leonaș. — Și tu... primești, Luluță?

Luluța. — Eă?... ast-fel primesc de bine, că de două luni de zile de când le-am aflat planul, mă fac din vreme în vreme că am toane de nebunie... pentru ca să le gîoc o festă de cele frumoase chiar la logodnă.

Leonaș. — Bravo, Luluță... să nu te dai... dacă mă iubești.

Luluța. — Îi videa.

Leonaș. — Cu toate aceste... știi una? Ce'î în mână nu'î minciună... Hai să fugim înpreună.

Luluța. — Bucuros, Leonaș dragă... cu tine m'așî duce 'n fundul lumei; dar cum să facem? că's păzită din toate părțile...

Leonaș. — Foarte lesne... Hai să eșim pe poartă, la braț... ca când am merge la primblare... și cum om scăpa în uliță, ne facem neveduți... Vrei?

Luluța. — Vreă ce'î vrea tu...

Leonaș. — Haideți dar să nu perdem vreme... și să nu dee stahica peste noi.

Luluța. — Hai... de-acum mă 'ncred în dragostea ta.

Leonaș. — (strîngând'o în brațe) Draga mea Luluță!

(împreună).

Arie nouă.

Ah! de-acum în fericire
Soarta vrea ca să trăesc,
Și în dulcea ta iubire
Raiul se găsește.

(Leonaș ridică pe Luluța în brațe și o sărută).

SCENA VII.

Leonaș, Luluța, Ion, Guliță.

(Guliță și Ion intră tocmai când Leonaș sărută pe Luluța. — Guliță îi înbrăcat după modă: pantalonî foarte strimți, jiletă scurtă, frac cu talie și cu coșile scurte; fiong mare la cravată).

Guliță. — (încrămenit) Aî vădut, Ioane?

Ion. — Am vădut, cucoane.

Leonaș. — (Luluței) Cine 'i sfrijitu ista?

Luluța. — Guliță.

Leonaș. — A!... (pufnesce de ris, încet).

Guliță. — (rățoindu-se) Domnule... ce făceaî aici cu Luluța?

Leonaș. — (dismerdându'l) Ce'ți pasă mătăluță, mon-siū Gurluiță?..

Guliță. — (sărind înapoi) Nu mă chîem Gurluiță... da Guliță.

Leonaș. — Ba Gurluiță.

Guliță. — Ba Guliță, îți dic... auditu-m'ai?

Leonaș. — Ei... fie și Gărgăriță, dacă vreî... Ce te rățoești așa?

Guliță. — Mă rățoesc pentru că vreū s'mî dai satisfacție... duel... auditu-m'ai?

Luluța. — Duel?

Leonaș. — Gugulea băbacăi... că nostimu'î... Vrei santifacție?.. Ei, poftim o giucărică de ciocolată.

Guliță. — (svêrlind ciocolata jos) Nu mi'î foame...

Leonaș. — Nu?... ai păpat zacuscă astăzi?

Guliță. — Domnule... știî d-ta că eî când mē mî-nîu, mē fac leî?

Leonaș. — De care?... leî... bîtut?

Guliță. — (furios) Aî audit, Ioane?

Ion. — (mîncînd ciocolata) Îî bună, cucoane.

Guliță. — Ba leî, paraleî... auditu-m'îî... și ca sē 'îî-o dovedesc, îî cer duel.

Luluța. -- Ha, ha, ha, ha.

Guliță. — Ce riî d-ta?... Vreî duel! așî sē știî.

Leonaș. — Foarte bine... cum vreî sē ne batemî?... de-a mingea, orî de-a Baba-oarba?

Guliță. — Aî audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane.

Leonaș. — Dacă poftestî almintere... trebue sē'îî fac cunoscut că cu pistolul am ucis maî dēunăđî cincî nagăîî... cu sabia dece curcanî și cu pușca opt șoldanî... În care numē vreî sē te pun?... în rîndul nagăîîlor, în rîndul curcanilor, orî în a șoldanilor?... alege...

Guliță. — (slăbind) Cu pistolu vreî sē mē bat!

Leonaș. — A!... te puî în rîndul nagăîîlor?... Prea bine... îî fî al 6-lea la numē.

Guliță. — Aî audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane.

Guliță. — Ba cu sabia.

Leonaș. — Și mai bine... te-oiu face curcan.

Guliță. — Ba... cu... pușca.

Leonaș. — Minunat... te-oiu soldăni dintr'o chiteală.

Guliță. — Ba... cu pistolu.

Leonaș. — Ei! hotărăște-te acu... său nagât, său curcan... ori cum a fi, sint sigur că te trimit în rău cu cerga 'n cap.

Guliță. — Au audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane.

Guliță. — (făcându'si curaj) Cu cerga 'n cap?.. ba tu te'î duce 'n rău... Auditu-m'ai?

Leonaș. — Om videa care...

Guliță. — (răcnind) Te-oiu învăța eu să sêruți pe Luluța...

Luluța. — Și ce'ți pasă d-tale... cherapleșule?

Guliță. — (furios) Cherapleș!.. Ai audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane... Cherapleș... (iesă după sfirșitul ariei).

Arie din Chirița: Vaî ce intemplantare.

(împreună).

Guliță.

Ce obraznicie!

Staî uîmit pe loc.

Și, Dêu, de mânie

M'am făcut chiar foc.

Ceîa-l-altî.

Veî'l de mânie

O'nlemit pe loc.

Faça 'î stacoșie

S'a aprins de foc.

SCENA VIII.

Cei dinainte, Chirița.

Chirița. — Ce este?... Cine se sfădește?

Guliță. — Nineacă, nineacă... ofițeriu o s'erutat pe Luluța.

Chirița. — Domnu ofițer?... (cunoscând pe Leonaș) Ce'mi vëdură ochii? Leonaș!

Guliță. — 'Î-am cerut duel.

Chirița. — Duel?... să te omoare!... (furioasă) Ce cați aice 'n casa mea, berbantule?

Leonaș. — Ce să caut, cucoană?... o zarnacade.

Chirița. — 'Ți-oiu da eū acuș o zarnacade de nu'î puteao duce, nerușinatule... că te dau pe mânele jan-darmilor... (în parte) Audi? să mă facă a crede... că'mi face curte!

Leonaș. — Eaca ieș; (imitând pe Chirița) dar, te rog, nu face abuz... de slăbăciunea unei ființi sentimentabile... lasă-mă să fug... cugetul mă muștră... Ha, ha, ha. (vrea să ieasă).

Chirița. — Haidecule!...

Luluța. — Leonaș... Leonaș... nu mă lăsa singură aici. (aleargă lângă el).

Leonaș. — (incet Luluței) N'ai grijă, că oiu găsi eū vr'un chip să vin eară.

Chirița. — Ce faci acolo, giupineaso? iți placu ofițerii?... încoace să vii... (o țe de mână și o dă de-oparte).

Leonaș. — Adio, Chirițoae Bârzoae...

Chirița. — Esit'ai adî?

Leonaș. — Adio, zină... adio, mușun... Portretul teă nu se va dislipi nici odată de la sinul meă... Ha, ha, ha.

Chirița. — Portretul meă? (în parte) Văă de mine!... Ce-am făcut!... M'am dat în mânele haăducuă!

(împreună).

Chirița, Guliță.

Ce obrăznicie!

Etc. etc.

Leonaș, Luluța.

Vedăi de mânie

Etc. etc.

Chirița.

Ah! ce nebunie!

Staă uămită 'n loc.

Și, Dăă, de mânie

M'am făcut chăiar foc.

(Leonaș Țesă pe ușa din fund, în dreapta).

SCENA IX.

Cei dinainte, afară de Leonaș. — Bârzoiă și Ion
(întrând prin fund).

Bârzoiă. — Ce spuă, măă Ioane, de duel?... Guliță?... duel!... unde'ă?... A! cacătă'l... (îl ăe în brațe) Gugulea băbacăă!... unde'ă duelgiu să'l trântesc la gros?

Guliță. — O luat tălpășă, băbacă... 'l-am spăriet eă.

Bârzoiă. — Viteazu băbacăă, viteaz!... Da bine, Chirițo, pentru ce era să se pue în primejdie odoră?

Chirița. — Pentru că o prinso pe d-neă, duduca cea crescută în pansioane, sărutându-se cu ofăieră.

Bârzoiă. — Ealeă!

Luluța (făcându-se nebună).

Țice că era o babă,
Biată babă ș'un moșneag,
Ș'amêndoî când n'aveau treabă,
Se rezemau pe toeag...

(Imitând posa moșnegilor răzemați pe toeag).

Ea, așa... și dau din cap... așa (dă din cap tremurând) unu la altu... par' că se tot muștrau... Ha, ha, ha, ha...

Bârzoiu. — Eaca pozna, soro, că ear 'î-o venit toana nebunie!

Chirița. — Sêraca'n de mine!... tocmai ađi în ȡiua logodniî?

Bârzoiu. — Tacî...

Luluța.

Baba ȡicea: Moșulică,
Vreu o noră precum nu'î.
Moșu ȡicea: Băbulică,
Îȡi mai pune pofta 'n cuî.
(ride perdută).

Bârzoiu. — Sêrmana copilă!... mult o ține când o apucă?

Chirița. — Câte-o ȡi întreagă...

Bârzoiu. — Par' că nu'î lucru curat!... Haî, Chirițo, sê o lăsămă singură... poate că 'șî-a veni în cunoștinȡi.

Chirița. — Haî... (în parte) Dêu, că'mî vine și mie sê nebunesc de ciuda ofiȡerîului... Sê mă îee în trei parale... coșcoge isprăvniceasă!... Așa i 'șine de când sint n'am păȡit!

Guliță. — Ha! , nineacă.

Chirița. — Ba nu, Guliță... mata ședî cu Luluța de o păzește să nu facă vr'o nebunie... ședî cu dînsa că ți'î logodnică...

Guliță. — (în parte) Dacă mi'î logodnică, de ce'mî dice cherapleș?

Arie: Vai ce întemplantare, din *Doi morti vii*.
(împreună).

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Sămana copilă,
Ce patimă grea!
Mă apuc'o milă
Când privesc la ea.

Luluța (în parte).

Cât îmi pare bine
C'asa'î amăgesc.
Să rîd, Dău, îmi vine
La ei când privesc.

(Cântând, Bârzoiu și Chirița se fragă încetișor îndărăpt și intră în odăca lor).

SCENA X.

Guliță, Luluța (pe canape).

(Mică tăcere. — Guliță caută să se apropie de Luluța și nu îndrăznește. — Luluța îl urmărește cu coada ochiului, zîmbind).

Luluța. — (în parte, zîmbind) Așteaptă... așteaptă... cocolitulă... te-oîu pune eu la cale și pe tine acuz.

Guliță. — (cu jumătate de glas) Luluță...

Luluța. — (în parte) Ce are de gând să'mî spue?

Guliță. — (mai tare) Luluță...

Luluța. — (tresărind) Aud?... cine mă chîamă?... A!... monsîu Guliță... Ce poftestî?

Guliță. — Fi... Luluță, fi... nu'î frumos să lași ca să te sêrute ofițerîi.

Luluța. — Eă?... care ofițer?

Guliță. — Cel căruî am cerut duel... Nu te face-a uita.

Luluța. — Ha!... cel care te-o făcut nagăț?

Guliță. — Hi, hi...

Luluța. — M'o sêrutat el pe mine?... Nu'mî aduc aminte.

Guliță. — (în parte) Se vede că era într'o toană de nebunie și nu știea ce făcea.

Luluța. — Ba... îmi aduc aminte... că 'ți-am dis, mi se pare... cherapleș.

Guliță. — (supêrat) Ear?

Luluța. — Da nu trebue sê te superî, monsîu Guliță, pentru că câte-odată nu știu ce spun... Îmi vine așa ca o ameteală cu furie... ideile mi se tulbură... ochiî mi se aprindû... și atunci dacă nu m'așî stăpâni, așî bate și așî sgâriea și așî mușca pe toți.

Guliță. — (stând pe loc, în parte) Eaca... eaca...

Luluța. — Atunci cea mai mică înpotrivire mă mânie... mă turbează și, Dêu, mă tem sê nu fac vr'un pecat într'o di.

Guliță. — (trăgându-se înapoi) Eaca!... eaca!...

Luluța. — Da unde te duci?

Guliță. — Mă... chîamă nineaca.

Luluța. — Nu'î adevêrat... Stăî aici cu mine.

Guliță. — D'apoî...

Luluța. — Nu vreî?... (făcend că se mânie) Valeû!.. eaca 'mî vine... îmi vine sê sgâriîu... Tare așî bate pe cineva...

Guliță. — Nu te tulbura că șed... (în parte) Par'că'i o măță.

Luluța. — Așa mai vii la socoteală... Ean spune'mi, Guliță, știi că o să ne logodimă astăzi?

Guliță. — Știu.

Luluța. — Și îți pare bine?

Guliță. — (cu foc) Îmi!

Luluța. — Și mie... Nu poți crede cu ce nerăbdare aștept să fiu logodită și mai ales măritată... c'apoi atunci ai să fii toată ziua cu mine... pe mâna mea... Știu c'oiu avea pe cine sgârie și mușca.

Guliță. — (în parte) Audă așa gust? Ba să ferească Dumnezeu...

Luluța. — Ei; de vreme ce ai să'mi fii soțior... fă'mi puțintică curte. Spune'mi că mă iubești, că mă slăvești... că ești fericit... Dă!... să te ved.

Guliță. — (cu sentiment) Luluță... te iubesc... te slăvesc... sint fericit...

Luluța. — Și mă giur... ăi după mine...

Guliță. — Și mă giur.

Luluța. — Să fac tot ce'i poronci.

Guliță. — Să fac tot ce mi'i poronci.

Luluța. — Parol?

Guliță. — Parol?

Luluța. — Da nu... eu te întreb... Parol că'i fi supus la toate?

Guliță. — Parol.

Luluța. — Dă'mi parola cu degitul.

Guliță. — (dându'i parola) Poftim,

Luluța. — Bravo... așa te vreî... Acum ean cântă'mi o bucată din Lucia... știî?... frumos...

Guliță. — Să cânt?... da... îs răgușit...

Luluța. — Ce?... poate nu vreî?... (îi arată unghiile).

Guliță. — Ba vreî. (în parte) Când ar veni nineaca să mă scape!

Luluța. — (cu nerăbdare) Hai... începe ađi.

Guliță. — Eaca încep... să'mi dreg glasul...

(Guliță cântă o bucată din Lucia cu un chip comic. — Luluța pufnesce de ris în batistă).

Luluța. — (bătând în palme) Bravo; bravo... bravissimo!

Guliță. — (îngânfat) 'Ți-o plăcut?

Luluța. — Minunat... I! ce pușor de bărbătel oiă să am!... îmi sare inima când gândesc... dar apropo, ean gîocă...

Guliță. — Cum?... să gîoc?... așa nitam nizam?.. Ai nebunit?

Luluța. — Ce?... nu vreî?

Guliță. — Nu.

Luluța. — Nu!... (scul'ndu-se de pe canape) Vină 'n coace să te mușc... să te mănânc...

Guliță. — Vai de mine!... mare bele'î fata asta!..

Luluța. — Te-oiă învăța eu să nu vreî, când porncesc cu... (îi arată unghiile și dinți).

Guliță. — Săracul de mine!... îi în stare să mă mănânce de viu... Să nu rămăe nici o bucățică băbacăi... Luluțo... liniștește-te. (aleargă prin odaie pe după canape).

Luluța. — (cârșind din dinți) Ba nu... c'am să te mănânc...

Guliță. — Ba nu mi'î mânca.

Aria polcăi.

Luluța (alungând pe Guliță înprejurul canapelei).

Ba te-oii mănca.

Guliță.

Ba nu, nu mi'i mănca.

Luluța.

Ba te-oii mănca

Și nu'i scăpa.

Guliță (în parte).

Tare mi'i frică, valeu! valeu! valeu!

Luluța.

De-a lui figură 'mă vine să rîd, Dău!

(înpreună).

Luluța (alungând pe Guliță).

Dău, te-oii mănca

Întreg, întreg eu te-oii mănca.

Și nu'i scăpa

Tot nu'i scăpa.

Guliță (fugând).

Nu mi'i mănca

Dău nu, Dău nu, nu mi'i mănca...

Că oiu scăpa,

Tot oiu scăpa.

Guliță. — (fugind în odaia tătăniseu) Valeu... lupo, lupo!

Luluța. — Ha, ha, ha, ha... (iesă alergând pe ușa din fund) L'am desgustat de logodnă.

SCENA XI.

Ion, Leonaș (înbrăcat în costum de briciclar).

Ion. — (intră pe ușa din dreapta în fund) Întră, întră... nu'ți fie frică.

Leonaș. — Da oare cuconu ispravnic acasă'î?

Ion. — Acasă... ai vr'o treabă cu d-lui?

Leonaș. — Am, logofete Ioane... Am venit să mă jăluiesc.

Ion. — Bine-ai făcut... că boeriu'î om drept și cu frica lui Dumne-deu; dar... adus'ai vr'un peșcheș?

Leonaș. — Ba nu... n'am știut că'î placă peșcheșurile.

Ion. — Nu?... apoi carăte... N'are vreme să te primească boeriu.

Leonaș. — Da bine, logofete Ioane... unde să caut eu acu peșcheș?... păcatele mele!... Dă!... că cu toată sărăcia mea...

Ion. — N'ai nimică?... nici hîrzob de păstrăvî?... nici caș de munte? nici căprioară? nici vr'o căpățînă de zăhar?..

Leonaș. — Doar nu's băcal.

Ion. — (la ureche) Nici bătuți?

Leonaș. — Da bine... boeriu metaherisește și?... (face semn de numărat banî).

Ion. — Huf... Ean caută bine 'n pungă, că'î găsi poate vr'o carboanță ruginită.

Leonaș. — O carboanță am... (scoate o carboavă din pungă). Unde'î ispravnicu să 'î-o dau îndată?

Ion. — Nu așa, că'i prea puțin ca să primească... almintere.

Leonaș. — Cum?

Ion. — Așteaptă că'i vide... avem alte tertipuri pe-aici. ... Așteaptă. (Iesă pe unde a intrat).

Leonaș. — (singur) Aferim ispravnic! adună și cu carboanța... Bine c'am aflat'o și asta.

Ion. — (intră serios aducând un curcan) Veđi d-ta curcanu ista?

Acest curcan bătrân
În țeară e vestit.
Din el al meu stăpân
Își trage bun venit.
Curcan plin de noroc,
El, ca ne alți curcani,
Scăpând de orî ce foc...
A fript mulți gogomanî.

Leonaș. — Cum asta? logofete?

Ion. — 'L-am vîndut pîn'acum de 57 de orî pe la inpricinați, și o slujit pîn'acum de 57 de orî ca peșches.

Leonaș. — Nu te pricep bine.

Ion. — Eaca: când vine cineva cu jalobă și cu mâ-nile goale... de pildă ca d-ta... eu, din poronca boerîului, mă ațin la ușă cu curcanu, îl vînd o carboanță... și pe urmă duc carboanța ispravnicului, și ieu ear curcanu înapoi de la jăluitor... ca poclon... înțelegi?

Leonaș. — Care vrea să dică curcanu ista ține pînă acum 696 lei?

Ion. — În capăt.

Leonaș. — Bună moșie.

Ion. — Îl cumperi? .. orî te îndrept spre calea 'ntoarsă.

Leonaș. — Cumpăr... na carboanța.

Ion. — Na curcanu... (se curcanu și dă carboava lui Ion).

Leonaș. — Noroc să deee Dumne-deu!

Ion. — Amin... și la anu cu bine!.. Mă duc să daă carboanța boerului, și se'î spun că ești aici. (în parte, intrând la Bârzoiu) 58 cu asta... am s'o trec la răbuș.

Leonaș. — (singur) Așa, părinte ispravnice? .. bine că 'ți-am aflat coțcăriile și curcăniile... Ne-om răfui mai târziu... Dar oare unde'î Luluța? .. (caută prinprejur) M'am schimbat în strae de cărucer, ca să pot ear intra aici... se mă 'ntelnesc cu Luluța... De-ar veni... am lua tălpășița amêndoi pe ușa asta de din dos... Bricica mea 'î la porțița grădinei... ne-amu sui iute într'însa, și nici Tătarii nu ne-ar prinde... Cine vine? A! Ispravnicul!.. Ce minciună se'î durez? ..

SCENA XII.

Leonaș, Bârzoiu, Ion.

Bârzoiu. — Unde'î jăluitarul?

Ion. — Eacătă'l, cucoane.

Leonaș. — (închinându-se) Eă sint, măria ta.

Bârzoiu. — Ce cauți?.. Cine ești?

Leonaș. — Picu bricicariul... se nu'ți fie cu bănat, măria ta...

(Arie din doi morți vii: Îi mare cu cei mici).

Eă sînt vestitul Piciu
 Ce n'am decăt un biciu
 Ș'un cal străin, căgut,
 Ș'o bricică de 'nprumut.
 Dar, vai ș'amar de cine
 Mă ie la drum pe mine!
 Îl duc în fuga mare.
 Cu poșta... și mai tare...
 Dar îi paveoa rea?
 Da'i mușterea greă?

(Bate din biciu și ȳice: *Ce'mi pasa... misca copile*).

Nici bricica nu'i a mea
 Nici drumul nu'i al meă;
 Că sînt vestitul Piciu
 Ce n'am decăt un biciu
 Din care tot pocnesc,
 Cu care mă hrănesc.

Bârzoiă. — Piciu bricicarul... de la Eșă?

Leonaș. — Dar, măria ta... știi?... din colț de la sfântul Spiridon... Piciu bricicariu... Întreabă pe cine vreă și 'ȳi-a spune de mine... Câte giupinese cu testemeluri... căȳi logofiȳei cu vipiscă... tot Piciu îi bălăbănește hurduz, burduz, prin toate rătăcănile... ba pe la viă... ba pe la Rădiu... ba pe la Sprăvale-babă... ba pe la clăntălărie... și tot cam pe datorie... că despre bătută?... vorba ceea: 'i-o bătut vântul de mult! și cānd mă trezesc?... tufă 'n pungă, tufă 'n busunar... afi!... Dar ce'mă pasă!... Piciu se trăească! treacă de la mine... că doar is român... is creștin... slavă Domnului!... din toȳi negustorii și meșterii din Eșă, numai eă am

rēmas din neam curat... și un bîet halvițar... și un bîet brahagiū... și un bîet cojocar... toți cei-l-alți is cu perciunî. (toate aceste le ȋce foarte rāpide).

Bārzoiiū. — (astupāndu'și urechile) Mē!... ce daradaică hodorogită!.. destul... stāi...

Leonaș. — Ha, ho... tbrrr... am stātut.

Bārzoiiū. — Spune acu ce cauți?

Leonaș. — 'Ți-am adus un curcān, māria ta, toc-māi de la Eșū... .

Bārzoiiū. — (în parte) Auȋi Picīu?... și'ī curcanu meū cel de pripas...

Leonaș. — Și mē rog, māriei tale, sē'l primești drept peșcheș.

Bārzoiiū. — (fācēnd cā se supērā) Adică... fārā peșcheș nu puteai sē vii?

Leonaș. — Apoi dā, cucoane... nu te supēra... obiceiul pāmēntului.

Bārzoiiū. — Eī! fie... dā'l la fecior.

Ion. — (apropiindu-se de Leonaș) Adā'l în coace.

Leonaș. — Na... (dā curcanu lui Ion).

Bārzoiiū. — (încet lui Ion, de ceea parte) Unde'ī carboava, hoțule?

Ion. — (dāndu'ī carboava pe dinapoī) Eaca. (în parte) Pil.

Bārzoiiū. — (luānd carboava) Bine, bine, fētul meū... Spune acu... ce pricinā ai la Isprāvnicie?

Leonaș. — (în parte) Oare ce dracu sē'ī înșir? (stā puțin pe gānduri).

Ion. — (eșind, în parte) 58 cu asta! De-a māi ținea isprāvnicia cātāva vreme, ne suimū la sutā... (sērutānd curceanul) Vai! drāguțu-mi'ī... māncā'l-ași fript... (ȋesā).

Bârzoiu. — Ei; dă!... spune ađi... că n'am vreme de perdut... Ce ai?

Leonaș. — Apoi... ce s'e am, măria ta? Ea păcate!.. M'am pornit de la Eșu c'o actoriță... și după ce-am adus'o aici numai într'o fugă de cal... când la plată?.. vrea s'e'mi mănânce dreptul, sub cuvânt c'am prăvălit'o de cinci ori.

Bârzoiu. — O actoriță?.. de la fteatru?

Leonaș. — De-acolo... de la denia cea nemțească.

Bârzoiu. — Și unde-o tras în gazdă?

Leonaș. — La pitariu Chirculici... știi?... de la vale peste drum... Dacă'i avea bunătate s'e mergi d-ta s'e'i grăești... ca părintele Ispravnic... poate că nu m'ar lăsa păgubaș...

Bârzoiu. — Bucuros, f'etul meu... m'e duc (în parte) N'am v'edut nici odată actorițe... Is curios s'e v'ed ce li-ghioae sint'u. (tare) M'e duc... (iși caută șapca).

Leonaș. — (în parte) Căl'etorie sprincenată... De-ași putea s'e'i depărtez pe toți de-a casă... 'm'ar veni la socoteală... ca s'e fugim'u cu Luluța.

Bârzoiu. — Eaca șapca... Vină cu mine, Pic'ule.

Leonaș. — Merg'i înainte, cucoane... că te-ag'iung.

Bârzoiu. — Bine. (vrea s'e ieasă).

SCENA XIII.

Leonaș, Bârzoiu, Chirița, Guliță (acești doi ies'u din odăa din stânga, planul I).

Chirița. — Unde te duci, frate?

Bârzoiu. — Vin' acuș... M'e duc pân' la v'erul Chir-

culicî... s'ă m'ă 'nt'elnesc cu 'n ipochinem care-o tras acolo 'n gazdă.

Chirița. — La Chirculicî?... da Chirculicî s'o por-nit de trii d'ile la moșie... ș'o pus s'ă'i grijască casele.

Leonaș. — (în parte) Tronc!... c'am codălghit'o!...

Bârzoiu. — (lu' Leonaș) Apoi... ce dărdăia'i tu, măi bricicarule?

Chirița. — Care bricicar?... (cunosc'end pe Leonaș) Ce v'ed?... ear hoțu cel de Leonaș!

Bârzoiu. — Leonaș?

Guliță. — Dar, băbacă... aista'i ofițeriu care-o s'êrutat pe Luluța.

Bârzoiu. — Duelgiu?... (lu' Leonaș) Ce însemnează dar?... grăește... acu ofițer, acu bricicar?...

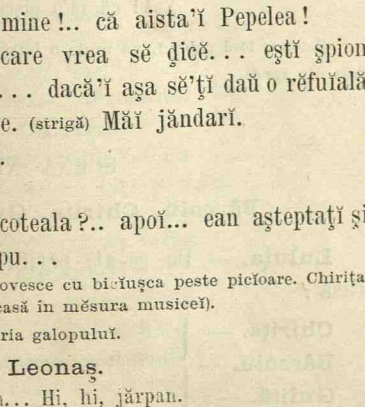
Leonaș. — Eaca, măria ta... Am voit s'ă v'ed cu ochii cum faci dreptate în Isprăvnicie... și cât țin' cur-canii isprăvnicești.

Chirița. — Vai de mine!.. că aista'i Pepelea!

Bârzoiu. — Așa? care vrea s'ă dic'ă... ești șpion d-ta?... Apoi, așteaptă... dacă'i așa s'ă'ti da'u o r'efuială isprăvnicească pe spinare. (strigă) Măi j'andari.

Chirița. — J'andari.

Guliță. — J'andari.

Leonaș. — Așa'i socoteala?... apoi... ean așteptați și voi s'ă v'ă 'nv'et' eu galopu...

(În vremea c'ât cântă, îi lovesce cu biciușca peste picioare. Chirița, Bârzoiu și Guliță, sar' prin casă în m'ăsura muziceî).

Aria galopului.

Leonaș.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, j'arpan.

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Vai ce hoț! ce fiară!

Leonaș.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, șoldan.

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Vai, că m'o pișcat eară,

Bre! ce om sugubăț!

Da ședî, măi, binișor.

Leonaș.

Ba nu... vreună să v'nvăț

Galopu 'ntr'un picior.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, jârpan.

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Vai! ce hoț! ce fiară!

Leonaș.

Hi, hi, jârpan... Hi, hi, șoldan.

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Vai! că m'o pișcat eară!

(Leonaș iese râzînd, pe unde o intrat, în vreme ce Luluța intră pe ușa din fund).

SCENA XIV.

Bârzoiu, Chirița, Guliță, Luluța.

Luluța. — Da ce-ați pățit de săriți drăgaica prin casă?

Chirița. —

Bârzoiu. —

Guliță. —

(sărînd neconținut)

Luluța... di'i să șadă
binișor.

Luluța. — Cine? .. cui?

Chirița. —

Bârzoiu. — (oprindu-se) Luî Leonaș. Unde'î?

Guliță. —

Luluța. — Leonaș?

Chirița. — Bre! ce înpușcă 'n lună!

Bârzoiu. — Bre! ce ienicer!

Guliță. — Am să'î cer ear duel!

Luluța. — Da tăceți din gură că vă vină musafirii la masă.

Chirița. — De pe-acu? .. unde's?

Luluța. — 'Î-am vădut întrând pe poartă... Eacătă'î.

SCENA XV.

Cei dinainte, Musafirii.

Arie din Hârca : Tanana.

Musafirii.

Plecăciune cucuete!

Eată-ne că amă sosită.

Haî la masă, căci de sete

Și de foame amă murit.

Chirița.

Mă închin și sint voioasă

Oați venită cu toți la masă,

Și sperez că bucuos

Îți mânca și'ți bea vêtos.

Musafirii.

Plecăciune cucuete!

Eată-ne că amă sosită

Haî la masă, căci de sete

Și de foame amă murit.

Chirița. — Cred, boeri d-voastră, că vi s'or fi cam lungit urechile de foame, pentru că pe aici obicinuiți a mânca pe la amiață... dar noi metahirisimă evropienește... pe la 5; nu vă fie cu supărare... Peste o jumătate de ceas or da bucatele pe masă... Vă rog să îngăduiți.

Musafirii. — Sêrut mânil.

Chirița. — Astăzi vreți să'mi ieți diua bună de la d-voastră... fiind că mă duc la Paris.

Musafirii. — La Paris?

Chirița. — Dar... și nădăjduesc că iți chili vêrtos în sănătatea isprăvnicesei d-lorvoastre.

Musafirii. — N'ai nici o îndoială, cucoană.

Chirița. — Însă pân' la masă... dacă poftiți câte un păhăruț de rachiū? ... Ioane... adă rachiū.

(Ion intră cu o tablă plină de păhăruțe de rachiū și se duce de dă ânteiū cucoanei Chiriței și pe urmă pe la musafiri).

Chirița. — (bând) Să trăiți... întru mulți ani... și să ne videm sănătoși!... Bun rachiū... îi pe cursă... ca la Eșu... Poftim boeri, Ioane!... dă la d-lui... dă la d-lui... dă și la d-lui... (arată un musafir mai rușinos).

(Ion după ce dă rachiul, iese).

Chirița. — Ș'așa cum vă spuneam boeri d-voastră... peste vr'o trii zile vă las cu lacrimile pe obraz... aștept numai pașportul.

SCENA XVI.

Ceî dinainte, Șarl (cu pasportul în mână dă busta în salon).

Șarl. — Pasport? . . *Voilà.*

Toti. — Monsiū Șarlă?

Șarl. — Present!

Air du: Royal tambour.

Me voici... am sosit

Moulu, bouillant de rage

Pour câte-am pătimit

Am pătimit dans ce voyage.

En un caroutze affreux.

On m'a conduit hurduz-burduz.

Les surugi riaient entre eux

Disant: Draco franțuz!

(inchinându-se la Chirița).

Mais pour vous, cocona

On irait en enfer... .

Chirița (făcând tali).

Ah! vous êtes juvaer.

Șarl (în parte, făcând semnul gamenilor din Paris).

Tiens! v'la pour toi... voilà!

Quel bonheur! am sosit

Enfin dans ce village...

Ma câte-am pătimit... etc.

Șarl. — *Madame, am împlinit comision d-tale... Am scos pasport.*

Chirița. — (cu bucurie) Unde'î?

Șarl. — *Voilà.*

Chirița. — Dămi'l degrabă...

Șarl. — *Pardon...* trebuî un farfuri... sê'l prezentez pe farfuri... *à la mode*.

Chirița. — Bine dicî... Ioane!

Șarl. — *Non* strigat... Am găsit farfuri... *Monsieur* barbat d-tale, port un duzen la surtuc. (se apropie de Bârzoiu, și 'î tae un bumb de la surtuc) *Vous permettez?*

Bârzoiu. — Ce faci, neamțule?

Șarl. — *Non* faci *attention*... Am trebuinț un farfuri... *et voilà!* (arată bumbul și pe urmă pune pasportul pe dînsul ca pe un talger de'l prezentează Chiriței).

Musafirii. — Ha, ha, ha, ha... a dracului franțuz!

Șarl. — (în parte) *Voilà une mode commode... On porte toute une vaisselle sur soi...* (tare) *Madame la baronne de Chiritza...*

Chirița. — *Merci*, monsîu Șarlă... când ai ști ce mulțemire 'mî-ai făcut... *Vous m'avez frotté le cœur avec du miel*.

Șarl. — *Quoi?*...

Chirița. — *Oui... avec du miel...* m'ai uns la inimă cu miere... *Nous disons comme ça...*

Șarl. — *En moldave... suffit.* (în parte) *Jolie langue!*

Chirița. — (deschidînd pasportul) Ascultați boeri d-voastră... (citesce) „D-neeî Baroana Chirița Bârzoiu, care merge peste graniță în staturile Evropei...”

Totî. — Baroană!

Bârzoiu. — Baroană!.. tu... baroană?..

Chirița. — De ce nu?.. dacă 'î moda.

Guliță. — Nineacă... da eî nu's baron?

Chirița. — Ba și tu ești, Guliță... ești baronaș.

Guliță. — Vra se dîce și băbaca îi baronoiu?

Bărzoii. — Ba... mă ferească Dumnezeu!

Chirița. — Da ean mai spune-ne ceva de la Eșu, monsîu Șarlă?... Ce mai facu Eșeni?

Șarl. — Toți Eșeni s'o făcutu bulangeri... chitari.

Toți. — Pitarî?

Șarl. — *Parbleu!*... Plămădescu glodu eara, ca s'e'l inghitu vara.

Chirița. — Bine dîci... îmi aduc aminte cînd am fost acolo cu Aristița și Calipsița... era s'e mă înec!

Șarl. — (în parte) *Ah bah! un tonneau... ça flotte toujours.*

Chirița. — Da despre teatru ce ști?

Șarl. — Est opera italian... am vîdut *Robert le diable!*

Chirița. — Nu mă nebuni... și cum o fost?

Șarl. — Formos... tare formos.

Chirița. — Ei... parastuește și nouă piesa aceea... c'am audît că'i cu o mulțime de drăcii.

Șarl. — Dacă poroncesc *madame* cocona... bucos.

(Toți se așează pe canape și pe jilțuri. — Șarl în mijlocul lor, cîntă cântîcelul: *Titi à la repres. de Robert le diable*).

Toți. — (sculându-se) Mare minune! Nemții ceaî is cu dracu, Dău!

SCENA XVII.

Cei dinainte, Ion și pe urmă Leonaș (în toaletă femească).

Ion. — Cucoane... cucoane... o vînit o madamă de la Eșu... și cere s'e între aici.

Bărzoiu. — Cine'î?

Ion. — Cică'î actoriță.

Totî. — O actoriță?

Leonaș. — (intrând rapide) Plecăciune, boerî... Mă rog de ertare, că dau busta 'n casă, nitam, nisam... dar având treabă cu părintele Ispravnic, am luat îndrăseală... Care'î părintele?..

Bărzoiu. — Supusă sluga d-tale, madamo.

Leonaș. — D-ta să fii sănătos

Bărzoiu. — Sărut mâinile.

Chirița. — (în parte) Mare minune! cum seamănă cu Leonaș!

Leonaș. — Pune'ți în gând, părinte Ispravnice, că am un frate, care de câteva zile s'o făcut nevădut de la Iași... și pre cât am aflat de ici de cole... am presupus că'î ascuns aici în târg... și că'î amoretat de o duca care'î dîcî Luluța.

Luluța. — (în parte) De mine?

Chirița. — Luluța?... și cum îl chîamă pe fratele d-tale, cheramo?

Leonaș. — Leonaș... de nu 'ți-a fi cu bănat, cucoană.

Chirița. — Nicî cât pe-o măsură... să erți... Și d-ta dîci că ești actriță?

Leonaș. — (făcînd compliment femeesc) La teatru național... să erți.

Chirița. — Să fii d-ta sănătoasă... dar cât pentru fratele d-tale... cine-a fi acela... nu avemî cîste...

Leonaș. — Bunătatea d-tale... dar mă rog... pe duca Luluța nu știți unde-ași puteao găsi?

Chirița. — Nu departe... Dacă vrei s'o vezi? eat'o...
O logodimă astăzi cu Guliță, fiul meu. . .

Leonaș. — Să'ti trăească.

Chirița. — (cu dispreț) Plecăciune.

Leonaș. — (care în toată vremea asta a întors spatele Luluței)
A!.. dumneei îi duduca Luluța? Tare'i frumoasă! Dă'mi
voe dragă, să te sêrut și să te fericesc de odorul ce-ai
să capeți. (sêrută pe Luluța și'i dăce încet) Eu sînt, Luluțo, eu
Leonaș... oprește logodna.

Luluța. — (tipând) A!..

Totî. — Ce'i?

Luluța. — (făcându-se nebună) Vai de mine! se învêr-
tește casa cu mine. Toate le vîd pe dos... Eaca mă-
tușica se dă de-a tumba... ha, ha, ha, ha...

Chirița. — *Chirie eleison!*.. că ear 'i-o venit ne-
bunia... și tocmai în ceasul aista!.. Luluțo...

Luluța. — Fugiți... fugiți... dați'mi pace... că'mi
vine-a mușca... Unde'i Guliță să'l sgăriu?... unde'i
să'l mușc?

Guliță. — (ascunzându-se după tată-său) Nu mă lăsa, bă-
bacă, că mă mănîncă.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha... Am să mă mărit cu
îubitul meu, pe care'l iubesc din copilărie... Eată-mă's
la nuntă... orchestrul începe valțul, valțul!.. Unde 'i
mirele să gioc cu el?

Valsul.

Luluța (vălsuind singură).

Tra, la, la, la, la,

Tra, la, la, la, la,

Astăzi chiar mă mărit
 Mă mărit, mă mărit!
 Tra, la, la, la, la,
 Tra, la, la, la, la,
 Chiar astăzi mă mărit
 Cu al meu iubit.

(Se oprește din joc, plângând).

Ah, ah, ah, ah, ah, ah!
 Dragul meu nu mă vrea...

Corul.

Sărmana, vai de ea! (bis).

Luluța (rișând).

Ha, ha, ha, ha, ha, ha!
 Ba mă vrea, ba mă vrea.

Corul.

Sărmana! vai de ea!

Vai de ea!

(împreună).

Luluța (jucând).

Tra, la, la, la, la,
 Tra, la, la, la, la,
 Astăzi chiar mă mărit
 Mă mărit, mă mărit...
 Tra, la, la, la, la,
 Tra, la, la, la, la,
 Chiar astăzi mă mărit
 Cu al meu iubit.

Corul.

Sărmana fată!
 Priviți-o, eată,
 Eată c'a 'nebunit,
 Nebunit, nebunit!

Sërmana fată,
Mai bine 'ndată
Îndată-ar fi murit
Ar fi murit!

(Luluța se aruncă în brațele lui Leonaș).

Luluța. — A !.. eaca logodnicul meu... eată'l, eată'l !

Chirița. — Cine ? .. Madama ? .. logodnic ! .. (cătră musafir) S'o perdut de istov !

Luluța. — (tipând) Aista'î, aista'î... vreū sē mē mă-ritați cu dînsul... că de nu... nebunesc...

Chirița. — Sē te măritămū cu madama ? .. altă belea acu !..

Șarl. — *No... faceți caprisu Luluței... non trebuie contrarier un malade.*

Chirița. — Bine dîci, monsîu Șarlă... Eî... fie, Luluța dragă... dacă ți'i drag dumnealui ? .. ieți'l... Noi ți'l dămū (cătră Leonaș) Mē eartă, madamă, că te supăr...

Leonaș. — Da unde, cucoană ! .. din protivă...

Luluța. — Dacă mi'l dați... logodiți-mē acu 'ndată cu el.

Chirița. — Fie ș'acu, numai nu te tulbura... (cătră Leonaș) Madamă... facemū abuz de bunătatea d-tale... dar apoi veți în ce stare'î biata copilă... Fii bună, te rog, și primește a te logodi cu dînsa... ne'î îndatori peste măsură.

Leonaș. — Cu mare bucurie... Cea mai mare dorință a mea este ca sē vē îndatoresc... poftim inelul meu.

Chirița. — Foarte mulțemes... Luluțo, eaca inelul d-sale... dă 'î acum pe-al tēū... și sē vē fie logodna într'un ceas bun... amin !

(Leonaș și Luluța schimbū inelele).

Luluța. — (veselă) M'am logodit... m'am logodit! De-acum dicităi să cânte musica... să 'nceapă balul... la bal... la bal...

Chirița. — Bal înaintea mesei?

Șarl. — (încet Chiriței) *Ne la contrariez donc pas... puisqu'elle est folle.* (tare) *En avant la contredanse.*

Chirița. — (cântând cu dragoste la Șarl) Fie, monsîu Șarlă... *Vous serez mon cavalier?*

Șari. — (în parte) Crac.

Chirița. — Haî, boeri... să vă ved...

(Orhestrul cântă contredansul. Chirița jăcă cu Șarl în față cu Gu-luță, care jăcă cu Luluța. Leonaș slujesce de damă lui Bârzoiu și joacă amândoi vis-à-vis cu doi musafiri. — Musafiri mai în fund).

Totî (jucând).

Ah, ce plăcere de-a juca
Și de griji a să scutura.

Chirița.

Ah! monsîu Șarlă... te rog îmi spune
Dacă joc frumos cancan?

Șarl.

Ah! que des graces! Joci de minune
(în parte) *Elle danse comme un urs blanc.*

Totî.

Ah! ce plăcere de-a juca
Și de griji a să scutura.

Chirița. — Destul, c'am obosit!

Leonaș. — (stringend pe Luluța în brațe) Ah! dragă Lu-luță... de-acum ești a mea, și nimie nu ne mai poate dispărți...

Chirița. — (cătră mussafirî) Veđi, dacă'î actriță... cât de bine'sî giócă rolu.

Leonaș. — De-acum festa'î giúcată; pot să m'arăt fără grijă.

Chirița. — Festa?.. ce vra să dicě asta?

Leonaș. — (scotěndu'sî capela) Mě cunoști, Chirițoae, cine sînt eű?

Chirița. —
Bârzoiű. —
Guliță. —

} Leonaș!

Leonaș. — Eű!.. v'am giúcat'o bună?

Chirița. — (căděnd pe un scaun) Ah! ne-o giúcat'o Pepelea!

Bârzoiű. — Ean stăi, moțpane... dacă'î pe feste?.. apoi să 'ți-o gióc eű mai sărată și mai chipărată... doar am puterea 'n mână... doar is Ispravnic!..

Leonaș. — Ba te șterge pe Gurită, boeriule... Eaca demisionul d-tale. (îi dă un pachet).

Bârzoiű. — Demisionu?

Leonaș. — Așa... mai dinioare am primit un plic de la directorul Departamentului, care mi'î prietin, și în intru am găsist demisionul d-tale.

Bârzoiű. — Da să n'am parte de Chirița dac'am gándit vr'o dată sě'mi dau demision. (citesce) „Demisionul ce ai dat din postul de Ispravnic, se primește... și se poroncește d-tale ca să încredințazi trebile ținutului, d-sale d-lui Leonaș, noului diregětor.“ — Am sfeclit'o! (cade pe un scaun de altă partă) Da bine... pentru ce?.. care 'î pricina?

Leonaș. — (încet) Curcanu cel bătrân 'ți-o găucat festa... Ce se faci?... s'o trecut vremea curcanilor!... Ear cât pentru logodna mea cu Luluța, de nu'i încuviința'o acu îndată... spun lui Picu bricicariu să dee jalbă că 'i-ai luat o carboavă chiar de haram.

Bârzoiu. — Încuviințază... încuviințază; numai tac!

Chirița. — (pe gânduri) Să'mi trecă p'între degite bunătațe de destre?... nu se poate... (tare) nu se poate!

Leonaș. — (încet Chiriței) Ba se poate, căci almintire... 'l-oîu ruga pe prietinu meu, pe ofițeriu cel de ađi dimineată, să arăte portretu d-tale lui Bârzoiu... Se poate acum?...

Chirița. — (plecând capul) Se poate!

Leonaș. — Care vra să dică... toate s'o pus la cale... Acum, boeri d-voastră, fiind că un Ispravnic trebuie să fie un om aședat... vă poftesc la nunta mea cu duduca Luluța. Dumneei cucoana Chirița și cuconu Grigori, prea iubitul ei soț, s'o primit a ne fi nuni mari... așa este?

Bârzoiu. — }
Chirița. — } (zimbînd mînzesc) Cum nu?... cu mare bucurie.

Leonaș. — Cât pentru monsîu Guliță, dacă tot voiesce duel?...

Guliță. — Baîu!

Șarl. — *Comment! tu refuses, malheureux!*

Guliță. — (cu nerăbdare) *Qu'est ce que vous voulez?.. Omorision?*

Șarl. — *Fricosion... va!* (în parte) *Quel petit cretin!*

Ion. — (întrînd) Cucoană... să dee bucate?

Chirița. — Strigă să dee.

Ion. — (la ușa din fund strigă chiuind) Mă Postolachi... mă!.. dă bucate la massă... mă!

Chirița. — Carnacși, că ne-ai asurdit! Boeri d-voastră... poftim... d-le Leonaș, ce-o fost s'o trecut... nădăjduesc că nu ne'î refusa de-a șide cu logodnica d-tale la massă.

Leonaș. — D'inprotivă, cucoană dragă. (încet) și drept dovadă că sînt prietinul d-tale, poftim portretul.

Chirița. — (încet, luând portretul) Să'ți spun drept... mare comedian ai mai fost!

Leonaș. — Apoi... nu știi că lumea'î un teatru plin de comedienî?

Chirița. — Bine dicit... blagoslovită să'ți fie vorba!.. tocmai asta era s'o spun și eu d-lorsale... (arată publicul și înaintează spre el).

Credeți'mî mie: cei mulți în lume,

Fie din Londra seû din Focșeni,

Fie cu stare, cu rang, cu nume,

Joc ades roluri de comedienî.

Cela ce strigă că țara pere

Păn' ce apucă vre un ciolan;

Și cât îl róde, stă în tăcere...

Cine nu'l scie că'î comedîan?

Guliță.

Cel care vecînic se tot fălesce

Că'î de neam nobil cât un Sultan...

Și 'n faptă'î neamul și'l necinstesce...

Îi prost sërmanul! prost comedîan!..

Șarl.

Celui qui tourne cum bate vântul,
Fiind ađi jidov, mână moldovan...
Est un... non trouve au juste cuvântul;
Une girouette... un comedian.

Luluța.

Cela ce caut'o ăstre mare,
De și el poate nu face-un ban;
Și ăce fetei că'i dragă tare...
Are iubire de comedian.

Leonaș.

Cel care jacaș fiind de moarte
A luat pelea de pe sorman...
De'l veđi de-odată blând, smerit foarte...
Să fugi de dînsul că'i comedian.

Chirița.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Ear noi, artiștii care-o jucăm,
N'avem dorință alta măi vie
De cât aplauđi să merităm.

Toți.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Etc. etc. etc.

(La sfirșitul cupletelor ușele din fund se deschid și toți se pornesc spre massa care se vede d'incolo de ușă).

Cortina cade.

DOI MORTI VII

PERSOANE:

ACTORI:

D. Ghiftui, proprietar bogat.	D-nul <i>Milo</i> .
Banul Hagi-Flutur, bătrân ridicol.	„ <i>Luchian</i> .
Acrostihescu, tînăr poet.	„ <i>Neculau</i> .
Egor, lipovan.	„ <i>Teodorini</i> .
Şatrarul Talpă-Lată, arendaş.	„ <i>Teodor</i> .
Tită, orfană.	D-la <i>Gabriela</i> .
D-na Ferchezanca, actriţă.	D-na <i>Sterian</i> .
D. Cârcioc, candidat de judecătorie.	D-nul <i>Bossie</i> .
Ion, lacheu a lui Ghiftui.	D-la <i>Nini</i> .
Un băet de ţeran.	* * *

Prietini a lui Ghiftui. — Țărani. — Jandarmi.

DOÎ MORȚI VIÎ¹⁾

VODEVIL ÎN 2 ACTE

representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români, la 1851.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă un salon bogat. În dreapta pe planul I-iu o ușă deschisă ce dă pe un balcon fără grilaj. — În fund, în dreapta, o ușă cu geamuri și perdele, care duce într'un salon mic. — Alte două uși cu geamuri în fund, care se deschid în grădină. — În stânga pe al 2-lea plan, o oglindă mare și lângă acesta o ușă ascunsă ce duce asemenea în grădină. — O canape așezată în stânga privitorilor, un scaun lângă oglindă, și alte două scaune între ușele din fund.

(Scena se petrece la Ghiftueni).

SCENA I.

Ion (scuturând mobilele).

(La ridicarea perdelei se aude în salonul cel mic din fund, corul următor, cântat de Ghiftui, Hagi-Flutur, Acrostihescu și pietiniî lui Ghiftui):

Prietini buni, să bem și să mâncăm,
Căci poate mâni vom da de ceas amar!
Ha! de pe-acum voios să ne'necăm
Într'un antal de vin bun de Cotnar.
Glu, glu, glu, glu, să bem, să mâncăm;
Glu, glu, glu, glu, și să tot cântăm
Glu, glu, glu, glu, glu.

1) L'homme blasé, par Duvert et Lausanne.

Ion. — Ean audî boerii cum se veselesc de diua stăpănu-meu, d-nu Ghiftui!.. O poftit tot Târgu-Frumos aici la moșie, la Ghiftueni, pe banul Hagi-Flutur, pe d-nu Acrostihescu, pe d-nu Sgârcilă... și alții; și acum de trei zile, o țin tot una cu mesele și cu lăutarii.

(Se aude în salonul cel mic ciocnete de pahare și chiote de veselie: se trăească Ghiftui!.. în sănătatea lui Ghiftui!.. vivat!..)

Ion. — (cântând pe fereasta ușei salonului) Gâl, gâl, gâl... înghite-Agachi... dușcă băiete!.. (viind în fața scenei) Par' că ved c'or să cadă bolnavi, de mult ce 'nghit la sănătăți!

Arie: *M'o pus tata se 'nvetiu carte, din Trântorul.*

De trei zile de când beu
 Și mănâncă tot mereu,
 Cred că dobă s'aă făcut...
 Numai bună de bătut.
 Pan, plan, plan, plan, plan,
 Plan, plan, plan, plan.
 Ce-ași mai ride, ride, Deu,
 De-ași putea c'un melesteu
 Să'i mësor în lung și 'n lat,
 Și trivoga 'n ei să bat:
 Pan, plan, plan, plan, plan,
 Plan, plan, plan, plan.

SCENA II.

Ion, Egor (vine din fund de-a stânga și aduce grilaje de fer pentru balcon).

Egor. — (în fund) A! *cîto ti tam?.. barabancic?.. harașo!*

Ion. — A! d-ta ești, pan Egor?

Egor. — Da, da, eă pan Ivan.

Ion. — 'Tî-am mai spus că nu mă chîamă Ivan, că doar nu's lipovan ca tine.

Egor. — A! *duşinca* Ivanuşca!.. nu chîamă la tine Ion?.. *no*, Ion *po lipovanţchi*... Ivan.

Ion. — Nicî Ion, nicî Ivan... m'ai înteles?

Egor. — *Nîet* Ion, *nîet* Ivan?... *a cîto*?

Ion. — (cu mândrie) Gîon!

Egor. — Gîon. (riđend) A! *pojalosti, duşinca moăa*... Gîon *nîet* hristian.

Ion. — Puţin îmi passă. Stăpănu-meă, cuconu Dumitrachi Ghiftuî, 'mî-o poroncît sē mă numesc de-acum înaînte Gîon... pentru că sînt gîocheă.

Egor. — *Cîto*? cîocoîă?

Ion. — (mănios) Gîocheă, măî... mere murate...

Egor. — Înteles... cîocoîă... *haraşo, haraşo*... Dar sē lăssăm vorba asta, că n'am vreme de perdut. Am venit de la Tărgu-Frumos ca sē aşed ostreţile aiste la balcon. Pot sē m'apuc de lucru?

Ion. — Poţi; hai, aşadē-le mai degrabă, că Dēă, cānd gāndesc că balconu'î fără ostreţe... mă umflă spaîma.

Egor. — Pentru ce, pan Gîon?..

Ion. — D'apoi n'ai vėđut, că cassa 'î zidită chîar pe malu eazuluî, în cāt de-ar căde cineva din balconu ista... (arată balconul). S'ar duce de-a dreptu în împărăţia broaştelor?

Egor. — *No*... mai bine... că ar învăţa a cānta, (face ca broascele) şi ar da conċert la fteatru.

Ion. — Ean las, *pan* Egor, că nu'î de șuguit cu eazu ista.

Egor. — Da adânc îi?

Ion. — De trii stânjinî!.. mai ales cole sub balcon... ȕice că n'are fund. Haî, mergî de pune ostrețile, ca să nu se întempe vr'o primejdie... (în parte) Boerîi s'o cam chefeluit ș'ar pute foarte lesne să facă huștiulîuc...

Egor. — Aista'î balconu cu pricina? (arată în stânga).

Ion. — Îe sama bine să nu cadî.

Egor. — (eșînd pe balcon) *Ni bořsa*.

Ion. — Să mai vîd ce fac boerîi. (merge la ușa salonului celui mic și privesce în întru).

Egor. — (în balcon bocănesce tare și cîntă):

Îa țiganka maladaîa,
Paulița mastavaîa,
Zniăîu varajiti (bis).
Palajiti denche vrucîcu
Palajiti barin vrucîcu,
Zniăîu varajiti (bis).

Ion. — alergînd la ușa balconului) Tacî, măî omule, că asurdești boerîi. Nu poți să puî ostrețile făr'a bocăni?

Egor. — *Nîet*.

Ion. — Eî, las dar, pînă s'or scula boerîi de la massă.

Egor. — (viînd în scenă) *Harașo... harașo*.

(Se aude ear în salonul cel mic chiote de veselie, și corul de la începutul sceneî I).

Prietinî bunî, să bem și să mîncăm,
Căci poate mîni vom da de ceas amar!
Etc. etc. etc.

Egor. — (căutând pe fereasta uşei salonului) A! *boji moi!* că nu sînt şi eu cu dinşii, sîm facem la mine, glu, glu, glu
(Se aude în salon glasul lui Ghiftuî, strigînd: Gîon! Gîon! adă şampanie).

Ion. — Îndată, cucoane. (deschide uşa salonului şi intră în el).
(Se zăresce în salonul cel mic o masă încunjurată de Ghiftuî, Hagi-Flutur, Acrostihescu, etc).

Egor. — (vine pe gânduri în faţa scenei) Uvâi! uvâi! dacă n'aş fi păţit ce-am păţit, acum aş ave şi eu cassă şi massă! aş ave şi eu cai şi trăsură... ca mai înainte. Aş fi tot birjar... ear nu negustor de harbuji şi de ferării în Tîrgu-Frumos!

Arie lipovenească:

Uvâi! uvâi! ce-am păţit!
Cînd eram birjar vestit,
Toată ziua mî primblam...
Cuconaş par' că eram!
Dar acuma calc pe jos,
Glodul din Tîrgul-Frumos!
Vînd căldări, harbuji, zîmoşi,
La Tîrgoveţii-frumoşi!...

Frumoşi... frumoşi... vorba vine, pentru că's din Tîrgu-Frumos... dar almintire... (stă puţin pe gânduri) *Boji moi!*... acu un an, eram la Eş... birjar la uliţa mare. Avem o droşcă de Brandmaier şi doi cai iuţi ca chiperul: unu Malerchi şi cel-alt Ichim!.. cînd le strigam: *paîdi Malerchi*... jidaniî de pe uliţa dice *avei!*.. Toţi cuconaşii vra sî se primble cu Egor la Copou şi 'mî plăte cîte trii sorocovovîia pe ceas... dar mai ales unu cu plete lungi... care socoteam că'i cuconaş... şi el era un coţcar... După ce m'o purtat pe datorie două luni... o fugit, fără sî 'mî plătească... Ah, *ti padlet*

cuconăș!... de l'oîu prinde vr'o dată, am sê'l satur de droșcă... sê'î trag o hurducătură... s'o pomenească!...

Arie lipovenească:

Am sê'l ieû la hăţuit
 Ca pe-un cal rău, nestrunit;
 Şi din biciu pocnind mereu,
 Chiăr la goană am sê'l ieû.
 Ear din trupul sêu cu frac
 Un răbuş mare-am sê'mî fac,
 Ca sê 'nsemn c'un par uscat
 Câte ceasuri l'am primblat.

Da mai pe urmă încă ce-am mai păţit c'o madamă de la fteatru... una madama Panchiţa... A! *boji moi!* ce ochi de drac ave!... când căta la mine îmi căde frêile din mână!.. ea umbla tot cu mine di şi noapte, şi când îi pomenem de parale... îmi dicea Egoraş... Egoraş!... când o auđem, mă făcem turtă dulce!... Într'o di, după ce-o primblasem vr'o trii luni pe datorie, merg la dinsa ca sê facem socotelile, ş'o găsesc plângênd... *no...* dac'am vêđut'o plângênd... 'mî-o vinit noduri în gât ş'am început şi eû a plânge. (scoate basmaoa şi'sî şterge ochii). Era datoare c'o sută de galbinî în târg, şi n'ave cu ce sê scape de ecsecuţie... eû, bun la suflet şi prost la minte, am alergat degrab' acasă, am pus amanet tot ce-avem, droșcă, hamuri, cai, ş'am adus suta cea de galbinî madamei Panchiţ, ca s'o agînt la nevoie... Când m'o vêđut, 'mî-o sărit în gât şi m'o sêrutat... A! *duşinca* Panchiţ!... *Pauliţ* Panchiţ!... a doua di o fugit şi ea... s'o făcut nevêđută!... şi de-un an de đile acum,

nicî n'am auzit de dînsa... (bătîndu-se cu pumnul peste cap).
Na! ti scatina... așa, am prăpădit tot ce-am avut ș'am
 agăuns a vinde harbuji și pește sărat în Tîrgu-Frumos.

Arie lipovenească:

*Boji moi! ce păcat
 Dac'ajungî amorezat!
 Te dau toate de sminteală
 Ș'apuci hoîssa 'n loc de ceală!
 Droșcar bun chîiar dacă ești,
 Drumul diina 'ți rătăcesci.
 Și tot ești mereu din cale,
 Și te duci mereu de vale.*

SCENA III.

Egor, Tița (viind prin stînga din grădină).

Tița. — (oprindu-se cu sfilă în fund) Oare unde se fie boe-
 riul?... Ce vîd? pan Egor aici?

Egor. — (intorcîndu-se soldătesce) Egor? *Îa...* o dducă!..

Tița. — (apropiindu-se) Nu mă cunoști, pan Egor?

Egor. — Ean așteaptă... *pastor...* dduca Tița?..

Tița. — Tocmai; m'ai vîdut la Iași în dugheana lui
 moș Talpă-Lată, unde vinei să cumperi ord și ovês.

Egor. — I! *boji moi...* cum ai crescut de-un an de
 dîle!... cum ai înbobocit!... par' că ești o lale *pre-*
crasnaî... Da ce mai face jupănu Talpă-Lată?

Tița. — Sănētos; o lăssat dugheana și s'o apucat
 de moșie. O luat în posesie chîiar moșiea asta.

Egor. — Moșiea lui cuconu Dimitrachi?

Tița. — Dar; o luat'o de la vechilul d-sale, pentru

Biblioteca Centrală
 Universității Publice

BIBLIOTECA CENTRALĂ

UNIVERSITĂȚII

că știi că boerul o lipsit vr'o patru ani din țară... și s'o întors numai de-abia de-o săptămână... cred că nici nu 'l cunoște moș Talpă-Lată.

Egor. — Dacă nici eu nu 'l cunosc... nu 'l-am vădut nici o dată... Dar se vede că 'i-o mers bine lui pan Talpă-Lată, cu ordu și ovëssu... s'o îngrășet?

Tită. — (ridând) Așa... acum suntem așezați aici de vr'o șese luni.

Egor. — Da el unde'î?

Tită. — Acasă... de-abia am sosit amândoi de la Roman, și cum am aflat că boerul o vinit la moșie, am alergat ca să 'l ved... Nu știi unde'î, pan Egor?

Egor. — La massă... Ai vr'o treabă cu dînsu?

Tită. — (în taînă) Am să 'î vorbesc.

Egor. — Și nu te temi să vii singurică... așa... în casa unui cuconas?

Tită. — Să mă tem?... de ce?... nu știi cât e de bun cuconu Ghiftui... Cât bine face locuitorilor... cum îl iubesc toți!... Ș'apoi când ai ști cum s'o îngrijit de copilăria me... cum mă dismerda când eram mititică... cum imi aducea păpuși și cofeturi... par'c'ași fi fost copila lui... D-lui o cheltuit cu dascalii care m'o învățat... și pot dice că'î sunt datoare cu toate.

Egor. — (ușmit) Bun hristian!... Da Talpă-Lată?... cum ai agiuns la dînsu?

Tită. — La moartea maică-mea, acum doi ani, neavînd nici o rudă, m'o dat stăpînirea sub epitropiea lui... ca prietin a casei noastre.

Egor. — Socotem că ți'î moș.

Tită. — Ba nu... așa 'î dic eă pentru că 'î bē-trân... E! sē fi fost atunci aici cuconu Dumitrachi, sūnt sigură că nu m'ar fi lăsat pe mână altora!.. Doamne! tare 'î bun la suflet!.. și tare mi'î drag!.. Când am aflat că s'o întors din străinătate... știî?... de 'mî-ar fi căduť din cer un logodnic cu pēru de aur, nu m'așî fi bucurat așa de mult!..

Egor. — (în parte, ștergēndu'sî ochiî) Ce sufletel de hū-lubiť! (oftează) A! Panchiť! Panchiť!

Tită. — (în taîună) 'Î-am cussut un călăf de ciubuc cu mărgele ș'am vinit sē i'l aduc.

Egor. — (cu dragoste) *Dușinca!..*

Tită. — (cântă).

Arie din Baba Hârca: Tata 'mî-a dis fata, fata.

Pentru mine, biată fată,
Fără mamă, fără tată,
N'am pe nime mai iubit
Pe pământul părăssit.
Pentru dînsul 'mî-așî da viața;
Mē rog sēra, diminēța,
Și dic Doamne, Dumneđu,
Tine'l tot pe dorul meū!

Egor. — (plângēnd) A!..

SCENA IV.

Egor, Tită, Ion (eșind din salonul cel mic).

Ion. — Haî, haî, cărați-vē că s'o sculat boeriî de la massă ș'o sē vie aici.

Tită. — (veselă) Boeriū... cuconu Ghiftuî are sē vie?.. Cât îmî pare de bine!.. am sē'l vēd.

Ion. — Ba te șterge pe guriță, acu de-odată, drăguță... hai...

Tită. — Apoi dar oîu aștepta... poate că mai pe urmă...

Ion. — Negreșit... du-te-acu de te primblă în grădină, pîn' ce 'și-or trage ciubucele boerii...

Tită. — (apropiindu-se de Ion și căutând la el cu ochi dulci). Da mi'i da de știre când a fi vreme, domnișorule?

Ion. — (în parte) Eaca!.. că n'o vădusem cât îi de frumusică... (cu blândețe) Cum se nu'ți dau de știre, drăguță... cum ți'i numele? (o apucă de bărbie).

Tită. — Tită.

Ion. — (în parte) Îmi vine s'o sêrut.

Egor. — Da eû ce fac cu balconu, *pan* Ivan?

Ion. — (mânios) Gîon... nu Ivan... măi, mere murate... Las că 'i așeđa ostrețile mai pe urmă...

Egor. — *No, harașo, harașo. Paîdiom, duduca.* (esă amêndoi prin fund în stînga. Ion îi urmează).

SCENA V.

Hagi-Flutur, Acrostihescu, *trei prietini*, Ghiftuî
(vine în urma tuturor).

(Ghifuî merge liniștit de se pune pe canape.—Ceia-l-alti se apropie vesel de oglindă și se grupează în fața lui).

Arie: *Haideti, frati, se traim bine.*

Toți (afară de Ghiftuî).

Haideti frați sê traim bine
Sê traim noi între noi,
Luând vremea precum vine
Și ridênd de-orî ce nevoi.

Flutur.

Vai de-acel care nu scie

Tineret'a prețui!

Eă, trăind în veselie,

Pên' la moarte-oïu chiui

Haï, haï...

Toți.

Haideți frați... etc. etc.

Ghiftui. — (cu tristeță) Ba că chiar... ați vorbit de v'ați prichit!

Flutur. — Da ce?... ear te-o apucat năbădăicile, vere Ghiftui?... ear ți s'o înecat corăbiile?...

Ghiftui. — (apropiindu-se de ceia-l-alti) Ba nu... Dău nu, fraților... vă înșelați... is tare vesel... atâta numai că mi'i urât!

Flutur. — Ce fel? ce fel ți'i urât... după ce-am deșertat dece butelci de șampanie, pentru ca să sêrbăm diua ta?... ce dracu?... ai bcut cât șapte și mai ai obraz să te jăluești... dici că ți'i urât?...

Ghiftui. — Mi'i urât cât opt... (oftând) A! voi nu știți ce 'i urâtul! Ce boală grozavă'i!...

Acrostihescu. — Nu știm?... ea așteaptă... (scoate din buzunar un volum manuscris și caută filele) Aurora... La mor-mântul ei!... odă la împăratul... odă la șahul... odă la craul...

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Ear o să ne lovescă 'n cap c'o poezie...

Acrostihescu. — Eată... ascultați... (citesce declamând):

«Urâtul e un demon ce-alungă omenirea
 Cu chinuri nesfârșite, cu pas neîncetat;
 El stinge 'n sin speranța, gonesce fericirea,
 Și 'n locul lor depune desgustul ne'npăcat!
 Amar de acel suflet pe care el atinge!..»

Ghiftui. — Și cele-l-alte... bravo, Acrostihescule!..
 de când faci ode pe la cei mari, n'ai nimerit nici o dată
 așa de bine...

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Nu's de dînsul...

Ghiftui. — Cu adevărat că urâtul îi un demon fără
 milă care mă gonește și noapte, și mă face să mă
 cred mort de viu...

Flutur. — Te gonește?... gonește'l și tu...

Ghiftui. — Da cum?... prin care chipuri?

Flutur. — O mie ș'o sută... Nu ești bogat?

Ghiftui. — Bogat... bogat... ș'apoi?... dacă 's
 bogat... ce'mi folosește?... tot asta 'mă-o aruncați în
 obraz... că 's bogat... că am dece miș de galbină venit...

Flutur. — Dece miș de galbină!.. auzi?... și 'ncă
 se mai fassoleşte?

Ghiftui. — Nu mă fassolesc, frate... știu că sînt
 creștinî care trăesc cu mai pușin... d'apoi... nu 'i
 totul să ai bogăție...

Flutur. — Ba 'i tot... dacă nu mă crezi... în-
 treabă lumea 'ntreagă.

Acrostihescu (declamând):

«Ce este bogăția? un vis, o nălucire!
 Chiar o nimică toată... un fulger, o lucire,
 O himeră...»

Flutur. — (împingând pe Acrostihescu) Mări, dute 'n colo cu himera ta, smintitule... audî?... dece miî de galbinî o nimică toată!... sugueşti, vere?... dece miî!... dacă eû cu suma asta fac pe dracu 'n patru... Dece miî de galbinî!... *Chirie eleison!*... ş'apoî încă i'î urât?... dă! pas de nu crede că soarta 'î oarbă...

Ghifuî. — Ce se fac?... aşă mi'î firea.

Acrostihescu (declamând):

«Firea ta îî o tirană,
Îî o aprigă duşmană!
Trebue de gâlcî s'o freci
Şi 'n vin s'o îneci!»

Flutur. — Aî audit?... eaca un chip minunat ca s'îţi lecueşti boala.

Ghifuî. — În zădar!.. Am cercat de toate şi n'am nimerit... Am intrat în slujbă, acu patru anî...

Flutur. — Tronc, Marico?... aî şi găssit chip... Ce slujbă?

Ghifuî. — Dicanicească!.. am vădut cu adevărat multe lucruri de ris... dar de geaba!.. n'am ris nici măcar de-o liţcae.

Flutur. — Cred şi eû... pas de pitrece cu haz când audî toată ziua: „Cătră cinstita giudecătorie!.. „aşă precum şi în urmarea celor mai sus pomenite... „jăluitarî... la faţa locului... făcendu-se sprafcă... şi „întorcendu-se cu natpis...”

Ghifuî. — Şi cele-l-alte... triî colî întregî, fără punct şi fără comă... 'Mî-am dat dimisia după o lună

de dîle, ș'am început a alerga prin adunări, prin baliuri, să caut distracții...

Flutur. — Ei!... și n'ai găssit?

Ghifuț. — Am găssit pretenții și etichete, care mî-o tăiet de-odată tot gustul de pitrecere... Cei mai mulți s'adună, nu ca să pitreacă, dar ca să critice... ș'apoi ce critici?... tot acele și ear acele, care le-am auzit cu șese ani mai înainte... De este vr'un bal?... societatea se 'nparte 'n două... damele de-o parte și cavalerii de alta, par' că de-abia s'ar cunoaște... dice că 'i de *bonton*... și când se'ncepe jocul, cei mai mulți din cavaleri se duc de se pun la cărți.

Arie: *Adi cu o petitiune, din Muza.*

De și damele 's plăcute,
Vesele, bine crescute;
De și joacă, lin, ușor,
Și însuflă dulce-amor;
Lor le sînt ađi preferate
Patru dame... cam ciudate
Care-aduc la cărți noroc
Și pe care toți le joc. (bis)

Flutur. — Înțeleg... dama de cupă, de pică, de caro...

Ghifuț. — Doamne! priceput ești, vere Hagi-Flutur!

Flutur. — Așa 's din născare, vere Ghifuț.

Acrostihescu (declamând):

«Prostiea din născare
Nici un leac nu are!»

Flutur. — Eaca mă! da aista de unde-o sărit cu poesiile lui cele șcioape?

Acrostihescu. — (supărat) Ea ascultă, măi vere... nu te-atinge de cele sfinte.

Flutur. — Care sfinte, mă?

Acrostihescu. — Așa se știî. Poesiea este-o artă sfintă... o fiică cerească...

Flutur. — Apoi dacă 'î o fiică cerească, n'o face să umble cu colinda la sărbătorile unora și altora... m'ai înțeles?..

Acrostihescu. — (în parte) Bestie incapace!

Flutur. — (în parte) L'am pocnit în pălărie! (cătră Ghiftuî) Ș'așa, vere Ghiftuî, nu'ți uita vorba?

Ghiftuî. — Ce vorbă?

Flutur. — Diceî că n'ai putut scăpa de urât nici în societățile Eșului... mare minune!... da eû rid cât șapte... pitrec... gîoc... fac curte, într'un cuvînt, trăiesc... și gust dulceața tinereții.

Ghiftuî. — De câți ani ești?

Flutur. — La Crăciun împlinesc 45 de ani... și cei mulți înainte.

Ghiftuî. — Ce tîner fericit!... eû am îmbetrănit de tot...

Flutur. — Audi bătrîn de 36 de ani!... (în parte) Îî cam smintit.

Ghiftuî. — (desperat) Vina me 'î dacă nimic nu'mă mai place pe fața pămîntului?... dacă nimic nu mai trezește 'n mine-o singură bătae de inimă?... am făcut voeajuri, și 'n loc de-a mă mira ca alții de minunile ce 'ntîlneam în calea mea, 'mî-era greû de ele...

Arie din Chirița: *Acest târg ce-i dic în lume.*

Cei mai mulți din călători
Se socot că sînt datori
De-orî ce lucru-a să mira
Și 'n veci gurele-a căska.
Ca și ei în drumul meu
Am căscat gura mereu...

Flutur.

De mirare?

Ghifuț.

Nici de cât...

Ci de somn și de urât...

Acrostihescu. — (*furios*) Cum?.. în fața minunilor civilizației ai putut sta rece și nesimțitor ca o marmură?.. nu ți s'o înflăcărat imaginațiunea?... nu?..

Ghifuț. — Nu... dar trupul mi s'o ostenit de-agîuns... Am ședut patru ani în străinătate ș'am cercat să fac amoruri...

Flutur și Acrostihescu. — Ei?..

Ghifuț. — N'am găsit nici o distracție în ele... Toate amorurile samănă unu cu altu... nu'î tinda și 'î manda... Începî a face curte... madama se cam supără de-o dată... apoi se 'nblânțește, ș'apoi nu mai poți scăpa.

Flutur. — Poate c'asa să fie pe-acolo, pe unde-ai colindat tu... dar pe la noi... slavă Domnului!..

Ghifuț. — În sfîrșit... sînt omul cel mai nenorocit din lume!.. orî în cotro mă 'ntorc, daŭ de urât... în dreapta urât... (*arată pe Flutur*) în stînga urât... (*arată*

pe Acrostihescu) O!.. vieața 'î nesuferită pentru mine!.. trebuie să fac ceva, ca să scap de dînsa...

Acrostihescu. — Cum?... ai avea de gând a te sinucide?

Ghiftui. — Poate... dar pîn' atunci voi care 'mî sînteți prietini, nu puteți descoperi ceva, care s'îmi înferbente sîngele... s'îmi sburlească chica în vîrfurile capului?... Am trebuință să es din letargia 'n care mă aflu... am nevoie de sguduituri... de...

Acrostihescu. — De emoțiuni?..

Ghiftui. — Precum dîci.

Acrostihescu. — Știi una?

Ghiftui. — Ce?

Acrostihescu. — Fă-te poet...

Ghiftui. — Foarte mulțumesc.

Flutur. — (cu explozie) Știi alta?

Ghiftui. — Care?

Flutur. — 'Mî-o vinit o idee.

Ghiftui. — (căutînd lung și cu mirare la Acrostihescu) **Ma-**
re minune!..

Flutur. — Însoară-te.

Toți. — Bravo... bună idee.

Ghiftui. — (după pușină tăcere) Știi că 'î nouă ideea asta?... Nu 'mî trîsnise nici o dată prin cap... (cu lene) Așa'î... d'apoi trebuie să caut, să cercetez, să aleg... și n'am curaj să m'apuc de-asemine catagrafie... Nu dîci... dac'ași ave vr'o femeie la îndemînă.

Flutur. — Ce te 'ngrijesci de geaba?... lasă-te la noroc.

Ghiftui. — Cu adevărat... femeia care 'mă-a eși înainte... o ție, mă cunun... cum o da Dumneșeu... De-oia păți ceva, atâta pagubă... o mai pătit'o și alții... Bravo, vere Hagi-Flutur!... bravo!... ai rare ori idei, dar și când îți vine câte una, încalte'i gogonată... (ridând) De mult n'am ris așa cu chef.

Toti. — Semn bun, vere...

Ghiftui.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
Cu ochi închiși voi astă-dă să mă 'nsor.
Nici mă 'ngrijesc de fac o nebunie,
Căci de urât tot era ca să mor.

Ceia-l-alți.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
Te sfătuim chiar astă-dă să te 'nsori.
Nu te 'ngriji că faci o nebunie,
Căci de urât tot era ca să mori.

(Ion intră și se opresce la ușa grădinei în fund).

Ion. — Cucoane, o sosit o trăsură cu poștalioni la scară.

Ghiftui. — Cine'i?

Ion. — O cucoană... doamna Ferchezanca...

Ghiftui. — Ferchezanca?... n'o cunosc... de unde'i?

Ion. — N'am întrebat'o... dar 'mă-o spus că doarește să vorbească cu d-ta.

Ghiftui. — Văduvă'i?

Ion. — Nu știu.

Ghiftui. — Du-te de-o 'ntreabă... De-a fi văduvă,

pofteste-o 'n casă... ear de 'î mărîtată, spune'î sê 'și caute de drum.

Acrostihescu. — Ce ȕici, domnule Ghiftuî?... o damă!...

Ghiftuî. — Aî dreptate... (luî Ion) De-a fi mărîtată, spune'î că n'o pot primi... că m'o lovit damla și 'mî pun lipitori. (Ion esă).

Toȕi. — Damla?... ce ideîe!...

Ghiftuî. — Mē feresc de femeî mărîtate, ca de tāmāe...

Flutur. — Eaca dracu! (în parte) Îî lipsește-o doagă...

Ghiftuî. — Îs sātul de amorurî... mărîtate pēn' in gāt.

Flutur. — ȕi încalte că ești ghiftuit, ca sē știm de ce te numești Ghiftuî.

Ghiftuî. — Haî... lăsaȕi-mē singur cu dînsa... Duceȕi-vē în grădină.

Flutur. — Da ce-aî de gānd sē faci?

Ghiftuî. — De-a fi vēduvă... o disvēduvesc și mē disholteesc tot o dată, nu mai târȕiū de cāt astă-ȕî.

Toȕi. — Vivat!... Noroc bun, vere!...

Toȕi.

Într'un noroc! de-acum... etc. etc.

(Esă prin fund cu toȕiî afară de Ghiftuî).

SCENA VI.

Ion, Ghiftuî, Ferchezanca.

Ion. — (deschiȕēnd ușile din fund) Doamna Ferchezanca! (esă).

Ghiftui. — (în parte) Se vede că 'î văduvă...

Ferchezanca. — (intrând) *Bonjur*... Cu domnul Ghiftui am cinste să vorbesc?

Ghiftui. — (în parte) Frumușică. (tare) Dar, doamna me... Prin care întâmplare?... Mă ertă, mă rog... ești văduvă?

Ferchezanca. — (închinându-se în toată forma.

Ghiftui. — (cu mulțemire) A!... Prin care întâmplare am plăcerea de-a primi visita d-tale?... Poftim, mă rog... (îi arată scaunul de lângă oglindă, și merge în fund de 'și aduce unul pentru el). Poftim...

Ferchezanca. — *Merci*...

Ghiftui. — Da mă rog... (se pun jos amândoi).

Ferchezanca. — Domnule, eată pricina în două cuvinte.

Ghiftui. — Te-ascult cu toată luarea aminte, (în parte pipăindu-și pulsul) Curios lucru!.. pên' acu nu 'mă pricinuește nici un efect.

Ferchezanca. — Ai audit negreșit, domnul meu, că stăpânirea voind a veni în ajutorul locuitorilor ce 'și-o perdut boii în iérna trecută, o hotărit a să face în țară o subscriere în folosul lor...

Ghiftui. — Prea frumos!..

Ferchezanca. — Toți patrioții s'o grăbit a răspunde la îndemnul stăpânirei ș'a lua parte la subscriere...

Ghiftui. — Cum?... a lua parte?

Ferchezanca. — Vrei să suguesti, domnule?

Ghiftui. — (serios) Ba mă eartă. Nu suguesc nici o dată.

Ferchezanca. — Gustul filonichie n'are... Toți

patrioții s'o grăbit d'inprotivă a mări subscrierea cu daruri generoase.

Ghiftui. — Mă miram și eu...

Ferchezanca. — Și fiind că d-ta ești cunoscut ca un om iubitor de oameni... ca un patriot...

Ghiftui. — Aș!.. și eu îs cunoscut de patriot?... mare poznă!.. nici prin gând nu 'mă trecea... Se vede c'o început a fi belșug în țară despre tagma patrioților?... Slavă ție Doamne! că mare secetă o mai fost vr'o câțiva ani!..

Ferchezanca — (cu entusiasm) Cine nu 'i patriot în ziua de astă-dî!.. Nădejduesc dar, domnul meu, că vei bine-voi a contribui și d-ta la binefacerea obștească... De aceea, trecând pe la moșia d-tale, am luat îndrăzneală...

Ghiftui. — Ce se potrivește... (în parte) Frumos vorbește! (tare) D-ta ești însărcinată cu subscrierea în ținutul nostru?

Ferchezanca. — M'o poftit Ispravnicu s'el agiut în treaba asta, ș'am primit cu mare bucurie.

Ghiftui. — Nu mă 'ndoiesc dar, că prin mânilor d-tale suma subscrierii trebuie să 'nfloască și să dea roadă bună... S'așa, mă rog, dicei că ești văduvă?..

Ferchezanca. — Eu?... mi se pare că nici n'am pominit...

Ghiftui. — Văduvă!.. plăcută poziție pentr'o femeie!..

Ferchezanca. — Mai plăcută, nici că se dă.

Arie din Scara măteî: *Ca se fi cucoana mare.*

Când ești fată, fată mare,
Nu poți face nici un pas

Făr' s'auđi de la spinare
A bunică'i dulce glas:

(imitând o babă).

«Ba șeđi mai dreaptă,
Șalu'ti îndreaptă,
Ba drege'ti fusta; fi mai cu foc.»
Și de 'ntêmplare
Dacă cutare
Îti face curte... auđi pe loc:
«Soro, vorbesce;
Soro, zimbesce;
Fă'ti ochii galiși sê'l amețesci.»
Ce necaz mare!
De supărare
Ești, Deu, în stare sê 'nbêtrânesci! (bis).

Ghifuți. — Așa 'i cât ești în casa părintească!..
Dar după ce eși odată din cușcă... după ce te măriți?..

Ferchezanca. — După ce te măriți... altă bele!..
aî scăpat de bunică și dai!..

Ghifuți. — Peste bun?

Ferchezanca. — Ba peste nebun... peste bărbat
care 'ti face dîle fripte...

Ghifuți. — Care vra sê dicē, d-ta ești cât se poate
de fericită de-a fi văduvă.

Ferchezanca. — (cu enthusiasm) Ce este mai dulce de
cât libertatea!.. Ce este mai plăcut de cât a nu atîr-
na de nime!

Ghifuți. — Și... de mult... te bucuri de văduvie?..

Ferchezanca. — De-abia de câteva luni... Mai
dêunăđi am scăpat de negru.

Ghiftui. — După cât am aflat... par' că sîntem megieși cu moșiile?

Ferchezanca. — Cale de-un ceas unu de altu. Am o rădășie unde șed cu multă plăcere... fiind c'acolo am îngropat pe soțul meu...

Ghiftui. — Înțeleg... te îndeletnicești cu vecinica lui pomenire.

Ferchezanca. — Ba nici gîndesc... O murit? s'îi fie de bine și Dumne-deu s'îl erte!...

Ghiftui. — Se vede că nu 'ți-o fost drag... peste te măsură.

Ferchezanca. — Ba, D'eu, nici chîiar pîn' la măsură... Bietu Ferchezanu era bătrîn, uscat și scurt ca Statu-Palmă... adică s'î nu bănuiești...

Ghiftui. — (zimbînd) Nici de cum.

Ferchezanca. — 'L-am cunoscut la Eșu... vinea adese ori la bunică-mea de gîuca concina... Pune-te în locu meă, cucoane Dumitrachi... el era boer... avea trăsură... și eu n'aveam altă destre de cât un car de nuri...

Ghiftui. — Pușin lucru...

Ferchezanca. — Ce fel pușin?

Ghiftui. — Vreū s'î dic, că'n veacul nostru... nu se cere destre de nuri... ci destre de bani.

Ferchezanca. — (oftînd) În rele vremi am agiuns!.. Într'o di, răposatu aducîndu'mi o ocă de castane zăhărite, două ocă de corăbiele și trii ocă de migdale amare...

Ghiftui. — Bre!... se vede că era cofetar?..

Ferchezanca. — Ba nu... dar căuta să mă 'ndulcească, pentru ca să'l țieu de soț...

Ghiftui. — Și te-o îndulcit?

Ferchezanca. — Cum nu, păcatele mele, dac' avea moșie... trăsură?..

Ghiftui. — N'am ce ție... dac'avea atâtea avuții...

Ferchezanca. — Adică... le-avea... le-avea... așa vine vorba.

Ghiftui. — Cum?

Ferchezanca. — Bietu Ferchezanu era Brașovan și 'mă spusese brașoave.

Ghiftui. — Elei!

Ferchezanca. — Mai brașoave!... giudecă însuți... Moșea lui cea vestită era o rădășie fără locuitori, și trăsura... o corabie a lui Noe... fără cai.

Ghiftui. — N'avea nici cai?... care cum s'ar prinde... te-ademenise numai cu vorbe dulci și cu migdale amare...

Ferchezanca. — Tocmai... pên' ce m'o pus în cofă... dar nu 'i bănuiesc, sormanu, că almintere era om de treabă și cu frica lui Dumnedău... După șese luni s'o hotărît, ca un om cu minte, a'si lua pașport.

Ghiftui. — Pașport de voeaj?

Ferchezanca. — (zimbînd) Dar... pe ceea lume.

Ghiftui. — Veți ce de treabă soț!

Ferchezanca. — (cu mulțemire) Și de-atunci am plăcere a fi văduvă.

Ghiftui. — A!..

Ferchezanca. — În lipsa răposatului, 'mă-am pus

trebile la cale... am vândut rădășia și pen' a nu mă 'ntoarce de istov la Iași, caut să câștig dragostea ținutașilor de Roman, făcând bine pe cât pot. (sculându-se) De aceea sunt prea fericită, domnul meu, că visita mea te-o hotărît a subscrie în folosul locuitorilor săraci.

Ghiftui. — (dând o pungă) Din toată inima, doamna mea. Poftim 100 de galbină din partea me.

Fercehanca. — (în parte) 100 de galbină!.. galanton boer! (tare) Îți mulțumesc, domnul meu, în numele sormanilor care te vor binecuvânta cu toată recunoștința ce meritezi. (închinându-se) Cu plecăciune.

Ghiftui. — (în parte) Frumos grăește! (tare) Sărut mânilor. (ducând-o pînă la ușă) Sînt pre fericit c'am făcut cunoștința d-tale...

(Se închină unul la altul. Ferchezanca esă).

Ghiftui. — (singur, viind în fața scenei) Îi hazlie cucoana asta... Eaca! am uitat să mă 'nsor!.. (aleargă la ușă din fund și strigă) Cucoană... cucoană!.. d-ta... ea, mă rog... (vine în scenă) Curios lucru!.. par' că 'mî trecuse de urât cu dinsa...

Fercehanca. — (viind înapoi) Pe mine mă chemi, domnul meu?

Ghiftui. — Am uitat să 'ți spun un lucru foarte însemnat... Știi că ești încă destul de plăcută?

Fercehanca. — (cu modestie) Ce se potrivește...

Ghiftui. — (serios) Se potrivește... nu 'ți fac complimenturi, că nu le pot suferi... Am iubit în viața me... pe vremea când încă mai iubeam... am iubit poate 50 de femei care era mai urâte de cât d-ta.

Ferchezanca. — Bunătatea d-tale...

Ghiftui. — Ce vristă socoți că am?

Ferchezanca. — D'apoî...

Ghiftui. — Spune drept, că nu mă supăr.

Ferchezanca. — Samenî a ave... așa... între două-deci și trii-deci și cinci de ani.

Ghiftui. — M'am născut cu șese ani înaintea răs-miriței.

Ferchezanca. — (cu mirare) Care?.. cea de an-țert?

Ghiftui. — (zimbind) Ba nu... cea din vremea vo-lintirilor.

Ferchezanca. — Vra se dîcî aî... (numără pe degete)

Ghiftui. — (oprind'o) Nu'ți mai bate capul... am 37 de ani.

Ferchezanca. — Ești în floare... Dar, mă rog, pentru asta m'ai chîemat înapoi?

Ghiftui. — Dar.

Ferchezanca. — (în parte) Par' că'i cam leșit?

Ghiftui. — Cum mă găsești la față?

Ferchezanca. — Cam galbîn... dar almintere des-tul de vioi.

Ghiftui. — (trist) Doamna mea... am un haracter, foarte trist!

Ferchezanca. — (zimbind) Vrei se dîcî, foarte mu-calit d'inprotivă...

Ghiftui. — Ba mă értă... îs trist din firea mea... Vieața 'mî pare o comedie giucată de oameniî ceî cu minte în benefiçiul celor nebunî...

Ferchezanca. — (în parte) Oare nu cumva o fost actor?

Ghiftui. — De aceea... în săptămâna trecută am vrut să mă disfac de dînsa...

Ferchezanca. — De cine?

Ghiftui. — (posomorît) De viață .. făcusem un testament în folosul a câți-va prietini care se găsesc acum în grădină, fiind că m'o ferit Dumnezeu de rude.

Ferchezanca. — (cu mirare) Un testament! da ce vroeai să faci?

Ghiftui. — (tragic) Să mă 'npușc!

Ferchezanca. — (speriată) Ce face? .. sêraca de mine!.. ai nebunit?.. să nu cumva să faci una ca asta, că n'or vre să te 'ngroape... auđi gust?... (în parte) Îi trăsniť cu leuca.

Ghiftui. — Nu te 'ngriji, cucoană dragă... că 'mî-am schimbat planul.

Ferchezanca. — Așa mai vii de-acasă.

Ghiftui. — În disnădêjduirea mea, am făcut alt proiect... la care d-ta îmi poți fi de-agiutor.

Ferchezanca. — Eă?

Ghiftui. — D-ta... ascultă: Am în Iași o păreche de case cu două rëndurî... am moșia Ghiftuienî cu locuitorî... care 'mî aduce opt miî de galbinî... am du-gheni, vii și trăsuri... cu cai... Averea mea sê suie la 10,000 de galbinî venit.

Ferchezanca. — (în parte) Crișu el!

Ghiftui. — Vrei sê împărțestî cu mine?

Ferchezanca. — (rêsărind) Eă? sê împărțesc?... Ean lasă șaga... vai de mine, că poznaș mai ești!

Ghiftui. — (serios) 'Ți-am mai spus, cucoană dragă,

că nu suguesc nici o dată... Dacă socoți că poți să-ți schimbi veduviea pe soma asta de 10,000 de galbină... eu sunt gata a sfârși târgul cu d-ta... Ați cântăm Isaiea dântuește împreună.

Ferchezanca. — Cum? Dă, vrei să ne cununăm cu tot dinadinsul?.. Te-ai și amoretat de mine?

Ghifuț. — Ba nici n'am gândit... dar în loc de-a mă 'npusca, am hotărit să mă 'nsor... Vrei?.. primești?.. Gândește și te hotărăște ori așa... ori așa... eu nu silesc pe nime.

Ferchezanca. — (privind vesel la Ghifuț) Când îți spun că ești mucalit... fie! Te socot un om cum se cade... (Ghifuț zimbesce) cam tueș... dar sunt sigură că ești în stare a face fericirea unei femei.

Arie din Nișcorescu: *Lacustele*.

Ghifuț (vesel).

De'i așa, encoană dragă,
La 'ndoială nu mai sta,
Căci voesc, Dă, fără șagă
Să mă 'nsor cu dumneta.

Ferchezanca.

Cum?.. voiesci acum îndată?
Dar nu crezi că ne-om căi?..

Ghifuț.

Ha! să ne 'nsurăm de-odată
Ș'apoi... ne-om tot pocăi.

SCENA VII.

Ferchezanca, Ghiftui, Tița (în fund).

Tița. — (cu bucurie) Eată'l însfârșit!

Ghiftui. — Ce este ?

Tița. — Eă is, cucoane... **Tița...**

Ghiftui. — (mergând la Tița) A! tu ești, dragă Tițu-lică?... de mult nu te-am vădut... Ea veđi cum o crescut, de unde era numai cât o păpușă... (o dismeardă).

Ferchezanca. — (în parte) Ce copilă sē fie asta?

Tița. — (cu dragoste) Doamne! cucoane, tare 'mī era dor sē te vēd!

Ferchezanca. — (în parte) Dor?... eaca mă!...

Ghiftui. — Da de unde și pēnă unde-ai sārīt aici la moșie?

Tița. — Că aici șēd cu moș Talpă-Lată, posesorul d-tale.

Ghiftui. — Nicī nu'l cunosc... El mi'ī posesor?... îmi pare bine. Da ea spune'mī degrabă, Tițo... dorești ceva de la mine?

Tița. — Ba nu... doream numai sē te vēd... că tare 'ī de mult...

Ghiftui. — Ei; acum m'ai vēdut... du-te și 'ī vini mai pe urmă... că am pučină treabă...

Tița. — Cum? mă alungī așa degrabă?..

Ferchezanca. — Da eși adī, soro dragă, când îți poronțește boeriu... Nu 'nțelegi că are treabă?..

Tița. — (cu lacrimi în ochi) Eaca mă duc... mă duc...

Ghiftui. — Da sē viī peste-un ceas, Tiță... ai au-

dit? .. (cătră Ferchezanca) Îți dau dece minute ca să te hotărăști de vreî a te numi de-acum Ghiftuianca în loc de Ferchezanca.

Ferchezanca. — (coborând ochii) Numai dece minute?..

Ghiftui. — Ei; fie 12... îți dau toată vremea. (merge spre salonul cel mic și se întoarce înapoi).

Tită. — (în parte) Ce-am audit!

Ghiftui. — (întorcându-se se apropie de Ferchezanca și ȋice apăsât). Trăsurile mele 's cu caî... (înră în salonul cel mic).

Ferchezanca. — (în parte) Ei!.. pas de te mai fasso-lește, dacă poți, giupineasă Panchiță... (se pune pe scaun).

Ghiftui. — (deschidând ușa salonului) Cu caî!

Ferchezanca. — (răsărind) Carnacsî!..

SCENA VIII.

Tită (în fund), **Ferchezanca.**

Ferchezanca. — (în parte) Mulți oameni stropsîți am vădut... d'apoî și ca aista!.. Da oare cine să fle copila cea de dinioare? .. (întorcînd capul) A! tot aice'î... (tare) Drăguță... ea vină 'n coacă.

Tită. — (cu sfială) Eă, cucoană? (se apropie de Ferchezanca).

Ferchezanca. — Dar... ean spune'mî... de mult îl cunoști pe boerîu?

Tită. — Din copilăriea me... .

Ferchezanca. — Așa?... ce soîu de om îi?

Tită. — Cel mai bun din lume; darnic, milostiv... El s'o îngrijit de mine ca un părinte... și'î păstrez cea mai adîncă recunoștință...

Ferchezanca. — Păstrează, fata mea... păstrează, că bine faci.

Tița. — Și'l iubesc din tot sufletul...

Ferchezanca. — (în parte) Eaca... oare nu cumva 'i-o picat vr'un tronc la inimă copilei?..

Tița. — (după mică tăcere) Cucoană...

Ferchezanca. — (sculându-se) Ce'î?..

Tița. — Mă rog, mă ertă dacă îndrăznesc... așî vroi să'tî fac o întrebare...

Ferchezanca. — (mândră) O întrebare mie?

Tița. — Mai dinioare am auzit ceva... adevărat îî că se 'nsoară boerîu?

Ferchezanca. — Așa 'mî pare.

Tița. — (în parte, cu îndușoare) Se 'nsoară!.. curios lucru!.. nu știu ce simțesc... bucurie negreșit... dar, par'că'mî vine-a plânge... (cătră Ferchezanca) Și cu cine se 'nsoară, cucoană... știî d-ta?..

Ferchezanca. — (fără a se uita la Tița) I s'o aprins călcăile pentru mine.

Tița. — Pentru d-ta?.. nu se poate!

Ferchezanca. — Ce-ai dis?

Tița. — (în parte, plângend) Na, că 'ncep a plânge...

Ferchezanca. — (în parte) Doamne! că proaste's fețele de la țară! (merge spre fund).

SCENA IX.

Tită (în stânga în fund), **Hagi-Flutur** (intrând pe ușa grădinei din fund), **Ferchezanca**.

Flutur. — Ei! vere Ghiftui, sfârșit'ai?... (vădând pe Ferchezanca) Ce'mi vedură ochii!

Ferchezanca. — (vădând pe Flutur) Piei drace!

Flutur. — Panchița!

Tită. — (în parte, cu mirare) Panchița!

Flutur. — (deschidând brațele) Panchița! foasta stăpână a inimei mele... foasta prima actriță de la teatru național!

Ferchezanca. — (ridând) Hagi-Flutur!.. fluturul cel mai bătrân din Iași!

Ariea: Baletului umbrelor, din opera: Robert le diable.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Înpreună).

Ce 'mi vedură ochii!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'ai dat pelea popii?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu!

(Împreună, jucând cancan).

Ha! dar se jucăm;

Ha! dar se cântăm.

(bis).

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

Ce 'mî vîdурă ochii!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezan a.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'ai dat pelea popii?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu!

Tită. — (în parte) Par' că visez!..

Flutur. — Da ce dracu te-ai făcut, sufleteleule, de-un an de zile de când ai perit din ochii mei?

Ferchezanca. — (veselă) Eă, puile?.. m'am sfădit cu directoru teatrului și de disnădejduire m'am măritat...

Flutur. — (în mare mirare) Te-ai măritat?.. tu?..

Ferchezanca. — Hî, hî.

Flutur. — Măritat?

Ferchezanca. — (face semn din cap că așa).

Flutur. — Pravilicește?

Ferchezanca. — Paragrafu... cutare...

Flutur. — Marî sînt minunile tale, Doamne!

Ferchezanca. — Așa, dragă... am luat un bilet de loterie la cantora măritişului, ş'am prăpădit... Dar ce-o fost s'o trecut... (închinându-se) Îs veduvă din cap pîn' în picioare.

Flutur. — 'L-ai și pus la cale pe bietu...

Ferchezanca. — Ferchezanu?.. altă ceva. Era bētrân ca hanu lui Vangheli...

Flutur. — Cum s'ar dice... cam hardughie?..

Ferchezanca. — Ba 'ncă ce?.. sē fi mai trăit pîn' în vremea baracilor... îl doboră pojarnicii... dar 'și-o luat tălpășița mai înainte... (oftând) Ah! Fluturaș dragă, când ai ști cāt 'l-am jălit!..

Flutur. — (zimbînd) Cāt?

Ferchezanca. — Te mîerî ce și mai nimic.

(rid amîndoi).

Tită. — (în parte) Sērmanu boerîu!.. Ce femeie vra sē îee!

Ferchezanca. — Da nu știi o bazaconie și mai gogonată?... Domnul Ghiftui mă iubește peste măsură... și mă roagă să 'l ieș. ... că piere... (veselă) Ce dicit de asta, moș Flutur?.. (lovindu'l peste pantece) Așa colac!..

Flutur. — (ridând) Chîiar colac peste pupăză. (arată pe Ferchezanca).

Ferchezanca. — Pupăză!.. Nu 'mî spuî că te-ai deschis, Flutur bătrân?

Flutur. — M'am deschis ca o lăle la ochiî matală... Da ea spune'mî, ai de gînd să primești propunerea lui Ghiftui...

Ferchezanca. — Cum socoți?

Flutur. — D'apoî... știu eu?..

Ferchezanca. — Audi?... și eu diceam că s'o deschis!.. Primesc în complet ca la giudecătorie... Mai am încă vr'o cinci minute ca să mă hotărîesc... dar le jîrtfesc pe altariul amorîului!..

Flutur. — Să 'ți fie de bine... Apropo... știi că ai să găsești aici o mulțime de cunoștinți vechî?

Ferchezanca. — Care și care?

Flutur. — Acrostihescu și toți ceîa-l-altî prietini.

Ferchezanca. — Acrostihescu?... care?... Odobașa?

Flutur. — (ridând) Ce fel Odobașa?

Ferchezanca. — Așa 'î dic eu... Odobașa, pentru că nu face altă de cât ode... Îs aici?... bravo!.. mă duc să'î vîd... unde's?

Flutur. — În grădina... (cu galanterie) în grădina d-tale... Dă'mî voîe să'î slujesc de cavalier... (îî dă brațul).

Ferchezanca. — Tot galant?... bine te-am botezat eu Hagi-Flutur.

Flutur. — Îmi place-a sbura din floare 'n floare și din Panchiță 'n Panchiță...

Ferchezanca. — Berbantule...

Arie din Chirița: *Haideti împreuna.*

(împreună).

Haideti în grădină
Să ne rătăcim,
Și cu-ai mei prietini
Să ne întâlnim.

Flutur (galant).

N'ai frică 'n grădină de te'i rătăci,
Pintre florî îndată eu te-oiu și găsi. (bis).

Ferchezanca.

Veđi'l dacă'i flutur, florî în veci vânează...
Vrabiea bătrână tot malai visează. (bis).

(împreună).

Haideti în grădină
etc. etc. etc.

(esă prin fund amêndoî).

SCENA X.

Tită. — (singură) Nu'mi vine să cred câte-am audit... ce femeie nerușinată! și tocmai ea să fie nevasta cucu-nului Ghiftuî!... Cum de-o putut să se orbească așa de tare d-lui care 'i om în toată firea?... nu putea să aleagă mai bine?... să găsească o copilă cu purtări bune... care 'l-ar fi iubit pên' la moarte... ca mine... (plânge).

Arie din *Baba-Hirca*: *Of, of, of, si auleu!*—

Din a mea copilărie
 Eū pe dînsul 'l-am înbit.
 Orî ce dulce veselie
 De la dînsul 'mî-a venit.
 Dar vai mie! 'n rătăcire
 Dragul meu ađi a căđut;
 Ş'orî ce dor de fericire
 Pentru mine e perdut!
 Doamne!-ascultă al meu dor } (bis).
 Seū dă'mî voie ca să mor! }

Ah, de-acum s'aū sfîrşit toate;
 Lumea 'ntreagă 'î un mormênt.
 Şi de-acum nimic nu poate
 Să mă 'ncânte pe pămênt;
 Căci în oarbă rătăcire
 Dragul meu, vai! a căđut;
 Ş'orî ce dor de fericire
 Pentru mine e perdut!
 Doamne!-ascultă al meu dor } (bis).
 Seū dă'mî voie ca să mor! }

SCENA XI.

Tiţa, Egor, Acrostihescu (spăriet, vine din fund alungat de Egor).

Acrostihescu. — Nu pune mîna pe mine că te îe dracu.

Egor. — De-acum nu scapi de mine pên' ce nu mi'î plăti... (vre s'î apuce de guler).

Acrostihescu.—Nu te obrăznici, măi zahar *marojna*, că te topesc.

Egor. — *A cîto?*.. (furios) *Ah! ti coțcar...* te port două luni de țile cu droșca, ș'apoi când îi la plată, speli putina?... (îl țe de guler) *Dava! parale...*

Tită. — (căutând s'e dispărtaşcă) Da ce este, pan Egor?

Egor. — Ce este?... nu băga de samă; am prins un muștereu... (îl sgâlție) *Dava! parale...*

Acrostihescu. — Parale... parale... n'am acu.

Egor. — *Nima?*.. *No*, ha! cu mine amanet la Târgu-Frumos...

Acrostihescu. — (în parte) Cum dracu se scăp? (tare) Ea ascultă, Egoraș...

Egor. — *A n'iet* Egoraș... *ia* Egor!..

Acrostihescu. — Egoraș dragă... fi! om de treabă că 'ți-oi! face o odă.

Egor. — *Cito?*

Acrostihescu. — O odă ca să treci la posteritate...

Egor. — *A cîto ti tam* post?... *No*, e! postit des-tul un an de țile... *dava! parale* că 'ți ie! surtucu... (vrea s'e! disbrace).

Acrostihescu. — (furios) Ce face?... să nu cumva... că te sfărâm în bucăți, de nu te-a putea drege nici un carêtaș... (îl împinge departe de el).

Egor. — (răpeșindu-se). Tu?... Așteaptă...

Acrostihescu. — (fugind pe ușa cea ascunsă) Ba nici gîndesc...

Egor. — (alungându'l) *A... hti... padlet!*.. (esă).

Tită. — (alergând după ei) Pan Egor... pan Egor... stă!... (esă).

SCENA XII.

Ferchezanca, Flutur, Prietenî.

Arie din *Scara mătiei*: *Se traiasca 'n veselie...*

Prietenii (vind din fund),

Să petreci în veselie,
Doamna mea, precum doresci;
Peste inimă şi moşie
Ca o zină să domnesci.

(Se închină la Ferchezanca).

Ferchezanca.

Dragii mei, a voastr' urare
Cu plăcere o primesc,
Şi la toţi avere mare
Eû din suflet vă doresc.
Dragii mei, cu bucurie
Vă poftesc la cununie...

Toţi.

Să trăesci în veselie,
Doamna mea, precum doresci;
etc. etc. etc.

Flutur. — Să trăească stăpâna moşiei Ghiţuîenî!

Ferchezanca. — (îchinându-se) Amin.

Toţi. — Să trăească doamna Ghiţuianca.

Ferchezanca. — (îchinându-se) Domnilor...

Flutur. — Negreşit că vëru Ghiţuî se găseşte cuprins de cea mai vie nerăbdare ca să te vadă... Hai să'l hiritisim pentru fericirea lui...

Toţi. — Hai, hai...

(Flutur merge de deschide uşa salonului mic. Ghiţuî se zăresce dormind pe o canape).

Flutur. — Ce ved?... doarme!

Toți. — Doarme!

Fercehanca. — (supărată) Doarme!... Nu mă așteptam la una ca asta...

Flutur. — Negreșit c'o adormit înadins ca să viseze la iubita lui mireasă.

Fercehanca. — (mâniosă) Flutur bătrân... acuș îți smulg aripile... Hai, cărați-vă de-aici... lăsați-mă singură cu domnul Horăilă ista... căci am să'i grăiesc... (în parte) Frumoasă impresie 'i-am făcut se vede!

Toți (eșind închinându-se).

Să petreci în veselie,
etc. etc.

SCENA XIII.

Fercehanca, Ghiftui.

Fercehanca. — (apropiindu-se de Ghiftui) Cucoane Dumitrachi...

(Ghiftui horăcesce).

Ean auzi'l cum horăeste!.. par' că 'i un ogeac aprins.. Domnule Ghiftui... pace!.. îi dus pe ceea lume... Ean se'l șuer (șueră. — Ghiftui tace) O stat moara... acu'i vremea. (tare) Domnule Ghiftui...

Ghiftui. — (răsărind) Ha... ce'i?... cine mă chlamă?... A!.. d-ta ești, cucoană?..

Fercehanca. — Da frumos horăești când vreî... ai putea întrece toți bondarii din țară la un loc.

Ghiftui. — Se poate... E! ce păcat că m'ai trezit!

Ferchezanca. — Păcat?..

Ghiftui. — Dar... 'mă-ai spăriet un vis cât se poate de plăcut... Pune-ți în gând că visam că erai lângă mine... (Ferchezanca zimbesc și coboară ochii) și că'mi diceai, c'un glas de ânger, că nu mă poți suferi... știi?... par' că mă ungeai cu miere la inimă.

Ferchezanca. — (cochetând) Adeșe ori visurile 's min-ciunoase.

Ghiftui. — (trist) Păcatu mare...

Ferchezanca. — Ha, ha, ha, că șăgalnic mai ești... Cele 12 minute o trecut...

Ghiftui. — Care 12 minute?... A! mă eartă... 'mă-aduc aminte... dar... dar... pentru propunerea ce ți-am făcut?..

Ferchezanca. — Tocmai... am gândit... am chib-zuit... și m'am hotărit...

Ghiftui. — A nu primi?

Ferchezanca. — Ba d'inprotivă... primesc.

Ghiftui. — (puindu-se pe canape) Ba Deu?

Ferchezanca. — Găsești că'i lucru de mirare?

Ghiftui. — (scotând țigarete din buzunar) Ba nici de cum... (cu mare sânge rece) Când îi vra să ne cununăm... is ga... a... ta. (cască).

Ferchezanca. — Frumos!... boeriu 'ncepe-a căsca, pên' a nu să însura!..

Ghiftui. — Nu băga de samă... (dându-i o țigaretă) Poftestî?

Ferchezanca. — (supărată se depărtează de canape) Foarte-ți mulțimesc... nu metahirisesc pe nemâncate.

Ghifuț. — A! (cască).

Ferchezanca. — (în parte) Ear cască!... curioasă li-ghioae!... de n'ar fi om, așa crede că-i somn...

SCENA XIV.

Ghifuț (pe canape), **Ferchezanca** (în dreapta), **Egor**.

Egor. — (intrând fute prin fund) 'L-am scăpat! 'mă-o perit din ochi!... (vădând pe Ferchezanca) A! *boji moi!*... Ce ved?... Panchiț!

Ferchezanca. — (în parte, cu spaîmă) Egor!...

Egor. — Panchiț!... în sfârșit te-am găsit și pe d-ta!... ați în diua lui *sfeți* Mina.

Ghifuț. — (în parte, cu sânge rece) Se vede că mireasa mea are cunoștinți prin lipovenime.

Egor. — (cu durere) A! Panchiț! Panchiț! cum 'ți-ai făcut ris de bietu Egor!... A! *tam nîet* frumos... *nîet* hristian.

Ferchezanca. — (în parte) Vai de mine! c'a să mă comprometeze d'inaintea boeriului... (tare) Eă?... nu te 'nțeleg... nu știu ce vrei să spui... nu te cunosc...

Egor. — (furios) Nu mă cunoști?... A! ai uitat pe Egor birjariu care te-o purtat cu droșca trii luni de dîle pe datorie... ai uitat că te-am scăpat de la nevoie?... că m'am calicit pentru ca să te scap de ecse-
cuție?... Nu mă cunoști?... dar când 'ți-am adus cei

o sută de galbină, cum de mă numeaî Egoraş?... cum de 'mî săriaî în gât?... cum de mă sërutaî?... Mă cunoşteaî atunci?...

Ferchezanca. — (în parte) Am păţit-o!.. (tare) Eă 'ţi-am sărit în gât?... eă te-am sërutat pe tine?... Ce obraznicie!.. un droşcar sē mă batgiocorească de la ochi!.. (cătră Ghiftuî) Şi d-ta suferi una ca asta în casa d-tale?... ah... ah! (se face că leşină),

Ghiftuî. — (cu sânge rece) Ba că bine ăică... Lasă, cucoană... nu mai leşina că 'l daă eă afară pe beţi-vul ista.

Egor. — (mânios) *Cito?*

Ghiftuî. — Ha, ha, vorbeşti lipoveneste?... dacă 'i așa... (arătând uşa) *Na leva... paşol... scari...*

Egor. — *Îa?...*

Ghiftuî. — *Îa!...* vorbeşti şi nemţeşte?... *also fort, fort... gleich.*

Egor. — Nu vreă... sē 'mî plătească d'intēi 100 de galbină.

Ghiftuî. — (cam mânios) *Paşol* itî ăică. (în parte) Mi se pare că 'ncep a mă mânîe... (îşi pipăe pulsul) Dar... bate mai îute... slavă Domnului! (cătră Egor) Încă n'ai eşit?

Egor. — (puindu-se pe un scaun, în fund) *Nîet.*

Ghiftuî. — *Nîet?..* Eî apoi vreî sē te-arunc pe fereastă?

Egor. — Tu?... ha, ha, ha. Vin dacă vreî sē te hârbuesc ca pe-o droşcă veche.

Ghiftuî. — (în parte) Auă!.. acu m'am mânîet de tot.

Egor. — (suflecându-şi mânîcile) *No; paîdi suda...*

Ghifuî. — (scotându-şi surtucul) Aşteaptă, *Marojna...*
că te-oîu topi eu acuş.

Ferchezanca. — (în parte) Vaî de mine! c'or se se
bată!.. Eaca pozna.

Ariea căluşeilor din: *Nunta tieraneasca.*

Egor şi Ghifuî [împreună]

Vaî de tine,	}	(bis).
Vaî de tine!		
Cată de te ţine bine;		
Cu mânie şi cu ură		
Am se'ti sfărm dinţi din gură.		

Ferchezanca (alergând între amândoi).

Staţi pe loc... nu luptaţi... şede reu...	}	(bis).
Ghifuî şi Egor [împreună].		
Nu vreū!		

Ferchezanca (cătră Ghifuî).

Ah, te rog... fi blajin, domnul meu...

Ghifuî.

Nu vreū!

(împreună).

Egor şi Ghifuî.

Vaî de tine,
Vaî de tine!
etc. etc.

Ferchezanca (în parte).

Vaî de mine, vaî de mine!
Se bat, eată, ca mai bine...

Vai de mine! mă tem foarte
Să nu facă vre o moarte.

(Ghifuț și Egor se luptă cercând a se trânti la pământ. Ghifuț îl împinge pe Egor spre balcon).

Ghifuț. — Ha, ha... Măi, turtă dulce... bătae vreî?... așteaptă.

Egor. — *Ah! ti şelma...*

Ghifuț. — Am să te 'nvêț polca... ea așa... (tot întorcându-se în luptă, ajung pe balcon).

Ferchezanca. — (spărietă) Stați, stați, pentru numele lui Dumnezeu!

Ghifuț. — (în balcon) Nu te da, *Marojna...*

Egor. — *Pastor...* (se aude un vuet de grilaje stricate).

Ghifuț. — Ține, mă... ține, mă...

(Se aud amândoi răcnind și cădând în eaz).

Ferchezanca. — (răcnind cu spaîmă, caută pe fereasta balconului) Vai de mine!.. c'o cădut în eaz din balcon!.. nu se mai zăresc... poate că nu știu să 'noate!.. (desnădejduită) Or să se 'nece... și 'ncă n'am apucat măcar a mă mărita... (aleargă în fund și strigă) Săriți!.. săriți!.. alergați!..

SCENA XVI.

Ferchezanca, Tița (viind din fund și aducând pe brațe o manta)

Tița. — Ce este? ce este?

Ferchezanca. — (perdută) O cădut în eaz cuconu Egor și Ghifuț droșcaru.

Tită. — Săraca 'n de mine!.. hai s'alergăm degrabă. . .

Ferchezanca. — Hai să ridicăm satu. . .

Arie din Scara Măteii: *Tălharii.*

Ferchezanca și Tită (deschidând ușele din fund)

Prietini, săriți, ajutor!

Că'n baltă se 'neacă și mor!

(Tită esă prin fund alergând).

SCENA XVII.

**Ferchezanca, Flutur, Acrostihescu, Prietini,
Slugi** (toți vin din toate părțile alergând).

Toți.

Ce este? ce vuet? ce zor?

Cui trebuî aici ajutor?

Ferchezanca.

Egor și Ghiftuî...

Toți.

Ce spui?

Ferchezanca.

Bătându-s'aici. . .

Toți.

Ce dici?

Ferchezanca.

În eaz aû dat, Deû,

Toți.

Valeû!

Ferchezanca (cu desnădejde)

Ca doi bivoli grei.

Toți.

Elei!

(împreună)

Degrabă, degrab' ajutor,	} (bis)
Că'n baltă se'neacă și mor.	

(O parte din persoane se răped în salonul cel mic și se fac nevădute prin dreapta. Ceia-l-alți se apropie de fereastă și caută cu groază spre eaz... Sînt cu toții grupați ast-fel, în cât ușele din fund s' se poată vede de public. — După o mică tăcere, se aude sub balcon glasul lui Acrostihescu, ȋicînd:) S'o înecat!..

Toți. — S'o înecat! (rămân încremeniți toți).

(Ghifuț acoperit cu o manta se arată întovărășit de Tița la o ușă din fund. Când aude cuvîntul s'o înecat, se opresce înspăimîntat. Nime nu'l vede).

Ghifuț. — (în fund) Am făcut moarte de om!.. am înecat un sudit!.. de-acu 's prăpădit!.. or s' mă dee în criminal!

Tița. — Tîst... vin cu mine... că te scap eu.

(Ghifuț și Tița se fac nevăduți în stînga. Ceia-l-alți de pe scenă caută tot pe fereasta balconului).

Ferchezanca. — (pe fereastă) Nu mai este nici o nădejde, Odobașa?

Acrostihescu. — (sub balcon) Nu... is perduți!

Ferchezanca. — (cu disperare) Perduți!.. or s' se muzeze ca crastaveții în eaz... aleluia... am rămas ear vĕduvă... ah! (leșină).

Toti.

Vai, ce întâmplare!	} (bis)
Staă încremenit!..	
Printr'o înecare	
Toate s'aă sfârșit.	

(Rămân toți încremeniți. — Flutur caută să dea ajutor Ferchezan-
căi. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă o odaie mare și simplă mobilată. Ușă în fund și de-a stânga ei o scară care duce la rândul de sus. — În capetul scării o altă ușă. În stânga o fereastă ce dă în grădină, în dreapta o sobă și d'inaintea ei o masă pe care se ved o oglindă mică și un sfeșnic cu un căpețel de luminare. — Scaune pe lângă pereți. O ușă dincolo de sobă, care duce în odăile lui Talpă-Lată.

SCENA I.

Tită (la fereastă, privind în câmp).

Nu se zărește încă. De adă dimineață de când 'l-o trimis moș Talpă-Lată la Târgu-Frumos cu scrisori... (viind în scenă) Sermanu bietu boeriu!.. s'ajungă a se face cioban tocmai la posesorul lui!.. (veselă) Un cioban cu deuce miș de galbină venit!.. Cât îmi pare de bine că m'am găssit lângă dînsu când o scăpat din eaz... 'L-am ascuns într'o manta și, fără a fi zărit de nime, 'la-m adus la noi acasă... de-atunci îl ved în toate dîlele... că n'are ce face... de când s'o înecat Egor... el îi silit să șadă aici ascuns în strae țărănești... de frica jan-darmilor...

Arie din *Scara mălei*: *Paserele mult iubite.*

Deu îmi pare foarte bine
C'a scăpat el de la moarte
Și din ochii tuturor;
Dar îmi pare și mai bine
C'a scăpat el chiar prin mine...
Și că'i sînt de ajutor.
A pierdut a sa avere
Boerie și putere,
Ajunghând a fi păstor;
Dar în loc de bogăție
Și de-o seacă boerie
Îi rămâne-al meu amor!

SCENA II.

Țița, Talpă-Lată (viind din fund).

Talpă. — (supărat) Țițo?... n'o mai vinit ghiorlanu cel de Stan?

Țița. — Nu, moș Talpă-Lată.

Talpă. — Ce mojić leneș!.. de ađi dimineață de când 'l-am trimes la Târgu-Frumos... s'o fi oprit în vr'o crăsmă, că tot îi đi de târg astă-đi.

Țița. — Cine?... el în crăsmă?... (în parte) Un boer în crăsmă! dacă s'o mai vedut!..

Talpă. — Așa 's țăranii istică... s'o făcut niște bețivi de frunte de când s'o înmulțit velnițile... și nu mai poți face nici o treabă cu dinșii.

Țița. — Ea las', moș Talpă-Lată, că Stan nu 'i țăran de rënd; el nici nu știe ce'i vinu măcar.

Talpă. — Vorbă'î?... un țopîrlan ca dînsu... leneș... somnoros... tueș... care când îi poroncesc câte ceva... să măture cassa... să aducă apă de la fântână... se uită la mine cu ochii boldiți, ca o broască la soare... Mă mir ce'l tot aperi, Tițo dragă, că nu plătește nici doi bani... (în parte) De n'ar fi un mojić prost, aș crede, Doamne eartă-mă! că 'i-o cădut tronc la inimă.

Tița. — D'apoi și d-ta, moș Talpă... nime nu te mai poate mulțemi... bîetu Stan lucrează cât poate, s'ermanu! și d-ta în loc să fii bun cu dînsu, nu înce-tezi de-al ocări ca pe-un argat prost...

Talpă. — Eî! ba nu cumva ai vra s'î bag în sîn și s'î cocolesc!... ce 'l-oîu cocoli într'o ȑi c'o dispică-tură... Da cine oare s'aude afară?

(Se aude la ușa din fund tropote de cai și glasul Ferchezancăi rîdînd).

SCENA III.

Cei dinainte, Flutur, Ferchezanca.

Flutur. — (afară) Tbrrr... hola... Tbrrr...

Ferchezanca. — (afară rîdînd) Ține bine să nu dai rău... ha, ha, ha...

Flutur. — (intră în costum de călăreț ridicul) Bucuroși la oaspeți?

Talpă. — Bucuroși... poftim.

Flutur. — D-ta ești posesorul moșiei Ghiftuieni?

Talpă. — (închinându-se) Eu, cucoane... șatrariu Timofti Talpă-Lată.

Flutur. — D-ta să fii sănătos... (mergând la ușa din fund) Poftim în cassă, sufletele...

Ferchezanca. — (intrând rapide în costum de Amazonă) Uf! bine c'am mai dat de uscat!... ce fugă!... ce primblare de olac... cale de-o poștă călare... de la Târgu-Frumos, pîn' aici!... Dați'mî degrabă un pahar de apă... seû de vin, că mi s'o făcut gătița ească.

(Tița merge în odaia din dreapta și aduce un pahar cu apă).

Ariea Galopului de la bal-masque.

Ferchezanca.

Hop, hop, hop,
La galop
Când alerg călare,
Hop, hop, hop,
La galop
Inima mea sare.
Hop, hop, hop,
La galop
De mă vede-orî cine,
Hop, hop, hop,
La galop
Saltă după mine.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
Pe un cal iute, sprintinel ca un ogar.
Câte-o dată, alivanta pe spinare,
Dar nu'mî pasă... eû de șotii n'am habar.

Hop, hop, hop. etc.

Flutur. — (în parte) Par' că vîd maștele, la bal-masche... (imitând musica militară) Tă...nă...nă...nă... dănă... dănă... bum, bum, bum...

Tița. — (aducînd apă) Eaca apă, cucoană... (în parte) Ce vîd? Ferchezanca!

Ferchezanca. — (îe paharul și be) Să trăești. (puind paharul) Par' că cerusem vin... da nu'î nimică; îî bună și apa... (vădînd pe Tița) Ce 'mî vîdura ochii? copila cea care-am întîlnit'o la curte, cînd s'o înecat bîetu Ghiftui!... mare poznă! Da ce cauți aici, drăguță?

Talpă. — Aici șede, cucoană... împreună cu mine...

Ferchezanca. — Așa?.. îî vr'o strînepoată de-a d-tale?

Talpă. — Ba nu, cucoană... eî îî sînt epitrop, de cînd 'î-o murit pîrinții...

Ferchezanca. — Dumnedeî sî 'î erte!... (cîtră Tița) Ea ascultă, drăguță... n'ai o odaie mai curată unde sî mă pot odihni puçintel, că 'mî-o sdrobot calu toate oa-sele 'n mine... știi? par' că 's făcîluită.

Tița. — (în parte) Altă bele acu!... a sî dee boerîul cu ochii de dînsa...

Ferchezanca. — (în parte) Se vede că'î surdă, sîrmînica. (strigînd tare) N'audi, drăguță... așî dori o odaie...

Tița. — Dacă nu 's surdă, cucoană... nu te rîguși degeaba.

Talpă. — Poftesti sî te odihnesti? îndată... Tiço, du pe cucoană în odaia ta...

Tița. — În odaia... mea?

Talpă. — D'apoi unde... în coșerîu?... hai, și 'î dă cele trebuincioase.

Ferchezanca. — Foarte mulțînesc. (în parte) Detreabă posesor... hei! sî nu fi rîposat bîetu Ghiftui... era sî'mî aducî mie cîștiurile... (oftînd) Ce'î lumea asta!... ca un cal breaz... Toate planurile mele o cîdît în baltă! (stă pe gînduri).

Tită. — Când îi pofti, cucoană... odaeă 'i gata.

Ferchezanca. — (pe gânduri) În baltă!... în baltă!...

Flutur. — Ha, ha, ha... copila 'ți spune una și tu răspunzi alta... ha, ha, ha.

Ferchezanca. — (răsărind) Ce-ai pățit, Hagi Flutur?.. te gădile Rusaliile, de riți așa?

Flutur. — Ba nu... ha, ha, ha... Da copila 'ți spune alta și tu îi răspunzi una... vorba ceea: Buna ziua, măi fătate... șapte puî de rață, frate... măi fătate, tu ești surd... ba c'acu trecu'un cârd...

Ferchezanca. — (puțin supărată) Mâncate-ar moliile, că slut ești când riți... unde'i odaeă, drăguță?.. (merge spre fund după Tită).

Tită. — Încoaci... poftim. (merge spre scară).

Flutur. — Da bine, soro... așa'si te duci și mă lași cu lacrimile pe obraz?

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scară) Știi ce? spală-te degrabă cu apă de soc, ca să nu te faci chistru!...

Flutur. — Ean lasă șaga... nu întârzie, c'avem să mergem la curte.

Ferchezanca. — Ba 'ți pune pofta 'n cuiu de-o camdată, suflete... (cătră Talpă) Mă rog, arhon Talpă Lată... departe 'i pên' la curtea boerească?

Talpă. — Ca vr'o găumătate de ceas, cucoană.

Ferchezanca. — Atâtica?... ei, apoi mă duc să mă cule pușintel... Cu sara bună...

Tită. — (în parte) Vai de mine!... c'acu vre să și doarmă aici!

Ferchezanca. — (suind scările) Da bine, soro... nu cum-va mă ducî în hulubărie?

Flutur. — (jos în capătul scării) Acolo ți'î locu matală. porumbițo...

Ferchezanca. — (în capătul de sus a scării) Hiș... Flutur bătrân...

(împreună).

Arie din *Chiritia*: *Adio! în asta seara.*

Ferchezanca (pe scară).

Adio, rămăi aice...

Eă mă duc să m'odihnesc.

Adio, mă simt ferice

De-a putea să horădesc.

Flutur.

Adio, rămăi aice

Eă la curte mă pornesc.

Adio, 'n curênd ferice

Oiă veni să te gădesc.

Țița (în parte).

Văi mie! cu groaz' aice

Eă pe dînsa o privesc.

Căt așî fi, Deă, de ferice

De-așî putea s'o mătrășesc!

Flutur.

Suflețele... nu uîta

Prin somn dulce-a mă vîssa.

Ferchezanca.

Ba, Deă, nu; că n'am de gînd

Să prind friguri chîiar vîssînd.

(împreună).

Adio, etc. etc.

SCENA IV.

Flutur, Talpă-Lată.

Flutur. — Ha, ha, ha... poznașă'î!...

Talpă. — Veselă cucoană se vede?.. Îi cucoana d-tale?

Flutur. — (îngâmându-se) Așa ș'așa... Da ean spune'mi, mă rog, de mult ții moșea asta 'n posesie?

Talpă. — De-abia de șese luni, cucoane... și, Deu, mult mă tem să nu'mi facă vr'o șotie clironomi boerului... Dumne-deu s'el erte!.. ci că mare detreabă creștin mai era pen' a nu se 'neca!

Flutur. — Ce fel?... nu 'l-ai cunoscut în viață?

Talpă. — Nu... când am luat moșea de la vechiul d-sale, d-nu Ciupilă, d-lui era dus în nuntru la țara Franțuzului și, veđi păcatu!.. tocmai când sosisem de la Roman, acu o săptămână cu căștiul... ce se gălesc la curte?... tufă! boeriu făcuse huștiuliuc în baltă și prietini d-sale spălaseră putina...

Flutur. — N'avea altă de făcut, de cât s'o spele... de vreme ce Ghiftuî îi părăsise... Da bine... care vra să dică ai rămas cu gura căscată și cu căștiu 'n palmă?

Talpă. — Mai așa!.. că doar nu era s'el arunc în eaz după boer... Aștept să vie clironomi să le es cu plin...

Flutur. — Că nu'i aștepta mult... n'ai grijă... Chiar astă-dî trebuie să s'adune comisiea rânduie pentru facerea catagrafiei a avereî lui Ghiftuî...

Talpă. — Comisiea?... da n'are rude?

Flutur. — 'L-o ferit Dumne-deu... după cum spunea

el, sërmanu!... Mă duc să fiu făcă la lucrarea comisiei, ca martur... însă, pîn' ce m'oiu întoarce, te poftesc să porți de grijă cucoanei celei de sus... (cu un aer de protecție Te-oiu mulțemi...)

Talpă. — (îchinându-se) Bunătatea d-tale, cucoane.

Flutur. — (la ușa din fund) Par' că diseși mai dini-oare că nu'î departe curtea?

Talpă. — Ea... cât cole... Cum eși din sat, apuci de-a dreptul prin pădurea lupului, și cât ai dice căre Frangolio, agiungi în cotunu Sătulei, unde's casele boerești.

Flutur. — Foarte bine... rămăi sănătos... și nu uita ce 'ți-am spus... (esă).

Talpă. — Las' pe mine.

Flutur. — (deschidend ușa) Te-oiu mulțemi (esă).

Talpă. — Sêrut mânil. (singur viind în fața scenei) Adică dacă'î omul viță de boer mare... se cunoaște cale de-o poștă... așa ș'aista... Da oare cum îl chîamă?... 'l-oiu întreba când m'a mulțemi...

SCENA V.

Talpă-Lată, Fedeles și mai pe urmă Egor.

Fedeles. — (cepeleag și prost, vine alergând din fund) Cucoane Talpă, cucoane Lată?

Talpă. — (răsărind) Ce 'î, mă? ce-ai pățit? par' că tot lupii te-alungă.

Fedeles. — Ba să ferească Dumnezeu!

Talpă. — Ei, ce'î?

Fedeleş. — Este un om pimintean ascuns în coşeriu... şi dice aşa: că are s'eşti spuie o oare cică.

Talpă. — Un om ascuns în coşeriu!... a fi vr'un tëlhar... cine'î?... îl cunoşti tu, măi Fedeleş?

Fedeleş. — (ridënd protestce) D'apoî încă n'am fost la temniţă ca să cunosc tëlharii... Poate că d-ta, cucoane...

Talpă. — Tacî, prostule... şi du-te de 'î spune să vie-aici...

Fedeleş. — Cine?

Talpă. — Eaca malacu!... cel din coşeriu.

Fedeleş. — M'am dus. (esă alergând şi lăsând uşile deschise).

Talpă. — (singur) Să fie vr'un tëlhar... nu cred c'ar vini diua meada mare... a fi poate vr'un bejênar care vra să între argat la mine... fără leafă.

Fedeleş. — (afară) Boeriu 'î singur... întră 'n nuntru.

Egor. — (Dând busta în cassă, se aruncă peste Talpă-Lată şi 'l înbrăcişează). Scapă-mă, jupâne Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ho ţară!... Ce'mî vëdură ochii!... Egor?...

Egor. — Da.

Talpă. — N'ai murit?

Egor. — *Niet!*...

Talpă. — Care vra să dică... nu mai bîetu cuconu Dumitrachi.

Egor. — Numai! (oftând) 'L-or fi mâncat raciî pe giu-mătate, de-o săptămână...

Talpă. — Sërmanu!... or fi făcut lăsat de sēc cu dînsu...

Egor. — (cu desnădăjduire) A! nu 'î vina mea... preme-

lege că nu... n'am vrut să'l înec... dar cum s'o do-
videsc?... *nîe znaîu...* cum s'arăt că's nevinovat?...
nîe znaîu nici atîta... A! jupâne Talpă-Lată... tare's
supărat!..

Talpă. — Da bine... cum ai scăpat din eaz, pan
Egor?... Ean spune...

Egor. — Am eşit înotînd... şi m'am ascuns în nişte
stuh care era lângă baltă. Când în stuh... aud de-odată
nişte oameni alergînd din toate părţile şi răcnind: s'o
înecat! s'o înecat!.. *Boji moi!* era să mor de frică.

Talpă. — De frig?

Egor. — Şi de frig...

Talpă. — Cred şi eu... murat cum te găssai, pu-
teaî să prindî un gutunar de cele tătăreşti.

Egor. — De-atunci... nici că m'am mai întors la
Tîrgu-Frumos, la dugheană... Am lăsat tot... şi căldări...
şi harbuji... şi zemoşi...

Talpă. — Şi ce te-ai făcut de-o săptămână?... cum
ai trăit?

Egor. — Cum? furînd noaptea harbuji şi zemoşi de
prin harbuzerii, şi ascundîndu-mă ziua prin copaci ca
o gaiţă.

Talpă. — Săracu bietu Egor!.. putea să te prindă
frigurile de-atîta harbuji.

Egor. — Să mă prindă frigurile?... *A... nima...
nima...* Nici dracu nu mă prindea, aşa mă umplusem de
spăriet...

Talpă. — Ei! ce vreî acum de la mine?... spune...
ce pot să fac pentru d-ta, pan Egor?..

Egor. — Ascunde-mă... hrănește-mă... înbracă-mă... nu-ți cer mai mult... într'un cuvânt scapă-mă de spân-durătoare...

Talpă. — De spân-durătoare?... (tremură).

Egor. — (tremurând) Da... da... că de m'or prinde jadarnicii... or să mă ducă legat la Eș... și de m'or duce legat la Eș... acolo... or să mă giudice ca pe-un hoț... și pe urmă - or să mă hotărască la moarte... ș'apoi dacă m'or... hotări... la moar... te... or să mă... *Uvâi! uvâi!*... (cu desnădejduire) Și, Dău, că nu 'l-am inecat eu...

Talpă. — O știu... n'ai nici o grijă, Egor... din cassa mea nici dracu nu te-a putea scoate...

Egor. — (strângând în brațe pe Talpă) *A! bogdaprosti... bogdaprosti.*

(Se aude afară un fluier de cioban).

Egor. — (spăriet) *A! cito tam?*

Talpă. — Vine Stan ciobanu... hai degrabă... ascunde-te... fă-te nevedut.

Egor. — (căutând înprejur) Unde?

Talpă. — Întră îute cole 'n pivniță și n'ai grijă... (ridică o trapă).

Egor. — A... vin este?

Talpă. — Este.

Egor. — (coborând în pivniță) A... stahie *nima?*...

Talpă. — Piei îute... (închide trapa) Ea așa... aici încalte știu că'i sigur... numai de nu 'm-ar dișerta polobocile...

SCENA VI.

Talpă, Ghiftui (în costum de cioban, intră foarte ostenit și merge de se pune pe un scaun lângă masă).

Ghiftui. — [intrând] Uf!.. dați'mi un scaun... o canape... un divan... că mă prăbușesc... (puindu-se pe scaun) A!..

Talpă. — Ean veđi obrăznicie!.. cum îndrăznești, măi, să ședî d'inaintea me?

Ghiftui. — Cum?.. pentru că nu îndrăznesc să șed în picioare... de ostenit ce sînt... mă tem să nu mă disfac în bucăți... M'am dogit ca un poloboc vechi, de mult ce-am umblat.

Talpă. — Audî tontu?... ș'apoî ȑice că 'î cioban!.. așa cioban! nu poate face-un pas făr'a să jălui că 'î ostinit...

Ghiftui. — Un pas!.. de-aici la Tărgu-Frumos și 'napoî?... cale de-o poștă bună?... Mări, nu ți'i greŭ să vorbești? dacă de-ași fi cal de poștă, încă m'ași jălui... măcar că ei n'aŭ obicei...

Talpă. — Tacî, prostule... știi numai să răspondî dobitocii.

Ghiftui. — (cam supărat) Ean ascultă...

Talpă. — Ce?..

Ghiftui. — (în parte) Eaca că era să mă daŭ de gol... (tare) Nimic, cucoane...

Talpă. — Hîm... dat'aî scrisorile lui d. Polițmuștru?

Ghiftui. — Polițmaștru... nu muștru.

Talpă. — Nu muștru?... 'ți-oîŭ da eŭ un muștru de nu 'l-îi putea duce... Dat'aî scrisorile cum 'ți-am poroncît?..

Ghiftui. — Le-am dat d-lui Polițmaistru... nu muștru.

Talpă. — (în parte) A să mă scoată din răbdare, mojiu ista. (tare) De ce-ai întârziat pen'acu?

Ghiftui. — De ce? pentru că picioarele mele n'au mașină de vapor ca să...

Talpă. — Ce face? meșină?... Ce pomenesti tu de meșină, măi?... Te-ai îmbetat se vede, lepsitul.

Ghiftui. — (ridând) Îmbetat, da... și eu n'am pus vin în gură de-o săptămână... M'am prifăcut în lișiță, de când is aici.

Talpă. — Da nu cumva ai vra acu să-ți dai și vin?... când nu ești bun nici de-o treabă... leneș, prost, tueș, mangosit...

Ghiftui. — (în parte) Haida!... ear o început pomelnicu...

Talpă. — Păcat și de apa care-o bei... Da las' pe mine că te-oîu iuți eu, bade Stane... nu 'ți-a merge tot așa, pe somn, pe mâncare și pe bere.

Ghiftui. — Ce bere? ce bere?... că doar nu suntem la bereria nemțască.

Talpă. — Ei, apoi să nu'l stropsești? (în parte) Mă duc... ca să nu intru în vr'un păcat... (tare) Măi... deschide-ți ochii în patru, auzi-tu-m'ai?... atâta-ți spun. (esă prin fund).

Ghiftui. — (urmărindu-l) În patru?... doar să-mi pun ochelari.

Talpă. — (deschidând ușa) Auzi-tu-m'ai?... (esă).

Ghiftui. — Aud, cucoane.

SCENA VII.

Ghifuțu. — Ei!.. apoi pas de'ți mai dă moșiea 'n posesie, ca să primești batgiocuri în loc de câșturi... De când m'o adus păcatele să intru ca cioban la caconu Talpă-Lată... nu'i ți în care să nu'mi făgăduască că m'a stropsi... (vesel) Știi, Dău, c'ar ave haz să'mi tragă o bătaie?.. și eu... nici să îndrăznesc a dice căre măcar... ca să nu mă dau de gol... Ea... mai știi?.. se poate ca mai bine... Talpă-Lată îi ca cei mulți...

Ariea : *Piciul bricariul.*

Îi mare cu cei mici
Și mic cu cei mai mari;
Mișel cu cei voinică,
Voinic cu cei fugari.

El, după 'nprejurări }
Îea sute de schimbări: } (bis),

Când îi șiret vestit,
Când prostuleț de tot,
Cinstit... se'u necinstit!
Ba chiar și patriot...
Că'i mare cu cei mici
Și mic cu cei mai mari;
Mișel cu cei voinică,
Și brav cu cei fugari.

Ce să facă bietu om!.. își face interesurile cum poate... Ci că: cu lupii să urli, cu oile să sberă... Dar ce'i curios lucru... că de și Talpă-Lată mă trece cu șaga... nu mă mâniă... d'inprotivă... poziția me îmi place... îi nouă, originală! Eu boer, proprietar cu venit de 10,000 de

galbină, s'agiuung cîoban!.. să argătesc!.. la mulți, în locu
meu, le-ar veni cam *paracsin*... da eû?.. ha, ha, ha!..
Îs vesel cu toate aceste. (serios) Curios lucru... îi trist
de-a o mărturisi... da's vesel... na... Lucrez cât șapte...
car apă... taiu lemne... și's sănătos ca tunul... Când
eram... ceea ce eram, pîn' a nu m'neca... avem de ce fe-
liuri de bucate pe masă... de ce feliuri de vinațe și geaba...
nu'mi ticnea nimica... nu puteam dormi... ș'acu mănânc
la borș cu știr de mă prăpădesc... beu la apă din cofă
de mă unflu... și'mi merge bine... și's vesel, rîd... (serios
și trist) Mare minune! eû care nu puteam face doi pași
pe gîos când eram boer... acum umblu toată diulica pe
câmp după oi... și m'am deprins cu ele... mi's dragi...
Numai caprele mă necăjesc, mîncăle-ar lupu!.. că se
acațără peste tot locul... A dracului jiganie! și fudulă!..
da 'i-am găsit eû leac de fudulie. (arată cîrligu) Ș'apoi încă
una... am învățat a cînta din fluer... să gîuri c'am cîo-
bănit de cînd is pe lume, cînd m'ai videa mînînd oile...
(făcînd ca cîobanîi) Brrr oaie... brrr la strungă... Ha, ha,
ha... Curios lucru!.. 'mî-o trecut urātu de cînd nu mai
sînt boer... și'mi vine tot să cînt și să gîoc.

Arie mocănească:

Frunză verde peliniță
Bîr oiță, bîr,
Dragă'mî e oaiea plăviță
Bîr oiță, bîr,
Cu flori roșii pe guriță
Bîr oiță, bîr,
Și cu trup de copiliță.
Bîr oiță, bîr.

Oițica bucălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Drăgușița mea bălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Haî degrabă 'n poeniță,
 Bîr oiță, bîr,
 Ca să'ți cânt doîna, doîniță.
 Bîr oiță, bîr.

(Joacă ca cîobanii cîntînd).

SCENA VIII.

Ghifțuî, Tița (eșind de sus).

Tița. — (în parte) Eaca boeriu!.. ce-o pățit de gioacă?..
 (se scoboară).

Ghifțuî. — (oprindu-se) Cine s'aude?... Tița! (în parte)
 Ce suflet bun de oiță!

Tița. — Tare'mî pare bine că te vîd vesel, cucoane!

Ghifțuî. — Tacî, nu mă cuconi, că'mî faci șotiea,
 Tițo dragă... Di'mî Stan sadea.

Tița. — (rîdînd) Fie și Stan... De mult ai vînit,
 bade Stane?

Ghifțuî. — (imitînd țărani) Ba... ea mai dinioare...
 cuconiță... și mare foame mi'î... Dacă'î avea pușintică
 udătură...

Tița. — Cum nu, bade Stănică?.. 'ți-am păstrat borș...

Ghifțuî. — (fute) Ear borș cu știr?

Tița. — De care'ți place... și mă duc să ți'l aduc...
 (între în odaia din dreapta).

Ghifțuî. — (singur) Ear borș cu știr!.. De-ași fi im-

părat ași trage 500 la talpe căruî ar mai îndrăzni să mai samene știr pe fața pământului.

Țița. — (aducând o oală, o lingură, un pahar de vin și o bucată de pâine.) Eaca, bade Stane, am furat pentru d-ta un pahar de vin de cole din pivniță... [arată trapa] că moș Talpă-Lată îi sgârcit ca un cârlig de vie.

Ghiftui. — [luând oala] Mulțemim, cuconiță... să dee Dumnedeu s'agîungi bogată ca o împărăteasă. [se pune lângă masă pe scaun și mănâncă]

Țița. — Măcar de-ar fi așa, ca să te pot scăpa din halul în care te găsești!

Ghiftui. — Îi tare bun...

Țița. — Cum?.. ești mulțemit?

Ghiftui. — Numai îi cam pipărat.

Țița. — Cred și eu.

Ghiftui. — Altă dată să'i pui mai pușin piperiș, Țițo.

Țița. — Cui?

Ghiftui. — Borșului... eu îți vorbesc de borș!... A! tu 'mî pomineai de halul meu?... nu te 'ngriji... Poziția mea ar fi destul de plăcută... dacă nu m'ar muștra cugetul... asta mă mănâncă. [mănâncă mult].

Țița. — Nu mai gânde, și mănâncă 'n pace... ce-o fost s'o trecut.

Ghiftui. — Să nu gîndesc, când am făcut moarte de om?... când am înecat un lipovan!... da tu nu știi, Țițo, că chipul lui mă alungă neconținut... că'l vîd peste tot locul... cu barba lui cea unsă. . [arătînd în dreapta] Ici... [în stînga] cole... [în față] dincolo... Mă primblu cu dînsu la brațetă... mă cule cu dînsu alături... mănânc

cu dînsu. . . [aduce la gură o lingură de borș și se opresce căutând cu spaîmă dincolo de masă... pe urmă apucă o lingură cu mîna stîngă, avînd ochii tot tîntiți în preajmă'î, și cu mîna dreaptă ȳea paharul, bea vinul pe jumătate ș'aruncă ce mai r m ne în obrazul spectrului ce i se pare că zăresce]. Slutu' , bat 'l crucea!

Tită. — [spărietă] Va  de mine! ce' ?

Ghiftuî. — (desn dejduit) Ș  cu c t    mai slut, cu at t m  mustră cugetul mai ur t!

Tită. — D'apoi nu ești d-ta vinovat, cucoane. . .

Ghiftuî. — O știu... o știu... dar n'am ce face... glasul conștiinței m  asurdește... Știi tu ce mâncare   conștiința?

Tită. — Ba nu.

Ghiftuî. — Nic  eu... Acu,  iua ca  iua... mă mai  eu cu caprele, dar noaptea... toate stihile năpădesc pe mine... strigoii, moroi , tricolicii, v rcolicii, dracii din t u, dr gaicele, simzienile, strigile, p n  și papaluga, p n  și turca, p n  și chiraleisa!.. și chiraleisa!.. știi tu ce'  chiraleisa?

Tită. — Ba nu.

Ghiftuî. — Nic  eu... dar ce folos! nu pot să pun m na pe-o cheie, să trag un zăvor, să pun o căldare pe foc pentru j nti , fără să 'mă aduc aminte că Egor vindea ferării...  l văd și prin întuneric... (c d nd cu desn dejdnire pe un scaun) Am ag uns în halul mor ilor! (se confundă în g nduri).

Tită. — ( n parte) S rmanu b etu bo er! (tare) Cucoane... cucoane... bade Stane... Stănică. ( n parte) Ear o c d t pe g nduri... de-acu    dus pe ceea lume.

Arie din *Scara mătiei*: *Ah iubita verisioara.*

Stane dragă, fiî cu minte
 Vesel, viu, ca mai 'nainte
 Pén' a nu te fi 'necat.
 L'al meû glas de mângâere
 Ah, alung' a ta părere
 Că eşti, Deû, nevinovat!
 De n'ai milă tu de tine
 Fie'ti milă chiar de mine,
 De-al meû suflet întristat...
 Şi la glas de mângâere,
 Ah, alung' a ta durere
 Că eşti, Deû, nevinovat!

Ghiftui. — (viindu'si în simţire, încet) Ce glas dulce!..
 numai ea poate s'mi înprăştie gândurile cele triste...

Tită. — (apropiindu-se cu sficală de Ghiftui) Cucoane... 'ţi-o
 trecut?..

Ghiftui. -- 'Mi-o trecut, Tiţico dragă... s'o spart
 afionu la gласul tēu.

Tită. — Ei... dacă'i așa, ştii ce te-aşi sfătui?.. ca
 să nu'ţi mai vie afionu cela... cum îl numeşti d-ta...
 bine-ai face să începi ear vr'o călătorie prin lume...

Ghiftui. — (ecsaltat) Să fac voieajuri?.. să mă duc de-
 aici?.. s'mi las oile? să mă depărtez de tine, Tiţo...
 de tine? (cu glas firesc) Luat-ai sama că mai dēunădi
 te-am strins de mână?..

Tită. — (cu nevinovăţie) Ba nu.

Ghiftui. — Te-am strins. (ostenit şi mergēnd de ceea par
 te cu lene) Şi de n'aşi fi așa de ostenit, te-aşi mai stringe
 o dată. (esaltat) Să mă duc de-aici, unde's scăpat de toată
 primejdia... unde 's căutat, grijit ca un cânăraş!..

Tița. — (ridând) Ba că chiar.

Ghiftui. — Ca un cânăraș care-ar tăiea lemne și ar mânca borș cu știr... (se apropie de Tița) Da tu nu știi, dragă copilă, ce bazaconie se întemplă aici de câteva zile?... (Tița neînțelegând, caută înprejur. Ghiftui o opresce de mână și-i arată inima lui) Aici.

Tița. — Ce ?

Ghiftui. — Vrei s'o afli?.. vrei numai de cât?.. vrei?... vrei?..

SCENA IX.

Ghiftui, Tița, Talpă-Lată (viind lute din fund).

Talpă. — Hai degrabă... degrabă...

Ghiftui. — (depărtându-se de Tița) Dracu să te iec...

Talpă. — Gătiți odaiea degrabă, că vine comisia de la curte... cu toți boierii.

Tița. — Care boieri?..

Talpă. — Știu eu?... or fi clironomi cuconului Dumitrachi Ghiftui.

Ghiftui. — (tare și cu mirare) Săracul de mine!

Talpă. — Ho! tontule... ce te-o apucat de răcnești așa?... Nu știi că s'o înecat boieru?

Ghiftui. — (cu durere) Ba știu... ș'o prea știu... sormanu!..

Talpă. — Ei! apoi?

Ghiftui. — (liniștit) Nimic... nimic... (vrea să easă).

Talpă. — (oprindu'î) Încotro, moțpane... vreî să spelli putina?... stăi aici că ai treabă.

Ghiftui. — (în parte) De nu m'ar cunoaște cineva.

Talpă. — Ghidi, ghidi, leneșule. (merge spre ușa din fund).

Ghiftui. — (puindu'și pălăria pe ochi) Ea așa... încalte nu m'or zări...

Tită. — (încet lui Ghiftui) Îe sama bine, cucoane, să nu te dai de gol d'inaintea boierilor... (intră în odaia din dreapta).

Ghiftui. — Odată cu capu... Tițico... (cu dragoste) Tițico! (în parte) Ei!... mi'i dragă și pace!

SCENA X.

Ghiftui, Talpă-Lată, Flutur, Acrostihescu,

Cârcioc, Prietenii (intrând pe ușa din fund).

Talpă. — (deschidând ușa din fund) Poftim, poftim, boieri...

Ariea polcăi din *Chiritia*.

Prietenii.

Haideți, haideți să grăbim

Și lucrarea să sfârșim,

Pe Ghiftui să 'l réfuim;

Testamentul să 'i cetim...

Ghiftui (în parte).

Ea priviți cum mă jălese;

Ce frumos mă prohodesc!

Ași jura că polca vreî

Să joace de dorul meu.

Prietenii.

Haideți, etc. etc.

(În vremea corului, Ghiftui se leagănă ușor ca și când ar voi să înceapă polca, și făcând de o dată un gest de mânie, se duce spre ușa din fund... Talpă ear îl opresce).

Talpă. — (oprind pe Ghiftui) Ear?... dă... dă...

Ghiftui. — (în parte) Mare păcat c'un posesor...

Flutur. — (cătră boeri) Boieri d-voastră... Catagrafă 'i sfârșită... nu ne mai rămâne de cât să vizităm moșia și să se cetească testamentul care s'o găsit la curte.

Cârcioc. — Prea bine... da știți d-voastră, c'o avut mare noroc cuconu Ghiftui de s'o înecat, căci la dinprotivă, ar fi fost dat în criminal pentru moartea lipovanului. . .

Flutur. — În criminal?... ești sigur, arhon Cârcioc?..

Cârcioc. — Doar nu's candidat de giudecătorie fără să știu pravelile.

Flutur. — Asta n'ar fi un resou... câți cunosc eu!.. și Deu socoți?..

Cârcioc. — Socotința me este că prietinul d-voastră ar fi figurat în earmaroc cu ștreangu de gât... .

Ghiftui. — [în parte] Valeu!... par' că 'mi stă un nod colea...

Flutur. — Sërmanu! poate că 'i-ar fi trecut urâtul în spîndurătoare.

Ghiftui. — [în parte] Îi mucalit Hagi-Flutur...

Acrostihescu. — Și fiind că era cam fudul... s'ar fi fudulit în ștreang, ca cioara 'n par...

Ghiftui. — [în parte] Na și ista-l-alt... frumos mă jălesc!... apoi pas de te mai îneacă.

Flutur. — Almintere era om bun... numai cam... tueș.

Acrostihescu. — Cam... lepsit.

Flutur. — Cam stropsit.

Acrostihescu. — Cam trăsnit.

Ghiftuî. — [în parte] Haïda... nici dracu nu m'ar cunoaște, cum mă zugrăvesc ei.

Cârcioc. — Lepșit, stropsit, trăsnit, cât vă place... dar ea să cetim testamentul.

Totî. — Dar, dar.

Ghiftuî. — (în parte) Acu să vedeți comedie.

Cârcioc. — Boîeri d-voastră... hai să ne punem la masa asta, ca să urmăm pe forme.

Talpă. — Mă... Stane... dă scaune boîerilor.

Ghiftuî. — (în parte) Vorbă'î?... atâta ar mai trebui. .

Talpă. — Mă, surdule... da n'auđi?

Ghiftuî. — Aud, cucoane. (aduce scaune și le așează în prejurul mesei).

Talpă. — Ea colo și colo, mangositule... Nu băgați de samă, boîerilor, că'î un bîet cioban necioplît...

Ghiftuî. — [în parte] Ce te-ași mai ciopli!..

Talpă. — Când nu 'î cu oile, nu plătește nici doi banî... îî diprins cu ele... ș'ar vra să le vadă ăi și noapte.

Ghiftuî. — [în parte] Dar; să le ved în frigare.

Cârcioc. — Poftim, boîeri, să cetim testamentul răposatului.

Ghiftuî. — [în parte] Răposatului de față.

Totî. — [aședându-se pe scaune] Ea să videm.

Cârcioc. — [cetind] „Acesta este testamentul meu!.. Eă sub-iscălitul, Dimitrie Ghiftuî, din mila lui Dumnezeu fiind lipsit de rude, numesc drept clironomî avereî mele, pe prietiniî mei: Banul Hagi-Flutur...“

Flutur. — [răsărind] Ce dicit?... .

Cârcioc. — [cetind] „Și pe d. Acrostihescu... Odobașa...”

Acrostihescu. — [răsărind] Ce spui?..

Cârcioc. — [cetind] „Fiind amândoi capitaliști...”

Ghifțuî. — [în parte] N'aș para 'n pungă, da's din capitalie.

Cârcioc. — [cetind] „Fiind amândoi capitaliști și prietini pe care îi prețuesc... Ear spre a curma tot soiul de neînțelegeri între ei... las anume satul Ghifțuienii lui Hagi-Flutur și satul Sătula lui Acrostihescu... iscălit, Dimitrie Ghifțuî. 20 Maiu... 1849.”

[Toți se scoală de pe scaune].

Ghifțuî. — (în parte) Frumoasă idee ai mai avut, cucoane Dumitrachi...

Flutur. — Care cum s'ar prinde sînt proprietar?..

Acrostihescu. — Și eu tij.

Flutur. — Sermanu Ghifțuî! ce detreabă om!

Acrostihescu. — Ce suflet nobil!.. am să 'i fac o odă...

Ghifțuî. — (în parte) Nicî mort n'a să'mî dee pace... Odobașa.

Flutur. — Ce păcat c'am perdut așa prietin! (își șterge ochii).

Acrostihescu. — Așa om cu geniū!.. [își șterge ochii].

Ghifțuî. — [în parte] Ea să vedî c'acu or să mă facă ânger.

Flutur. — Așa pravoslavnic!

Acrostihescu. — Așa ânger!

Ghifțuî. — [în parte] Na... ce v'am spus?

Flutur. — [luî Acrostihescu] Care vra să dică de-acum, vere Acrostihescule, noi doi o să împărțim căștiurile.

Acrostihescu. — Așa, vere Flutur... ce jalnică întemplantare!... a!...

Flutur. — A!... [se înbrățișează împreună plângând].

Ghiftui. — [în parte] Ea auzi'i cum se mai fasolesc!.. să nu'i ieî cu toropala?

Flutur. — [lui Talpă] Cât aduce moșia... arhon Talpă?.. cu cât o ții pe an?

Talpă. — Scump, cucoane... foarte scump... cât nu face. Cuconu Dumitrachi Ghiftui, Dumneđeu s'î erte!.. îmi făgăduise că m'a mai scăde din căștiu... dar n'am avut parte...

Ghiftui. — [în parte] Eă?... na și altul!.. da late le croiește badea Talpă-Lată... .

Cârcioc. — Boieri d-voastră... dacă poftiți, să mergim acum ca să visităm hotarële moșiilor...

Totî. — Dar, dar.

Flutur. — Arhon Talpă... vin d-ta de ne-arată moșia... seă dacă n'ai vreme, dă-ne pe cineva... pe ciobanu ista... [arată pe Ghiftui].

Talpă. — Cine? el?.. da cunoaște el ceva, tontu?.. vin eă cu d-voastră.

Ghiftui. — [în parte] Haida! ci că este-o vorbă: Hai tată se'tî arăt hotarële...

Corul.

Haideți, haideți se grăbim
Și lucrarea se sfărșim,
Pe Ghiftui se'l răfuim;
Moșia se'î înpărțim.

[esă cu totî prin fund, afară de Ghiftui].

SCENA XI.

Ghiftui. — Ei! apoi te mai înecî altă dată?.. mai lași clironomî altă dată?.. Nicî n'apuci a muri bine, și ei încep a giuca drăgaica... și 'n loc să te jălească ca pe-un om care 'i înbogățește, te batgiocoresc ca pe-un dușman... I! de n'ași fi mort... ce frecătură de gâlcî ași trage lui Flutur și lui Odobașa!... [se apropie de masă] Da-c'am fost nebun eu să fac testamentul în folosul lor... așa mi se cade... O! ce idee năstrușnică!... dar... cu chipul aista le vin de hac! [se pune la masă și scrie câteva rînduri în testament]. Ha, ha... dragii mei capitaliști... nu vă așteptați la una ca asta... is tueș? stropsit? leșit?.. încalte să vă arăt eu cine 'i Ghiftui... s'îl cunoașteți mai bine... [scriind] „Ghiftuieni 19 Maiu 1849“ (vorbit) M'am înecat la 20 a lunei... se poate dar prea lesne să fi scris aceste rînduri cu o di mai înainte, la 19. [frecându-și mâinile de bucurie și sculându-se de la masă] Ce-oîu să mai rid acum, când 'i-oîu videa cu nasu de-un cot... mă duc să văd cum imî mесоară moșiile... ha, ha, ha... am căpetat ingineri fără plată... ha, ha, ha... [esă pe ușa din fund].

SCENA XII.

Egor, Ferchezanca.

Egor. — [deschidînd o trapă și scoțînd capul] Nu mai aud pe nime tropăind de-asupra capului... acum pot eși să mă mai răsufli. *Uvâr!* m'am săturat de pivniță... oare unde să fie prietinul meu Talpă-Lată, s'îmi aducă de mân-

cat... c'am flămândit de tot, de când m'am făcut stahie pivniței... *a cîto?.. nazat...*

[Ferchezanca bate în palme sus. — Egor închide oblonul].

Ferchezanca. — [eșind în capătul scărei] Măi! fa!.. nime... pace... și tare mi'î poftă de dulceți... să mă mai răcoresc... c'am durat un somn năstrușnic... ș'am vissat... vai de mine! ce vissuri curioase!.. tot cu stahiî și cu Hagi-Flutur...

Egor. — [scotînd ear capul] Nu'î nime, se vede... [zărind pe Ferchezanca sus] *A! boji moi!..* Panchiț!.. [închide oblonul].

Ferchezanca. — [începînd a se cobori] Par'că m'alunga o stahie sburlită și mă chîema pe nume cu glas innădușit, ca din ceea lume...

Egor. — [de sub scenă] Panchiț!.. Panchiț!..

Ferchezanca. — [oprindu-se pe scări] Aud?

Egor. — [asemene] Panchiț!.. Panchiț!.. Cucu...

Ferchezanca. — [spăimîntându-se] Vai de mine!.. îmi cântă cucu 'n stînga!..

Egor. — Panchiț! Panchiț!.. ce nu platești lui Egor?

Ferchezanca. — Săraca'n de mine, că nu 'î curată casa asta... îi cu dracu... [se suie rapide înapoi] Unde să fug?

Egor. — Panchiț!.. Panchiț!.. De nu 'î plăti lui Egor... am să te ieș pe ceea lume... să te mănînc de vie... Hîr... ham... ham...

Ferchezanca. — Audi gust?.. Vai de mine!.. doar' nu 's stridie!.. Mă unflă spaîma din tălpi... mă duc să mă 'nchid în casă... [intră în odaie].

Egor. — [arătându-se] *No, harașo!* 'Î-am vinit de hac... ha, ha, ha... de-acum știu că 'mă-a plăti. [desperat] Ha, ha, ha...

SCENA VIII.

Talpă, Flutur, Acrostihescu, Cârcioc, Prietenii.

[Flutur și Acrostihescu intră sfădindu-se].

Acrostihescu. — Ba mă eartă, vere... hotaru 'î mai încoacă.

Flutur. — Da nu 'l-ai vădut cu ochii că 'î mai încolo, d'inprotivă?

Acrostihescu. — Ce mai încolo?... vreî s'îm mănânci doi stânjinii de pământ, din partea me.

Flutur. — Ba tu vreî s'îm mănânci cu înpresurare.

Acrostihescu. — Ba tu.

Flutur. — Ba tu... și dacă 'î așa treaba... ne-om giudeca.

Acrostihescu. — Ne-om giudeca.

Cârcioc. — Domnilor... nu vă sfădiți degeaba pentru doi stânjinii, când vă 'î clironomia așa de însemnată... că de 'ți intra o dată în proșes, Dumnezeu știe de 'ți scăpa bunî teferi...

Acrostihescu. — Cum?

Cârcioc. — Ce vă spune Timofti Cârcioc... helbet!.. doar' nu 's candidat de flori de cuc... vă sfătuesc prietinește...

Flutur. — } [înpreună] { Ce florî de cuc?... da nu vedî
Acrost: — } { că vra sê mē păgubească.

Cârcioc. — Ei! știți una?... hai sê mai cetim testamentu... poate că ne-om lămuri asupra pricinei.

Flutur. — }
Acrost: — } Foarte bine.

Cârcioc. — (luând testamentul de pe masă) Eaca pozna!

Flutur. — }
Acrost: — } Ce 'î?

Cârcioc. — Pe ceea-l-altă față a testamentului, este o adăugire care 'mî scăpase din vedere.

Flutur. — }
Acrost: — } Cetește-o.

Cârcioc. — (în parte) O pățit-o clironomii! (tare, cetind)
„Fiind că se poate întempla ca sê mē înec mîni, îmi schimb hotărîrea de mai 'nainte, și'mî las toată averea Tiței...”

Flutur. — }
Acrost: — } Ce face?

Cârcioc. — (cetind) „Tiței, copilei care se află sub epitropiea lui sătrarîu Talpă-Lată...”

Talpă. — Mare minune!

Cârcioc. — (cetind) „Iscălit, Ghiftui... 19 Maiu 1849.”

Flutur. — }
Acrost: — } Nu se poate! îi plastografie.

Cârcioc. — Ba mē ertați, că 'î scris cu mîna reposatului.

Flutur. — (cu desnădăjduire)
Acrost: — (cu desnădăjduire)
Talpă. — (cu mirare)

Bree!

Ariea: *Vai ce este, ce 'ntémpare? din Baba-Hârca*

(împreună).

Flutur și Acrostihescu.

De se poate-așa rușine
Să pățim noi amêndoî,
A o crede, deû, nu'mî vine.
El 'șî-o bătut joc de noi!

Talpă și ceia-l-altî.

Ce rușine, ce rușine!
Aû pățit-o amêndoî!
Ș'o s'î ridem ca mai bine,
Deû, s'î ridem între noi.

SCENA XIV.

Ceî d'inainte, Tița (viind din dreapta).

Tița. — Ce este? ce este, de răcniți așa?

Acrostihescu. — (în parte) Ce vîd? Tița! ea 'î cli-ronoamă... bună partidă!

Flutur. — (în parte) He, he... copilița 'î frumusică... he... he... și are destre bună... he... he... mai că de-ar vra să fie Fluturoaie...

Talpă. — [în parte] Îs vîduvoîu... Tița 'î diprinsă cu mine... știî că s'ar putea?... Pravila dă voîe epitropilor să se cunune cu...

Flutur. — [Tiței] Duducă Tița.. știî mata că sameni, bucățică tăietă, cu un fenics?

Tița. — Ce dihanie 'î aceea?

Acrostihescu. — [Tiței] O pasîre măeastră, căreia 'î-am făcut o odă.

Tită. — Ce 'i-ai făcut?... sërmana!

Talpă. — Tițică, Tițică... ean mai uită-te și la moș
Talpă 'ncoaci.

Tită. — Eaca mă uit... ș'apoî?..

Talpă. — [în parte] Ce vroiam să'î spun?..

Acrostihescu. — Duducă, crede-mă că tinerii cei
mai eleganți ar fi prea fericiți a se număra între ado-
ratorii d-tale.

Tită. — Ce să facă?... să se numere?... ha, ha, ha!..
doar' toamna, ca bobocii...

Totî. — [rișând] Ha, ha, ha... mult duh are!..
ha... ha... ha.

Talpă. — Degeaba 'ți bați capu, boeriule, că Tiței
nu 'i plac tinerii.

Tită. — Cine 'ți-o spus d-tale că nu'mi plac?

Flutur. — Duduca are dreptate. Eaca eă, de pildă,
am împlinit 45 de anî la Crēcîun... is numai bun de
însurat.

Talpă. — [trecînd lângă Tită] Dacă 'i treaba pe-accea,
apoî eă is și mai bun, c'am împlinit 50 la Ispas.

Acrostihescu. — [trecînd lângă Tită] Atâta ar mai
trebui... să se cunune o copilă tîneră cu gîumătăți de
veacuri!.. Nu te potrive, duducă... eă am numai 25
de anî...

Flutur. — [îndesându-se] Crede-mă pe mine, că Acros-
tihescu nu știe ce spune...

Talpă. — [asemene] Ascultă pe moșu, că d-nu Flu-
tur aiurează.

Tită. — [veselă, către Cărcioc] Da ce-o pățit de'și spun cu toții anii, ca la earmaroc?.. doar' n'am s'e'i cumpăr.

Cărcioc. — Ce se aibă?.. un lucru de nimic... Banu Flutur și d-nu Acrostihescu is depărtați din cliromie, și'n locu lor, răposatu te lasă pe d-ta clironoama averei sale...

Tită. — [cu bucurie] Așa! nu mă 'nșeli?

Cărcioc. — Să n'am parte de giudecătorie. [în parte] Ce nebunie am făcut că m'am incurcat an țărt!

Tită. — I! cât îmi pare de bine... cât îmi pare de bine!.. [sare, bătând în palme].

Aria din Peatra din casa: Cât îmi pare bine.

A! ce bine 'mi pare!

Eă, o blătă fată,

M'am făcut de-odată

Cu avere mare.

Oă s'e fac mult bine

Și s'agăut pe-oră cine,

După cum doresc;

Și s'aduc plăcere,

Fericiră, avere,

Celuă ce iubesc.

Tra, la, la, la, la,

De-acum toă așa

Vesel voiă cânta.

Tra, la, la, la, la.

Talpă. — Cred și eă că 'i cânta tra, la, la, cu dece miă de galbină venit... dar număi cu tra, la, la, nu poă ține casă... trebuie s'e iei un bărbățel, fata me.

Flutur. — Eaca eă, de pildă.

Acrostihescu. — Ba eă...

Talpă. — D'apoi eu nu's pe-aici?

Țița. — (pe gânduri) Negreșit... negreșit... da unde'î Stan?... așî vre să vîd pe Stan...

Talpă. — Stan?... Stan?... Nu cum-va 'țî-o întrat gărgăunii în cap, giupineaso.

Țița. — Moșule...

Talpă. — Un mojić ca acela?

Totî. — Un mojić?

Talpă. — Auđî!.. ce-ar agîunge lumea, dacă fetele de boier s'ar da în dragoste cu cîobanii!

Arie din *Baba-Hârca*: *Vai! ce este? ce 'ntîmplare!*

(împreună).

Corul.

Unde'î, unde'î țopêrlanul

Sî'l mîsor peste cojoc.

Unde'î, unde'î Stan cîobanul

Sî'l zdrobesc aici pe loc.

Țița.

Vai de bietul Stan cîobanul

C'or sî 'l lasă mort pe loc!

Și de el, de el sîrmanul

Vîd că n'oiu sî am noroc.

(În timpul corului, Ghiftuî înră prin fund și pe furiș, se suie pe scări și se ascunde).

SCENA XV.

Cei d'innainte, Ghiftuî.

Ghiftuî. — (în parte) Măî... măî... măî... tare's bo-sumflați clironomii!

Flutur. —

Acrost: —

Talpă. —

Audi?... un țărănoiu... s'e'l stropsim!..

Tită. — (în parte) Cum s'e'l scap de bătaie?... am s'e'î înșel... (tare) De ce v'e tulburați degeaba, domnilor?... când eram o biată fată, fără ăstre, puteam s'e iubesc pe Stan... dar acum că 's bogată... cum socotiți c'ași gâdi la un cloban?..

Ghifui. — (în parte) Eaca mă!... și ea?..

Tită. — Un cloban care 'i urât...

Ghifui. — (în parte) Frumos!..

Tită. — Necloplit.

Ghifui. — (în parte) Hi... hi...

Tită. — Grosolan.

Ghifui. — (în parte) Ce's?... grosolan!

Tită. — Și pentru ca s'e nu mai aveți nici o griă... v'e făgăduesc că 'mă-oiu alege chiar astă-ă un bărbat.

Totă. — Bravo, Tițo!..

Ghifui. — (în parte, trist) Chiar astă-ă!... n'am no-roc cu clironomi!

Talpă. — Tițo... eu te-am crescut, draga me... gândește la mine mai ântei...

Tită. — Nici vorbă nu'!

Ghifui. — (în parte) Cum? și el umblă după 'nsurat?... putregău dracului!..

Flutur. — (încet Tiței) De 'i vre s'e fi Fluturoaie... te fac cucoană și te duc la Eși.

Tită. — (în parte) Așteaptă murgule s'e paști earbă.

Acrostihescu. — (încet Tițeî) De'î primi să fii Acrostihească... 'ți-oîu turna patru ode...

Ghiftui. — (în parte) Ghidi, Odobașa!

Tița. — Domnilor... dați'mî vreme să mă gândesc, ca să'mî aleg ursitul...

Flutur. — Reson... (cătră ceîa-l-altî) Haideți, boîeri, și neom întoarce peste-un ceas...

Tița. — (în parte) Să vă 'ntoarceți când s'a întoarce bunica din ceea lume...

(Toți esă prin fund. — Tița intră în odaîea din dreapta. — Talpă-Lată rămâne mai în urmă, și când voîesce să easă, Ghiftui il apucă de mână și'l duce în fața sceneî).

SCENA XVI.

Ghiftui, Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ce? ha?... ce vreî, prostule?

Ghiftui. — (îîindu'l de mână) Prost o fost ficîoru tătâni-těu.

Talpă. — Cum ai đis, mojîcule?

Ghiftui. — Mojîc îî ficîoru tătâni-těu.

Talpă. — Auđî!.. ear te-ai îmbetat, se vede?

Ghiftui. — Ear!.. ea spune'mî, măî ghîuj bėtrân...

Talpă. — Ghîuj bėtrân, eă?..

Ghiftui. — Bėtrân... da cum?... nu 'ți-ai mîncat mîlăiîu de când Papură-vodă?... Ea spune'mî... ai de gînd să te 'nsorî cu Tița?

Talpă. — Și ce'ți pasă ție?

Ghiftui. — Ce'mî pasă?... ascultă... să nu cumva

să te 'npingă păcatu să faci una ca asta... m'ai audit?
că te șterg de pe fața pământului...

Talpă. — (furios) Tu... eă... pe mine... tu?

Ghifuți. — (cu sânge rece) Tu... eă... pe tine... eă!

Talpă. — Măi!.. da ai uitat cu cine grăești?.. ai uitat că 'ți sânt stăpân?... și că tu nu ești de cât un cioban?..

Ghifuți. — Da cum, Doamne eartă-mă, s'o uit?... vedî cărligu ista?

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifuți. — Îi de corn.

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifuți. — Apoî... de 'i îndrăzni să gândești la Tița... te-apuc la umblăcit ca pe oi... brrr oaie... brrr Talpă.

Talpă. — (furios) Brrr Talpă!

Ghifuți. — Ea brrr.

Talpă. — Bre! ce hoț!

Ghifuți. — Hoț, nehoț... ăea sama că sântem singuri aici.

Talpă. — (în parte, cu frică) Că bine ăice țelharîu... ăis în mîna lui.

Ghifuți. — Și's mai tare de cât tine... ăis cioban.

Talpă. — (d.rz) Și dacă ești mai tare... ce te so-coți, bețivule?

Ghifuți. — Ce mă socet, bețivule?... ea să vedî... (învîrtind cărligul) Brrr oaie... mîanca-te-ar lupo!

Talpă. — Stăi!.. (în parte) Nu 'i treabă cu hoțu

ista. (tare și cu glasul blând) Ascultă, măi Stănică... că doar' ești băiet bun...

Ghiftui. — Tare bun.

Talpă. — Cam...

Ghiftui. — Cam...

Talpă. — Dar ești om de omenie!

Ghiftui. — De omenie...

Talpă. — Nu'ți place să mă 'nsor cu Tița?

Ghiftui. — Nu.

Talpă. — Ei apoi eaca... nu mă 'nsor... mai mult vreî?

Ghiftui. — Giură-te.

Talpă. — Să n'am parte de tinerețile mele.

Ghiftui. — De tinerețe?... auzi mofluzu!... Nu așa: să te mănânce lăcustele?

Talpă. — (în parte) Mă, mă, mă!... ce blăstemat!

Ghiftui. — (stringându'l tare de mână) Să te mănânce?

Talpă. — Ei... să mă mănânce.

Ghiftui. — Așa măi vii de-acasă... acum îți poroncesc, ca unui epitrop, să dipărtezi pe Flutur și pe Odobașa.

Talpă. — D'apoi cum?

Ghiftui. — Nu'î treaba me. (îl stringe de mână).

Talpă. — (strâmbându-se) Ei, bine... bine...

Ghiftui. — Așa 'ți dau voie să 'nbetrânești... dar de mă'î înșela, imi trag vocea 'napoi... și ear te șterg de pe fața pământului.

Talpă. — Bunătatea d-tale, bade Stănică.

Ghiftui. — Ha!... du-te 'ndată de'î mătrășește de-aici.

Talpă. — M'am dus. (în parte) Eî lasă, hoțule, că te-oîu drege eû! (tare și cu glas blând) Rēmăî sănētos, bădică.

Ghifuî. — (umblând turburat) Sara bună.

Talpă. — (întorcēdu-se de la uşă) De ce nu 'mî-ai spus îndată c'o iubeşti pe Tița, Stănică dragă? .. că ne înțelegem pe loc. . . (Ghifuî îl iewa de mână și'l stringe virtos, drept semn de mulțemire.—Talpă se strēmbă de durere și caută să zimbescă).

Ghifuî. — Aî început a mă 'ndrăgi. . . așă'î?

Talpă. — Așa. . . Stănică. . . se ne videm sănētoși, Stănică. (în parte) Așteaptă, cârjaliule, că eû îți sūnt popa de-acu. . . (se răpede spre ușa din fund și esă îute).

SCENA XVII.

Ghifuî (primblādu-se foarte tuburat).

Bree! .. multe-o fost sē mai vēd astădî! .. și bine-o dis cine-o dis, că banu 'î ochiu draculuî! .. audî? .. pēnă și Tița sē se schimbe din pricina banuluî. . . sē dicē că 's slut... prost... grossolan... Tița! care-o credeam că mă iubește! .. (furios) În cine sē te mai încredî de-acum, dacă și fetele te gioc pe degite!

Banu 'n lume ađî domnesce,
 Banul toate le urzesce,
 Frați cu frați el dușmănesce
 Și pe dușmani înfrătesce.
 Pe cumiņți îi nebunesce,
 Pe nebuni îi cumiņtesce,
 Pēn' și proști el duhuesce,
 Pēn' și hoți el proslăvesce.
 Banu 'î ochiul draculuî
 Și biciul păcatuluî!

SCENA XVIII.

Ghiftui, Tița.

Tița. — (viind veselă) I! cucoane, cucoane... veste bună, veste bună.

Ghiftui. — (cu nepăsare) Ce veste?

Tița. — Bine-ai făcut c'ai disclironomisit pe ceia-l-alti.

Ghiftui. — (asemene) Socoti? (în parte) O dat de miere și dumneei.

Tița. — Nici c'ai putut să ai mai bună idee.

Ghiftui. — Așa se trăiești?

Tița. — Pentru că de-acu ești slobod să faci ce 'ți-a plăcea.

Ghiftui. — Care vra să ție... nu mai sunt nici cioban?... mă dai afară?..

Tița. — Cioban?.. când ai o avere întreagă ca mai 'nainte?

Ghiftui. — Eă? (în parte) Are haz că mă ție și 'n ris... atâta'mi mai trebuia!

Tița. — Ascultă: acum de-odată... trebuie să fugi peste graniță... 'ți-oii da bani câți îi vre... și mai pe urmă 'ți-oii întoarce toată starea înapoi...

Ghiftui. — Ce-ai dis?

Tița. — D'apoî cum?... ai socotit c'ași primi eă vr'o dată să te clironomisesc de viu?.. eă să fiu bogată și d-ta sărac?... mai bine să mor!.. Da nu'i vorba de mine... îi vorba, că trebuie să te dipărtezi de-aici cât mai degrabă.

Ghiftui. — Așa?.. am înțeles... Vrei să mă duc, ca să te măriți în lipsa me.

Tită. — Eă?.. cu cine?

Ghiftui. — Cu Flutur.

Tită. — Că doar n'am căpchiet.

Ghiftui. — Eă! dacă nu cu Flutur... cu Acrostihescu?

Tită. — Așa!.. un smintit!

Ghiftui. — Apoi dar cu Talpă-Lată?

Tită. — Ba că chiar!.. un moșneag.

Ghiftui. — Da bine... de ce le-ai făgăduit aici, mai dinioare?

Tită. — Ce era să fac?.. ei vroia să te ucidă... ș'am căutat să'i înșel.

Ghiftui. — Să mă ucidă!.. pentru ce?.. n'am murit o dată?

Tită. — Pentru ce?.. pentru c'o înțeles că mi'i drag bădica Stan.

Ghiftui. — Îți sânt drag, Tițo!.. nu mă'nșeli?

Tită. — Eaca!.. da n'o știeai?..

Duo din: *Scara mătiei.*

Ghiftui.

Tițico!

Tită.

Cucoane?..

Ghiftui.

O! ânger cerese!

Îubesci pe Stănică?

Tită.

Dar, deă, îl iubesc!

Ghifuț (cu foc).

Ah, spune-mi dragă,
Că nu e șagă,
Nu-ți fie frică, nu te sfi.

Țița.

Eă se am frică?
Nu, căci de mică
M'ai deprins singur a te iubi.

(împreună).

O ! dulce simțire !
O ! vis ângeresc !
Prin dulcea'i iubire
În Raiu mă trezesc !

Ghifuț. — Ah, Țițo... Țițo... Sânt cel mai fericit din toți pământeni. (cade în genunchi) și de-acum vreă se trăesc și se mor la picioarele tale.

(La aceste de pe urmă cuvinte, Ferchezanca esă din odaea de sus, vede scena și începe a ride cu hohot).

SCENA XIX.

Ghifuț, Țița, Ferchezanca.

Ferchezanca. — Ha, ha, ha!... așa minune încă n'am vădut... ha, ha, ha... Cîobaniî fac declarații de amor, ca la teatru!.. ha, ha, ha.

Ghifuț. — (ridicându-se) Cine îndrăznește se chicotească... (merge furios spre scară).

Ferchezanca. — Cine?... eă... Vaî de mine! ce 'mî vędură ochi?... Ghifuț!

Ghifuț. — Ferchezanca! (în parte) Am sfeclit-o.

Ferchezanca. — (scoborându-se răpede) Ghiftui! în viață!... și eu îl credeam dus pe ceea lume!... Ghiftui!...

Ghiftui. — Ei!... eu... ș'apoî?...

Ferchezanca. — N'ai murit?

Ghiftui. — Așa se vede... ș'apoî?...

Ferchezanca. — Ș'apoî... ș'apoî... cu atâta mai bine... că avem o socoteală împreună.

Ghiftui. — Ce socoteală?

Ferchezanca. — Avem să ne cununăm...

Ghiftui. — Ce face? ba'ți pune pofta 'n cuiu.

Ferchezanca. — Cum ai ȑis?.. Ea mai ȑi o dată...

Ghiftui. — (tare) Îți pune pofta 'n cuiu... m'ai înȑeles?

Ferchezanca. — Așa mi ȑi'i vorba, calindroiule?... care vra să ȑică 'ȑi-ai bătut ȑioc de mine, când 'm'i-ai propus să te ieu.

Ghiftui. — Ba nici de cum... 'ȑi-am propus cununia pên' a nu muri... dar fiind c'am murit... sânt slobod, mi se pare, să mă cunun cu cine 'm'i place.

Ferchezanca. — Ei! și eu nu'ȑi plac poate?

Ghiftui. — Nici atâtica... da ȑtii? nici de frică.

Ferchezanca. — Obraznicule... a!... nu'ȑi plac?... a!... d-sale boierului îi plac fetele de la țară, copilele nevinovate și proaste?... d-lui boieru se ascunde în haine ciobănești, ca să tractarisască amoruri câmpenești cu lapte dulce și cu borș cu ȑtir?... ha, ha, ha, ha, ha!

Ȓiȑa. — (cu ochii plini de lacrimi) Nu înȑeleg, cucoană, ce vreî să spuî; dar de și sânt proastă, precum ȑici, eu n'am obicei să rîd de oamenii care mă primesc în casa lor...

Ghiftui. — Bravo, Tiță... bine 'î-ai răspuns. D-eei, cucoana cea cu duh mare, este diprinsă, se vede, a fi primită numai la Goliea...

Ferchezanca. — Așa 'î povestea, porumbașilor?... Eî, las' că v'oi vîni eî acuș de hac... (merge în fund, deschide ușile și strigă :) Hagi-Flutur, Odobașa, viniți digrabă să vedeți minune.

SCENA XX.

Cei d'inainte, Flutur, Acrostihescu, Cîrcioc, Prietenii.

Totî. — Ce este? Ce este?

Ferchezanca. — O învîet Ghiftui...

Totî. — O învîet! unde 'î?

Ferchezanca. — Eată'l.

Flutur și Acrostihescu. — (vădîndu'l) Ghiftui! mare minune!

Ghiftui. — (energic) Dar... Ghiftui! mai mult vreți?

Flutur. — N'ai murit, scumpul meu prietin?... Nu te-o mîncat broaștele?..

Ghiftui. — (asemene) Nu m'o mîncat... Ha, ha! asta nu v_e prea vine la socoteală, așă 'î?... Nu v_e 'î rușine obrazului... voî, care 'mî erați prietini, s_e m_e lăsați în baltă, făr'a căuta s_e 'mî scăpați măcar trupul...

Flutur. — Cine putea găci că te 'î ascunde, vere Dumitrachi?

Ghiftui. — (cu mîndrie) S_e știți că m'am ascuns! dar de ce m'am ascuns? pentru că 'mî era frică.

Ferchezanza. — (cu tânguire) Voinicelu mamei!

Cârcioc. — (viind lângă Ghiftui) Ean mă rog... d-ta ești d-nu Ghiftui? avem două vorbe împreună.

Ghiftui. — (luând pe Cârcioc de braț și împingându-l de cealaltă parte) Dă-te 'ntr'o parte, că încă n'am sfârșit... (cătră Flutur și Acrostihescu) Periți din ochii mei, și să vă ved de ați înainte când 'mî-oîu videa ceafa... Plecăciune... (voiesce să easă pr'in fund),

Cârcioc. — (aducându-l înapoi) Ean stăi, boieriule, c'avem să ne tălmăcim amândoi...

Ghiftui. — Ce să ne tălmăcim?... cine ești d-ta?

Cârcioc. — Eă sunt Ftorivist Timofti Cârcioc...

Ghiftui. — D-ta să fii sănătos... ce'mi pasă?

Cârcioc. — Candidat de giudecătorie...

Ghiftui. — (schimbându'si glasul) Așa!...

Cârcioc. — Și fiind că ai încetat de a fi mort... apoi sunt dator să te arestuesc.

Ghiftui. — Ce fel? ce fel am încetat?... ba dați-mi bună pace, că 's mort ca toți morții... Audi?... să mă arestuească?...

Cârcioc. — Îmi pare rău... însă am poroncă înaltă.

Ghiftui. — Da pentru ce?... pentru ce?...

Cârcioc. — Pentru moartea lipovanului.

Ghiftui. — (răcnind) Da s'o înecat singur, pre legea me.

Cârcioc. — Se poate... însă el o murit la 20 a lunei, așa-i?

Ghiftui. — Ei...

Cârcioc. — Și d-ta la 19 ai scris în testament câteva cuvinte care te învinovătesc.

Ghiftui. — Ce cuvinte?

Cârcioc. — Următoarele: „Fiind că se poate întâmpla să mă'n nec mână... „Asta dovedește mult înaintea pravilelor.

Ghiftui. — (obosit) Vai de mine! ce dobitocie am făcut!

Cârcioc. — Cu mare părere de rău te înștiințaz că te arestuesc, și pîn'a nu te duce la Eșî, vei fi închis în odăa asta.

Ghiftui. — (căzînd pe scaunul de lângă masă) Îs fript de-acum! (Tiței, care se apropie de el) Îs fript... ce vrei?... îs fript.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftui) Nu era mai bine să te 'nsori cu mine?... spune drept.

Ghiftui. — Pîi din ochii mei, Papalugă...

Toți.

O! ce 'ntîmplare!

Ce rău îmi pare!

În belea mare

El a intrat.

Ghiftui (abătut).

O! ce 'ntîmplare!

Groaza 'mă e mare;

În belea mare

Eă am intrat.

Ferchezanca (în parte).

Ce bine 'mă pare...

M'am răsbunat!

Tita (în parte).

Nici o scăpare
Nu'i de-așteptat!

Totî.

O! ce 'ntemplantare... ș. c. l.

(esă cu totîi prin fund).

SCENA XXI.

Ghifuî. — Hai!... de-acum 'mă-am închiet catas-tihu!... când mă credeam mai sigur!... mai fericit... tronc... vine nebuna cea de Ferchezanca... De unde dracu o eșit?... (stă pe gânduri) M'o părăsit cu totîi... m'o lăsat singur... față 'n față cu umbra lui Egor care se ridică d'inaintea me ca o fantasmă, și se strîmbă la mine ca o momiță... A! de-ar ști cineva cât costisește înne-carea unuî lipovan... nu mă îndoiesc că 'i-ar trece gus-tu... Ean vedeți... nu 'mă-o lăsat de cât o bucățică de luminare... și... acuș oîu se rămân pin întuneric... brrrt, mă unflă spaîma... (cu frică) Tare m'așî duce... tare-așî fugi... (cu energie) Trebuie să fug... flotimiea nu mă eartă să șed aici... ș'aș'așî pe-aici mi'i drumu. (merge la ușa din fund ș'o sgâlție). M'o închis pe din afară ticăloșii!.. (merge la fereastă) Ce vîd? un jandarm cu sabiea scoasă! (cătră jandarm) N'audî, voînicule... sluga matale... ce mai faci?... sănêtos?... foarte mulțemesc... Ean ascultă, nu mă'i lăsa să sar în grădină, că mi'i poftă de per-sici!... nu?... ean las' șaga, că te-oîu mulțemi... (voîesce să sară pe fereastă și dă înapoi cu groază) Stăi mă... nu da...

eaca blăstămatu c'o întins pușca spre mine... măi!.. Care vra să dică, ie cuprins din toate părțile ca un lup la hăitu-ială... care vra să dică, nu'î chip de spălat putina!.. (stă pe gânduri) O! îmi aduc aminte din copilărie că în casa asta... era vr'o câteva taîniți pin care mă giucam de-a Baba-oarba... dar... ean să caut... (iea luminarea, caută pe jos, și găsesce oblonul pivniței) *Chirie eleison!*.. Eaca o gură de taîniță... ce'î norocu la om!.. (pune luminarea jos și deschide oblonul) Bre!.. da întuneric îi!.. par' că 'î gura Iadului... d'apoî vorba ceea: rău cu rău, dar mai rău fără' de rău! (se coboară câteva scări) Frig îi... brrrt... par' că'î o ghețarie... (se suie înapoî spăriet, căutând în fundul pivniței, ca și când ar fi vădut ceva). Știți una?... mi'î frică!.. da frică, nu șagă... (se coboară ear) Of! cine m'o pus să innec un lipovan!

(Se face nevădut și închide oblonul peste el. — Musică surdă la orchestră).

SCENA XXII.

Ghiftuî, Egor.

Ghiftuî. — (în pivniță) Valeu! valeu!

Egor. — (asemene) *Uvâi... uvâi!*..

Ghiftuî. — Nu mă lăsați... nu mă lăsați...

Egor. — *Pojalosti... pojalosti...*

Ghiftuî. — Săriți... valeu!.. (esă iute din pivniță cu pěrul sburlit și alb de tot; închide răpede oblonul și stă de-asupra lui spăriet, galbăn și cu glas înnedușit) Valeu... valeu... 'l-am vădut ear!

Arie din *Baba-Hârca*: *Se'i spalati.*

Vai ș'aman!

Vai ș'aman!

'L-am vădut pe lipovan.

'L-am vădut

Negru, slut,

Și cu dînsul m'am bătut.

Ce păcat!

Ce păcat

Peste mine-acum a dat!

Orî ce fac,

Orî ce fac,

Nu pot scăpa de-acel drac! etc.

(Vine în fața scenei). Da n'oîu sê scap de dînsul nici pe fața pămîntului, nici în fundul pămîntului?... orî în cotro m'oîu întoarce, trebuie sê daû cu ochii de dînsul?..

Egor. — (ridicînd o trapă și scoțînd capul). A!... eaca oblonu...

Ghiftuî. — (răpeşindu-se și sîrînd pe trapă). Eaca... ear!.. (tremurînd) Săraca'n de mine, că par' că 's pe ceea lume!..

Egor. — (ridicînd a doua trapă) Pe-aici oîu putea sê es...

Ghiftuî. — (se aruncă din nou de o închide cu picîoarele, și țice cu desnădăjduire) Unde mă găsesc? vai de mine! pe un vulcan de lipoveni?...

Egor. — (ridicînd trapa cea d'ântêi) Mare minune! că nu daû de uşă...

Ghiftuî. — (asemene) Nu lăsa... (cu glasul stins și desnădăjduit) Sfînte Panteleimoane!.. n'am înneecat mai mult de cît un lipovan... ș'acum rêsar din toate ungherile, ca ciupercile... Valeû!.. tare mi'î frică!.. (vine în fața publicului și țice în taîună) Știți cum mi'î de frică?... ca în vremea

volintirilor... (furios) Asta nu 'î vieață... nu pot să mă trăiesc așa... Mai bine să mor... poate că 'mă-a da pace lipovanul, după ce-oîu răpossa... (umblă nebun pe scenă, ferindu-se de locurile trapelor și merge spre fereastă) Mă duc să m'arunc pe fereastă...

(Se aude riturnela corului de mai jos.— Ghiftuî se răpede ca frică de la fereastă lângă masă, și se pune pe scaun).

Ghiftuî. — Ce s'aude?... cine vine?... sē'mî dee pace... n'am vreme să primesc pe nime.

SCENA XXIII.

Ghiftuî, Țëranî, Țërance (intrând înainte); *pe urmă* Tița, Flutur, Acrostihescu, Talpă-Lată și Egor.

Totî.

Veste bună! bucurie!

Ghiftuî e nevinovat.

Din a soartei grea urgie

Bine'mî pare c'a scăpat.

Ghiftuî. — Ce cabazlic îi aista?... lor le vine-a giuca mazurca când eu mă aflu în ceasul morții?... dați'mî bună pace... n'am chef de joc. (se scoală, ȳea scaunul pe care ședea, l' anină de braț și pe urmă ridicând masa, se întoarce cu ea, o așează ntre dînsul și țëranî, și se pune ear pe scaun, plecându'sî capul pe masă). De-acum parapanghelos!... am răposat!...

Tița. — (alergând cu bucurie) Cucoane Dumitrachi... cucoane Dumitrachi...

Ghiftuî. — (cu glas stins) Mortos, cortos... nu vorbiți cu morții!...

Tită. — (cu mirare) Mortos, cortos?... Cucoane Dumitrachi...

Ghiftui. — Ce este?

Tită. — (uîtându-se la dînsul spărietă) Vai de mine! ce-ai pătit?... eşti alb de tot!

Ghiftui. — (ștergându-și mînica, se scoală și vine în scenă) Alb?... se vede că m'am atins de vr'un părete...

Tită. — (aducînd degrabă oglinda de pe sobă) Përu... përu..

Ghiftui. — Përu?..

Tită. — (puindu-î oglinda sub ochi) Ean privește!

Ghiftui. — (vêdîndu-se) A!.. pîei drace! cine-î ghiuju ista?

Tită. — Cine sê fie?... d-ta.

Ghiftui. — Eû?... nu se poate... ferească Dumnezeu! (se uîtă cu luare aminte, deschide gura și boldesce ochii) Ci adevêrat... îmi aduc aminte... eû îs!.. eată gura... eată ochii mei... (cu mare mirare) Da bine, câți ani am sêdut în pivniță, de m'am făcut uncheș?..

Tită. — Moș Talpă-Lată ne-o spus tot.

Ghiftui. — Ce-o spus tot?

(Flutur, Acrostihescu și Talpă-Lată intră).

Talpă. — Dar, cucoane Dumitrachi... nu mai ai nici o grijă... Egor îî scăpat.

Ghiftui. — Scăpat?

Egor. — (deschiđînd trapa) Da... da... Egor scapat!.. Egor *zđaro*!

Ghiftui. — (voind sê se arunce pe trapă) Nu lăsaț... nu lăsaț!.. daț!-î în cap... (arată pe Egor).

Talpă. — (oprind pe Ghiftui) Da nu te teme, cucoane, că 'î Egor...

Ghiftui. — Egor!

Talpă. — 'L-am ascuns eû în pivniță, pentru că te socotea înecat.

Egor. — (eșind din trapă) A!... nime nu'î murit?... *gospodi pomilui!*

Ghiftui. — (cu sfeală) Oare?... ești sigur că nime nu'î murit?...

Egor. — Ha, ha, ha... cuconaș vra să ridă?

Ghiftui. — Ha, ha, ha... (rugându-se) Lasă-mă să te pipăi... ca să mă incredințaz... (îl pipăie și'î dice cu mare mulțemire) A!... mânca-te-ar moliile... că bine 'mî pare că te ved... ești sănătos? (îl ȳea de mână) Doamne! mult am mai gândit la d-ta... (în parte) De-oîu mai inneca lipoveni de adî înainte, s'mî diceți cuțu...

Flutur. — (viind la Ghiftui) Da bine... pe noi nu ne vedî, vere Ghiftui?...

Ghiftui. — (cu o bucurie mincîunoasă) Cum nu? vëru Hagi-Flutur și Odobașa!... (dându-le mână) Ce fericire pentru mine!...

Flutur. — }
Acrost: — } Ce fericire!

Ghiftui. — Scumpiî mei prietini... numai voi puteați înțeleghe fericirea me; și de aceea nădejduesc că'ți bine-voi să 'mî-o faceți deplină...

Flutur. — }
Acrost: — } Poroncește, vere Ghiftui... și noi sîntem gata...

Ghiftui. — (cu dragoste) Dacă 'î așa... tare vë pof-

tesc... tare vă rog să nu mai călcați nici o dată în
cassa me. . .

Flutur. — }
Acrost: — } Aud?

Ghiftui. — Și mă veți îndatora peste măsură.

Flutur. — Atâta pagubă. . .

Acrostihescu. — Câtă și dobândă!

Ghiftui. — Cât pentru d-ta, *pan* Egor, îți dăruiesc
o droșcă cu doi cai, și te țieu cu luna. . .

Egor. — *Cito?* . . A! . . eă? . . să fiu ear birjar...
la ulița mare... cu *malerchi?* . . A! cuconaș, par' c'am
mai înviet o dată. . . *païdi*. . . *scari*. . .

Ghiftui. — Ba nu tocmai *scari*, că n'am să fiu
singur în droșcă. . . am să fiu cu cuconița me. . .

Egor. — A... d-ta *niet* însurat. . .

Ghiftui. — *Niet* însurat. . . dar mă însor... țieu
un ânger care m'o ocrotit subț aripile lui.

Toți. — Cine? cine?

Ghiftui. — Cine? . . vreți s'o cunoașteți?

SCENA XXIV.

Cei d'inainte, Ferchezanca (intrând la cele din urmă
cuvinte).

Ferchezanca. — (tare) Un ânger care 'l-o hrănit cu
borș cu știr. . . Tița Talpă-Lată! . . ha, ha, ha! . .

Egor. — (răsărind) A! Panchiț! (merge în fund, o apucă
de mână și o aduce în fața scenei).

Ferchezanca. — Încet, măi Zahar Marojnă, că'mî rupî mîna...

Egor. — Plateşte la mine 200 de galbinî... saŭ de nu... te țin amanet.

Ferchezanca. — Vaî de mine! amanet la un droşcar!..

Ghiftui. — Nu te teme, cucoană dragă, că te scap eŭ de datoria d-tale... dar cu o condiție...

Ferchezanca. — Care?

Giftui. — Să întri ear în trupa teatrului național, ca să câștigî aplauzele publicului...

Ferchezanca. — (întinîdînd mîna lui Ghiftui) Primesc, dacă mi'î făgădui că te'î abona...

Ghiftui. — N'ai nici o îndoieală... Ei! moș Talpă-Lată... ce mai dîci?... tot prost sînt?... tot mojîc îs?..

Talpă. — (plecîndu-se) A! cucoane... cine-o știut!... d-ta... un boier atît de... eartă-mă...

Ghiftui. — (ridînd) Te ert pentru hatîrul Tiței... și tu, Tițică, fă cu mine ce'î ști de ađi înainte... îmi daŭ capul în mînile tale.

Tița. — Las' pe mine, Stănică...

Ghiftui. — (cu multă mulțemire) Slavă ție Doamne!.. 'mî-o trecut urâtul... 'l-am înecat! și din doî mortîi, ne-am ales amîndoi vii!... (cătră public):

Arie francêsă.

Am înviet și 'mî pare, deŭ, prea bine
Că d'intre mortî pe lume am eșit.
Dacă sînteți mulțemiți ca și mine,
Dați'mî un semn, un semn prea mult iubit:

Pan, pan, pan, pan, sě mě veselesc,
Pan, pan, pan, pan, sě vě muĽtemesc,
Pan, pan, pan, pan, sě mě veselesc.
Pan, pan, pan, pan, pan.

Corul.

Pan, pan, pan, pan, sě vě muĽtemim,
Pan, pan, pan, pan, sě ne veselim,
Pan, pan, pan, pan, sě ne veselim.
Pan, pan, pan, pan, pan.

(Cortina cade).

CINEL-CINEL

PERSOANE:

Pitarul Sandu, boier de 50 de ani.

Smărăndița, nepoata lui.

Tincuța, vara Smărăndiței.

Florica, tânăra țerancă.

Graur, fecior boieresc din Moldova.

Dame, țerani, țerance, lăutari.

CINEL-CINEL

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

improvisată pentru beneficiul săracilor.

Scena se petrece la o moșie din Valahiea, lângă hotarul Moldovei,
în anul 1858.

Teatrul reprezintă o grădină frumoasă cu un boschet în mijloc;
în dreapta un pavilion cu ușă pe scenă.

SCENA I.

Țărani (greblând drumurile grădinei).

Ađi e ăi cu soare,
Ađi e serbătoare.
Ha! se ne grăbim
Ca să curățim
Grădina de schinuri,
Și țeara de chinuri,
Să le crească flori
De-acum pěn' în zori.

SCENA II.

Țăranii, Sandu (eșind din pavilion).

Sandu. — Ei! copii, ați sfârșit de curățit grădina?

Țăranii. — Sfârșit, cocoane.

Sandu. — Să trăiți, fețiți mei! (dându-le ban) Na un bacșiș, să faceți chieș și veselie, că astăzi e serbătoreala nepoatei mele, Smărăndița.

Țăranii. — Să trăiească coconița!

Sandu. — Amin! Ha!t, mergeți acum la horă și să'mi jucați pe sdreavén.

Țăranii. — Las' pe noi, cocoane! (esă cântând prin fund, în dreapta).

Adi e di cu soare,

Adi e serbătoreale.

Ha! să dănuim,

Să ne veselim.

Sandu. — (singur) Aoleo! ce necaz pe capul meu de când a venit nepoată-mea Smărăndița cu prietinitile ei acilea, la moșie! N'am răgaz nici măcar un ceas!.. Ba se le aștept cu masa penă pe la toacă; ba imi fac casa *anocato* penă pe la două după miezul nopții, tot cu jocuri și cu nebunii, în cât eu, la vrîsta mea, am ajuns a mă face hurez!.. Acu, altă iscodeală!.. Le-a abătutără să se înbrace țărănește! Audi! fete de boier cu fote!.. Ei! s'a trecutără cu hazu... Măcar că... de!.. ce să dici?... Le prinde cămașa cu altițe de minune, și's frumusele coz!.. dar *oposun! ighemoniconu* boieresc nu eartă... Bre, bre, bre! *anapoda* 'i lumea de adi! (intră în boschet) Eaca și gazeta lui Carcalechi. (Iea o gazetă

și se pune pe canape) Ce mai dice? (citesce puțin și începe a căsca)
 Frumos! frumos, dar tare mi'î somn. (citesce) Departa-
 mentul drep...tă...ți!... Așa... pre... cum... (adoarme)

SCENA III.

Sandu, Graur (viind din fund, din dreapta).

Graur. — (în cantonadă) Acasă 'î boerîu?... bine. Las' că'l găsesce eû... doar nu's de la Gogomănești. (viind în scenă) Eată-mă 's bun sosit în Țara muntenească, eû Graur, ficior boieresc a cuconului Tachi Păcălescu de la Odobești. Asară stăpănu meu 'mî-o dis; „Graure, na răvașu ista, sê'l ducî peste hotar la vărul meu, cuconu Sandu; dar când îi da cu ochii de el, sê'î grăești cam tare, că'î surd.“ Am apucat de cu noapte pe potică ș'am vinit făr' a fi întrebat de răvaș de drum, că n'am întelnit nici țipenie de om pe margine. Ba am întelnit un urs, dar n'avea guler galbên, ș'am trecut ca în țara me!... Haî de-acum în casă, la boier. (se îndreaptă spre pavilion, și se opresce auzînd horăitul Pitarului) Dec!... cine hêrêe între copaci?... A fi vr'un zăvod, poate. (se apropie de boschet) Țibă cotarlă... (vêdend pe Sandu) Pieî drace, că'î boerîu!... Da bine-o mai duce!... par' că 'î un heresseû. (îmitează vuetul fereșeului) Ean sê'l trezesc. (încet) Cucoane, cucoane!... Nicî se clinteste măcar; 'î dus pe ceea lume... Mări, sê 'î chiuîu la ureche. (se apropie de Sandu și strigă tare la urechea lui) U...u...u! cucoane Sandule!

Sandu. — (răsărînd spăriet) Ho! mă... nu lăsa... ho!

Graur. — (în parte) 'L-am trezit.

Sandu. — Ce vrei, măi hoțule?... Ce te-a lovit de 'mă chiuă la ureche?

Graur. — (vorbind tare în toată scena) Cucoane, am adus un răvaș de la cuconu Tachi, vëru dumnitale.

Sandu. — Dă la Moldova? dă la vërul meu? Unde'î?

Graur. — O rămas acasă.

Sandu. — Cine? răvașul?

Graur. — Ba, boieru. Eaca răvașu.

Sandu. — Adă'l astădă și nu răcni așa, că nu te-alungă Tatarii. (deschide răvașul) Ean să vedem ce'mă mai scrie cabazul cel de Tachi? Ear o fi ghidușii de-ale lui, că mai Pepelea de cât el, nici că s'a mai dat. (citesce).

„Cu frățescă dragoste, vere Sănduc.“ (vorbit) Ha, ha, ha! din Sandu mă face Sănduc. Tare'î sânt drag! (citesce)
 „Îți trimit o căprioară ucisă de mine la vënat. S'o mă-năncă sănëtos. Feciorul boieresc care 'ți-o aduce e cam
 „fudul de-o ureche și de ceea-l-altă. Grăește cu el tare,
 „dacă vrei să vë înțelegeți în vorbă.“

„Al tēu vër iubitoru, *Tachi*.“

(vorbit) O căprioară! Aferim!... tocmai dă diua Smărăndiței. (tare către Graur) Unde 'î vënatul, măi?

Graur. — (în parte) Vedă, dacă 'î surd, cum răcnește!

Sandu. — (în parte) Măi! că surd îi, sermanu! (tare) Unde'î căprioara?

Graur. — O luat-o vătavu. (se apropie de urechea lui Sandu și strigă) O luat-o vătavu.

Sandu. — Bine. Grasă'î? (la urechea lui Graur) Grasă'î?

Graur. — Ca de Crăciun. De-abie am putut-o aduce.

Sandu. — Aferim! Ce măi face vëru Tachi?

- Graur. — Șede.
- Sandu. — Cum, șede?... bolnav în pat?
- Graur. — Ba sănătos pe pat.
- Sandu. — N'a ȝis c'a veni acilea?
- Graur. — Ba o ȝis.
- Sandu. — Când?
- Graur. — Țeri.
- Sandu. — A ȝis c'a veni țeri?
- Graur. — Ba o ȝis țeri c'o vini mâni.
- Sandu. — (în parte) Ferească Dumneȝu dă surȝi, că 'ȝi vatăm țeptul.
- Graur. — (în parte) Am răȝușit cu surdu ista.
- Sandu. — Să spu țverulu ț că 'ȝi mulțumesc prea mult, și că'l poftesc pe mâni la masă. Auditu-m'a ț?
- Graur. — (în parte) Ei! ba nu.
- Sandu. — (în parte) N'a audit! (ma ț tare) Să spu ț stă-pănu-tău că 'ȝi mulțumesc și că'l...
- Graur. — Și că'l poftest ț la masă pe mâni. Ști ț.
- Sandu. — (mănios) Dacă ști ț, surdule, la ce mă faci să ȝic dă două ori ț?
- Graur. — (în parte) Ci că eu țs surd acu. (pufnesc de ris).
- Sandu. — Ce ȝiseș ț?

SCENA IV.

Sandu, Graur, Florica (viind din pavilon).

- Florica. — (în parte) Ce-a pă țit bo țeru dă strigă aș a ț?
- Graur. — Valeu! că frumușică leli ță!
- Sandu. — Ce ca ț ț, Florico? Ce vre ț?

Florica. — Coconița te roagă să mergi penă sus.

Sandu. — Da ce mai este?

Florica. — Vrea să 'ți arăte o rochie nouă de la București.

Sandu. — Poftim!.. par' că eu sunt șandra-mandra!
(mergând spre pavilion) Florico, poartă de grijă de băeatul
ăla, că'i străin sermanul, e moldovean.

Florica. — (cu mirare) Moldovean?

Graur. — Moldovean, muntean, tot una 'i... tot
român!

Sandu. — Tac'e'ți ciocul... Florico, dă'i ceva de
mâncat și de băut, c'a fi ostenit de pe drum. (în parte)
Sermanu! așa de tîner ș'asa de surd! Păcat! (intră în
pavilion).

SCENA V.

Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Mă! înc'asa bujor de copilă n'am
vădut. (tare) Fa, Florică!

Florica. — Ce'i?

Graur. — Ean uită-te la mine.

Florica. — Ș'apoi ce?

Graur. — Multe sînt ca tine aici în sat?

Florica. — Unde?... acilea?

Graur. — Ba aici.

Florica. — Ha, ha, ha. Moldoveanu dracului!

Graur. — Fa, Florico!

Florica. — Ce mai vreî, mă?

Graur. — Ean spune'mă... măritată ești?

Florica. — Ba încă nu.

Graur. — Vai de mine!... fată mare!... M'am to-pit... mi se taie picioarele.

Florica. — Poate ți'i foame?

Graur. — Foame, dar... Tare ți-ași mânca ochișorii!

Florica. — Ha, ha, ha. Du-te mai bine la cămară să'ți dea o bucată de malaiū.

Graur. — Eaca mă duc, mă duc... Încotro 'i că-mara ceea?

Florica. — (arătând în culisele din dreapta) În colo.

Graur. — N'o vĕd bine, fa, că 'mă-ai painjinit ochii... Nu'i merge tu cu mine să 'mă-o arăți?

Florica. — Ba oîū merge... dĕ ce nu?

Graur. — Haî. (în parte) Sĕ giuri că'i Ileana Cosinzana din poveste... Când mă uîț la ea, îmi trece foamea. (caută lung la Florica).

Florica. — (în parte) Bîetu flecăū!... nu'i urât. (tare) Haî la malaiū.

Graur. — Fa, Florico... d'apoî mai mălăeș dulce de cât tine, unde-ași mai găsi eū!... Te-ași mânca dintr'o înbucătură, pre legea me!

Florica. — (ridĕnd) Șterge-te pĕ dinți, bădico... Haî, vii?

Graur. — Viū, viū. (în parte) Ei! 'mă-o fript inima și pace!

(esă amĕndoî prin dreapta).

SCENA VI.

Smărăndița, Tincuța și mai multe dame

(înbrăcate țărănesce, esă din pavilion).

Smărăndița. — Ha, ha, ha. Bietul moșu-meu!... ear s'a mânieat pe noi că ne-am înbrăcat țărănește. Dice că nu se cuvine fetelor de boier să poarte haine naționale.

Tincuța. — Dacă 'i *ton patera...* ruginit!

Smărăndița. — Vă întreb, sorioare, care haină poate să ne prindă mai bine, pe noi care suntem românce, de cât haina românească?

Tincuța. — Las' că 'i națională, dar e și frumoasă și ne scapă de malacofuri.

Smărăndița. — Știți ce? Ha! să ne prindem ca să nu purtăm altă înbrăcăminte cât om ședea la țeară.

Tincuța. — Eă una ași purta-o chiar și în București, dacă ași îndrăzni.

Smărăndița. — Primiți propunerea mea?

Toate. — Primim.

Tincuța. — Mare haz ar fi să vie câți-va cavaleri din capitalie, să ne vadă ast-fel.

Smărăndița. — Măcar de-ar sosi vr'o unul, că mie mi s'a făcut dor de ei.

Toate. — Și mie, și mie.

Smărăndița. — Tist, că ne-a auzi cine-va.

(Două dame s'apuc de jucat volanu; alte două se primblă culegând flori)

Tincuța. — Ș'apo!?

Smărăndița. — Nu trebuie să dăm obraz cavalerilor.

Tincuța. — Ei! par' că ei nu 'și țieau singuri des-

tul obraz? Dar ea spune, Smărăndița, ce facem noi astăzi?

Smărăndița. — (cântând) Ce se mai facem oare pentru ca să se mânie moș Sandu?

Tincuța. — Asta îți lesne, că îți ȳte ca focul *ton patera*.

Smărăndița. — ȳte dar bun. Se înduplecă la tot ce vream. Știi una, sorioare?.. Hai să mergem la hora din sat ca să jucăm dă diua mea.

Tincuța. — Cu țerani?

Smărăndița. — D'apoî cum?.. Ei nu's oameni ca și noi?

Toate. — Bună idee!... Haide.

Smărăndița. — Să facem *dejeuner* mai ântei. (strigă) Florico, Florico.

SCENA VII.

Damele, Florica (alergând din fund).

Florica. — Aud, coconiță.

Smărăndița. — Spune să gătească masa și s'o aducă aci în grădină.

Florica. — Bine, coconiță. (intră în pavillon).

SCENA VIII.

Damele, Țerani (viind din fund cu buchete de flori).

Smărăndița. — Ce vuet s'aude?

Tincuța. — Vin țerani cu bucheturî dă flori.

Smărăndița. — Vreă să mă feliciteze de ziua mea, se vede.

Țeraniș.

Ađi e ăi cu soare,
 Ađi e serbătoare.
 Eată-ne venim
 Cu flori, și'ți dorim
 Anș cu sănătate,
 Cinci moșii cu sate,
 Și un bărbățel
 Ca un bujorel.

Smărăndița. — (luând buchetele și împărțindu-le la dame). Oamenș bunș, vă mulțumesc din toată inima, și vă rog să veniți la mine, la orș ce nevoie iți avea, că oiș fi prea bucuroasă să vă fiș de ajutor.

Țeraniș. — Să trăești, coconiță! (se trag în fund).

Smărăndița. — Nu vă spuneam eș că țeraniș sânt oamenii ca și noi?... Priviți ce bucheturș frumoase ne-a aduseră.

Tincuța. — (zimbind) Romănu'i galant din născare.

SCENA IX.

Ceș d'inainte, Graur (alergând din fund).

Graur. — Florico, Florico!.. Unde-o fugit căprioara? (vădând damele, stă incremenit) Eaca mă!.. Eaca, eaca!

Smărăndița. — Ce vrea flecăul ăsta?

Graur. — Ean privește, tătucă, ce de maiș Florici!.. Se vede că'i belșug în Țara muntenească!.. (se apropie) Fa!

(incepe a ride protestesce) Fa!.. da voi de unde-ați răsărit în calea me?

Tincuța. — (incet) Smărăndița, mie mi'î frică.

(Damele dau semne de spaîmă).

Smărăndița. — Nu vă temeți!.. Țsta'î moldoveanu care a adus căprioara dă peste hotar.

Graur. — Măi! că mândre haine aveți voi pe-aici!.. Par' că sunteți tot fete de rădeși de la Cașin.

Tincuța. — Ce dice? ce dice?

Smărăndița. — El ne ȳea de țerance... Las' să ridem nițel.

Graur. — (în parte) ȳs mândrulițe coz!.. ȳmî vine să le-apuc la hârjoană. (tare) N'audiți, fa?

Smărăndița. — Ce'î, bădică?

Graur. — (ride) Când mă uit la voi... știți?... mă furnică pin inimă, că încă așa lighioi frumușele n'am întelnit eă.

Toate. — (ridând) Lighioi!.. ce'î aea?

Graur. — Multe căprioare am vĕnat; multe pătirnichî am inpușcat... D'apoi ș'asa pătirnichî ca voi...

Toate. — Potirnichî, noi?... ha, ha, ha.

Graur. — Ba încă de cele de toamnă... Ș'asă'și ȳmî vine să vă prind în laț, că, pre legea me! pe soare pot căta, dar pe voi ba! (se apropie de dame; aceste se trag în lături). Nu vă temeți, fa, că doar și eă sânt om pămĕntean... sânt flăcău, și poate să'mî aleg o nevastă d'între voi.

Toate. — D'între noi? ha, ha, ha.

Graur. — Da ce!.. poate că vă veți fuduli c'un frunțaș ca mine?... Da eă ȳs fȳcior boĳeresc, fa!.. Pot s'a-giung și pristav, fa!.. Care din voi vre să fie pristăvoae?

Damele. — (vesele între ele) Tu, ba tu, ba tu, ba tu.

Graur. — Eî! încet, încet... Nu vă scoateți ochii de la mine, că ar fi păcat de-așa ochișori dragălași. Trageți în sorți, și care din voi a avea parte de la Dumnezeu, m'a lua.

SCENA X.

Cei d'inainte, Florica.

Florica. — (în parte) Tot acile'i moldoveanu?

Graur. — Eaca și Florica!... Bine c'ai vinit și tu, se tragî în sorți... Cine știe, fa?.. poate că ție 'ți-a cădea NOROCU. (voiesce s'o ȳea de mână).

Florica. — (lovindu'l peste mână) Ședî, mă. (se apropie de dame și ȳice încet) Masa'i gata.

Smărăndița. — Bine, bădică... dē'i lua o fată d'aci din sat, ai dē gând s'o duci peste hotar?

Graur. — Hai, hai!.. ba încă pe sus.

Smărăndița. — Da cum e p'acolo, pē la d-voastră?

Graur. — La Moldova? la Moldova?.. Dar n'ați auȳut cānticu cel vechiū care ȳice:

«La Moldova cea frumoasă,
«ȳiaȳa'i dulce și voioasă!
«L'a Moldovei dulce soare,
«Cresce floare lângă floare!»

Smărăndița. — Așa o fi, bădică; d'apoi veȳi că și noi avem p'aci un cāntic ce ȳice:

? «Dâmboviȳă, apă dulce,
«Cine bea nu se măi duce!» //

La hiler →

Graur. — Nu ȃic ba, pentru că tot p m ntul românesc e un ra u Dumneȃesc!.. Însă la noi mai avem  i alta.

Toate. — Ce ?

Graur. — O veselie mare!.. O fal  care o întinerit toate sufletele Rom nilor.

Toate. — Da ce e ?

Graur. — Cum?.. n'  i aflat vestea cea ne steptat ?.. Corona lui Stefan-Vodă s'o găsit!

Toate. — Unde ?

Graur. — La Suceava, în morm ntu Domnului!.. Acum toată  ara Moldovii se simte m ndr   i vo oas ! Corona lui Stefan cel mare o   it din p m nt ca să  ncunune viitoriul  erii!.. Alta nu se vorbește pe la noi... Ba încă este  'un c ntic!

Toate. —  l  tii ?

Graur. — Care Român nu 'l  tie ?

Toate. — C nt -ne'l să'l  nv   m  i noi, bădică.

Graur. — Bucuros... Ascultați:

CORONA MOLDOVEĬ.

I.

Pe a  erei noastre zare
O lumină cresce 'ncet!
Tot Românul vi  tresare
Ca din moarte înviet!
 n genunchi to i cu sfială,
Fii acestui bun p m nt!
Căci lumina triumfală
Es  dintr'un vechi  morm nt!

Totî.

În genunchi totî cu sfeală,
Fii acestui bun pământ!
Căci lumina triumfală
Esă dintr'un vechiû mormânt!

II.

În acel locaş de pace,
În a morţii vecinic somn,
De trei veacuri cine zace?
Stefan, bravul nostru Domn!
În genunchi totî cu sfeală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'i triumfală
Ş'al seû braç nebiruit!

Totî.

În genunchi totî cu sfeală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'i triumfală
Ş'al seû braç nebiruit!

III.

O! coronă, ca şi tine,
Noi în umbr'am fost perduţi!
Varsă 'n ţeară vii lumine,
Să fim lumei cunoscuţi.
În picioare totî cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căci corona'ţi triumfală
Ear pe frunte'ţi va şede!

Totî.

În picioare totî cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căci corona'ţi triumfală
Ear pe frunte'ţi va şede!

Totî. — (cu entusiasm) Ura! ura! ura!

(În timp ce corul cântă, doi lachei aduc din pavilion o masă bogată o așează aproape de ușă și esă. Țeraniî se retrag prin fund și esă).

Graur. — (urmărind țeraniî pînă în fund, fără a vedea masa) Hai, mergeți de-acum din sat în sat și cântați *Corona Moldoviî*, ca să se bucure Româniî de-o veste așa de bună.

Florica. — (cătră dame, încet) Coconite, eată masa.

Smărăndița. — Poftim la dînsa, sorioare.

Graur. — (viind în scenă și dând cu ochii de masă) Eaca mă!.. Ce masă împăratească!.. Pentru cine'î masa asta, fa?

Damele. — Pentru noi.

Graur. — Pentru voi? ha, ha, ha... Mânca-v'ași de vii, că hătre mai sînteți!.. Da unde s'o mai dat așa praznic pentru de-al de voi?

Smărăndița. — Nu creî?.. Poftim la dînsa.

Graur. — Cum?.. Eă se mă pun la masă boierească, ca să pat vr'o pacoste?.. Ba, leliță, ba.

Smărăndița. — Atăta pagubă dacă nu primești. Noi n'avem teamă... Hai, sorioare, să mîncăm.

(Damele se îndreaptă spre masă).

Graur. — (cîntînd se le oprească) Ean șideți binisor, fa, și nu v'apucați de pozne, c'or da boierii peste voi, ș'in loc de bucate, îți mîncea o calcavură de cele tătărăști.

Smărăndița. — Calcavură?.. ha, ha, ha... Ce'î aea?

(Damele se așează înpregiurul mesei).

Graur. — Eaca, frate, că ele nu șuguesc!.. Se așează ca la masa lor!.. Fa, nu glumiți cu dracu.

Damele. — Bune bucate!

Graur. — S'așâ'sî mănâncă ca d'intr'a lor!.. Mare ești Doamne!.. Înc'ășa fete obraznice...

Smărăndița. — N'auđi, flecău, cum te chîamă?

Graur. — Graur!

Smărăndița. — Dacă ești graur, vină d'e'ti mănâncă numele fript.

Graur. — (apropiindu-se) Da ce?.. poate c'aveți și grauri fripti?

Smărăndița. — (arătând un talger plin) Avem; privește aci.

Graur. — Că bine ăci!.. Și buni's, fa?

Smărăndița. — Dă minune... Vi! la masă, ori ba?

Graur. — Oare?.. Mări ce-atăta!.. Ce-or păți ele, o! păți și eu... Curaj, Graure!.. Eată-m'e's că viu.

(Merge de se pune în capătul mesei cu dosul spre pavilion).

Tincuța. — (încet Smărăndiței) Smărăndițo, eată'l că vine.

Smărăndița. — Las' s'e ridem.

Tincuța. — Dar dă ne-a vedea moș Sandu?

Smărăndița. — A ride și el.

Graur. — Florico, tu nu mănânci?

Florica. — Nu.

Graur. — Nu?... Pentru ce, sufletele?

Florica. — Nu mi'i foame.

Graur. — Poate că te-ai săturat cu mălaiu?... Și eu înc'am înbucat o fêlie, dar de praznic nu mă dau în lături. (căutând pe masă) I! tătucă, ce de mai bunătați!.. Nicî nu mai știu ce sînt, și din care capăt s'e încep... Mămăligă nu'i, nici brîndă sburata?

Smărăndița. — Ce mămăligă?... Na mai bine zalatină.

Graur. — Cum ai dis?... slatină?... Adă și slatină, ce-a fi aceea.

Damele. — Vrei și sardele, și *paté-froid* și biftec?
(îi umple talgerul).

Graur. — Vreună, vreună de toate... Puneți cole să'mi fac un balaniș-balmuș ca la cumătra... povestea țiganului.

Tincuța. — Vrei și saleam?

Graur. — Alechim-saleam?... bucate turcești?... Cum nu?... adă și alechim-saleam.

Smărăndița. — (dându-i un gavanoșel cu muștar) Na și de asta că e bună.

Florica. — (ridând, în parte) Îi dă muștar coconița... Să vedem ce-a face?

Graur. — (luând gavanoșelul) Dulce-i mâncarea asta?

Smărăndița. — Dulce. ^x

Graur. — De 'i așa, am să 'nghit ca o lingură de masă, să mi se dreagă pofta. (Iea o lingură de muștar și o bagă în gură) Valeu! mămulica me, că iute'i!... Valeu!... mă arde, mă arde la inimă!... Apă, apă... Ba nu... vin, vin.

[Damele ridând, îi întind pahare cu apă].

Damele. — Na, na.

Florica. — (dându-i un pahar cu vin) Na, bea curând.
(în parte) Sermanu băeatu!

Graur. — (după ce a bătut) A! m'am mai potolit!... (cătră Smărăndița) Așa ți-i gîoaca, fa?... Ei! las' că te-oîă drege eună după masă... Cât pe ce era să'mi saie ochii din cap... Oîă fi roș ca un rac.

Smărăndița. — Lasă, Graure, că mai frumos ești așa.

Graur. — Oare?... Așa să fie, Florico?

Florica. — Par' că ești un buhai de baltă.

Graur. — De cei care fac bu, u, u, u, la soare? (ride).

(Toți rid cu veselie).

Smărăndița. — Ea ascultă... Na un pahar dă vin dă Odobestî... Be'l în sănătatea noastră și ne cântă ceva.

Damele. — Dar, dar; cântă-ne ceva.

Graur. — Bucuros... Am să vă cânt un cântic din vremea lui Tata Noe care-o descoperit viea... Adă păharu'n coaci, și să trăiți la mulți ani precum doriți!... Ascultați, și să faceți toate ca mine.

I.

Tata Noe cel bătrân
Fost-a, fost puîu de Român!
El a născut veseliea
Căci a descoperit viea!

(Bate încet cu un cuțit peste pahar deși împreună ast-fel cânticul).

Să'l slăvim,
Să'l cinstim
Tot cu vin,
Cu pelin,
Și voios
Și frumos
Să 'nchinăm,
Să cântăm.

Toți în cor (bătând cu cuțitele în pahare).

Să'l slăvim,
Să'l cinstim
etc. etc. etc.

II.

Când potopul s'a vărsat,
Toți cei răi s'au înecat!
Vra să dică, sorioare,
Cine 'i rău de apă moare!

Însă eu
 Sânt bun, deă!
 Și voiesc
 Să trăesc
 Bând voios,
 Bucuros
 Vin, vin, vin
 Și pelin!
Toți în cor.
 Însă eu
 Sânt bun, deă!
 etc. etc. etc.

Graur — (bând) Ei!.. noroc bun să dea Dumnezeu!.. și la anu cu bine!.. Să vă ved pe toate măritate tot cu flăcăi ca mine! (chiue, bea paharul pe jumătate, și rămășița o aruncă peste cap în obrazul Pitarîului Sandu ce esă din pavilion).

Sandu. — (arătându-se la ușa pavilionului) Cine urlă așa acilea? (primind paharul de vin în obraz) Carnacsi!

Damele. — (vădând pe Sandu, se scol degrabă de la masă și fug prin grădină, în culisele din stânga, în fund, strigând:) *Voilà mon oncle! Sauve qui peut! Sauve qui peut!*

Graur. — Ce chiper? ce chiper?.. Stați, fa... Ce-ați pățit?

SCENA XI.

Graur (la masă), **Sandu.**

Sandu. — Ce faci aci, hoțule?

Graur. — (în parte) Îra! boieriu cel surd! Am pățit-o!

Sandu. — N'auziși ce-am spus?.. Ce faci aci?

Graur — (tare) Fac praznic.

Sandu. — Praznic!.. Dă sufletul cui?

Graur. — De sufletu bunicăi.

Sandu. — Te-oîu bunici eû acuş, obraznicule... Auđi! sê mē boteze cu vin din cap pēn' în picere!.. dē bine ce m'am schimbat... .

Graur. — (sculându-se) Apoî dă, cucoane... vina me 'î? Țerancele dumnitale m'o scos din minte.

Sandu. — Care țerance?

Graur. — Cele care-o fugit strigând: chiper, chiper, când te-o zărit. Ele 'mî-o ȝis că fac praznic, și m'o poftit.

Sandu. — (în parte) Ear vr'o nebunie dē-a Smărândiței! Eî! s'a întrecutără cu gluma!

Graur. — (în parte) Oare ce bodogănește surdu?

Sandu. — Aî noroc, sermane, dē ce aî noroc... că almintirea aî mânca un praznic dē la mine, dē 'l-aî pomeni câte ȝile-aî avea... Haît, cară-te dē p'acile, și sē nu tē mai vēd.

Graur. — Eaca mē car, boierîule. (în parte) Pēcat de copile că le las cu lacrimile pe obraz.

(Doî lacheî vin de rîdică masa).

Sandu. — Căratu-te-aî aȝi?

Graur. — Cărat, cărat (în parte) surdule!

Sandu. — Ce-aî ȝis?

Graur. — (cât se poate de tare) Cărat, cărat! (se depărtează prin fund, în dreapta, și esă).

Sandu. — (singur) Măi!.. că obraznic român!.. D'apoî și Smărândița!.. sē se puie la masă c'un mojie!.. *to pa-*

*reccilose!.. Am s' o ocăresc... Aoleo! că'mi curge vinu
pin sin. Trebuie ear să merg ca s'mi schimb rufele, că
m'a lovi un guturaiu. (merge spre pavilion) Bre! bre!.. ana-
podos cosmos! (esă).*

SCENA XII.

Florica (viind pe gânduri din stânga).

Sermanu bîetu Graur!.. Ce-a fi pătit el oare cu boîeru?..
Să fi mâncat o bătaie?.. Păcat de-aşa flecău, că mare
hâtru'i şi pe plac!.. Eă, una, ştiu că dă când a venit
moldoveanu, par' că nu mi's minţile acasă. Îmi vine tot
să oftez!.. m'a lovit doru!

Un dor ascuns în al meu sin
Zace plângend, suferitor.
Ah! cum se fac şi se alin
Plânsul amar aceluî dor!

Ce vreă? nu sciă!.. Pentru-al meu chin
Nimic nu e mângăitor.
Ah! cum se fac şi se alin
Chinul cumplit aceluî dor!

Câmpu 'nflorit, cerul senin
În peptu'mi nasc tainic fior.
Ah! cum se fac şi se alin
Ne împăcarea-aceluî dor!

O! de-aşi putea cu-al meu suspin
În cerul 'nalt voios să sbor,
Numai atunci aş sci s'alın
Suspînul trist aceluî dor!

SCENA XIII.

Florica, Graur (arătându-se după boschet).

Graur. — Eaca Florica. Pst, pst.

Florica. — (tresărind) Cine'î?

Graur. — Florico, fa.

Florica. — Tu eşti, Graur?

Graur. — Eă.

Florica. — Da n'ai plecat încă d'aci?

Graur. — Nu, fa, că nu pot... 'Mi-aţi făcut farmici...
Unde 'î boerîu?

Florica. — S'a dus în casă.

Graur. — Ducă-s'ar ca ciocârliea, că mare matuf îi!

Florica. — Poate că tē-a bătut, neîculiţă?

Graur. — Ba nu, dar cât pe ce era să ved pe dracu.

Florica. — (apropiindu-se de Graur) Bietu Graur!

Graur. — Ci că 'l-am botezat cu vin!.. D'apoi şi
el ce-avea să vie tocmai la mijlocu praznicului?... N'am
apucat măcar să 'nghit o bucăţică de *slatină* şi de *ale-*
chim... Am rămas flămând... Unde's cele-l-alte fete?

Florica. — S'a ascuseră pin grădină.

Graur. — Aşa li se cade dacă nu m'o ascultat şi
s'o apucat să mănânce masa boierească, masă străină.

Florica. — Ce fel, străină?... Era... masa lor.

Graur. — A lor?... Cum, Doamne eartă-mē!.. aşa
mănâncă țerancele pe la voi?

Florica. — Da tē 'nșeli, sermane, că ele nu's țerance.

Graur. — Țerance, rădeșițe... tot una'î.

Florica. — Nicî rădeșițe, cum le diceți pe la voi.

Graur. — Măcar vătăjițe să fie, tot nu se cuvinea...

Florica. — Nicî vătăjițe.

Graur. — De!.. că n'or fi cu toate privighitorîțe, de și aū glas de privighitorî.

Florica. — Ba 's chîiar cocoane.

Graur. — Cucoane? cucoane!.. Pușche pe limbă'tî!.. Cucoane, ele?

Florica. — Mai așa!.. Nepoata boîerului, coconița Smărândița, cu prietinile ei, s'a înbrăcatără dē ađi dimineată în haîne țerănești.

Graur. — Pentru ce?

Florica. — Știū eū?

Graur. — Poate ca sē'mî placē mie?.. Ha, ha, ha, ha!.. Care vra sē dîcē, m'am hârjonit cu cucoane, eū?.. am mîncat la masă cu cucoane?.. I! mămulica me, căcî n'am știut una ca asta!

Florica. — Și ce făceaî?

Graur. — Ce făceam?.. Le sērutam pe toate... în-calte sē pot dîce și eū c'am sērutat obraz de cucoană în vieața me.

Florica. — Cum? deū?.. aî fi îndrēznit?

Graur. — Eaca!.. ba 'mî-ar fi fost rușine poate cu niște țérance de sama me?.. Dacă pe tine, Florico, de-așî vra sē te sērut, nicî că te-așî mai întreba.

Florica. — Ba deū?

Graur. — Dec! Nu cumva te-aî fasoli poate?

Florica. — Mai știî?

Graur. — E, e, e! Nu mē face, că eū acuș cerc.

Florica. — Ean cearcă, sē vedî.

Graur. — Aşa ți'i povestea, fa? Apoi așteaptă. [se răpede s'o sêrute].

Florica. — (fugind) Prinde, dacă poți.

[Florica aleargă înapregiurul boschetului; Graur o alungă].

Graur. — Măi, că sprintină căprioară!

Florica. — Sbori, Graure, sbori.

Graur. — Las' că'i videa tu dacă te-oîu prinde.

Florica. — Hiș, pasere, hiș.

(În fund, în stânga se ivesc damele. Florica aleargă de se ascunde după ele. Graur se opresce).

SCENA XIV.

Damele, Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Eaca cucoanele!

Smărăndița. — Ce este dē alergați așa?

Florica. — Ea, nebunu ăl dē Graur vrea sē mē prindē.

Graur. — Ne giucam de-a Baba-oarba. (în parte) Sē mē fac că nu știu de's cucoane, ori ba?

Smărăndița. — Dē-a Baba-oarba?

Graur. — Știți ce, fa?... Hai sē ne giucăm cu toții de-a Baba-oarba ca sē ridem.

Toate. — Noî, cu tine?

Graur. — Voi, cu mine, d'apoi cum?... Eū 'mî-oîu lega ochii, și pe care-oîu prinde-o, oîu sêruta-o ș'oîu lua-o de nevastă. (în parte) Mare minune-ar fi sē prind o cuconiță.

Smărăndița. — (încet cătră prietinele ei) Ce ne pasă?... Hai sē ne jucăm.

Graur. — Ei! vreți?

Smărăndița. — Vrem. (dând o batistă Floricăi) Na, Florico, leagă-ți ochii.

Florica. — Vină 'ncoa, Graure. (îi leagă ochii strins).

Graur. — Eată-mă's. (încet Floricăi) Nu stringe tare,

Florico... doar oîu prinde-o duduică.

Florica. — Degrabă 'ți-a fi?... Ea așa.

Graur. — Valeu! că'mi plesnesc ochii!.. Gata sînteți?

Toate. — Gata.

Graur. — Cruce-agiută!.. Să te ved, Graure, bă-ete!.. acu să'mi vîenezî cum se cade.

(Damele se pun în rînd pe lângă Graur și'l gîdile pe la nas și pe la urechi cu pafe).

Graur. — (căutînd cu brațele întinse)

Baba, Baba-oarba...

Unde 'mî este roaba?

Brațele sî 'ntind

Roaba s'o cuprind.

(Apărîndu-se ca de musce) Hiș muscă... nu mă gîdili la urechi.

Damele (alergînd vesele înpregîtur).

Roaba dacă 'i prinde,

Capul ți'i aprinde.

Roaba 'i ici, colea,

Îea-te după ea!

(Împreună).

Graur.

Baba, Baba-oarba... etc.

Damele.

Roaba dacă 'i prinde, etc.

Graur. — Cine mă gâdile pe la nas? (strănută) Să'mi fie de bine!

(Sandu se arată la ușa pavilionului. Damele cum îl zăresc dic: *Voilà l'oncle, fuyons vite*, și se fac nevădute pe furiș, în stânga).

SCENA XV.

Graur, Sandu.

Sandu. — (pe pragul ușei, în parte) Asta'îi dă-a treia oară că mă schimb astăzi. (se coboară în scenă).

Graur. — (îndreptându-se spre Sandu) Baba, Baba-oarba... (puind mâna pe Sandu) Na că te-am prins. De-acum ești a me ș'am să te sêrut. (sêrută pe Sandu cu foc).

Sandu. — (luptându-se) Măi, seđi bineșor.

Graur. — Ba te sêrut. (ear îl sêrută).

Sandu. — Măi, hoțule! ai nebunit? (smuncesce batista de pe ochii lui Graur).

Graur. — (spăriet, în parte) Vai de mine!.. ear surdu?

Sandu. -- (în parte) Ce'mi vedură ochii?.. ear surdu! (tare) Măi, têlharule, nu 'ți-am poruncit o dată să lipsești dă-acilea?

Graur. — Ba 'mă-ai poruncit, cucoane; d'apoi veđi... așa 'i păcatu când se leagă de român.

Sandu. — Ce dici?

Graur. — (în parte) Tot n'o audit! (tare) Păcatu!

Sandu. — Ce păcat, măi?

Graur. — Să veđi, d-ta... Când plecasem ca să mă întorc acasă, imi scoate dracu în cale un cărd de fete.

Sandu. — Ei! ș'apoî?

Graur. — Apoî... dă! Fetele 's cu ochi de șerpe! Ele m'o fermecat și m'o oprit ca să ne giucăm împreună de-a Baba-oarba.

Sandu. — Dă-a Baba?...

Graur. — (la urechea lui Sandu) Oarba!

Sandu. — Carnacsî! (în parte) Tot nebuniî dă-a Smă-rândiței și dă-a prietenelor ei!... Las' că le-oîu juca-o eă bună, dacă 'i așa.

Graur. — (în parte, cu grijă) Oare ce mormăește?

Sandu. — Spune'mi, măi, cum te-a îndemnată ră fetele la joacă?

Graur. — Eaca cum. Se vede că le-am picat tronc la inimă, și pentru ca să nu'și scoată ochii de la mine, s'o prins între ele așa: care 'mî-a cădea la mână, în gioc, pe-aceea s'o ieă de nevastă.

Sandu. — Așa?

Graur. — Așa.

Sandu. — Și tu vreî să te 'nsorî?

Graur. — (rușinos) Cum nu, cucoane?... Așa copile curățele și mândrulițe unde se mai găsesc!

Sandu. — Dar care din ele iți place ție mai mult?

Graur. — Apoî, dă!.. Știu eă, cucoane?... Toate 'mî sânt pe plac.

Sandu. — (ridând) Audî, hoțu!.. Ei, bine; eă iți dăă voie s'alegi pē care 'i vrea tu.

Graur. — Oare?... Nu mă ieî în rîs, cucoane?

Sandu. — Nu, nici dă cum. Tu seamenî a fi fecior dă oameni.

Graur. — Dar, cucoane. Tată-meu îi vieru, și eu sînt fîcior boîeresc.

Sandu. — Ce le trebuie mai mult fetelor? (în parte). Am să le dau o spaîmă sănătoasă nebunelor alea.

Graur. — (în parte) C nd s  mă 'nsor c'o dudu , s  mă fac și eu dudu el... Valeu, mămulica me!... Ce-aș  mai r de!

Sandu. — Ei! te- i hotărit?

Graur. — Hai, hai.

Sandu. — Prea bine. (strigă) Neculae!

(intră un lacheu).

Graur. — Neculai.

Sandu. — Du-te d  chîamă preotul din sat, și adun  to i sătenii acilea 'n grădină.

(lacheul es ).

Graur. — (în parte) Se vede că nu'i glumă... Vra surdu s  mă boîereasc  cu tot d'inadinsu.

(Damele se ivesc în fund, primblându-se p'între copac i),

Sandu. — Da oare unde 's fetele? (zărindu-le) A! ea-t -le. (merg nd spre ele) Ean veniți încoa, fetelor, că am să vă spun o veste mare.

SCENA XVI.

**Graur, Sandu, Smărăndița, Tincuța, Florica,
Damele.**

Damele. — (alerg nd) Ce veste? ce veste?

Sandu. — [ n mijlocul lor] 'Mă-a mărturisit Graur că 'l-  i îndrăgit cu toatele.

Damele. — Noi?... Ha, ha, ha.

Sandu. — Dar, voi!... și că sunteți în stare să vă scoateți ochii pentru dînsul... Fiind însă că nu se poate să vă măritați toate cu el, am hotărît ca el s'aleagă d'între voi pe care 'î-a plăcea și s'o ȳea.

Smărăndița. — [încet] Glumești, moșule?

Sandu. — [încet] Ba nici gîndesc... Ați vroit să vă țerăniți; ați mîncat la masă cu țeranii; v'ați jucat dĕ-a Baba-oarba cu țeranii... Nu vă rĕmîne de cît să vă măritați cu țeranî. Ș'așa'și am poruncit să vie preotul din sat ca să facĕ chîiar acum nunta.

Tincuța. — [spărietă] Audi, Smărăndițo?

Smărăndița. — Aud, însă nu'mî vine-a crede...

Damele. — [între ele, de o parte] Eū nu vreaū să mărit cu Graur.

Smărăndița. — Nici eū.

Graur. — [în parte] Ean veđi-le cum se sfădesc de la mine!

Sandu. — Hai, Graure, alege din copile pe care 'ți-a veni la socoteală, și sĕ'ți fie dĕ noroc. Eū ȳ daū đestre o păreche de juncanî ș'o vacă.

Graur. — [în parte] Pe care s'aleg oare?... Toate 'mî sînt pe plac!... ș'apoî de-oîū alege pe una, s'or măhni cele-l-alte, mititecele!

Sandu. — Ei!... tĕ hotărești adi?... Spune, pe care fată vrei? Eaca și satul vine ca să fie fața la cunu-nica ta.

[Țeranii întră în scenă].

Damele. — [între ele, foarte îngrijite] Se trece cu gluma,

moș Sandu. — Mie 'mă vine-a plânge. — Asta nu 'i de suferit.

Sandu. — [în parte] Ean veđi-le cât sânt de spări-eate!.. Lasă, lasă! le-oîu invêța eũ sê'si uite *ighemoniconu* boieresc. [tare] Dă, Graure, fii cu inimă, că fe-tele 's dē soîu.

Graur. — Cred și eũ; dar ași vra s'aleg, și nu știu, că 's toate una mai dihai de cât alta... Ean sē le privesc și sē le cercetez mai de-aproape.

[Se apropie de dame și le privește cu de a măruntul].

Damele. — [trăgându-se îndărăt] Sē ne cerceteze!

Graur. — Nu vē temeți, fa, că doar n'am sē vē mănânc.

Sandu. — Ei!.. 'ți-ai pus ochiul pē vr'o una?

Graur. — [oftând] Cu greũ, cucoane... Dar știĩ ce?.. eũ oîu ȑice o cimilitură, și care din ele a gâci-o mai ântei, aceea sē fie a me. Te primești?

Sandu. — Întreabă-le pē ele dacă primesc?

Graur. — Vē primiți, fa?

Smărăndița. — [incet cătră dame] Am scăpat! [Iuĩ Graur] Primim.

Sandu. — [cu mirare, în parte] *Chirie cleison!*... ele primesc!

Graur. — Ei! dar ascultați și gâciți:

«Douē stelute cu rađe line

«Lăsat-a cerul plin de lumine

«Și pe-a ta frunte ele-aũ căđut...

«Gâci, drăguliță, că le sêrut.

[vorbind] Gâcit-ați ce's stelutele cele douē?

Damele. — Ba nu.

Florica.

«Eă 'ți-oîă răspunde precum tu vreî:

«Două stelute sînt *ochii mei*.

Damele. — [cu bucurie] Bravo, Florico! . . A gâcit Florica! . . Ea se se mărite cu Graur.

Graur. — Mai stați, mai stați; nu vă grăbiți, că mai am o cimilitură.

«O veți închisă rumenă floare;

«Cum se deschide veți lăcrimioare.

«În a ta față ea s'a născut...

«Găci, draguliță, că o sêrut.

[vorbind] Gâcit-ați ce'i floarea cea rumenă?

Damele. — Ba nu, ba nu.

Florica.

«Cimilitura nu'ți este grea:

«Rumena floare e *gura mea*!

Graur. — Tocmai! . . Tu ai gâcit, Florico, tu a me se fii de-acu.

Damele. — [între ele cu bucurie] A! ne-a scăpat Florica.

Smărăndița. — Dă vreme ce Florica are se aibă parte de tine, Graure, noi cu toatele îi facem o destre de 200 de galbeni.

Graur. — [sărind în sus] Ura! . . se trăiți! . . ura!

Florica. — Coconița, dă'mi voie se primesc numai pe jumătate din destre; ear ceea-l-altă jumătate s'o dați în folosu săracilor.

Graur. — [nebu] Ura! . . se trăească Florica!

Sandu. — Aferim, copila mea! . . Fapta asta 'ți-a fi de noroc; căci cine dă la săraci, e bun la Dumnezeu!

[cătră sătenī] Măi!.. dīceți lăutarilor sē sune o horă, ca sē jucăm cu toțiī la nunta Floricăī.

Toți. — Hora, hora!

Graur. — La gīoc, voinicește, că eū voīū cānta o horă de la Moldova.

[Toți se prind în horă. — Graur cāntă].

I.

Haī în horă de'ī juca,
Lelițo, lelițo, fa!
Că eū sufletul 'ți-oīū da,
Lelițo, lelițo, fa!
Tu ești mândră la privit,
Lelițo, lelițo, fa!
Eū, voinic, bun de iubit,
Lelițo, lelițo, fa!

II.

Lelițo de la Munteni,
Lelițo, lelițo, fa!
Treci cole, la Moldoveni,
Lelițo, lelițo, fa!
Sē ne prindem soțiorī,
Lelițo, lelițo, fa!
Și sē fim ca doi bujori,
Lelițo, lelițo, fa!

III.

Peară dracul d'între noi,
Lelițo, lelițo, fa!
Sē fim una amēdoī,
Lelițo, lelițo, fa!
Tot un trup ș'un sufletel,
Lelițo, lelițo, fa!
Uniți ca Cinel-Cinel,
Lelițo, lelițo, fa!

[Cortina cade].

RUSALIILE

PERSOANE:

Domnul Ionus Galuscus, vechilul moșiei și profesorul
scoalei din sat.

Tachi Răsvrătescu, sub-prefect.

Toader Buimăcilă, vornic de sat.

Susana, nevasta lui Toader.

Vasile Veveriță, fruntaș.

Gheorghe a Saftei, țeran.

Un jandarm.

Catrina, țerană, țerance.

RUSALIILE

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, în satul lui Cremine, la anul 1860.

Teatrul represintă piața satului. În stânga casa lui Toader cu ușă, fereastă și prispă pe scenă. În dreapta zaplazul casei boieresci, cu porțiță. În mijlocul scenei o fontână între copaci. În fund crâșma; deasupra ușei este scris: Otel pentru nobili. Această crâșmă o fost zidită în anul mântuirii 1858 de boierul Paharnic Cremine.

SCENA I.

Susana (torcând pe prispă).

Toarce, leleo, toarce, toarce

Pên' ce badea s'a întoarce.

Vai! fuiorul mi 'l-am tors

Și bădica nu s'a 'ntors!

Adică, ferească Dumnedău pe-o fimee să se mărite cu vornicu satului, că nu mai are parte de bărbat! Eaca eă, de-o săptămână de când m'am cununat cu Toadir Buimăcilă, care 'i vornic aici în satu lui Cremine, trăesc ca ș'o vėdană; nu vėd pe soău meă cu dılele și cu

noptile!.. (oftează) Sërmanu! o agiuns de clacă de când cu prefăceturile aeste nouă.

SCENA II.

Susana, Terance (mergând la fântână cu cofe).

Terancele.

La fântâna d'între flori

Fetele se duc în zori

Să 'și umple cofițele

Să 'și scalde gurițele.

La puțul fântatului

Merg babele satului,

Merg, sărind ca îlele,

Să 'și scalde sbêrcelele.

O țerancă. — Buna diua, Catrină.

Catrina. — Mulțemim d-tale, lele Safto.

Ântêia. — Ce 'ți mai face bărbatu?

Catrina. — O eșit la boieresc cu noaptea 'n cap.

Ântêia. — Adevărat oare să fie, lelică, c'o să se ridice boierescu?

Catrina. — Dumneđu știe! dar de-o bucată de vreme 'n coaci, Româniî noștri s'o ametiț de cap, par' că 'i-o umflat Rusaliile.

Ântêia. — Mai știi păcatu? De cât-va timp urlă câniî toată noaptea 'n sat.

Catrina. — Or fi zărind vr'un duh necurat pi 'n-tunerice.

Toate. — (făcându'și cruce) Ferească sfintu!

Catrina. — (apropiindu-se de Susana) Fa, Susană, da ce ședî așa dusă pe gânduri?

Susana. — Duc doru lui Toader, lele Catrino.

Catrina. — Vai de mine!.. de-abia însurat ș'o și uitat cărărușa casăi?

Susana. — Apoi de când poroncile aeste nouă care curg pe nică, pe ceas, nu mai are cap omu să 'și mai vadă bordeiul. Când îi la sub-prefecătură, când la cășărie. . .

Catrina. — La cășărie?.. la stână?

Susana. — Ba nu, fa, la sameșu cel cu cășăriea. Ea păcate!

Catrina. — Și tu rămâi cuc pe prispa casăi.

Susana. — Și torc pên' ce nu mai vîd bine; dar voi?

Catrina. — Noi? Nu mai înțelegem ce-o pățit oaminiî noștri, că nu mai sînt ca mai 'nainte veniți de-acasă. Spun lucruri de pe ceea lume. Mai ieri, bărbatu meu era cu chieș și se lăuda, că 'mî-o cumpăra malote de coventie. Ce să fie aceea, Susano?

Susana. — Ci că 'i o materie țesută nu știu unde. . . în doi perî.

(Se aud chiote și lăutari în crăsmă).

Catrina. — Ean auđi hoții de bărbați cum se veselesc fără de noi. Știți una, fa?

Toate. — Ce, lele Catrino?

Catrina. — Hai să ne 'ntoarcem pe-acasă și să ne facem bolnave, ca să nu găsască ei de mîncat când s'or întoarce de la crăsmă.

O țerancă. — Dar dac' om păți vr'o șotie?

Catrina. — Șotie? să nu 'i împingă păcatu, c'or da peste Rusali! Haide, haide.

Terancele (eșind).

Ard'î focul de bărbați!
Să 'i lăsăm ați nemânceați.
De nimică nu ne pasă,
Că sîntem stăpâne 'n casă.

SCENA III.

Susana, Toader.

Susana. — Haide, hai; par' că le ved cum or să mănânce păpara... Le-o intrat și lor gărgăunî în cap.
(Se pune ear pe prispă și toarce).

(cântă).

Toderică, Toderel,
Mare mult 'mî-e dor de el!

Toader. — (eșind din crăsmă, se opresce pe prag) Măi, ești ați la boieresc, ori ba?... Ba?... faceți cum vreți. Să nu diceți că nu v'am dat de știre. Voi iți împărți cu dracu ce-a fi de împărțit.

Susana. — Toadire, Toadire.

Toader. — (viind în scenă) Aud, Susănică.

Susana. — Da ce mai este?

Toader. — Apoi ce să fie, dragă nevestă? Îi că, de când o vinit pe moșie vechilu ist nou, cuconu Ion Gălușcă, dascalu satului; de când le vorbește sătenilor tot din carte, și le spune că 's strănepoți de împărați, că se trag din Troian, țărani o luat-o de bună... Dacă 'i

îndemnii la lucru, îi răspund ridînd că împărații nu lucrează.

Susana. — Dar' ce fac, ca să 'și hrănească copiii?

Toader. — Ș'apoi nu 'i destul atîta. O mai vinit și d-nu Răsvrătescu, sub-prefectu, și le-o poroncit ca să nu mai asculte de nime de cît numai de dînsu, ș'acum dacă strîg în sat: Ha! la culesu popușoiului, mă!... ei imi răspund: du-te dracului pomană, mă!

Susana. — Care vra să dică satu ista 'i bine numit satu lui Cremine?

Toader. — Bine; și eă vornic de haimana.

Susana. — Mări, omule, ce nu te lepeđi și tu de beleoa cea de vornicie, bat'o pîrdalnicu!

Toader. — Cum nu m'aș lepăda de dînsa, ca de Satana, pécatele mele! dar apoi știi povestea țiganului cu ursu din pădure: Săriți, oamini buni, c'am prins ursu! — Adu'l în coaci, țigane, dacă 'l-ai prins! — 'L-ași aduce, frățico, dar nu mă lasă din labe, dihaniea!

Susana. — (cu dragoste) Sermanu bîetu bărbătel!

Toader. — Că, dău, sînt de jălit! M'am buimăcit de istov de-o bucată de vreme. Nu 'i dî lăsată de Dumnedău în care să nu cadă câte-o poroncă, cînd cu coroiერი, cînd cu teleaga dracului.

Susana. — Care teleaga dracului?

Toader. — Cea pe sîrmă, pin vîzduh. Ș'apoi ce poronci! scrise în limba păserească... numai cioarele să le 'nțeleagă! Noroc de mine că mi le tălmăcește în românește domnu Ion Gălușcă, care 'i dobă de carte.

Susana. — Dar', par' că și el grăește cam de peste deal.

Toader. — Apoi dă, ce se 'î faci? O învățat carte la Brașov.

Susana. — De-aceea vorbește brașovenește?

Toader. — Nu știu, că eu nu 'l înțeleg. Dar se vede, nevastă, altă bele! Mai dăunădi vine jăndaru c'o hârtie în care se poroncea să sêrbăm cu solenitate ziua onomastică a lui sfintu... nu știu care. Las' că sosise poronca a triea di după sêrbătoare, d'apoi ne-am dus vr'o trii oamini la târg ca să cumpărăm solenitate și mastic... Mastic am găsit la băcălie, dar solenitate, mânca-o-ar cine-o iscodit-o! n'am putut găsi nici măcar la spițerie; ne-am pierdut numai ziua digeaba.

Susana. — Și cum ați făcut?

Toader. — Am trimes masticu la Isprăvnicie ca să'l ducă la Eș.

Susana. — Da bine, bărbate, din toate satele o cerut mastic?

Toader. — Din toate, pe cât am audit.

Susana. — Și oare ce-or să facă boerii cu-atâta mastic?

Toader. — Spunea vêtavu de la Pepeleni, c'au să prunduească cu el soșelele cele nouă.

Susana. — Pare c'o mai vinit o hârtie și adi dimineață?

Toader. — O vinit, da. Ci că să ne-apucăm de durat o casă comună. D-nu Gălușcă ne-o vorbit un ceas

întreg de constituți...una, de covenți...una, fac două;
de Patrie, de amoare...

Susana. — Ce moare, bărbate?

Toader. — Poate că moare de curechiu, fiind că s'a-
propie postu.

Susana. — Bine, dar ce-are a face?..

Toader. — El o fi știind, că ne-o mai spus să fim
de adî înainte cetățeni.

Susana. — Cum, cetățeni? să vă 'nchidă la cetate?

Toader. — Dracu să 'i discource! (scapă jos condicile ce
ține subsuoară).

Susana. — Da aeste ce sînt, Toadire?

Toader. — Condiți de însemnat toți trecătorii pin
sat; tabloane de găște, rățe, puî de găină, oue, toate!
Ci că 's potrocale de recesemință.

Susana. — Elei! bărbate, leagă vornicia de gard,
că eu nu mai am parte de tine, și 'ți duc doru.

Toader. — D'apoi eu, nevêstuică dragă? Când ai
ști cum mă trage inima la căsuța me, lângă sufletelu
meu ist drăgălaș, că mi'i și grijă să te tot las sin-
gură, Susano.

Susana. — De ce, Todirel?

Toader. — De ce? pentru că ești tinerică, mândru-
lică; ai vin' încoaci.

Susana. — (il împinge ridënd) Eaca vorbă! nu cum-va
mi'i și teme acu?

Toader. — Ba, dău, nu 'ți face cruce. Om sînt și
eu, și 'mî ești drăguță, foc.

Susana.

Aşa se trăesci?

Toader.

Aşa se trăesc!

Susana.

Că tu mă iubesci?

Toader.

Că eu te iubesc!

Susana.

Şi, deă, nu glumesci?

Toader.

Şi, deă, de glumesc!

Susana.

Aşa se trăesci?

Toader.

Aşa se trăesc!

(împreună).

Susana.

Ah! ce dulce foc

În suflet simţesc!

Nu pot sta pe loc,

Aşa se trăesc!

Toader.

Ah! ce mare foc

În suflet simţesc!

Mă topesc pe loc,

Aşa se trăesc!

Toader. — (căutând împregîur) Susano...

Susana. — Ce 'î, bărbăţele?

Toader. — Nu mă'î lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?

Susana. — Ba te-oîl lăsa, Todirică, că doar nu sîntem în post.

Toader. — (ştergîndu-şî buzele) Drăgulîţa me... (cînd voie-
\ sce s'o sêrute, intră jandarmul).

SCENA IV.

Toader, Susana, Jandarmul (intră prin fund, în dreapta).

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Tronc!... Ce 'i jăndarule?

Jandarmul. — O hârtie de la sub-prefectură. Na-
'ți-o. (esă).

Toader. — Ear o buleandă de hârtie? Măi, măi, măi! N'are cap cineva să'si sêrute nevasta. Să videm ce măi scrie?

Susana. — Da tu știi să cetestî, Todirică?

Toader. — Ba cât hăciu. Mă duc la domnu Gălușcă să 'mî-o tălmăcească.

Susana. — Stăi pe loc, că eată'l.

SCENA V.

Toader, Susana, Galuscus (esă din casa boîerească,
cetînd o gazetă).

Galuscus. — Admirabil! Redaptorul acestuî diar a bine meritat de la Patrie! El critică tot, fie bun, fie reû... Admirabil!

Toader. — Domnule Gălușcă.

Galuscus. — Pe mine me chîemî, Teodore?

Toader. — Așa, domnule Gălușcă; te-ași ruga...

Galuscus. — Faci eroare, amice. Eû me numesc din străbunî Galuscus, nu Gălușcă. Sunt Roman din Dacia Transcarpatină și me cobor dintr'un general Roman ce a ținut resbel cu Gaulia pe timpul lui Cezar, din care

motiv el a fost supranumit Galuscus de Senatul Romei. În consecință bine voesce, amice, a nu me porecli Gălușcă, mai cu sémă că nu pot suferi găluscele... nu'mi priese.

Toader. — Fie ș'așa, cucoane Gălușcă.

Galuscus. — Ear cucoane? V'am spus la toți aice, de când me aflu ca profesor în sat, se nu'mi mai diceți cucoane, pentru că astăzi nu mai esist boerii, nu mai sunt boeri. Di 'mî frate Galuscus, fiind că toți Romanii sunt frați.

Toader. — Ți-ași dice frate, cucoane, d'apoî nu 'i obicei de ast-fel pe la noi. Numai călugării își dic frați.

Galuscus. — Bine; dacă usul nu eartă, di 'mî domnule. Acest cuvânt e latin, și ascendinții nostrii, precum scii Theodore, erau de viță latină. Strămoșul meu, generalul Galuscus, care era ver primare cu Trifonius Petringelus și cu nu mai puțin celebrul Roman Bostanus Coptus, ce se rudea cu oficiliatul și mult sapientul Cartofilus Cesarus Craescus...

Toader. — Ean las', domnule, cartofele și bostanii de-oparte, și m'ascultă...

Galuscus. — Fie; acum că ți-am dat esplicăciunile necesarii, spune, ce voesci?

Toader. — Te-ași ruga, dacă nu ți-ar fi cu supărare, s'mî cetești poronca asta de la sub-prefecătură.

Galuscus. — Ai primit ear vr'un ordin?

Toader. — Ba nu, o poroncă.

Galuscus. — Cum ai dis? O poroncă? Reu prônunți, frate; debe se dici *uă* poroncă.

Susana. — E trăsnet cu-leuca, pe legea me! ha, ha, ha.

Galuscus. — Cine ride? O femeie?

Susana. — Ba nu, domnule, uă femeie.

Galuscus. — (zimbind) A! bela Suzană?.. Doamna mea, primesce asigurăciunea înaltei mele considerăciuni cu care am onoare a fi a domniei voastre devotat serb.

Susana. — (în parte) Ean auzi'l acu, ci că vre să fie cerb. (ride și se așează torcând pe prispă).

Toader. — Nu te potrivi, domnule, și cetește'mi poronca; poate că'i grabnică.

Galuscus. — Consimt cu plăcere; adă. (Țea hârtia și citește de o parte) „Se ordonă vornicului din satul lui Cremine, ca îndată să scoată toți sătenii și să'i pornească la „căratul lemnului necesariu pentru casa de arest ce este „a să dura în acest sat. Orî ce lucru ar avea de făcut „locuitorii, fie a lor, fie a proprietarului, îl vor părăsi „pe loc, pentru ca să grăbească căratul materialelului „menționat. Subsemnat Răsvrătescu, subprefect.“ (în parte) Acest ordin e arbitrar! e uă măsură despotică, uă... uă... uă idee monstruoasă!.. Tocmai acum când e timpul de strins pânea de pe câmp, se o lase ca se putrezească, pentru ce? pentru construirea unei temniți!.. O! înțeleg; asta provine din inimicițiunea lui Răsvrătescu. El vrea se me ruineze, fiind că opiniunile noastre politice sunt contrarii. Ce este de făcut?.. (stă pe gânduri),

Toader. — Ai cetit hârtia, cucoane Gălușcă?.. Ce năsbuții mai cuprinde?

Galuscus. — (în parte, cu veselie) O! ce idee! (tare) Frate Teodore, Subprefectura ordonă ca fără nici o întârziere se easă tot satul pentru ca se'mi culeagă pânea de pe câmp.

Toader. — Oare? Dacă 'i așa, cucoane, grăește d-ta cu români, că eu digeaba m'am cercat să'i scot ađi la lucru bořeresculu.

Galuscus. — Unde sunt frařii Romani?

Toader. — Fac cislă colea 'n crăsmă.

Galuscus. — Înviță'i se vie aice ca se parlamentăm împreună.

Toader. — Îndată, cucoane Gălușcă. (se duce în crăsmă).

Galuscus. — (în parte) 'L-oiu învęța eu pe Răsvrătescu se scrie vornicului cu litere latine.

(Susana cântă încet).

Galuscus. — (o întrerupe) Suzano, belă Suzană...

Susana. — Aud, domnule Gălușcă.

Galuscus. — Ce faci acolo singurică?

Susana. — Torc.

Galuscus. — Torci?... Felice e fuiorul ce 'l atingi cu degetele și cu buzele! (oftând) Căci nu sunt eu în locul lui!

Susana. — Ai vre să te torc?

Galuscus. — Aș!...

Susana. — Nu se poate.

Galuscus. — De ce?

Susana. — Ești pre nescărmănat.

Galuscus. — Ah! Suzană.

Susana. — (imitându'l) Ah! Gălușcă.

Galuscus. — De ce nu vrei se citești în avima mea? De ce nu vrei se me capisci?

Susana. — Eu?... ba să te piște Rusaliile mai bine, da nu eu.

SCENA VI.

Galuscus, Susana, Toader, Teraniî (eşind din crâşmă).

Toader. — Veniţi în coaci că vă chîamă vechilu moşiei.

Teraniî.

Domnul Găluşcă acum ne chîamă;
Haideţi cu toţi, hai, fără teamă
Să'i vedem faţa cea pricopsită,
S'auzim vorba'i cea procopsită.

Galuscus. — Bine-aţi venit, fraţilor! Ve salut, salve!

Teraniî. — Bine-am găsit, cucoane.

Galuscus. — Ve invit se'mi pretaţi toată atenţiunea.

Veveriţă. — Ce se facem, cucoane?

Galuscus. — V'am luminat de demult asupra sor-gintei voastre, sunteţi Romani, strănepoţi a imperatului Traian, anticii dominatori a lumii! Aşa este?

Teraniî. — O fi, cucoane.

Galuscus. — În consecinţă, ve indemn, conform cu ordinul acesta de la sub-prefectură, se alergaţi la câmp pentru ca se'mi culegeţi popuşoiul. *Dixi!*

Veveriţă. — Bucuros am merge, cucoane, dar nu ne dă mâna.

Galuscus. — Şi pentru care motiv, frate Veveriţă?

Veveriţă. — Ne temem de Rusalii.

Galuscus. — Rusalii!.. sunt Rusalii pe moşie?

Veveriţă. — Sînt, sînt, ardă-le focu! Mai alalta-rieri ele o furat boii lui Terinte prisăcaru, şi chiar astă noapte le-o zărit Gheorghii a Saffei, trierând satu. Aşa 'i Gheorghii?

Gheorghe. — Aşa, cumătri Vasili. Era numai două în catrinţă, şi se furişa pe sub zăplazu curţii boiereşti.

Galuscus. — (pe gânduri) Rusalii! Aceasta e un ce grav! uă... uă... uă... calamitate publică! Vechii Romani ascendinţii noştri, pre cât îmi aduc aminte din istorie, se apărau de dinsele cu chipul întrebuiţat de deul Vulcan când a voit se prindă pe Venus cu Apolon în *flagrante delictum*, adică cu mreje. (tare) Fraţilor Romani! cunoaşteţi voi pe Venus şi Apolon?

Veveriţă. — Ba nu, cucoane. N'o vinit nici odată pe-aici p'în sat.

Galuscus. — Serman popul!.. cum a uitat tradiţiunile antice!.. Fraţilor Romani! strămoşii noştri prindeau Rusaliile cu nevodul, şi apoi le înnecau într'o baltă. Ast-fel debe se facem şi noi. Luaţi un nevod şi o puşcă cu voi, şi mergeţi la lucru; ear dacă le veţi zări cumva, svêr şi poc!.. m'aţi înţeles?

Veveriţă. — Înţeles, cucoane. Haî, măi!

Teranii. — Haî.

Galuscus. — Dar' căutaţi bine, fraţilor Romani, se nu lăsaţi popuşoi în strujeni?

Veveriţă. — Ferească sfîntu! Haî, fraţilor Romani.

Teranii (mergînd spre crăsmă).

Haî ca strămoşii, cu vitejie,
Să stăm la pîndă colo 'n câmpie,
C'un nêvod mare şi cu o puşcă,
Precum ne 'nvaţă d-nul Găluşcă.

Susana. — Toadire, în cotro apucă fraţii Romani?

Toader. — (la țeranii) Ei, măi! încotro, încotro? Acolo 'i lanu de popușoi?

Veveriță. — (pe prag). Mergem să cătăm năvodu.

(Țeranii intră râdând în crâșmă).

Galuscus. — (deschide jurnalul și se adâncește în citire) Ce stil! ce espresiuți energice! ce logică invincibile! admirabil diar! admirabil redactor! Cine 'i subsemnat? (caută la sfârșitul foaiei) Clevetici! îl gâcisem de la început. (citesce) „Două-deci și patru de ore au trecut de când s'a format noul „Cabinet, și încă nu vedem innovate și aplicate reformele „promise de programa sa! Conchidem dar că și acest „Minister a pus sub salte promisiunile scele! Încă o ilu- „siune perduță! Sermană Patrie! infelice Națiune! etc.“ (vorbit) Sublim! Eaca accente patriotice!.. În trei rëndurî de tipar numai o singură greșeală de ortografie. Redap- torul a scris națiune în loc de năciune; păcat! (citesce).

Toader. — (viind lângă Susana) Susană.

Susana. — Aud, bărbate.

Toader. — Nu ne vede nime acu. Țăranii o intrat în crâșmă, d-nu Gălușcă s'o îngropat în hârtiea cea mânjită cu cerneală... Nu mă'i lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?

Susana. — Bucuros, Todirică. (intinđând obrazul) Na, în- fruptă-te digrabă.

Toader. — (ștergându'și buzele) Eaca... (când voiesce s'o sê- rute, intră jandarmul).

SCENA VII.

Galuscus, Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — (supărat) Ear! mânca'l-ar cioarele de jăndar!

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi hemesitule?

Jandarmul. — Te chîmă d-nu sub-prefect ca să'i aducă banii birului.

Toader. — Ce să'i duc?.. n'am putut strînge încă nimica. De-abia ieri 'mî-o vinit poronca ca să scot de la sătenî două şferturi şi banii şoselei, colac peste pupăză!.. N'am ce'i duce.

Susana. — Nu te supăra pe bietu jăndar, Todirică, că el nu'i vinovat sërmanu!

Toader. — Cum nu m'oîu mânia, dacă tot mă stinghireşte!

Susana. — Mai bine du-te de te tălmăceşte cu sub-prefectu.

Toader. — Fie, mă duc; dar vin îndată îndărăt ca să nu rămîn toată diulica ne'nfruptat...

Susana. — Ha, ha, ha, că poznaş mai eşti, bărbate! (Toader esă, alergând împreună cu jandarmul).

SCENA VIII.

Galuscus, Susana şi *mai pe urmă* Toader.

Galuscus. — (tresărind) Cine ride? Ear Suzana?.. Ce belă e!.. ce pudoare în faţa ei!.. Suzano, nu te duce încă, că am se'ţi spun un ce misterios.

Susana. — Ce lucru să fie oare?

Galuscus. — Ascultă.

Susană, ești belă, ești chiar florelinte,
Ș'a tale belețe mă scoate din minte!
Ești belă! și chipu'ți treptat se belesce,
Și anima'mi, belo, amând vestedesce!
Te am cu pășiune, te am cu ardoare
Ș'amoarea'mi vibrează lâng'a ta pudoare,
Te am, și de-acuma vieața mea toată
Va fi pentru tine oficiolată!

Susana. — Nu te 'nteleg, domnule, ce vreî să'mi
spui... Tot dîci că m'ai... tot pomenești de pășune, de
flori de linte, de moare, de putoare... Ce limbă grăești,
că par'că se bat calicii în gura d-tale.

Galuscus. — Ah! nu m'ai cumprins?

Susana. — Nicî te-am prins, nicî te-am înțeles, că
doar n'am învățat tătărește.

Galuscus. — Cum?.. Susană, n'ai priceput că deja
un incendiū volcanic arde în anima mea?

Susana. — (în parte) Așteaptă, mangositule!.. pășe-
rește vreî? (tare) Stivini, ivini, căvănă, evene, stivini,
nevene, buvunu, nuvunu?

Galuscus. — (cu mirare) Buvunu, nuvunu? Ce jerg e
acesta? În van imi tortur inteligența ca să capisc bu-
vunu, nuvunu. Aceste sclămăciuni nu aparțin idiomului
năciuneî noastre. În consecință mă găsesc în pusăciune
a nu le putea da o interpretăciune rațională.

Susana. — (în parte) N'o înțeles?.. Să'i vorbesc în
limba lui. (tare) Baciune, tăciune, teciune, pērciune, dal-

cîune, niciune, cucîune, naîcîune, mincîune, tecîune...
Aî priceput acum?

Galuscus. — (cu mulțemire) Acu mai vii de-acasă, dar n'am priceput nici acum bine de tot, căci vorbești prea îute.

Susana. — Ha, ha, ha, greu ai mai fost de cap!.. Ean ascultă, domnule Gălușcă, dacă vrei să vorbești românește ca să te înțeleagă Româniî, bine; ear' de nu, du-te omule de unde-ai vinit, că nu ți se trec brașoarele pe la noi.

Galuscus. — Ei apoi, Susano, de vreme ce mă condamnă să'ți vorbesc în limba vulgară a părinților mei, îți spun curat, pe șleah, că'mî ești drăguță și că mă usuc de dorul tău.

Susana. — (în parte) Eaca, eaca! s'o aprins tăciunele.

(Toader se arată în fund).

Toader. — (în parte) Oare ce pune la cale Susana cu d-nu Gălușcă?

Galuscus. — Susano, răspunde'mi și tu pe șleah, vrei să te dai în dragoste cu mine?

Toader. — (în parte) Audi Gălușca dracului?

Susana. — (în parte) Îmi vine să 'i-o gîoc bună stropșitului.

Galuscus. — De primești, ai dat peste noroc!.. Nu'ți pomenesc de onoarea ce ar fi pentru tine ca să fii în relațiune cu un om învățat cum sînt eu!.. Ești femeie pricepută ș'o înțelege; dar apoi, gîndesce, Susano, că pusăciunea mea de plenipotinte mă face destul de potinte, ca să fiu de mare folos séu de mare pagubă prostului cel de Toader, bărbatul tău...

Toader. — (în parte, furios) Prost!.. ghidi, sparge casă!

Galuscus. — La ce te hotărăști, Susănică?.. Răspunde fără sficală, nici rușine, draga mea, căci pudoarea nu 'i inimică amoareî.

Susana. — Apoi dă, domnule... știu eu ce se fac?

Galuscus. — Să te 'nvăț eu. Când a innopta, oîu găsi o treabă lui Toader ca s'îl depărtez, și 'n lipsa lui, oîu veni pe furiș la tine. Vrei?

Toader. — (în parte) O! îmi vine s'îl toropesc.

Galuscus. — Să vin pe furiș, Susano? Sclamă, dragă, sclamă că vrei să vin. Nu'ți etufa simțiciunea.

Susana. — Dar dacă te-a vide cineva?

Galuscus. — Asta'î uă considerăciune gravă!.. Cum se facem dar?

Susana. — Știi una? Aștept să vie soră-mea mai într'amurgu. Înbracă-te 'n haine femeestî, și dacă te-a și zări cineva, a crede că 'î Ileana.

Galuscus. — Perfect! sublim! Susano, am să mă prefac în dină, în Venus.

Toader. — (în parte) Așa vă 'î tocmala? (vine în scenă) Domnule Gălușcă...

Galuscus. — (tresărind) Ha?... Teodor!.. Ce voescî amice?

Toader. — Ce vreî?... Vreî s'îți spun verde 'n ochî...

Susana. — (încet lui Toader) Stăpânește'ți gura, Todirică.

Galuscus. — Aștept, vornice, s'îmi spui verde 'n ochî... Ce?

Susana. — (pișcând pe Toader) Tacî, bărbate.

Toader. — Că... că te-așteaptă sub-prefectu.

Galuscus. — (în parte) O cam sfeclisem ! (tare) Mă așteaptă d-nul Răsvrătescu ? Bine, mă duc să'l gădesc. Susano, nu uita ce te-am rugat... Adio, *salve!* (esă prin fund).

SCENA IX.

Toader, Susana.

Toader. — Dar de aste 'mă-ai fost, lele Susană ?

Susana. — De care, bădică ?

Toader. — Vrei să'mă pui florî după urechi cu sfrijitu cel de Gălușcă ?

Susana. — (ridând) Cum ai aflat-o, bărbățele ?

Toader. — S'âncă ridî, muîere nerușinată!.. Ridî, și nu 'î nici o săptămână de când te-am luat ! (începe a plânge) Ce păcate-am avut să mă 'nsor!.. De unde eram om teafăr, s'agiung de batgîocura satului!.. Alei, Susano, 'mă-ași fi pus capu 'n foc că tu nu ești ca altele.

Susana. — Nu fii copil, omule. Ce, Doamne eartă-mă ! te scâncești numai pentru-atâta ?

Toader. — (bocindu-se) Audi, atâta?.. Da ce'mă trebuie mai mult ?

Susana. — Linistește-te, dragă, c'o fost numai o glumă.

Toader. — Glumă?.. să'l înveți chiar tu pe Gălușcă ca să se 'nbrace femeeste, pentru ca să vie la tine!..

Susana. — Dacă, doar n'am orbu găinilor, ca să mă 'ndrăgesc de-un șoldan ca dînsu. Am vrut numai să'mă bat gîoc de el.

Toader. — Ean las'; par' că n'am vădut eă, n'am audit eă...

Susana. — Nu crede ce veđi cu ochiđ, bărbate; crede ce'ți spun eă.

Bărbate, bărbate,
Nu crede ce veđi,
Închide'ți tu ochiđ
Ș'orbesce mă cređi.
De-audđ vorbe rele
Tu, surd sě te faci.
Astupă'ți urechea
Te culcă, și taci.

Toader. — Sě tac, sě tac când știu că vechilu umblă după tine ca lupu după oaie.

Susana. — Lasă'l sě umble, și dacă ești om, ție 'l la hăituit când s'o primbla noaptea pin sat.

Toader. — Eaca! bine ăici, nevastă. (ride) Ha, ha, ha, că mare pricepută ești!

Susana. — Veđi?.. și tu mă credeađ o ră.

Toader. — Eartă-mě, Susana dragă, că de-acum mă giur sě fiu orb și surd. Mě ertđ, pućuliță?

Susana. — Te ert, bărbățele.

Toader. — Și... imđ dai voie sě mă 'nfrupt c'un sěrutat?

Susana. — Ba și cu douě, Todirică.

Toader. — Găinușa badei. (când voiesce s'o sěrute, intră andarmul).

SCENA X.

Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire?

Toader. — (furios) Batě'l pėrdalnicu de jăndar!.. par' c'o face-înr'adins.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi?

Jandarmul. — O poroncît sub-prefectu s'adunî toți sătenii aici în piață, că are să le grăească! (esă).

Toader. — Bine. (Susane) Dă digrabă, Susano, pěn' ce nu măi vine cineva. (voiesce s'o sėrute)

Jandarmul. — (întorcėndu-se) Bade Toadire, aleargă îute, că eaca vine sub-prefectu. (esă).

Toader. — Of! mă duc, că vėd că n'oîŭ sė am parte ađi de înrupțat. (înră în crăsmă).

Susana. — (singură) Bietu Toadir! mare frică 'i-o fost de șotie! Bine c'o ș'îŭ. (înră în casă).

SCENA XI.

Galuscus, Răsvrătescu (înră prin fund certăndu-se).

Galuscus. — Ba n'oîŭ plăti.

Răsvrătescu. — Ba'î plăti.

Galuscus. — Ba n'oîŭ plăti, domnule sub-prefect, că ar fi o vecsăciune intolerabilă.

Răsvrătescu. — Domnule, ie'ți mėsurile cum vor-bești!.. Cum îndrėznești a numi vecsațiune, după limba d-tale, o lege votată de Cameră?... D-ta care cetești

toată ziua gazete, trebuie să fii negreșit informat, că toți proprietarii au să plătească Statului câte 5 la sută din venitul lor; prin urmare înprotivirea d-tale o considerez ca o opoziție Guvernului.

Galuscus. — Ba, mă eartă, nu fac opusăciune; însă eu nu 's proprietarul acestei moșii; sunt numai vechil, după limbajul d-tale, și legea specifică clar, că proprietarul debue să plătească contribuțiunea fonciară. În consecință, *salve!*

Răsvrătescu. — Așa?.. te înprotivești poroncilor mele?

Galuscus. — Nicî vreî să te bag în seamă.

Răsvrătescu. — Nu?.. se vede că nu știi cine sînt, și ce pot eu?..

Galuscus. — D-ta?.. ești domnul Răsvrătescu; atîta tot și lada 'n pod.

Răsvrătescu. — Sînt sub-prefect, domnul meu!.. adică a 57-ea parte din Guvern!

Sînt sub-prefect de un ocol,
Și 'n țeara mea joc mare rol!
Eu cercetez, eu hotăresc,
Judec, condamn și împlinesc.
De mine toți se tem aici,
Că 's mare peste cei mai miî.
Sînt sub-prefect, sînt sub-prefect,
Ș'aici produc grozav efect!
Prefectul meu stă nevădut,
De ținutași necunoscut.
El în oraș șede pe loc,
Vara 'n grădină, iearna la foc.

Dar, crișul eă! toți mă rêvnesc,
Și ca de-un drac toți se fereșe,
Că's sub-prefect de un ocol,
Ș'in țeara mea joc mare rol!

Galuscus. — (în parte) Infelice țeară!

Răsvrătescu. — M'ai audit, domnule?... prin urmare îți poroncesc, în numele Convenției, să te supui îndată la plata contribuției, căci la d'inprotivă, te voiă implini cu ecsecuție.

Galuscus. — (spăriet) Cu ecsecuciune?

Răsvrătescu. — Dar; îți trântesc jandarmii în casă, așa în cât să nu fii liber nici să dormi.

Galuscus. — Ce-aud? ma asta 'i uă... uă... uă inquisiciune!

Răsvrătescu. — Nici să mănânci.

Galuscus. — (furios) Ești un Neron!

Răsvrătescu. — Nici să eși din casă.

Galuscus. — (esasperat) Ești un Caligul!... Vrei să'mi atacî libertatea individuală?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Să 'mi violezî domiciliul?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Ești un Caracal!... Mă duc să 'ți aduc bani, dar să știi c'am să dau peticiune Ministeriului.

Răsvrătescu. — Plătește, și dă peticiuni chiar dracului.

Galuscus. — (întră în casa boierească, strigând) O! abominăciune! violăciune! ecsecrăciune!

Răsvrătescu. — (singur) Strigă tu la crăciuni cât 'ți-a ținea gura, pedantule, că nu te slăbesc.

SCENA XII.

Răsvrătescu, Toader, Teraniș (eșind din crâșmă);

maș pe urmă Galuscus.

Toader. — Da haide, măi, ați c'așteaptă sub-prefectu.

Veveriță. — Eaca venim, venim; măi încet vornice, că nu dau Tătarii.

Răsvrătescu. — Ha, ha! Eaca și săteniș; am să 'i dăscălesc, după cum am cetit în gazetă. (tare) Oamenș bunș!... v'atiș adunat cu toțiș?

Veveriță. — Ne-am strins, cucoane; am lăsat lucru ș'am alergat la chîemarea vorniculuș.

Răsvrătescu. — Bine... Vornice!

Toader. — Aud, cucoane.

Răsvrătescu. — Ai măi strins ceva din baniș bi-ruluș?

Toader. — Te mirș ce și măi nimică, vorba ceea, că oaminiș is lipițiș pămêntuluș.

Veveriță. — Așa, așa, săraciș de noi!... lipițiș pămêntuluș!

Răsvrătescu. — Pêră veche, badeo, pêră veche... Vornice, să te pornești acu 'ndată cu baniș cațiș ai adunat și să 'i duci la sămișie.

Toader. — Îra! cucoane, nu s'ar putea să lăsăm pe mândș?

Răsvrătescu. — Nu... hai, pornit-ai?

Toader. — Pornit, pornit; numai să ȋdic două vorbe nevestiț. (se duce la casa lui) Susano.

Susana. — (pe pragul ușei) Aud, bărbate. (vorbesc încet).

Răsvrătescu. — (zărind pe Susana) Eaca mă! da frumușică vorniceasă are vornicul!.. Bună idee am avut să 'l espeduesc.

Susana. — (încet) Și, ȋdău, ear te duci, Toadire?

Toader. — (încet) Mă duc pên' în capētu satului și mă 'ntorc îndărăt pe după țarină.

Răsvrătescu. — Da nu te-ai mai dus adî?

Toader. — Eaca mă duc... Ard'o focu vornicie!.. Rămăi sănătoasă, nevestă. (esă prin stînga).

Susana. — Mergî cu bine, bărbate. (se închide în casă).

Răsvrătescu. — (în parte) Îl frumușică coz.

Veveriță. — Cucoane, vornicu ne-o spus că ai să ne grăești câte ceva.

Răsvrătescu. — Dar.

Veveriță. — (cătră țeranî) Tăceți, măi!

Galuscus. — (arătându-se la portiță cu o pungă în mîna) Ce are să le spuie?

Răsvrătescu. — Oamenî bunî! v'am adunat pentru ca să vă spun vorbe mari și late, cum n'ați mai audît de când trăiți. Eă vă sînt prietin, frate, tată!.. vă vreă bin c'e, și dar vă întreb: Cum ați pitrecut pên' în diua de astăȋ?... bine, orî rău?..

Veveriță. — Apoi dă, cucoane... cum o dat târgu și norocu, vorba ceea.

Răsvrătescu. — Rău!.. Ați fost lipsiți de toate.

și de libertate, și de egalitate, și de fraternitate, și de legalitate, și de inviolabilitate... și de... (scoate un jurnal din buzunar)

Galuscus. — (în parte) Ce dice? ce dice?..

Veveriță. — (la țeran) Ce-or fi, măi, acele toate?

Răsvrătescu. — (citind jurnalul) „Și de drepturi cetățenești, și de drepturi comunale, și de drepturi municipale, și de drepturi civile, și de drepturi politice, și de sufragiu universal.“

Veveriță. — (luă Gheorghe) Ce 'i sufragiu cela, mă, Gheorghii?

Gheorghe. — Sofragiū, cumătri, ca la boierī.

Răsvrătescu. — (citind) „Dar în fine, a unspredecea oră a sunat pentru voi! Cel proletar va scăpa de proletariat! cel mic se va face mare, și vice versa, cel mare se va face mic! cel slab va fi putinte, și cel putinte neputinte!“

Galuscus. — (în parte) Propagă anarhia, nebunul!

Răsvrătescu. — (citind) „De-acum fie care locuitor debue a fi proprietar de patru fălci de pământ, căci acel pământ e a lui Dumnezeu, și precum glasul poporului este glasul lui Dumnezeu, asemenea pământul lui Dumnezeu este pământul poporului.“ (vorbit) Vă vine la socoteală așa, oameni buni?

Veveriță. — Cum, cucoane?

Răsvrătescu. — Să aveți fie care partea voastră, câte 4 fălci, și să nu mai faceți boieresc?

Veveriță. — Ne-ar vini, cucoane; dar să 'mī dai voie a face o întrebare, dacă nu 'ți-a fi cu bănat.

Răsvrătescu. — Grăește, moș Veveriță, că d-ta ești om priceput.

Veveriță. — Patru fălci de pământ sunt bune acu de-o cam dată; dar mai târziu, când ne-or crește copiii, li s'a da oare și lor câte patru fălci?

Răsvrătescu. — Ba nu, moș Veveriță; copiii vor împărți frățește locul părintesc, că așa 'i cu dreptul.

Veveriță. — Care vra să dică, dac' aș avea patru însurăței, să le vie parte numai câte-o falce?

Răsvrătescu. — Măi, proștilor, voi nu înțelegeți toate avantajele unei asemenea reforme.

Veveriță. — (În Gheorghe) Ce-a fi acea reformă, Gheorghii?

Gheorghe. — Ce să fie, cumătri? Reformă, adică formă ră.

Răsvrătescu. — (citind) „Acele avantaje sunt: 1-^{iă} că vă faceți cetățeni liberi; al 2-^{lea}, că vă faceți liberi cetățeni; al 3-^{lea}, că fiind liberi cetățeni, o să dobândiți demnitatea de cetățeni liberi; să agiungeți a fi și voi o Nație.“

Galuscus. — (în parte) Auți Nație!... di Năciune, ignorantule!

Răsvrătescu. — O nație mare, cultivată, florisantă.

Galuscus. — (în parte) Florelinte, nu florisantă...

Răsvrătescu. — Să aveți și voi școli și comune, și temniți în sate, ca toate națiile civilisate. De aceea vă poroncesc acum să lăsați orî ce lucru a câmpului baltă, și să vă duceți ca să cărați lemn de durat o

temniță aici. Sunteți liberi, bătaia este ridicată; prin urmare aveți nevoie de-o casă de arest.

Veveriță. — Temniță la noi?... doar nu suntem scăpați din Ocnă!

Răsvrătescu. — Așa; și se mai cărați lemn pentru clădirea unei case comunale; pentru că toate satele au să fi organizate în comune.

Veveriță. — (În Gheorghe) Ce se fie cumuna ceea, Gheorghe?

Gheorghe. — Adică, cum una cum alta; tot ca una fata me.

Răsvrătescu. — Și se mai cărați lemne pentru duratul unei școli sătęști, în care copiii voștri se învețe carte, ca să se facă învățați. Bune 's toate aceste, oameni buni?

Veveriță. — Bune, cucoane. Numaî cât, toate-odată... ne vine cam greu; n'avem mijloace, suntem săraci, și de-a fi se lăsăm pânea pe câmp, poate, Doamne ferește! să putredască! și cu ce ne-om hrăni la iearnă?

Răsvrătescu. — Eaca leneșii!.. Haî, nu mai lungiți vorba și vă porniți acu 'ndată la lemne.

Veveriță. — D'apoî, cucoane, îi păcat să ne perdem tot lucru anului.

Răsvrătescu. — Ei, măi badeo, nu mă faceți să'mă întorc jocul pe dos, că de și sunteți oameni liberi, v'oîu face acum s'alergați iepurește.

Veveriță. — (pe gânduri) Sărmanii de noi!.. ci că vreū să ne facă bine!..

Răsvrătescu. — Pornit-ați ađi?

Veveriță. — Ne ducem, ne ducem, că doar suntem oameni liberi, cum dici d-ta. Ha! ha, măi.

Teranii. — Ha! ha. (esă prin fund, în stânga).

Răsvrătescu. — (cu aer de triumf) Așa se face educațiunea popoului!

Galuscus. — (viind în fața lui Răsvrătescu) Domnule, am ascultat toate aberăciunile câte le-ai debitat fraților Români, și fac aici declărațiune că ești un perturbator! Dumne-ta nu urmezi instrucțiunilor Guvernului... urmezi inspirăciunei unor utopiști, carii te port de nas ca pe-un nătărău... Mă duc să espedez o depeșă telegrafică la d-nul Ministru, ca să te demasc ca pe un ofioliat incapace și fatal.

Răsvrătescu. — Ai adus bani contribuției?

Galuscus. — Las' că 'ți-o! da e! contribuiciune.

Esti pentru năciune

O perturbăciune,

Abominăciune,

Și ecsecrăciune!

Om făr' de răciune,

Plin de-aberăciune,

Duci la perdicune

Pe biata năciune.

(intră furios în casa lui).

Răsvrătescu.

Ciune, ciune, ciune,

Du-te 'n năibăciune!

Esti o scăpăciune

Din Balamuciune.

SCENA XIII.

Răsvrătescu, Susana; *mai pe urmă Catrina*
și Safta.

Răsvrătescu. — Ha, ha, ha, batě'l dracu c'un tă-
ciune, că poznaș îi!

Susana. — Oare unde 'i cloșca cu puii? (cântă pe 'n-
pregiurul casei) Puii mami, pu, pu, pu, pu.

Răsvrătescu. — Eaca vorniceasa cea frumoasă. Să'mi
cerc norocul în privirea înaintirei neamului.

Susana. — (viind în scenă) Nu'i gălesc. Puii mami,
pu, pu, pu...

Răsvrătescu. — (înaintând) Mă chiemi, drăguță? Ea-
tă-mě's.

Susana. — Eă, te chiem pe d-ta?

Răsvrătescu. — Nu strigi de-un ceas, pu, pu?
Am cređut că mă chiemi pe mine, ș'am alergat numai
intr'o fugă.

Susana. — Eaca! nu'mi spu că ești glumeț?..
Dacă te-ași chiema pe d-ta, n'ași striga pu, pu, pu;
ași ȑice: na mălac, na, ne ne, ne.

Răsvrătescu. — M'ai păcălit, leliță; dar vorba ceea:
Păcălire de leliță, cere plată o guriță. (cântă s'o sěruțe).

Susana. — (respingěndu'l) Da cată'ți de drum, omule;
doar nu'i țara 'n jac.

Răsvrătescu. — Țara nu'i de jac, dar, tu 'mi ești
pe plac, pre legea me!..

Susana. — Ți-oă fi, d'apoī știi povestea lui Ivan:
Măi Ivane, dragi ți's fetele? — Dragi. — Dar tu, lor? —
Și ele mie...

Răsvrătescu. — N'auđi, leliță?

Susana. — Aud, bădiță.

Răsvrătescu. — Cum te chîamă?

Susana. — Susana, sê erți.

Răsvrătescu. — Susano, știî una?

Susana. — Ba nici două.

Răsvrătescu. — Îmî vine sê mē prind argat la voi.

Susana. — Pentru ce?

Răsvrătescu. — Pentru vorba ceea: De cât a bărbatuluî, mai bine-a argatuluî.

(Catrina și o altă țerancă vin la fântână și ascultă).

Susana. — (în parte) Umblă ș'aista după colaci caldi. Îmî vine sê 'i-o gioc și luî.

Răsvrătescu. — Aud?.. cum ai dis, leliță?

Susana. — Am dis așa, că de te-ar împinge păcatu sê fîi argatu meû, te-ași pune sê paști găștele.

Răsvrătescu. — Dar m'ai hrăni bine?

Susana. — Te-aș hrăni cu răbdări prăjite.

Răsvrătescu. — Și cu alivenci?.. Care vra sê dicē, tocmai 'i sfērșită. Întru chîiar acu 'ndată în argăție. (voiesce sê între în casă).

Susana. — Ho, țară!.. că te-or videa oaminiî și m'or face de vorbă 'n sat.

Răsvrătescu. — Bine dicî; încă n'o înnoptat de tot. Dar mai târđiû, leliță, sê vin?

Susana. — Apoi dă... știû eû? Dac'a vini bărbatu-meû?

Catrina. — (cătră țerancă) Eleî! Auđi, Safto?

Răsvrătescu. — Bărbatul tēû? N'ai nici o grijă, că 'l-am trimes la târg.

Susana. — Sërmanu Toadir!

Răsvrătescu. — Nu'l mai căina, drăguță, că un mojić ca dînsul de atâta 'î bun.

Susana. — (în parte) Las' că te-a mojici el, man-gositule.

Răsvrătescu. — Ei, Susano, ce dîci?... Să vie bă-dița!.. Să 'ți aducă bădița șiraguri de mărgele?

Susana. — Adă, că vîd eũ, pîcatele mele, că nu pot scăpa de d-ta... dar cum să facem ca să nu te ză-rească nime?

Răsvrătescu. — Cum?

Susana. — Știi una?... Aștept pe soră-mea în astă noapte. Înbracă-te femeeste și vină, de te-o întîlni cine-va, a crede că 'î Ileana.

Răsvrătescu. — Minunată idee!.. Asă-și chîr mē duc să 'mî pun catrință... Ha, ha, ha!.. oîũ să par că 's Ileana Cosinzana.

Susana. — Cu musteți?... ha, ha, ha!

Răsvrătescu. — Mē duc ca vîntu, și mē 'ntorc ca gîndu.

Mē duc ca vîntul, dragă Susană,

Și vin în haîne de Moldovenci.

Tu 'mî pregătesce ceva de hrană

Și mē așteaptă cu alivenci.

Susana.

Du-te ca gîndul, te fă țerancă,

Și te întoarce vesel, gigăt,

Că 'î găsi gata o alivancă...

(în parte) Care 'ți va merge cam greũ pe gât.

(Răsvrătescu esă alergînd prin fund, în dreapta).

Susana. — Ha, ha, ha. Atunci s'agiungi tu, sfriji-tule, când îi mânca alivenci de la mine... Oîu s' am ce ride acuş, numai de-ar sosi Toadir mai curënd... Da unde, Doamne eartă-mă, s'o vêrit cloşca cu puii?.. Puii mamiî, puî, puî... (întă în casă).

Catrina. — Aî audî, Safto, aşă poznă şi minune?... Susana s'o dat în dragoste cu privighitoriu!.. Hai, fa, s' dăm de ştire nevestelor din sat. (esă amëndoué în stânga).

SCENA XIV.

Teraniî (viind din fund şi aducënd un nêvod).

Veveriță. — Eaca nêvodu luî Costantin Pêscariu. Viniți încoaci, măi, s' ne punem la pândă...

Gheorghe. — Da nu mergem la lemne, cumătri?

Veveriță. — Mări, cată'ți de treabă, Gheorghe. Dac' a fi s' ne potrivim noi la câte ne 'nșiră cei gulerăți, om căpchia de tot... Hai noi s' ne cătăm de nevoi.

Gheorghe. — Vasile, măi frate, d'apoî ci că'i pen-tru binele nostru...

Veveriță. — Se poate, cumătri; însă vina noastră 'i dacă nu 'i pricepem?... Ei ne grăiesc într'o limbă stră-ină, par' că noi am fi pricopsiți ca dîngiî... Ce-ai dice tu, Gheorghe, dacă te-ași povățui în limba nemțască?... ai căsca gura?... Aşa pățim şi noi cu cei ce dic că ne vreî binele.

Gheorghe. — Orî cum s' fie, nu te giuca cu dracu.

Îi privighitor măi, îi sub-prefect d-nu Răsvrătescu!... are putere, frate.

Veveriță. — Las', cumătri, că de-al de Răsvrătescu se schimbă pe toate lunea. Ca mâni a vini altu și ne-a dice alte povești... Haî la pândă, doar om pune mâna pe Rusaliî.

Gheorghe. — Unde se ne punem la pândă, moș Veveriță?

Veveriță. — Cole 'n crâșmă. Rusaliile se primblă noaptea pin sat; cum le-om zări, amandea pe ele.

Gheorghe. — Dar dac' or da ele busta la noi?

Veveriță. — Le-om inhăța cu năvodu ista. Haî, măi, c'o început a înnopta.

Teranii. — Haî. (între cu toți în crâșmă și se pun de pândă la fereastă).

(Începe a înnopta).

SCENA XV.

Toader (viind pe furiș din stînga).

O înnoptat... nu mă vede nime?... Acasă, Toadire. (vine spre casă) M'am dus pîn' la calea 'ntoarsă, ș'am făcut hăisa pe după gardu jităriei. (la ușă) Susano, deschide că 'ți-o vinit bărbățelu. Eată-mă's. (între în casă) Lasă-mă să mă 'nfrupt c'o sêrutare, că 'i de mult de când potesc. (îchide ușa după el. Se aude în întru un sêrutat gros și risete).

SCENA XVI.

Catrina și **țerancele** (viind din stânga și oprindu-se lângă fântână).

Auđit-ați poznă!
S'o veđi, s'e n'o cređi;
Vorniceasa noastră
Calcă 'n străchină verđi!

Haide s'e ne punem
Coea la pândit,
C'așa poznă mare
Nu s'a pomenit!

(Se ascund p'ntre copacii de pr'inpregiurul fântânei).

SCENA XVII.

Galuscus (înbrăcat ca o țerancă, esă din casa boierească).

Am espedat depeșa domnului Ministru; m'am costumat, ș'acum sbor la amoare!... Dar de ce oare palpită anima mea cu-atâta sfortă?... genunchii mi se taie în cât n'am forță ca s'e mă locomot. (iși freacă genunchii) Ce emociune inspiră pășiunea!...

SCENA XVIII.

Teranii (eșind din crâsmă stați pe prag), **Toader** și **Susana**
(la fereasta casei lor).

Veveriță. — Eaca una din Rusalii, măi; gătiți nevodă.

Susana. — Toadire; ean privește ce bine 'i s'ede catrința!... Ha, ha, ha.

Galuscus. — O! amoare! amoare! fi'mă propice!..
O! Galuscus; invoacă pe strămoșul teū, și curagiū, amice!..

SCENA XIX.

Cei de'nainte, Răsvrătescu (înbrăcat ca o țerancă, vine din fund, prin dreapta).

Răsvrătescu. — (alungat de câni ce hămăiesc) Tîo, haită!
Tîbă, tîo... Era să mă mănânce haitele dracului. (vădînd
pe Galuscus) Ce vîd? o nevastă? A fi Susana.

Galuscus. — (zărind pe Răsvrătescu) Eaca Susana! Ah!
îmi vine sburdăciune.

Veveriță. — Ațineți-vă, măi, că eată-le's amîndouă
Rusaliele. (Țeraniî pregătesc năvodul).

Răsvrătescu. — (apropiîndu-se) Pst...

Galuscus. — Pst.

Răsvrătescu. — Ea 'î!

Galuscus. — Ah!

(Răsvrătescu și Galuscus se răped și se înbrăcișează).

Răsvrătescu. — Dragă vorniceasă!

Galuscus. — Cară Susană! (se serută).

Răsvrătescu. — (în parte) Are barbă!

Galuscus. — (în parte) Are musteți!

Veveriță. — Acu 'î vremea să ne-apropiem pe furiș.

(Țeraniî se apropie cu năvodul gata).

Răsvrătescu. — (stringînd tare pe Galuscus în brațe) Cine
ești? spune, că te sfărâm!

Galuscus. — (schimbîndu-și glasul) Rusalie! dar tu?

Răsvrătescu. — Și eū.

Galuscus și Răsvrătescu. — (spărieți) Rușalie! . .
piei drace! (voiesc să fugă).

Veveriță. — Odată, copii!.. acu, se nu ne scape.

(Țeraniî arunc năvodul peste Galuscus și Răsvrătescu).

Susana și Toader. — Ha, ha, ha, ha!

Galuscus și Răsvrătescu. — Ce 'î asta?

Veveriță. — Stringeți bine năvodu, c'am prins
Rusaliile.

Țeraniî (împieticind năvodul).

Le-am prins, le-am prins, le-am prins!

Hăideți ca să le dăm,

În foc, în foc nestins,

Séu să le innecăm.

Galuscus și Răsvrătescu. — (sbătându-se) Agiutor!
agiutor!

Veveriță. — De geaba vă sbateți, Rusaliî pocite ce
sînteți, c'ați cădut pe mâna moșului. Unflați-le pe sus,
copii, și huștiuliuc în fântână.

(Țeraniî voiesc să 'î ridice).

Galuscus și Răsvrătescu. — Agiutor! agiutor!

SCENA XX.

Cei de'nainte, Jandarmul, Toader, Susana.

(Jandarmul aduce un fanar).

Jandarmul. — Unde 'î sub-prefectu?

Veveriță. — Da ce este?

Jandarmul. — O depeșă de la telegraf.

Răsvrătescu. — Depeșă de la Iași? ad'o 'ncoaci.

Jandarmul. — Ce 'mă vedură ochii! Sub-prefectu în năvod?

Veveriță. — Vai de mine! Sub-prefectu era?... Am pățit-o!

Jandarmul. — Ba n'ați pățit nimic, că domnu Răsvrătescu îi dat afară din slujbă.

Răsvrătescu. — Eă? (deschide depeșă și rămâne încrămențit)
O! ce nedreptate!

Galuscus. — Destituat?... bravo! Depeșă mea a avut acțiune.

Veveriță. — Eaca!... Da aistalalt cine 'i?... Cuconu Gălușcă? mare minune!... Da bine, cum de vă găsiți amândoi în catrințe?

Susana. — Să vă spun eă, oamini buni. Dumnealor o vrut să vă vindece de spaîma Rusaliilor.

Totî. — Aș!

Răsvrătescu. — Ghidi, șirată!

Galuscus. — Am pățit-o ca Apolon cu Venus. Eă sunt Apolon; asta 'mă dă consolăciune.

Toader. — Dacă'i așa povestea, haî, Români, să ne veselim, c'am scăpat de Rusaliî.

Totî. — (veseli) Haide, haide.

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Toader.

Ard'o focul vornicie!
De când e Constituție,

N'am parte de insurat...
Chiar Rusaliî m'aû unflat!

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Veveriță.

De când e Prefecătură
Noî, sermaniî cască-gură
Câmpii, Țeu, am apucat...
Chiar Rusaliî ne-aû unflat!

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Răsvrătescu (arătând pe Galuscus).

De când țeara, din păcate,
Are capete 'nvățate,
Biată limbă s'a svântat...
Chiar Rusaliî ne-aû unflat!

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Galuscus (arătând pe Răsvrătescu).

De când cu liberalismul
Și Convenționalismul
Multe capete-aû secat...
Chiar Rusaliî le-aû unflat! —

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Susana.

N'auđi astăđi de cât forme;
Toți cer forme și reforme.
Eu nu cer nimic și tac;
Dar cer numai să vă plac.

Terani.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusali am scăpat!

[Cortina cade].

AGACHI FLUTUR

PERSOANE:

Agachi Flutur, holteiu de 50 de ani.

Ghiță Coșcodan, nepotul seü.

Bombeanu, oficer de artilerie.

Moisesescu, factor evreu și avocat.

Ion Barză, fecior.

Șătrarul Nărilă, proprietar.

Chir Chirilă, lipsan bogat.

Lucșița Fespezanca, văduvă.

Tinca, fata Lucșiței.

Smărăndița, fata lui Nărilă.

Matilda, actriță.

Neculae, servitor de otel.

Frit, chelner neamț.

Poftiți la bal, măști, tapițeri.

AGACHI FLUTUR

COMEDIE CU CÂNTICE, ÎN 3 ACTE.

Scena se petrece în București, în carnavalul anului 1863. Actul I-ŭ se petrece la otelul lui *Hugues*; al II-lea, la Fespezanca, și al III-lea, la Ghiță Coșcodan.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă sala de mâncare de la otelul lui *Hugues*. Ușă în fund ce duce în grădină. Alte două uși ce duc în dreapta și în stânga. Pe planul I-ŭ, în stânga, două mese cu tachimuri. La ridicarea cortinei, un orologiu sună două după meșul nopții.

SCENA I.

Neculae, Friș; măș pe urmă Barză.

Neculae. — Două după meșul nopții! Balul de la teatru trebuie să fie pe sfârșite. În curând aŭ să ne curgă o mulțime de flămândi cu flămêndeale lor.

Friș. — *Gut, gut!* Bucat est gata: șnițel, paprica, potêrnichi de puî de găină, fazani de clapon...

Neculae. — Tacî, neamţule, să nu te-audă cineva... De vreme ce s ntem în carnaval, bie ii claponi a   i ei dreptul a să costuma în fazani, ca toată lumea...

Mul i cunosc anume
Claponi  i curcani,
Ce lucesc în lume
Ca nisce fazani;
Însă a lor ceată
De  i joc  rol;
Miros' a poeată
 'ades e r sol.

Fri . — (rid nd) *Ia wohl, ia wohl...*

Neculae. — ( n parte) Bat 'l concina, că ur t e c nd ride! (tare) Fri .

Fri . — *Befehlen...*

Neculae. — Ai aprins luminările în cabinetul domnului Agachi Flutur?

Fri . — Aprins tot policander. *Aber*, spune la mine, *bitte*, cine'i *Herr von Agachi Flutur*?

Neculae. — Cine'i? Nu'l cunosc ? Un berbant de frunte, care m n  vieată cu po ta, ride, c nt , joc , m n nc  c t  apte  i bea c t opt. O butilc  de  ampanie ' i-o înghite d'într'o du c ... C t ai bate 'n palme de trei ori, s'a dus!..

Fri . — *Sapperment!* Bea  ampanie, cum e  bere!.. *Aber* e tiner?

Neculae. —  n floare...  ntre 30  i 60 de ani.

Fri . — (ride)  n floare, ca c uperca.

Neculae. — ( n parte) Ear ride  oc  ta! a să mă bage în boală.

Friț. — *Aber* e bogat?

Neculae. — Nu știu ce avere o fi având, dar știu că 'î darnic cât un crai. Într'o di 'mî-a dat bacșiș un galben pentr'un chibrit.

Friț. — *Donnerwetter!* am s'î daŭ un cutie intreg, când 'l-oî vedea.

Neculae. — A venit mai dinioare o scrisoare pentru d-lui, unde 'î?

Friț. — Aici la mine, in buzunar din dreapta, lingă inimă. *Herr Ober...*

Neculae. — Ce?

Friț. — Sciî ce socot eŭ? .. (în taînă) Eŭ cred că ra-vașul ista e femeesc, nu e barbatesc... pentru că nu mirosă a țigară.

Neculae. — Scrisoare de la vr'o damă?

Friț. — *Ia, ia*, de la un dam. (ride).

Neculae. — Pîei drace!

Barză. — (întră prin fund, înbrăcat cu o livră strîmtă) Aice'î hanu lui *Hîc*?

Neculae. — Aici; ce poftestî?

Barză. — M'a trimes stăpănu-meŭ s'î opresc o odaie cu două tachimuri.

Neculae. — Nu cumva dorește ș'o masă cu două paturî?

Barză. — Nu.

Friț. — (ride) *A! schön! a! sehr schön!*

Barză. — (răsărind) Tîo dihanie, că m'ai sperieat! (își cuîpă în sin).

Friț. — Ha, ha, ha. Odae cu două tachimurî!.. D-ta vii de la Gogomănesci?

Barză. — Ba nu, domnule; n'am fost încă prin țara d-tale... Eă sînt de la Prosteni.

Neculae. — Se cunoaște cale de-o poștie.

Barză. — Mai așa? Dar se nu ne luăm cu vorba... Aveți odae cu două?..

Neculae. — Este cabinetul No. 3. Cum îl chîmă pe stăpănu d-tale?

Barză. — Cuconu Ghiță Coșcodan.

Neculae. — (în parte) Ai!.. prost tachim!

Barză. — Trebuie să'l cunoști d-ta, mănâncă în toate dîlele aci.

Neculae. — Dar; mănâncă de-un sfaț și face gură de-un galben... îl știu; strică pe toată diua de ce scobitori, și dă bacșiș un firfirig.

Friț. — *Der Teufel!*

Barză. — Un firfirig! în toate dîlele!.. Crișu el!.. Dacă'i boier tot boier!.. Mă duc să'i dau de știre ca se vie degrabă. (în taînă) E c'o dducă de la fteatru, dar se nu scoateți vorbă.

Friț. — Un dduc?

Barză. — Ibovnica boierului... dar nu spuneți nimăru; mocles! (esă prin fund).

Neculae. — Halal de dinsa... Sermana!..

(Se aude afară risete și chiote de veselie).

Friț. — *Was ist?*

Neculae. — Vine domnu Agachi Flutur cu tarafu lui.

SCENA II.

Neculae, Friț, Agachi, Măscî.

Agachi. — (înbrăcat în costum de Pașă și purtând pe cap o cealma mare cu o semi-lună în vîrf, intră adus în triumf de o bandă de măscî).

Măscile. — Ura! ura! se trăiească Mustafa Pașa!
(se prind de mîni, joc în rond înpregîturul lui Agachi, cîntînd):

Vivat Pașa Mustafa,
Vivat Mustafa Pașa,
Îșala și mașala
Mașala și evala!

Agachi. — Fraților causași! cer cuvîntul: Ași avea să vă arăt adîncă mea recunoștință, făcîndu-vă un *engomion* vrednic de a voastră strălucită adunare estordinară, dar m'ați urducat astfel de tare, de la teatru și pînă aci, că mi s'a răsuflet *oratornicul*. Dați'mi voie însă să mă cobor pe uscat, și drept mulțemire v'oîu cînta jalnica tragedie a lui Mustafa Pașa.

Măscile. — Bravo! bravo!

Agachi. — Deschideți-vă urechile și pregătiți-vă basmalele, căci o să vîrsați șiroae de lacrimi... Jalnica tragedie a unui Suzeran, în trei cuplete:

Agachi.

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Corul.

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Agachi.

În Bucuresci se 'namora
De-un puîu de drac şi mi'l fura.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimăruî nu le-arăta.

Corul.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimăruî nu le-arăta.

Agachi.

Dar după ce se mărita
Le dăruî lui Mustafa.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Paşa voîos se bucura
Dicînd: aman şi maşala!

Corul.

Paşa voîos se bucura
Dicînd: aman şi maşala!

Agachi (făcînd cu degetele semnul de coarne).

Şi de-atunci Paşa Mustafa
Poartă-un craiî nou sus pe cealma.
Tra, la, la, la.

Măscile. — Vivat Mustafa Paşa!

Agachi. — Destul că am să fac o interpelaţiune...
(cătră Neculae) Neculae! Vin aci şi caută de te destăinuesce,
ca şi când ai fi să dai pelea popei.

Neculae. — *Gata sum pro confesare.*

Agachi. — (serios) Neculae, nu'mî vorbi braşovenesce, că nu'mî plac braşoavele. (cu sentiment) Vieaţa 'î scurtă sufletul meu; diua se duce şi altele vin, fără urmă se strecor, şi ne lasă cu buza unflată... prin urmare n'a-
vem timp de perdut cu palavre; că... aîure; răspunde numai câte-un cuvânt la întrebările mele. Cabinetul meu gata'î?

Neculae. — Gata.

Agachi. — Masa?

Neculae. — Pusă.

Agachi. — Icrile?

Neculae. — Moî.

Agachi. — Supa?

Neculae. — Ferbinte.

Agachi. — Friptura?

Neculae. — În frigare.

Agachi. — Şampania?

Neculae. — În ghiăcă.

Agachi. — *Işala!* se aî blagloslovenia mea... Na
(îî aruncă făină în obraz).

Totî. — Ha, ha, ha.

Agachi. — Fraţilor causaşi!... Pěn' a nu intra în sanctuarul banchetului, fie care se'sî ascuţe dinţii şi se'sî spoiească urechile. Pe la sfârşitul mesei, d-niî cavaleri vor fi îngăduiţi a povesti cu glas uîmit istoriea amurilor ce-au avut în frageda lor tinereţă. Cât pentru dame, gingăşiea lor va fi liberă, în vremea asta, a se

indeletnici cu vr'o cetire morală, precum nasul lui Nichipercea s'eu foia *Românului*. Acum haide.

Măscile. — Ha! ha! (între în dreapta, sărind și cântând):

Tra, la, la, la.

SCENA III.

Agachi, Friț; mai pe urmă Moisesescu.

Friț. — (oprind pe Agachi la ușă) *Herr von Vludur*; eată o scrisoare pentru d-ta.

Agachi. — De unde? Ad'o degrabă că n'am vreme de pierdut cu literatura. (deschide scrisoarea) Tronc! Serdarul Pipirig mă însciințează că are să vie la *soupé*... Ce bondar năuc!.. Când ȳice da, când ȳice ba... Nici o dată nu'î hotărit la nimică. (cătră public) Dar poate că mă veți întreba de ce 'l economisesc, de ce 'l alint? (în taină) Să rămăie între noi... Serdarul îi însurat c'o nevăstuică... coz!.. Serdarul îi stricat de vėrsat ca un ciur; ear serdăreasa are nisce ochi... *șucada*... ș'o guriță numai atitica, ș'o talie, care merită a să înălța în grad; căci eū eram spătar, pe când boiериile... (cu mănıe) Batē'l concina de serdar; din pricina lui o să fim acum 13 la masă; 13! număr fatal, număr pocit!.. eū poroncisem să puie numai 12 tachimuri... Dac'a mai veni și el... (strigă) Chelner! Neculae!

Friț. — *Befehlen.* (aprinde un chibrit) Poftesc un chibrit?

Agachi. — Un chibrit? (stinge chibritul) Du-te de mai adauge două tachimuri la masă, ca să fie 14... mai iute. *schnell, geschwind.*

Frit. — *Gleich.* (în parte) Nu avut noroc ca Neculaî. (esă).

Agachi. — Acum trebuie numai decât s'îmi caut un al 14-lea musafir... unde s'îl găsesc?.. (zărind pe Moîsescu care intră) Ce vîd? un arnăut? Un arnăut poate să mă-nânce la masă cu un Paşă. (tare) Hei! căpitane, căpitane.

Moîsescu. — (costumat arnăuţesce şi purtând ochelari pe nas, vine prin fund). Pe mine mă chîemî, domnule?

Agachi. — Eaca pozna! Moîsescu, factorul meû, în-brăcat arnăuţesce?

Moîsescu. — (apropiîndu-se) D-nul Agachi Flutur schimbat în Paşă?

Agachi. — Bine că te-am găsit, Moîsescule... scîi vorba ceea, că beţivului şi dracu 'î esă cu ocaua înainte?..

Moîsescu. — Cine 'î dracu şi cine 'î beţivul d'între noi?

Agachi. — Alege care 'ţi-a plăcea... Eû unul am nevoie numai decât de-o somă de 500 de galbinî. Poţi să mi 'î împrumuţi acu 'ndată?

Moîsescu. — Chîiar acu? 500 de galbinî. Ea să caut. (caută prin buzunar) Am trei sfanţi.

Agachi. — Bagă-ţi 'î în ochi. S'îmi aduci mîni dimineată baniî acasă.

Moîsescu. — Bucuros.

Agachi. — Cu cât la sută? tot cu 18?

Moîsescu. — Ba cu 24.

Agachi. — Cu 24! de ce nu cu 50?

Moîsescu. — Persoana care împrumută, a găsit cu cale să măi mărească dobînda.

Agachi. — Pentru ce?

Moîsescu. — Vremele 's grele... A dat locustele 'n țeară. . .

Agachi. — Ce cămătar afurisit!

Moîsescu. — Mă eartă, boîerule, domnul Zarafopulos nu 'î cămătar. El își speculează banii, ca toată lumea.

Agachi. — Ca toată lumea cea evreească... Fie!.. primesc să plătesc și dobînda de 24.

Moîsescu. — Afară de comisionul meu?

Agachi. — (în parte) Fie chiar botezat, evreul tot zaraf.

Moîsescu. — Aud?

Agachi. — Se înțelege, bez comisionul d-tale.

Moîsescu. — Prea bine; mîni dimineață, 'ți-oîu numără banii. (voîesce să easă).

Agachi. — Moîsescule.

Moîsescu. — Poroncă?

Agachi. — Ași vrea să'ți fac două propunerî. Primo, să 'mî arăți pe hoțul de Zarafopulos, care mă mănâncă de viu.

Moîsescu. — Nu se poate; el doresce să rămăie necunoscut.

Agachi. — Pricep; vrea să stea la potecă, nevêdut de grija potirei. Secundo, 'ți-ași propune să mănâncî cu mine astă seară, sciû că ești posomorît și nesuferit, dar n'am ce face; îmi trebuie un al 14-lea musafir. Primesci?

Moîsescu. — Ba mi 'î peste putință... foarte mulțemesc. M'am înbrăcat arnăuțesce ca să pot urmări, la bal masche, pe un datornic reu de plată, un cuconaș cu geamu 'n ochi, și n'am vreme de banchetuit.

Agachi. — Nu? Ei! apoi să'ți spun una?

Moîsescu. — Spune.

Agachi. — Să'mî plesnească ochii dacă'mî pare reu... fiind că ești vesel ca un cîoclu.

Moîsescu. — (atîns) Se poate boîerule; dar eû, veđi d-ta, sînt un om regulat, liniștit, precum se cuvine la vîrsta mea; ear nu ca d-ta, care trăiesci în nebuniî.

Agachi. — Bravo, Moîsachi; fă'mî morală, dă'mî banî pe mîere, cât sîntem încă în carnaval... Cruce-agiută, di 'nainte; te-ascult cu dragoste și cu umilință.

Moîsescu. — Poate că n'am dreptate?.. Degeaba ai îmbetrînit. D-ta te cređi tot de 25 de anî, aruncî banî pe fereastă și nici gîndescî că ai un nepot, un clironom.

Agachi. — O! cât pentru nepotul meû, nu 'î duce grijă. El are stare; a clironomisit 10,000 de galbinî de la bîata soră-mea, de la maică-sa, și se vorbește în târg, că ar fi întreit soma cu speculație... Crișu el! sciû că profitează de plăcerile tinereților!.. Când cheltuiesce un galbin, se 'nbracă în negru și bocesce trei dîle.

Moîsescu. — Eî! ș'apoî reû face?

Agachi. — Apoî, Moîsescule, dacă nu 'l-ași cunoasce creștin, 'l-ași crede botezat ca hahambașa ta... (se închină).

Moîsescu. — (mânios) Sluga d-tale. (esă prin fund).

Agachi. — (urmărindu'l pînă la ușa) *Hep, hep, hep.* (vine îndărăt) Ha, ha, ha, s'a supêrat tîrtanul!.. Tîfnoasă iudă!.. Eî! dar cu toate aceste n'am un al 14-lea mu-safir... (strigă) Chelner!

SCENA IV.

Agachi, Friț; mai pe urmă Bombeanu.

Friț. — (alergând cu chibritul aprins) *Befehlen...* Poftesc un chibrit, domnule?

Agachi. — Măi, da ce are neamțul ista cu chibriturile? (stinge chibritul) Ascultă: aleargă la ușa teatrului, și 'mă adă la masă pe cea ântei mască care-a eși.

Bombeanu. — (intră prin fund) Chelner! adă'mă un bulion, o potîrniche friptă ș'o butelcă de Bordeaux. (se așează la o masă).

Agachi. — (încet luî Friț) Stăi pe loc. (în parte, căutând la Bombeanu). Un tîner care se pare flămînd și 'î singur... Eată musafirul ce'mă lîpsesc; *ecce homo!*

Bombeanu. — Chelner, ai audît ce 'îi-am poroncît?

Friț. — *Ia wohl*; aduc îndată.

Agachi. — (apucând pe Friț de mână, încet) Să n'aducî macar un morcov degerat, că te ucid... Haî, pieî.

Friț. — (spăriet) *Was ist? sapperment!* (esă alergând).

Agachi. — (îchinându-se luî Bombeanu) Domnule...

Bombeanu. — Domnule... (ridînd) Mucalît Pașă?

Agachi — (zimbind) Îî plac?... Ei! apoi, treaba merge strună.

Bombeanu. — Ce treabă, domnule? Nu te 'nîteleg.

Agachi. — Domnule, bunul meî, fie'î țîrâna ușoară! dicea că, de cît singur la masă, măi bine Tatarî în casă.

Bombeanu. — Bunul d-tale avea dreptate!... Cum îl chîema?

Agachi. — Banul Hagi Flutur...

Bombeanu. — (îchinându-se) Dumnezeu să'l odihnească.

Agachi. — (îchinându-se) Amin!.. Prin urmare îmi vine să plâng, vedându-te c'ai să mănânci ca un cuc.

Bombeanu. — Bunătatea d-tale, Efendi... însă nu 'i vina mea... Am sosit mai dinioarea în Bucuresci, de unde lipsesc de doi ani, și n'am avut timp să'm gădesc tovarăși pentru *soupe*.

Agachi. — Ce'mi audiră urechile?.. ai avut nenorocire a te depărta de acest oraș, cuibul veseliei ș'a noroiului! Te jălesc din fundul inimei... Poate că din pricina creditorilor ai fost silit...

Bombeanu. — (rîdînd) Tocmai... am vr'o câțiva, care 's din soiul corbilor.

Agachi. — (stringînd de mână pe Bombeanu) A! domnule, sîntem meniți amîndoi a ne cunósce ș'a ne aprețui. Eû am numai un creditor, dar cumpănesce cât o sută. Închipuiesceți un eleșteu plin de lipitori, și astfel îi avea fotografia lui Zarafopulos.

Bombeanu. — Zarafopulos!.. E unul din corbiî mei.

Agachi. — 18 la sută?

Bombeanu. — Cu dobîndă plătită 'nainte.

Agachi. — (cu simpatie) Avem amîndoi acelaș calău.
(stringe de mână pe Bombeanu) Și de reul lui ai părăsit Parisul Romăniei?

Bombeanu. — Dar... și din alt motiv.

Agachi. — Vr'o desperare de amor, poate?

Bombeanu. — Ai gâcit ca Nastratin Hoge.

Agachi. — Îmi era vîr primar pîn'a nu muri, căci eû sînt Mustafa Pașa.

Bombeanu. — Ha, ha, ha; te găsesc nostim, domnule, și 'mă placî.

Agachi. — Cu atât mai bine, că și eu te găsesc nurliu. Domnule, vorbă multă deputăție... sărăcie vreă să ăic; ai să faci *soupé* singur, lucru foarte trist!.. pe de altă parte noi sîntem 13 la masă, lucru foarte primejdios...

Bombeanu. — În adevăr, unul din d-voastră trebuie să moară pîn' la anul...

Agachi. — Despre care Dumnezeu ferească!.. Prin urmare, vin de te-adauge la masa noastră, ca să fim 14... Vrei?

Bombeanu. — (ridînd) Bucuros.

Agachi. — *Ișala!* acum ascultă: ai stomah bun?

Bombeanu. — Cât un tun.

Agachi. — Beî voînicește?

Bombeanu. — Când se 'ntîmplă...

Agachi. — Ai urechile deprinse cu glume cam răsunătoare?

Bombeanu. -- Domnule, urechile mele 's deprinse cu tunul, căci am fost artilerist.

Agachi. — Minunat... Hai degrabă dar, că ne-asteaptă prietenii... (se îndreaptă spre ușa din dreapta și ăice pînă a nu eși). A! apropo... Vrei să te încredințaz că nu 's un intrigant. Mă numesc Agachi din botez; mă cobor din vechăia și vestita familie a Fluturescilor și... nu umblu după Domnie...

Bombeanu. — Nicî eu...

Agachi. — (stringându'l de mână) Dă'mi voie să te felicit... Numele d-tale?

Bombeanu. — Bombeanu, ofițer de artilerie.

Agachi. — Și la mai mare... Ne cunoaștem, ca și când ne-am fi făcut unul pe altul. Haide la masă.

(Esă amêndoï la brațetă cântând):

Haï prietene, voïos,
Să mâncăm, să bem vêrtos,
Și să ridem amêndoï
De neazurï și nevoï.

SCENA V.

Coșcodan, Matilda, Neculae.

(Coșcodan intră prin fund, dând brațul Matildei. El e înbrăcat cu frac negru și poartă numai o mânășă albă; are nas minciunos. Matilda e în costum de fantasie).

Coșcodan. — (pe pragul ușei) Tontule, dobitocule, chiorule...

Neculae. — (alergând din dreapta) Ce este?

Coșcodan. — Hemesitul cel de chelner, 'mă-a vêrsat pe frac o butelcă de unt de lemn.

Matilda. — Mare lucru!

Coșcodan. — Poftim!.. tocmai când eram dispus să petrec și eu, să fac cheltuială...

Matilda. — A! (în parte) Nu'l credeți, că se laudă.

Coșcodan. — (cătră Neculae) Ce stai acolo înfipt ca un butuc și boldesci ochii la mine? adă un șervet de mēșterge.

Neculae. — Îndată, domnule. (șterge mânia lui Coșcodan).

Coșcodan. — Mai încet, că'mi rođi postavul... Un frac nou, noușor, numai de 5 ani. Uf! cald e aci!.. Matilda, scoate'mi nasul, că mă inneduş.

Matilda. — (deslegându'î nasul) De ce 'l-ai luat așa de strîmt?

Coșcodan. — Ȃsta era mai eftin.

Neculae. — (în parte) Eaca! Domnișorul Ȃla care se hrănesce cu ouă coapte? prost tachîm!

Coșcodan. — Neculae, venit-a feciorul meu s'îmi oprească un cabinet?

Neculae. — Venit. Cabinetul No. 3 e gata.

Coșcodan. — Bine... Ađi sînt hotărit să intru în cheltuială, pentru hatîrul Matildei. 'Ți-e foame, dragă?

Matilda. — Foame, de mi s'aũ lungit urechile cât a tale.

Neculae. — (în parte) Bre! flămîndă trebuie să fie!

Coșcodan. — Neculae, pune degrabă să ne coacă vr'o trei ouă.

Matilda. — Trei ouă.

Coșcodan. — Două pentru mata și unul pentru mine.

Neculae. — Nu's proaspete, domnule. Bucătarul le-a aruncat pe toate, că erau clocite; dar dacă poftiți în loc de ouă, o omeletă cu zahar, e gata.

Coșcodan. — Unde 'î carta?

Neculae. — Poftim. (dă carta de bucate).

Matilda. — Adă s'aleg eũ.

Coșcodan. — Ba nu, ba nu; asta 'î treaba mea.

(în parte) De-aş lăsa-o pe dînsa, cine scie ce-ar mai cere... şi de-odată m'aşi trezi c'o notă de doi icosari...

Neculae. — Avem un ananas proaspăt... Nu poftiţi, coconiţă?

Matilda. — Ananas? unde'î?... Mă nebunesc după ananaşi.

Neculae. — (aducînd un ananas) Eată 'l.

Coşcodan. — (în parte, consultînd cartă) Ananas, jumătate de icosar felia!

Matilda. — (mirosînd ananasul) Ce frumos mirosă! E numai bun de mâncat!

Coşcodan. — (în parte) Jumătate de icosar! (tare) Dă'l încoaci să 'l vîd. (îl mirosă) Nu 'î destul de copt, nu'î ajuns în vîrsta legiuită.

Matilda. — Da ce? ai vrea poate să se scrie la oaste?

Coşcodan. — Matildă, ananasul verde e otravă curată... Neculae! pregătesce-ne o salată de rîdichi.

Matilda. — Ce face? rîdichi în loc de ananas?

Coşcodan. — *Stomahicon*, soro.

Matilda. — Rîdichi? ananas ţigănesc? Mănîncă-le d-ta.

Coşcodan. — Ei! apoi, adă-ne un *befteac*, fără cartofe.

Matilda. — (în parte) Fără cartofe e mai eftin.

Coşcodan. — (consultînd cartă) 10 lei biftec! Era numai 5 lei adi dimineaţă.

Neculae. — După meşul nopţii preçurile 's îndoite.

Coşcodan. — Şi porţiile scădute. (în parte) Altă dată am să vin diua să fac *soupé*.

Matilda. — (după ce a consultat cartă) A!... eu 'mî-am găsit ce'mî trebuie.

Coșcodan. — (îngrijit) Ce-ai găsit? ce-ai găsit?

Matilda. — Papagal fript!

Coșcodan. — Papagal? Unde-ai vădut papagal?

Matilda. — (arătând carta) Aci în rëndul fripturilor.

Coșcodan. — (cetind) Cașcaval fript!... auđi? papagal? (în parte) Prost dascal a mai avut sermana!

Neculae. — În sfârșit, eű mē duc s'apřind lumınările în cabinetul No. 3. Aveđi bunătate d-voastre de alegeđi bucatele.

SCENA VI.

Coșcodan, Matilda.

Coșcodan. — Du-te, du-te... Nu pot sē sufēr sē'mi stea un chelner în spinare... Tot te îndemnă sē ieł ba una, ba alta. Mai bine s'alegem ce ne place, nu 'i așa Matildo?... doar n'am venit aci ca sē mănćam...

Matilda. — Ce đicł?

Coșcodan. — Sē ne 'nbolnăvim... Am venit mai mult pentru mulțemirea de a fi singurł... ca doł porumbașł. (consultănd carta) Ea sē vedem... am đis un biftec...

Matilda. — Fără cartofe și fără carne.

Coșcodan. — İl vreł fără carne?... fie!

Matilda. — Nu 'đi e rușine obrazulų!... o dată în vieața ta m'ai adus la *restaurant* și te târguiesci pentr'o cartofă... A! de-așł fi putut găci că ești ceea ce ești, pe când imł făceał curte...

Coșcodan. — Ceea ce sűnt? da ce sűnt, Matildo?

Matilda. — Ești un... nu mē face sē 'đi đic pe

nume... De când am avut slăbiciunea să te-ascult, n'ai avut galantomie să 'mă faci un present cât de mic; nu 'mă-ai dat nici macar un buchet de flori.

Coșcodan. — (atins) Poate se fi uitat buchetul; însă mi se pare că 'ți-am dat...

Matilda. — Ce?

Coșcodan. — 'Ți-am dat sfaturi prietenesci.

Matilda. — Și altă nimică... Eu știu că cavalerii sînt fericiți să dea suvenire la dame, inele, brațele, buchete... d-lui însă dă sfaturi... că nu 'l țin nici o para. Vrei să 'ți spun una și bună? Ești un guzgan.

Coșcodan. — Un guzgan? A! Matildo... dacă te-ar auzi cineva, ar crede că rod oase... că mă închin la bani, că sînt un om interesat... În adevăr, nu 'mă place să fiu mână spartă, ca mulți alții; dar asta nu vrea să dică că aș fi ceea ce-ai spus... A! Matildo, m'ai atins fără nici o cruțare, m'ai supărat peste măsură, și nu m'ași fi așteptat nici o dată, după câte-am făcut pentru d-ta, să mă tratezi astfel. (se îndușosează) Guzgan? Ești? (plînge) Pentru că în loc de ananas, am cerut rădăcină!.. am crezut că 'ți plac mai bine... (consultând cartă) dar de vreme ce nu le poți suferi, să nu mai fie vorba... spune, vrei o porție de licorin svîntat?

Matilda. — (întorcîndu-i spatele) Dă-mi bună pace.

Coșcodan. — Matildo...

Matilda. — Porocesc ce 'ți-a plăcea... Eu mă duc în cabinet.

Coșcodan. — O porție de licorin...

Matilda. — (eșind în stânga) Așa mi se cade, dacă am a face cu domnișori perpeliți.

Coșcodan. — Perpelit! eă?... Ei! s'a trecut cu gluma... Audî? inele, brațele? tot lucruri scumpe!... Vrea să dică ea nu mă iubesce pentru mine, mă iubesce pentru juvaeruri, par' c'ași fi juvaergiă... (stă pe gânduri).

SCENA VII.

Coșcodan, Friț; mai pe urmă Agachi.

Friț. — (viind prin fund) Ear un ravaș pentru d-nu Agachi... Îmi vine a crede că 'i *Postmeister*. (intră în dreapta).

Coșcodan. — (cătră public) Oare n'ași face bine să 'i dau pașport de drum jupânesei Matilda?... Cum mă sfătuieți?... De cât m'oi ruina, dându'i dicamante și hrănind-o cu papagalî fripți, mai bine... plecăciune... Nu 'i așa?

Agachi. — (afară) Tronc!... altă belea acu...

Coșcodan. — Aud?... vine cineva... Să nu mă cunoască. (își pune nasul).

Agachi. — (intrând cu răvașul în mână) Mânca-'l-ar moliile să 'l mănânce! Năucul cel de Pipirig îmi scrie din nou că nu poate veni la masă... și din pricina lui ne găsim ear 13... Bată'l pêrdalnicul!... cum să fac?... Am apucat de-am poftit pe Bombeanu, ș'acum nu pot să 'l dau afară, pentru ca să rămânem numai 12... Bombeanu mi 'i drag; el mănâncă și bea ca un voinic, e vesel, 'mă istorisit amorurile lui c'o demoasela

Tinca, fata cucoanei Lucșița Fespezanca, care-a fi aceea... nu pot să 'i dic: prin urmare domnule, fă'mi plăcerea de a'ti căuta de drum... Cum dracu să scap de numărul 13. (se primblă tulburat prin scenă).

Coșcodan. — (ședând la o masă și oftând) Păcat că nu mai sunt ouă!..

Agachi. — Ce ved? Un nas minciunos! (se apropie de Coșcodan și-l bate pe umere) Domnule Nasoean.

Coșcodan. — (răsărind) Ha! (îi cade nasul).

Agachi. — Nepotul meu!

Coșcodan — (cu mirare) Moșul meu! Moșul meu în salvări de Pașă!

Agachi. — Precum vești, Ghiță dragă... Fiind în carnaval...

Coșcodan. — La vîrsta d-tale!.. un om aproape de 60 de ani!.. Ce rușine! Ar trebui să 'nțelegi că 'ți-ai trăit traful, și 'ți-ai mâncat malaiful de mult... Eă sunt tîner, și nu fac nebuniă ca d-ta.

Agachi. — Așa este; tu ai tinereță, dar fiind că nu scii să profiți de dînsa, 'ți-am luat-o împrumut pentru ca să nu mucedască.

Coșcodan. — Frumos!

Agachi. — Ce 'ți folosește că ai numai 25 de ani și'o inimă sbîrcită ca o ciupercă degerată; eă sunt cu pîrul sur, nu dic ba, dar încăi inima mea e de 25 de ani. Ea sburdă și bate ca un clopot...

Coșcodan. — Ca un clopot dogit.

Agachi. — Mai bine așa de cît să sune a gologan, ca inima ta.

Coșcodan. — Nu te 'nțeleg; dar orî cum sîe fie, eă sciă unde merg și unde-oîă s'ajung...

Agachi. — Tu, sē 'țî spun eă ce-ăî s'ajungî. Toată vieăta ta ăî sē stringî para cāte para, ș'ăî sē trăiescî sārăc, ca sē morî bogat. Hăinele tăle ăî sē le porțî cāte dece ănî, ș'o pāreche de mănūșî cāte șese lunî. Caiî tēî or sē șeăde cu dințîî la stele; slugile tăle or sē postească 365 de đile pe ăn, luănd pildă de la stăpănul lor, și, cānd îî închide ochiî, lumea ăre sē đică c'ăî murit, pentru ca sē economisescî cheltuielele viețîî.

Coșcodan. — Prea bine; și d-ta ăî s'ajungî în cūrēnd cu cārjă, cu trupul gārbovit, și cu tufă 'n buzunar.

Agachi. — Fie; însă pēn' atuncî, fiind că ăm nevoie de un ăl 14^{-lea} musafir, vin de mănăncă cu noi.

Coșcodan. — Ba, foarte mulțemes... Căcî în ăstă noapte sînt hotărît sē cheltuiesc o parte din ăverea cea care-o ădun para cāte para...

Agachi. — Tacî, nu spune una ca ăsta, că se cūtremură pămēntul.

SCENA VIII.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Barză. — Cucoane, ă început ă ninge. S'ăduc o birjă?

Coșcodan. — Nu 'î nevoie, că doar nu șed peste lume... O palmă de loc.

Agachi. — (in parte) Tocmăî la barieră. Se teme sē cheltuiescă doi sfanțî.

Barză. — Cucoane, da 'î zăpada la genunchî.

Coșcodan. — Ei! nu mai bodogăni.

Agachi. — Al tău e topêrlanul ista?

Coșcodan. — E lacheul meu.

Agachi. — Trebuie să fie flămând. Împrumută-mi'l pe vr'o două ore.

Coșcodan. — Da ce vrei să faci cu el?

Agachi. — Vreună să 'l fac al 14-lea musafir. Hai, topêrcă, vin cu mine la masă. Oîu spune prietenilor că ești un prinț costumat în lacheu.

Coșcodan. — Moșule, nu se cuvine...

Agachi. — De ce ești prost? O fac în interesul tău.

Coșcodan. — Cum asta?

Agachi. — Am să 'l îndop astfel, în cât să n'aibă nevoie a mânca toată ziua de mâini... O cheltuială mai puțin pentru tine.

Coșcodan. — Bine dăci.

Agachi. — (în parte) Bre! ânc'asa sgîrcit! (cătră Barză) Hai, mă; dar să nu cumva să deschidă gura cât îi fi la masă.

Barză. — Dec! d'apoi cum Doamne cartă-mă! oîu mânca, fără să deschid gura.

Agachi. — Vreună să dic, să nu vorbesci.

Barză. — N'ai grijă, cucoane, eu înghit și tac.

Agachi. — Rămăi sănătos Ghiță, fătul meu, dar ăia seama să nu faci cheltuieli nebunesci în astă noapte... Fii măsurat dragul moșului, fii măsurat; suie-te pen' la o sfânțoaică, o sfânțoaică și jumătate... nu mai mult.

Coșcodan. — (supărat) N'am nevoie de sfaturile d-tale.
(Agachi și Barză intră în dreapta).

SCENA IX.

Coșcodan; mai pe urmă Moîsescu.

Coșcodan. — Are noroc Barză, are să mănânce cât șapte fără să scoată o para din pungă.

Moîsescu. — (viind prin fund) A! Domnule Ghiță, bine că te gădesc...

Coșcodan. — Moîsescu, arnăut!

Moîsescu. — Nu băga de seamă... Am vădut astăzi dimineată pe șatrarul Nărilă; 'i-am vorbit de d-ta, și 'i-am spus că doresci să 'i fii ginere.

Coșcodan. — Mai încet, nu vorbi așa tare, să nu te-audă oare cine. (arată cabinetul din stânga).

Moîsescu. — O damă?

Coșcodan. — (în tăină) O primadonă de la opera din Paris, sosită ieri în București.

Moîsescu. — Cum?... de-abia s'a coborît din trăsură, ș'ai și isbutit?... berbantule!

Coșcodan. — Cine 'i galantom și frumos, lesne isbutesce cu actrițele... Dar spune'mi ce-ai pus la cale cu șatrarul?

Moîsescu. — După recomandația mea, șatrarul este dispus a'ți da fata... Cât pentru duduca Smărăndița...

Coșcodan. — Grasă 'i?

Moîsescu. — Cine? duduca?

Coșcodan. — Ba... destrea.

Moîsescu. — Șatrarul e proprietar mare.

Coșcodan. — N'are datorii?... nu se amestecă în politică?

Moîsescu. — Nu.

Coşcodan. — Prea bine.

Moîsescu. — Am decisat cu şatrarul ca să vă în-
tîlniţi într'o casă străină, la o cunoscinţă a mea, d-na
Lucşiţa Fespezanca, care dă mîni un bal.

Coşcodan. — N'o cunosc.

Moîsescu. — Nu face nimic. Te-oîu presenta eû. . .
Vină pe la 9 ore, împreună cu moşul d-tale.

Coşcodan. — Ce nevoie este să mai vie şi moşul meu?

Moîsescu. — Ca un om care 'î mai bîtrîn, ar fi
bine să între el în vorbă cu şatrarul.

Coşcodan. — Fie; mîni om veni amêndoî, negreşit.

Moîsescu. — Minunat... A! apropo; se înţelege că,
îndată după nuntă, mi'î plăti comisionul de 5 la sută
din capitalul şestrei, după obiceiû. . . Adio.

Coşcodan. — Nicî vorbă nu 'î. (în parte) Aşteaptă
murgule să pascî earbă verde.

SCENA X.

Coşcodan, Neculae; *mai pe urmă* Matilda.

Neculae. — (eşind din cabinetul din stînga). Domnule, da-
ma cea din cabinet spune că moare de foame.

Coşcodan. — Na, de-o cam dată dă'î *Reforma* s'o
cetească. (Neculae esă) Ce dracu să 'î dau să mănânce...
ouă nu mai sînt, rîdichî nu vrea... şi cele-l-alte bu-
cate 's scumpe foc... Dar oare dac'aşî împlinio cu dînsa
înainte de *soupé*, n'ar fi mai nemerit? Fiind că o să

Ministerul învăţăturii şi cultului
BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂţii

mă 'nsor, nu se cade să mai am relații de mână stângă... Biata Matildă!... Ce-o să mai plângă, ce-o să mai jălească!...

Dragă Matildă! ce reu îmi pare
 Să pun un capăt l'al tău amor;
 În al meu suflet simt o muștrare, } (bis).
 Dar n'am ce face, eu mă însor!
 Astfel e lumea, Matildă dragă!
 Toate, ah! toate au un sfârșit.
 Amorul nostru a fost o șagă } (bis).
 Ș'acum sorocul i s'a 'mplinit.

Matilda. — (intrând furioasă) Mă rog, d-ta 'mă-ai trimis *Reforma* pentru ca să'mă potol foamea? Na, mănânc'o friptă. (îi aruncă jurnalul în obraz).

Coșcodan. — Ah! Matildo, nu te mânica, ci mai bine plânge-mă, bocesce-mă, căci 'mă-a cădută un trăsnet pe cap.

Matilda. — Ce trăsnet?

Coșcodan. — Măicuța mea! a aflat moșul meu că suntem în legătură amândoi.

Matilda. — Ei ș'apoî?

Coșcodan. — A! Matildo!... nu'l cunoscî pe moșul meu ce om este!.. un Pașă... ba nu... un bătrân serios, morocănos, de pe vremea lui Papură-vodă, care crede că actrițele 's cu dracu. El 'mă-a hotărît... Ah! Matildo, nu mă lasă inima să 'ți spun ceea ce 'mă-a hotărît.

Matilda. — Da nu te mai strîmba și spune.

Coșcodan. — Matildo, să fii cu curaj... Moșul meu 'mă-a găsit o mireasă, și 'mă-a poruncit să mă 'n-

sor numai de cât pîn' în trei zile, căci alminterea mă blastemă și mă desclironomisește.

Matilda. — Ș'apoi ce 'mî pasă mie? Însoară-te.

Coșcodan. — Cum? nu 'ți smulgi părul de desperare?

Matilda. — Nici gîndesc. Căsătorie bună! sê te vêd c'o claie de copii și cu floricele la urechi. (voiesce sê easă).

Coșcodan. — Matildo.

Matilda. — Ce mai vreî?

Coșcodan. — Dinioarea m'ai acusat c'ași fi un sgir-cit, m'ai poreclit guzgan... ca sê 'ți dovedesc că și eu am obiceiul a da suvenire la dame, te rog sê primesci din parte'mî, pîn' a nu ne despărți, o buclă de pîr. (voiesce sê taie cu un cuțit o buclă din pîrul lui).

Matilda. — Păstrează'l pentru mireasa d-tale ca un present de cununie, un adevărat present de perucher.

Coșcodan. — Matildo!... (își pune nasul)

(Se aud în dreapta chiote vesele).

Măscile. — În sănătatea lui Mustafa Pașa.

SCENA XI.

Coșcodan, Agachi, Matilda, Bombeanu, Barză,
Neculae, Măscî (toți intră cu paharele în mînă).

Măscile.

Vivat Pașa Mustafa!

Vivat Mustafa Pașa! etc.

Agachi. — Neculae, adă puncîul aci. (Neculae aduce un mare vas cu puncîu).

Coșcodan. — (în parte) Înghite-Agachi!

Agachi. — Ce-am vădut? Matilda! artista noastră cea iubită? Fraților căusași, să bem în sănătatea Matildei.

Măscile. — (bënd) În sănătatea Matildei!

Matilda. — Domnilor... vă mulțemes... Dați'mi voie însă să vă presint o persoană rară în societatea românească! Un tînăr de 25 de ani, elegant, frumos ca soarele, dar sgîrcit... de se răsufală numai pe-o nară de economie.

Agachi. — Unde 'i?

Matilda. — (aducënd din fund pe Coșcodan, care caută să fugă) Eata'l!

Agachi. — (în parte) Nepotul meu! (tare) Fraților căusași! ridicati'l în triumf și 'l puneți pe masă, ca să asculte judecata lui Solomon.

Coșcodan. — (sbătëndu-se în mâinile măscilor) Domnilor! imi boțiți hăinele.

Agachi. — Acum, în puterea noastră de Cadiu, îl osândesc să asculte cu luare aminte cânticul său. (măscile stau grupate înpregîrurul mesei pe care stă Coșcodan).

I.

Cunosc din întemplantare
Un tînăr Coșcodan
Ce are multă stare
Și suflet de guzgan.
Elegant ca o păpușă,
Acest tînăr galantom
Poartă numai o mănusă,
Căci e foarte econom.
El trăiesce calicit,
Ca să moară 'nbogățit.

II.

El cu răbdări prăjite
Hrănesc trupul se
Și ne 'ncetat înghite
Bordo... din elesteu.
Când doarme 'n nepăsare,
Acest tînăr galantom
Se resuflă pe o nară,
Căci e mare econom.
El trăiesce calicit,
Ca să moară 'nbogățit.

Coșcodan. — (furios) Domnilor, dați-mi drumul. (voiesce să sară de pe masă).

Matilda. — Ba nu; țineți 'l pe loc, că mai este un al treilea cuplet.

Agachi. — Cântă'l Melpomeno.

Matilda. — Bucuros.

III.

Sermanul se socoate
Un Don Juan frumos;
Înșeală cât se poate
Și 'i foarte generos.
Ca prezente de iubire,
Acest tînăr galantom
Dă din peru'i două fire,
Căci e mare econom.
El trăiesce calicit,
Ca să moară 'nbogățit.

Totî. — Ha, ha, ha.

(Coșcodan sare de pe masă și fuge prin fund în risul tuturor).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă un salon de bal cu uși mari în fund, care se deschid în al doilea salon luminat cu policandre; ușă în dreapta; o masă de cărți în fund, în stânga.

SCENA I.

Fespezanca, Tınca, Moîsescu, invitați la bal; *marș* pe urmă Nărilă cu Smărăndița.

Arie de valț.

Totți (jucând valțul).

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal,
De-a sări mereu în joc.
Și de-a se 'nvêrți pe loc!

(Cavalerii se închin la dame și le duc în salonul din fund).

Moîsescu. — Cucoană Lucsiță, balul d-tale e minunat de frumos și de vesel!

Fespezanca. — Așa mi se pare și mie... Nu că mă laud, dar ca mine nici o damă nu are talentul să însuflețească o adunare.

Moîsescu. — Și nici că 'î de mirat, cucoană. Amabilitatea d-tale încântă pe toți cavalerii... ea 'î un capital cu dobîndă de 50 la sută.

Fespezanca. — Destul, destul Moîsescule; nu 'mî bombarda modestia cu complimente... Tincă.

Tınca. — (viind din fund) Aud.

Fespezanca. — (încet) Ce 'ți-a spus la urechi cavalierul tău, în vreme ce jucați valțul?

Tinca. — 'Mă-a mărturisit că'i era prea cald.

Fespezanca. — Detreabă tēnēr!... Se cunoasce că'i bine crescut.

Tinca. — Și că se teme de căldură.. Dar cum de-ai vĕdut maman că 'mă-a vorbit la ureche.

Fespezanca. — Ochiī mei te urmăresc neconținut...

Tinca. — Pentru ce?

Fespezanca. — Pentru ca să privegheze asupra nevinovăției tale. (dă-yos) Ah! Tincă, tu nu scii ce vrea să dică a fi mamă.

Fespezanca. — Âncă nu, maman.

Fespezanca. — (sĕrutând'o) Draga neneacă!

Moisescu. — Eaca și șatrarul Nărilă cu duduca Smărândița.

Nărilă. — Sĕrut mânilē, cucoană Lucsiță... sănē... (strĕnută) toasă?

Fespezanca. — Mulțemesc, dar d-ta?

Nărilă. — Eū am prins un gutu... gutu... (strĕnută) răū de cele tătărescī.

Tinca. — De ce-ați venit așa de târdiū, Smărândiță?

Smărândița. — Din pricina babacăi. Pune'ti în gând că, de vr'o dece dīle, babaca s'a îndrăgit de paseri ș'a cumpĕrat vr'o 30 de canari.

Tinca. — Și ce face cu dīnșii.

Smărândița. — Petrece toată diūa în societatea lor... pĕn' il scoți dintre jigăniī, iți esă sufletul.

Nărilă. — O mărturisesc; singura mea mulțemire e sē... e sē... (strĕnută).

Fespezanca. — (ridĕnd) Sē strĕnuți?

Nărilă. — Ba, se aud canariii ciripind... De-acolo încolo, lumea mi'i cu totul *adiafora*.

Fespezanca. — Frumos compliment ne faci *arhon* șatrar!

Nărilă. — Adică vorba vine, căci îmi plac și adunările care se isprăvesc de vreme... Moisescule, sosit-a *ipochimenul*?

Moisescu. — Domnul Ghiță Coșcodan? Âncă nu; dar îl aștept să vie cu moșul seǔ, ca să între în vorbă cu d-ta despre cununie.

Tinca. — Ce cununie?

Nărilă. — A Smărăndiței.

Tinca. — Ce-aud? Te măriți, dragă?

Smărăndița. — Așa, se vede.

Nărilă. — Și la capul d-tale, ducă Tincă.

Tinca. — *Merci*.

Fespezanca. — O! cât pentru dînsa, avem vreme... Amatori n'or lipsi.

Moisescu. — Cred și eǔ; ducă Tinca are Ǒestre de 30,000 de galbină!

Nărilă. — Vorba ceea; marfa să fie bună, mușterii nu lip... (strănută) sesc.

Tinca și Smărăndița. — Mușterii!

Fespezanca. — Cu adevărat... Chiar în ȧearna aceasta s'aǔ prezentat mai mulți tineri... vr'o șapte, foarte buni.

Tinca. — Mai cu seamă domnul Bombeanu... un ofițer de artilerie, recomandat de însuși moșul meǔ, Prefectul.

Nărilă. — D-nul Bombeanu? îl cunosc... un tēner cu

stare și cu *hristoitie*... De ce nu 'l-ai ginerit, cucoană Luc... Luc...? (strănută).

Fespezanca. — Tinca e prea tână ră încă... prea fragedă... (în parte) ș'apoi nu vreă s'ajung ieacă de pe-acu.

Moșescu. — Lăsați-mă pe mine, cucoană, să gălesc un barbat dducăi Tincăi. Am la mână un procuror *fein*, *fein*... Să'mi dați voie ca să v'el presint.

Fespezanca. — Fie; prezentează'l... însă nu ieă nici o hotărîre... Dacă 'mă-a plăcea... om vedea... avem vreme.

(Orchestra începe a cânta un cadril. Doi cavaleri vin de învită pe Tinca și Smărăndița).

Moșescu. — Eaca contradansul începe... Cucoană Lucsiță, vreă să jucăm împreună?

Fespezanca. — Oare... să joc?.. Hai. (Moșescu îi dă brațul).

Totî (esă cântând):

Ce plăcere 'n carnaval

De-a petrece noaptea 'n bal, etc.

(Totî se duc în salonul din fund).

SCENA II.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Agachi. — Da bine unde mă duci, Ghiță?

Coșcodan. — La bal, moșule.

Agachi. — La bal?.. la cine?

Coșcodan. — La o văduvă.

Agachi. — Se vede că face praznic de sufletul răposatului...

Barză. — (ridând) Hi, hi, hi; mare poznaș e cuconul Agachi.

Coșcodan. — Bade Stane, te poftesc să nu te-amesteci în conversația noastră.

Agachi. — Da de ce 'l opresci?... vorbește frumos creștinul.

Barză. — Hi, hi, hi; mă iei în trei parale... Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Ear te hlizesci?.. (cătră Agachi) Te-ai apucat de 'l-ai înbătut ieri noapte, și de-atunci e nesuferit.

Agachi. — Bietul flecău! nu mâncase de două zile acasă la tine.

Coșcodan. — Să lăsăm vorba asta, moșule; știu pentru ce te-am rugat să mă 'ntovărășesci acilea?

Agachi. — Ba.

Coșcodan. — Pentru o treabă foarte importantă.

Agachi. — Mă miram eu să cheltuiesci tu degeaba doi sfanți cu birja!

Coșcodan. — La întoarcere vei plăti d-ta.

Agachi. — Dar; pentru că tarifa e mai scumpă după meul nopții.

Coșcodan. — A! moșule, cum poți crede...

Agachi. — Cred tot, dar nu te sâchisi... fă'ți trebușoarele, că eu te studiez. Te găsesc interesat... interesant, vreă să dic.

Coșcodan. — (cătră Barză) Du-te de-așteaptă jos la feciori; dar mai ântei adă'mi mânușile.

Barză. — (dându'i două părechî de mînuși) Poftim.

Agachi. — Două părechî de mînuși și cu cele din mîna treî? Ce însemnează acest lucș de mînuserie?

Coșcodan. — Așa mi'i obiceiul meu... Fie care bal mă ține treî părechî de mînuși.

Agachi. — Bre! ce cochetărie!.. schimbî de treî ori?

Coșcodan. — Ântei, cînd mă înfățișez în salon, mă arăt cu mînuși proaspete... noi...

Agachi. — Ca toată lumea.

Coșcodan. — Peste dece minute, după ce am complimentat pe stăpîniî casei, mă retrag de-o parte și pun a două păreche... pe aste. (arată alte mînuși).

Agachi. — Pe aste?.. d'apoî nû's noi, sînt purtate...

Coșcodan. — Și mai târziu, cînd aduc feciorîi paharele cu limonadă, vine rîndul ăstorlalte. (arată alte părechî).

Agachi. — Sînt negre de tot.

Coșcodan. — Tocmai pentru asta, n'am grijă să le mai mînjesc.

Agachi. — Care vrea să ăicē, tu cu treî părechî de mînuși o duci un an, ca țiganu cu cămașa!

Barză. — Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Tot aci ai fost, moșcule?.. Ești afară.

Barză. — Hi, hi, hi. (esă prin dreapta).

SCENA III.

Agachi, Coșcodan.

Agachi. — Sîntem singurî?

Coșcodan. — Singurî.

Agachi. — Vreaŭ s'e'ti daŭ o reęetă, ca s'e economisesci ŝi mănuşile ale purtate.

Coşcodan. — (cu bucurie) Care reęetă, moşule? spune.

Agachi. — (în taînă) Nu ne-aude nimeni?

Coşcodan. — Nimeni.

Agachi. — Cumpără o bucată de cridă de 5 parale, ŝi'ti freacă mânile cu dînsa, de câte ori eşti poftit undeva.

Coşcodan. — (supărat) Tronc!.. eŭ cređusem că vorbesci serios.

Agachi. — Bre! ai întrecut ŝi pe vărul meŭ Antohi Sgîrcea.

Coşcodan. — Ea lasă glumele de-o parte, moşule, că nu'i aci locul de spus cabazlicurî... s'e vorbim de motivul pentru care te-am rugat s'e vii cu mine.

Agachi. — Care motiv?.. A fi ear vr'o speculație cu folos sigur.

Coşcodan. — Ba nici gîndesc la speculație în bal?.. Te-am adus aci, ca s'e punem la cale o cununie.

Agachi. — Aş! a cui?

Coşcodan. — A mea.

Agachi. — A ta? Nu mă nebuni... Tu, te-ai hotărit a intra în cheltuiala unei nunți?

Coşcodan. — Eŭ... m'am hotărit, precum ęici, a intra în cheltuiala unei nunți.

Agachi. — Ai avea tu curajul s'e scoți bani din pungă ca s'e hrănesci ŝi s'e înbraci mai multe suflete? Pun rămăşag ęece galbinî.

Coşcodan. — ęece galbinî? țin rămăşagul.

Agachi. — (în parte) Ai! m'a prins hoțul.

Coșcodan. — Mai ântei că nevasta mea am s'o deprind cu gusturi simple, n'are să facă cheltuieii cu mătăsării, cu fleacuri de modă care ruinează familiile; cât pentru copii, cred că m'a feri Dumnezeu să am mai mult de cât unul... Ș'apoî în sfârșit fie ce-a fi, când inima iubesce... când inima doresce...

Agachi. — Se vede că e bogată?

Coșcodan. — 10,000 de galbină destre.

Agachi. — Numai?

Coșcodan. — Și are un tată...

Agachi. — Ofticos?

Coșcodan. — Ba nu tocmai ofticos, dar cam slab. Șatrarul Nărilă, trebuie să'l cunoscă.

Agachi. — Eă?... să 'l îngrop, dacă 'l știu cine 'i.

Coșcodan. — Șatrarul Nărilă e proprietar de moșie, și mai are în Bucuresci un loc întins, care în curând o să aibă o valoare foarte mare.

Agachi. — Cum asta?

Coșcodan. — Am aflat din isvor sigur că Stăpânirea are nevoie de el, ca să zidească un spital pentru nebuni... Șatrarul încă n'o scie; prin urmare, am de gând să 'l cumpăr eu, îndată după cununie, cu preț de nimic, ș'apoî să 'l vând Stăpânirii cu folos de sută la sută.

Agachi. — Ce-aud? Nerușinatule, vrei să înșeli Guvernul? și inima ta de cetățean te lasă să comiți o asemenea scamatorie în banii statului?... Glasul conștiinței nu te înspăimântă? Vocea Patriei române nu te opresce pe malul abisului?...

Coșcodan. — Ha, ha, ha; vorbesci chiar ca un redaptore... însă n'am vreme să'ți răspund, că treaba 'i grabnică.

Agachi. — Cu atât mai bine, că și eu am o treabă importantă pe la medul nopții.

Coșcodan. — Vrei să te culci, să te odihnesci?

Agachi. — Ferească Dumnezeu!.. Am un *soupé* cu câțiva prieteni i prietene.

Coșcodan. — Ear *soupé*. Mă mir, de, ce mulțemie poți găsi cheltuind starea cu străinii?

Agachi. — Mulțemirea de a n'o lăsa clironomie la nepoți ca tine.

Coșcodan. — A!.. fie!.. însă ai putea-o întrebuinta mai bine de cât cu mesele.

Agachi. — Tu nu știi, nu 'ți poți închipui plăcerea unui *soupé* cu persoane vesele care glumesc și rid la lumina policandrelor, și în sunetul paharelor de șampanie... Pentru tine 'i halima.

Când vinul curge în pahare,

Când ochii vesel strălucesc,

Inima 'mă saltă și tresare

De un fior dumnezeesc.

Ridic un pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și cânt voios și mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și ori care chin
Eă mi'l botez cu vin
Pluf!

Vieața se stinge cu grăbire,
Anii cei tineri se strecor;
Dar eă nu simt nici o măhnire
Căci mă țin tot de urma lor.

Purtând un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin

Și bând voios lor îl închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meă ride,
Glu, glu, glu, raăul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și ori care chin
Eă mi'l înnece în vin.

Pluf!

Coșcodan. — (în parte) Bine 'l-a numit Agachi, cine
'l-a botezat!

SCENA IV.

Agachi, Coșcodan, Moisesescu.

Moisesescu. — (viind din fund) A! bine c'ați sosit...
Vă așteptam cu nerăbdare.

Coșcodan. — Unde 'i șatrarul?

Moisesescu. — S'a dus să tragă un ciubuc în etacul
gazdei.

Coșcodan. — Dar domnișora Smărăndița, fata lui?

Moîsescu. — E în salon, mergi de-o poftesce la joc.

Coşcodan. — Bucuros.

Moîsescu. — Cât pentru şatrarul, îndată ce 'şi-a face chîeful şi s'a întoarce aci, domnul Agachi unchiul d-tale, ar trebui să nu peardă vreme şi să 'i vorbească de măritiş.

Agachi. — D'apoî nu cunosc pe şatrarul.

Moîsescu. — Îl vei cunoasce, cum îl vei vedea; e înbrăcat cu antereu şi cu giubea.

Agachi. — Ca un lăutar?.. Nu cumva are şi naiū?

Moîsescu. — (cătră Ghiţă) Acuş are să înceapă contradansul... Vin îute. (esă prin fund).

Coşcodan. — Mergi înainte că te-ajung. (cătră Agachi în taîná) Unchiule, îţi încred soarta mea şi nu mă îndoiesc de isbândă.

Agachi. — N'ai nici o grijă, nepoate. Cât 'l-oîu zări pe şatrarul, am să 'l sucesc ca pe-un titerez.

Coşcodan. — Să te vîd, unchiule, dacă eşti diplomat bun... să nu 'i pomenesci însă de locul care vrea să 'l cumpere Guvernul. (esă prin fund).

Agachi. — Ferească sfîntul!... (în parte) Nepotul meu e chiar salba dracului.

SCENA V.

Agachi, Chirilă (viind din fund).

Chirilă. — Măi, măi, măi! cald îi în sală!... Mu-safirii sînt grămădiţi ca sardelele 'n putină. (se aerează cu o başma roşie de bumbac).

Agachi. — (esaminând pe Chirilă) Un antereu cu gîmba!... trebuie să fie şatrarul... se vede că 'şi-a făcut chieful. (tare) *Arhon...* (în parte) 'Î-am uitat numele.

Chirilă. — (în parte) Mie 'mî ȕice *arhon*?

Agachi. — (apropiindu-se) *Arhon...* mă închin cu pleacăiune.

Chirilă. — (închinându-se) Sêrut mîmile, boîerule.

Agachi. — Frumos bal, nu 'î așă?

Chirilă. — Prea frumos, numai cam înghesuit.

Agachi. — Așă 'î moda de astăȕi. Cu cât salonul e mai mic, cu atît numêrul invitaȕilor e mai mare.

Chirilă. — Proastă modă... drept să 'ȕi spun... În vremea noastră oamenii știeău să petreacă mult mai bine.

Agachi. — Negreșit, negreșit... (în parte) A să 'mî vorbească din vremea lui Caragea.

Chirilă. — Pune'ȕi în gînd că de-un ceas îmi caut copila prin bal și n'o gălesc, așă de multă lume e în salon.

Agachi. — A! sîntetȕi părinte, *arhon...* aveȕi o copilă?... (în parte) El e şatrarul.

Chirilă. — Dar, boîerule; m'a învrednicit Dumneȕeu să fiu tată.

Agachi. — Nu'î vina d-tale...și eă, *arhonda*, sînt unchiă.

Chirilă. — Am o copilă care 'mî seamănă mie bucăȕică tăieată... un bujor.

Agachi. — Să 'ȕi trăiească!... Eă, *arhon...* am un nepot care nu 'mî seamănă nici de cum... (în parte) Slavă Domnului!

Chirilă. — A! cum îl chîamă?

Agachi. — Ghiță Coșcodan, un tînăr cu stare, econom și numai bun de înșurat.

Chirilă. — Coșcodan?... frumos nume!... Eu mă chîiem *chir* Chirilă.

Agachi. — *Chir* Chirilă?... și la mai mare. (se închină).

Chirilă. — Sêrut mînile... De câți ani e nepotul d-tale?

Agachi. — De 20,000 de galbinî.

Chirilă. — 20,000 de ani?... de galbinî? vreî sê dic!

Agachi. — Dar, și cu toate aceste el aspiră a sê înșura cu fiica d-tale, *arhon*...

Chirilă. — Ce spuî, boîerule?... Vrea sê 'mî fie ginere nepotul d-tale?

Agachi. — Așa se vede... S'a înamorat de domnișóra... și m'a rugat ca sê întru în vorbă cu d-ta... sê rupem târgul, cum se dice.

Chirilă. — (în parte) 20,000 de galbinî! (tare) Boîerule, propunerea d-tale mă cînsteste peste mîsură și nu dic ba... Însă înțelegî că datoriea mea de părinte mă silește a lua oareșî care *plioforiș*.

Agachi. — *Plioforisesce-te*, boîerule, *plioforisesce-te*.

Chirilă. — Așî vrea sê știî mai ântei dacă nepotul d-tale are *hristoiftie*?

Agachi. — Are.

Chirilă. — Dacă 'î om statornic, econom?

Agachi. — El?... e în stare sê taie un fir de pîr în patru.

Chirilă. — Mă bucur, că și eu sînt asemenea, și copila mea tij.

Agachi. — Minunat! să vă caute cineva cu lumina-rea, nu v'ar putea găsi mai potrivită... Când facem nunta?

Chirilă. — Nunta?... cât mai îngrabă... Mă duc să dau de știre Marghioiții... (se îndreaptă spre fund).

Agachi. — (în parte) Marghioiții? Credeam că se numesc Smărăndița.

Chirilă. — 20,000? (esă).

Agachi. — Nică o para mai puțin. (singur) Miroasă a băcan șatraru... Șmecherul cel de Ghiță 'l-a ales înadins ca să nu cheltuiească cu băcăniile, după ce s'a în-sura. (cântând ceasornicul) 'Mă-am isprăvit pețitoria... mai am încă jumătate de ceas de jertfit în folosul familiei.

SCENA VI.

Agachi, Coșcodan (viind vesel din fund).

Coșcodan. — A! unchiule, am jucat cu domnișora Smărăndița și m'a fermecat.

Agachi. — Așa degrabă?

Coșcodan. — Ea 'mă-a mărturisit că are gusturi simple, că nu 'i plac tualetele, diamantele... E un ânger, unchiule, un ânger... Am strîns-o de mână. (își scoate mînușile).

Agachi. — Și de-acea 'ți scoți mînușile?

Coșcodan. — Ba nu; dar a venit rëndul să pun No. 2... Ea spune'mi, ai vëdut pe socrul meü?

Agachi. — Pe *chir* Chirilă? 'l-am vëdut.

Coșcodan. — Ce fel *chir* Chirilă?... Nărilă, vrei să dici?

Agachi. — Cum Nărilă? Chirilă.

Coșcodan. — Ba Nărilă.

Agachi. — Nărilă, Chirilă, tot într'o rilă, tot doi lei ș'un ort... 'l-am cerut fata mai dinioarea.

Coșcodan. — Ai cerut pe Smărăndița?

Agachi. — Ce fel Smărăndița?... Marghiolița.

Coșcodan. — Marghiolița?... te înșeli, Smărăndița... Da unde 'l-ai vëdut pe șatrarul?

Agachi. — Chiar aci.

Coșcodan. — Aci? nu se poate... șatrarul n'a eșit încă din etac... nu 'și-a isprăvit ciubucul.

Agachi. — Apoi dar cu cine dracul am vorbit, cu care lăutar?

Coșcodan. — Cu *chir* Chirilă, poate?..

Agachi. — Tocmai; un soiü de băcan cu antereü...

Coșcodan. — Te-ai înșelat, unchiule... ai făcut pozna... Eaca șatrarul Nărilă cu fiică-sa... trebuie să dregem îndată greșala.

SCENA VII.

Agachi, Coșcodan, Nărilă, Smărăndița (viind din fund).

Nărilă. — Smărăndiță, vin' în salonul ăsta să ne rësufăm.

Coșcodan. — *Arhon* șatarar, dați'mi voie să vă prezentez pe unchiul meu, domnul Agachi Flutur, proprietar bogat și ne însurat.

Nărilă. — Sunt prea fericit, cucoane Agachi de a...
a... (strănută).

Agachi. — Într'un ceas bun.

Nărilă. — Amin... Guturaîul dracului nu mă slăbește.

Agachi. — Freacă'ti nasul c'o luminare, că trece îndată.

Nărilă. — Oare?... Doftorul Flaîmuc m'a sfătuit să întrebuițaz tereben... (strănută).

Agachi. — tină... Să'ti fie de bine.

Nărilă. — Amin.

Coșcodan. — (încet către Agachi) Deschide vorba.

Agachi. — (încet) Ce vorbă?

Coșcodan. — (asemenea) Despre căsătorie... însă cu meșteșug.

Agachi. — Las' pe mine. (își dregă vocea) *Arhon* șatarar, în calitate mea de unchiu, am un nepot care 'i în vîrstă de căsătorit și care iubesc pe domnișóra Smărăndița ca un haiu-huiu; prin urmare dorința lui și a mea cea mai mare este ca să ne însurăm.

Nărilă. — Aud?

Agachi. — Ca să se 'nsoare cu copila d-tale; primesci?

Nărilă. — *Arhon* Agachi, chipul *simandicos* cu care 'm-ai făcut această propunere, îmi măgulește *filotimiea*... dă'mi voie însă să mă gândesc...

Agachi. — Mă eartă, *arhon* șatarar, că n'am vreme; pîn' în trei ori, primesci?... Una, două... tr...

Nărilă. — Pri... pri... (se luptă cu strănutatul).

Agachi. — Dăi drumul, dăi.

Nărilă. — (strănută) mesc.

Coșcodan. — A! cât sunt de fericit, *arhon* șatrar, de a intra în familia d-tale; dă'mi voie să vă sêrut mâna, ca la un părinte.

Nărilă. — Vină în brațele mele fiule. (stringe în brațe pe Coșcodan).

Agachi. — Tabloû!

Nărilă. — Și pe d-ta, *arhon* Agachi.

Agachi. — (în parte) A să mă umple de guturaiû. (se înbrăcișează cu Nărilă).

Coșcodan. — (apropiindu-se de Smărandița) Credeți, domnișoară, că inima mea...

Smărandița. — (coborînd ochi) Domnule...

Nărilă. — Dăi mâna să 'ți-o sêrute, că ai să'i fi nevastă. (Coșcodan sêrută mâna Smărandiței) Noroc să dea Dumnezeu... Ghiță, fêtul meu, te las cu Smărandița; ține-o de vorbă, în vreme ce eu cu nașul teû, om pune la cale despre condițiile cu... nu... nu... nu...

Agachi. — (viîndu'i a strănuta) nu... nu... nu...

Nărilă și Agachi. — (strănutând odată) niei.

Agachi. — Na, că m'am molipsit și eu... *Arhon* șatrar, hai să bem un pahar de poncîu la bufet, ca să înecăm guturaiul.

Nărilă. — Bucuros, *arhon* cuscri. (merge amêndoi pênă la ușa din fund).

Agachi. — (la ușa) Poftim, *arhon* șatrar.

Nărilă. — După d-ta, *arhonda*.

Agachi și Nărilă. — Da mă rog... Ce se potrivește... Na, na, na. (strănută) Amin! (esă).

SCENA VIII.

Coșcodan, Smărăndița.

Smărăndița. — (în parte) Babaca mă lasă singură cu un cavaler... 'mi-e frică.

Coșcodan. — (în parte) Îi frumusică de tot. Încă n'o vădusem bine pen'acum. (tare) Cuvintele părintelui d-văstră, domnișoră Smărăndiță, imi dau curajul a vă mărturisi, că inima mea simte o bucurie fără margini, când gâdesc la fericirea ce mă așteaptă!

Smărăndița. — (rușinoasă) Domnule...

Coșcodan. — Aș fi însă de o mie de ori mai mulțemit, dac'ași afla din gurița d-voastră, că primiți fără displăcere a vă cununa cu mine.

Smărăndița. — Domnule, nu'mi trecea prin minte nici de cum să mă mărit așa degrabă; dar fiind că tata a găsit de cuviință...

Coșcodan. — Ah! domnișoră, credeți, că oîu face toate jertfele, ca să nu vă căiți de a purta numele meu.

Smărăndița. — Nu mă îndoiesc, domnule; căci te cred un galantom.

Coșcodan. — O! cât pentru galantomie, nime nu mă 'ntrece. Îți vedea cât de plăcută este viața în căsătorie. Vom locui amândoi într'o casuță mică, la mahala, fără lăptos, fără... tereremul deșertăciunilor lumesci;

căci adevărata fericire nu stă în acele secături... Priviți la cuibul turturelelor... un pic de puf și câteva frunze, și cu toate astea nu sunt alte jigăniî pe lume mai iubitoare și mai fericite...

Smărăndița. — O! pentru mine, gusturile mele sunt prea simple. Cât oîu avea un clavir, mă 'npac lesne, ori unde aş fi.

Coşcodan. — Un clavir!.. Nicî vorbă nu'î, că'ţi avea unul... Îl veţi avea pe-a d-voastră.

Smărăndița. — Al meu e cam vechiû, cam hêrbuit...

Coşcodan. — 'L-om da, de 'l-a drege.

Smărăndița. — Mai bucuroasă aş fi sê am unul nou, un piano Erhard.

Coşcodan. — O! Smărăndiță... domnişórá Smărăndiță, fericirea nu stă într'un piano vechiû sêu nou; ea isvoresce din dragoste, din amorul ce 'mî-ai inspirat de cum te-am vêdut. (se pune pe canape lângă Smărăndița).

Smărăndița. — (depărtându-se în cela-l-alt capêt a canapelei). Domnule...

Coşcodan. — Nu vê temeţi, că aveţi a face cu un galantom.

Eû te îubesc ca gentilom

Pre legea mea! (bis).

Sânt gentilom, sânt galantom

Pe cât aí vrea. (bis).

Ah! pentru mine... fără frică,

Fîi turturică

Şi eû voîu fi amant fidel,

Un turturel.

(împreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
 Noi amândoi pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne încetat ne vom iubi.

Smărăndița (în parte).

Un turturel ș'o turturică
 Noi amândoi pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne încetat noi vom trăi.

Coșcodan. — Ce ăică Smărăndiță? Așa 'i că viitorul e plin de făgăduinți frumoase?

Smărăndița. — Cu adevărat; însă spune-mi te rog: îți plac voiajurile?

Coșcodan. — Așa ș'asa.

Smărăndița. — Eu doresc foarte mult să văd Parisul.

Coșcodan. — Unde 'i scumpetea cea mare?

Smărăndița. — Și 'ți mărturisesc că cea mai mare mulțumire ce 'mă-ai putea face, ar fi, după ce ne-om cununa, să mă duci în capitala Franței.

Coșcodan. — Cum nu? cum nu? cel mai lesne lucru.

Smărăndița. — Și la băile de Mare, la *Diepe*...

Coșcodan. — Aerul e cam sărat acolo... Umedala Mărei mă supără.

Smărăndița. — Apoi dar ne-om opri în Paris, ș'om merge pe la magasi, pe la teatre, pe la concerte... om petrece iarna în plăceri de tot soiul.

Coșcodan. — Se 'nțelege, pe la magasi... pe la teatru... (în parte) Îmi pare cam cheltuitoare domnișoara.

Smărăndița. — A! domnule Ghiță, nu pot să 'ți spun cât mă simt de mulțemită, gândind c'am să văd țerile străine și minunile civilizației... Acesta 'i visul meu cel mai scump.

Smărăndița.

Îmi dai cuvântul de gentilom?

Coșcodan.

Pe legea mea! (bis).

Smărăndița.

Veți fi cu mine galantom?

Coșcodan.

Pe cât îi vrea! (bis).

Smărăndița.

Primesc a fi dar, fără frică,

O turturică

Și să te am barbat fidel,

Un turturel.

(împreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Smărăndița.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Coșcodan. — (în parte) E a mea!.. Am câștigat ră-mășagul cu unchiul meu... 10 galbină!

Smărăndița. — (în parte) Păcat că nu se mărită și Tina; am face nunțile tot într'o di... (stă pe gânduri)

Coșcodan. — (în parte) Un lucru numai mă cam îngrijesce... îi prea place voiajul... oîu duce-o la țeară, după ce m'oîu însura.

Smărăndița. — Domnule Ghiță.

Coșcodan. — Poroncă...

Smărăndița. — P'între prietenii d-tale nu cunoscî vr'un tîner cum se cade cu educație și de familie bună?

Coșcodan. — Pentru ce?

Smărăndița. — Ca să'l cununăm cu o prietenă a mea, care 'î foarte plăcută.

Coșcodan. — Are destre?

Smărăndița. — Are 30,000 de galbină.

Coșcodan. — (tresărind) 30,000 galbină, și încă nu s'a măritat! se vede că'î urâtă, ciuntă, oloagă, cocoșată, orbă, surdă, stafiea lumei?

Smărăndița. — (ridând) Ba din contra, e frumușică, tânăra și nu'î lipsește nimic.

Coșcodan. — Nimic... și are 30,000?.. Cine 'î?

Smărăndița. — Fiica cucoanei Lucșiței Fespezanca.

Coșcodan. — Am vădut-o... cu adevărat e foarte plăcută... (în parte) 30,000!

(Se aude orchestra sunând un valț).

Smărăndița. — Orchestra începe a cânta cotilonul... Nu joci, domnule Ghiță?

Coșcodan. — Valțul mă supără.

(Un cavaler vine de poftesce pe Smărăndița).

Smărăndița. — (cătră cavaler) Cu mulțemire, domnule. (îi dă brațul și ȋice, îndreptându-se spre salonul din fund). Gândesce la ce 'ȋi-am spus, domnule Ghiță... A revedere. (esă).

Coșcodan. — A revedere... (singur, foarte agitat) 30,000 galbină! Este aci în casă o destre de 30,000 galbină, și Moisesescu nu'mă dă de scire... El mă lasă de mă încurc cu o fată cheltuitoare, ce n'are de cât 10,000!.. (se pre-umbă turburat).

SCENA IX.

Coșcodan, Moîsescu.

Moîsescu. — (viind rapide) Domnule Ghiță, domnule Ghiță. ...

Coșcodan. — Ce este?

Moîsescu. — Am venit să'ți spun că Guvernul a cum-părat pentru spital un loc străin lângă barieră.

Coșcodan. — Ei, și șatrarul rămâne cu locul lui sterp și fără preț? Dacă 'i așa, rămâne și cu domni-sóra Smărăndița.

Moîsescu. — Cum?

Coșcodan. — Nu'mi place... e cheltuitoare... vi-sează căi pe păreți; și într'un cuvânt m'am înamorat de fata cucoanei Lucsiței.

Moîsescu. — De domnișóra Tinca?

Coșcodan. — Sînt nebun după dînsa... Ce frumoasă-i!... Ce pîr negru ca peana corbului!

Moîsescu. — Negru? Tinca e blondă... are pîrul galbin.

Coșcodan. — Ce pîr galbin? par' că e aur de Olanda... Moîsescule, mergi iute de vorbește cu Fespezanca.

Moîsescu. — Nu se poate, că 'i-am anunțat visita unui alt ginere, domnul Ghiță Radian.

Coșcodan. — Radian, Coșcodan, tot una'i... și el Ghiță și eu Ghiță, trece-mă în locul lui... îți făgăduesc un comision de 6 la sută.

Moîsescu. — Fie; însă știu că unchiul d-tale a pus toate la cale cu șatrarul Nărilă.

Coșcodan. — Bine ȳici... o uitasem... Trebuie găsīt un mijloc de a ne strica cu șatrarul... Cum sē facem?.. cum sē facem?

Moisescu. — Eaca și șatrarul.

SCENA X.

Coșcodan, Moisescu, Nărilă, Cavaleri.

(Mai mulți cavaleri se așează la masa de cărți).

Cavalerii.

Danța 'i plăcut, balu 'i frumos ;

Însă de cât sē sar în joc,

Mai bine voiū sē cere în stos

Și 'n lanschenet de am noroc.

Nărilă. — Domnule Ghiță, d-ta nu metahirisesci cărțile?

Coșcodan. — Dar d-ta?

Nărilă. — Eū?... ferească Dumneđeu!.. nu m'ating nici de ale sfinte, nici de dracul. (încet) Pentru mine un jucător de cărți seū un om vëndut dieavolului, tot una'ī. (se apropie de masa de cărți).

Coșcodan. — (în taīnă lui Moisescu) O! imī vine o idee!

Moisescu. — Care?

Coșcodan. — Aī auđit opinia șatrarului asupra cărturarilor?

Moisescu. — Dar.

Coșcodan. — Ca sē mē desbăr de dīnsul, oiū sē mē fac că 's bețiv de cărți... Du-te colo lângă masă și pariează sume mari... Eū le-oiū ținea... în glumă.

Moîsescu. — Înțeleg... Vrei să 'l spariî?... Minunat.
(merge de stă în dosul bancherului).

Nărilă. — (viind lângă Coșcodan) Ghiță... cunoscî pe domnișorul ăla care taie lanschenetul?

Coșcodan. — Ba nu.

Nărilă. — Mare destrămat seamănă a fi! jăcă câte un icosar o dată.

Coșcodan. — Numai atâta? sermanul!

Nărilă. — Ce fel? numai atâta?

Moîsescu. — (tare) Pun rămășag 50 de galbinî că lanschenetul nu trece de-a patra oară. Cine ține?

Coșcodan. — Eă.

Nărilă. — Aude?... d-ta Ghiță, puî 50 de galbinî pe carte?... 50?

Coșcodan. — Nicî o dată mai puçin, *arhon* șatarar.

Nărilă. — (în parte) *Kirie eleison!*

Moîsescu. — Aî perdut, domnule Ghiță.

Coșcodan. — (fără a se întoarce) Perdut?... Nu face nimic... Așa 'î soarta. (cântă încet): Așa 'î soarta... așa 'î soar... ta.

Nărilă. — (în parte, cu mirare) Și încă are curaj să cânte!

Fecîorul. — (viind din fund, ȳice încet lui Moîsescu) Domnule Moîsescu, te pofteste un boîer la scară.

Moîsescu. — Cum îl chîamă?

Fecîorul. — Eata carta lui. (esă).

Moîsescu. — (în parte) Ce vîd?... Ghiță Radian, procurorul!... A venit ca să 'l prezentez cucoanei Lucșitei...

Mă duc ca să 'l trimit înapoi de unde-a venit. (esă prin fund fără să fie văzut de Coșcodan).

Bancherul. — Sînt 100 de galbină în caniotă... cine 'i ține, domnilor?

Coșcodan. — (neîntorcîndu-se) Eă.

Nărilă. — Ear?

Coșcodan. — (în parte) S'a îngrozit șatraru... Mi-nunat. (cîntă încet) Mi...nu...nat.

Nărilă. — Domnule Ghiță... să am ertăciune... Mă rog, joci ades cărțile?

Coșcodan. — Ba nu; cînd sînt singur nu joc nici o dată.

Nărilă. — (cu bucurie) A! slavă Domnului!.. Mă spă-riesem.

Bancherul. — Domnule Ghiță, ai perdut.

Coșcodan. — (vesel) Ear am perdut? Tra, la, la, la.

Bancherul. — (viind lângă Coșcodan) Îmi ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — (spăriet) Eă? d-tale?.. Ce spuî, domnule?

Bancherul. — Ai ținut 100 de galbină în contra mea, și ai perdut.

Coșcodan. — Ce fel? ce fel? eă am ținut rêmășagul în contra lui Moîsescu.

Bancherul. — Domnul Moîsescu a eșit, în vreme ce tăleam cărțile; prin urmare ai jucat în contra mea, și 'mî ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — A!.. (cu glasul slab) Prea bine, domnule... 'ți-oîu plăti mîne; căci n'am banî asupra mea.

Bancherul. — Prea bine, domnule.

Coșcodan. — Cât ȃicȃ c'am sȃ 'ȃi daȃ? 20 de galbinȃ?

Bancherul. — Ba o sutȃ ȃntreagȃ. (esȃ ȃmpreunȃ cu ceȃ-l-altȃ cavalerȃ).

Coșcodan. — (ȃn parte, cu desperare) 100!

Cavaleriȃ.

Danȃu 'ȃ plȃcut, balu 'ȃ frumos ;
ȃnsȃ de cȃt sȃ sar ȃn joc,
Mai bine voiȃ sȃ cerc ȃn stos
'ȃ 'n lanschenet al meȃ noroc.

SCENA XI.

Coșcodan (turburat).

O sutȃ de galbinȃ! Am perdut, eȃ Ghiȃȃ Coșcodan, 100 de galbinȃ... ȃn cȃrȃ! eȃ, care nu pun mȃna nicȃ o datȃ pe un valet!... ȃmȃ vine sȃ amȃtesc!... M'am calicit... am rȃmas lipit pȃmȃntuluȃ... 100 de galbinȃ!... Cȃte economiȃ trebuȃ sȃ fac, pentru ca sȃ 'mȃ acopȃr paguba. (scoate mȃnușile 'ȃ pune altele mai vechȃ) Am sȃ taiȃ leafa luȃ Barzȃ.

Arie : O ! dulci ochi negri.

Dragȃ meȃ galbinȃ cum v'am perdut!
O sȃ vȃ duceȃȃ de lȃngȃ mine
'ȃ sȃ ajunȃeȃȃ pe mȃnȃ strȃine.
Așȃ durere nicȃ c'am avut!

Dragȃ meȃ galbinȃ mȃndri 'ȃ noi!
De-acum departe de a mea stare,
O sȃ fiȃȃ punte de desfrȃnare!
Ce foc pe mine! ce foc pe voi!

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi (vine cu un pahar de ponciū).

Agachi. — Cu mare greu am căpătat un păhăruț de ponciū, dar m'am luptat.

Coșcodan. — A! unchiule.

Agachi. — Ce 'i? ce-ai pățit de ești limoniū la față, Ghiță?

Coșcodan. — (cu desperare) Unchiule, am pierdut 100 de galbină în cărți!

Agachi. — Tu? ha, ha, ha... Pun dece galbină rămășag, c'ai visat.

Coșcodan. — (înte) Dece galbină!... îi țin.

Agachi. — (în parte) Ai!... ear m'a prins hoțul!

Coșcodan. — (în parte) Dece galbină mai puțin din pagubă. (tare) Unchiule, poți să 'mă faci un mare serviciu, să nu mă refuzi.

Agachi. — Care, nepoate?

Coșcodan. — M'am îndrăgostit ca un nebun de domnișoara Tincă...

Agachi. — Ce Tincă? ce Tincă? Smărăndița vrei să ȳci, fata lui Nărilă?..

Coșcodan. — Ba nu; Tincă... Tincă... Are 30,000 de galbină ȳstre, unchiule... și mi'i dragă.

Agachi. — Măi, ai nebunit?

Coșcodan. — Unchiule, dacă mă iubești, strică tocmeala cu șatrarul.

Agachi. — Du-te naibei...

Coșcodan. — Ești tînăr, unchiule... scii ce vrea să ȋdică amorul... Nu mă lăsa.

Agachi. — Da bine, măi, ce vrei să 'i spun lui Nărilă ?

Coșcodan. — Eată'l vine aci. Spune'î ce 'țî-a trece prin minte, numai strică tocmeala. (esă, în parte) Mă duc să ameteșc pe Fespezanca.

SCENA XIII.

Agachi, Nărilă; mai pe urmă Chirilă.

Nărilă. — *Arhon* Agachi, veste bună... Smărăndița e încântată de nepotul d-tale. Porumbașii tatii!.. Se vede că au vorbit împreună despre a le gospodăriei, și Ghiță a făgăduit că a duce-o la Paris, la Marea...

Agachi. — Care Mare? cea roșie?

Nărilă. — Ba cea albă.

Agachi. — Caută bine c'a fi cea neagră.

Nărilă. — Fie macar și cea galbină... Copiii se iubesc și's potriveți.

Agachi. — *Arhon* șatrar, ești proprietar?

Nărilă. — Sînt... am o moșie, Mlăștinoasa, dată în arendă.

Agachi. — Prin urmare aștepți cu nerăbdare pe sfântul Gheorghe și pe sfântul Dimitrie?

Nărilă. — Cu cea mai vie nerăbdare; o mărturisesc fără rușine.

Agachi. — Și cu toate aceste se întâmplă câte o dată, că arendașul nu aduce banii la vadea?

Nărilă. — Ba se întâmplă chiar ades... însă nu pricep ce analogie...

Agachi. — Mă explic... Așa precum așteptarea unui proprietar e înșelată... ades de cătră arendaș, astfel și nu mai puțin planurile cele mai bine întemeiate rămân... ades... abrașe.

Nărilă. — Tot nu pricep.

Agachi. — Mă explic... Ghiță e un tîner cum se cade?

Nărilă. — Un juvaer.

Agachi. — Nu dic ba... însă cam .. sciî... nici prea prea, nici foarte foarte... ca vinul cel mistreț... prin urmare trebuie lăsat să se învechiească în bute.

Nărilă. — Ghiță, în bute?..

Agachi. — Mă explic... adică... cum s'ar prinde...

Chirilă. — (intrînd) Domnule Agachi, primesc...

Agachi. — Ha?.. Na și altul acum. Ce primesci?

Chirilă. — Primesc să ne încuscrim împreună.

Agachi. — Noi?.. fugi în colo; nu te cunosc.

Chirilă. — Ce vorbă 'î asta?.. da nu 'mî-ai cerut fata măi dinioarea, acilea?

Agachi. — Ba am cerut-o; ș'apoî?

Nărilă. — Ce fel? ce fel?.. și pe-a mea ai cerut-o tot acilea?

Agachi. — Și pe-a d-tale.

Chirilă. — Ce cabazlic e asta?.. *pliroforisesce-ne*, domnule.

Agachi. — Un cabazlic de carnaval; mai mult vreți?

Nărilă și Chirilă. — (furioși) Auz? Care vrea să dică, 'ți-ai bătut joc de noi... Ești un *catergar*, un *pehlivan*... (Nărilă strănută de trei ori).

Agachi. — A! duceți-vă la naiba însfârșit, și 'mi dați bună pace.

Nărilă și Chirilă (arie din *Baba-Hârca*).

Pehlivan fără' de rușine!
 Tu 'ți-ai bătut joc de mine;
 Dar de-acum te țin bine
 C'a să fie rău de tine!
 (esă prin fund).

SCENA XIV.

Agachi, Coșcodan; mai pe urmă Fespezanca, Tinca, Moîsescu și Cavaleri.

Agachi. — Ha, ha, ha! s'aû aprins ca doi cocoși... la poeată... la poeată! Câte ceasuri sînt?... aproape 12! Prietenii mă așteaptă la *soupé*; mă duc.

Coșcodan. — (alergând) Unchiule, am ametit pe cucoana Lucsița; cere'i fata.

Agachi. — Ear? d'apoî nu fac alta de când sînt în bal!

Coșcodan. — Nu mă refusa, unchiule... Gîndesce că Tinca Fespezanca are 30,000 de galbină destre.

Agachi. — Cum ai spus? Tinca Fespezanca?... (în parte) Amoresa prietenului meu Bombeanu? (tare) Nu se poate... Fă'ți trebușoarele singur, fătul meu.

Coșcodan. — Unghiule, te rog... fericirea mea stă în mâinile d-tale. (îi sîrută mâinile).

Agachi. — N'am vreme... e aproape 12...

(Damele intră prin fund).

Coșcodan. — Eaca damele... (împingând pe Agachi) Nu scăpa prilejul.

Agachi. — (îute) Doamna mea, în calitate de unchiu, am cinste a cere pe domnișoara Tinca, fiica d-tale, pentru nepotul meu Ghiță Coșcodan... (sună 2 ore) Medul nopții!.. M'am închinat cu pleacăciune. (esă alergând).

Fespezanca. — Aud?

Coșcodan. — A! Doamna mea! aștept răspunsul d-tale ca o sentință judecătorească!

Cor final.

Curioasă întâmplare!
Flutur vine 'n adunare,
Cere fete și dispăre,
Alergând în fuga mare!

[Cortina cade].

ACTUL III.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund, în dreapta și în stânga. Pe ferestrele din fund portretul lui Ghiță Coșcodan în ramă poleită. În dreapta o canape. În stânga o masă și oglindă.

SCENA I.

Barză, tapiterii; măl pe urmă Agachi.

Tapiterii (lucrând).

Grabnic, grabnic să lucrăm
Casele să mobilăm;
Domnul Ghiță negreșit
Ne-a plăti chiar îndoit.

Barză. — (căutându-se într'o oglindă) Eă sunt oare, seă nu's eă?... Mă privesc în oglindă de aăi dimineaăă și nu mă cunosc... Cuconu Agachi m'a poleit din cap pën' în picere, încât nič nu îndrăznesc să mă pun jos... Ean veăi-mă, par' că's un boă de aur... imă vine să mă pun în pungă... I!.. măăculiăă!.. când m'ar zări fata dasca-luluă din sat de la Prostenă, ce s'ar măi da de-a tumba de dorul meă.

Agachi. — (intrând din stânga) Gata 'i, copii?

Un tapiter. — Gata, cucoane... Eaca nota.

Agachi. — Bine... treceăi mâne de dimineaăă pentru plată.

Tapiteriă (eăind).

Di și noapte am lucrat,
Casele le-am mobilat;
Domnul Ghiă negreăit
Va fi foarte mulăemit.

SCENA II.

Agachi, Barză.

Agachi. — (cercetând nota) Treă sute șapte-deăi și cinci de galbină pentru mobilarea salonuluă... Nu 'i scump; credeam c'a fi nota măi pipărată... S'o pun în colecăia celor-l-alte note, ca să le daă odată pe toate luă Ghiăă... Ce-o să se măi minuneze băetlu Coăcodan când s'a întoarce de unde s'a dus, ș'a vedea lucsu apartamentuluă seă!... D'apoă când a fi să plătească preăul mobilării

casei!.. Mă aștept s'îl aud țipând ca în ajunul Crăciunului.

Barză. — Cucoane Agachi!..

Agachi. — Ce este, Barză?

Barză. — Oare nu m'a ucide boierul, când m'a vedea ferecat în aur?

Agachi. — Mai scii păcatul? (ridând).

Barză. — (scâncind) Săracul de mine!.. apoi dă, eu îs vinovat, dacă pe soare poți căta și pe mine, ba?.. D-ta, cucoane Agachi, te-ai apucat de m'ai schimonosit cum sînt.

Agachi. — Ei! las', măi Barză; nu te spăria d'inainte... te-oîu scăpa eu de la moarte.

Barză. — Mă rog, cucoane, s'ești faci milă și pomână... că d-ta m'ai băgat în foc.

Agachi. — Eă, dar; și nu cred c'am făcut rău să schimb tot în casa stăpănu-tău. Ghiță are să se 'nsoare cu Tinca Fespezanca, o copilă cu 30,000 de galbină destre; nu se cuvenea să'si aducă mireasa în apartamentul lui cel vechi, unde toate mobilele la un loc nu plăteau nici cât scaunul cel patriot care s'a vîndut cu 10,000 de lei. Ea privesce-acum... Totul e scump și elegant... Chiar pe stăpănu-tău 'l-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Barză. — Îi șede mult mai bine așa... însă nu prea pare vesel.

Agachi. — (în parte) Presimte că are să plătească notele... (tare) Barză, n'ai aflat unde s'a dus stăpănu-tău de-o săptămână?

Barză. — Nu, cucoane.

Agachi. — Curios lucru!.. s'a pornit din Bucuresci fără a da de scire nimăruî. N'a venit vr'o scrisoare astăzi?

Barză. — Ba, a adus două factorul de la poştă. Ea-tă-le pe masă.

Agachi. — A!.. asta 'î pentru Ghiţă, e timbrată... Asta-l-altă e pentru mine, nefrancată... Trebuie să fie de la nepotul meu. (deschide scrisoarea) Tocmai; a economisit un sfanţ... (citesce) „Iubite unchiule! Am plecat din „Bucuresci cam rapide, fiind că vroiam, pîn' a nu mă „însura, să vizitez însumi moşia de destre a domnişoarei Tincăi. Am cercetat-o cu de-a mănunchiul, în lung „şi 'n lat, şi m'am încredinţat că e moşie de preţ.“ (vorbit) Ce amarez speculant! (citesce) „Pămîntul e roditor, „pădurea întreagă, acareturile în bună stare.“ (vorbit). Scrie ca un vataş. (citesce) „Vitele frumoase... Am găsit însă vr'o cinci boi cam slabi, dar nu'mi pasă, căci „acestia sînt ai posesorului. Într'un cuvînt sînt mulţime de voiajul meu, şi mă întorc chiar astăzi la Bucuresci, unde oîu sosi pe la vreme de masă. Poroncesce lui Barză să'mi gătească vr'o două ouă coapte „şi caşcaval fript.“

Barză. — Îndată. (voiesce să easă).

Agachi. — Aşteaptă, că este un *postscriptum*. (citesce) „M'am răs-gîndit... Spune lui Barză să nu gătească nimic. Oîu mânca ce s'a găsi acasă.“

Barză. — Nu 'î nimic.

Agachi. — Păstrează-l pe mîne; cît pentru astăzi

îi pregătesc eu o surprisă. Am comandat lui *Hugues*, în socoteala lui Ghiță, o masă mare, la care am poftit pe cucoana Lucșița cu fiică-sa și pe prietenul meu Bombeanu.

Barză. — Ofițerul?.. Detreabă boier, și nici de cum mândru.

Agachi. — Ce-o să măi rid, ce-o să măi rid, când s'a întoarce Coșcodan!

Ce-o să rid când a veni

Și când a începe-a răzni

Tare, tare, tare, tare, tare, tare, tare.

Spăriet s'a minuna

Și gura o va căsca

Mare, mare, mare, mare, mare, mare, mare.

(rițând) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.

Ce-o să măi rid eu;

Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.

Ce-o să măi rid deș!

Agachi și Barză.

(rițând) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.

Ce-o să măi rid eu!

Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.

Ce-o să măi rid deș!

SCENA III.

Barză; apoi Coșcodan.

(Barză se privește în oglindă cântând încet. Se aude în tindă un clopoțel).

Barză. — Cine trage clopoțelul, nu cumva'î boierul?

Coșcodan. — (afară) Da deschide ađi.

Barză. — (spăriet) Va! de mine!... el îi!... Stăpânul meu!... Mă duc să dau de știre lui cuconu Agachi. (fuge pănă la ușa din dreapta) Nu! aci... e în aea-l-altă parte.. să te duci duliță. (esă, alergând prin stânga).

Coșcodan. — (intrând prin fund) A! eată-mă's acasă... (căutând înpregiur) Mare minune!... Nu 's la mine... M'am înșelat se vede... m'am oprit la rëndul 1-iu, în loc să mă suiu la al doilea, unde șed... Bine că nu m'am înțelnit cu cineva... (esă prin fund).

SCENA IV.

Barză, Agachi (eșind din stânga).

Agachi. — Unde 'i?

Barză. — Știu eu... acușica chiar 'i-am audit glasul.

Agachi. — Se vede c'ai visat, măi Barză... dac' ar fi sosit... ar fi aci.

(Se aude ear clopoțelul).

Barză. — Eată'l, m'am dus! (fuge în dreapta).

SCENA V.

Agachi, Coșcodan; mă pe urmă Barză.

Coșcodan. — (agitat) Ba nu, nu m'am înșelat... aci e rëndul al 2-lea... Sânt în apartamentul meu... (căutând înpregiur cu mirare) Aparta... men... tul meu! nu se poate. (ișî freacă ochi) Doar n'am orbul găinilor... (zărind pe Agachi) A! unchiule; vorbesce, spune ce însemnează?

Agachi. — (în parte) Are să 'l prindă gălbinarea. (tare) Ce mai faci Ghiță?... Ești sănătos?... Ai umblat bine la drum?...

Coșcodan. — (nerăbdător) Nu 'i vorba de drum... Ce sînt mobilele, lăcșul ce vîd aci la mine?

Agachi. — Nu înțelegi? o surprisă.

Coșcodan. — O surprisă?

Agachi. — Dar; cucoana Lucșița, soacră-ta, a socotit că în poziția ta, nu se cuvenea...

Coșcodan. — A! cucoana Lucșița a avut ideea... (în parte) Soacră-mea a voit să 'mî facă o surprisă?... (cu mulțemire) Presentul e foarte frumos, și atenția foarte delicată.

Agachi. — (în parte) Ce mormăieșce ca un urs?

Coșcodan. — (primblându-se prin salon) Frumos... elegant... minunat... îmi place.

Agachi. — (în parte) Eaca!... nu țipă?... (tare) Vrea să dică, nepoate, ești mulțemit de mine?

Coșcodan. — Pentru ce de d-ta?

Agachi. — Eă am ales mobilele, și am presidat la înpodobirea apartamentului.

Coșcodan. — Bravo, bravo, unchiule... Ai probat că ai gust... Îți fac compliment.

Agachi. — (în parte) Ce-a pățit? (tare) Ea privesce... M'am gândit și la tine, te-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Coșcodan. — Bine dică... A! unchiule, cât ești de amabil! (îl strînge de mână).

Agachi. — Așa 'i, că e mai bine acum?

Coșcodan. — Mult, mult... însă găsesc rama cam simplă, n'are destulă polieală.

Agachi. — (în parte) Mare minune!.. Nu 'mă cunosc nepotul. Mi 'l-a schimbat în provincie... Acu e vremea să 'i dau notele.

Barză. — (intrând) Cucoane, a sosit cucoana Lucșița cu fiica d-sale.

Agachi. — Bine, mă duc să le primesc la scară.
(esă prin fund).

Coșcodan. — (în parte) Cucoana Lucșița la mine?.. de unde și până unde? (tare) Barză.

Barză. — (cu sfieală) Aud, cucoane.

Coșcodan. — Ea spune 'mă... (vădându'l) Eaca! și tu ești pus în ramă nouă?

Barză. — (tremurând) Nu 'i vina mea, cucoane, 'mă-a pus-o în spinare cu de-a sila.

Coșcodan. — Nu face nimica... te prinde; par' că ești un feldmarșal. Sciî tu că porți pe tine cel pușin de 15 galbină aur?

Barză. — O stare de om!

Coșcodan. — (cercetând găitanele) Și 'i aur de cel bun!

Barză. — Care vrea să ăică, a putea să 'mă slujească toată vieța mea?

Coșcodan. — Ce fel, să 'ți slujească? socoți poate că livrea e a ta? Te înșeli, măi badeo... Îea măi bine seama să nu roți găitanele.

Barză. — (în parte) Dacă nu 'i a mea... n'are haz.
(esă prin dreapta).

SCENA VI.

Coșcodan, Fespezanca, Tinca, Agachi.

(împreună).

Fespezanca și Tinca.

La amabila'ti poftire
Noi venim cu mulțemire;
Căci simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Agachi (îchinându-se).

Priimind a mea poftire
Ne-ați cuprins de mulțemire;
Căci simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Coșcodan. — (întinzându-se) A! cucoană Lucsiță... domnișoară Tincă; ce fericire pentru mine de a vă primi în apartamentul meu... Nu mă așteptam...

Fespezanca. — Am venit, domnule Ghiță, îndată ce a sosit biletul d-tale de invitație.

Coșcodan. — (în parte) Aud? (încet către Agachi) Ce invitație?

Agachi. — (încet către Coșcodan) Le-am poftit la masă în numele tău... Nu te îngriji; bucatele 's comendate la *Hugues*.

Coșcodan. — (în parte) La *Hugues*?

Tinca. — Spune-mi te rog, domnule Ghiță, ce te-ai făcut de opt zile de când nu te-am mai văzut pe la noi?

Coșcodan. — Am fost absent din București, domnișoară... Am fost... am fost la Iași.

Fespezanca și Tinca. — Tocmai la Iași? în fundul lumii?

Coșcodan. — Dar; aușisem că acolo s'ar găsi stufe și juvaere mai frumoase de cât în orașul nostru, și m'am răpedit în fosta capitalie, ca să cumpăr cele trebuincioase pentru prezentul de nuntă...

Fespezanca. — Ce galantomie!

Agachi. — (în parte) Gogonată minciună.

Coșcodan. — Însă n'am găsit nimică ca să fie demn de d-ta, domnișoară, și m'am întors cu mâinile goale.

Agachi. — (în parte) Adică fără mânuși... tot de economie.

Fespezanca. — Nu face nimică... Îi găsi în Lips-canî de toate câte 'ți-a plăcea... (căutând înpregiur) Dar ce lucș în apartamentul unui holtei!... ce eleganță! se cunoaște că ești gentilom...

Coșcodan. — Îmi plac lucrurile simple și elegante.

Agachi. — (în parte) Mai cu seamă simple.

Fespezanca. — Toate câte le vîd sînt alese și aședate cu mult gust.

Coșcodan. — (în parte) Cum își laudă singură prezentul!

Agachi. — În adevîr; mobilarea 'î prea frumoasă, dar și ține cam scump.

Fespezanca. — Fie că face; ș'apoi cine caută la banî, cînd lucru 'î plăcut?

Coșcodan. — Se 'nțelege; cine caută la banî, cînd lucru 'î plăcut?

Agachi. — (în parte) Bre! vorbește ca un rîsipitor!.. Acu 'î vremea sî 'î daî notele.

Tinca. — Salonul acesta seamînă făcut înadins pentru musică... e mare, 'nalt și ferit de sgomotul trăsurilor.

Fespezanca. — Însă nu zăresc nici un piano.

Agachi. — E în cela-l-alt salon... un piano de Erhard.

Coșcodan. — (buimăcit) Dar... e în cela-l-alt salon... un Erhard de clavir.

Agachi. — Noă, de 200 de galbină.

Tinca. — Nu 'i scump, dacă 'i bun.

Coșcodan. — (în parte) Ear o surprisă de-a soacrei, se vede.

Fespezanca. — Nu 'i scump nici de cum... Al meu ține 250 de galbină.

Coșcodan. — Se 'nțelege că nu 'i scump... 200 de galbină... o bagatelă... unchiul meu crede că 'i scump, pentru că nu cântă din clavir... Nu 'i scump, unchiule.

Agachi. — Cu atâta măi bine, nepoate, dacă 'l gă-sesci eftin... Domnișoară Tincă, nu dorești să 'l veđi?

Tinca. — Cum nu? vreaă să 'l și cerc.

Agachi. — (dându'i brațul) Dă'mi voie dar să te înto-văreșesc în salonaș. (trecând pe lângă Coșcodan, îi dă notele) Na, nepoate, ține.

Coșcodan. — Ce sânt astea?

Agachi. — Notele.

Coșcodan. — De musică?

Agachi. — Ba; notele de pe la magasi. (esă prin stânga cu Tinca).

SCENA VII.

Coșcodan, Fespezanca.

Coșcodan. — (în parte) Notele!... De ce mi le dă mie?.. A! poate ca să le reveduesc. (cercetându-le) O! o!..

sînt cam încărcate!... dar nu mă privesc pe mine. (le dă Fespezancăi) Cucoană Lucsiță... poftim.

Fespezanca. — Ce 's astea?

Coșcodan. — Notele.

Fespezanca. — A! vrei să le cercetez? (adîtionînd) 375 cu 150 fac 525 și cu 125 fac 800 și cu 134 fac 934. Tocmai 934 de galbină, pentru mobilarea întregă a casei... (dînd notele lui Coșcodan) Poftim.

Coșcodan. — (în parte) Ce fel, poftim?... Nu cumva socoate că le-oîu plăti eă? (tare) Cucoană Lucsiță, mă ertați...
(Se aude în salonul din dreapta variații pe piano, care sună en sourdine, în tot cursul scenei următoare).

Fespezanca. — Tac!

Coșcodan. — Aud?

Fespezanca. — Ascultă cum cîntă de frumos Tinca din piano... Ce talent! ce ușurință!... ce sentiment!... A! mă simt îndușoată... îmi vin lacrimi în ochi.

Coșcodan. — (în parte) Na!

Fespezanca. — Ghiță, Ghiță, sîntem singuri?... Ah!... nu mai pot opri lacrimile... lasă-mă să plîng... (plînge).

Coșcodan. — Să plîngi? da de ce să plîngi, cucoană?

Fespezanca. — Ah! peste trei zile ai să'mi răpesci fata... să rămân fără copilă!

Coșcodan. — Așa este... însă notele...

Fespezanca. — Singură, singură pe lume!... cuc! Ah! Ghiță... n'oîu putea nici o dată să mă deprind cu singurătatea.

Coșcodan. — Îi veni să ședî cu noi la un loc... Cât pentru cheltuială ne-om pune la cale. (în parte) Oîu chibzui-o să plătească tot.

Fespezanca. — Ba nu, Ghiță, căci om trăi strîm-torați... (coborînd ochii) Ah! Ghiță... am să 'ți fac o des-tăinuire la care nu te-aștepți nici de cum.

Coșcodan. — (în parte) Ce vrea oare să 'mî destăi-nuească?

Fespezanca. — Aî să mă găsești negreșit foarte copilăroasă... dar ce să fac?... așa mi'î firea... Astă noapte am făcut...

Coșcodan. — Ce?

Fespezanca. — Am făcut un vis poznaș... Închi-puesce'ți că par' că mă găseam la bal, în rochie sta-cojie... Stacojiul mă prinde de minune...

Coșcodan. — Nu ȕic ba; însă notele...

Fespezanca. — Lângă mine se afla un cavaler cam... sur, dar încă destul de verde... El mă mânca cu ochii de vie, și eu mă roșeam pe obraz ca o fată mare.

Coșcodan. — (în parte) Eaca dracu! Nu cumva soacra are idei ciudate?

Fespezanca. — De-o dată el mă apucă de talie.

Coșcodan. — Aș!

Fespezanca. — Și mă ridică în vîzduh ca o peană... Orhestra cânta un valț... Cavalerul mă strîngea cu dragoste la pept, și 'mî ȕicea niște cuvinte înfocate pline de amor, niște cuvinte pe care modestia nu mă eartă să le repetez.

Coșcodan. — (în parte) Ce dracu să 'î fi spus?

Fespezanca. — Și când orchestra încetă, când orchestra încetă...

Coșcodan. — Eî!...

Fespezanca. — Cavalerul mă urcă într'un cupeu și mă duse la biserică, unde par' că ne cunună părintele Aftanasie.

Coșcodan. — Ea lasă gluma...

Fespezanca. — Ah!... însă n'a fost de cât un vis; căci nu gândesc să mă mărit de-a doua oară... Cu toate că, dacă s'ar presenta un cavaler încă verde...

Coșcodan. — *Pardon, pardon*, cucoană soacră... să ne tălmăcim...

Fespezanca. — (cu sentiment) Ah! Ghiță... n'oiu putea nici o dată să trăiesc singură... Visul m'a amețit, m'a esaltat, m'a ridicat tocmai într'al 19-lea Cer.

Coșcodan. — (în parte) Prea sus!.. a 'nebunit baba.

(Pianul încetează).

Fespezanca.

Ce vis frumos, ce vis ferice

Pe mine ieri m'a încântat!

Un glas iubit, taînlic îmi dice

Că el va fi realizat.

Ah! de atunci, mintea 'mă se perde,

Și ne 'ncetat par' că zărese

Un cavaler plăcut și verde

Ce 'mă dice, dice: te iubesc.

Un cavaler ce 'mă dice, dice:

Ah! te iubesc și sânt ferice!

(Easă în stânga, acoperindu'și obrazul cu batista).

SCENA VIII.

Coșcodan. — (își freacă urechile) Ce-am audit?... Îmi ține urechile... Baba are gânduri de măritiş!... E în stare să țiea un barbat ténér și... verde, precum țiea ea; un barbat care 'i-a mânca toată averea cu lingura, după obiceiū... ș'apoī mai sciī păcatul!... poate să facē și copii... S'a mai vėđut de-al de astea pe lume... (furios) Ei!... și clironomia?... așa 'i că 'i în pericol? (se primblă agitat pe scenă) Nu 'i timp de perđut... Baba s'a aprins... trebuīe să fac ce-oīū face, ca să 'i scap averea din gura lupului... O! dac'ași avea la mână un barbat copt, vestejit, limoniū, nu verde... un om șters de pe fața pământului, să 'l daū babeī... așa fi garantat despre viitor.

SCENA IX.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ghiță, da nu viī să ascuțī pe Tinea drângănind din piano?

Coșcodan. — O! ce idee! (arătând pe Agachi) Eaca barbatul cel copt! (tare și țiete) Unchiule, unchiulicā, ascultā: ești bėtrân, ostenit, batojit, ai podagrā; prin urmare trebuīe numai de cāt să puī capėt holteiei; n'ai timp de perđut.

Agachi. — Ce să fac? Cum ai đis?

Coșcodan. — Trebuīe să te 'nsori.

Agachi. — Eū? ferească-mē Dumneđeū!

Coșcodan. — 'Ți-am găsit o femeie plăcută, bogată și grasă, care te iubesc.

Agachi. — Aș! cine?

Coșcodan. — Cucoana Lucșița.

Agachi. — Soacră-ta?

Coșcodan. — Caracterul d-tale vesel îi place. 'Mă-a vorbit de d-ta chiar acum cu entusiasm... A făcut un vis înfocat... cu rochie stacojie... în care d-ta jueai valțul și rolul de amarez. Primesci? Mă duc s'o bucur pe cucoana soacră... să 'i duc veste bună.

Agachi. — (oprindu'l) Ho, țeară! Nu dați Tatarii.

Coșcodan. — Unchiule, gândesce că are două moșii cu mori.

Agachi. — Aibă macar și dece... eu nu 's de 'nsurat... De-abia am vădut'o pe Fespezanca, și n'am apucat a mă îndrăgi de dinsa.

Coșcodan. — Îi iubi-o ca un nebun, când îi cunoasce-o mai de-aproape. Unchiule, închipuesce'ți fericirea de-a avea o soție drăgălașă... inimoasă, care te-a căuta când îi fi zaif, te-a freca la temple cu oțet de trandafir când te-a durea capul, și 'ți-a purta de grijă la bătrânețe... căci bătrânețele sunt triste.

Agachi. — Așa este... însă...

Coșcodan. — S'apoi ce 'i dai greș cucoanei Lucșiței?... Ea 'i încă hazlie, nurlie... mai cu seamă când e înbrăcată 'n stacojiu.

Agachi. — Cu adevărat; stacojiul o prinde de minune.

Coșcodan. — Și luat-ai seama ce umere albe... ce brațe rotunde are?

Agachi. — (aprinzându-se) Le-am admirat, la balul ei.

Coșcodan. — Ei! apoi, ce mai stai la îndoială?... primesce.

Agachi. — Da cum, Doamne eartă-mă, la vîrsta mea?..

Coșcodan. — Ce 'ți pasă?... Lucșița te iubește, te găsește că ești verde...

Agachi. — Oare?... dacă 'i așa, mai că... mai că... (ridînd) Știi c'ar avea haz să facem nunțile amîndoi tot într'o di?

Coșcodan. — (în taină) Mai haz!... și astfel, în loc să cheltuim cu două mese, facem numai una și bună.

Agachi. — (vesel) A! hoțule, vrei să mă 'nsori de economie?

Coșcodan. — Tacî, că'ți vine mireasa... Unchiule, arată-te înfocat... fii verde.

Agachi. — Las' pe mine.

Coșcodan. — Adă'ți aminte că te numescî Flutur... să te vîd fluturașule.

SCENA X.

Agachi, Coșcodan, Fespezanca.

Fespezanca. — (pe pragul ușii din stînga) Vă derangez, domnilor?

Coșcodan. — Nicî de cum, cucoană Lucșiță; toc-mai acum vorbeam de d-ta cu unchiul meu.

Fespezanca. — Deu?

Agachi. — (în parte) Face parale încă soacra.

Fespezanca. — Și ce diceați de mine?

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul, îmi istorisea un vis încântător ce a făcut astă noapte.

Fespezanca. — (apropiindu-se) Aș! și d-lui a visat?

Coșcodan. — Și!... pare că era la bal... lângă o ladă cu flori se găsea o damă frumoasă, înbrăcată cu rochie stacojie...

Fespezanca. — (în parte) Ca mine?

Coșcodan. — Stacojie. (încet către Agachi) Oftează, unchiule.

Agachi. — Bucuros. (oftează).

Coșcodan. — Acea damă era văduvă și înbobocită ca o zarnacadea.

Agachi. — O! dar; ca o zarn...

Coșcodan. — (încet) Oftează.

Agachi. — (oftând) acadea.

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul!.. uimit, electrisat, se apropie de dinsa tremurând ca frunđa, (apucă pe Fespezanca de mână) ș'o apucă de mână.

Fespezanca. — (uimită, în parte) Vai de mine!.. Nu știu ce 'mi vine.

Coșcodan. — Și 'i duse cu un glas verde: O! doamna mea! cât ești de frumoasă! cât ești de grandioasă! cât ești de maiestoasă!.. cât ești de...

Agachi. — (încet) Destul... Fă 'i propunere de cununie.

Coșcodan. — Eă?

Agachi. — Fie care la rëndul lui... Eă am lucrat destul pentru tine.

Coșcodan. — (Fespezancă!) Și însfêrșit bietul meu unchiu

îndrăzni să adauge: (se pune în genunchi) Lucsiță, Lucsiță!
te iubesc peste măsură.

Fespezanca. — (turburată) Pe mine? .. d-ta?

Coșcodan.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ieri m'a încântat!
Un glas iubit tăinic îmi dice
Că el va fi realizat.

Agachi. — (întrerupându-l) Scoală mă, că nu'î locul tău.

Coșcodan. — (sculându-se) Bine dîci. (își șterge genunchii).

Agachi (îngenunchind, urmează cânticul).

Ah! de atunci mintea'mi se perde;
Căci neîncetat eă te zăresc.
De și sînt sur, sînt încă verde
Și de amor mă prăpădesc.
Lucsiță, ah! spune'mi aice
Că primesci, se fiu ferice.

Fespezanca. — Domnule Agachi... Vai de mine!
ce vorbesci? .. Ai nebunit?

Agachi. — Dar, am nebunit de amor seú de amoare,
după limba cea nouă... Lucsiță, ești veduvă, eă sînt
veduioă... Hai se unim veduviile noastre, ca se le pre-
facem într'o păreche de porumbași.

Fespezanca. — Domnule, mă confusarisesci.

Agachi. — Lucsiță... te rog... nu mă despera...
spune 'mi macar un cuvânt dulce; dî că primesci, se nu
mai fie vorbă...

Fespezanca. — Nu acum, că's prea sastisită... Altă
dată... mîni... (în parte) Ah! inima mi se bate ca o
toacă. (fuge în stînga).

Coșcodan. — După dînsa, unchîule.

Agachi. — Las' pe mine... Nu scapă ea cu una cu două... Îmi place, m'a fărmeceat; de-acum eă îi sînt popa. (între în stînga).

SCENA XI.

Coșcodan. — Ha, ha, ha, ha. 'L-am însurat pe unchîul meă... 'Mă-am asigurat elironomiea... Tra, la, la, la... Îmi vine să joc polca de bucurie.

(Ariea polcăi din *Chiritia în provincie: Ba te-oiu mînce*).

'L-am însurat!

Tra, la, la, la, tra, la, la, la,

'L-am însurat pe bîetul moș,

'L-am înfocat,

Tra, la, la, la, tra, la, la, la,

De s'a aprins ca un cocoș.

Ce bine 'mă pare

Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,

Că 'l-am băgat în cuib căsătoresc

Și pe-a lui stare

Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,

Sînt sigur eă s'o elironomiesc.

(Joacă polca cîntînd):

'L-am însurat!

Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,

'L-am însurat pe bîetul moș,

'L-am înfocat,

Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,

De s'a aprins ca un cocoș.

(Jucînd, ajunge lîngă masă și rămîne cu un picior în aer). Ce vîd?
o scrisoare pentru mine?.. nefracată?... (Iea scrisoarea)

ba 'î francată. (o deschide) Cine 'mî serie? Moîsescu? (citescesce). „Domnule Ghiță! Mă grăbesc a te încunosciința că „averea cucoanei Lucsiței e în proces... Moșiile sële „'î-au fost lăssate prin testament de bunul seŭ, Tachi „Craîoveanu; însă testamentul se găsesce atacat de mai „multe persoane, sub cuvânt de oare care lipse de forme. „Pricina se caută astăđi la Curtea de Cassație... Pri- „mesce asigurarea înaltei stime... etc...” Tronc! altă istorie acu!.. Starea soacrei e în proces... Care vrea să dicē, dacă s'ar perde pricina, e ruinată... Ruinată! și eŭ am apucat de 'l-am încurcat pe unchiul meŭ... Destulă treabă-am făcut!..

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ura!.. am isbutit!

Coșcodan. — Ce-aî isbutit?

Agachi. — Am făcut-o pe Lucsița să primească... S'a cam fasolit la început, dar însfērșit s'a înblândit ca o meîoară, și 'mî-a dat mâna s'o serut... Am serutat-o pēnă dincolo de cot... Crișu eŭ!

Coșcodan. — (în parte) Ea priviți moșneagul!

Agachi. — Ei! măî nepoate, ce mai dicî?... sŭnt țonțoroîŭ, orî ba?

Coșcodan. — Bine, bine; liniștesce-te... Planu 'î schimbat.

Agachi. — Ce plan? Ce schimbat?

Coșcodan. — Avere a cucoanei Lucșiței e în proces. Chiar astăzi se tratează pricina la Curtea de Cassație. De-a perde-o, nu'i rămâne nici o lețcae.

Agachi. — Ce proces, mă? .. ce lețcae? par' că vorbesc într'ăiurea.

Coșcodan. — Crede-mă, unchiule; nu te grăbi cu însuratul... Lasă-te pe tânjeală.

Agachi. — Ai 'nebunit, mă? .. Audi; se nu mă grăbesc, când m'am aprins? .. Dacă doar nu's un poponeț se m'aprend și se mă sting pe mică pe ceas.

Coșcodan. — (în parte) Nici că vrea să 'nțeleagă... (tare) Poate se peardă procesul.

Agachi. — Și ce'mă pasă? .. Eă nu mă 'nsor pentru banii Lucșiței... Mă 'nsor pentru brațele ei, pentru ochii ei, pentru nuri...

Coșcodan. — Doamne! ce 's bētrāniī, când li se aprind călcăile... Da gāndesce, unchiule.

Agachi. — Du-te la naiba și 'mă dă bună pace.

Coșcodan. — (în parte) A luat foc stogul de păle; nu 'l măi pot potoli.

SCENA XIII.

Agachi, Coșcodan, Barză; măi pe urmă Bombeanu.

Barză. — Cucoane, a venit d-nul Bombeanu, scii ăla care-a mâncat cu noi la *Hic*.

Agachi. — Poftesce 'l. (Barză esă).

Coșcodan. — (în parte, intrigat) Bombeanu?

Bombeanu. — (întrând) Domnilor...

Coșcodan. — (în parte) El e!... aî! aî! (se întoarce).

Agachi. — A! bine-aî venit prietene. Aî primit bi-
letul meu de invitare?

Bombeanu. — 'L-am primit cu mulțemire, și, pre-
cum veđi, m'am grăbit. (zărind portretul lui Coșcodan). Ce ved?

Coșcodan. — (în parte) Aî! aî!... m'a cunoscut.

Bombeanu. — Curios lucru!

Agachi. — Ce?

Bombeanu. — Cum se face de aî la d-ta în salon
figura astă pocită?

Agachi. — E portretul lui...

Bombeanu. — Lui Zarafopulos, cămătarul meu.

Agachi. — Zarafopulos? 24 la sută?

Bombeanu. — Tocmaî.

Coșcodan. — (în parte, ascunđându'si obrazul) Așî da bu-
curos un sfanț, sê fiî aîurea.

Agachi. — (uîmit) Zarafopulos!... A! înțeleg acum
pentru ce Moîsescu n'a voit nici o dată sê mi'l arate.
Figura astă pocită, precum ăici, ne-a exploatat pe-amên-
doî fără nici un pic de cuget.

Coșcodan. — (în parte) Cum? și unchiul meu se în-
prumuta din baniî mei?

Agachi. — (apropiindu-se de Coșcodan, încet) Nerușinatule!..
aî ajuns a fi și cămătar?

Coșcodan. — (întorcându-se, încet) Sê'ti spun, unchiule...

Bombeanu. — (zărindu'l) Eaca și originalul portretu-
lui... *Kir* Zarafopulos, adevêrat e că aî de gând sê
urci dobînda la 50 la sută?

Coșcodan. — Să vă spun... Nu credeți... În adevăr... mi s'a întâmplat câte o dată să oblig prietenii, împrumutându-i cu opt, cu zece la sută pe an...

Agachi. — Minciună.

Coșcodan. — Chiar cu 12...

Agachi. — Minciună.

Coșcodan. — Cu 15 cel mult; dar cu 24 nici o dată!... Moîsescu, blăstematul cel de Moîsescu, m'a compromitat, după cum înțeleg... Eu îi încred banii mei, și el se vede că 'i speculează în folosul lui... A! n'ași fi creșut că ar fi abusat astfel de nevinovăția mea.

Agachi. — Minciună! (încet către Coșcodan cu mânie) Ticălosule! Potlogarule! Îudă! 'Mî-e rușine să mă uit la tine. De ađi înainte să nu ăici cumva că 'mî ești nepot, că te stilcesc.

Coșcodan. — (încet) Unchiule...

Agachi. — Tac, că întru în păcat pe loc... Pên' în 5 minute să renunți la mâna Tincăi; auditu-m'aî?

Coșcodan. — Eu să perd ădestrea?... Nici o dată... Mai bine moartea!

Agachi. — (căutând la ornic) Acum sînt 4 și cincî; la 4 și zece, de nu'i fi următor poronciî mele, spun la toți istoria lui Zaratopulos Coșcodan.

Coșcodan. — (în parte) Am pățit-o!

Agachi. — Eaca Tinka cu maică-sa... Arată-te iscusit... Haît.

(Bombeanu se retrage în fund).

SCENA XIV.

Cei de'nainte, Fespezanca, Tinca.

Fespezanca. — Vestе bună!.. veste bună!.. Am câștigat procesul. (arată o hârtie.)

Coșcodan. — Câștigat? Bravo!.. Testamentul rămâne bun! Ce fericire!

Agachi. — (cu ornicul în mână) 4 și șapte!

Fespezanca. — 4 și șapte? Ce ne pasă?

Agachi. — Am o treabă importantă la 4 și 10.

D-nul Ghiță o cunoaște.

Coșcodan. — (încet) D'apoi a câștigat procesul, unchiule!..

Agachi. — (încet) Tocmai de-aceea, arată-te și mai iscusit.

Coșcodan. — Cucoană Lucsiță. . .

Fespezanca. — Ce este, Ghiță?

Coșcodan. — (în parte) Uf! cald e!

Agachi. — 4 și 8.

Coșcodan. — (rugându-se încet) Unchiulică. . .

Agachi. — 4 și 9.

Coșcodan. — Cucoană... Conștiința mea mă obligă, în acest minut solemn, să vă fac o destăinuire... (în parte) Uf! (tare) M'ați crezut negreșit un tîner cu minte și econom? . .

Fespezanca. — Negreșit.

Coșcodan. — (încet, cu desperare) Unchiulică.

Agachi. — 4 și 10 minute!

Coșcodan. — V'ați înșelat, cucoană... (îute) Sînt din protivă un cheltuitor, un destrămat. În loc să șed acasă ca un bătrîn, îmi petrec zilele și nopțile pe la birturi; mă împrumut cu bani în târg, de plătesc 18 și 24 la

sută și merg la bal masche! înbrăcat în costum de Mustafa Pașa.

Fespezanca și Tinca. — (indignate) O!..

Coșcodan. — Eată adevărul... astfel sunt!

Agachi. — Se împodobesce Coșcodanul.

Fespezanca. — Domnule Ghiță, purtarea d-tale în acest minut solemn merită o răsplată. Primesce dar înalta mea considerațiune; cât pentru Tinca, șterge-te pe buze.

Tinca. — Aud? Vrea să ȋică, ear rămân fată mare?

Agachi. — Ba nu, Tincă; nu te 'ngriji de asta... Eū 'ȋi-am găsit un barbat, care socot că 'ȋi-a plăcea mai mult de cât Zar... Coșcodan... Domnul Bombeanu, prietenul meū.

Tinca. — (cu bucurie) A!

Bombeanu. — (înaintând) Așī fi prea fericit, dac'ași merita favorul...

Agachi. — Audī Tincă... cere un favor tēnērul... primesce, sē se isprăvească comedia.

Tinca. — (coborînd ochiī) Cum a hotărī maică-mea.

Fespezanca. — Eū primesc cu bucurie.

Agachi. — Bravo... și mata Tincă?... ce ȋică?

Tinca. — Nu sciū de se cuvine.

Agachi. — Vrea să ȋică, nu primescī... fie...

Tinca. — (răpide) Ba primesc.

Fespezanca. — Ce te mai fasoleai dar?

Coșcodan. — (trăgēnd pe Agachi la o parte) Unchiule, mărturisesce că cu toate defectele mele, am contribuit mult la fericirea d-tale... te-am logodit c'o avere șucada...

Agachi. — Nu cumva vreī sē'ȋi plătesc comision?

Coșcodan. — Nu; dar însfârșit... mai târziu, după moartea d-tale, tot 'mă-a veni și mie ceva parte.

Agachi. — Tie?

Coșcodan. — Tot eu am să'ți fiu clironom, căci despre copii cred ce te-a ertat Dumnezeu.

Agachi. — Culcă-te pe-acea ureche. Purtarea ta m'a revoltat astfel, că, în ciuda ta, am de gând să las în urmă'mi o jumătate duzină de fluturi.

Coșcodan. — (în parte) Se laudă, unchiul, nu'i tocmai așa de... revoltat.

Barză. — (intrând) Poftim la masă.

Agachi. — Ura! și poftă bună!

Plăcerile 's paseri ușoare
Ce-aprindă a inimilor dor;
Omul prost le lasă să sbóre,
Ear eu le prind vesel din sbor.

Cu al meu pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și când paharul meu închin,

Ah! Ah! Ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, răul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu;

Căci ori care chin

Eu mi'l înec în vin.

Pluf!

Totî.

Glu, glu, glu, sufletul meu ride, etc.

(La finele cupletului, Agachi dă brațul Fespezancăi, Bombeanu dă brațul Tincăi și toți se îndreptă spre fund.)

(Cortina cade.)

ARVINTE ȘI PEPELEA

PERSOANE:

Arvinte, de 50 ani.

Pepelea, de 25 ani.

Mândica, nepoata lui Arvinte.

ARVINTE ȘI PEPELEA

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un sat din Moldova, în anul 1864.

Teatrul reprezintă o cameră de țeară cu o ușă în fund, altă ușă în dreapta; lângă dinsa, un cuțu mare în părete; în stânga fereastă; în fund un pat acoperit cu scoartă; alătura cu patul, un paravan prost; în mijloc, o masă de lemn cu două scaune.

SCENA I.

Pepelea. — (intră prin fund) Măndică ! Măndică !.. Unde ești? .. Unde te-ai ascuns? (merge spre ușa din dreapta, voinț s'o deschidă) Măndică !..

SCENA II.

Pepelea, Măndica (după ușă.)

Măndica. — Cine 'i acolo?

Pepelea. — Eă... Pepelea... ursitul tău, Măndică !

Eă, Pepelea din poveste,

Eă, Românul drăgălaș,

Cum n'a fost și nici nu este

Altu 'n sate și 'n oraș !

Eă, nepotul lui Păcală,
Care 'n oră ce timp și loc
Rid de prosti, rid de Tândală
Și de dracul îmi bat joc.

Multe fete după mine
Zacă pe coaste și oftez ;
Dar eă numai pentru tine
Inimăoara 'mă-o păstrez.

Mândica. — Tu ești, Pepeleo? .. Ce cați?

Pepelea. — Am venit să'ti spun că'mă ești drăguță
ca ochii din cap.

Mândica. — Așa se trăești?

Pepelea. — Să n'am parte de moșu-tă, giupănu
Arvinte, de 'ti spun gugoși... Da deschide ușa, Mândico,
să ne vedem la față.

Mândica. — Nu pot, că m'o închis moșu-meu cu cheia...

Pepelea. — Elei! .. și de ce te-o închis?

Mândica. — Ci că se nu mă fure Zmei.

Pepelea. — Mânca'l-ar Zmeoaicele, ghăuj afurisit!..
Și ce faci tu acolo singurică!

Mândica. — Cos!

Pepelea. — Rochița ta de nuntă?

Mândica. — Ba! .. antereu lui moș Arvinte...

Pepelea. — Ear' îl cărești? .. De când te știu,
altă nu faci... Mai dăunădi 'i-ai scos mânicile, ca să'i
puî spete.

Mândica. — Acum 'i-am scos spetele, ca să'i fac poale.

Pepelea. — Ha! ha! ha! .. O s'agăungă vestit în
țară antereu lui Arvinte, mânca'l-ar guzgani!

Mândica. — Pe cine? .. pe antereu?

Pepelea. — Ba! pe moșu-teu, că mare sgârcit îi!
Îi în stare să taie un fir de mălăi în opt...

Mândica. — (ride).

Pepelea. — Mândică! .. Știi una?

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Te-am cerut ieri dimineață la dînsu.

Mândica. — Elei! și ce 'ți-o răspuns?

Pepelea. — M'o trimes dracului pomană.

Mândica. — Da pentru ce?

Pepelea. — Ci că nu's de neam mare.

Mândica. — Auă!

Pepelea. — De-aceea am hotărit se 'i gioc una și bună...

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Ce m'a sfătui dracu.

(Se aude afară tușind și strănutând.)

Pepelea. — Eaca vine strigoiu.

Mândica. — Fugi iute, să nu te găsească aici!

Pepelea. — M'am dus... Să ne videm cu bine, Mândică! Pe unde să es, ca să nu mă 'ntêlnesc cu el? Ha! pe fereastă... dos la față. (sare pe fereastă, în timp ce Arvinte intră prin fund.)

SCENA III.

Arvinte (cu gîubea strenturoasă.)

U! hu, hu, hu! geru'î! (își suflă în pumnî) Bine dice, Romănu, că iearna n'o mănâncă lupu... Am fost să cum-

për un car de lemne; dar 'mă-o cerut cât dracu pe tată-seu, și n'am luat nici o dispicătură, ca să'i viu de hac celui cu lemn. . . (strănută) Na! că ear m'o prins gutunariu. U! hu, hu, hu!.. De 'mă-ar găti Mândica antereu, să pun ceva cald pe mine, că, dău, am înghețat... Hei! blagoslovită să fie vorba țiganului: „Maî bine două veri, de cât o iearnă.“

Banul se căscigă greū;
 Dar ușor se cheltuesce.
 Cine 'i prost și derbedeu
 Lesne 'n lume mofluzesce;
 Însă eu am bani și minte,
 Căci mă chîem jupân Arvinte.

(strănută.)

Într'un ceas bun!

Îearna vine, timpu 'i rece,
 Eū o las frumos de trece
 Și nu mă 'ncăldesc la foc...
 Mă 'ncăldesc sărind în loc...
 Astfel, eū, jupân Arvinte
 Sînt cu trupul tot ferbinte.

(Strănută). Ha!.. ean așa... și la anu cu bine!.. (își suflă nasul) Mândică!.. (se apropie de ușa din dreapta) Mândică!.. Nu răspunde, drăcoaica... Se vede că'i mînioasă c'am închis-o în odae... Apoi dă!.. cu fetele... vorba ceea... paza bună ferește primejdica ră... Dumneei, giupineasa Mândica, era în plecare să se dee în dragoste cu pușchiu cel de Pepelea... un târie brău, care 'și bate

gioc de toată lumea!... Atunci s'agîungă... (se depărtează de ușă) 'L-am întîlnit mai dîunăgî și 'i-am dîs s' 'mî vîndă casa asta, în care șed acu de doi anî... îi casa lui, hoțu! Cum așî face s' 'i-o îeū pe nimică?.. S' 'l port cu vorbe, că 'l-oîū însura cu Măndica, pînă ce-oîū mîntui târgu... ș'apoî, de spate și pe uș'afară. Ha!... eată 'l... ci că, cînd vorbești de lup, lupu cît cole!...

SCENA IV.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — Buna dimineața, gîupîne Arvinte!

Arvinte. — Ha! ha!... aî vinit, berbantule, ca s' sfîrșim tocmala pentru casă?

Pepelea. — Așa, gîupîne!

Arvinte. — Fie!... cu toate că n'am nevoie mare de bordeiū tîū... însă fiind c'am fost bun prietin cu tată-tîū...

Pepelea. — De-aceea aî vre s' 'mî îeî casa pe nimic?..

Arvinte. — Las' nu mai lehăi, după cum țî'î obi-ceiū!... Cît cei pe hardughiea asta?

Pepelea. — Cît dai d-ta?

Arvinte. — Cît s' 'țî dai? Casa 'î dărăpănată... are trebuință de meremet... streșina 'î putredă...

Pepelea. — Vra s' dîcē, nu 'țî place?

Arvinte. — S' ne 'nțelegem, fîtul meū... Eū pri-mesc s' fac o jîrtfă, cheltuind cu meremetu; însă bani

ce-oîu cheltui, să fie socotiți drept prețu casei... Te primești așa ?

Pepelea. — Bună tocmală!.. Dar' ceva adalmaș?

Arvinte. — O baniță de nuci uscate... hai; treacă de la mine; unde-o mers miea, meargă și suta...

Pepelea. — Bunătatea d-tale!.. însă un lucru strică...

Arvinte. — Care?

Pepelea. — Nu 'mî plac nucile!..

Arvinte. — Nu fii prost, măi!.. O baniță de nucî vechi, de șese ani... Nu scăpa chilipiriu din mână.

Pepelea. — Ba nu așa, giupâne!.. Almintire... Dă'mî pe Mândica adalmaș!.. Vrei?

Arvinte. — (în parte) Audî hitru!.. Să 'î dau bună-tate de fată, nouă nouă, pe-o hardughie veche...

Pepelea. — Ce dici, giupâne? Ne lovim cu târgu?

Arvinte. — Ți'î dragă fata, haîn?

Pepelea. — Dragă, de mor... 'Mî-o dai de nevestă?

Arvinte. — Om vide... om vide... Hai să facem zdelca mai ântei. (scoate hârtie și călămări din saltarul mesei)

Pepelea. — (în parte) Umblă cu mâța 'n sac, ghiu-jul... Aține-te Pepeleo!..

Arvinte. — Eaca tot ce trebuie pentru scris!.. Unde 'mî-am pus ochelarii?... (îi caută peste tot locul) Unde 'mî-am pus ochelarii?

Pepelea. — (ridînd) Nu 'î mai căta de geaba, giupâne!

Arvinte. — 'Î-ai găsit?

Pepelea. — Ce să 'î găsesc, că 'î ai pe nas.

Arvinte. — Oare?... Se vede că de mult ce-am strănutat...

Pepelea. — Aî prins orbu gănilor...

Arvinte. — Cine? eă?

Pepelea. — Ba! ochelari!

Arvinte. — (în parte) Ghidi, obraznic!... (tare) Pepelaș dragă, știî carte?

Pepelea. — Știă.

Arvinte. — (în parte) Păcat!... (tare) Facem zdelca?

Pepelea. — Facem!

Arvinte. — Prea frumos! Eaca scriă. (serie) „Să fie „știut, prin acest zapis de vecinică vîndare, că eă, Pe-
„pelea, am vîndut d-sale, giupânului Arvinte, casa mea
„ce-o am de la părinți și că am priimit toți banii...”

Pepelea. — Ce bani? N'am luat nici o para...

Arvinte. — Așa 'î forma, fētu meă! (serie) „și că
„am priimit toți banii, în galbină împărătești, cu zimți,
„fără ca să 'mă mai rămăie cuvînt de-a întoarce vr'o
„dată tocmala făcută.” (vorbind) Bun e așa?

Pepelea. — Bun!

Arvinte. — Vin' dar de iscălește!

Pepelea. — Bucuros! însă...

Arvinte. — Ce?

Pepelea. — Să veđi d-ta, giupăne! Bietu răposatu tată-meă, 'mă-a lăsat cu limbă de moarte, că de-a fi să 'mă vînd casa vr'o dată, să 'mă păstrez în stăpânire cuî ist mare din părete. (arată cuîl de lăngă ușa.)

Arvinte. — Ce vorbă 'î asta!...

Pepelea. — Poronca tatiî... n'am ce face!

Arvinte. — Ei! s'apoî?

Pepelea. — Apoi mai adaugă d-ta în zdelcă, ce 'ți-oîu' dice eă... scrie...

Arvinte. — Da bine, măi, la ce-a să 'ți folosească ție un cuiu în părete?

Pepelea. — La nimic... doar numai să am unde să 'mă anin căciula, când oîu' vini la d-ta.

Arvinte. — (în parte) Prostu'î sërmanu! (ride încet).

Pepelea. — Eî! scrii?

Arvinte. — Scriu, scriu... spune. (pufnesce de ris).

Pepelea. — (dictând) „D-lui, gîupănu Arvinte, se lea-gă cu gîurămēt de afurisenie... .

Arvinte. — (în parte) Gîurămēt!!... de afurisenie!!..

Pepelea. — (dictează) „să lase în stăpânirea me cuiu „cel mare din păretele din dreapta, fără ca d-lui să se „poată atinge de el, și fără ca să se înprotivească vr'o „dată, la orî ce așî vra eă să fac cu pomenitul cuiu.“ Aî scris?

Arvinte. — Am... Na! iscălește!

Pepelea. — Bucuros!... (îea condeîul) Dar' imî dai pe Măndica?

Arvinte. — 'Tî-o daă!... Pune'ți talpa găștei pe zdelcă.

Pepelea. — Ba nu! Chîam'o aici pe Măndica...

Arvinte. — N'aî încredere în mine?... Eă, om bē-trân, cu frica lui Dumnedēu... și care am fost prietin cu răposatul?..

Pepelea. — Eî, fie! dacă 'î așa... Eaca iscălesc.

Arvinte. — (ecsaminând hărtica) Minunat!... Aî o slo-

vă mai citeață chiar de cât a dascalului Pricochi din Podu-Iloae. (strânge hârtia în sin.)

Pepelea. — Acum, di Mândicăi să vie!

Arvinte. — Vrei numai de cât s'o ție?

Pepelea. — Vreă!

Arvinte. — Și ți'i dragă de tot?

Pepelea. — De tot!

Arvinte. — Fără șagă?

Pepelea. — Fără!

Arvinte. — Dacă 'i așa, adă mâna 'n coacă, să te duc la Mândica... (Iea pe Pepelea de mână și 'l duce spre ușa din fund) Da făgăduiești că 'i ține-o bine!

Pepelea. — Ca pe-o floare!

Arvinte. — Ei, aferim, fētu meu!.. Primește blagoslovenia me! (ajungând la ușa din fund) și să eși afară, hoțule! că 'ți rup ciolanele!..

Pepelea. — Ce-ai pățit, giupâne?

Arvinte. — A! pușchiule!.. ai chitit că 'ți-oîu da bunătate de fată, nouă nouă, în schimb pe-o hardughie veche ca bordeiu tău!.. Ai chitit să întri în neamuri, mojicule?.. Afară!..

Pepelea. — Așa ți'i povestea, gârbovitule?.. Ei! lasă, că eă ți's popa tău de-acu 'nainte... M'ai înșelat cu minciună, pên' ce m'ai pus la mână, șafer bătrân ce ești...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Am să 'ți fac dile fripte, ca să pome-nești de Pepelea, cât îi mai trăi!..

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Oîu eși dacă 'mî-a plăce... Am drept
să vii aici orî când... să 'mî pun căciula 'n cuiu, ș'am
să vii di și noapte... auđi tu, oftigosule? Ține-te bine
de-acu... atâta 'țî dic. (esse.)

SCENA V.

Arvinte și Măndica.

Arvinte. — (singur) Afară... Ghidi, tricolici neruși-
nat... să mă amenințe el c'a vini în casa me, cumpă-
rată cu banî bunî și pe șin?.. hoțu, eniceriu, cârjaliu!..
Brrr! imî curg sloiuri de ghiață pe spinare de mînie...
(merge de deschide ușa din stînga cu cheia) Măndică!

Măndica. — (din întru) Ce este?

Arvinte. — Gata 'î antereu?

Măndica. — Gata!

Arvinte. — Adă sê'l înbrac, doar m'oîu măi în-
căldi, c'am înghiecat (îea antereul și închide ear ușa) Ean sê
videm, bine'î cusut? (îl desvêlesce) 'Î-o scos spetele, de 'î-o
făcut poalele... Minunat!... Spetele 's de prisos... Nu
se vîd... Ean sê'l înbrac... (trece după paravan și'l înbracă).
Pepelea dracului... 'l-am pus la mînă. Atâta numai mă
îngrijesc... cuiu cel din părete... pare-mi-se că 'î un
cârcioc... (esse înbrăcat cu antereul) Îi dres cât se poate de
bine... și mă prinde... (înbracă gîubeoa) Eaca cuiu cel cu
pricina... dacă 'l-aș scoate din părete?.. Nu se poate,
că's legat cu giurămînt de afurisenie!... (se scarpînă în cap
cu ciudă) Măi, măi, măi... sê nu 'mî fi pus opinca, ber-

bantu cel de Pepelea?.. Ean să merg să mă sfătuesc cu popa Macovei din sat... El, om cu carte... știe multe... poate să mă deslege de giurământ... Hai! bunu'î Dumneđeă, meșter îi Arvinte. (își ȳea șapca și esse prin fund, în timp ce Pepelea întră pe fereastă).

SCENA VI.

Pepelea. — (la fereastă) Acasă 'î strigoiu?.. Ba eată'l că esă... (sare pe fereastă în casă) Hup și eă! (aduce o frânghie și o traistă plină cu rufe ude) 'Mă-am adus rufele spălate la fântăna din sat, ca să le anin în cuiul meă și să le întind în odae. (anină traista în cuiă; din traistă curge apă prin odae). Ean așa... Acu să 'ntind și frânghiea. (anină un capăt a frânghiei de cuiul cel mare din păretele din dreapta, ear cela-l-alt capăt îl leagă de alt cuiă ce se găsesce înfipt în păretele din fund, lângă ușa). Are să se cam sboșască giupănu Arvinte, d'apoi n'am ce 'î face... Cuiă 'î-al meă, și am drept de-a pune în el ce-oă vra... Eaca și frânghiea gata... Acu să'mă întind rufele... Ce-aud?... Par' că vine moroiu... Să vedeți haz acus! (stă lângă ușa din dreapta).

SCENA VII.

Pepelea și Arvinte.

Arvinte. — (pe pragul ușii din fund). N'am găsit pe părintele Macovei acasă... (când se între, se lovesce cu capul de frânghie, și 'î cade șapca și ochelarii). Carnaci! Ce 'î asta?

Pepelea. — Ține-te bine să nu dai răă!

Arvinte. — Tu ești, antihîrțule? Ce cați aici?

Pepelea. — Nu băga de samă, giupâne!.. Îmi întind rufele ca să se usuze.

Arvinte. — Ce face? Strențele tale în casa me... Da aici îi spălătorie?

Pepelea. — Nu știu eu... Cuîu meî...

Arvinte. — Cuîu teî, căpcăunule? (arătând cela-l-alt cuî din fund) Dar' aista tot al teî î? ha? Cum de-ai îndrăznit să te-atingi de el?

Pepelea. — Ascultă, giupâne!

Arvinte. — (furios) Eaca ascult, Pasvantoglu ce ești! (smuncesce frînghia din cuî și o asvêre afară). Da ce te socoîtu?... Să 'mî întindî frîngii pin casă, ca într'un șopron... să 'mî sparg capu la vîrsta me?... Afară, pehivanule!.. (îl împinge de spete).

Pepelea. — Nu pune mâna, că te afurisesc!

Arvinte. — Afurisi-te-ar Zarzavela, să nu te mai vîd în ochii mei!

Pepelea. — (resistînd pe pragul ușii din fund) Îmi dai pe Mîndica?

Arvinte. — Ean așteaptă să 'ți dau eu o Mîndică de corn peste cap. (apucă un băț; Pepelea fuge rișînd).

Pepelea. — Sus părinte, că se udă cărțile!

Arvinte. — Anaftima să fii!

SCENA VIII.

Arvinte. — (foarte necăjit) Breee!.. aista 'î Neaga!.. popa belea. (calcă în apa ce a curs prin casă) Da asta ce mai

este?... privește cum curge apă pin casă... să giurî c'o vîrsat Bahlui. Or să se facă broaște... (Iea o cărpă și șterge pe jos) Poftim!... vieață 'î asta? s'agîlung a șterge urmele lui Pepelea... Da de unde, Doamne eartă-mă, curge șiroiul... (zărind traista în cuiu) Eaca pozna... 'și-o aninat traista cu rufe ude în cuiu... Bat'e'l potopu, Fariseu, s'e'l bat'e. Cum 'i-aș arunca-o în uliță, de nu 'mî-ar fi nu știu cum de giurămînt... Părinții noștri dicea: „Cine 'și calcă giurămîntu, nu 'l primește pă-mîntu!“ și mă tem că nu 'mî-oîu afla loc pe ceea lume. (oftează) Hei, hei! răbdare, Arvinte fêtu meu, răbdare!... (merge la ușa din dreapta, o deschide și ȳice): Măndică!... adă o lumîinare, c'o însêrat de tot și începe a nu să măi videa. (Măndica îi dă o lumîinare de seû aprinsă), Noapte bună, fata mea, noapte bună!... Culcă-te, căci culcatu de vreme și scu-latu de dimineată e o dovadă de înȳelepȳune... Pri-vește, de pildă, găinile... Noapte bună!... (închide ușa cu cheia) Îmî vine să mă cule și eu... să dorm ca un stă-pân vecînic în căsuța lui. (merge de 'și drege patul din fund, a-șează perina și 'și pune un ghigilic) Oîu să mă culc înbrăcat cum sînt, doar' 'mî-a fi măi cald... Brrr!... geru'î... de cască și mătîle... (cască).

(Arie din *Fra-Diavolo*: „Allons ma femme, il faut dormir.“)

Eată ceasul de odihnă!

Oîu să dorm... să dorm în tihnă

(cască) În căsuța ast'... a mea.

Noapte bună, moș Arvinte,

Fă hor, hor, de-acu 'nainte

(cască) Fără grijă de belea.

Fă hor, hor și ear hor, hor,
În somn dulce și ușor.

(În timp ce cântă, se gătesce de culcat, se întinde pe pat înbrăcat în antereu, se acopere cu giubeoa, își trage o cergă pe de-asupra, își vîră capul în perină și începe a horăi).

SCENA IX.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (tresare).

Pepelea. — (bate mai tare).

Arvinte. — (se întoarce în pat cu fața la părete).

Pepelea. — (afară) Giupâne Arvinte!

Arvinte. — (deșteptându-se spăriet) Ha!... ce este?...
am visat că s'o spîndurat Pepelea 'n cuiu...

Pepelea. — Giupâne Arvinte!

Arvinte. — Cine 'î acolo?

Pepelea. — Eă, Pepelea!

Arvinte. — Ear? Ce cați noaptea, tricoliciule?

Pepelea. — Deschide'mî să ieă traista din cuiu!

Arvinte. — Bată-te pîrdalnicu, ș'aî agîunge în trais-
ta goală!... Auă! să mă trezască din bunătate de vis!

Pepelea. — Deschiăi ușa aă?

Arvinte. — Du-te naibe!

Pepelea. — Dă'mî drumu, că stric ușa... Am trea-
bă la cuiul meă.

Arvinte. — (sculându-se) Ei stăi, spîndura-te-ai în el!
(se scoală numai în antereu și merge de deschide ușa).

Pepelea. — Bine-am găsit, giupâne!

Arvinte. — Hai! Țe-ți degrabă strentește și piei, că răcesc!

Pepelea. — (luându-și traista) Eaca!... frumos antereu porți... Ean întoarce-te pușin... Ha, ha, ha!... n'are spete... antereu de spatariu!... cată să și asuđi în el, giupâne!

Arvinte. — Eși! nu lungi vorba.

Pepelea. — Ba nu, ȑeșu, când a face puț antereu, se'mi dai și mie unu de sēmēntă.

Arvinte. — Eși! ȑiți ȑic, obraznicule!

Pepelea. — ȑmȑi dai pe Măndica?

Arvinte. — Măndica? (scoate un papuc din picior) Na! Măndică, Strēmă-lemne ce ești!

Pepelea. — Par' că ești cȑofu cel din bortă, c'un papuc și c'o... (fuge rȑdēnd).

SCENA X.

Arvinte. — (ȑnchide ușa din fund cu zēvorul, apoi vine posomorȑt ȑn fața publiculuȑi și ȑice); Eeeȑ!... așă 'ȑ c'am pȑȑit-o? Care vra se ȑicē, am casă și nu 's stȑpȑn ȑntr'ȑnsa!... Așă 'ȑ cȑ 'mȑ-o ȑntors șurubu, pușchȑu cel de Pepelea? (ȑși dȑ tȑfȑ). Na! cap sēc... bostan fȑrȑ sȑmburȑ... Na, na!

Na tȑfȑ Arvinte,

Bētrȑn fȑrȑ mȑnte!

Un pușchȑu de nimicȑ

Te pȑnse de chicȑ.

Na tȑfȑ mȑșele,

Un țȑnc se te 'nșele!

Te-orȑ ride golanȑi,

Ba chȑar și curcanȑi!

Bree!... așa rușine de când sînt n'am pățit!... îmi vine s'e'mî calc giurămîntu... că doar n'oiu fi eu cel d'antei... Ba nu, Arvinte dragă... mai bine mergi de te culcă și rămăi cu sufletu curat... eaca mă duc... (merge de se pune în pat) I!... călduț îi și bine. (adoarme cîntînd încet):

Noapte bună, moș Arvinte,
Fă hor, hor, de-acu 'nainte!

(începe a horăi).

SCENA XI.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (urmează a dormi).

Pepelea. — Giupâne Arvinte!.. hei, giupâne Arvinte!

Arvinte. — (cu spasmuri prin somn) Nu lăsa, măi!... nu lăsa!... prinde'l!...

Pepelea. — N'auđi, somnorosule?

Arvinte. — (deșteptându-se) Na!... Ce'i? foc?

Pepelea. — Deschide ușa!

Arvinte. — Ear tu ești, hurezule?.. Ce vrei?

Pepelea. — Dă'mi drumu s'e'mî pun căciula 'n cuiu!

Arvinte. — Du-te pîrlei! (se întoarce la pîrete).

Pepelea. — Nu deschidî?.. Te afurisesc! Te faci că dormi?.. Ei! las' că'ti vin eu de hac!

Arvinte. — (visând) Frînghie... spîndurătoare... Nu... da ședî binișor, că mă gâdel... Zapis?... A!

Pepelea. — (deschide fereastra) Ba că se dîci... doarme,

povirnită... Acu 'î vremea s'e'mî întind rufele. (sare în odaie, trăgînd o frînghie lungă după el, și merge de leagă un capăt de cuiu, ceta-l-alt capăt e legat afară de un copac. Fereasta r'e'mîne deschisă).

Arvinte. — (dă semne că 'î este frig și se ghemuesce în așternut).

Pepelea. — S'e'mî întind bine frînghiea... așa... Acu s'e'mî spîndur averea... (îea traista de pe fereastă și anină rufe albe pe frînghie de-a lungul scenei) Eaca basmalele boeriului; eaca ștergarele boeriului; eaca naframa de vornicel de nuntă...

Arvinte. — (strînută).

Pepelea. — S'e'î fie de bine!

Arvinte. — Ce dracu, vine un vînt de cele muscălești... ear m'o prins gutunariu. (strînută).

Pepelea. — Pe brațe, și la mulți ani!

Arvinte. — Aud? (se întoarce) Pîi drace!... ce'mî vîdura ochi?... fereasta. 'î deschisă!... Ce bulendre's aiste?

Pepelea. — Ale mele!

Arvinte. — Tu! ear?... tu!... ale tale!

Pepelea. — Eă, ear eă, ale mele!

Arvinte. — Pe unde-ai întrat, potlogariule?

Pepelea. — Pe fereastă...

Arvinte. — Ș'ai lăsat-o deschisă în meș de iernă!

(se scoală iute).

Pepelea. — Nu cerca s'o închidă, că trece frînghiea!

Arvinte. — Ce frînghie?

Pepelea. — Asta cu rufele... Am legat un capăt de copacu vecinului.

Arvinte. — Breee!

Pepelea. — Precum ăci.

Arvinte. — Breee! care vra să dică, tu ești stăpân aici, și eu îs de haimana?

Pepelea. — Cetește zdelca... cea cu cuiul... știți?

Arvinte. — Ghidi, șuler viclean!

Pepelea. — N'o scoți în capăt cu mine, giupâne!.. din două, una: ori rupem zapisu de vîndare, ori îmi dai pe Mândica... Alege!.. (se depărtează spre ușa din dreapta).

Arvinte. — (în parte, pe gânduri) Să rup zapisu?.. nu 'mă vine la socoteală!.. să 'i dau pe Mândica?.. nu 'mă vine la *kerem*!.. Cum să fac?.. Dacăși găsi vr'un tertip ca să schimb zdelca, și să scot cuiu din ea... Dar' ce tertip?.. Hoțu de Pepelea îi cârciocar de frunte!.. doar numai să 'l înbêt, să 'i fur mințile... omu la chieft multe face... Minunată idee... Ea să cerc!..

Pepelea. — (în parte, observându-l) Oare ce mormoroșește ursu?

Arvinte. — (sculându-se) Pepelaș dragă!

Pepelea. — Aud, giupâne!

Arvinte. — Ție nu ți'i frig, fētu meu?

Pepelea. — Ba 'ncă cum frig!

Arvinte. — Apoi dar'... în loc de-a ne certa înpreună, n'ar fi mai nimerit să ne 'nțelegem ca doi oameni detreabă, încăldîndu-ne c'o stacană de vin? Ce dici tu, Pepelaș dragă?

Pepelea. — Dică că ai dreptate, giupâne! Dar unde să găsim vin la ceasu aista? Jidaniî sunt în sîrbători și crășma 'i închisă.

Arvinte. — Unde să găsim vin?.. Așteaptă... am

un puîu de Cotnariu, care face cu ochiul... (în parte) Am să 'l fac cuc! (Scoate de sub pat un ulcior și două pahare).

Pepelea. — (în parte) Are gând rău, digeratu!

Arvinte. — Eaca toîagu bătrâneților și nebuniea tinereților!... vin' cole la masă, să înneacă ura în ulcioru ista și să închier pace! (se aședă la masă și toarnă vin în pahare).

Pepelea. — Bucuros!

Arvinte. — Da nu închidem fereasta, fétu meu?

Pepelea. — Ba închidem, să nu ne zărească Luna.

Arvinte. — Luna? Ha, ha, ha!... Luna 'i o șirată bătrână... Multe vede, multe știe și tot spăsită se pare.

(Pepelea închide fereasta; apoi vine de se pune la masă în față cu Arvinte).

Pepelea. — Ei! giupâne! îmi dai pe Mândica?

Arvinte. — Nicî vorbă nu'î... dar' mai ântei să ciocnim câteva pahare!

Pepelea. — Să ciocnim, giupâne! Noroc, și într'un ceas bun.

Arvinte. — Amin! (bea) A!... bun îi.

Pepelea. — Bun... c'a fi din bute.

Arvinte. — Ce plătește miî și sute... Vedî tu, măi băiete!... omul căruia nu 'i place vinu, îi om rău... să fugî de el pên' la Odobestî!

Pepelea. — Ș'acolo să te oprești.

Arvinte. — Și să nu te mai urnești!... Eû unu când beû, îmi vine tot să cânt.

Pepelea. — Cântă, giupâne, că trebuie să fi avênd glas bun!

Arvinte. — Cum nu?... Am fost dascal la sfîntu Pantilimon. Ascultă! (ridică un pahar și cântă):

(Arie din: *Agachi Flutur*).

Când vinul curge în pahare,
 Când ochii vesel strălucesc,
 Inima'mî saltă și tresare
 De un fior dumneșcesc.

Rîdic un pahar

Plin, plin,

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eû mi'l înnec în vin.

Chiû!

(Chiue și bea).

(împreună).

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eû mi'l înnec în vin.

Chiû!

(Beû împreună).

Pepelea. — Merge la inimă, giupâne!

Arvinte. — Meargă sănătos, că eû nu 'î-oîu dice ho!

Pepelea. — (în parte) Pare-mi-se că se cârpește moșneagu!

Arvinte. — (cam amețit, în parte) Am sê 'l fac sê prindê prepelița de coadă. Las' pe mine!... Eû sînt Arvinte cel cu minte... Arvinte Crișu!

Pepelea. — Giupâne, știți una?

Arvinte. — Spune, băiete, spune, c'apoi 'ți-oîră răspunde!

Pepelea. — Să trăească moș Noe, cel care-o descoperit viea!

Arvinte. — Să trăească... dar'... tata Noe... să trăească!.. el o fost o dată Român... Ci că el avea în corabia sa vr'o dăce antale de Cotnariu de pe vremea lui Stefan-Vodă... Crișu el!.. Potopu îl boteza cu apă, el se boteza cu vin, de dimineață pîn' în sară... ean așa... (bea) Be și tu, măi Pepeleo!.. be, dă'i gât, că te lovesc cu ulcioru 'n cap!.. Ha, ha, ha!.. mare înțelept om mai era tata Noe! El dăcea așa: că numai trii lucruri pe lume sînt bune...

Pepelea. — Care, giupâne?

Arvinte. — Pânea cât de proaspătă, vinu cât de vechiu și nevasta cât de tînără... Crișu el!.. dăce antale de Cotnariu! Avere, măi... comoară, băiete...

Pepelea. — (prefăcîndu-se că 'i amețit) Hei! căci n'am fost și eu cu dînsu în corabie!..

Arvinte. — Ce-ai fi făcut, Pepelaș dragă?

Pepelea. — Eu?... 'l-ași fi dat huștîliuc în baltă pe moș Noe, ca să 'mî rămăie mie tot vinu!

Arvinte. — (beat) Eaca!.. bun!.. huștîliuc tată Noe, huștîliuc... ștîobile!.. s'o dus! (privesce în jos) Ean privește cum se duce 'n fund... s'o duuus!.. *parapanghelos*... ș'am rămas noi stăpâni pe corabie... (se scoală și șovășește) Măi, că tulburată 'i Marea! Nu mă ține picioarele. (se lovesc cu capul de rufe) Bate vîntul în pânze... de aceea... (cătră Pepelea) moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!..

Pepelea. — Ce 'î, nepoate?

Arvinte. — Așa se trăești... stringe'ți pânzele, că se pre clatină corabia! (se sprijină de Pepelea).

Pepelea. — Mergi de te razemă de-un catarg!

Arvinte. — Eaca... m'am răzemat... moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!

Pepelea. — Aud, nepoate!

Arvinte. — Cunoști pe Pepelea?

Pepelea. — Îl cunosc, îi un șiret de frunte!

Arvinte. — Șiret el, dar' eu și mai și... pune'ți în gând, moș Noe, că 'î-am întors un șurub... Ha, ha, ha!..

Pepelea. — Cum?

Arvinte. — 'Î-am luat casa pe nimică... ș'apoî mi ți 'l-am chefluit frumos, de-am prîfăcut zapisu cu cuiu...

Pepelea. — Cucuiū?... Unde ai cucuiū, nepoate?

Arvinte. — Eū?... cucuiū... (se pipăie) Nu se află... Eū știu una și bună... Are înscris? bine! n'are? și mai bine! Vorba ceea: Cărc Frangolea... huștiuliuc... s'o dus...

Pepelea. — Bietu Frangolea!

Arvinte. — Nu 'l mai căina... un blăstemat!... știu d-ta, moș Noe, că Frangolea 'mî-o cerut pe Mândica?

Pepelea. — O avut obraz?

Arvinte. — Ci că are un cuiū în păretele ista... spune'î sē 'și puie pofta 'n cuiū!... Ha, ha, ha!..

Pepelea. — 'Î-am spus-o de mult... dar' știî ce 'mî-o răspuns?

Arvinte. — Ba!

Pepelea. — 'Mî-o răspuns că are de gând sē se spîndure în cuiu lui, dacă nu 'î vei da pe Mândica.

Arvinte. — Spîndure-se sănătos!

Pepelea. — Ba, ferească sfîntul!... A ȳice lumea că îl-ai ucis d-ta, în casa d-tale,  i  i căde în criminal!

Arvinte. — (buimăcit) Criminal!

Pepelea. —    apoi, ha te în Ocnă.

Arvinte. — Ocnă!

Pepelea. —    apoi ha te în  streang...

Arvinte. — (cam trezindu-se)  n  streang? e ? ha t.

(r m ne  ncemenit).

Pepelea. — Nepoate, nepoate!

Arvinte. — Ce i?

Pepelea. — Ean prive te, colo, la p rete!... Eaca Pepelea... El   i preg te te la ul să se sp ndure... Nu lăsa!... (se depărtează de Arvinte  i merge de anină un la  în cu l din păretele din dreapta).

Arvinte. — (frec ndu- i ochii) Se sp ndur !... Cine se sp ndur ? Criminal! Ocnă!... (d  cu ochii de Pepelea) P iei drace! Eaca!... Ce dihanie  i acolo?... Mo  Noe?... Fran-goleo!... Pepeleo!...

Pepelea. — (l ng  cu ) Aud, cine mă chîamă?

Arvinte. — Tu e ti, Pepelaș? Ce faci acolo?

Pepelea. — Nu băga de samă!... M  sp ndur!

Arvinte. — (trezindu-se) Te sp n... te sp nd...?.. Nu face una ca asta, că te  i căi mai pe urmă!

Pepelea. — N'am grijă!

Arvinte. — Măi cre tine!.. da nu te-or îngropa!

Pepelea. — Pu in  m  pasă! (  i pune la ul în g t.)

Arvinte. — Da mă bag  pe mine în belea... Merg   ncalte de te sp ndur  aiurea... nu în casa mea!

Pepelea. — Ba... aici îmi vine la socoteală... în cuiul meu... Rămâi sănătos, giupâne!

Arvinte. — Da stăi, măi, nebunule!

Pepelea. — Să ne videm cu bine în căldarea lui Scaraoțchi!

Arvinte. — (oțărindu-se) Căldarea cea cu smoală clo-cotită!... Brrr! Nu da drumu lațului, pehlivanule... Spune, ce vrei?

Pepelea. — (cu glas slab) Îmi dai pe Mândica?

Arvinte. — Pe Mândica?

Pepelea. — Răspunde, că mă duc pe ceea lume.

Arvinte. — Stăi, nu muri, că 'ți-o dau!

Pepelea. — Chiam'o aici dar'!

Arvinte. — Eaca o chîem, o chîem... Mândico! Mândico! (în parte) Batě'l crucea, antihîrț. (tare) Mândico! Mândico!...

SCENA XII.

Arvinte, Pepelea, Mândica.

Mândica. — (de după ușă) Ce este, moșule?

Arvinte. — Vin' ăute, că se spîndură Pepelea de doru tău!

Mândica. — Vai de mine!... Pepeleo!

Pepelea. — Aud, Mândică!

Mândica. — Dacă mă iubești, nu te ucide!

Pepelea. — Fie!... dar' vin' aici să ne logodim!

Mândica. — Nu pot vini, că 's disbrăcată.

Pepelea. — Apoi dă inelu tău p'ntre ușă, și pri-mește pe-a meu.

Mândica. — Na-ți'l!

Pepelea. — Grupâne Arvinte, deschide ușa și 'mă adă inelu!

Arvinte. — Eă să ți'l aduc?

Pepelea. — Iute, iute, că strîng lațu!

Arvinte. — (deschidînd ușa, în parte) Ce i 'l-aș strînge eă însumi, de nu 'mă-ar fi teamă!

Pepelea. — (mergînd la ușă) Mândico, na inelu meu.
(îi dă inelul p'ntre ușă și ȳea inelul Măndicăi.)

Mândica. — Ține și tu pe-a meu!

Pepelea. — Noroc bun! Logodna 'i făcută... de-acu, moș Arvinte, să te vîd c'o claie de nepoței.

Arvinte. — Pepeli ca tine? Mă ferească Dumnedău!

Pepelea. — Ean las', moș Arvinte!.. nu mai fii su-părat, că după ce m'oîu însura, prifac zapisu cum 'ți-o plăce... Acu hai să mai tragem o dușcă în sănătatea Măndicăi.

Arvinte. — Fie, fētu meu!.. de-acu noroc și veselie!

(ȳea un pahar cu vin și chiuie.)

Vieța se trece cu grăbire,
Anii cei tineri se strecor;
Dar' eă nu simt nici o măhnire,
Căci mă țin tot pe urma lor.

Cu al meu pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

etc. etc. etc.

(împreună).

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

etc. etc. etc.

(Ciocnescă împreună paharele și chiuesc).

(Cortina cade.)

MILLO DIRECTOR

Donna Lisa
Cupola

PERSOANE:

Millo, director al teatrului național.

Nenea Naie.

Lucșița, soția lui Naie.

Lina, fiica lor.

Tachi.

Serviescu.

Ciupici.

Ion, servul lui Naie.

MILLO DIRECTOR

SÉŬ

MANIEA POSTURILOR

COMEDIE CU CÂNTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un oraș de provincie din Valahiea, la anul 1864.

Teatrul represintă un salon bine mobilat; o ușă în fund; două uși laterale, în dreapta piano; în stânga, un gheridon, canapea și jêlturi.

SCENA I.

Lucsița (pe canape), **Tachi**, **Lina** (la piano.)

Lucsița. — Tăchiță!..

Tachi. — (viind ȳute de lângă piano) Aud, doamna mea!

Lucsița. — Fost-ai pe la croitorul meũ, ca să'ĩ spuĩ sē'mĩ aducē mantela cea de drum?

Tachi. — Am fost; trebue sē vie croitorul numai de cāt!

Lucsița. — Și la cismar, pentru botinele mele cele blănite?

Tachi. — Și la cismar!

Lucșița. — Și la caretaș?

Tachi. — Și la el!... Căleasca e gata; mai are nevoie numai de un resor, de câteva sbanțuri și de mai multe șuruburi.

Lucșița. — Prea bine! Dar' la capitanul de poștă trecut-ai?

Tachi. — Caii vor fi mâine pănă 'n diuă în curte... cai de cei noi... Zmei!

Lucșița. — (sculându-se) Bravo! ești un tânău neprețuit pentru comisioane!

Tachi. — (căutând pe furiș la Lina) Numai pentru comisioane?

Lucșița. — Omă vedea mai pe urmă la ce ai mai putea fi bun... O! Tăchiță, când gândesc că am să merg la București, ca să'mi petrec iarna, nu mă ține locul de bucurie... îmi vine tot să cânt și să joc... dar' tu Lină?

Lina. — (sculându-se de la piano) Și eă, mămă... Dar' d-tă, domnule Tachi?

Tachi. — Eă și măi mult, domnișoară, căci 'mă-ai permis să vă întovărășesc.

Lucșița. — Dar... ne' face comisioane în București?

Tachi. — (în parte) Ear'?

Lina. — Și 'i fi cavalerul nostru pe la grădină, pe la teatru, pe la baluri.

Lucșița. — (esaltată) Baluri, teatru, grădină!... eacă vieată împărătească; dar' nu ca în orașele astea de provincie, unde spiritul lăngedesc într'o atmosferă uricîoasă ce usucă inima ca un sbârcîog... o! București! București!

(Arie nouă :)

O! București
 Cu magic nume!
 Ai fost și ești
 Unic pe lume!
 De plăceri, deș,
 Ești o comoară
 Și gândul meu
 La tine zboară!
 Unii tot spun
 Că pe căldură
 N'ai miros bun...
 Da 's rei de gură;
 Alții bîrfesc
 Că 'n sin la tine
 Mulți nebunesc,
 Cîntînd ca mine...

(împreună.)

O! București
 Cu magic nume!
 etc. etc. etc.

SCENA II.

Cei de'nainte, Serviescu (vine pe ușa din fund.)

Serviescu. — *Servus* și plecăciune!

Lucșița. — A!... Domnule Serviescu... poftim!

Serviescu. — Vă aduc, doamna mea, dragă cucoană,
 o veste importantă!

Lucșița. — Care?

Serviescu. — Acasă e nenea Naie?

Lucsița. — Ba nu, barbatu meu a eșit!... dar' ce veste?

Serviescu. — O veste colosală!... Și unde s'a dus nenea Naie?

Lucsița. — S'a dus la biuroul poștei, ca să caute scrisori de la arendașul moșiei noastre! Dar' diseși că ai o veste?..

Serviescu. — Piramidală!... Tot pleacă mâne la București nenea Naie?

Lucsița. — Tot... plecăm cu toții... dar' vestea, vestea?

Serviescu. — Gigantescă și urieașă!

Tachi. — Importantă, colosală, piramidală... spune-o astăzi!

Serviescu. — A! domnule Tachi, aci ai fost?.. nu te zărisem... *Servus* și plecăciune, vere!

Tachi. — Te-a fi orbit vestea cea mare.

Serviescu. — (căutând la Lina) Ba nu, mă orbiră rațele brilante și strălucitoare ce esă din ochii domnișoarei Lina!

Lina. — (ridând) Pune ochelari, domnul meu!

Serviescu. — Ah!.. dacă 'mă-ași pune geamuri, ași fi lipsit de fericitatea și de fericirea...

Lucsița. — (cu nerăbdare) Ești nesuferit!... Spune-mi vestea, că stați pe cărbuni!

Serviescu. — Ha, eaca... Stați să 'mă-o aduc aminte!.. Închipuiți-vă, că... am uitat-o!

Lucsița. — Tronc!

(Toți stau grămadă pe lângă Serviescu, aprinși de curiozitate.)

SCENA III.

Cei de'nainte, Ciupici (grav și misterios, se apropie în tăină,)

Ciupici. — (cu glas adânc) *Umilissimus!*

Lucșița. — (spărietă) A!

Lina. — (tresărind) A!

Lucșița. — M'ai sperieat, domnule *Ciupici*, cu glasul d-tale!

Ciupici. — *Pardon*, doamna mea!.. Vă aduceam o novelă.

Lucșița. — Și dumneata?

Ciupici. — (căutând înpregătur, cu sfileală) O novelă colosală!

Serviescu. — Ca a mea?

Ciupici. — (după ce a ascultat pe la uși) Piramidală!

Tachi. — Și gigantescă... o scim!

Ciupici. — O sciți?... Apoi dar' mă duc s'o spun aiurea... (se închină) *Umilissimus!*

Lucșița. — Ea stăi, omule, și spune ađi, că'mi vine să țiip!

Ciupici. — Bine... dați 'mi toată atențiunea, că încep!

Serviescu. — Stăi! nu deschide gura! 'mi-o aduc aminte acu... Eaca... Am întelnit mai dinioarea un servitor de la masa șefului de biurou a prefecturei, care 'mi-a spus în tăină, că a aflat de la un amic și prieten al lui ce'i întrebuințat la telegraf, că... ce, Doamne eartă-mă, 'mi-a spus că 'i-a spus?... (caută să'si aducă aminte.)

Lucșița. — Ear' ai uitat?

Cîpici. — Că o depeșă de la București anunță prefectului, ca să prepare recepțiune directorului Ministeriului de interne, care trece la Craiova în revisiune.

Lucșița. — Directorul?

Tachi. — Ministeriului de interne?

Lucșița. — Și n'ai aflat unde i s'a pregătit gazda?

Cîpici. — Nu! însă cred că d-voastră avînd casa cea mai confortabilă din oraș, veți fi invitată, certamente, a'l primi.

Lucșița. — Așa s'ar cuveni, pentru că câți miniștri și directori, tot noi 'i-amă găzduită! Astă dată însă 'mă-e teamă că prefectul...

Serviescu. — Oare? Nu sînteți bine împreună?

Lucșița. — Nu prea!.. Cucoana d-sale pretinde să 'i fac eă vizită măi întăi, în contra tuturor regulelor etichetei... dar' de-oă sci că o prinde gălbinaea de cîudă... nu m'oă duce!

Serviescu. — Să nu vă duceți... măi bine să trăiți fie care cuc de-o parte... Ce dracu! filotimiea 'i filotimie și amorul propriu e amor-propriu...

Lucșița. — Nu'i așa?

Serviescu. — Așa!.. Cu toate aceste imă pare reu că nu trage aci în gazdă directorul, pentru că ași fi avut de adresat o petițiune de jalbă.

Lucșița. — Aă vre un proces?

Serviescu. — Ba... am măi multe, dar' nu mă îngrijesc de ele! Am ambiție să fiu funcționar în slujbă.

Cîpici. — Și eă am ambițiune de funcțiune!

Lucșița. — Și barbatu meă are aceeași ambiți...

Cîpici. — une... Minunat!.. vrea să dică, tot orașul vrea să fie înpiegat. (vorbescă încet împreună.)

Lina. — (încet lui Tachi) Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eu, domnișoară, nu înțeleg o asemenea proastă și ridiculă ambiție... Doresc ca Guvernul să aibă nevoie de mine, ear nu eu de Guvern, și astfel ar trebui să cugete toți Români!

Serviescu. — Cum amă face oare, ca să aducem pe directorul aci?

Lucșița. — Știi una?... Răpede-te la capitanul de poștă și așteaptă acolo, pînă a sosi directorul, și...

Serviescu. — Destul, am înțeles... s'îi spun că i s'a gătit gazda la d-ta de cătră domnul prefect.

Cîpici. — Perfect!

Serviescu. — Cum perfect? prefect!.. N'are a face una cu alta!

Lucșița. — Să te vîd Serviescule de ești meșter!

Serviescu. — Las' pe mine; cînd e de jucat feste perfectului... sînt unic!

Lucșița. — Du-te dar', nu perde vreme!

Serviescu. — M'am dus... *Servus* cu plecăciune...
Ha ha ha... (ese prin fund.)

Cîpici. — Admirabil!

Lucșița. — De-a veni directorul aci, 'l-omă ruga să ne recomande Ministrului, după obicei... și vorba ceea: bunu'î Dumneđu! meșter e...

Cîpici. — Sublim!

Lucșița. — Trebuie dar' să 'l primim mai cu deosebire... Tachi! aleargă prin oraș de găsește taraful de

Ministerul Învățămîntului Public

BIBLIOTECĂ CENTRALĂ

UNIVERSITATEA

BUCUREȘTI

lăntari, și d-ta, domnule Ciupici, mergi la cofetărie de'mi
adă vr'o două ocale de bonboane.

Tachi. — Bucuros!

Ciupici. — *Umilissimus!*

(Împreună).

Domnul director aice vine,
Haideți degrabă să ne gătim,
În casa noastră primindu'l bine,
A lui favoare să dobîndim!

(Tachi și Ciupici esă prin fund.)

SCENA IV.

Lucșița, Lina; mai pe urmă Ion.

Lucșița. — Acum Lină, hai ție, să facem tualeta,
ca să arătăm bucuresceanului că și noi, provincialii, scim
să ne gătim după modă!

Lina. — Bine, maman!

Lucșița. — Și cine scie?... Dac' a fi directorul ne-
însurat, poate că... de ce nu?... Tu ești tânăra... nu
seamenă tătâne-teu...

Lina. — Maman... d'apoi Tachi?...

Lucșița. — Tachi, Tachi... nu ție... e bun tânăra,
are calitățile lui... face bine comisioanele, dar' nu are
nici o poziție în lume, nu e nici într'un post; când di-
rectorul e... coșcogea director.

Lina. — Așa este, maman... însă...

Lucșița. — Însă, ne însă... așa 'i cum ție eu. (strigă)
Ioane! Ioane! (bate în palme.)

Ion. — (ese din dreapta) Aud, cucoană!

Lucsița. — Să dai poroncă bucatarului să gătească bucate franțuzesci cu *blanc-mangée*, și tu pune masa... A! cere la jupâneasa să 'ți dea față de masă și șervete curate.

Ion. — Apoi de-abia cinci zile de când am pus șervete noi!

Lucsița. — Nu face nimica... astăzi avem un director!... A! să nu uîți ca să așezi în mijlocul mesei turnul Malacovului cel de migdale amare!

Ion. — Aud, cucoană! (în parte) De șese luni de când slujesce turnul Malacovului și nime nu 'l încolțesce... imi vine să 'i trag eu un asalt.

Lucsița. — Dusu-te-ai adî?

Ion. — (eșind) Aud, cucoană!... Îi trag!

Lucsița. — Oh!... toate mulțemirile imi vinu de-o dată... par' că am prins aripă ca să sbor la București! (cântă) O! București cu magic nume...

SCENA V.

Lucsița, Lina, Naie.

Naie. — (afară, furios) Fire-ar a naîbeî!

Lucsița. — Ce s'aude?..

Lina. — Vine papa!

Naie. — (întrând prin fund cu o scrisoare deschisă în mână) Îneca'l-ar maslinele care le mănâncă, arendașul dracului!

Lucsița. — Da ce este, frate?

Naie. — Ce este, ean ascultă ce 'mî scrie grecul în limba lui. (citesce):

„Cu plecașune ma încino la dimiata, cocoane Naie. „Chito pentru chisto mosiei dimitale a sfintolo Dimitri, „si mi ertașo, che nu amo niși frinta, fiindo che am „traso primezdia *simandicosa*... Destulo che s'a aprinso „un clae de grio, 'l-am stinso; destulo che s'a aprinso „alta clae tot de sacară, ear 'l-am stinso... *Ma* a arso „bordeio de la aria... M'a ferito Dimneșeo de vinto, che „me afanisemo. Chito pentru mosia dimitale, Gusganesti, „si mi ertași, che nu potō si țino mai multo la dimiaei, „che a venito lezea riurala, che mi a luato boerescu, „che m'a afanisito... *Lipon*, spun la dimiata *ritos*, che „de astași nu mi erta intereso si filotimiea se mai fiu „arendasi la dimiata, *ma* tot remuno supuso sluga di- „mitale. Ma închino cu plecașune.

Agamemnon Trufandas.“

Lucșița. — (după ce a ascultat, dând semne de mirare și de furie) Ce ăice grecu? Ce ăice? că lasă moșiea?

Naie. — O lasă!.. Eei! așa 'i c'am pățit-o? Ce fac eū de-acum? Am rămas fără' de venituri!.. *to pro-copsamen*, cum ăice *chir* Trufanda.

Lucșița. — Caută'ți alt arendaș!

Naie. — Altul?... pe care?... Unde 'i, sē 'l bag în sin, dac'ar încăpea de urechi... Astădi toți arendași se aținū ca la potică și te chitescū cu legea rurală ca cu o *șugana*... Eei!.. Ce ne mai facem de Pasci, de unde cheltuim?... De unde ne înbrăcăm? De unde ne hră-

nim?... Cu ce ne ținem caifetul?... Cu ce mergem la Bucuresci?

Lucșița. — Cum? sē nu mergem nici la Bucuresci?..

Naie. — Ba nu!... pune'ți pofta 'n cuiū despre voiaj și petreceri!... Trebuie sē ne închidem în casă, sē nu mai primim pe nime, și sē trăim cu cea mai mare economie.

Lucșița. — (apucând-o istericale) Ah! ah!

Lina. — Maman...

Naie. — Na, și altă belea acum... a apucat-o *istericale*!... Lucșițo, vină'ți în simțiri!

Lucșița. — Ah! ah!

Naie. — Lucșițo, sē mă veđi pe năsălii...

Lucșița. — (trezindu-se, furioasă) Sē mă las de Bucuresci! (umbliă rapide pe scenă) o dată cu capul! de-oîū sci că m'oîū duce pe jos val vêtej pēn' în capitală... Nu vreū sē 'mī petrec iearna aci... nu vreū!... 'Mī-am gătit toate tualetele... orașul întreg scie că ne pornim mâne... Ce-or dice când or afla că ne-amū lăsatū de voiaj... or ride de noi... Prefectorița sē riđe de mine?... Nu vreū, nu vreū, nu vreū!... (cade obosită pe canape.)

Naie. — Lucșițo, sufletul meū! înțeleg că nu vreī, dar' dacă nu 's mijloace... ce sē facem?... trebuie răbdare, fata mea!

Lucșița. — (plângēnd) Răbdare!... de ęece ani de când tot rabd, și când era sē 'mī înplinesc visul, sē mă vēd de-o dată osânditā a ęice adio la mulțemirile ce'mī făęăduīa!... Ah!... simt c'am sē mor de durerea asta!

Lina. — (plângēnd) Maman...

Naie. — Ba, ferească Dumnezeu, să nu mori, că... mor și eu, pe lega mea. (își suflă nasul.)

Lucșița.

(Arie: *Adio, remăi ferice.*)

Adio, vis de plăcere,
Vis frumos și desmerdat,
În cumplită, grea durere
Sufletu'mi s'a deșteptat!
Ah! de-acum fără încetare
Am să plâng și să suspin,
Am să gust dîle amare
Fără nici un minut lin!

(Stă cufundată în tristeță.)

Naie. — Lucșițo, nu te despera, că voii face toate chipurile să te duc la București, de-a fi chiar să 'mă vînd moșia pe nimica... Oii cere o slujbă în capitală... M'oi alege deputat...

Lucșița. — O slujbă?

Naie. — Dar!.. Am scris de mult la un prieten din București ca să intrigarisească...

Lucșița. — (însiprată) O slujbă?... Dar... trebuie numai de cât s'o capeți... Directorul Ministerului de interne vine aci la gazdă... și printr'însul...

Naie. — Ce spuî?... Direct... Minist... cînd?... de unde?... cum?

Lucșița. — Îl așteptăm să cadă dintr'un moment în altul...

Naie. — Dar' cum?... ce fel?... cine v'a spus... de unde și pînă unde?..

(Se aude afară răcnete de surugii.)

SCENA VII.

Serviescu, Millo.

Serviescu. — (în parte) Am să profit de momentul acest favorabil ca să 'î cer prefectura... Eată'l... Pof-tim, domnule director, poftim!

Millo. — (întrând prin fund) Mulțumesc, domnul meu! Dumnevoastră sunteți stăpânul casei?

Serviescu. — Ba nu, domnule director!... Nenea Naie cu soția sa, doamna Lucșița și cu fiica lor, domnișoara Lina... un ânger!... au să vie în curând... Acum își pregătesc o tualetă potrivită și conformă cu rangul d-voastră.

Millo. — Conformă cu rangul meu? (în parte) Ce rang? (tare) Dar', mă rog, să mă onorați și cu numele d-voastră, domnul meu. Amabilitatea cu care m'ați oprit în drum ca să mă aduceți aici în gazdă, mă face a dori ca să vă cunosc mai de aproape.

Serviescu. — E multă cinste și onoare pentru mine... Eu sunt Ghiță Serviescu, om și prieten a casei.

Millo. — Ghiță?

Serviescu. — (închinându-se) Serviescu, fost membru la tribunalul judecătorei; (oftând) însă astăzi în dispo-nibilitate!

Millo. — Serviescu?... Serviescu... Pare că nu'mi e necunoscut numele d-voastră... Nu aveți cumva un frate la București?

Serviescu. — Nu, domnule director, am fost unic și singur la părinți... născut în 7 luni.

Millo. — Poate vr'un nepot?

Serviescu. — Nicî... m'a ferit Dumnezeu de salba dracului... Dar' pentru ce mă întrebați?..

Millo. — Pentru c'am cunoscut un actor la Bucuresci care se numea... Felendreș.

Serviescu. — Nu 'mî e neam... eu sînt orfan, fără părinți, și nu am alte rude de cât Patriea, și alt părinte de cât Guvernul.

Millo. — Îl fericesc, domnul meu, că are asemenea copii.

Serviescu. — Bunătatea dumnevoastră, domnule director... însă cu toate aceste mă văd abandonat, și pot dice chiar... părăsit, depărtat de scena poli...

Millo. — Păcat!... (în parte) Ar fi bun de actor.

Serviescu. — Și aceasta mă *sagrină*, și chiar mă... măhnesce, cu atât mai mult, că... fără modestie, mă simt vrednic și demn de orî ce rol în sinul Patriei mele.

Millo. — (în parte) Nu cumva ași putea să'l angagez în trupa mea?... (tare) Domnule Serviescu, pre cât înțeleg, ai dori să mergi la Bucuresci!

Serviescu. — Cum nu, domnule director!... ăsta'î visul de aur a tuturor provincialilor din district!

Millo. — Ai voi să joci un rol și d-ta pe scenă?..

Serviescu. — Ba și mai multe... dacă s'ar putea!

Millo. — Prea bine!... Aveți bunătate dar' a'mî răspunde... știți ceti și scrie?

Serviescu. — (cam atins) Întrebarea e cam curioasă... domnule director... Vă spuseîu mai adinioarea c'am fost membru la tribunalul judecătoriei...

Millo. — *Pardon*... o uitasem...

Serviescu. — (în parte) E mucalit directorul.

Millo. — (în parte) Ar fi bun de jucat rolul de amarez... cam naiv. (tare) Domnul meu!... încă o întrebare... Fost-ai înamorat vr'o dată?

Serviescu. — (în parte) E mucalit! (tare) Am fost de mai multe ori, de vreme ce mă siliți să mă spovedesc și să'mi fac confesiunea.

Millo. — Însă înamorat... coea... nu...

Serviescu. — Din talpă pîn' în creștet... Am făcut și stihuri în versuri.

Millo. — Deu? Nu ai avea bunătate să mi le reciteți?

Serviescu. — Bucuros, domnule director... nu am nimic a vă refusa. Ascultați!... Stiturile mele sîntă jumătate romănesci și jumătate grecesci.

Millo. — Așa?... Se vede că sînteți elin desevisit?

Serviescu. — Am învățat la dascalul Gaitani, cel care bătea la falangă.

Millo. — Sciū! Îi învăța pe băeți din talpă!... Di, domnule!

Serviescu. — (recitează cu pretenție) „*Săgeata amorului său copacul raifului.*“

Ἀναστεναγμοῦ τὸ πλήθος, τὸ πικρόν μου τὸ ἀμόρ,¹⁾

Tu ești singur, numai unul, dulce pricinuitor.

Ἐξ ἀρχῆς 'στο σιῆθος μ' ἤλθεν ἡ σαίτα, ἡ χρησὴ,²⁾

Ai trimis să mă omoare ori și unde m'a găsi.

Δένδρου τοῦ ἐν παραδείσῳ μορφὴν φέρεις καθαρός,³⁾

Eū îți sînt cu hotărîre robul cel prea credincios.

1) A oftărilor multime, amarul meu amor, — 2) Din început la pept m'a venit săgeata cea de aur, — 3) Tu porți chipul cel mai curat al pomului din raîu.

Millo. — Și cele-l-alte... Minunat!... (în parte) De n'a cere leafă mare, îl angagez.

Serviescu. — (căutând să-și aducă aminte urma) Nu'mi mai aduc aminte cele-l-alte!

Millo. — Nu 'i trebuință.

Serviescu. — Păcat... că mai sîntu vr'o nouă-deci tot astfel!

Millo. — În doi perî?... E de prisos să vă mai os-teniți... V'am judecat îndestul după cele ce 'mî-ați re-citat, și cred că ne vom putea înțelege ușor împreună.

Serviescu. — A! domnule director... nu vă pot es-prima gratitudinea recunoscinții mele... (în parte) Am că-pătat prefectura!

Millo. — Dar' mult se mai înpodobesc stăpânii casei.

Serviescu. — Dacă poronciți, mă duc să'i aduc!

Millo. — Sînt nerăbdător să le mulțumesc de os-pitalitate.

Serviescu. — Merg să le pun ecsecuție... Ah! dom-nule director... în d-ta stă nu numai toată sperarea mea, dar' pot dice chiar și toată nădejdea. (ese prin stân-ga, în parte) Haid'?.. is prefect!

SCENA VIII.

Millo (scoțînd un portofoliu mic).

De grabă să 'l înscriu între numărul actorilor mei... (scriind) Domnul Ghiță Serviescu, rol de amarez naiv, adi-că... prostuț... leafă cinci-spre-dece galbini pe lună... Am plecat din București ca să'mi completez trupa în

provinție; căci am luat ear' direcția pe trei ani, și doresc s'aduc mulțemire publicului.

Sânt director și doresc
Publicul s'îl mulțemes,
Nu prin drame sbuciumate
Cu țipete răgușate,
Dar' prin bune comedii,
Cântece de veselii,
Care facă a da uitării
Negurile supărării.

Sânt director și voiesc
Actorî bunî să întrunesc,
Ear' pe Muza teatrală
Să o vîd națională,
Cu ochî dulci, fermecători,
Cu dinți albi și mușcători,
Cu florî mîndre pe cosite
Și cu risuri pe gurițe.

SCENA IX.

Millo, Ciupici (între misterios, aducînd un cornet de bomboane).

Ciupici. — (în parte) Eată'l! (se apropie nevădînt) Domnul meu!... am onoare...

Millo. — (tresărind) Ha?

Ciupici. — A vă saluta cu cea mai profundă considerațiune.

Millo. — Domnule!... (în parte) Cine să fie barza astă neagră?

Ciupici. — Domnule direptore, mă felicit că vă gă-

sesc disponibil, căci am să vă confes un ce misterios și... oribil! (merge de caută pe la uși).

Millo. — (îngrijit) Eaca! ce are de caută pe la uși ca un trezător de melodrame?

Ciupici. — (apropiindu-se posomorît) Domnul meu! nu mă cunoașteți?

Millo. — Nu!

Ciupici. — Eu sunt cetățeanul Stanciu Ciupici, al d-voastre devotat *serb*.

Millo. — Ciupici!.. D-voastră sunteți celebrul Ciupici?

Ciupici. — Eu, domnul meu! Ați auditu negreșit vorbind de mine?

Millo. — Ba... nici o dată!

Ciupici. — Mă mir, căci eu sunt cel d'ântei care am aclamat cu entusiasm ziua de 5 și 24 Ghenar; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu frenesie Unirea țărilor sorori; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu convicțiune și exclamațiune proclamațiunea constituțiunii; eu am fost cel d'ântei care am aclamat ziua de 2 Maiu!

Millo. — Și unde le-ați făcut toate acestea, domnule?

Ciupici. — Aci! Am dat probele cele mai necontestabile de profundul meu devotament cătră noul regim; dar' nu's destule atâtea! Vroiesc astăzi să probez Guvernului că nu are alt partiđan mai călduros de cât Stanciu Ciupici! (în taînă) Domnule direptore, am descoperit o conspirațiune în Craiova cu ramificațiuni la Gorj, la Dolj și la fostul județ a Cărligăturii de peste Milcov.

Millo. — În contra cui?

Ciupici. — În contra Guvernului!.. Cunosc pe toți complotașii, căci sînt amicul lor cel mai devotat, și pot să-i dau pre toți în mîna domnului ministru, dacă ec-selenția sa ar vroi să 'mî facă onoare a să încrede în devotamentul meu, și dacă... (caută înpregîtur).

Millo. — Și dacă?..

Ciupici. — Și dacă 'mî-ar da oare care putere de acțiune.

Millo. — Cum?

Ciupici. — Numindu-mă aci prefect!

Millo. — Ha, ha!.. ai ambițiune de funcțiune și d-ta, ca toți patrioții?

Ciupici. — Nu pentru mine, domnule direptore, dar, pentru Patrie, și dacă Guvernul vroiesce să capete un om al seû, un instrument capace și devotat pînă la moarte, n'are de cât, să închidă ochii și să puie mîna pe mine.

Patria, domnul meu

Eată tot ce iubesc!

La Patrie mereu

Gîndesc și ear gîndesc;

Pentru că sînt în stare

Să'mî dau viața din pept!

Patria!.. prin urmare,

Numiți-mă prefect!

Patria! alt cuvînt

Eû nu sciû să rostesc.

Patrie! Nume sfînt!

Eû ție mă jertfesc!

Pe calea de mărire
Eu voiŭ să te îndrept!
Patrie!... cu grăbire
Numesce-mă prefect!

Millo. — (în parte) Ar fi minunat în rol de trădător... De-ași putea să-l angagez... (tare) Domnul meu! nu mă îndoesc de patriotismul și de... capacele d-voastre, dar' vă mărturisesc că-mi pare lucru de mirare a vedea un om ca d-voastră cu atâtea... capace! să nu aibă altă ambiție de cât aceea de a deveni un simplu prefect în provincie. Talentele d-voastre cerŭ a să desvolta pe un teatru mai mare... mai...

Țiupici. — Deŭ!... îmi faceți onoare de a mă crede capabil!.. Nu poftiți ceva bomboane, domnul meu?

Millo. — (luând bomboane) Mulțumesc... dar' ași dori să vă văd figurând în Bucuresci pe o scenă mai înaltă.

Țiupici. — Orî pe care scenă, domnul meu; eu sînt la ordinele d-voastre!

Millo. — (în parte) Orî pe care scenă? Apoi e al meu! (scoate portofoliul și serie) Stanciu Țiupici, rol de trădător, 12 galbinî pe lună.

Țiupici. — (în parte, cu bucurie) Mă înscrie între înpiegații Statului. O! în fine Guvernul a pus mîna pe mine! (tare) Mai poftiți un bombon, domnule directore?

Millo. — Mulțumesc... (în parte) Caută să mă îndulcească!

Țiupici. — În consecință, îmi este permisă dulcea speranță?..

Millo. — Cum nu?... Mai virtos!... un om care descopere comploturi, merită cel puțin...

Ciupici. — Cel nițel?...

Millo. — O leafă de 12 galbini pe lună.

Ciupici. — Aud? (în parte) S'a greșit cu cifra.

(Se aude în stânga începutul corului de mai jos).

Millo. — Dar' ce s'aude?

Ciupici. — Vocile gazdelor!

Millo. — A! însfêșit...

SCENA X.

Millo, Ciupici, Naie, Lucșița, Lina, Serviescu și
mai pe urmă Ion.

Naie, Lucșița, Lina și Serviescu (în toaletă de
bal, întră cântând).

Domnul director binevoiască

În acest dulce și scump moment

Cu amicie să primească

Al nostru vecinic devotament.

Millo. — Domnule Naie... Doamnă Lucșiță, sunt pătuns de bunătatea cu care mă primiți, și vă rog să credeți...

Naie. — Ce se potrivește, domnule director!

Lucșița. — Noi, din protivă, ne găsim flatați de onoarea ce ne-ați făcut-o, dând preferință casei noastre!

Naie. — Noi amă găzduită pên' acum pe toți miniștrii!

Lucsița. — Și pe toate persoanele însemnate care au trecut pe-aci.

Millo. — Sântetți providința celor cari trecu!

Lucsița. — Poftim, vă rog! (se pune pe canape.)

Millo. — Sêrut mânilé. (se pune alătura cu Lucsița) Dumneei e negreșit domnișoara Lina, fiica dumnevoastre?

Lucsița. — Dar', domnul meu... Am scos-o nu de mult din pension; dar' ce folos că a învățat franțuzesce, latinesce și clavirul? Talentele sale se perdă aci în provincie!... Sântetți însurat, domnule director?

Millo. — Ba nu, doamna mea! Sânt încă tot holteiă... holteiă tomnatic, precum vedeți.

Lucsița. — Tomnatic?... Vreți să glumiți?... Vă găsiți în floarea tinereții!

Naie. — Un trandafir!

Serviescu. — Ba încă de cei de lună!

Ciupici. — Boboc!

Millo. — Mă rog... mă confusați... aici nu vîd de cît un trandafir înbobocit... domnișoara Lina... și vă seamănă dumnevoastre, cucoană Lucsiță!

Lucsița. — *Merci.*

Naie. — (în parte) Eaca! da mie nu?

Millo. — (sculându-se, în parte) E frumusică copila; ar fi bună de amareză pe scenă. (tare) Și ce mai veste pe aici, d-lor?

Naie. — Bună, domnule director, bună pace!

Serviescu. — Mulțemire obștească și generală.

Ciupici. — Intusiasm!

Millo. — Mă bucur!.. dar' par' că auăisem că le-gea rurală...
Lucia

Naie. — Din protivă, domnule director, sântem cu toăii mulțemiăi!

Millo. — A! mă bucur și mai mult!

Naie. — Atăta numai, că arendașul mă-a lăsat moșiea... almintirea...

Millo. — Moșiea d-tale?... departe'ă?... în care județ?

Naie. — Nu 'ăi-oăă putea spune, că n'am mers nică o dată s'o văd.

Millo. — A! minunat!.. Ești și d-ta ca Crăesus, care nu 'ăă cunoscea averile!

Naie. — Ba sânt ca mulăi de-ăă noștri... și mărturisesc că, retragerea arendașului de pe moșie mă pune într'o stare...

Millo. — (zimbind) Fără stare?

Naie. — Tocmai!.. Blagoslovită să 'ăă fie vorba! (se apropie de Millo și 'ăă ăice încet) Domnule director! sânt... rui-nat!.. pe de altă parte, nevasta mă silește s'o duc la București... Nu 'mă rămăne alta de făcut, de cât...

Millo. — Înăeleg... să te înpuscă!

Naie. — Ba! mă ferească sfântul!.. Vreă să ăic, că nu 'mă rămăne alt liman, de cât să alerg la îndurarea Guvernului...

Millo. — Aleargă!

Naie. — Ca să 'mă dea vre un post cu leafă bună.
(se retrage lângă Lucsiăa).

Millo. — (în parte) Și el?... Se vede că 'ăă boală... ean să vedem!.. ean să vedem!.. Toăă umblă după

posturi, adică după lefi; toți aspiră a se face bucureșteni... Dacă s'arū angagea în trupa mea, arū căpeta și leafă, arū merge și în capitală!.. (observându'i cu coada ochiului) Eū asemenea ași căpeta de-o dată cu tata *ton patera*, o mamă nobilă, o amareză, un amarez și un trădător... trupă completă! Însă trebuie mai întâi să ved dacă știu să cânte, să ridē, să plângē și să leșine, etc... științi neapărate în arta dramatică. Sē 'i cerc!.. (în timpul acestui aparte, celelalte persoane, staū grupate lângă canape și vorbescū împreună despre director.)

Lucșița. — (încet) Oare ce pune la cale de-o parte?

Serviescu. — Face negreșit combină...

Ciupici. — cîuni...

Naie. — Pentru noi, ca să ne puie în slujbe!..

Millo. — (în parte) Sē cerc de aū glas!.. (întinzînd spre canape) Doamnă Lucșiță, salonul domniilor voastre e prea elegant și ved că aveți un piano *Pleyel*... iubiți musica?

Lucșița. — Ea este una din ocupările mele favorite.

Millo. — Aveți mare dreptate s'o iubiți, căci armonia înalță sufletul și 'l mîngae în orele cele triste ale vieții... ea e soră cu poezia, fiica cerului.

Naie. — (cătră ceia-l-alti) Frumos vorbește!

Serviescu. — Dacă 'i director!

Ciupici. — Sublim!

Millo. — Care musică vē place mai mult, doamna mea?... cea italiană sēu cea germană?

Lucșița. — Cea italiană, domnule director, căci e mai sentimentală!

Millo. — Dar' dumneavoastră, domnișoară Lină?

Lina. — Eu mărturisesc că iubesc mai mult cea românească.

Millo. — Vă felicit... și cântați câte-o dată împreună?

Lucșița. — (cu modestie) Ca în provincie... cu jumătate de glas!

Serviescu. — Ba, mă ertați, cucoană, că aveți nu numai un glas prea frumos, dar' pot dice și o voce prea... plăcută!

Millo. — A! doamna mea... binevoese a ne cânta ceva!..

Lucșița. — Bucuros!.. însă cu condiție, ca și d-văstră să ne faceți plăcerea de a cânta după mine. (merge de 'și alege un caet de musică de pe piano).

Millo. — Primim toți această condiție!.. Omă cânta cu toții!.. Nu 'i așa, domnilor?..

Totți. — Noi? (între ei) Dar' nu știu?.. N'am voce... Sânt răgușit.

Millo. — (în parte) Oîu să vĕd astfel de aŭ glas, precum îmi trebuie la teatru!

(Lucșița înaintează în fața publicului.)

Millo. — Tăcere, domnilor!

(Lucșița cântă o arie după placul ei.)

Millo. — Bravo! bravo! cântați ca o primadonă asolută! (în taînă) E bună; o angagez.

Totți. — Minunat!.. Sublim!.. Aferim!..

Millo. — Domnișoară Lină, e rĕndul dumneavoastră!

Lina. — Mă ertați, domnul meu, că sânt cam bolnavă și nu pot.

Millo. — Îmi pare prea reu!.. Ei, domnule Serviescu, domnule Ciupici, domnule Naie, să vă ved!.. Dregeți-vă glasurile!.. Nu, nu, nu, mă rog! nu mă puteți refusa, căci m'am angageat în numele dumnevoastre.

Ciupici. — Fie!.. Eu pentru domnul directore mă arunc și în incendiu, dacă 'mî ordonă!

Millo. — Mă'i îndatora, frate Ciupici!

Ciupici — (incântat, în parte) Frate!.. 'Mî-a ȡis, frate Ciupici!..

(Ciupici scoate cîteva note grave, voind a imita pe un baso italian.)

Millo. — Destul! De te mai coborăi niȡel, ajungeai la catul de jos. (în parte) E bun și Ciupici!

Serviescu. — Acum eă!.. Cer de'nainte *pardon* și ertăciune onorabilului public! (Serviescu scoate nisce note subțiri, voind să cante ca un tenor.)

Millo. — Domnule Serviescu! domnule Serviescu!.. stăi că te suî în 'naltul cerului!

Serviescu. — V'a plăcut!.. Sînt flatat și măgulit... Nene Naie! vină la rînd de cîntă!

Naie. — Eă? Și eă să cînt? (în parte) Dacă nu 'mî-ar fi de slujbă, 'i-așî arăta eă cîntec!

Millo. — Domnule Naie?... voescî să fii rugat?

Naie. — Ba nu!.. Ce se potrivește!.. Eaca încep!

(Naie începe un cîntec vesel de lume cu glas răgușit.)

Lucsiȡa. — (oprindu'l) Tacî frate!.. că 'ȡi scărtie gătul ca o roată de car... Să jurî că ești Stanciu lăutarul!

Totȡi. — Ha! ha! ha!..

Lucsiȡa. — Domnule director, nu uitaȡi ce 'mî-aȡi promis!

Millo. — Bucuros, doamna mea!... Am să vă cânt o arie, în care dumnevoastră cu toții veți face corul. (în parte) Astfel voiu putea să 'î judec mai bine... (tare) Atențiune!... *Marseilea Ciuniscilor*... improvisăciune în considerăciunea *ciunelui*!!!

(Ariea: *Chiritei la Paris.*)

Millo.

Vivat sacr' apariciune
A lui Nenea ciune!

Toți.

Ciune, ciune, ciune, ciune,
Ciune, ciune, ciune.

Millo.

Ce-a adus deșteptăciune
L'a noastră năciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune, ciune,
Ciune, ciune, ciune.

Millo.

E frumos ca un tăciune;

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Millo.

Ca un jidov c'un perciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Toți.

E frumos ca un tăciune,
Ciune, ciune, ciune,
Ca un jidov c'un perciune,
Ciune, ciune, ciune.

Cîupici. — Vivat, domnule direptore!

Lucsița. — Domnul meu, primiți complimentul meu!.. Aveți un glas foarte just!

Millo. — (cu modestie) Așa ș'asa...

Serviescu. — Ba, se 'mă dați ertare de *pardon*!.. Cântați ca o privighetoare, și pot dice chiar...

Millo. — ca o filomelă?

Serviescu. — Tocmai!.. 'Mi-ați luat cuvântul din gură!

(Ion în livre încărcată, intră.)

Ion. — Poftiți la masă!

Lucsița. — Domnule director, sper că ne 'ți face onoare...

Millo. — Cu multă plăcere... doamna mea! (îi dă brațul și se îndreaptă spre dreapta; în parte) Aă destul glas cu toții, dar' mai trebuie cîopliți!

Lucsița. — (încet către Ion) Ioane! iluminează salonul. (intră în dreapta, Lina intră pe urma ei.)

Naie. — (cătră Serviescu și Cîupici) Eee!... Așa 'i că 'i trăserăm ohtocuri și aghioase?

Serviescu. — Vorba ceea... trebuie să urli cu...

Cîupici. — A!... domnilor, protest!... Domnul direptor nu 'i lup!

Serviescu. — Lup?... un ânger!

Naie. — Numai de ne-ar pune în *schiverniseală*.

(esă cu toții.)

SCENA XI.

Ion (aprinde policandrul.)

Să aprind luminările eă, Ion Buftea, un cetățean! după cum dice domnul Diarescu în cafenea la Chir Chor! Dreptate 'i? N'ași fi mai la locul meu într'un post a lui Administrativ?... de pildă, un capitan de *carieră*... asta... de barieră...

Toți alergu cu limba scoasă
După slujbele de Stat;
Chiar o boală lipicioasă
De Români s'a aninat;
Deci și eă la *cariera*
Voii să fiu un capitan,
Ca să 'mă fac o *bariera*
Ca orî care cetățan!

SCENA XII.

Ion, Tachi.

Tachi. — Ioane! a venit domnul director?

Ion. — A venit... D-ta să fiî sănătos.

Tachi. — Și unde 'i?

Ion. — La masă cu boerii... Ean ascultă vivatele!

(Se aude în dreapta glasul lui Cîpiciî strigând): În sănătatea di-reptorelui. Ura!

Tachi. — La masă!... și eă încă n'am găsit lăutarî!.. Are să se mînie foc pe mine doamna Lucșița!.. Ioane! nu sciî tu unde-ași putea pune mîna pe lăutarî?

Ion. — La prefectul... îi cântă toată diulica la perdea.

Tachi. — Nu 'să acolo!... 'i-am căutat!

Ion. — Apoi cată'i la crâsmă la Ochî-de-broască... Acolo petrecem nopțile... Vinu 'i bun, ocaoa 'i mare.

Tachi. — În cotro 'i crâşma aceea?

Ion. — De la vale peste drum; alătura cu musiu de Covrig simigiul!

Tachi. — Covrig?

Ion. — Dar; în faţă cu Pericli băcanul.

Tachi. — Du-te naîbi, prostule! (ese.)

Ion. — (singur) Ba du-te tu prostului, naîbă... Auđi?.. Eei! las' că 'i vedea tu cine 'i Ion Buftea, când oîu fi la *carieră*... asta... la *barieră*... Dar' ce-aud?... se scoală de la masă. Aprinse'să toate luminările?... Aprinse! Par' că 'i luminăție de poronceală!

SCENA XIII.

Millo, Lucsița, Lina, Naie, Serviescu, Ciupici, Ion.

Toți (afară de Millo, cântă întrând:)

Domnul director binevoiească
Să se întoarne ear' în salon,
Ca să deguste cafea turcească
Și să manânce vre un bonbon!

Millo. — (lăsând brațul Lucsiței, se închină) Doamna mea!

Lucsița. — (face un compliment adânc) Domnule. (se întoarce către Ion) Adă cafeoa.

Millo. — Îmi dați voie să fumez o țigară?

Lucșița. — Vă rog!

Millo. — Nu vă supăra fumul?

Naie. — Pe cine? pe Lucșița?... Ea fumează ca Pașa de la Vidin.

Millo. — Asămănarea e măgulitoare pentru Pașa.

Lucșița. — (făcând alt compliment) Domnule!.. (se duce cu Lina lângă piano).

Millo. — (închinându-se) Doamnă!.. (în parte, pregătindu'si o țigară) 'Î-am studiat la masă pe toți și 'î-am găsit... *a prima vista*... destul de buni de pusă pe scenă... Aă glas mulțemitor, dar' nu știu încă de aă cele-l-alte calități neapărate pentru arta dramatică... Zimbetul, risul, plânsul, leșinul, etc. Cum ași face ca să 'î cerc? (caută foc pentru țigară.)

Naie, Serviescu, Ciupici. — (aprinzând chibrituri) Domnule director, poftiți foc?

Millo. — A! domnilor... de la care s'aprinde... luați seama că vă frigeți!..

Ciupici. — Din contra!

Serviescu. — Ba pot dice, chiar din protivă! (se frige și 'și suflă în degete.)

Naie. — Ba eu mă frig!... aoleu!... ține curând!..

(Millo aprinde țigara la chibritul lui Naie.)

(Ion aduce o tabla cu tase de cafe.)

Lucșița. — (alegând o tasă) Cum vă place cafea, domnule director? turcească séu nemțească?

Millo. — Ba turcească, pentru că jumătate se bea și jumătate se mănâncă!

Serviescu. — Ş'apoî şi alta, că cea turcească are nu numai mai bun arom, dar' pot dice chiar şi bun *parfum*. (soarbe cu vuet.)

Millo. — D'apoî miros?... Asta e minunat de bine făcută.

Lucsiţa. — (pe canape) N'a fi ca cea de la Bucuresci!

Serviescu. — Cred şi eu, căci la Bucuresci e feartă cu apă dulce...

Çiupici. — Cine-o bea nu se mai duce!

Millo. — O! Doamne! Dumnevoastră credeţi că toate ce sîntu în Bucuresci, sîntu fără defect?

Toţi. — Toate, toate!

Millo. — Vă înşelaţi reu... De n'ar fi serbătoare 'n casă, aş putea spune nisce lucruri... (caută la Lina.)

Lucsiţa. — Lino, mergi de 'mă caută evantailul în budoar.

(Lina intră în stînga. — Ion ese în dreapta cu tablaoa.)

Millo. — Voiţi să vă fac un tablou de prăpăstiile, spoelele şi cerşitoriile capitalei?

Lucsiţa. — Orî ce ni s'ar spune, nimic nu e în stare să scadă admirarea noastră pentru ea!

Millo. — Bravo!... Prin urmare visul d-voastre cel mai dragălaş este de a trăi pe malul Dâmboviţei?

Çiupici. — Ba pot dice chiar... şi a muri!

Lucsiţa. — Ah, ce n'aş da, să se îplinească acel vis!

Toţi. — D'apoî eu!

Millo. — (în parte) Acu 'î momentul! (tare) Ei bine!.. Ce-aţi dice, dac'aşî închipui eu un plan care să realiseze dorinţa d-voastre?

Lucsița. — Ah!

Ciupici. — Te-amă ridică în nouri!

Serviescu. — Ba chiar în cer, pot dice!

Naie. — Care ți'i planul?

Millo. — E secretul meu!

Serviescu. — (încet către ceia-l-alti) Vrea să ne puie în slujbe și în serviciuri pe toți!

Millo. — Dumnevoastră aveți ambițiune să... *fantacsiți* în capitală... Nu 'i așa?

Totți. — Așa!

Millo. — Doriți o pozițiune importantă și... salariată?

Totți. — Hi, hi... cu leafă.

Millo. — Apoi dar' pentru ca să vă fac a ajunge la scopul d-voastre, sînt silit a vă supune mai întei la oare care esamin... prealabil; căci vedeți d-voastră, publicul Bucurescilor nu suferă nulități; el cere persoane cu talente, care să scie a ocupa rolurile sale.

Ciupici. — Are reson!

Naie. — Reson, dar!

Serviescu. — Ba chiar pot dice, și dreptate!

Millo. — Prin urmare, vă primiți ca să fiți esaminați?

Totți. — Cum nu?... Mai virtos... Vă rugăm.

Millo. — Bine voiți dar' a zimbi.

Totți. — (cu mirare) Aud?

Millo. — Zimbiți nițel, ca să ved dacă răspundeți la condițiile direcției.

Serviescu. — (încet, către ceia-l-alti) Direcția Departamentului!

Lucșița. — Curioase condiții?! } (incet.)

Naie. — Ce se facem? }

Ciupici. — Se zimbim! }

Millo. — Ei! gata sunteți?

Naie. — Gata!

Millo. — Priviți la mine galiș și 'mă zimbiți grațios.

(Toți în rînd lângă canape, zimbesc.)

Millo. — Prea frumos!... Domnule Serviescu, se'mi dați voie a vă face o observare.

Serviescu. — Poronciți.

Millo. — Nu e nevoie, când zimbiți, se întindeți buzele pen' la ceafă; ar crede cineva că voiți se vă mușcați de urechi... Mai cercați o dată.

Serviescu. — Bucuros! Așa? (zimbesc.)

Millo. — Minunat! Par' că sunteți un mușunachi... Acum, domnilor, binevoiți a ride.

Toți. — Se ridem?

Lucșița. — Original esamin!

Naie. — Ce se facem?

Ciupici. — Condițiunile dreptiunei... } (incet între ei.)

Se ridem dar.

Serviescu. — Ba chiar se și hohotim.

Millo. — Gata?... Porniți cu toți.

(Toți încep a ride încetișor.)

Millo. — Mai tare.

(Ridă mai tare.)

Millo. — Și mai tare.

(Ridă tare.)

Millo. — Cu hohot.

(Ridă cu hohot și spasmuri.)

Naie. — Uf! am obosit! (se pune pe canape lângă Lucsița)

Millo. — (în parte) Pěn' acum merge destul de bine. (tare) Bravo! bravo! rideți foarte natural! Numai domnul Ciupici e cam lugubru, cum ar dice d-lui; ride ca un cioclu care s'ar duce singur să se îngroape.

Ciupici. — (cu umilință) Altă dată oîu fi mai *gentil*, domnule directore.

Millo. — Domnilor! știți prea bine, că adese ori după ris urmează plânsul! Să trecem dar la esaminul plânsului!

Lucsița. — Ce face?

Naie. — Da cum o să plângem, că doar' n'amă perdutū vr'un neam!

Millo. — Pretecstul vă lipsește?... Eî bine! v'oîu povesti eū o întemplantare atât de dramatică, că ea vă va storce lacrimi din ochi, fără voe!... Dumnevoastră gătiți-vă basmalele, și nu uitați a și leșina la sfârșitul istoriei.

Lucsița. — Domnul meu, dacă n'ași sci că sînteți un personagiū oficial, așa crede...

Millo. — Doamna mea! În cariera noastră sîntem siliți adese ori a plînge și chiar a leșina. Plânsul, bine imitat, este una din artele cele mai prețuite de direcție!

Naie. — Dacă 'i așa, începe, domnule, că 'ți fagăduesc să și bocesc.

Lucsița. — (încet către Naie) Cum? vreî?...

Naie. — (încet) Lucsiță! cariera noastră... Direcția Ministerului... înțelegi?... Numai așa putem merge la București!

Millo. — Să încep istoria?

Totî. — Începeți! (își pregătesc basmalele.)

Millo. — Ascultați! *Jalnica tragedie a lui Mustafa Paşa!*

(Arie din *Agachi Flutur*.)

Ci că de mult era, era,
Era un Paşa Mustafa; (bis.)
În Bucuresci se 'namora
De-un pui de drac şi mi'l fura.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Totî (plângend.)

O! la, la, la, O! la, la, la!
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu indignație.)

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimărui nu le-arăta; (bis.)
Ear' după ce se mărita,
Le dărui lui Mustafa!
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Totî (plângend mai tare.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu înduioşare.)

Paşa cumplit se întrista,
Dicend: Alah! şi Maşala! (bis.)
Şi de-atunci Paşa Mustafa
Purt'un craiu-nou sus pe cealma.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la

Totî (bocind.)

O! la, la, la, O! la, la, la,

O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo. — Leşin general!

Totî. — (leşinând strigă) Ah! Dumneđeule! leşin!.. mor!

(Naie şi Lucsiţa, cadă pe canape, Serviescu pe un jêlt, Cîupici jos).

SCENA XIV.

Cei de'nainte, Tachi, Lina şi Ion.

(Tachi, Lina şi Ion intră de o dată spărieţi pe tustrele uşile.)

Millo. — (privindu'i) Tabloû!... (în parte) Îsă de zugrăvit!... Îi angagez. (scoate portofoliul şi scrie de o parte).

Tachi. — (la uşa din fund) Ce este?

Lina. — (la uşa din stânga) Ce este?

Ion. — (la uşa din dreapta) Ce este?

Lina. — Vai de mine... a leşinat maman! (aleargă spărietă lângă Lucsiţa.)

Ion. — Auleo!... A perită ră boieri!

Naie. — (lui Millo) Să ne trezim, domnule?

Millo. — (întorcându-se) Treziţi-vă!

Totî. — (sculându-se) Ah!

Tachi. — (zărind pe Millo vine lângă el) Ce ved!.. Domnul Millo aci?

Millo. — Domnule Tachi! (stringându'l de mână) Ce mai faci?... Ai părăsit Bucureşci?

Lucsiţa. — Tachi!.. cunoscî pe domnul director?

Tachi. — Cum nu? Cine nu'l cunoaște?... Domnul Millo, artistul nostru!

Toți. — Artistul?

Tachi. — Dar!.. Directorul teatrului național.

Lucșița. — Directorul teatrului?... A! (iși ascunde obrazul cu rușine în sinul Linei, pe canape.)

Naie. — Cum?... Domnul nu este directorul...

Serviescu. — Departamentului...

Ciupici. — de interne? (se apropie de Millo tustrei furios.)

Millo. — Nu! domnilor... n'am onorul...

Naie. — Apoi dar', pentru ce ne-ai făcut să cântăm?

Serviescu. — și să ridem?

Ciupici. — și să plângem?

Lucșița. — (desperată) și să leșinăm!

Millo. — Pentru că doresc să vă angagez la teatru...

Naie. — Ca actori?... Care vrea să dică, 'ți-ai bătut joc de noi, lăsându-ne a crede că ești directorul Ministerului... (il apucă de un braț și 'l sguđue.)

Serviescu. — Vra să dică, noi ear' rămănem fără slujbă? (il apucă de cela-l-alt braț.)

Ciupici. — (apucând pe Millo de guler) Domnule!.. satisfăcune se'mi dai!..

Millo. — (luptându-se) Da dați'mi pace!.. ați turbat? Nu mă hurducați așa, că de-abia am mâncat!

Naie. — Te-omă învăța noi, berbantule, să ne țieai în trei parale!

Tachi. — (intervenind) Domnilor!.. Vă puneți trei în contra unuia... E o lașitate!

Serviescu. — Fie chiar o mișelie, nu'l dau din mâ-nile mele! (în luptă, cade o scrisoare din buzunarul lui Millo.)

Tachi. — (ridicând scrisoarea) Eată o scrisoare, a cui e? (citesce adresa) „Domnului Neculae Onofrescu.“

Naie. — Pentru mine?.. Ad'o... (deschide scrisoarea.)

(Toți lasă pe Millo și s'apropie de Naie.)

Millo. — (în parte) Uf! Era să mă rupă ca nisce haite!.. (își drege toaleta.)

Naie. — Ce ved? Mă chîamă la București ca să'mi dea prefectura de-aci?

Lucșița. — (sărind de pe canape) Cine? (smuncesce scrisoarea și o citește.)

Naie. — Da cine-a adus scrisoarea asta?

Millo. — Eă, domnul meu... 'mă-a dat-o directorul Departamentului, un amic al meu, ca s'o duc în provincie domnului Neculae Onofrescu... Dumneta ești Onofre..?

Naie. — (stringînd pe Millo în brațe și serutându'l) Eă! Ah! Vin' să te serut!

Millo. — Încet... încet... că mă înneđuși!..

Lucșița. — (nebună de bucurie) E adevărat... sînt prefectoriță... A! domnule Millo... (îl serută.)

Millo. — (în parte) Curioși provinciali!.. Acu te stringă de gât, acu te pupă... (cătră Tachi) Ean spune'mi, Tachi, nu cumva aă nebunită gazdele?

(În timpul următorului aparte, toți ceia-l-alți stau grupați lângă canape și citesc scrisoarea.)

Tachi. — Așa se vede... dar' ce le-aî făcut?

Millo. — Am creăut că voiescū să se angageze la teatru, și 'î-am examinat.

Tachi. — (cu mustrare) Cum? .. și pe Lina? .. A!

Millo. — Ha! ha!.. asta'î copila de care 'mî-ai vorbit așa de mult la București?

Tachi. — Asta!.. O iubesc... însă părinții mă poartă cu vorbe!

Millo. — Las' pe mine...

Naie. — (apropiindu-se de Millo) Domnule Millo!.. mă ertați dacă am fost cam iute mai adinioarea...

Millo. — Vă ert, domnul meu, din toată inima.

Naie. — 'Mî-ați adus o veste atât de neașteptată, că, deu, nu știu cum să vă mulțimesc!

Millo. — Dacă doriți a'mî face o mare mulțemire, dați'mî voie să fiu nuntul domnișoarei Lina.

Toți. — Nun?

Millo. — Cununând-o cu amicul meu Tachi... care m'a scăpat din... ghîarele dumnevoastre.

Naie. — (după ce consultă pe Lucsița) Fie!.. (strigă) Ioane! adă poncîl.

(Ion ese și aduce o tabla cu poncîu.)

Tachi. — A!.. Domnule Naie!.. Doamnă Lucsiță!.. (serută mîna Lucsiței și apoi se trage de o parte cu Lina.)

Millo. — (în parte) Am făcut doi fericiți... din trecet!

Naie. — (cătră Serviescu și Ciupici) Cât pentru d-voastră, (cu un aer de protecție) când îți avea vr'o nevoie... voiți fi gata...

Ciupici. — (închinându-se) *Umilissimus!*

Serviescu. — (asemenea) Vă sêrut nu numai mînile, dar' pot dice chiar...

Lucsița. — Eaca ponciul, domnilor!.. beți în sănăta-tea directorului. . .

Millo. — Departamentului!..

Lucsița. — (zimbînd) și al teatrului național!

Millo (luând un pahar de pe tabla.)

[Arie din: *Agachi Flutur.*]

Când ponciul curge în pahare,

Când ochii veseli strălucesc,

Inima 'mă saltă și tresare

De un fior dumnezeesc.

Îeș un păhărel

Plin, plin,

De ponciul rumenel

Plin, plin,

Și publicului îl închin.

Ah! ah! ah!

Tra la, la! Suflitul meu ride,

Tra la, la! Rațul se deschide.

Tra la, la, tra la, la!

Când văd mulțemit

Publicul meu iubit!

Totți.

Tra la, la! Suflitul meu ride... etc. etc.

Ura! Vivat prefectul! (închină paharele cu Nașe.)

(Cortina cade.)

PARACLISIERUL

său

FLORIN ȘI FLORICA

PERSOANE:

Florin, tînăr țeran.

Florica, tînără orfană.

Colivescu, paraclisier.

PARACLISIERUL

SĂU

FLORIN ȘI FLORICA

OPERETĂ ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Târgul-frumos, în anul 1865.

Teatrul reprezintă o curte cu zaplaz (uluci); în fund o porțiță se deschide în zaplaz. În dreapta o șură cu bageacă spre scenă; o scară răzemată de streșina șurii. În stânga o căsuță veche cu cerdac. În mijlocul scenei spre fund, un copac mare. La ridicarea cortinei, se aude în podul șurii un fluer, cântând doina.

SCENA I.

Florin și Florica.

Florica. — (ese din căsuță aducând un paner cu de ale mâncării) Florine! măi Florine! (chine) Florine, hăi!...

Florin. — (scoate capul pe bageacă) Ce este? fa Florică! Te-o mușcat lupo, de țiți așa?

Florica. — Ce faci tu acolo de ađi dimineață, ca un lăstun?

Florin. — Așed fênu în podu șurii.

Florica. — Da cu ce 'l aședî, măi bădică?... cu gura?... că țepoiul îi gîos.

Florin. — Cu gura? Eaca mă! m'o pîcîlit drăcoaica! (ride prostesce) Ha, ha, ha, m'ai pîcîlit fa, mânca 'ți-ași ochii!

Florica. — Vedî mîncău, tot ar vre să 'mbuce câte ceva.

Florin. — D'apoi cum? doar' eû nu's fată mare, ca tine, să mă hrănesc cu răbdări prăjite.

Florica. — Ei! dacă nu ești fată mare, cobori îute, că 'ți-am adus papă. Ean cată colea, cășșșș...

Florin. — (supărat) Dec! mă cășăești acu, ca pe lăș-tunî?... Așteaptă s'îți arăt eû căș... (se coboară pe scară.)

Florica. — (în parte) Se face că s'o mîniet, doar' 'i-oîu mai aduce ceva de sus, ca s'îl înpac.

Florin. — (vind pe scenă) N'audî, fa! știi tu că te prea întrecî cu gluma?

Florica. — Ce face, bădică? (arătînd panerul) Ea... mалаiă și lapte dulce...

Florin. — (înblîndindu-se) Ba mă pîcălești, ba mă cășăești, ba mă... par' c'ași fi agiuns în doaga palamarului de la sfîntu Onofrei.

Florica. — Și vro două costițe de...

Florin. — Costițe? de care?

Florica. — De cela... știi tu, care'i bălan la pîr și grăește ca tine.

Florin. — Unde 'sû? (caută în paner) I! Doamne! Fa, Florico, știi una?

Florica. — Ba nici două.

Florin. — Nicî că se află pe fața pământului altă lighioaie de fată mai bună ca tine! Dar' pușintică chieleală adus-ai?

Florica. — (scoțînd o garafă din paner) Așa 'mî pare.

Florin. — I! Doamne! Florică, știi două?

Florica. — Ba nicî trii.

Florin. — Când aș fi Porîu împărat, pe crucea me că te-aș lua giupineasă 'n casă. Dar' ceva mere dat-ai după persic?

Florica. — (scoțînd mere din sin) Numai vr'o șese.

Florin. — (întinșînd mîna) Las' să le culeg eă.

Florica. — (lovindu'l peste mînă) Nu pune laba.

Florin. — I! Doamne! Florică, știi trii?

Florica. — Ba nicî patru.

Florin. — Mult imî mai ești drăguță, fa hăi!... și, dău, mare dor mi'î să mă 'nsor cu tine.

Florica. — D'apoî mie, Florine.

Florin. — Dacă 'î așa povestea, știi patru?

Florica. — Ba nicî cincî.

Florin. — Haî să ne... punem la masă și să facem prînd de logodnă.

Florica. — Bucuros. Vin' cole, la umbra istui pîr.
(se așează amîndoi, sub copac și întindă masa pe earbă.)

Florin. — Pe earbă verde, ca la ăi 'ntîi Mai...

Florica. — Numai privighitori ne lipsescă...

Florin. — Ba nu, că ești tu aici, Florică.

Florica. — Eă îs privighitoare? da tu?

Florin. — (cu mîndrie) Eă? privighitor! (ridă.)

Florica. — Eaca masa, poftim la dînsa, cucoane...

Florin. — I! ce de mai bălsug, mămulica me! Ean privește: mălaiu din rață, lapte dulce, ochii ți se duce... (strigând ca laptarii) Lapte, lapte, e, e!

Florica. — (dându-i un pumn) Tac!, mă, și mănâncă ață.

Florin. — D'apoi coaste fripte! inima le 'nghite! (bocind) Vai! săracu bălăel! mult era el frumușel! Cum 'l-o pērlit pe spinare, și mi 'l-o pus în frigare, de strigă în gura mare: coviț, coviț, rău mă doare!

Florica. — Lasă bocitul, mă, că 'mă vine-a plânge. Par' că îngropi pe frate-tău.

Florin. — (atins) Ce face?

Florica. — (tornându-i vin) Dic să bei un pahar de vin, ca să nu te înnece.

Florin. — Mulțumim, puiculiță, și poftă bună. (bea.)

Hora: Arde-me frige-me.

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!

Să petrecem împreună

Și să bem și să mâncăm

S'apoi să ne cununăm.

Florin.

Fa, Florică, draga mea,

Par' că ești o viorea!

Florica.

Măi, Florine, dragul meu,

Par' că ești un paraleu!

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!

etc. etc. etc.

Florin. — (încinând) Ei! se trăești, Florico, după cum dorești! și la anu cu bine se dee Dumnedeu.

Florica. — Mulțemim, bădică.

Florin. — Se te ved cu bujori în față și cu copil în brațe. (bea.)

Florica. — Înghite-Agachi, virtos.

Florin. — Na și ție; bea de te răcorește.

Florica. — (bënd) Noroc bun, Florine! se te ved cu flori la ureche.

Florin. — Pușche pe limbă'ți... Așa că'i bun, fa? Lunecă pe gât ca un șerpe. Să'l tot bei și se mai cei.

Florica. — A fi, că doar' îi de cel de Cotnar cu cercuri de fer.

Florin. — De Cotnar?... I! că nu mă pot face și eu o bute, se mă cercuești tu cu brațele tale!

Florica. — (sculându-se) Bute, tu?.. Da nu vedî că'ți lipsește o doagă.

Florin. — Că de-acu poți dice tu câte 'ți-o plăcea. Am ospetat de-agiuns, slavă Domnului!... Cine 'mî-o dat ađi, se'mî dee și mîni.

Florica. — (stringënd masa) Ei! acu ce mai facem? că sîntem chiar de capu nostru, de când o murit biata cucoana Tudosiea, stăpâna noastră, Dumnedeu s'o erte!

Florin. — Așa sërmana!... De-o sēptēmănă de când am îngropat-o, amū rēmasū noi doi stăpâni în casa ei, și, đeu, de când nu mai am pe nime în capu meū, ca se mă silească la treabă, m'o apucat o sfēntă de lene, de mi se rupū fālcile. Ca... a... asc toată diulica și do... o... orm toată nopticica. (cască.)

Florica. — (cu jale) Sărmana cucoană ! mare bună o fost cu noi cât o trăit !

Florin. — (întințându-se) Dumneșă s'o odihnea... a... ască !

Florica. — Ea ne-o crescut de mici și ne-o îngrijit ca pe copiii ei. Acu amă rămasă cuc și nu știm ce să facem cu averea ei.

Florin. — Da n'o lăsat-o nimăruî cu limbă de moarte ?

Florica. — Nu. Tot ce știu îi, că după moartea ei, o vinit de la giudecătorie de-o ridicat din casă câte hărți s'o găsit. Poate să fie ceva scris în ele de stăpâna noastră.

Florin. — A fi, n'a fi, nu ne privește pe noi. Treaba noastră îi să ne 'ngrijim de toate și să le păstrăm în bună stare, pîn' ce-a vini vr'o rudă de-a răposatei ca să iee averea. Helbet ! s'a găsi el cineva pe lume care s'o clironomisască.

Florica. — Bani să fie, mușterii nu lipsesc.

Florin. — Vorba ceea : la stupu de mîiere, roîu de muște.

Florica. — Ei ! da pîn' atunci ce facem noi, Florine ?

Florin. — Pînă cînd ? pîn' la ziua cununiei noastre ? (se apropie de Florica) Ea... ne dismîerdăm, fa, ne sêrutăm ca să ne deprindem cu măritișu.

Florica. — (depărtându-se) Degrabă 'tî-a fi ?

Florin. — D'apoî cum ? N'o hotărît răposata ca să 'mî fî nevastă ?

Florica. — Așa este ; nu dîc ba, dar'...

Florin. — Ce dar', ce dar'? .. tocmala sfârșită, nu se mai încape vorbă. Vin' încoaci, nevastă, de mă pupă.

Florica. — (rișând) Eaca mă! poroncește par' c'ar fi Ciubăr Vodă.

Florin. — Nu vrei? nu te supui de bună voie? Vrei poate cu de-a sila?

Florica. — Cearcă, dacă poți.

Florin. — Dacă pot? Ean așteaptă, leliță. (se răpede ca să prindă pe Florica.)

Florica. — Ședî binișor, măi. (fuge pr'împregiurul copacului.)

Florin. — Ba nu, te-oîu învăța eu. . .

Florica. — Atunci s'agiungi tu când mă'i prinde.

Florin. — Degeaba fugi, că n'ai să scapi.

Florica. — (apucând țepoîul) Să nu vii, că te ieui în țepoîu.

Florin. — (oprindu-se) Lasă țepoîu, fa.

Florica. — Ba nici gândesc.

Florin. — Nu? nu? Ce? socoți poate că mă tem?
(se răpede) Ghidi, șopêrlă ce ești. . .

Florica. — (împungînd cu țepoîul pe Florin) Ha, ho, ha, ho, bălan, ho. . .

Florin. — Încet, fa, că mă gădili. (se lipesc rișînd de copac.)

Florica. — (înfîș coarnele țepoîului în copac și prinde pe Florin între ele.) Na că te-am prins eu, în loc să mă prindî tu. Te măi laudî acu? Măi poroncești, măi badeo?

Florin. — Nu măi dic nimica. . . dă'mî bună pace.

Florica. — Ba nu, am să te țin aici pîn' disară.

Florin. — (mînios) Aici? în coarnele țepoîului?

Florica. — Așa; ie-mă și tu în coarne, dacă poți.

(Se aude pe după zaplaz glasul lui Colivescu cântând: Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa.)

Florin. — Audi? Vine pălămarul de la sfântu Onofrei... Dă'mi drumu, Floricuță dragă, că mă giur se fac ce'i vra.

Florica. — Să n'ai parte de bunică-ta?

Florin. — Să n'am! (în parte) Tot îi moartă.

Florica. — Ei bine. Te prindî se'mî torci un fuor pên' disară?

Florin. — Un fuor? eu? Ferească sfântu!

Florica. — Nu vrei? Dacă 'i așa, ședî aici se te vadă pălămaru.

Florin. — Ei, mă prind.

Florica. — (dându'i drumul) Acu mai vii de-acasă. Na, du panerul ista sus, și se mi te 'ntorci cu fuoru la breu. Audi?

Florin. — (rușinos) Aud... (Iea panerul) Ei! Ias', leliță, că mi'i fi tu nevestă într'o di...

Florica. — Hai degrabă la furcă.

Florin. — Eaca mă duc, mă duc... Încet, că nu dau Tătari.

Florica. — (mânându'l cu țepoșul) Hăis tălășman... șa bourean.

Florin. — [suindu-se în cerdac] Te-oîu tălășmăni eu când mi'i cădea la mână. [intră în casă.]

Florica. — Ha, ha, ha, ha; o pățit rușinea flăcău! Ha, ha, ha, are se toarcă ca babele. Ha, ha, ha.

SCENA II.

Florica, Colivescu [intrând pe portița din fund.]

Colivescu. — [gângav] Eaca ! ce 'mă vedură ochii !
Florica cu țepo... poiu 'n mână ? Ce-ai pă-pățit, Florico ?

Florica. — [îngânându'l] N'am pă-pățit nimica, Colivescule. [razimă țepoșul de copac.]

Colivescu. — Am crezut că faci răsbo-boiă cu, cu, cu, cu. . .

Florica. — Cu cine ? cu cucu ? N'ai găcit.

Colivescu. — Ei ! ear' ai început a'ți ba-bate joc de mine.

Florica. — Eă ?.. s'ămă ba-bat joc ?.. Nu se află.

Colivescu. — Da, da... Mă îngână pentru că mi se leagă limba când te ved... Dragostea mă gângăvește, și tu n'ai nici un pi-pic de milă de-un pă-păcătoș care se usucă pentru tine.

Florica. — Ești păcătoș ? Dumneșă s'ăi erte păcatele, și se nu mai fie vorbă.

Colivescu. — Da de ce se nu mai fi-fie vorbă ? că doar' nu's gângav tot deauna... Numai când sânt cu tine, mă apucă.

Florica. — Ce te-apucă ? gângăviea, ori cepeleagu ?

Colivescu. — [supărat] Na și alta acu !.. ci că's cepeleag... ș'apo ?.. Nu's și eă ficioș de oa-oa... .

Florica. — [rîdend] De oa-oa ?

Colivescu. — De oameni. Nu's și eă bun de însurat ?

Florica. — Însoară-te, cine te oprește ?

Colivescu. — [oftând] Ah ! Florico, când ai vra tu să fii pa-pa-la-ma-ma... .

Florica. — Pa-pa-la-ma-ma? Ce mâncare'î aceea?

Colivescu. — Palamareasă.

Florica. — Da ce? Ai agiuns acu palamar? Par' că eraî numai clopotar.

Colivescu. — [cu mândrie] M'am suit în *gard*.

Florica. — În *gard*, ca curcanu?

Colivescu. — Ba, ba în *grad*... Acu învăț psaltichia, ca să mă fac psalt la biserică la sfântu Onofrei.

Florica. — Psalt! și la mai mare!

Colivescu. — Amin!

Florica. — Da bine, ai glas?

Colivescu. — Am!... Psaltul Chirieac 'mă-o spus că am un ohtoic de cele sdravene. Vrei să'l ascuți?

Florica. — Vreū. Dă, începe și cruce-agiută.

Arie nouă.

Colivescu.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!

Mult îmi place a cânta

Și clopotele-a suna:

Tanda, tanda, tanda, la.

Dacă móre-un boer mare,

Pun clopotele 'n mișcare

Și fac mare dandana:

Danda, danda, danda, na.

Ear', când morū oameni mai mici,

Trag clopotul de calici,

Care sună ca telinca:

Linca, linca, linca, linca.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!

Dac' ai vra, Florico, fa,

Toată ziua 'ți-ași cânta:

Tanda, linca, danda, na!

Florica. — (în parte) Par' că'i clopotu cel țigănesc.

Colivescu. — Ei! ce di-ci, Florico? îți place?

Florica. — Frumos! se giuri că se bată calicii în gură'ți.

Colivescu. — [mulțemit] Așa'i? Apoi ce mai stai la gânduri, Florică! Spune că te primești să fii pa-palamarneasă; încalte să te înalți o dată cu mine.

Florica. — Unde?.. în cloporniță?

Colivescu. — Ean, lasă glu-gluma. Vrei, orî ba?

Florica. — Apoi dă; cum n'ași vra, păcatele mele?.. Auzi? s'agîng de-o dată cucoană, pălămăreasă... să amiros tot a tîmte și să mă hrănesc tot cu colivă... Mai frumoasă vieață unde se dă?

Colivescu. — Nu 'i așa?

Florica. — Mai așa!.. de cât un singur lucru ne stinghirește pe-amîndoi.

Colivescu. — Care?

Florica. — Că nu te iubesc pe d-ta, și că iubesc pe Florin.

Colivescu. — Florin?.. un mojić?

Florica. — Mojić, da voînic.

Colivescu. — Elei! Florico, prost gust ai mai avut!

Florica. — Prost, neprost, aista'i; dacă'ți place, cucoane pălămariule.

Colivescu. — Da ascultă, copilă hăi! Florin nu'i de tine; nu'ți întuneca ȝilele cu dînsu.

(Se aude între culise clesonurile vênătorilor sunând un marș militar compus pe aria: *Pasere cu galben cioc.*)

Florica. — Ce s'aude?

Colivescu. — Trecû soldaȝii care mergû la lagër.

Florica. — Soldaȝii?... I! tare mi'sû dragi soldaȝii!.. Mă duc sê 'i privesc. (aleargă spre fund.)

Colivescu. — Florico, stăi; nu te duce făr' sê'mi dai un răspuns ca oamenii.

Florica. — (pe pragul porȝei) Întră la oaste, dacă vrei sê 'mî placî. (ese.)

Colivescu. — (singur) Sê mă scriû la oaste? eû? Sê 'mî las eû clopotele și pălămăriea?... ferească sfêntu Onofrei!.. Mai bine... ean sê cerc a presăra chiper între Florin și Florica... vorba ceea: chiper între voi, sê rîdem și noi... 'Mî-o spus aȝi dimineată ficioru protopopului, care 'i scriitor la giudecătorie, că s'o cercetatû hârtiile lăsate de răposata, cucoana Todosiea, și că ea ar fi lăsat starea ei unuia din copiii crescuȝi de dînsa. Care sê fie oare? Florin, ori Florica? (stă pe gînduri.)

SCENA III.

Colivescu, Florin (ese în cerdac, purtând o furcă la brêu și toarce cîntînd).

Florin (cîntă fără acompanement de musică)

Frunȝă verde de pelin,
 Vai de tine, măi Florin;
 Fost-ai, fost băet de treabă,
 Ș'ai ajuns a fi chîră babă!

Colivescu. — (în parte) Ce 'mă vędură ochii!.. Florin cu furca la bręu?.. Ei! apoi, netotul ista de în-surat îi?

Florin. — (smuncind fuiorul) Ardę'l focu fuior, că în-călcit îi!

Colivescu. — Măi Florine... da... cine te-o făr-măcat sę torci ca baba Rada?

Florin. — (ascunđend furca după spate, ęice în parte) M'o zărit pălămaru draculu!

Colivescu. — Pun rēmășag că ear' Florica 'și-o bă-tut ęioc de tine, sęrmame!

Florin. — (coborind-se în scenă) De unde știi? Ea 'ți-o spus-o?

Colivescu. — Ea. Ȣicea așa mai dinioare, că nu ești bun de cât sę paști bobocii și sę încâlcești fuioare.

Florin. — (mâniind-se) Așa o ęis? așa?.. Dacă 'i așa povestea (scarmենă fuiorul) Na fuior... na furcă, na tors. (aruncă furca jos ș'o calcă în picęoare).

Colivescu. — Nu face poznă, măi, că te-a bate Florica.

Florin. — Pe mine? că doar' am și eș o păreche de pumnă ca sę mę apăr.

Colivescu. — Ei! bravo! Acu vęd și eș că ești băr-bat, om verde, colea, care rupe mățta 'n două.

Florin. — Da cum m'aș socotit?

Colivescu. — Apoi dă; ce sę 'ți spun?.. Când te-am vędut torcend, am chitit, în ęându meș, că 'i pecat de un voinic ca tine sę fie de risu fetelor, măi cu samă

că tu, Florine, nu ești făcut să 'ți mănânci vieața c'o țerancă ca Florica.

Florin. — (intrigat) Cum asta, Colivescule?

Colivescu. — Cum?... Da n'ai aflat că răposata, cucoana Todosiea, 'ți-o lăsat ție toată averea ei?

Florin. — Elei!

Colivescu. — Tu, de ađi înainte, ești bogat și poți să 'ți înalți neamu ca ciocârleia.

Florin. — Elei!... care vra să ție, mă pot înbrăca și eu ca ciocoii cu surtucă și cu giretcă?

Colivescu. — Se 'ntălege.

Florin. — Și cât pentru nevastă, pot să 'mă aleg una chiar d'ntre negustori, chiar o fată de făclier?

Colivescu. — Ba ș'o fată de boier, dacă 'i vra.

Florin. — (sărind de bucurie) I! mămulica me! că bine 'mă pare! Îmi vine tot să sar și să cânt:

(Florin cântă, jucând țerănesce).

Frunză verde baraboii,

Am ajuns și eu ciocoii.

Sus, Florine, sus!

Sânt ciocoii, ciocoii cu stare,

Ș'am o ieu de-acum pe mare.

Sus, Florine, sus!

Să mă 'nalt pe catalici,

Să fiu mândru cu cei mici.

Sus, Florine, sus!

Sai, voinică, sus, sus, sus,

Și te 'ntoree ca un fus.

(Colivescu și Florin jocu împreună.)

Sa! voînice, sus, sus, sus,
Și te 'ntorce ca un fus.
Sus, Florine, sus!

Florin. — Alerg de grab' în târg, să 'mă cumpăr haîne nemțestî... Unde-ași găsi haîne nemțestî, Colivescule?

Colivescu. — În colț, la găpănu Herșcu.

Florin. — M'am dus. (ese alergând și chiuiud) Sus, Florine, sus!

Colivescu. — (singur) Ean vedî, ce 'i mândriea? cum orbește pe om!.. Până și Florin, un argat necîoplit, căt 'l-ai încălecat pe-o minciună, se duce pîrle de nu 'l mai poți ține!.. Meargă pîn' la mîru roș, că eă nu 'l-oî chîema înapoi... Ha, ha, ha, ha, are haz că de-acu n'a să mai cate la Florica, și Florica de cîudă a să se dee în dragoste cu mine. Bravo, Colivescule! Se vede, cînd te-ai născut tu, c'o strînutat dracu!

SCENA IV.

Colivescu, Florica (viind pe porțiță.)

Florica. — Doamne! Mare mîndri 'să la privit sol-dațiî noștriî!.. Știi? ți se ducă ochiî cînd îi vedî trecînd cu musica și cu steagu întins... D'apoi vivandiera!.. 'mî-o rămas inima la uniformă ei... I! cînd așî fi de capu meă, pre legea me, m'așî face vivandieră.

Colivescu. — Florico.

Florica. — A! tot aici ești?

Colivescu. — (oftând) Tot, tot, păcatele mele, că nu mă lasă inima să mă depărtez de căsuța ta.

Florica. — Ear' ai început ohoicul cel de dragoste? Nu ți'i greu să 'ți perdi vremea de flori de cuc!... mai bine te-ai duce să caști gura pe uliță, privind la soldați; și dacă ai fi om în toată mintea, în loc să umbli după cai verzi, te-ai face oștean de-a țării, ca să tragi cu pușca, ear' nu să tragi clopote.

Colivescu. — Eă?

Florica. — D'apoi cum? eă? Ești coșcoge român, cât un butoiu. . . 'ți-ar șidea de-o mie de ori mai bine cu *mindir* în spinare, de cât cu antereu ist' de lăutar.

Colivescu. — Oare?... dar'... ean spune'mă, Florico, dacă 'ți-ași urma sfatu, 'mă-ai îndeplini și tu doru?

Florica. — Omă videa atunci ce-a mai fi. [zărind furca jos] Eaca! ce furcă 'i asta? Cine-o înprăstiet fuiloru pin ogradă?

Colivescu. — Florin.

Florica. — El? și de ce?

Colivescu. — S'o schimbat flăcău! Nu mai e cum îl știi.

Florica. — Ce vrei să dici?

Colivescu. — Las' că 'i videa acuși.

Florica. — Ce-o'i videa?..

Colivescu. — Îi videa; atâta 'ți spun; îi videa.

[ese prin fund.]

SCENA V.

Florica. — Vorbește în bobote pălămarul. Se vede că 'l-o ametit dragostea; aibă parte de ea, și ea de dînsu! [stă pe gânduri] Mare poznă și minune! De când am vădut vivandiera regimentului, nu 'mî mai pot aduna gândurile pe-acasă. Ce frumoase haine purta!.. Am intrat în vorbă cu dînsa, ș'am aflat că 'i de-aici din târg și că vre să se lase de oaste, pentru ca să se mărite... Audî treabă! să se facă ear' mireancă, de unde era oșteancă?.. Doamne! dacă eă nu m'așî lăsa odată cu capu.

[Ariea *vivandierei*.]

De-așî fi vivandieră
 Eă, pănă ce-așî muri,
 De-a țerii bandieră
 Cu fală m'așî umbri.
 Pe soare și pe plôie
 Așî merge tot la rînd,
 Și 'n dușmanî, la răsboie,
 M'așî răpeșî cîntând:
 Sună dobele, sună,
 Soldașî, cu voie bună,
 Haî toșî, într'un noroc,
 Să ne-aruncăm în foc.

Ram, pataplam, plam, plam, etc.

[Îea țepoșul drept pușcă și face marș intrînd în căsușă.]

SCENA VI.

Florin. — [vine pe portiță, înbrăcat ridicul cu surtuc verde, giletcă roșie, pantalonî galbinî de nanchin, pălărie 'naltă cu marginile strimte, și guler de cămașă, care 'i ascunde urechile. El poartă metaniî și un cîubuc] *Bonjur monsu...* Eată-mă's cu tot șartul

boieresc!.. M'o înbrăcat giupănu Herșcu chiar de monadă, ca la Egi. Se vede că mă prinde de minune, că se uită oamenii la mine ca la un comediant și m'arată pe uliți cu degetu. În sfârșit is boier!.. cu ciubucu meu, cu giretea me, cu surtuca me... Crișu eă! știu că am să 'mă-o scot în pele de-acu 'nainte!

[Cântă ariea de la scena III, jucând astă dată cu aer serios, voind să'și dea aer de boier.]

Frunză verde lemn dubit;

Eată că m'am boierit!

Dăi, cucoane, dăi.

S'am să mă așed, măi vere,

Pe mâncare și pe bere.

Dăi, cucoane, dăi.

Să petrec cu lăutari

Și să 'nșel la fete mari.

Dăi, cucoane, dăi.

Să mă bag p'ntre lingăi

Și să frig la nătărăi.

Dăi, cucoane, dăi.

SCENA VII.

Florin, Florica [ese din cerdac.]

Florica. — Ce vîd? Florin? Ha, ha, ha, ha, ha!

Florin. — Cine chicotește când gioacă boeriu?

Florica. — Da ce-ai pățit, Florine, de te-ai schimosit așa? Ha, ha, ha; par' că ești Flăimuc ciubotariu.

Florin. — (supărat) Ean ascultă, fa, ȳeȳi sama cum grăești și cu cine grăești... Auȳi tu?

Florica. — (viind în scenă) Eaca mă! Nu cumva s'o boierit ȳopërca?

Florin. — ȳopërcă ești tu, obraznico. Eū de aȳi înainte sūnt boier; așa sē știȳ. Cucoana Todosiea 'mȳ-o lăsat mie averea ei.

Florica. — Cucoana te-o lăsat pe tine clironom? I! tare 'mȳ pare bine, Florinaș dragă. (se apropie veselă de Florin.)

Florin. — (respingënd'o) Ce Florinaș dragă? Ce Florinaș? Da măi cucoane nu poȳi sē'mȳ ȳici?

Florica. — (riȳënd) Bată-te cucu, că poznaș măi ești!

Florin. — Și te poftesc, ȳiupineaso, sē nu te hlizești așa d'înaintea me, că doar' nu sūntem de-o samă amēdoȳ.

Florica. — Ha, ha, ha... bine se măi priface a boier! (ȳi dă un pumn.)

Florin. — (mānios) Ean ascultă, fa; acuș o ĳnplinești cu mine.

Florica. — Dec!... ce te-o apucat?

Florin. — Nu se cade sē glumești cu mine, că 'ȳi-am măi spus-o o dată... nu sūntem de-o samă.

Florica. — Măi, cu tot d'ĳnadinsul grăești?

Florin. — D'apoȳ cum?... Eū sūnt cu stare, sūnt boier, sūnt stăpān aici în casă, și tu ești o biată țē-rancă... Veȳi că sūntem departe unu de altu, ca ceru de pāmēnt.

Florica. — (cu lacrimȳ în ochȳ) Așa?... pentru că 'ȳi-o dat Dumneȳău câteva parale, aȳ și uȳtat c'amȳ fostȳ cres-

cuți împreună, că suntem amândoi niște bieți orfani culeși de stăpâna noastră?

Florin. — Eu nu știu ce-am fost; știu ce sunt.

Florica. — Ce ești? Vrei să-ți spun eu ce ești, Florine? Ești un nerecunoscătoriu, un om fără nici un pic de suflet, dac'o putut bani să te schimbe astfel într'o clipală. (plânge) Audi? Nu mai suntem de-o samă! eu, care 'i-am fost ca o soră, și 'l-am iubit ca ochii din cap!..

Florin. — (în parte) Mi'î milă de dînsa, dar' n'am ce'i face; eu boier, ea țerancă... nu ne potrivim.

Florica. — (plângend) Cine s'ar fi așteptat la una ca asta? sêrmăna biata cucoană! unde 'i se vadă ce blăstăm 'și-o făcut cu bani, lăsând în urmăi sēmēnță de vrajbă...

Florin. — (cu blîndețe) Ei tacî, Florico, nu mai plînge, că nu te-oîu lepăda eu pe drumuri... Dacă 'i fi cu minte, te-oîu lua fată 'n casă la mine.

Florica. — (zimbînd) Dēu!

Florin. — (cu un aer protector) Și dacă te'î purta cum se cade, te-oîu mărta cu palamarîu de la sfîntu Onofrei.

Florica. — Ce face? să mă dai lui Colivescu? Da ai uitat că suntem logodiți împreună, și c'amă făcută ađi dimineată prîndul logodnei?

Florin. — Așa este; d'apoi gîndește tu singură, Florico... eu acum nu mă eartă pojijiea să mă 'nsor de cît c'o fată de boier... și tu...

Florica. — Sē ieî pe alta? ba să nu te 'npingē păcatu,

că'ți scot ochii, audî tu?.. îți scot ochii cei de boier perpelit.

Florin. — (atins) Perpelit? eă?.. Florico, pune'ți gard la gură, că pe crucea me...

Florica. — Ce?.. Ce mi'i face?..

Florin. — Ean te-oîu lua frumos de spate și te-oîu da afară.

Florica. — Tu, pe mine?.. Că doar' n'o agîuns o fată ca mine de rîsu curcanilor...

Florin. — (furios) Curcan? eă?.. Eși de-aici, pe loc, nerușinato... obraznico...

Florica. — Vai! mânca-te-ar moliile, Flaîmucule... Na... (trage o palmă lui Florin).

Florin. — Valeu!

Florica. — Na, țerancă... na, obraznică... A! man-gositule, te-ai fudulit? Na, na, na... boierîule. (îi dă pumnî.)

Florin. — Ședî binișor, fa... Valeu!.. Nu te-atinge de boierie, fa! (fuge pe după copac, și scapă cîubucul din mână.)

Florica. — (ridicînd cîubucul) Las' s'îți mësor eă boie-riea pe spinare cu cîubucu ista...

Florin. — Îe sama, fa, s'e nu stricî *lichimbarîu*.

(Arie din: *Baba-Hârca*.)

(Înpreună).

Florica.

Lega-s'ar draciî de tine,

Natafleț făr' de rușine.

Am s'e sfârm cu ist cîubuc

Capul t'eu cel prost de cuc.

Florin.

Fa, Florico, da seđi bine,
 Șeđi, nu te lega de mine;
 Că muierii este dat
 Să se témă de barbat.

SCENA VIII.

Florin, Florica, Colivescu (înbrăcat cu uniformă de musician recrut, aduce cu dînsul un tronbon de cele mari.)

Colivescu. — (alergând) Florico, Florico, veste bună!

Florica. — Ce veste?

Colivescu. — Bucură-te... M'am scris la oaste, după cum ai dorit... Ean privește, m'am și înbrăcat... așa 'i că'mi șede bine? (se întoarce într'un picior.)

Florica. — N'ai fi de diochi... Da ulucu ist de aramă ce 'i?

Colivescu. — Să veđi... d-nu căpitan o chitit c'ași fi bun de trimbițaș și 'mă-o dat trimbițoiu ista, ca să mă diprind a cânta la *mojică*... ean ascultă... (sufală din trombon.)

Florica. — (astupându'si urechile) Ho, că m'ai spăriet.

Colivescu. — Ei! acu nu mai ai ce ȑice, Florico... M'am lăsat de pălămarie, și m'am dat la miliție de dragostea ta... mă ie?

Florica. — Poate... (în parte) Să'i viu de hac lui Florin...

Colivescu. — Poate? Ah! Florico... (cântă.)

Pentru tine le fac toate,
 Ș'apoi tu ȑici numai, poate!

Florin. — Colivescule!..

Colivescu. — Tacî, mă!.. Florico... unde 'î mai găsi așa bujor de trimbițaș ca mine?... trupeș și cu pept de buhaiu? Ean ascultă... (sufică ear' din trombon.)

Florin. — Destul! că ne rupî urechile.

Colivescu. — Tacî, mă! Eî! Florico, spune: vreî, nu vreî?

Florica. — Apoi știu eû ce se fac?... o biată fată săracă ca mine...

Colivescu. — Tu, săracă?... Eleî! da nu 'ți-am spus încă vestea cea bună? Nu știî cum s'o întors roata norocului?

Florica. — Nu!

Colivescu. — Ești bogată, Florico, bogată!

Florica. — Eû?

Florin. — Ea?

Colivescu. — Dar!.. Eaca o hârtie de la giudecătorie... 'mî-o dat-o ficîoru protopopului ca să 'ți-o aduc.

Florica. — Ce hârtie?

Colivescu. — [deschide o coală de hârtie] O copie de pe testamentu cucoanei Todosiea, prin care te lasă pe tine clironoama averîi sale.

Florica. — [uîmită] Pe mine?

Florin. — Pe dînsa? d'apoi eû?

Colivescu. — Tu, te spală pe buze despre avere! Pe tine te lasă argat Floricăî.

Florin. — Mincîunî spuî, hoțule, ca să înșeli pe Florica.

Colivescu. — Nu cređî? Haî la giudecătorie să afli adevêru.

Florin. — Hai! Auđi? argat? [ese prin fund.]

Colivescu. — Florico, mă duc și viū îndată ca să batem mâna împreună... crede-mă, fa, nu scăpa chili-piriu de la mână; așa pept! [sufă tare în trombon și apoi ese.]

SCENA IX.

Florica. — Eū bogată?.. nu'mi vine-a crede o fecire așa de mare... bogată!.. Care vra să ăicē, giupănu Florin nu se mai poate fuduli cu mine, și dacă s'o schimbat el în haîne boierești, și eū pot sēmī pun rochie de cucoană... A! bădică Florine, ai ăis că mēmī lua fată 'n casă, și că ăi'i face milă și pomană să mă măriăi cu altu?.. Ei, lasă, moăpane, că 'ăi-oiū arăta eū fudulie... Mă duc să mă împodobesc cu straie de-a cucoanei Todosiea... când m'a videa Florin, sēsī scoatē căciula d'inaintea me... Haide, cucoană Florică, la tauletă... Ha, ha, ha, cucoană Florică... tare 'mi pare de șană!.. cucoană Florică... Ha, ha, ha, ha... [intră în căsuă.]

SCENA X.

Florin [se întoarce abătut cu pălăria pe ochi.]

Am păăit-o... Cenușerii de la giudecătorie o rīsū de mine cu hohot și m'o tiuitū ca pe-un dulău cu tingirea 'n coadă, când le-am cerut averea răposatei! Nu mai am nimică pe faăa pământului!.. Hoău cel de pălămarīū m'o luat în ării parale, când m'o făcut să cred caī verăi pe păreăi... I! de 'l-aăi prinde la largu mēmī, ce colivă

de sufletu bunicăi 'î-ași trage la ceafă... El îi pricina că m'am stricat cu Florica... Ce-oîu sē mē fac de-acu, săracu de mine?... Florica 'î mâniaoasă pe mine... ea 'î cucoană în locu meū, și are sē mē dee afară, s'agîung pe uliți fără căpătēiū. [dându'si pumnī peste pālărie] Na, ton-tule! na, prostule! fudulie 'ți trebuea ție? boierie 'ți lip-sa?... la grajdū, nătărăule... acolo ți'ī locu... în podu șurii cu țepoū 'n mână, dar' nu cu ciubuc!

[Arie vechie: *Pom, pom eram eu, pom.*]

Pom, pom, pom eram eram eū, pom!

Pom eram cu frunță lată,

Ș'acum is crêngă uscată.

Pom, pom, pom

Ș'am rămas ne om.

Prost, prost, prost am fost eū, prost!

Căci prostiea din născare

Nici o dată lēc nu are.

Prost, prost, prost

Un biet cap de post.

SCENA XI.

Florin [după copac], **Florica** [înbrăcată ridicul cu o rochie foarte unflată și cu o capelă mare înpēnată, ese în cerdac, dându'si vânt cu evantaīl.]

Florica. — [veselă] Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — Aud glasul Floricăi.

Florica. — [eșind în cerdac.] Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — (în parte) I! ce bine 'ī șede cu capelă!

Florica. — [cu mândrie, strigă] Loc, loc, faceți loc, măi,

că trece cucoana Florica, cucoana Florica... Ha, ha, ha...
 [se coboară în scenă, se împedecă în poalele rochiei] Na! că era
 să dau alivanta peste cap... Marlacofu îmi găoacă feste...
 mă tot bate peste glezne... Fie! că 'î frumos... Ean
 privește, par' că's unflată cu țeviea; am talie de modă,
 cât o bute, ș'o oboroacă de capelă cu streșină... [se prim-
 blă îngânfată] Vai de mine! Cine mă gădilă la picioare?...
 Marlacofu? [sare bătând cu palma peste rochie] Da ședî bini-
 șor, blăstematule!

Florin. — (în parte) Are și malac? of! (oftează)

Florica. — (își drege toaleta) Ea asa, să mă fac pu-
 puică, cu fesfesele boîerești, ca să nebunească flăcăii după
 mine. (se primblă, imitând mersul damelor.)

(Arie din *Scara mătiei*: Ca să fiî cucoană mare.)

Voîu să fiî și eî cucoană
 Cu deschisuri sfrançusesci,
 Să fac prôscă, s'arunc svónă
 În fecîorii boîeresci.
 Să port fișnele
 Cu tinechele;
 Să port capele
 Cât un șopron;
 Să am corseturi
 Fără șireturi
 Și marafeturi
 Tot de *bon ton*.
 Dragă Florică!
 Ești frumușică,
 Ești marmuzică
 Plină de nuri;
 De-acum te ține
 S'ameteșci bine

Pe cioclovine
Și pe bonjuri.

(împreună.)

Ha, ha, ha, ha,
Ha, ha, ha, ha.

Florin (cu mirare.)

Na, na, na, na,
Na, na, na, na!

Florin. — (scăpând ciubucul jos) Tronc!

Florica. — (zărind pe Florin, în parte) Aice'î hătru.

(tare) Ce este? Cine 'î acolo?

Florin. — (cu sficală) Eă!

Florica. — Care eă?

Florin. — Florin!

Florica. — (mândră) Ce vreî?

Florin. — Așî vre, dacă n'ar fi cu supărare, să rămân argat la măriea ta, Florico.

Florica. — (atinsă) Florico?... Florico!... par' c'așî fi de-o samă cu dînsu!... par' c'amă fi păscută bobocii amêndoî!... Da cucoană Florică nu poți să dîci, ghîorlane?

Florin. — Ba pot, Florico!

Florica. — Bine; și de-acu 'nainte să 'ți torci pe limbă când îi deschide gura ca să vorbești cu mine, auzi tu?

Florin. — 'Mî-oîă toarce, cucoană!

Florica. — Eaca!... Da căciula de ce 'ți-o ții pe cap d'înainte me, năucule?... gîos cușma!

Florin. — (scotîndu'și pălăria) Mă eartă, cucoană!...

Florica. — Fie, pentru astă dată. Acu spune, ce vreî?

Florin. — Apoi, dacă s'ar putea, aș dori să rămân aici la curte, că pe când trăea biata cucoana Todosiea, stăpâna noastră...

Florica. — Ba stăpâna ta, nu a me. Mie 'mă-o fost mamă.

Florin. — (buimăcindu-se) Așa vroeam să spun, stăpâna ta, nu a me... adică stăpâna me, nu a ta...

Florica. — (ridând, în parte) S'o buimăcit... (tare) Vrei să intri în slujbă la mine? Fie! te primesc cu leafă de 50 de lei pe an, un suman și trii părechii de opincă.

Florin. — Suman și opincă? Apoi eu îs diprins cu straie de iste ciocoesti!

Florica. — Da de când te-ai diprins, măi badeo? De gîoi pîn' mai apoi?... Mie 'mă trebuie argat, nu ciocoîu.

Florin. — (oftând) Bine, cucoană; oîu purta și opincă, cinstită fața dumnilale.

Florica. — Să porți dar', că, după cum dicea răposata, opinca 'i talpa țerii; ea se lipește bine de pămîntu țerii, ear' nu ciubota nemțască, nici papucu grecesc. Haî, du-te sus de 'mă adă un scaun ca să mă mai odihnesc!

Florin. — Îndată, Florico!

Florica. — Ear'?

Florin. — Ba, ba nu... cucoană Florică. (intră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha... bietu Florin!... Nu mă pot stăpâni de ris când mă uît la el... samănă cu o găină smulsă.

Florin. — (aducînd un scaun) Eaca scaunu, cucoană!

Florica. — (așezându-se pe scaun) Bine; aleargă acu de 'mă adă un scăueș de pus sub picioare.

Florin. — (alergând) M'am dus.

Florica. — Am să 'l obosesc ca pe-un cal de poștă.

Florin. — (vine îute) Eaca și scăueșul. (îl așează sub picioarele Floricăi.)

Florica. — Așa; du-te de 'mă adă ș'o pernă să 'mă-o pun la șele, că 'i pre tare scaunu.

Florin. — M'am dus! (ese alergând.)

Florica. — 'L-oîu vindeca eă de boala fuduliei.

Florin. — (aducând o perină) Unde s'o așed, cucoană?

Florica. — Cole, la spate.

Florin. — (așezând perina) Poftim.

Florica. — Încet, mă, că mă gādilă... bine... acu mergi de 'mă adă dulceți.

Florin. — Alerg. (în parte) Multe 'i mai trebuie! (ese)

Florica. — (răzimându-se pe perină) I! că bine 'i în puf! te încăldește la șele și 'ți aduce o sfântă de lene... de asta poate unii oameni sîntu așa de somnoroși... trăescă cu pufușor. (î se ridică malacoful) Pei drace!.. (își drege rochiea) Poznașă modă... de nu 'i lua sama, te dă de rușine.

Florin. — (aduce o tabla cu dulceți și două pahare cu apă. El calcă cu sfilă și se cumpănesce când în dreapta când în stînga, de frică să nu verse tablaoa) Eaca dulcețile, cucoană!

Florica. — (în parte) Ean veđi'l cum se clatină... par' că 'l bate vîntu. [luând dulceți] Da nu te băga așa în sufletu meă, că doar' n'ai să mă 'nghiți... stăi cole...

drept... și te diprinde a sluji cum se cade, că de m'oiu mărita, poate să te ieu ficior în casă...

Florin. — [măhnit] Ai să te și măriți, Florică... cu-coană Florică?..

Florica. — [bând apă] D'apoî cum? Să rămân fată mare?

Florin. — Ba ferească sfântu de-așa rușine!..

Florica. — Am să 'mî ieu de bărbat un om de treabă, care să nu se sparie de bani, să nu 'l farmece ochiu dracului, un suflet bun, recunoscătoriu, fără fudulie, fără prostie... ca alții.

Florin. — [scâncind, în parte] Adică ca mine... bate șeoă...

Florica. — [mai luând dulceți] Da bune dulceți!.. Pălămarîu de la sfântu Onofrei îi băet cu inimă, frumos, voinic, îi militar și moare de doru meu... [bea.]

Florin. — [scâncind] Pălămarîu frumos!.. Pe Colivescu vreî să 'l ieî?

Florica. — Și ce 'ți pasă ție?

Florin. — [plângend cu bocit] Eleî!.. să nu faci una ca asta, Florico, că mă dau în fântână!

Florica. — Ce face?

Florin. — Fusesse vorba să ne cununăm împreună; dar' de vreme ce nu se mai poate, nu vreî să fii pălămareasă, Florico... nu 'ți dau voie.

Florica. — [sculându-se] Tu?.. Ean lipsești de-aici, păcătosome, și nu te mai scânci, că ești slut ca păcatu când te bocești.

Florin. — [pune tabloa pe scaun] Ascultă, Florică: Am fost un ticălos mai dinioare... m'am purtat cu tine ca

un mișel, și nu mai sînt vrednic nici să 'ți sîrut mîna... dar' nici pot suferi ca să te faci Colivească. [plînge]
Nu pot, da!.. apoi dacă nu pot, nu pot!

Florica. — (în parte) Sermanu Florin! [tare] Și de ce nu poți, mă rog?

Florin. — Pentru că 'mî ești dragă... na... și mă gîur pe-o lege care-o am, că, de nu mă'î asculta, intru în păcat!..

Florica. — Mare 'î lauda la casa omului!

Florin. — Nu glumesc, Florico... Mă gîur, să mă duc pe lume, să nu mai audî de mine cât îi trăi.

Florica. — Și ce 'mî pasă mie de te 'î duce?... doar' nu sîntem de-o samă... Călătorie sprîncenată...

Florin. — Așa!.. Apoi să dai samă, fa, de ce s'a întempla. [desperat] Merg să mă scriu la oaste, ca să mă duc la bătaie... să mor de mîna dușmanului... în ciuda ta...

Florica. — [în parte, îngrijită] Ce dîce?

Florin. — Și cât pentru pălămaru, am să 'l îngrop de viu în trîmbițoiu cel gros. [se răpede spre porțița din fund, și se lovesce de Colivescu, care intră.]

SCENA XII.

Florin, Florica, Colivescu.

Colivescu. — Ho, mă!

Florin. — Tu ești?... Na! [îi dă un pumn.]

Colivescu. — Valeu!.. Nu da, mă!

Florin. — Și mai na!...

Colivescu. — Măi, ședî binișor că scot satiru și te hă... hăcuesc!

Florin. — Satiru?... Na satir... [îi mai dă un pumn și apoi ese alergând.]

Florica. — Florine...

Colivescu. — Ean mai dă unu, fricosule, ș'apoi să vedî... o fugit mișelu.

Florica. — [la portiță] Florine!...

Colivescu. — Bre!... da ce 'l-o apucat de cărăbănește cu pumniî în oameni? Nu cumva 'l-o mușcat vr'o cucoană chiftiriță?

Florica. — Ba 'l-o pișcat zuliea de inimă, sërmanu!

Colivescu. — [zimbînd cu mulțemire] Dacă 'î zuliea, îl ert. Bietu flăcău! îi zuliar de norocu meü... o și aflat c'o să ne cununăm împreună, Florico, și asta 'l roade!

Florica. — (în parte) 'L-am pre întrecut cu didiochîu, și mă tem să nu 'și facă samă...

Colivescu. — Vedî că el te iubea de mult, Florică, și 'î mergea gîndu la măritiş... Vorba ceea: Vre broscou se se lipească de floare.

Florica. — [în parte, fără să 'l asculte] Cum așî face să'l aduc înapoi... unde să 'l găsesc?

Colivescu. — Dar' să 'l lăsăm dracului pomană... Am vinit, Florico, să 'ți spun, că poimâne pleacă regimentu, și că 'î vreme să ne cununăm.

Florica. — [în parte, tristă] Sërmanu Florin!

(Aria horeŃ.)

Colivescu.

FrunŃă verde rosmarin!

Florica (în parte,)

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Sufletu 'mŃ varsă venin.

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Fie'Ńi milă de-al meu chin!

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Că 's un biet băet străin.

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Florico, floare de crin...

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Pentru tine-amar suspin!

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Ah! eu Ńie mă închin;

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu.

Dă'mŃ mâna și ȃi: Amin!

Florica.

Sърmanul Florin!

Colivescu. — Aud ?

Florica. — (în parte) Nu mai pot sta locului. Mă duc în târg după el...

Colivescu. — Aud ?

Florica. — Așteaptă-mă aici, că vii îndată să-ți dau răspuns... (ese prin fund alergând.)

Colivescu. — Da unde te duci?... În cotro?... Haid'! o sburat rîndunica... 'mă-o Țis s'o aștept cu răspunsu... halal de tine, Colivescule!... Ți se clocește nonoru și are să scoată puț... Oîu să capet o nevêstuică frumuseică și cu avere... Ce de mai colivă... eaca... vreă să Țic, ce de mai benchetură... de-acu 'nainte!... Asta'î casa Floricăi... ean s'o cercetez puțin pe din întru, că ea o să'mă fie cuibu. (întră în casă cîntînd fără acompanement de musică).

Fost-am fost un clopotar
 Ș'am mai fost și pălămar;
 Dar' acum sînt militar
 Ș'am s'ajung și ghenerar.

SCENA XIII.

Florin (în uniformă de vînătorî, întră prin fund.)

Eaca și eu!... M'am scris la oaste ș'am intrat la vînătorî, ca să'mă alung aleanu... Unde'î Florica? Am venit să'mă ieă Țiua bună de la Ținsa, pên' a nu pleca cu regimentu... oîu să merg tocmai... hăt... la București... să mi se peardă urma... Las', Florico, că mă'î plînge tu în lipsa me... te-a mânca el doru de

Florinaș, și Florinaș unde? Nu'î!... s'o dus peste nouă
mări și țări... pe unde-o cutrierat Alecsandru Machedon.

(Arie nouă.)

Sunt vânător!

Copil de munte,

Ostaș de frunte

Învingător!

(Imitând cleronul.)

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;

Tăra me scumpă voiă apăra.

Tra ra, ra, ra.

Sunt vânător!

La căprioare

Glăsuitoare

Am să dau zor;

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;

Copile mândre voiă seruta.

Tra ra, ra, ra.

Sunt vânător!

De-acuma vie

Pe Romănie

Oră și ce nor;

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;

Norul de dușmană voiă alunga.

Tra ra, ra, ra.

SCENA XIV.

Florin, Colivescu (ese din casă cu o sticlă de vin la gură.)

Colivescu. — Înghite-Agachi!... (bea.)

Florin. — Eaca pălămaru! dracu mi 'l-o scos în cale.

Colivescu. — (coborînd în scenă) Halal de gospodărie bună... Încă o dușcă băete. (voiesce să mai bea.)

Florin. — (smuncindu'î sticla) Ean mai stăi, badeo, că ai treabă cu mine. (bea.)

Colivescu. — Ce? ear' tu?.. Ce vrei, măi, cu mine?

Florin. — Ai s'e'mi dai samă de pehlivăniile tale, șonțitule.

Colivescu. — (îngrijit) Care pehlivăniî, nebunule?

Florin. — A! 'țî-ai bătut gîoc de mine?... A! puș-chiule, m'ai făcut să cred că's clironom?... ai cercat să mă strici cu Florica, pentru ca să tragi cenușa pe turta ta? (scoate sabia).

Colivescu. — (cu frică, băguind) Ce tur-tur-turtă?

Florin. — Apără-te! sfrijitule, c'am s'e'mi răsibun... să te taiu bucățele, bucățele ca pe-o ciupercă...

Colivescu. — (spăriet) Cîu-per-per-percă?

Florin. — (răpeșindu-se) Scoate'ți sabia, oblojitule, că întru 'n păcat!..

Colivescu. — (apărându-se cu trombonul) Măi, nu face pozna... măi, vină'ți în fire... (fuge pr'împregiurul copacului, alungat de Florin.)

Florin. — Ba nu, hemesitule, am să te 'nvăț eu a umbla cu satana 'n sîn!

Colivescu. — Sfinte Onofrei! scapă-mă...

Florin. — Te-oîu învăța eu să umbli după Florica...

Colivescu. — Da ascultă, Florinașule...

Florin. — N'ascult nimic... Te lepești de satana?

Colivescu. — Mă lepad!

Florin. — Te lași de Florica?

Colivescu. — Ce face?

Florin. — Te lași de Florica?

Colivescu. — Ba nici gândesc!

Florin. — Ei! apoi, mori de mâna me, păcătosule!..

(luptă între sabia lui Florin și trombonul lui Colivescu.)

SCENA XV.

Florin, Colivescu (luptându-se), **Florica** (în uniformă de vivandieră se arată la porțiță.)

Florica. — Ram, pa, ta, plan, pa, ta, plan... etc.

Florin. — }
Colivescu. — } Ce ved? Florica, vivandieră? (încrămeniți.)

Florica. — Vivat! M'am făcut vivandieră, ca să urmez regimentu în care ai intrat tu, Florine!

Florin. — Dău?... (cu dragoste) Ah! Florico!... ești un bujor de fată!... dar' cum ai aflat?...

Florica. — Când ai fugit de-aici mâniaș și desnădejduit, m'am luat după tine ca să te cat pin târg... și te-am zărit eșind din casa căpitanului cu uniformă de vânător... atunci um înțeles tot... și, făr' a mai sta la gânduri, m'am dus degrabă de m'am alcătuit cu vivandiera ca să'i ieș locu. Ea rămâne aici, și 'mă-o vândut uniforma sa... așa'i că mă prinde bine?

Florin. — Par' că ești Ileana Cosinzana...

Colivescu. — Cea din poveste, cu përu de aur...

Florin. — Care vra să dică, plecăm împreună de-aici?

Florica. — Împreună! c'asa o lăsat cucoana Todo-

siea cu limbă de moarte... să nu ne dispărțim nici o dată.

Florin. — Apoi ca să nu ne dispărțim... Florico... trebuie mai întâi să fim cununați... ce ȳci, Florico?... vrei să uȳți că 'ȳi-am greșit?

Florica. — (dându'ȳ mâna) Uȳt tot... și noroc să dee Dumneȳu!.. mâni ne-a cununa căpitanu.

Colivescu. — Eaca!.. d'apoi eȳ?... d'apoi eȳ cum rămân?

Florica. — D-ta, dacă vreȳ, te răscumpăr eȳ de la oaste, ca să tot pălămăreșȳi cât ȳi trăi.

Colivescu. — Ba, foarte'ȳi mulțemesec! M'am făcut militariȳ... militariȳ rămân, pentru ca să trăim tustriȳ la un loc, ca niște fraȳi bunȳ. Vreȳȳ?

Florin. — } (dându'ȳ mâna) Vrem din toată inima.

Florica. — }

Colivescu. — Ura! să trăească Florica!..

Florica. — Ba mai bine să strigăm! Vivat! să trăească oastea română!

Totȳ. — (cu entusiasm) Vivat!

(Arie: *Pasere galbena 'n cioc.*)

Florica.

Bravȳ ostașȳ de-aȳ Românieȳ,

Vivat țera me!

Flóre mândr'a vitejieȳ.

Vivat țera me!

Ne vom duce la răsboȳu,

Unul chȳar în contra doȳ.

Vivat, mândră ca o ste,

Vivat țera me!

Totî.

Ne vom duce la răsboiă,
Unul chiar în contra doi.
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me!

Florin. — (Iea în brațe pe Florica, o serută și o pune în picioare pe scaun, strigând): Vivat puica me!

Florica.

Romănași voînici de frunte,
Vivat țera me!
Ne vom face punte, munte.
Vivat țera me!
Ș'omă striga murind în foc:
Rămăi țără cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me!

Totî.

Ș'omă striga murind în foc:
Rămăi țără cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me!

(Cortina cade.)

DRUMUL DE FER

PERSOANE:

Mama **Balaşa**, jupâneasă bătrână cu fes alb, temel, paftale, etc.

Cuconul Matachi **Nalbă**, proprietar.

Adela, fiica lui Nalbă.

Radu, inginer topograf.

Cucoana **Caliopi**, văduvă.

Kir **Manole**, arendaş.

Manolachi, fiul său.

Ioana, fată în casă.

Sava, tânăra țigan.

DRUMUL DE FER

COMEDIE CU CÂNTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, la o moșie pe malul Siretului,
în anul 1868.

Teatrul reprezintă un salon de țără, simplu mobilat. Trei uși în fund, în stânga și în dreapta; o ferestă în fund; o canape în stânga și alta în dreapta, pe planul întâi.

SCENA I.

Ioana (șede la pământ răzimată de canapeoa din stânga și
coase la gherghef.)

Arde-mă, frige-mă,
Pe-un cărbune pune-mă;
De m'e'i pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu 'ți-oîu spune...

Ard'e'l focu gherghef, și pe cine m'o pus să cos la el! Cât îi diulica de mare șed cu trupu ghemuit și cu picioarele sgârcite... 'Mă-am cîruiat degitile cu acu... Na!.. ear' s'o rupt ața!.. Unde 'i giupineasa Bălașa să 'nceapă ear' a bodogăni... (imitând pe Bălașa) Bată-te-ar

gardu, coțofană. Numai la sbănțuituri ți'i gându... ghidi, ghidi pupază bălțată. (caută să bage alt fir de ață în urechile acului.) Ba că chiar!.. sbănțuituri cu gherghefu... dacă se po-trivește... (cântă încet:)

Arde-mă, frige-mă... etc.

SCENA II.

Ioana, Sava (ivindu-se în fund.)

Sava. — Fa, Ioană.

Ioana. — Ce'i, Sava?

Sava. — Singură ești?

Ioana. — Ca un cuc.

Sava. — (intrând) Unde'i giupineasa Bălașa?

Ioana. — Dracu o știe... A fi umblând ca o stri-goaică pe la cămară, pe la bucătărie, pe la spălătorie, pe la grajdii, pin podu casii, pin fundu pivniții, tot țipând, și ocărind și palmuind, după cum i'i obiceiu.

Sava. — Mare neastâmpărată'i, bat'o pêrdalnicu! Ne face ȃile fripte.

Ioana. — De 'șă-ar frânge picioru său vr'o mână...

Sava. — Saū mai bine gātu...

Ioana. — Știu că 'i-aș plânge de milă.

Sava. — I! mămulica me! Când te-ar auȃi sfântu, bine ne-ar merge nouă, fa hăi.

Ioana. — Cred și eu.

Sava. — Amă rămânea de capu nostru ș'amă giuca drăgaica pin curte... Ean așa. (Joacă țigănesce.)

Somaikires mo, beşaŭ,
Zarzavela Kirostaŭ.
Ohto, pende, dabulică,
Dragul tetii dănciulică.

Ioana. — Tacî, măi, că doarme boieru.

Sava. — (oprindu-se spăriet) Aoleŭ! . .

Ioana. — Ean ascultă!

Sava. — Ce? (merge de pune urechea la uşa din stînga)
Bine dîci, hêrêe boieru ca zëvodu cel din lanţuh; doar-
me dus pe lumea somnului. Nu 'l mai trezeşte de-acu
nici toaca din ead. . . (vine lângă Ioana) Adevărat îi, fa, că
boieru vre să se 'nsoare din nou?

Ioana. — Aşa am audît. Ci că 'i-o trăsînit ca să
îee pe cucoana Caliopei, vecina moşiei.

Sava. — Cum, păcatele mele ş'ale tale? la bêtrâneţe
îi mai sburdă? Şi ce dîce gîupineasa Bălaşa?

Ioana. — Gîupineasa îi discântă de strechie.

Sava. — Dar' duduca?

Ioana. — Duduca 'i blîndă ca o mîeoriţă. . . Nu dî-
ce nimică.

Sava. — Ce 'i drept. Dumnegeŭ să 'i înflorească dî-
lele! îi bună de pus pe rană. Tot ea ne scapă de năcz
şi de bătăile gîupinesei. . . Mai dëunădî îi abătuse stri-
goaiceî ca să 'mî puie coarne de fer, ca pe vremea veche...
De nu era duduca ca să mă apere, păţam ruşinea.

Ioana. — (ridënd) Păcat, că bine 'ţi-ar fi prins coarnele.

Sava. — Eaca! ridî?.. Aşa ţi'i povestea?.. Ei! las'
că te-oîŭ face eŭ să ridî pën' îi plînge.

Ioana. — Cum asta?

Sava. — (gâdilind pe Ioana) Ean așa.

Ioana. — (ridând) Dă'mi pace, măi, nu mă gâdili.

Sava. — Ba nu...

Ioana. — Ședî binișor, nebunule, că, dău, te 'mpung cu acu.

Sava. — Măcar și cu sula să dai.

Ioana. — Na, blăstematule. (îl împunge.)

Sava. — Aoleu! M'ai ucis!

Ioana. — Satură-te de gâdilît fetele.

Sava. — Să mă satur?.. Na. (serută pe Ioana.)

Ioana. — (apărându-se) Elei! bădică... ce faci?

(Balașa se ivesce la ușa din dreapta și 'l vede.)

SCENA III.

Ioana, Sava, Balașa (cu o mătură în mână.)

Balașa. — Cine se hîrjonește aici?.. Eaca bălaurii... (se apropie pe furiș și lovesce pe Sava cu mătura) Na, hîrjoană, bălătule!

Sava. — Aoleu!

Balașa. — A! tîlhariule, vii sus de stinghirești fata de la gherghef? Na, na, spurcatule!

Sava. — Aoleu, aoleu! (fuge prin fund.)

Balașa. — Tacî, baragladină, că trezești boieru. Stăi pe loc, stăi! (îl alungă.)

Sava. — (în parte, eșind) Calu dracului!

Balașa. — Las' că mi'i încăpea tu 'n mână, cîoro-îule! (Ioanei) și tu spanchie, cum de te hlizești cu țiganiî din curte, ha?

Ioana. — (cu frică) Giupineasă...

Balaşa. — Ce-ai dis? Cum ai câriit?

Ioana. — N'am dis nimică, giupineasă.

Balaşa. — (ecsaminând ghergheful) Ean priveşte, lucru 'î aista? Vai! unflate-ar Rusaliile!... Ce-ai dis?

Ioana. — Nimică.

Balaşa. — Să nu 'ţi aud clanţu... Haî, lasă gherghefu şi mergi de freacă boieru pe picioare.

Ioana. — D'apoî boieru doarme.

Balaşa. — Dacă doarme, du-te de 'l apăără de muşte cu apăărătoarea cea de păun... Haît'... cară-te de-aici, şi doar 'l-îi gādili pe la nas cu penele, c'apoî atāta 'ţi trebuie.

Ioana. — (în parte, eşind prin stānga) Of! îmi vine să ieū lumea 'n cap!

SCENA IV.

Balaşa. — Un păcat cu nişte ȱiganî! de nu s'arū teme de sfēntu Neculai cel din cuiū, arū da foc casii. Noroc că 's eū pe-aici, căci bietu cuconu Matachi, de şi se crede iute ca muştariū, bine 'l-o poreclit cine 'î-o dis Nalbă... îi bun de fert în oală şi de făcut oblojele cu dinsu; n'are vlagă 'n el nici de-o liţcae... De-aceea 'l-o scos din minte gaiţa cea de cucoana Caliopi cu ohticurile sale de la fteatru. Auđi ghîuju! În loc să 'şi batē capu ca să mărite pe duduca, el umblă să se 'nsoare. Sē se 'nsoare, cānd îi bātut de brumă ca un sbērciog. Poftim! ca şi cānd eū, Bālaşa, la vrīsta me, aşi

face cu ochiu logofeţilor... s'ar prinde ca nuca 'n părete şi m'arū rîde şi cioarele de pe gard... Nu dic... am fost şi eu cînd am fost; dar' acum priveşte, par' că 's un testemel vechiu şi clătît în leşie clocotită.

Pe cînd Ruşii cei cu cîdă,
Pentru inimă aveam nadă,
Nuri, taclituri, fefesele;
Ş'acum am numai sbêrcele.
Eram flóre trandafir
Ş'am ajuns frunză de ştir;
Eram dragă la orî cine,
Ear' acum fugū toţi de mine.

Înainte m'alintam
Şi pe tineri încântam;
Ear' acum nu'î mai încânt,
Ci de friguri îi descânt.
Ah! amar, amar de vîeaţă!
Fost-am foc ş'acum sînt gheaţă,
Fost-am mîndră, cînd am fost;
Ş'am ajuns un lucru prost!

Apoi dă! ce sî faci? Vremea vremueşte, floarea se pîrleşte. Aşa 'î lumea, bat'o s'o batē!..

(îşi şterge ochii şi'şî suflă naşul tare.)

SCENA V.

Balaşa, Adela (viind din drépta.)

Adela. — Mamă Balaşa.

Balaşa. — (cu dragoste) Ce este, Adeluţa mami?

Adela. — Am zărit de la fereastă vr'o două trăsurî coborînd délul spre sat.

Balaşa. — Or fi niscaiva musafirî. . . poate chiar vecinii moşiei matala.

Adela. — Of! de n'arû mai fi ear *kir* Manole cu fiul seû cel nesuferit!

Balaşa. — Şi cu gaiţa cea de cucoana Caliopi, care m'o asurđit cu mîorlăiturile sale nemţeşti. Bat'o concina! . . mare străchietă'î.

Adela. — Şi pretenţioasă.

Balaşa. — Aşa; are nişte apucături de stăpână, care mă stringû de gât; ea poronceşte aici când vine, ca în casa ei. Ba încă în luna trecută nu'î trăsnişă pin cap să mă puie s'î gîoc parola? Atunci s'agîungă! . . Am gîucat, când am gîucat, şi parola, şi cordeoa şi. . . dar' acu am alte de făcut, am de căutat de gospodărie, ca o giupineasă bētrână ce sînt.

Adela. — Şi de alintat pe mine; nu'î aşa, mămucă?

Balaşa. — Şi de alintat pe mătăluţă, sufletu mamiî, că eû te-am înfăşăt, eû te-am legănat, eû te-am hărăcsit de spasmuri, eû te-am discântat di diochîû, eû te-am crescut la sînu meû de-ai răsărit ca un crinişor. . . în cât băeţiî când te vedû, rēmanû cu ochiî holbaţi ca nişte buhai de baltă. (se pune pe canape şi îea pe Adela pe genunchî) Apoi dă! . . Cum nu li s'or aprinde călcăile, bieţiî flăcăî, că asta'î viorica măsîi, împărăteasa lumîi. Ce face? Nu eşti împărăteasă? Ean să 'ndrēznească cineva să dicē ba, că 'l opăresc.

Adela. — (ridēnd) Nu mă sui, mămucă, tocmai în 'naltul ceruluî, c'or fugi de mine toţi tinerîi.

Balaşa. — Or fugi? . . pentru ce?

Adela. — De frică se nu 'și frângă gâtul, când or cerca s'ajungă pînă la mine.

Balașa. — Și 'ți-ar părea rău, pușorule?

Adela. — (zimbind) Găci, mămucă.

Balașa. — Am găcit... 'Ți-o cădut tronc la inimă vr'un pușchiu din Eși.

Adela. — (coborînd ochii) Ba... nu...

Balașa. — Ba nu? [o serută] Ângerașu mami! Ean spune drept: tîner îi? frumos îi? bogat îi? boier mare'î! 'nalt îi? subțire 'î? are musteață răsucită? spune, drăgulină, nu'mi ascunde nimică... De-a fi cum îl chitesc eă, și de 'ți-a fi drag matale, sînt în stare să ți'l aduc din fundu lumii, călare pe prăjină.

Adela. — [serutînd pe Balașa] Scumpă mămucă!

Balașa. — Ți'î drag, ha?

Adela. — [ascunđendu'si obrazul în sinul Balașei] Nu știu...

Balașa. — Știi eă... Și cînd, și cum, și unde 'l-ai cunoscut?

Adela. — Acum două luni, ști cînd am cădut bolnavă de lungoare la Iași, la mătușa me.

Balașa. — Îmi aduc aminte, păcatele mele; cît pe ce o fost să nebunesc, cînd am aflat că te-o găsit în primejdie de moarte. [îndușoșându-se] Să moară turturica măsii? Mai bine m'ar fi ridicat pe mine Dumneđeu... tot is o biată babă... 'Mî-am trăit traîu, 'mî-am mîncat mălaîu... Ce'mî rămîne?... De ađi pînă mîni... [își suflă nasul] Eî, și? nu'ți uita cuvîntelu.

Adela. — În timpul periodului celui mai dureros a

bôlei, pe când nu mai aveam conștiință de nimic pe lume, m'a vegheat și noapte un tînăr...

Balașa. — Doftor?

Adela. — Ba nu... un tînăr inginer topograf.

Balașa. — Potograf!... Cum asta?

Adela. — Ca amic din copilărie a vărului meu, el venea în toate dîile în casa mătușei mele, unde mă aflam.

Balașa. — (în parte) Înțeleg.

Adela. — Și din ora ce m'am înbolnăvit, el n'a voit să se deslipească de lângă patul în care sufeream. Ah! mămucă, cu ce îngrijire m'a căutat! cu cîtă răbdare, cu cîtă iubire frățească a petrecut dîile întregi la capul meu, fără a închide ochii! De-ași trăi o sută de ani, nu voi uita că'i sînt datoare cu viața.

Balașa. — Bun suflet de potograf!

Adela.

Precum veghează o mamă bună
Lângă copilul ce 'i adormit,
Astfel cu mine stînd împreună,
De ghiara morții el m'a ferit!

Prin vîlul negru de suferire
Ca pe un ânger îl zăream eu,
Și de atunci dulcea'i privire
Ades îngănă sufletul meu.

Balașa. — Înțeleg, înțeleg... ți'i drag ângeru; îl vezi prin vis... el îți face îți. Apoi dă!... tinereța... inima... Așa sîntem noi, partea femească... slabe de oțele... Și cum îl chîamă pe ângeru cel potograf?

Adela. — Radu.

Balaşa. — Radu? .. frumuşel nume... Şi unde 'i el acu?

Adela. — (tristă) Nu sciū, mămucă... De când m'am întors aici la moşia tatălui meu, n'am mai avut nici o scire despre dinsul.

Balaşa. — Nu te măhni, puîsorule, că'ţi spune mătuşa 'ndată unde se află Fētu-frumos. Am s'ţi trag în cărţi. (scoate o păreche de cărţi din sin).

Adela. — (veselă) Ean să videm ce-or spune cărţile.

Balaşa. — Ele 'sū gura adiverului... stăi să le menesc.

(Amestecă cărţile, apoi le apropie de gură şi ăice:)

„32 de cărţi, bine ştiţi, bine găciţi, bine se eşiţi.
„Cum o ştiut cel ce v'o zugrăvit în roş, în negru, în
„albastru, aşa şi voi s'ni spuneţi cu dreptu; dac' a fi
„să fie bucurie şi cununie, să cadă drum în drum, dar
„în dar, inimă 'n inimă; ear' de nu şi nu, să vă sufle
„vântu, să vă 'nghită pământu.“ (pune cărţile pe canape
Acu taie cărţile, dducă. (Adela taie cărţile; Balaşa aşează cărţile.)

Balaşa.

Riga de caro, ăea séma,
Cade tocmăi lângă dama!
Treî ochi, drum! şi mai la vale
Asul, casa dumnitale.
Lângă as, privesce, vine
Un valet de roş... pre bine!
Apoi şapte... bucurie;
Apoi ăee... cununie.

Adela. — Cununie?

Balaşa. — Cununie! .. Noroc să dee Dumneđeu.

Adela. — Elei! mamă Balaşa, dică c'are să vie?

Balaşa. — (arătând cărţile) Eată'l cole... Eaca, îl ved viind ca vântu şi ca gându... Na! ean ascultă.

(Se audă afară pocnete de surugii.)

Adela. — Se aude o postă.

Balaşa. — El a fi... potografu!

Adela. — Vai de mine! Cum mi se bate inima!

Balaşa. — (stringându'si cărţile) Nu fi copilă, Adeluţă. Mergi în odaea matale de te mai linişteşte, că 'l-oîu primi eă cum se cade; fugi iute.

Adela. — (pe pragul uşii) Mamă Balaşa, n'ar fi mai bine să şed cu d-ta?

Balaşa. — Nu, drăguţă, să nu'î dăm obraz... Las' pe mătuşa, că ştie ea ce face... Mergi.

(Adela ese prin dreapta.)

Balaşa. — Să te ved, Bălaşo... acu 'î acu... Ean sē'mi mai dreg fiongu de la testemel.

SCENA VI.

Balaşa, Manole (intră prin fund.)

Manole. — Bine-am găsit, găupineasă.

Balaşa. — PŃei drace!... Da de unde-ai eşit de-o dată popâc, *kir* Manoli? Aşteptam pe riga de caro, şi 'mă esă cel de ghindă.

Manole. — Ce ghindă? ce vreî să Ńici?

Balaşa. — Nimică... Te 'ntreb de unde vii?

Manole. — Vin de la moşie de la Bursuceni, cu fiul meă Manolachi, ca să facem vizită lui cuconu Matachi. Ce face cuconu Matachi?

Balaşa. — Doarmă. (în parte) Cum dracu de m'o înşelat cărţile?

Manole. — Doarme!.. rău face. Somnu lung îi damlagiū. Am cunoscut un băcal, pe *kir* Sfetcu la 1834, ba mă 'nşel... la 1835... Ce dic eū?.. la 1830... adică nu ştiu bine; mi se pare însă că era pe la 1835. Înşfârşit fie: Am cunoscut la 1834... asta... la 1835...

Balaşa. — Ear' te-ai încurcat în socotele, după obiceiū?

Manole. — Nu 'nţeleg, soro, ce-am păţit de vr'o 20 de ani încoaci, sînt cam uitit.

Balaşa. — Tinereta... Dar' unde-o rămas cuconaşu d-tale, Manolachi?

Manole. — Manolachi? de Manolachi mă 'ntrebî?... s'o oprit lângă eaz ca să 'npuste nişte răţe. Îi un vânător... groaznic... Almintere un copil blând şi nevinovat ca o fată mare. Ai crede, giupineasă... că la vrîsta lui... (voiesce să 'i vorbească tainic la ureche.)

Balaşa. — (depărtându-se de Manole) Par' că s'o trezit boierū. (ascultă la uşa din stînga.)

Manole. — De-aceea am hotărit să 'l însor, şi 'ţi mărturisesc că 'mă-am pus ochiū pe duduca Adela. Ce dici d-ta, giupineasă?

Balaşa. — Adela?.. şterge-te pe buze, *kir* Manoli.

Manole. — Pentru ce?

Balaşa. — Adeluţa nu 'i de obrazu d-voastră... adică să nu bănuieşti.

Manole. — Eaca! Nu cumva 'i cu ste 'n frunte?

Balaşa. — Ba cu ste; aşa se ştiu... Eū am cres-

cut-o, eă am hărăsit-o, eă am înflorit-o ca pe-o garo-fiță; ei îi trebuie alt soiă de bărbat, nu ca de-al de...

Manole. — Ce ca de-al de?... Și eă 'l-am crescut pe Manolachi ca pe-o... cum ai ăis? care floare?

Balașa. — Ba că chăar, 'l-ai crescut cu țiganiă.

Manole. — Ei! ș'apoă? ce-o eăit de-acolo?

Balașa. — O eăit un obraznic, și altă nimică.

Manole. — Na... Pricep acu de ce eăi supărată pe el... pentru că 'ți-o înpuăcat motanu cel alb?... Apoă dă... îl sgărieșe pe nas.

Balașa. — Păcat că nu i 'l-o frânt de tot.

Manole. — Mare pagubă! un motan!... dacă 'mă aduc aminte... pe vremea Rușilor, la 1828 am avut în gazdă un ofăeriă de cazaci... La 28 o întrată Moscali?... ba la 29... dar, la 29... Așa, cum îți spuneam, ăupineasă, la 1828... asta... la 1829...

Balașa. — Ear' te-ai încurcat.

Manole. — Ba nici de cum. N'o întrat Prozoroăki la una-mie-opt-sute...

Balașa. — Doăspredăce.

Manole. — Cum?... la 1812.

Balașa. — Tocmai, Rușiă cei cu coadă.

Manole. — Ba fără coadă...

Balașa. — Ba cu coadă. Adă'ți bine-aminte.

Manole. — Ean să videm, ean să videm. Eă am înplinit 50 de ană la sfântu Ilie. De la 1812 pănă aăi sântă 56 de ană aproape... Care vra să ăică, aăi fi venit pe lume cu 6 ană înaintea naăterii mele? Mare minune!

Balaşa. — Mai așa... Acum ai nimerit.

Manole. — Însă... dă'mi voie; dacă m'am născut la una mie ș'atâta... (stă pe gânduri.)

Balaşa. — Ce'ți mai bați capu de geaba, omule? Vrei să știi curat de câți ani ești?

Manole. — De câți?

Balaşa. — De 68.

Manole. — 68! Cum, Doamne eartă-mă!

Balaşa. — 56 și cu 12, cât faci?.. taman 68. Dacă nu mă crești, cată-te 'n gură.

Manole. — (intrigat) Să fiu oare așa de bătrân? (numără pe degete.)

Balaşa. — (în parte) Ean privește socru pentru Adela. Ama! cap de cuc.

SCENA VII.

Balaşa, Manole, Manolachi.

Manolachi. — (intră prin fund, spăriet) Băbăiță, băbăiță...

Manole. — Ce este, copile?

Balaşa. — (în parte) Auzi, copil!.. Coșcoge nagâț!

Manolachi. — Eaca și Baba-Cloanța!.. Ce faci, Cloanțo?

Balaşa. — Ce se fac, gogu mami!.. te privesc și rid.

Manolachi. — (mânios) De mine?

Manole. — Ean lasă, bobocu tati! nu te mai aprinde... destul de aburit ai vinit de-afară...

Manolachi. — M'am sfădit cu un domnișor, colo în capetul grădinii.

Manole. — Un domnișor? Cine se fie, și ce făcea el acolo?

Manolachi. — Zugrăvea nu știu ce cu plumbul pe hârtie. Mă luasem după o turturică cât cole, cât cole! Când se trag în ea, mă trezesc cu domnișorul cela în dreptul puștii; îi strig să se dee 'ntr'o parte, el începe a rîde; eu mă mîniî, el mă numește păstîrnac și mă amenință că 'mî-a rupe urechile. Atunci m'am făcut foc ș'am alergat în casă, băbăiță. Ean așa.

Balașa. — Viteazu mamiî! Să gîurî că se trage din Cîubăr Vodă, care 'l-o mîncatî guzganiî.

Manolachi. — (furios) Cîubăr Vodă?

Manole. — (intrigat) Cîubăr Vodă!

SCENA VIII.

Ceî de'nainte, Ioana.

Ioana. — Gîupineasă, s'o trezit boîerîu.

Balașa. — S'o trezit? Duceți degrabă dulceți și cafe. (ese prin fund, strigînd) Savo, Savo, adă apă proaspătă de la șipot. Savo, da unde te-ai ascuns, bălaure?

Manole. — Cuconu Matachi îi în etac?

Ioana. — (arătînd în stînga) Aici.

Manole. — Mă duc să'î dic diua bună. Manolachi vin' cu mine să sîruți mîna lui cuconu Matachi. (intră în odăa din stînga.)

Manolachi. — Eaca viî, băbăiță. (merge pînă la ușa din stînga după tatăl seî, apoi se întoarce rîpide și apucă pe Ioana de mînă.)

SCENA IX.

Manolachi, Ioana.

Manolachi. — Fa, ean mai stăi.

Ioana. — Da dă-mi pace, cuconașule, ce te tot legi de mine când mă vezi?

Manolachi. — Îmi placî, fa, ș'am hotărit să te fur de-aici, ca să te duc cu mine la București.

Ioana. — Tocmai la București?

Manolachi. — Tocmai!... Tată-meu mă crede tot în fașe, și mă ține de-aproape ca pe-o fată mare. M'am săturat de țară, m'am săturat de casa părintească, și 'mî-am pus în gând să fug chiar astăzi în capitală, ca să mă mai spoiesc în lumea cea mare.

Ioana. — Da, bine, acolo 'i târgu spoielilor?

Manolachi. — Așa m'o încredințat vărul meu Pehlivanu. Cunoști pe vărul meu Pehlivanu?

Ioana. — Ba nu.

Manolachi. — El îi... Eaca ce'mî scrie din București. (deschide un răvaș și cântă, cetind:)

«Ești chîor seú nătărău
De dai în gropi mereu?
Ești bun de mâncat fîn,
Dar' ai galbinî în sîn?
Poftim la București,
De vrei să te spoiesci.

Ești craiú, ești iuschîuzar
Și tufă 'n buzunar,
Dar' scii cu chip frumos
Să furi o carte 'n stos?

Poftim la București,
De vrei să te spoesci.

Ești tînăr, 'nalt, spătos
Și nu pre rușinos;
Ești bun de cumpărat
Ca un... amoretzat?
Poftim la București,
De vrei să te spoesci.»

De-aceea găsesc că locul meu îi în capitală, ș'al
tău, Ioano! Ascultă: Vrei să vii? Nu scăpa prilejul. Eu
te-oîu ținea bine; 'ți-oîu da rochiile de mătăsă și mala-
cof... primești?

Ioana. — Baîu.

Manolachi. — Auđi, proasta? Se vede că nu te-ai
săturat de bătăile gîupinesei Bălașii? Ascultă: Am să
te-aștept din dosul gardului cu brișca băbăiții. Să vii
acolo, cum îi scăpa de sus. M'ai audit?

Ioana. — (în parte) Degrabă 'ți-a fi?

Manolachi. — Acum fugi, că vine băbăița. Nu uita
că te-aștept.

Ioana. — (în parte, eșind prin fund) Așteaptă murgule...

Manolachi. — (în parte) Una la mână.

SCENA X.

Nalbă, Manole, Manolachi.

Manole. — Așa, cucoane Matachi; dacă vrei să 'mă
daî grăul cu 50 de lei chila, și popușoiul cu 16 lei mer-
ța, iți cumpăr toată pânea de pe moșie.

Nalbă. — Elei! *kir* Manoli, cum se poate să 'mî dai niște prețuri atât de proaste? D-ta știi să 's iute, și vii nitam, nisam să mă ieî în trii parale.

Manole. — Nu se 'ncepe mînie la negoț, cucoane Matachi. Îți dau prețul obicînit.

Nalbă. — Ce felî? îmi dai 50 de lei pe chila de grâu, cînd chila se vinde 120 de lei în Galați?

Manole. — Așa este; însă unde pui chiria de-aici pîn' la Dunăre? Cărașia 'i scumpă, șosele mai n'avem, și pîn' agîungu produsele la malul Dunării, câte care se sfarmă, câți boi se desghină și morî, cîtă pîne se perde! Nu dic, dac'amî avea un drum de fer, ci că ne-ar căra roada pămîntului în străinătate, cît ai bate 'n palme, și noi proprietarii amî câștiga câte 50 la sută, numai din cărațură... însă fiind că n'avem drumuri de fer...

Nalbă. — Drumuri de fer?... ear' mă ieî în trii parale, *kir* Manoli?..

Manole. — Ba nici gîndesc.

Nalbă. — D-ta cređi în povești de-acele?

Manole. — Cred, nu cred; așa aud vorbind lumea, așa dic și eî; 'ți-o vînd în cît am cumpărat-o.

Nalbă. — Palavre franșusesci, *kir* Manoli, palavre franșusesci. Las' pe alții să plece urechea la ele; dar' nu noi, oameni cu toată giudecata.

Manole. — Fie! Noi să ne căutăm de treabă, mai bine, ca niște părinți bunî. Cucoane Matachi, una și bună: Vrei să ne 'ncuscrim împreună?

Nalbă. — Cum asta?

Manole. — Cununând pe Manolachi al meu cu Adela d-tale? De primești, îți dau doi galbină pe chila de grâu, pe loc.

Nalbă. — (atins) *Kir* Manoli... mă superi! Copila mea nu 'i de dat adalmaș.

Manole. — Breee! că uite-ai mai fost! Cine 'ți pomeneste de adalmaș? Eaca băetul, vedi'l, îi frumos, ța-pen, cu duh, ș'apoî încă una, care n'ai crede-o... Pune'ți în gând... că la vrîsta lui... (voiesce să vorbească la urechea lui Nalbă.)

Nalbă. — (ne ascultând) De câți ani îi?

Manole. — De 21... asta... de 22... ba de 21.

Nalbă. — Nu 'i prea tîner de 'nsurat?

Manole. — Ei, dragă cucoane Matachi, nu știi, mîncarea de dimineață și 'nsuratul de vreme... Ș'apoî noi eramî mai în vrîstă cînd ne-amî căsătoritî? Eû am gîucat Isaiea la 1821, cînd cu rîsmirița.

Nalbă. — Și eû la 1825.

Manole. — La 21 o fost rîsmirița?... ba la 1820.

Nalbă. — (urmîndu'și gîndul) Ba nu la 25, ci la 24.

Manole. — Ce felîu la 24? La 1821 saû 20, pe cît imî aduc aminte, intrase Ipsilant în țară.

Nalbă. — Ea lasă, frate, c'am însemnat în ceaslov; m'am cunutat spre sfinții Aftanase și Chirilă.

(Staû amîndoi afundați în gînduri.)

Manolachi. — (în parte) Îsû afundați în calendar. Acu 'i vreme de fugit. Pe-aici mi'i drumul la București.
(ese pe furiș prin fund.)

Nalbă. — (trezindu-se) Bine diceam eă, *kir* Manoli, la 1825.

Manole. — (vorbind o dată cu Nalbă) Bine diceam eă, cucoane Matachi, la 1821.

(Se aude afară o trăsură de poştă.)

Nalbă. — Ce s'aude?

Manole. — O poştă.

Nalbă. — Cine să fie?

(Se audă rulate italiene afară.)

Nalbă. — Aud glasul cucoanei Caliopi.

Manole. — Cu adevărat.

Nalbă. — (cu bucurie, în parte) Ea 'î! privighitoarea mea.

Manole. — Eat'o!... Dar' unde 'î Manolachi?

SCENA XI.

Nalbă, Manole, Caliopi (în costum de voiajiu, întră prin fund.)

Caliopi (se închină, fredonând după ariea: „Bona sera“ din

Barbierul de Seviglia.)

Buna ziua dumnitale

Buna ziua îţi doresc.

Eată după lungă cale

Cu plăcere-aici sosesc...

Nalbă. — Sêrut mâna matale, cucoană Caliopi; dar' ce vânt fericit te-o adus pe la noi... De unde?

Caliopi. — De unde? tocmai de la Bucuresci.

Nalbă. — Tocmai de-acolo?

Caliopi. — Am avut un proces cu posesorul la Ca-

sație, ș'acum întorcându-mă acasă, m'am abătut pe la moșea d-tale. Di că nu 's gentilă.

Nalbă. — (serutându'î mîna) Ești o zină... Îmi spunea inima c'ai să vii. Te-am visat.

Caliopi. — Dovadă că ai o inimă care nu minte, cucoane Matachi; de-aceea am și primit fără sficală curtea d-tale.

Nalbă. — (serutându'î amîndouă mînile) Afrodito!

Caliopi. — Afrodită... dar!... însă cât pe ce era să nu 'ți mai veđi Afrodita.

Nalbă. — Vai de mine! Cum?

Caliopi. — Închipuți-vă că, de la București și pîn' aici am pus șese dîle, m'am prăvălit de șese ori, ș'am agîuns cu gîumătate de suflet. Cât n'omă avea drumuri de fer, tot de-aceste o să pățim.

Nalbă. — Da ce-ai pățit, ângerașule? spune.

Caliopi. — Ce-am pățit? Ascultați:

Ah! ce-am pățit
Ce-am pățimit
Aici pîn' am sosit!
Oh! câte supărări
Și sdruncinări!
Drumu 'î stricat,
Caii 'să căduți și surugiul bat;
Ei plecū de pe loc
Într'un noroc.
Eată c'ajungem la un deal;
Cînd se 'l suim, cade un cal,
Ceî-l-alți daū înapoi, trăsura dă de mal,

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI

O roată ese din butuc,
 Și surugiul stă năuc ;
 Caii se duc
 Ear' eă remân și de cap m'apuc,
 Răcnesc, oftez mereu
 Ca vai de eă !
 Și ăic în gândul meu :
 Ah ! te rog sfinte Dumneăeă,
 Scapă-mă din acest greă !

Nalbă și Manole. — Cum se poate !

Caliopi.

Dar' în sfârșit
 La sat trimit
 Postașul buimăcit ;
 Vr'o patru boi sosesc
 Și ear' pornesc.
 « ăa, măi, Prian,
 « Hăis Tălășman ! » striga bietul țeran ;
 Dar' boii ne 'nvățați,
 Staă înjugați.
 Românul bate 'n boii seă ;
 Eă strig la el, măi țip la eă,
 Și boii spărieți pornescă ca nisce zmeă ;
 Înă de-o dată hodoronc
 Dăm într'un șanț cu toăii trone !
 Eă cad în fund
 De-a rostogolul ca un pachet rotund,
 Ș'acolo, vai de eă !
 Gemănd mereă,
 Diceam în gândul meu :
 Ah ! te rog sfinte Dumneăeă,
 Scapă-mă din acest greă !

Nalbă și Manole. — *Kirie ton dinameon !*

Caliopi.

Ce-o să mă fac?
 Cu al meu sac,
 Ca un biet neamț sarac;
 Pe câmpul cel glodos
 Plec, vai! pe jos!
 La ori ce pas
 Alunec, cad, răcnesc în mare glas,
 Și chiar papucii 'mî las
 La ori ce pas!
 Când ajung séra lângă sat,
 Câniî s'apucû de latrat,
 Și ca pe-un șoldănaș mă iewă la alungat;
 Ear' eû cu spaîmă crudă 'n sîn
 Sar iute pe-o clae de fên
 Și pênă 'n zori,
 Plângênd, gemênd, cuprinsă de fiori,
 Am stat acolo, deû,
 Ca vai de eû!
 Ș'am dis în gîndul meu:
 Ah! te rog sfinte Dumneđeû,
 Scapă-mă din acest greû!

Nalbă. — Vai de mine! era să 'mî mănânce câniî
 odorul, și eû să rămân vêduoîû pên' a nu mă 'nsura...
Cucoană Caliopi.... în privirea stării drumurilor, te rog
 să nu mai amâni điuă cununiei noastre... Eî! mă știi,
 sînt iute din fire și 'mî place lucrul grabnic... Spune,
 vreî să facem nunta peste cincî đile?

Caliopi. — (cu sentiment) Ah! tiranule... fie.

Nalbă. — (transportat) Ești un serafim!

Manole. — Noroc să dee Dumneđeû!... par' că sînt
 teți doi hulubași.

Caliopi. — Efectul amorului, *kir* Manoli.

Manole. — A fi... prin urmare știți una?... haideți să facem amândouă nunțile 'ntr'o di.

Caliopi. — Care amândouă? și d-ta vrei să te 'nsori?

Manole. — Ba, ferească Dumnezeu!... doar' n'am căpchiet la vrista mea.

Nalbă. — (atins) Aud?

Manole. — Vorbesc de căsătoria fiului meu, Manolachi, cu duduca Adela.

Caliopi. — Bună păreche... Să trăească!

Manole. — Amin!... Nu 'l-ai întâlnit pe Manolachi când ai sosit, cucoană Caliopi?

Caliopi. — El 'mă-a deschis oblonul trăsuri, și chiar 'mă-a luat din mână sacul meu de drum, ca să 'l aducă aici.

Manole. — Trebuie să vie acuz, păunașul tati.

Caliopi. — (cam îngrijită) Bine-ar face, fiind că am niște bani în sac (în parte) și o corespondență de amor, foarte...

Manole. — Să n'ai nici o grijă, cucoană; sacul d-tale se află în mână sigure. Manolachi îi un mîeluș nevino-vat, un păunaș... Pune'ti în gând, că la vrista lui... (voiesce să vorbească la urechea Caliopi.)

Caliopi. — (fără a-l asculta) *Appropo*, cucoane Matachi, am întâlnit, pe la capătul livezii, un păunaș străin care se furișă pe sub gard și părea că studia locurile... Cine 'i?

Nalbă. — Nu știu.

Manole. — A fi poate obraznicul acela care 'i-o dis lui Manolachi păstirnac?

Caliopi. — Aducea de departe cu un amic a maiorului...

Nalbă. — Care maior?

Caliopi. — (îngăimată) Maiorul... Velinescu... din București... un văr a răposatului...

Nalbă. — (cam cu îndoială) Așa?

Manole. — (căutând pe fereastă) Eată'l!

Caliopi. — Maiorul? Unde?

Nalbă. — (observând mâna Caliopi, în parte) Eaca... eaca...

Manole. — Colo, pe movilă, în față cu casa.

Caliopi. — (alergând la fereastă) Maiorul?

Manole. — Ba nu, păunașu cel străin care diceai că 'l-ai întâlnit pe sub gard.

Caliopi. — Bine ăci... Ce face oare-acolo?

Manole. — Par'că scie.

Caliopi. — Ba, par'că face semne cuiva din casă. Privește, cucoane Matachi, el pune acu mâna la ochi ca să vadă mai bine.

Nalbă. — Să nu fie Radu Anghel?

Caliopi. — Nu cred, că 'i prea elegant îmbrăcat.

Manole. — Asta nu 'i o dovadă.

Nalbă. — Apoi dar' cine dracu să fie?

Caliopi. — Ha! am găcit.

Manole și Nalbă. — Ce?

Caliopi. — A fi vr'un tîner înamorat de Adela.

Manole și Nalbă. — (împreună) Oare?

Caliopi. — Și după pantomina ce 'l ved făcînd, aș gîura că 'i în corespondență cu dînsa.

Nalbă. — Cum? Adela?...

Manole. — Noră-mea...

Nalbă. — Să facă năsbuții?

Manole. — Pěn' a nu să mărita.

Nalbă și Manole. — Nu se poate!

Caliopi. — Ba se prea poate. Cine-o știe mai bine de cât mine?

Nalbă. — Aud? (în parte, nemulțemit) Hmni!

Caliopi. — Sss!... tăceți... hoțul s'apropie de gardul grădini.

Nalbă și Manole. — Ce scop are?

Caliopi.

Priviți, priviți, cum 'naintează
Acel străin înamorat
Și pe sub gard se furișează,
Chiar ca un lup după vânat.
De aveți voi amândoi
Miros bun, nas de copoi,
Luați séma, pândiți bine;
Eată lupul, lupul vine!
Eată lupul încruntat!
Eată lupul, lupul vine
Și 'n grădină a intrat!

Totți.

Eată lupul, pândiți bine;
Eată lupul încruntat!
Luați séma, lupul vine
Și 'n grădină a intrat!

SCENA XII.

Ceț de'nainte, Balasa.

Balasa. — (în parte) Eaca! ce s'o apucat?... Nu cumva vreū s'arunce pe fereastră... (tare) Cucoane Matachi, ȳe sama s' nu cađi.

Caliopi. — Ha, ha! gŃupineasă Bălașa, bine c'ai venit s' te complimentez de buna creștere a Adelei.

Balasa. — Bunătatea d-tale, cucoană.

Caliopi. — Frumoasă educație!

Balasa. — Frumoasă... nu mi'ȳ rușine.

Caliopi. — O copilă de părinți buni, s' se compromit' la vrîsta ei! Bravo! de cu vreme-a început!

Balasa. — Ce face?... Cum ai đis?

Caliopi. — Đic că ai abuzat de încrederea boierului.

Balasa. — Ce-am făcut boierului?

Caliopi. — Ai abuzat...

Balasa. — Buzat?... Cine 'ȳ buzat? Cuconu?

Caliopi. — Nu te preface că nu 'nțelegi.

Balasa. — (esasperându-se) Da ce s' 'nțeleg, ce s' 'nțeleg? Vorbește'mi creștinește.

Caliopi. — (arătând pe fereastă) Cunoști pe t'ênurul cela care se uită 'n coaci cu ochianul?

Balasa. — Care? Cel de colo?... S' 'l îngrop de 'l-am mai zărit p'en' acu.

Caliopi. — Cu atâta ești mai vinovată, gŃupineasă. Ai ochi și nu veđi manevrele Adelei.

Balasa. — Manevre?... Ce manevre? Adeluța mea face manevre? Pușche pe limbă'ȳ, cucoană!

Nalbă. — (sever) Bălașo!..

Caliopei. — Las'o, cucoane Matachi, s'o înfund cu minciuna. Giupineasă Bălașă... privește cum ténérul face sëmne într'acoaci. Așă'i? Cui le face, mă rog?... Dumitale? nu!.. mie? nu! lui cuconu Matachi? nu! lui *kir* Manoli? nici atâta!.. prin urmare numai Adele!

Balașa. — El? să îndrênească... Adeluții mele?... Așteaptă, marțafoiule, să te 'nvăț eu a zădări fetele.
(merge la ușa din fund și strigă) Savo! Savo!

Nalbă. — Da ce vrei să faci?

Balașa. — Ve! videa d-ta... Savo!

SCENA XIII.

Cei de'nainte, Sava.

Sava. — (intrând prin fund) Aud, giupineasă.

Balașa. — Savo, ve! pe domnișoru cel de colo?

Sava. — (la fereastă) Îl ved.

Balașa. — Aleargă ȋute de'ȋ spune că'l pofteste boierul sus; ear' de n'a vra cumva să vie, unflă'l în spinare și'l adă aici, hurduz, burduz.

Sava. — Bine, giupineasă. (ese alergând.)

Nalbă. — Ce gând ai, Bălașă?..

Balașa. — Ce gând am? Vai! bat'e! așa și pe dincolo venetic! Au! s'e vie un pușchiu din lume ca s'e fure mințile copilei? S'e'mi smulgă garofița de la sîn ș'apo! să fugă cu ea peste nouă mări și țeri?... Hei! doar' încă n'o închis ochii Bălașa... N'am crescut-o eu, n'am

discântat-o eă, n'am hărăcsit-o eă de floră de cuc...
Adeluța 'i a mea; n'are să s'amestece nime unde nu 'i
ferbe oala... M'ați audită? Nime!

Nalbă. — Cum? nici eă care 'i sânt tată?

Manole. — Nici eă care am să'i fiă socru?

Caliopei. — Nici eă care am să'i fiă maștigă.

Balașa. — Nici d-ta, nici d-ta, nici d-ta!.. Eă
sânt mama Adeluții, de când o murit răposata, Dumne-
dău s'o erte! eă am învățat-o gospodăria. Audi? nu
'i-am dat creștere bună?... nu 'i-am dat educație!

Dar' pentru gospodărie

Cine poate s'o întrécă?

Ca Adela cine scie,

Cine scie ea să facă

Dulcețuri bune,

Vutei de minune,

Păstrămuri, pască și cozonac?

Și aluaturi

Și marinaturi

Și cataifuri și caimac?

Pohaci, plăcinte

Grase ferbinte

Să le mănânce chiar împărați;

Vară, bulionuri

Dobă, jambonuri

Și bujăniță de mușchi svētați.

Dar! bujăniță!.. degeaba dai din umeri *kir* Manoli;
poate că știți d-ta s'o faci mai bună? Cum ai dis?

Manole. — Da dă 'mi pace, giupineasă, că nu dic
nimică.

Balaşa. — Apoi, ean se te 'mpingă păcatu se dîci din protivă. (caută pe fereastă) Eaca, nu se mai vede. 'L-a fi unflat Sava pe sus.

SCENA XIV.

Ceî de'nainte, Sava.

Sava. — Gîupineasă, 'l-am adus.

Totî. — Unde 'î?

Sava. — Suie scările. (ese).

Balaşa. — Bine! Să'l luăm la depănat.

Nalbă. — Ce să'î spunem? Cucoană Caliopi, să'î vorbestî d-ta.

Caliopi. — Ba d-ta, cucoane Matachi, ca stăpânul casei.

Nalbă. — Eû îs cam iute, şi...

Balaşa. — (în parte) Îute ca nalba.

Nalbă. — Socot c'ar fi mai potrivit să vorbească kir Manoli, ca socru...

Manole. — Eû? bucuros; însă nu ştiu cum se 'ncep; prin urmare tot mai cuviincios îi cuconu Matachi, ca părinte...

Nalbă. — Dacă n'aşî fi iute...

Balaşa. — Mări, ce vë poftiţi ca Grecii la temniţă? Las' că'î grăeşte Balaşa. Eată'l!

SCENA XV.

Cei de'nainte, Radu.

Radu. — Domnilor!.. Un curier estraordinar, în chip de țigan, a venit să mă invite aici din partea stăpânului seû. ... Cine 'î mă rog stăpânul pomenitului balaaur?

Nalbă. — (blând) Eû, domnule.

Radu. — Domnul meû, eată-mă d'inaintea d-tale. Ce poftesci?

Nalbă. — Eû?.. Întreabă pe cucoana Caliopi.

Caliopi. — Ba, *pardon*... pe *kir* Manoli.

Manole. — Ba pe găupineasa Bălaşa.

Radu. — A!.. Se vede că ne jucăm de-a baba-oarba.

Balaşa. — (atinsă) Ce baba-oarba?... Cine 'î baba-oarba?... N'auđi, *mosău* cela?..

Radu. — Mie 'mă vorbesci, jupăneasă?

Balaşa. — D-tale... Se vede că'ți placă fetele?

Radu. — Cum nu?... când isă frumușele... dar' ce are-a face?..

Balaşa. — Îți placă!.. și de-aceea te furișezi pe sub gardurile oamenilor?

Radu. — Eû?

Balaşa. — Și faci sêmne la ferestrele caselor?

Radu. — (în parte) E lipsită!

Balaşa. — Faci sêmne, ha? Așa, cu mânil, ca o moară de vânt și cu capu, așa, ca un cal ce se apără de muscă?

Radu. — (luî Nalbă) Domnule, espică'mi, te rog, ci-militurile jupănesei.

Nalbă. — Ce s'ți espic, domnule... În două cuvinte

îți spun curat că ți perdi timpul în zădar... Copila mea nu'i de-acele...

Radu. — De care?

Nalbă. — Copila mea are creștere bună, domnule.

Balașa. — Are dar; că eu am crescut-o, eu am...

Radu. — Ș'apoi?... Ce mă privește pe mine?

Balașa. — Dacă nu te privește, de ce cați s'o scoți din minte cu schimonositurile d-tale?... De ce te-ai aședat d'incolo de grădină în față cu fereastra ei? De ce 'i faci semne cu mâna și te uiți la dinsa cu ochiana? Nu ți'i rușine ca să te porți ca un sare-garduri?

Radu. — A! înțeleg acum... Ha, ha, ha, ha, ha!

Balașa. — Ean auzi'l că și ride! are obraz să ridē!

Toți. — Ride!

Radu. — Mă ertați, dar', deū! nu mă pot opri de ris... prepusurile d-voastre sîntu atât de comice!...

Balașa. — Ce sîntu?... Ean mai ți odată?

Radu. — Domnilor! în câteva cuvinte vă pot liniști... Ați credut că fac curte prin semne telegrafice nu știu cărei domnișoare de aici? V'ați înșelat. Dacă m'am aședat cu instrumentele mele pe movila de lângă grădină, am făcut-o ca să ridic planul locului pe unde are să trecē drumul de fer.

Toți. — Planul... locului drumului de fer!

Radu. — Dar, domnilor! Compania drumului de fer m'a însărcinat cu ridicarea planului; căci sînt inginer topograf.

Balașa. — Potograf!

Nalbă. — Și pe unde, mă rog, are să treacă drumu?

Radu. — De-a lungul moșiei acesteia.

Nalbă. — De-a lungu?... Să mi se strice-o mulțime de fâlcă de-arătură și de fânaț?

Manole. — Pagubă însemnătoare!

Radu. — (scotând un plan din carton) Eată linia trasă aici pe plan. Ea începe de la hotarul moșiei, trece prin pădure. . .

Nalbă. — Să 'mă taie și pădurea?

Radu. — Cotigesce pe lângă eaz, apoi apucă drept prin grădina boierescă, și chiar drept. . .

Nalbă. — Prin mijlocu casei poate?

Radu. — Precum Țică; chiar prin mijlocul casei. . .
Îmi pare rău, domnul meu; însă avem să fim siliți a'ți da casa la pământ, pentru ca să treacă drumul.

Nalbă. — (furios) Casa mea!

Manole. — Casa lui!

Nalbă. — Dărăpănată!

Caliopei. — Cu grădină!

Balașa. — Și cămară!

Radu. — Tot!

Balașa. — Ca pe vremea Enicerilor!

Radu. — Ba nu, căci Enicerii nu dau despăgubire.

(Nalbă, Manole, Caliopei și Balașa se apropie de Radu și vorbesc o dată cu toții.)

Nalbă. — Și socoți d-ta c'oîu lăsa eu să 'mă stricăți bunătate de casă, unde m'am născut, unde-am crescut, unde m'am însurat, unde 'mă-au murit răposata? Odată cu capu!

Balașa. — Și socoți d-ta c'oîu lăsa eu să strică bu-

nătate de casă, unde-am trăit ș'am înbetrânit cu cheile în mână, și unde-am crescut pe Adeluța? Odată cu capu!

Manole. — Și socoți d-ta c'oîu lăsa eū să stricați bunătate de casă unde m'am deprins a veni de două-dăci ș'atâți de anī, și care are să fie ȑestrea miresei? Odată cu capu!

Caliopi. — Și socoți d-ta c'oîu lăsa eū să stricați bunătate de casă unde-am să mă mărit, să fiū stăpână, și să 'mī fac cuibu fericirii mele căsătoresci? Odată cu capu!

Radu. — Încet, încet, nu vē aprindeți.

Nalbă. — Ce să nu m'aprinđ? Eū sūnt iute, domnule. Auđi? Să mă păgubească de nu știū cāte fălcī de pāmēnt, pentru ce? pentru un drum de fer!... par' că noi n'amū trăitū pēn' acum și fără drumuri.

Manole. — Ba amū trăitū și ne-aū mersū bine, slavă Domnului!

Radu. — Bine, dar!... și mai cu sēmă mōle... prin glod... cu carul... Hăis tălășman, ȑa boean!... și boii se spetescū întindēnd la jug și carul scārție prin glod, și bietul român asudă bătēnd cu prājina în boii lui... Hăis boțolan, ȑa priau!... și roata dă într'o groapă și carul se frānge!... Ha ho! ha ho!... Daī la deal? e pre înalt... Daī la vale? e pre răpide... Daī pe șes, e pre mlăștinos!... sosescī la malul unei ape? pod nu'ī! Ha ho! ha ho!... Carul stă ear' pe loc!... și tot astfel, cānd cauți țēra ca și carul remāne înglodată, în timp ce țērile vecine mergū înainte cu răpediciunea gāndului.

Nalbă. — Ş'apoi?... Meargă sănătoase... Ce ne pasă nouă?

Manole. — Ce-avem noi a împărţi cu ele?

Balaşa. — (Iuî Manole) Te 'ntreb?

Radu. — Ce-avem a împărţi? Avem a împărţi binefacerile civilisaţiei şi raiele acelui soare modern ce pòrtă falnicul nume de progres. Avem a împărţi cu alte popóre comorile pământului nostru şi a lua în schimb de la ele ceea ce ne lipseşte: industrie, arte, cunoscinţe folositóre ţerii. Avem a proba că şi noi sîntem demni de a face parte din marea familie europeană, care păşese cătră un viitor măreţ. Avem a ne feri de a fi porecliţi: Cârţiţile Europei... Şi pentru tóte aceste, pentru ca să păşim ca tótă lumea pe calea ce se deschide înaintea nóstră, ne trebuie drumuri de fer, domnilor, precum ne-au trebuit telegraful electric şi marele reforme de care se bucură România.

Nalbă. — Ba că chiar!

Manole. — Ama!

Radu. — Dar! drumuri de fer, care ne vor pune în relaţie cu lumea întregă; drumuri de fer, care vor înlesni transportul ródelor muncii nóstre; drumuri de fer, care ne vor îndeci şi înmii averile; drumuri de fer, care, la cas de bółă, ne vor da mijlocul a ne procura ajutorul sciinţei medicale; drumuri de fer, care ne vor scăpa de ruină şi de mórte; dar! drumuri de fer, domnilor, adică: înflorirea, întinerirea, reînvierea Patriei nóstre.

Drumul de fer este un Zmeu
 Ce trece munți în sborul său
 Și riuri, mări și văi adânci
 Și bălți și ripi și 'nalte stânci.

Drumul de fer cu-aripi de foc
 Duce lumină în ori ce loc,
 Și 'n calea lui nasce belșug,
 Și 'n urma lui lipsele fug.

Drumul de fer unesce 'n sbor
 Ori ce popor cu alt popor,
 Și aprinde-amor duios, frățesc
 În ori ce suflet omenesc.

Nalbă. — Palavre, domnule, palavre!.. așa ne-ați asurdită cu vorbe mari pînă ce ne-ați luat moșiile și ne-ați făcută una cu locuitorii... Palavre franșesesci! Drumurile de făr au să înbogașască pe străinii care le-or face, ear' nu pe noi.

Radu. — Eaca!.. Nu cumva veți pretinde ca străinii să ne aducă în țără știința lor... pentru hatîrul ochilor nostri cei frumoși? Ei domnilor! să fim drepiți și să ne ferim de a ne potrivi acelor ce tot strigă în contra străinilor; căci amă cădea în trista categorie de oameni nerecunoscători... Țerilor civilisate străine sîntem datori noi, Români, cu luminile ce avem astăzi; prin urmare, cînd străinii voiesc să îndestreze România cu instituții folositoare, trebuie să le întindem mînile cu dragoste, trebuie să 'i încuragăm, dîndu-le avantaje potrivite cu sacrificiile lor, ear' nu să facem ca orbul din basme, care a spart capul celui ce 'i-a arătat drumul.

Nalbă. — Toate aceste 'să frumoase, domnule, dar' eă unul sânt hotărît să nu las ca să treacă drumul d-tale pe moşia mea.

Radu. — Pre bine; însă cum îl vei opri?

Nalbă. — M'oîu aţine la hotar cu paru, dac' a trebui.

Radu. — Ha, ha, ha, ha!

Nalbă. — Său mai bine m'oîu duce la Bucureşti ca să intrigarisesc în contra lui. Helbet!... doar' oîu găsi eă acolo oameni cu cap, care să înţeleagă lucrurile ca mine.

Radu. — Nu cred.

Nalbă. — Auđi? palavre; drumul de fer îi Zmeă cu aripă de foc... trece peste munţi *ke ta lipa*... poveste de mancă... par' c'amă fi copii... Mai bine carul cu boi, de cât drumuri de fer... Nu 'i așa, boieri d-voastră?

Manole. — Aşa!..

SCENA XVI.

Cei de'nainte, Adela.

Adela. — Ce cértă 'i aici, mamă Balaşa?

Balaşa. — Nu 'i nimică, Adeluţă... S'o aprins boieru.

Radu. — Adela!

Adela. — Radu!

(Se apropie cu bucurie unul de altul.)

Totă. — (în parte) Se cunoscă!

Radu. — Cum de vă găsescă aici?

Adela. — Aici e moşia tatălui meu.

Nalbă. — Ean ascultă, domnule, de unde cunoști pe fiică-mea?

Radu. — Am avut onorul de a'i fi prezentat la Iași.

Balașa. — (în parte) Aista 'i potografu!

Nalbă. — Așa?... Apoi de ce m'ai înșelat, spunindu'mi că nu făceaî nimăruî din casă sēmne mai adinioarea?

Radu. — Domnule, vë incredințez...

Nalbă. — Aî vrut sē 'ți bați gioc de mine?

Caliopi. — Și de mine?

Manole. — Și de mine?

Balașa. — (în parte, arătând pe Manole) Na și el!...

Radu. — Domnilor, vë rog sē m'ascultați...

Nalbă. — Ce sē te-ascult?... ear' palavre?... Ha, ha! vreî sē 'mî faci drumurî prin casă, și cați sē 'mî amăgești copila!

Adela. — (cu rugăminte) Tată...

Radu. — Domnule...

Nalbă. — Afară, berbantule!

Radu. — (indignat) Domnule...

Nalbă. — Afară pēn' nu mē iuțesc.

Radu. — Aî noroc, domnule, că ești părintele Adelei... (ese prin fund.)

Nalbă. — Părinte, nepărinte, afară din casa mea... și cât pentru d-ta, ducă, care cunoști ingineri, sē nu te mai arăți în ochii mei, nerușinato!

Adela. — (plângēnd) A!

Balașa. — Ce face?... pușche pe limbă'ți.

Nalbă. — Tacî, nebună bătrână ce ești, că numai

vorba 'i de tine... nu ești nici de-o ispravă... De
ađi înainte nu 'mă trebuești... Mergi de 'ți cată loc
aiurea.

Balașa. — (furioasă) Cum ai ȑis? Mă dai afară după
25 de ani de slujbă, pe mine Bălașa?... și socoți poate
că m'oiu duce cu una, cu două? c'oiu lăsa eu pe Ade-
luța... garofița măsii?... care-am crescut-o, (plângend)
am discântat-o, am hărăcsit-o...

Adela. — Tată, tată, értă pe mama Balașa...

Nalbă. — Lipsiți amëndouă... Să nu vă mai vėd.

Adela. — Ah! mamă... (leșină în brațele Balașei.)

Balașa. — Vai de mine! 'Mă-o ucis puțu, hapsinu
draculu... Adela... Adeluța... (o aședă pe canape).

Totți. — A leșinat!... Colonie... oțet... pene arse
la nas.

Balașa. — Ghiață, ghiață... Aduceți un lighean cu
ghiață.

Caliopi. — Aleargă degrabă la ghečarie, kir Manoli.

Manole. — Eaca mă duc. (ese prin stânga).

Nalbă. — (buimăcit) Bălașo... nu 'și vine 'n simțiri?

Balașa. — Fugi, căpcăunule, că 'mă-ai omorit odoru...
Adeluța mătușii.

Nalbă. — (lângă Adela) Adela...

Caliopi. — E nesimțitoare... ar trebui un doftor.

Nalbă. — Dar... un doftor... Să trimetim îndată...

Balașa. — Unde să trimetim?... Cale de trii poști
de-aici nu se găsește nici doftor, nici spițer... Ar tre-
bui o ȑi 'ntreagă ca să meargă un om pěn' la târg.

Caliopi. — Dac'ar fi un drum de fer pe moșie, într'o clipă ar sosi doftorul aici.

Nalbă. — (năuc) Dar... un drum de fer... bine Țică.

Balașa. — Ce mai pomenestî de drum de fer, cu-coană Caliopi! N'ai auzit că boieru vra să s'ație cu paru la hotar?..

Nalbă. — Ei! așa... am Țis-o... dar' mă căesc... (cu desperare) Așî da acu și moșiea 'ntreagă, numai să scape Adela... Treacă drumul de fer prin pădure, prin grădină, prin casă... pe unde 'î-a plăcea... treacă chiar peste trupul meu, numai să nu'mî perd copila... Ade-luță, vină'Ți în simȚiri... 'Ți-oîu da ce'î vrea, oîu împlini toate dorinȚile tale.

Balașa. — (in parte) Bîetu boieru... plînge!

Nalbă. — Bălașă!.. tu 'mî-ai crescut-o, tu să 'mî-o scapi de moarte... auzî tu?.. Spune ce se fac?... ce se fac, săracul de mine!

Balașa. — Ce se faci? s'o măriȚi cu potografu.

Nalbă. — Care potograf?

Balașa. — Cel de dinioare, care 'l-ai dat afară, și care se iubește cu Adela.

Nalbă. — Fie... dar' unde 'î, unde 'î?

Balașa. — Unde-a fi, n'ai grijă... îl aduc eu cu ulcica...

Nalbă. — Adă'l!

Caliopi. — Ai să vrăjescî?

Balașa. — Am. (scoate din buzunar o ulcică și o vărguță, și începe a descânta Țute.) TăceȚi molcu, să nu 'mî smintitî vraja... Sss!

(Descântă învârtind vîrguța în ulcică.)

Vîrguța de alun,
Acum într'un cés bun,
Prefă-te balaur
Cu soldii de aur,
Și pe cel dus
Adă'l pe sus;
Ca un nebun,
Pe-o prăjină de alun.

Nalbă și Caliopei. — Vine?

Balașa. — Vine, vine... eată'l sositor.

SCENA XVII.

Cei de'nainte, Sava.

Sava. — Giupineasă, giupineasă...

Balașa. — Carnacsî.

Sava. — Săriți!... Cuconășu Manolachi o răpit pe Ioana.

Toti. — Cum?

Sava. — 'L-am vîdut cu ochii mei... din dosu grajdului, apucând pe Ioana în brațe, sărind cu ea în brișcă, și luând drumu spre eaz.

Caliopei. — A fugit Manolachi?... cu sacul meu!...
Vai de mine!... aleargă Savo!...

(Sava ese, alergând.)

Nalbă. — Ce sac?

Caliopei. — (desperată) Sacul meu de voiagiū în care-aveam 3000 de galbinî și corespondența de amor a maiorului... Săraca de mine!

Nalbă. — Corespondență de a maior... de amor a maiorului!.. Ha, ha! cucoană... aveaî corespondență de a maior... cu alții?..

Caliopi. — Ah!... ce-am spus!.. ah! ah! (cade în istericale pe canapeoa din stânga.)

Nalbă. — Bălașă... nu mă lăsa... imî vine-amețală...

Balașa. — Altă bele, acu!.. Mergî ıute de 'ți pune la cap un șervet cu ghiață.

Nalbă. — (eșind prin stânga, amețit) Ghiață... a maior... Adela...

Caliopi. — (în spasmuri) Sacul... baniî... maiorul...

Balașa. — Ean privește ce frumos o prinde!.. coșcogea spanchie cu istericale... Se vede că cucoana era scrisă la oaste... Aferim!

Caliopi. — Sacul... sacul...

SCENA XVIII.

Cei de'nainte, Sava, Ioana.

Sava. — (aducend sacul) Eaca sacu... eaca și Ioana...
 (pune sacul în brațele Caliopiî.)

Caliopi. — (trezindu-se) Sacul!.. el e! săcușorul meu... averea me... eată'l!.. Nu'î lipsesce nimic?... (deschide sacul și 'l ecsaminează.)

Balașa. — Dar' cum ai scăpat, fa, din ghiările hoțului?

Ioana. — Un străin m'o audit strigând: agiutor; o eșit ınaintea cailor, 'i-o oprit, și cuconașu Manolachi cum 'l-o vedut, o sărit spăriet din brișcă ș'o apucat fuga pe câmpî.

Balaşa. — Da unde'î străinu?

Ioana. — Nu ştiu... el m'o adus în curte cu brişca, ş'apoî s'o făcut nevêdut.

Balaşa. — (în parte) El a fi, potografu!... Sê'î mai vrăjesc... doar' a vini mai degrabă. (începe ear' a vrăji şi a descânta.)

Vêrguţă de alun,
Adă'l într'un cés bun;
Cu îuţeala vântului
Pe faţa pământului;
Ear' copila sê 'nfloréscă,
Pe loc sê se curăţéscă
De fapt
De dat
De pâra
De ură
De 'ntristare
Şi de vătămare.
Ursitul sê vie
Fata sê re'nvie
Curată
Luminată
Ca sê fie măritată.

SCENA XIX.

Ceî de'nainte, Radu.

Totî. — Eată'l!

Radu. — *Pardon...* m'am întors aici ca sê vê spun...

Balaşa. — Sss!

Radu. — Ce 'î?

Balaşa. — (o arată pe Adela).

Radu. — Ce ved! Adela leşinată! (se apropie de Adela)

Adelă... Adelă!

SCENA XX.

Ceş de'nainte, Nalbă (legat cu un şervet la cap), **Manole**
(cu un lighean în mână.)

Manole. — Eată ghiaşa!

Balaşa. — Sss!

(Manole rămâne încremenit lângă uşă.)

Nalbă. — Ce 'î?

Balaşa. — (arătând pe Radu) Potografu.

Nalbă. — A vinit?

Balaşa. — 'L-am adus cu ulcica.

Nalbă. — Ce face-acolo?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — (cu glasul uşit) Adelă, Adelă... Ascultă glasul meu... Eă sunt lângă tine... eă, Radu, care te iubesc ca pe ângerul tinereţilor mele; eă, care 'mă-aşî da vieaţa pentru tine.

Manole. — Ce dice?.. ce dice?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — Adelă, din lumea în care te gădescî în-toarce-te ear' pentru noî, ca sê veđî cum te plângem, cum te dorim, cât te iubim... Adelă!

Adela. — (deşteptându-se) Unde sânt?.. Cine mă chîă-mă? Radu! Radu!.. Ah! (se pleacă pe umărul lui Radu.)

Radu. — Scumpa me!

Nalbă. — (pășind spre Adela) A înviet copila!

Adela. — (spăimântată) Tatăl-meu!... fugi Radule!

Radu. — N'ai frică, scumpa me... Nicî mórtea nu mă va putea smulge de lângă tine... De-a fi chîiar sê ne ucidê părintele teû, omû muri împreună unul lângă altul...

Nalbă. — (viind lângă Adela) Sê vê ucid eû?... mă fe-rească Dumneđeû! Mai bine vê voîu cununa, ca sê fac fericirea voastră... și sê viû de hac lui *kir* Manoli.

Manole. — Aud?

Adela. — (serutând mâna lui Nalbă) Bunul meu părinte!

Balașa. — Așa mai vii de-acasă, cucoane.

Radu. — Domnule... cum sê vê probez recunoscîn-ța me?

Nalbă. — Cum?... Fericind pe Adela și făcendu'mi drumuri de fer pe toată moșia.

Caliopi. — Bravo, bravo, amicul meu!

Nalbă. — Cât pentru d-ta, cucoană Caliopi, îți pof-toresc s'agiungî din maîoreasă, ghinêrăreasă.

Caliopi. — *Merci...* Mê duc la Iași sê mă mărit cu maîorul.

Nalbă. — Călêtorie... (în parte) sprêncenată.

Manole. — Ei bine; eû ce fac cu ligheanu ist de ghîaça?

Balașa. — Bagă'l în sîn, *kir* Manoli.

Manole. — Dar cu fiul meu, Manolachi?

Balașa. — Trimete 'l la volintirie pe malu Dunării.

Manole. — Cine?... el volintir?... bobocul tatiî?..

dar' nu 'ți-am spus, giupineasă Bălașa, că el încă...
(vorbește Balașei la ureche) n'a schimbat toți dinții.

Balașa. — Ha, ha, ha! mare natafleț o mai fost.

Manole. — Natafleț.

Adela. — Ce riđi, mamă Balașa?

Balașa. — Nimic... Ean *kir* Manoli spune ghidușii.

Toți. — Ce ghidușii?

Balașa. — Ci că...

Manole. — Să mă 'ngropi de'i spune, giupineasă.

Balașa. — Ci că... drumul de fer îi iscodirea dra-cului.

Radu. — Chiar așa să fie, noi să strigăm cu en-tusias: Vivat drumul de fer!

Toți. — Vivat!

Drumul de fer unesce 'n sbor
Orî ce popor cu alt popor;
El va sădi amor frătesc
În orî ce suflet românesc. (bis.)

(Cartina cade.)

